

Convent. Latib.
S. d. Progn.

**Incipit prologus in para-
bolas Salomonis pūbioꝝ**

Atomatis et Eliodoro
Epis. Idm. pte. fu-
gat. Epla. quos iugit
sacerdotiū ymo carta no diu-
dat quos ppi nectit amor. Co-
metarios in Osee. Amos. Zacha-
ria. Malachia. q. poscitur. Dep-
fisse si licuiss. pualitudine. Me-
tatis solacia supitū notat. Nos
mōs. Librarios sustetatis ut no-
bis potissim. mēm. desudet. Ige-
mū. Et ecce ex late. freques. tur-
ba diuisa poscitur. quae at equi-
sit me. vobis. esuientib. alne
laborat. aut. i. ra. de. dati. r. accep-
ti. cui. p. uos. obnoxius. sim.
Itaq. loga. e. g. r. t. a. c. e. f. a. c. t. u. s.
ne. p. e. n. i. t. q. h. o. c. a. n. o. r. e. t. i. t. e. r. e. m.
et. a. p. u. d. v. o. s. m. u. t. q. e. s. s. e. t. r. i. d. u. i.
o. p. u. s. v. r. o. n. o. i. c. o. s. e. c. r. a. u. i. m. e. p. t. a.
c. o. n. e. v. i. d. e. l. i. q. t. r. i. u. s. a. l. o. m. o. n. i. s.
v. o. l. u. m. i. n. i. u. m. a. s. t. o. r. q. u. a. s. h. e. l. e. c. i.
p. a. b. o. l. a. s. v. o. l. u. m. i. n. i. a. e. d. i. c. o. p. u. b. i. a.
v. o. c. a. t. C. o. e. l. e. s. t. q. u. e. g. r. e. c. e. c. a. l. e.
f. i. a. s. t. e. n. l. a. t. i. c. c. o. a. i. o. n. a. t. o. r. e. p. o. s. s. u. r.
m. d. i. a. c. S. i. r. a. s. i. r. i. m. q. u. o. d. i. m. a.
l. i. g. u. a. u. i. d. e. c. a. n. t. i. c. u. c. a. n. t. i. c. o. r. u. f. e. r.
t. u. r. e. t. p. a. u. a. r. e. t. o. s. i. h. u. s. i. l. i. S. y. n. a. c. h.
l. i. b. e. r. e. t. a. l. i. u. s. p. s. e. u. d. o. g. r. a. p. h. u. s.
q. s. a. p. i. a. s. a. l. o. m. o. n. i. s. i. s. c. r. i. b. i. t. u. r. q. p.
p. o. r. e. m. e. t. h. e. b. r. a. i. c. u. r. e. p. e. i. n. o. n.
e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. u. u. t. a. p. u. d. l. a. t. i. o. s. p. e. d.
p. a. b. o. l. a. s. p. n. o. t. a. t. u. i. C. u. i. u. e. t. i. c. a. n. t.
e. c. c. l. e. s. t. e. s. e. t. c. a. n. t. i. c. u. c. a. n. t. i. c. o. r. u. u. t. p. i.
m. i. l. i. t. u. d. i. e. m. s. a. l. o. m. o. n. i. s. n. o. p. o. l. u. l. i. b. r. o. r.
u. i. o. s. p. e. d. e. c. i. a. m. a. t. i. o. r. u. g. n. e. c. o. c. q. r. e. t.
Q. u. o. d. a. p. u. d. h. e. l. e. c. i. o. s. m. u. s. q. e. s. t.

quia et ipse filius græcæ eloquæ
redderet et nonnulli septuaginta huc
esse iudei filios affirmant. Sicut
et Judith et theobica machabeorum
libros legit quide eam q. inter
canonicas scripturas non recipit. Et
hec duo volumina legat ad edifi-
catione plebis non ad auctoritate
ecclesiasticorum dogmatu confirmanda.
Si cui sane hoc in pte magis edi-
tio placet habet ea a nobis olim
emendata. Nec si sic noua tudim
ueruetra destruant et in tu dili-
getissime legere sciat magis mea
intelligi que non in tui vas in-
fusa coacuerit sed pte de plo
purissime emendata teste sui sa-
porem seruauerunt. **Explicit**

Incipit pūbioꝝ p. m. lib. salom. cā p. m.

Parabole Salomonis
filij dauid regis israel
ad scienda sapiam
et disciplina ad intel-
ligenda va prudencie
et suscipienda eruditione doc-
trine iusticia et iudicia et c.
tam ut det pūbioꝝ astucia

in Conuentus ratishonensis

Clm. 26 898

Handwritten text on a parchment label, likely a library or ownership mark. The text is written in a cursive script and includes the following lines (from top to bottom):

1. *Ex libris*
2. *of*
3. *the*
4. *Library of*
5. *the*
6. *University of*
7. *Cambridge*
8. *1750*
9. *EA*

Clm. 26898

Heftfalte ausgelöst, gesondert
aufbewahrt

Clm. 26898

Heft falze ausgelöst, gesondert
aufbewahrt

Convent. Latib.
S. d. Progn.

Incipit prologus in para-
bolis Salomonis pūbioꝝ

Atomatis et Eliodoro
Epis. Idm. pte. fu-
gat. Epla. quos iungit
sacerdotiū ymo carta no diu-
dat quos ppi nectit amor. Co-
metarios in Osee. Amos. Zacha-
ria. Malachia. q. poscitis. Dep-
fisse. si licuiss. pualitudine. Me-
tis solacia supitui notinos
mōbz liberos sustetatis ut no-
bis potissim. mēm. desudet. ige-
mū. Et ecce ex late. freques. tur-
ba diuisa poscētū. quā. at. equi-
sit. me. vobis. esuētibus. alne
laborat. aut. i. ra. de. dati. r. accep-
ti. cui. q. p. uos. obnoxius. sim.
Itaq. loga. egritudine. fractus
ne. penit. hoc. ano. retiterem
et. apud. vos. mut. esse. tridui
opus. vro. noi. co. fecerui. in. epla.
con. videliq. triu. salomōis
volumini. Ma. stori. quas. hē. lē. ci
pabolas. volgelta. edico. pūbia
vocat. Coelē. q. grē. cate. 2
fiastē. latic. co. ionatore. possu-
m. dia. S. r. asir. quod. i. m. a
ligua. uat. canticū. caticōz. fer-
tur. et. pau. are. tos. ihu. filij. Syrach
liber. et. aliud. p. pseudographus
q. sapia. salomōis. i. scribitur. q. p.
porem. et. hē. bra. u. r. e. p. e. i. non
ecclesiasticū. ut. apud. latios. sed
pabolas. p. notatū. Cui. i. ueti. cant
eccastes. et. canticū. caticōz. ut. si
militudinem. salomōis. nō. solu. libroz
mū. sed. et. a. matia. q. g. nē. co. q. r. e. t.
Bebus. apud. hē. lē. cos. m. s. q. est.

quia et ipse filius grē. eloquē. a
redolēt. 2. nō. nulli. p. p. t. u. r. e. t. e. z. huc
esse. i. u. d. e. i. filomō. affirmat. Sicut
g. i. u. d. i. t. h. 2. i. t. h. o. b. i. c. a. m. a. c. h. a. b. e. o. r. u.
libros. legit. quidē. e. a. t. a. q. 3. m. t. e. r.
canonias. p. p. t. u. r. a. s. nō. r. e. c. i. p. i. t. s.
et. hē. c. d. u. s. c. o. l. u. i. a. l. e. g. a. t. a. d. e. d. i. f. i.
c. a. t. i. o. n. e. p. l. e. b. i. s. nō. a. d. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. e.
e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. o. z. d. o. g. m. a. t. u. c. o. s. i. r. m. a. n. d. a.
q. i. t. u. i. s. a. n. e. h. o. r. m. i. p. t. u. m. a. g. i. s. t. e. d. i.
t. i. o. p. l. a. c. e. t. h. a. b. e. t. e. a. a. n. o. b. i. s. o. l. i. m.
e. m. e. d. a. t. a. R. e. c. e. i. s. i. c. n. o. u. a. t. u. d. i. m.
u. e. r. e. t. a. d. e. s. t. r. u. a. m. e. t. e. n. t. u. d. i. l. i.
g. e. t. i. s. s. i. c. l. e. g. e. r. e. s. c. i. a. t. m. a. g. i. s. t. e. m. e. a.
i. n. t. e. l. l. i. g. i. q. u. e. n. o. m. e. t. i. u. v. a. s. t. i. n. s.
f. u. s. a. c. o. a. c. u. e. r. i. t. p. e. d. s. t. a. t. i. d. e. p. l. o.
p. u. r. i. s. s. i. c. c. o. m. e. d. a. t. a. t. e. s. t. e. s. u. i. s. a.
p. o. r. e. m. s. e. r. u. a. u. e. r. u. n. t. **Explicit**

Incipit pūbioꝝ p. m. lib. salomōis cā. p. m.

Parabole Salomōis
filij. dauid. Regis. i. s. r. a. e.
ad. s. c. i. e. n. d. a. s. a. p. i. a. m.
2. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a. a. d. i. n. t. e. l.
l. i. g. e. n. d. a. v. a. p. r. u. d. e. n. t. i. a.
et. s. u. s. c. i. p. i. e. n. d. a. e. r. u. d. i. c. i. o. n. e. d. o. c.
t. r. i. n. e. j. u. s. t. i. c. i. a. 2. i. u. d. i. c. i. u. m. 2. e. q.
t. a. t. i. o. n. e. u. t. d. e. t. p. u. u. l. i. s. a. s. t. u. t. i. a.

in Conventus ratishonensis

Clm. 26 898

et adoleſcentia et intellectu. Tu
dices ſapies ſapientior es et intelli-
ges gubernacula poſſidebit. Ad-
uertit parabola et inſpicit. Conſidera
ſapientiam et enigmata eorum. Tunc
domini principium ſapie. Sapientia atque
doctrina ſtulta deſpiciunt. Aludi fili
mi diſciplina preſentis tui et ne diſtans
lege meritis tuis ut addat gratia
pati tuo et torques collo tuo. Fili
mi ſi te lactauerit patres ne ac-
quiſcas eis. Si dixerit. Veni nobis
tu et inſidiam ſagivini abſcon-
dam. tendacula conſidera inſonante ſuſ-
tra. Regluciam. Tu ſicut infernus
vivet et integru. Qui deſcende
te in lacu. Omnes proſa ſuſcep-
torem. Iplebim. Domos meas ſpo-
lione porte mitte nobis. Tu. Marſu
pui vnu ſit omni mem. Fili mi ne
ambules tu eis plibe pede tuum a
ſemitis eorum pedes ei illorum ad ma-
lu erut et feſtina ut effundat
ſagivine. Fruſtra ac iacet. Rethe
an odos penatorum. Ipi qui conſag-
vime ſui inſidiatur et molitur
fraudes contra animas ſuas. Sic ſe
mitte ois audi animas poſſide. Tu
puit. Sapientia foris predicat in plateis
dat voce ſua in capite. Et bar. cla-
mitat in ſonibus portarum. Vbi
fert via ſua dices. Vſp. qui pui
diligitis infancia et ſtulti. Ca que
ſibi ſunt noxia cupiet et impru-
tes odibut ſciam. Conſidera ad cor
reprocom mea en pſera. Vob ſpm
meu et oſtenda via mea. Quia
vocavi et renuiſtis excedi ma-
mea et no fuit qui apparet deſpiciſſe

omne conſilium meum et inſpectos meos
neglexiſtis. Ego qui de meitu vno
videbo et ſubſanabo tu vobis id
quod ſciebatis advenit tu irruerit
repetita calamitas et iteritus qui
tepeſtas ingruerit qui venerit
ſup vos tribulatio et agustia te
invocabut me et no exaudia.
Manet conſurget et no invient me
eo quod expoſam habuerit diſcipli-
na et tunc domini no ſuſceperit
ne acquieſcit conſilio meo et deſer-
erit vniuerſe correptioni mee. Tunc
dente igitur ſcitus vie ſue ſuiſque co-
ſiliis ſaturabit. Auſus puulorum
me ſciat eos et pſpicias ſtultorum
pſcet illos. Qui ac me audierit abſ-
que deſerit. Quiſcet et habundancia
fructus malorum tunc ſublato.

Ili mi ſi ſuſcepis ſermones
meos et mandata mea ab-
ſconderis penes te ut audiat ſa-
pientia auris tua. Inclina cor tuum ad
audienda ſapientia et ad cognoscenda
prudentia. Si ei ſapientia invocauit
et inclinauit cor tuum prudentia
ſi aſſicis ea qui pecuniaz et ſicut the-
ſaurus effoderis illa tunc intel-
liges. Tunc domini et ſciam dei in-
mes quod dominus dat ſapientiam et ex de-
eius ſcia et prudentia. Custodiet
rectorum ſalutem et proteget gradibus
ſimplicitatis ſuas ſcitas iuſticiae
et via ſcorum custodiet. Tunc intel-
liges iudiciu et iuſticia et equitate
et omnes ſcitas bona. Si intrauerit
ſapientia cor tuum et ſcia aue tue pla-
tuerit conſilium custodiet te et pru-
dentia ſuabit te ut eruas a via

malis et ab hominibus qui pupa loantur
 Qui delinquit iter rectum et abu-
 lat per vias tenebrosas qui letatur
 cum malefecerit et exultat in rebus
 peccatis quorum via perversa infames
 gressus eorum ut evanescant amittere
 aliena et ab experientia quod molitur per
 mones suos et reliquit ducem pub-
 licum sue et pacti dei sui oblita est
 Inclinata est ad mortem domus eius
 et ad inferos semite eius Omnes
 qui ingredietur ad ea non revertentur
 ne apprehendet semitam vite ut am-
 bulent in via bona et calceos iustorum
 custodiant Qui est rectus sicut habitabit
 in terra et simplices permacent ea
 Impij vero de terra perdetur et qui mi-
 que agunt auferentur ex ea **M**
Illi mihi ne obliviscaris leges
 meas et precepta mea custo-
 dia cor tuum longitudinem dei dixerit
 et annos vite et pacem apponet tibi
 misericordia et veritas non te deserat In-
 tuda eas gutturi tuo et describe
 in tabulis cordis tui et deinde gressus
 et disciplinam bonam coram deo et
 hominibus Habe fiduciam in domino ex
 toto corde tuo et ne imitaberis pru-
 dentie tue In omnibus viis tuis cogi-
 ta illum et ipse diriget gressus tuos
 Ne sis sapiens apud te ipsum sicut
 dominus et recede a malo Vanitas
 quippe est umbilicus tuus et ingra-
 vissimum tuorum honora dominum de tua
 substantia et de primitiis frugum tuorum da
 pauperibus et implebitur honor
 tua paternitate et vino tortulorum
 tua redolabunt Disciplina domini
 fili mihi ne abicias ne deficias
 cum ab eo corripieris Quia est dili-
 gens dominus corripit et quasi pater in filio

complacet sibi **B**onus homo qui invenit sa-
 pientiam et qui affluit prudentia melior
 est acquisitione eius negotiatio argen-
 ti et auri quam et pulchri fructus eius
 preciosior est cunctis opibus et omnia que
 desiderantur hinc non valent comparari
 Longitudo dierum in dextera eius et in
 sinistra eius divicie et gloriæ hinc est
 via pulchre et omnes scite est paci-
 ficæ Signum vite est homo qui apprehen-
 derit ea et qui tenuerit ea beatus
 Dominus sapientia fundat etiam stabilivit
 celos prudentia sapientia illius erupe-
 rit abissi et nubes rore coarctant
 Fili mihi ne effluat hinc ab oculis
 tuis Custodi lege mea atque con-
 filium et vitam alicuius tuam et gratiam
 faucibus tuis Hinc abundabit fi-
 ducialiter in via tua et pes tuus non
 iriget Si dormieris non tenebis quod
 res et suavis est populo tuo **R**e-
 paucas repetito errore et irrueris
 tibi potestas impiorum Dominus est in-
 latens tuo et custodiet pedem tuum ne
 capias Noli perire in facie eius qui
 per se valet et tuum in facie **R**e di-
 tas dico tuo Vade et reverte et cum
 dabo tibi tu statim possis dare **R**e-
 monstrans dico tuo malum tuum ille
 te habeat fiduciam **R**e coarctas ad
 ius horum frustra tuum per te tibi mi-
 est mali facies **R**e emuleis horum
 iustus non imitetur vias eius quia alii
 abhoratio domini est omnis illusor et cum
 simplicibus simoniacis est **R**eges
 tas a domino in domo impiorum habitacula
 at iustorum benedictio Illud dicit ipse de
 ludet et inasuet dabit gratiam **B**ea-
 pietas possidet stultorum epulata ingimnia

Audite filii disciplinam patris **iii**
et attendite ut faciatis prudentiam
Donum bonum tribua vobis lege
mea ne delinquatis. **Et** ego fui
filius patris mei tenellus et virgineus
coram meo mea et docebat me atque
dicebat. **S**uscipiat vana mea cor
tuum custodi precepta mea et viues
Posside sapientiam posside prudentiam
ne obliuiscaris neque declines a vis
dis mei ne dixeris. **Da** et custodiet
te. **P**rolege eam et obseruabit te. **P**ro
sapientie posside sapientiam et non posses
sione tua acquirere prudentiam. **A**cci
pe illam et exaltabit te glorificabis
ab ea tu ea superis apleratque. **D**abit
capiti tuo augmenta gratiarum et coro
na multa preget te. **A**udi filii mi
et suscipe vana mea ut multiplicet
tibi. **A**m. **V**ice. **V**ia sapientie monstra
bo tibi et ducam te per semitas equi
tatis quas cum ingressus fuero non
arcebutur gressus tui et currens
non habebis offendiculum. **T**ene dis
ciplinam ne dicias eam custodi illam
quod ipsa est vita tua. **N**e delecteris
semitis impiorum non tibi placeat
malorum. **V**ia fuge ab ea non transgas
per illam. **D**ecline et desce eam. **N**on
enim dormiunt et male fecerunt
non rapiunt. **S**opnunt ab eis non supple
tauerunt. **C**omedit panem impietatis
et vinum iniquitatis bibet. **I**ustorum
autem semita quasi lux splendens procedit
et creuit usque ad perfectum diem. **V**ia im
piorum tenebrosa nesciunt ubi corru
at. **F**ili mi audiscula sermones
meos et ad eloquia mea inclina
aure tua. **N**on recedas ab oculis

tuis custodi eam in medio cordis tui
vita est que iumentis. **E**t ea et
vniuersum carni facit. **O**mnem custo
dia sua cor tuum quod ex ipso vita pro
cedit. **R**emoue a te oculos tuos et la
bia detestata sunt paula te. **O**culi
tui recta videant et palpebre tue
aduersus gressus tuos. **D**irige semitas
pedibus tuis et non vic tue stabi
lient. **N**e declines ad dexteram
neque ad sinistram autem pedem tuum
a malo. **N**am que ad dexteram pro
nouit deus. **P**rope vbi sunt que aspi
mistris sunt. **I**pe autem reos faciet
cursum tuos iudicet autem tua ipsa. **P**
Fili mi attende. **V**. **D**ucit
sapientiam meam et prudentiam
meam illa aure tua ut custodias
cogitationes et disciplinam labia
tua. **C**onfiet ne intendas fallaci
e mulieris. **S**piritus et stillans
labia metritis et mitidius oleo
guttur eius. **R**ouissia autem illius
amara quasi absinthium et acuta quasi
gladius biceps. **P**edes eius depre
dent in mortem et ad inferos gressus
illius penetrat. **P**er semitas vite
non ambulat. **V**agi sunt gressus eius
et investigabiles. **N**am ergo filii mi
audi me et ne recedas a verbis
dis mei longe fac ab ea viam
tua et ne appropinques foribus domus
eius. **N**e des alicuius honorem tuum
et anos tuos crudeli ne forte in
pleatur exprobrum viribus tuis et
labores tui sint in domo alicui
et gemas in nouissis quasi consup
seris carnem et corpus tuum et di
cas. **C**ur detestatus sis disciplinam

et maxime coribus non accipit cor
meum. **Et** audiui vocem domini me
et in grege non relinam ovem meam
Item fui in malo in medio ecclesie
et synagoge. **Bibe** aqua de cisterna
tua et flucta putei tui. **Dirue**
tur fontes tui foras et plateas
aquas tuas divide. **Facto** est pulvis
nec sint aliam participant tui. **Et**
vena tua benedicta et letat cum muliere
adulescentie tue. **Cervus** cassus et
gracilis. **Simila** robora et iherusalem
te et tunc et tunc illi desertat
iugiter. **Quia** seducit filii mei ab
aliena et fouet in sinu aliorum. **Re-**
spiciat dominus vias hominis et ob gressu
illi considerat. **Iniquitate** sue capiunt
iniquum et sumit peccata suorum con-
tingit. **Ipe** moietur quia non habet discipulum
philosophum in mente. **Pauline** sue decipiet.
Item si sponderis. **Capitulum VI**
Item quia tuos deservisti apud ex-
tranum manu tua illa qatus
et visus ovis tui et capta. **Ipsa** sumo
inibus tuis. **Fac** ergo quia deo fili mi
et temetipsum libera quia iadisti in
manus proximi tui. **Disce** festa
suscita amicum tuum ne dedis pro-
nu oculis tuis. **Non** dormitet pal-
pebre tue. **Erue** te quia damula
de manu et quia quis de insidie au-
cupiet. **Vade** ad formicam et piger
et considera vias eius et discite sapientiam
quia non habet domum neque thesaurum
neque principem patris estate cibum sibi
et congregat in messe quod coe-
dat. **Vsq** quo piger dormis quia
resurges ex somno tuo. **Paulu**
tu dormis paulo dormitabis
paululum coferes manus tuas ut

3
dormies et veiet tibi qui viator egres-
sus et pauperes qui vir armatus. **Si**
vis impiger filius veiet ut fides mea
tua et egredis lege fugiet a te. **Non**
apostata vir in vultu gaudet ad
pupum amittit oculis pede tui. **Digitus**
loquitur pro corde machinat malum
et in ore iurgia feriat. **Hinc** ex-
tremo veiet pedes sua et subito co-
teretur. **Non** habet ullam medicinam
Item sunt que dicit dominus et septim.
Detestatur anima eius. **Oculos** publicos
lignum mendace. **Manus** effundentes
sanguinem in ortum cor machinas
conquitos pessiae. **Pedes** veloces
ad erendum in malum. **Proferre** menda-
cia. **Teste** fallace. **Et** tu qui spernit
me. **Sus** discordia. **Item** quia fili mi
precepta patris tui et ne dicas lege
mentis tue liga ea in corde tuo iugiter
et circumda guttur tuo. **Item** abulans
gradiat tui tu dormies. **Item** custo-
diat te et cingulas loque tu eis
quia madatu luctu et lex lup et
via vite. **Item** paco discipline custodi-
at te a muliere mala et a blada
lignum extranee. **Item** concupiscat
pulchritudine cor tuum ne capias
nutibus eius. **Item** piam enim sporti vix
non est pars. **Item** mulier ac viri spe-
riosa animas capit. **Item** abscondit
per hoc ignem in sinu suo ut reser-
ta illi non ardeat a ambulat super
prunas ut non comburatur planities
eius. **Item** quia ingreditur ad uxorem
proximi sui non est mundus cum tetigit
ea. **Item** gaudet et culpe cum quod fura-
tus fuit furat ei ut esurientem
impleat animas de pignus quia reddet

septuaginta et octo annis domus sue
tradet et liberabit se. Qui autem adultus
est propter carnis inopia prodeat aiam
sua. Turpitudine et ignominia
congregabit sibi et obprobrium illius
non delebitur quia zelus et furor vi-
ri non prodeat in die vindicte. Non acci-
piet cuiusque palus non suscipiet
propter peccata dona plima. **Capitulum VII**
Pla mi custodi sermones meos
et precepta mea recorde tibi
fili hominis domini et valebis prodeum
non tenebis alienum. Serua manda-
ta mea et viues et lege mea quia
pupilla oculi tui liga ea et digiti
tui et scribe illa in tabulis cordis
tui. Sic sapientia sororis meae est et
prudencia voca auram tuam ut custo-
diat te a muliere extranea et ab ali-
ena quia via sua dulcia facit. De se-
nestra ei domus mea propter cancellos
prospexi et video pueros et cospicio
iuuene recordere quia transit per plateam
super angulum et prope via domus ipsius
graditur in obscurum aduersus speciem
te die et nocte. Tenebris et caligine
et ecce mulier occidit illi ornatu
metricio parata ad accipendas animas
garrula et vaga querens in pacem
non valet in domo consistere pedibus
suis. Nunc foris non in plateis non
super angulos insidias deprehensum
qui iuene deservulabat et proci-
pitu blanditur dices. Metuas propter
salute debui hodie reddidi vobis
et mea. Idcirco egressa sum et occidit
eum desiderans te videre et reperi. In-
terpui fumibus lectum meum struui
caputibus pictis ex egipto appi-
cibile meum mirra et aloes et cyz-

namomo. Veni iherusalem vberibus
don illuciscent dies et fructum as-
picias apertis. **Capitulum VIII**
Nunc ergo fili audi me et
attende ad oia mei ne abs-
trahat in viis eius meos tuos
non decipias semit illius quia
ei vinculos deiecit et fortissi-
mus in effecti sunt ab ea. Vici-
ni domus eius penetrantes in te-
rrena mortis. Quicquid non sapia
clamat et prudencia dat voce
sua. In summis excelsisq. vici-
bus super via in medio semitis stas
iuxta portas civitatis in ipis
foribus loquitur. Dixit. Viri ad-
versus clamito et vox mea ad fi-
lios hominis. Intelligite pueri as-
tucia et insipientes audite.
Audite quia de rebus magnis lo-
cuta sum et aperient labia mea
ut recta predicent. Veritate me-
dicabit guttur meum et labia
mea detestabuntur impium. Ipsi pro-
pter omnes sermones mei et non est eis
pravius quid non proferunt. Peccata sunt
molligentibus et equis nocentibus

sciam. Accipite disciplina mea
et non peccatis. Doctrina magis q̄
auxilium eligite. Melior est et sapientia
cunctis opibus. Proposui et omne
desiderabile non potest ei comparari. Ego
sapia quito consilio et eruditus
in suis cogitationibus. Timor domini
dicit malum arrogantia et superbia
et via prava et os biligne detestator
meu est consilium et equitatem mea
est prudentia mea est fortitudo
me reges regnant et legum condito
res iusta decernunt. Propter me p̄ncipia
peccatorum impant et potentes decernunt
iusticia. Ego diligentes me diligo
et qui meam vigilaverit ad me
inveniet me. Meum sunt divitiae
et opera superbia et iusticia melior
est fraudis mei auro et lapide pre
cioso et geminibus meis argento
electo. In vine iusticie ambulo in
medio sententiarum iudicij ut dicit di
ligentes me et thesauros eorum re
pleam. Ego possedit me in iustis
viarum suarum. Quicquid facit a p̄ncipio
ab eterno ordinatum est et ex a
et quicquid ante facit. Nec ducebat
abissi et ego in ea concepit eam. Nec
duces aquarum erupere. In du
motes qui molem asperant ante
colles ego p̄ncipiebat ad huc tra
no fecit. Ne flumina et cardines
eius erant. In p̄ncipio palat celos ad em
in etia lege et giro vallabat et
bissos. In etia firmabat sursum
et librabat fontes aquarum. In cir
cudabat maria et in flumina lege po
nebat aquas ne transiret fides suos
In apparetur fundera et de cu co
etia cuncta compones et delectabar

per singulos dies huiusmodi coram eo
tpe huiusmodi iuste dicitur et delicia mee
esse cum filiis hominum. Huiusmodi q̄ filij au
dite me. Qui custodit vias
meas. Audite disciplinam et estote
sapientes et nolite abire ea. Huiusmodi
q̄ audit me et vigilat ad porta
meas cotidie et obsequat ad postes
ostij mei. Qui me invenit inveniet
vitam et hauriet salutem a domino. Qui
autem me peccaverit ledet animam suam
omnes qui me oderunt diligunt mortem.
Sapientia edificavit sibi domum. **Ca. ix.**
Excidit columpnas super primo
lavit victimas suas miscuit vinum
et proposuit mensam suam miscuit acillas
suas ut vocaret ad arcam et ad me
via citaret. Si quis est p̄ncipio veniat
ad me et inspicietur locuta est. Huiusmodi
comedite panem meum et bibite vinum
quod miscui vobis. Reliquite ista
et vivite et abulate in vine p̄ncipio
decie. Qui erudit deprece p̄ncipio
facit iniuria. Qui arguit impium
gnat macula sibi. Noli arguere
deprece ne odiet te. Argue sapientem
et dilget te. Da sapienti occasionem
et addet ei sapientia. Doce iustum et scien
tia bit accipe. P̄ncipio sapientior
domini et scia p̄ncipio prudentia. Propter me om
multiplicabit dies tui et addent
tibi anni vite. Si sapiens fueris tibi
ipsi cum si autem illud solus p̄ncipio
malum mulier stulta et clamorosa
plena est illecebris et nichil omo
scies pedit in foribus domus sue
super sella in excelso vrbis loco
ut vocet insensatos per via et p̄ncipio
tes itine suo. Huiusmodi est p̄ncipio de cli
net ad me et recordi iuvet locuta est

que furtive dulcoris et pavis
absconditus suauior et ignouit
et gignit ibi sunt et in profundis
fermior uine eius et in applicabi
illi defecet ad inferos nam qui ab
secessit ab eis saluabitur.

Illi sapienter letificat puerum
filius vero stultus meretricia
est mater sue. Non perdetur et pau
ri impietatis iusticia vero liberabit
a morte. Non affliget dominus faciem eius
iusti et insidias impiorum puluet.
Egestate operata et manum remissa
manus autem fortis diuitias parat.
Qui nititur meditare hic pascit
veros idem autem ipse periturus aues vero
lacet. Qui congregat in messe filii
sapienter est qui autem sterit in estate filii
confusionis. Et benedictio domini super ea
put iusti os autem impiorum operis in
quas uicoria iusti in laudibus
et nomen impiorum putrescet. Pa
pue corde precepta suscipit nam
stultus ceditur labijs. Qui au
tbulat simplicitate abulat confidit
qui autem depriuat vias suas manifest
tus est. Qui amittit oculo dabit
dolore et stultus labijs verba
bit et qui arguit palam pacificat.
Vena vite os iusti et os impiorum
operis iniquitatis. Qui suscitatur rex
ab omni delicta operis caritas.
In labijs sapienter nititur sapientia
et uirga in dorso eius qui indiget corde.
Sapienter abscondit scientiam os autem
stulti confisioni perit. Et benedictio do
minis uero fortitudinis eius pauper
pauper egestas eorum. Opus iusti
ad uita fructus autem impij ad peram
via uite custodiet disciplina qui

at in corpore relinquit errat.
Abscondit adu labia medacia qui
quod fert conuicia in seipso. In multa
loco peram non decet qui autem medat
labia sua prudenter est. Argenti
clau ligua iusti cor impiorum per
nichilo. Labia iusti eruditur pluri
mos qui autem indocti sunt in corde eges
tate morientur. Benedictio domini diuites
facit non sociabit eis afflictio. Quia
si per se stultus operat stultus sapi
cia autem est uis prudentia. Quod ti
met impij ueniet super eum desiderium
suum iusti dabit. Quasi tepes ab
eris non est impij iusti autem qui
fundamentum sempiternum. Sicut
acetum dentibus et fumus oculis
sic pinger hys qui miserunt eum
via. Tunc domini apparet dies. Tunc
impiorum humiliabitur. Expectatio
iustorum leticia spes autem impiorum
pibit. Fortitudo simplicis uia domini
et pauper hys qui operantur male.
Iustus in corde non commouebitur
impij autem non habitabit super terram. Os
iusti peruriet sapienter ligua pauperum.
Labia iusti quod dant placidum et odorem.
Sententia dolosa. **VI.** **I**sti
abhoratio est apud deum et po
deris equi uoluntas est. Vbi fuerit
superbia ibi est et contumelia. Vbi autem
humilitas ibi est sapientia. Simplicitas
iustorum diriget eos et supplantatio
peccatorum vastabit illos. Non perdit
diuitias in die ultionis iusticia autem
liberabit a morte. Iusticia simplicis
diriget uia eius et in impietate sua
corruet impij. Iusticia rectorum
liberabit eos et in insidijs suis ca
pient iniqui. Mortuus hoc ipso.

nlla est vltima spes et expectatio
 sollicitudo patit Iustus de agustia
 libentius et traditur impijs pro eo
 Similiter de decipit auctorem suum iusti
 et libenter scia In bonis iustorum
 quilibet ciuitas et de impijs sub
 dicitur et ipse de impijs est laudatus
 In benedictione iustorum exaltabitur ciui-
 tas et de impijs subditur Qui de spi-
 ritu auctorem suum indiget corde et vir
 et prudens tacebit Qui abulat
 fraudulenter reuelat arcanum
 qd ad fideles est celat auctorem commissum
 Vbi non est gubernator plus corrumpit
 salus auctorem multa copia Affli-
 getur malo qd fide facit per eximios
 qd ad cauet laqueos securus est et
 dicitur gratia iuciet gloriā et robusti-
 tatem diuicias Benefacit auctorem
 suum vir misericors qd ad crudelis est
 et spiritus abicit Impius facit
 opus instabile Sciant autem iusti
 et mites fideles Clemencia patet
 vita et peccato malorum mortem
 Abhorribile deo cor prauum et volu-
 tas eius et ipse qui simplicitate abu-
 lit Non in manu non est innocens
 malus semen ad iustorum saluabit
 Circulus aureus in manibus suis
 mulier pulchra et fatua Desiderium
 iustorum omne bonum est propterea iustorum
 furor Alij diuiduntur propter auctorem dicentes
 fide Alij rapiunt non sua et per reges
 tate sue Via qd benedicit ipse iustus
 dicitur et qd inebriat ipse qd inebriabit
 Qui abscondit secretum auctorem ma-
 ledicetur in ipso benedictio auctorem sup-
 er caput vendit et non confurgit di-
 luculo qd quiescit bona qd ad negligens
 cor malorum est opprimet ab eis Qui

confidit in diuino suo corrumpit
 Iusti autem qd vult saluam gemitum
 Qui coram deo dominum suum possidet
 vult et qd stultus est fuit sapiens
 Fraud iusti lignum vite et qd suscipit
 auctorem sapiens est Si iustus et terna rea-
 pit quate magis impijs et peccator
Capitulum XVII
 Diligit sciā qd ad odit more
 pacem et impijs est Qui bonus est
 gaudet a domino gratia qd ad confidit co-
 gita corbus suis impijs agit Non
 reuertetur de impietate iustorum
 iustorum non commouebitur mulier di-
 liget corona est via sua et putredo
 in ossibus eius qd confusio res dig-
 nas gerit Cogitationes iustorum iudicia
 et copia impijs fraudulenter et
 impijs insidiantur sagittis os ad
 iustorum libabit eos Veritate ipse
 non erit domus ad iustorum pmaebit
 Doctrina sua noscit vir qd ad vanum
 et exoritur et patebit coceptum Me-
 lior est pauper et sufficiens sibi qd glo-
 sus et indiget pane Nouit iustus
 auctorem iustorum suorum viscera ad impijs
 crudelia Qui operatur etia sua fatua
 pauper qd ad peccat oculi stultissimi
 Qui suauis est viuit immoderate
 Quis moribus reliquit corruet
 Desiderium impij momentum est pes-
 simorum iustorum ad iustorum placet
 peccata labiorum ruina proimat malo
 effugiet ad iustus de agustia De-
 stitit ois qui omnis quisqz replebit
 bonis et iustorum opera manuum suorum re-
 tribuet ei Via stulti recta iustis
 eius qd ad sapiens est audit consilia
 fatuus statim indicat iniqua qd
 ad dissimulat iniuria callidus est

Qui quod novit latet iudex iustie
 e q at metat testis e fraudulens
 qst qmnetit et q gladio pugit
 costia ligua at sapientia sunt
 e labia veritatis firmu e d ipeitui
 q at testis crepetm? cotinuat leg
 ua mendacij Dolus i corde cogita
 cu mala qui at ient pacis coplia
 pstat eoe gaudiu? coctisabit
 iustu quidq ei accidet impij ac
 replebit malo. Ab qouco e dno
 labia medaci? qui at fidelit ague
 placet ei homo dicitur relat fias
 et cor insipicu puocat stulticia
 Manus forcu dnatit q at reissa
 e tributis quiet. Mervet i corde vi
 ri quid abie illuz fmo de bono le
 tiptabit. Qui negligit dapiu
 qst ai cu iustu e iter at impioz
 decipiet eoe. No inveniet fraudule
 tus luctu? sba qou eie auri pau
 N semita iusticie vita iter. **Item**
 aute deuium duat ad mortem
 ffilius sapiet doctna e patris
 qui at idupor e no audit cu ar
 guit. De fca ois qui qo fatiabit
 Bois aia at puat catoy iniqua
 Qui custodit os suu custodie auz
 sua q at i confidat? e ad loqnd
 feriet mala. Vle? no vlt pigr
 ua ad opancu impigruabit. Om
 meday iustus detestabit impij
 at confundit? e confundet. Iusticia
 custodie moctis via ipietas no
 ptoze suplatat. Ept q diues cu
 nichil habeat e q paup cu m
 mltis diuicijs sit. Red pto are
 viri diuicie que q at paup e iure
 pcone sustinet. Iyo iustoz leti
 ficat lucra at impioz extinguit?

Ne dolose errat in pait iusti p
 mcorde? fuit i misentur. Inter
 supbos q iurgia fuit qui at ague
 tucta coplia regit? sapia. Eba
 festuata minuet? q at paulati
 colligit? mau multiplicabit. Epe
 q differt? affligit auz. Iguu vite
 desideriu? veniens. Qui de trahit
 alicui rei npe se in futuro obligat
 q at tict pceptu in pace dabit
 ffiliis doloso nichil eie boi suo
 ac sapieti ppei etue actz? dige
 tur. Ma eius? ex sapietie fons
 vite ut delectet a ruina mortis
 Doctna boa dabit gratia i itine
 coceptoz no ago. Istutus oia ag
 tu consilio q at fatu? e aperit
 stulticia. Mucia? impij cadet
 malu legatu? fidelis pmitas dge
 tas et ignominia ei q de se d
 ciplina q at acquiescit arguenti
 glificabit. Desideriu? si copleat
 delectat auz detestatur stulti cu
 qui fugiunt mala. Qui cu sapieti
 bus graditur sapiet eie auz at
 stultoz filio illis effiat? ptoze
 pstat? malu? iustis retribuet
 bona. Bonus reliquet heredes
 filios? nepotes? custodit iusto
 sba ptoze. Mula? abi inoualib?
 patru et alijs congregat? abp
 iudico. Qui pait virge odit filiu
 suu q at diligit illu instanter
 erudit. Iustus comedit? replet
 auz sua. Vle? at impioz ipietabilis
Sapiet mlier ediscat. **Item**
 domi sua insipies q exaue
 tem destruet maibus. Ambu
 land recto itine? tines du deppi

sta

os.

cla.

ciens ab eo q̄ infam̄ graditur
via. In cōstulā vga sup̄bie la-
bia sapiētiū custodiunt. cōs
vbi nō sūt boues p̄p̄e nōm̄
ē vbi ac p̄lme p̄ḡtē ibi mā-
festū fortitudo bouis. **Q**uē p̄de-
lio nō mēt̄ p̄f̄t̄ dē mēdaciū
rept̄ doloſus. **Q**uē dērisor p̄-
p̄am̄ nō inuēit doct̄ha. **S**up̄-
dēu faciliū. **V**ade cōt̄ vīru stul-
tū nescit labia prudēcie. **S**apia
callidi ē intelligē via sua n̄ p̄u-
dēcia stultoz. **E**nam̄. **S**tultū illu-
dit p̄am̄ et mēt̄ iustos mōdatur
gū. **C**or q̄d nouit amantudīz aue-
sue i gaudio eius nō miscbit̄
cōp̄cus. **D**om̄ impioz dēbitur
tabernacū ac iustoz gūiabit̄
est via q̄ videt̄ q̄i iustū nouis-
sima ac eius ducit ad mortem
visus doloſe miscbit̄ et exēma
gaudij luctus occupat. **V**isus
replebit̄ stultus et sup̄ eū cū vir
bonus. **I**mmoſes credit oī verbo
astutus considat̄ gressus suos. **B**a-
p̄ies tict̄ et dēclinat a malo stul-
tus t̄p̄lit̄ et confidit. **I**mpacīes
opabit̄ stulticiā et vir rēf̄is odio
suis ē. **P**ossidēbūt p̄uuli stulticiā
et astuti expectabūt sciam̄. **J**ace-
būt. **S**malī am̄ bonos et imp̄i am̄
portas iustoz. **S**cia p̄p̄io suo pau-
p̄ odiosus cū amīcī vō diuitū
m̄lti. **Q**ui despiciat p̄p̄m̄ suū per-
cat q̄ ac misereat̄ paup̄i b̄tus cū
qui credit in d̄no m̄iam diliget
eruat qui opant̄ malū. **M**ia et
veritas p̄parat b̄a in oī op̄e b̄o
nō cū habudācia. **V**bi ac vā p̄e

plima ibi frequē cū egestas
Corona sapiētiū diuitie cōp̄sa
tūtas ac p̄uulū impudēcia libe-
rat aūas rēf̄is p̄dēlio et p̄f̄t̄ mē-
daciā rēf̄is p̄dēlio. **I**n tūore d̄m̄ fl-
ducia fortitudis et filius ei cū p̄p̄o
timor d̄m̄ fons vite ut dēcl-
net a ruina mortis. **I**n m̄ltitudīe
p̄p̄i dignitas regis et ipauitate
plebis ignominia p̄ncipis. **Q**i
pacīes ē m̄ltā gubernat̄ prudē-
cia sua q̄ ac ipacīes ē epaltat
stulticiā sua. **V**icta carmī p̄u-
tas cordis p̄uulū oſtū inuidia
et calupniat̄ egeste exp̄brat
factoī eius. **H**onit̄ ac cū q̄ miset̄
paup̄i. **I**n maliciā p̄uā exp̄llet̄
imp̄ius. **O**pat̄ ac iustus i morte
sua. **I**n corde prudēcie regēf̄et
et indoctos quosq̄ crudiet̄. **I**usticiā
eleuat̄ gente miseros facit p̄p̄os
p̄am̄. **A**ceptus ē regi m̄ster in
telligēs iracūdia et iustis sustinebit̄.
Respensio mollis fragit. **E**v
nam p̄mo durus suscitāt
furorē. **L**igua sapiētiū ornat p̄i
et oī os fatuoz ebullit̄ stulticiā
In oī loco oculi d̄m̄ cōtēplantur
bonos et malos. **L**igna placabil
lignū vite q̄ ac immedēta ē con-
teret p̄p̄m̄. **S**tultus irridet̄ d̄p̄i
plima p̄p̄i sui q̄ ac custodit̄ iare
p̄p̄os astucior fiet. **I**n habudati
iusticiā virtus maxia ē cogita
conce ac impioz eradīcābūtur
Dom̄ iusti plima fortitudo et i
stulticiā imp̄i cōturbāto. **L**abia
sapiētiū diffemābūt sciam̄. **C**or

stultorum difficile est Metis impiorum
abominabiles dno vota iustorum pla-
cabilia. **Abominatio** est dno via impij
q sequit iusticia diligitur ab eo
Doctrina mala deservit via vite
q mercedem odit meretur. **In**
fern et p dico cora dno qntoma
gis corda filior hom. **It** amat
pestiles cu q se corripit n apud
sapientes gaudet. **Cor** gaudet ex-
hilat facie in medre animi
deicitur sps. **Cor** sapiens quet
doctrina et os stultorum patitur i-
pacia. **Omnes** dies pauper mali-
fecum. **Mes** q iuge conuiu-
melius est paru cu timore domi-
q thesauri magni et insatiabiles
melius est vocari ad olera tu cali-
tate q ad vitulu saginatu adio.
Vir iracundus puocat ripas q
pacis est mitigat suscitatas
Iter impiorum q sepe primatu
via iustorum absq offendiculo
Fili sapiens letificat ptes et
stultus q despiciat mrem suam
Exulticia gaudiu stulto et vir
prudens dirigit gressus suos
Dissipant cogitationes ubi no e
consilium ubi v ples st consilium
confirmant. **Acta** ho i scia ois
sui et pmo oportune et optim
Acta vite sup erudit ut decli-
net de inferno nouissio domus
supbor demolitur dno et firmos
faciet et immole vidue. **Abhoia-**
cio dmi cogitationes male et pure
formo pulcherrim et firmabit
ab eo. **Coturbat** domum suam qui

sectat auaricia q at odit munus
vinct per miam et fide purgat
pca et non fac dmi delectat ois
a malo. **Mes** iusti meditat
obediam os impiorum reudat
malis. **Longe** est deus ab impijs
et oves iustorum exaudiet. **Sup** ois
tu letificat aiaz firma bona
ipugnat ossa. **Duris** q audiet
mercedem vite i medio sapie-
tu comorabit. **Qui** abiit dis-
ciplina despiciat aiaz sua q at
accescit mercedem possidet.
Imor dmi. **Capitulum xvii**
Disciplina sapientie et glia
precedit humilitas. **Ho** e am-
pame et dmi gubernat lig-
nam. **Omnes** vie hom patent
oculis eius spiritus ponderator
est dno. **Revela** dno opa tua et
dirigetur cogitationes tue.
Vinct sa pte semetipm opat
est dno impiu q ad die malu
Abhoiatio est dmi ois arrogas
etia si manu ad manu fuit no
est a nores. **Imicu** hoc vie face
iusticia est accepta ac ap dnu
magis q ymolat hostias. **Ita**
et veritate redimitur iniquitas
et in timore dmi delectat a malo.
Tu placuerit dno vie hois in-
micos q eius contret ad pacem
Melius est paru cu iusticia q multa
fraus cu iniquitate. **Cor** hois dis-
port via sua sed dmi est dirige
gressus eius. **Diuinatio** i labijs
regis in iudicio no errabit os
eius. **Pondus** et statua iudicia

Dni sunt et opa eius omnes lapides
 scilicet. **A**bhorribiles regi qui dgt
 impie qm iusticia firmat soliu
 Velutab regu labia iusta q recta
 loquitur diriget. **I**ndignatio regis
 nunc mortis et vir sapiens placu
 bit ea. **I**n filialitate virtus regie
 vita et clemencia eius qm ymber se
 retin. **P**osside sapias q auro me
 lior e et acqre prudencia q pao
 foz est argeto. **S**cita iustor decti
 nat mala custos aie sue servat
 via sua. **C**ontricione pcedit sup
 bia et an ruina exaltabit spue
 melius e humilia tu mitibz q di
 vide spolia cu supbis. **P**ruditus
 in no respicit bona q ppat i dno
 bous e. **Q**ui sapiens corde e appla
 ditur prudens q dulcis e eloqo
 maiora respicit. **F**ons vite crudi
 to possidentis doctna stultoru
 fatuitas. **C**or sapietis erudit os
 eius et labne illi addet gratiam
 fauus mellis via coposita dulce
 do aie fuitas offiu. **E**st via q vi
 det hoi recta et nouissimu e ducat
 ad mortem. **L**aboratio laborat
 pbi quia copellit cu os suu. **V**ir
 impius fodit malum i labne e q
 ignis ardesat. **H**o puius suscitatur
 lices et vobus ppat pncipis. **V**ir
 iniquus lactat amicu suu et
 ducat eu p via no bona. **Q**ui at
 tomis e oculis cogitat pnuia
 mordens labia sua pfiat malum
 Corona dignitas senectus que
 in vne iusticie respicitur. **M**elior
 e pacies vno forti et qui dora
 tur dno suo expugnate vrbu
 Cortes mittit i sinu fado tpanit

Melior est lucella **Capitulum XVII**
 fecta cu quibus q domus
 ple nariatis cu urgio. **S**erius
 sapiens dicitur filio stultis et m
 fies hereditate diuidet. **O**rat
 igne pbatut argetur auru ca
 mino ita corda pbat dno. **M**ali
 obedi ligue inique et fallax ob
 tpat labne medacibus. **Q**ui de
 spiciat paupem expbat factoi
 eius et q i ruina letat alterius
 no cit ipuitus. **C**orona genu si
 bi filioz a gla filioz pces corp
 no dect stultu via coposita n
 pncipe labia merces. **G**e ma
 gnificia expectato pntolantis
 quocunq se uertit prudent m
 tolligit. **Q**ui celat delictu qrit
 alicuias q alto smoe repetit se
 pat federatos. **P**lus pfiat cor
 repto apud prudens q centu
 plage apud stultu. **S**emper
 iurgia queit malus angelus
 at crudelis mittet cont eu. **H**o
 pedit magis vife occid rapit
 fetibus q fatuo cosideri sibi m
 stulticia sua. **Q**ui reddit mala
 p bonis no recedet malu de do
 mo sua. **Q**ui dimittit aqua ca
 put e iurgioz et anteq paciat
 cotuctia iudiciu deferit. **E**t q
 iustificat impiu q condpnat
 iustu abhorribile e vterq apd
 deu. **Q**uid pdest hie diuitias stul
 to cu sapiam eme no possit.
Qui alta facit domu sua queit
 ruina et q cuitat diste incidit
 in mala. **O**mi tpe diligit q auct
 est et frater i angustis copbatur

1320
Homo stultus plaudat manibus
cu[m] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
dicatur discipulus diligit ripas
et q[uod] exaltat os suu[m] q[uod] rui[n]at ab
q[uod] p[ro]p[ri]e cordis e[st] no[n] i[n]u[en]iet b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e[m]
et q[uod] uerit[as] lignu[m] ma[n]et i[n] ma[n]u
tu[m] n[atu]s e[st] stultus i[n] gnomini
am sua[m] sed nec p[ro]p[ri]e m[an]u factus leta
bitur i[n] m[an]u gaudet etate f[er]o
rida facit sp[irit]us trist[is] exspectat
ossa m[un]era de sinu impij accipit
ut p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e iudicij i[n] facie
prudent[is] luget sapia oculi stult
toz i[n] fimbriis e[st] i[n] p[ro]p[ri]e filij
stultus et dolor m[un]us q[uod] gemit
cu[m] n[atu]s e[st] bonu[m] d[omi]ni m[an]u fere
uisto n[on] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e q[uod] recta
iudicat q[uod] i[n] m[an]u moderatur f[er]o
nec suos doctus et prudens e[st] et
p[ro]p[ri]e sp[irit]us uir erudit[us] Stultus
q[uod] p[ro]p[ri]e sapient[is] r[ati]o putabit[ur] et
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e labia sua i[n]telligit
Occasionem quidam q[uod] **xxviii**
uult recede ab a[n]i[m]o om[n]i
t[em]p[or]e erit exprobrabilis n[on] rap[er]e
stultus uerba prudens m[an]u ca
dyp[er]e que u[er]sant[ur] i[n] corde eius
Impius cu[m] i[n] p[ro]p[ri]e uenit
p[ro]p[ri]e co[n]t[ra]p[ro]p[ri]e sed p[ro]p[ri]e cu[m]
ignominia et obprobriu[m] Aqua
p[ro]p[ri]e n[atu]s ex de uiri et totius
redudans fons sapie[n]t[ie] p[ro]p[ri]e
accipe i[n] iudicio n[on] e[st] bonu[m] ut
delectes a ueritate iudicij Labia
stulti i[n]m[un]it[ur] se rixis et os eius
uergit p[ro]p[ri]e Stulti co[n]t[ra]p[ro]p[ri]e
eius et labia illi i[n] ruina a[n]i[m]e e[st]
ba biligivus quasi simplicita
et ipa p[ro]p[ri]e usq[ue] ad iudicia e[st]

Pignu[m] dicitur hoc a[n]i[m]e ad efflu
toz esuriet q[uod] i[n] mollior et dis
lutus e[st] i[n] ope suo frater e[st] p[ro]p[ri]e
opa dissipant[ur] Turris fortis
fina n[on] i[n] ad ipam t[em]p[or]e
iustus et exaltabitur q[uod] di
uitis uir[us] roboris eius et quap[ro]p[ri]e
murus validus circudat eu[m]
Anq[uam] contemnat exaltat cor ho[m]i[n]is
et anq[uam] gl[ori]ficat[ur] q[uod] iustus
p[ro]p[ri]e r[ati]o q[uod] audiat stultus p[ro]p[ri]e
esse d[emon]strat et co[n]fusi[us] dignu[m]
Sp[irit]us uiri sustinet i[n]telligit
sua sp[irit]us ad i[n]telligit facit
te que p[ro]p[ri]e sustine[n]t cor p[ro]p[ri]e
deu possidebit scia[n]s et a[n]i[m]e p[ro]p[ri]e
entia quid doctrina d[omi]ni ho[m]i[n]is
dilatat uia eius et an p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
sp[irit]u ei facit iustus p[ro]p[ri]e e[st]
accusator sui uer[us] a[n]i[m]e e[st] i[n]
vestigabit eu[m] Contradictiones
co[n]p[ro]p[ri]e s[er]o et i[n]telligit q[uod]
diuinitat[is] frater q[uod] adiuuat
a f[er]e q[uod] iustit[ia] forma et iudicia
q[uod] uer[us] i[n]telligit De f[er]e oris
uiri replebit uer[us] et gemit
na labioz e[st] p[ro]p[ri]e cu[m] iustus
et uita i[n] m[an]u ligni qui diligit
ea comedit fructus e[st] q[uod] i[n]
u[er]e iustit[ia] bona iustit[ia] bonu[m]
et hauriet iustit[ia] a d[omi]no
q[uod] iustit[ia] iustit[ia] bona ex
pellit bonu[m] q[uod] iustit[ia] adulter
nam stultus e[st] et i[n]telligit q[uod]
obsecrationibus loquitur pau
p[er] et diues effabitur rigide
q[uod] iustit[ia] ad p[ro]p[ri]e
magis amicus erit q[uod] frater

Melior e paup qui **xxv**
 amblat in simplicitate sua
 q ducit torquet labia i pice
 ubi no e sad aie no e bonu et
 q festinat e pedibz offendit
 ticia qd supplantat gressu e
 et contra dm feruet aio suo
 diuicie adducit aicos plimoe a
 paup aet hq quos habuit se
 panteur **Testis falsus** no erit
 i puitus q medacia loquitur
 no effugiet **Multi** colut pda
 potius et aia sue dona tribu
 entie **Fre** qd paupis oderut
 cu in p et aia paut ne esset
 ab eo **Qui** tm va sectat nichil
 habet q at possessor e mentis
 diligit aia sua a custos pru
 deie mveiet bona **Testis falsus**
 no e impu et q loquitur men
 dacia pibit **Non** deet stultu
 deliac n pui dnari pncipibz
 doctna viri p paciencia mpat
 et gla eius est iniqua p gredi
 Sicut firmatus leoni ita et
 regis na **Et** sicut ros sup her
 bam ita et hilatibz e **Dolor**
 priu filii pulchri et tecta iugit
 pstillacia mulier litigiopa **Do**
 mus et diuicie dantur a patre
 tibz a dno ad ppe vpxe pru
 den **Pigredo** imittit sopore
 et aia dissoluta esuit **Qui** cus
 totit mandata custodit aiam
 sua q at negligit vias suas
 mortificabitur **Penatur** dno
 q miferet paup et viciissitu
 reddet ei **Erudi** filiu tuu ne

despet ad me fecit at eque po
 nas aia tua **Qui** ipace e sus
 tiebit dapna et rapuere alius
 appoet **Multi** co silu et suscipe dis
 ciplina ne sis sapiens i nouissis
 tuis **Multi** cogitatos i corde viri
 voluens at dm metm pmaebit
 ho indiget mior e et melior pau
 p **Vir** medax **Tior** dm ad vita
 i plicitudie comodabit absq vici
 tate pessia **Condit** piger ma
 nu sua sub a scella sua n ad os
 suu applicat ea **Pessile** et flagel
 lato stultus sapiencior e si at
 corripueis sapiente intelliget dis
 ciplina **Qui** affligit prem et su
 git mrem ignomiae e i filio
 ro cesses fili audie disciplina et
 doctna nec ignores fmdes fac
 testis iniquus deridet iudiciu
 et os impioru deuocat iniquitate

Patrata sunt derisibz **xxv**
 iudicia et mallei paccietes
 stultoz corripit in puiopa res
 vinu et tumultuosa ebrietas **Qui**
 cuq hie delatatur no e sapiens
 Sicut rugit leoni ita terror
 regis q puocat cu peccat i aiam
 sua honor est qd q sepat se a co
 rectionibz omes at stulti miferet
 cotuelne **Ppe** frigus pig amare
 noluit medicabit q estate et no
 dabitur ei **Sicut** aqua pflida sic
 consiliu i corde viri sed ho sapiens
 exhauriet illud **Multi** homies
 mcorde vocat viru at fidelem
 quis mueret **Iustus** q abulat in
 simplicitate sua blos post se fi
 lios delinquit **Pep** q sedet i solio
 iudici diffipat omne malu intui
 tu suo **Quis** p dicit mudu est

cor meum mudus su a pao pond
et pondus / mesura et mesura v
trugz abhorabile caput deo
studios suos intelligitur puer si
muda et si recta put opz eius
Aure audite et ocula vident
Dne feat utruqz. **N**oli dilige pp
nu ne te egestas opprimat. **A**per
oculos tuos et saturare panibus
Mali e malum e dicit ois emptor
et ai recessu tuc glabitur. **A**uru
et multitudo gemay et vas p copu
labia fac. **T**olle vestimentu eius
q fideiussor exatit alicui et p ex
trancie aufer pignu ad eo. **Q**ua
uis e homi pame. meday et postea
implebit os eius calculo. **C**ogita
cones consilij roborant et guber
nacula tractanda sue bella. **P**i
q reuelat misticia et ambulat strau
dulcer et dilatat labia sua ne
comistat. **Q**ui maledicat pri
suo et mri contiguet luctu ex
m medij tebris hereditas ad qua
festinatur in pncipio et nouissimo
bndictio crebit. **M**edias reddi
malu p malo expta dnm et aut
liberabit te et abhorat eo e apud dnm po
dus et pondus et statera dolosa no
e bona. **D**no diriget gressu viri
quid ac homi intelligit pte via sua
Ruina e homi deuotae stas et post
vota reuocata. **D**issipat ipios
rex sapiens et curuat sup ois for
uicem. **L**uctu dnm spiraculu homi
et uestigat oia secreta ventris. **A**ha
et uicibus custodit regem et robor
et clemencia throni eius. **B**oultatio
iuueni forti et digtas seu
amias. **S**uor uicibus ab ipz et pluge
et secretioribus uentis.

Sicut diuisioe aquarum. **LXXI**
ita cor regis i manu dnm quo
cuqz uoluerit inclinabit. **D**ne via
viri sibi recta uidet appendit at
corde dno. **F**ace. **M**am et iudiciu
magis placet deo q uictie. **E**xal
tato oculo et dilataco cordis lue
na. **M**pioz patm. **C**ogitaco ro
bustiss i habudacia ois ac pig
p et egestate. **Q**ui congregat the
sauros figura meday van et
excore et ipiget ad laque mortis.
Sapientia impiorum destruet eos qui
noluerit face iudiciu. **P**eruersa
via viri alica e a deo q ac mudu
e rectu opus eius. **M**elius e pelli
in agulo domat q cu muliere liti
giosa et i domo comu. **A**ia imp
desiderat malu no miserebit p
suo. **M**uletato pestilente sapientia
e p uulub et si peccet sapiente sua
sciencia. **R**ecogitat iustq de domo
impj ut destruat impios a male
Qui obtinuit aures sua ad clame
paupis et ipe clamabit et no ex
audietur. **M**un absconditu ex
figuit iras et donu i smu idigna
com maxiam. **B**audiu iusto est
face iudiciu et pauor opantibz
iniquitate. **H**ir q emittit a via doc
tine in cetu gigantiu comorabit
Qui diligit epulas egestate
e. **Q**ui diligit vinu et pigritia
no ditabit pro iusto. **S**ac impi
et p recto iniqui. **M**eli e qitad
in tra de pta q cu muliere i p
et rancia. **T**hesauri de p dabit
et oleu in qitaculo iusti et ipru
dens homo dissipabit. **Q**ui
psequitur iusticia et maz iucmet

vita et gloriā. Cuiuslibet speciem as-
 cendit sapiens et destruxit robur
 fiducie. Qui custodit os suum
 et lingua sua custodit ab agustine
 animam suam. Superbus et arrogans
 est indoctus qui in opat pupilla
 desideria occidit pigro noluerit
 iungit manus et opari tō die
 concupiscit et desiderat. Qui aut
 iustus et tribuet et nō cessat. Hos
 ne impietate abhorribiles qz offe-
 runt ex se. Testis medius pibit
 in obediens loquitur victoria. Vir
 impius paciter obfirmat. Vltimū
 suū qd rectus et corrigit. Via sua
 est sapientia et prudentia et nō ē
 caput contē dnm. Equus pat ad
 die belli dnm ac salute tribuet.

Multus enome bonū. **xxii**
 et aurum bona. Dives et paup
 obuiantē pibi. Vtriusq opator et
 dnm. Callidus videt malum abso-
 dit se in oas pnsit et afflictus ē
 dapno. Fimē modestie tior dnm
 diuitie et glā et vita. Arma et gladiū
 in vita pnsi custos at auesue loqre
 recedet ab eis. Pulchrum ē adolestēs
 uis via sua ecia ad senectū non
 recedet ab ea. Dives paupibz in-
 pat et q accipit mutuum suū ē se-
 neratis. Qui sciat iniquitate me-
 rit mala et vga ne sue cosuabit
 Qui pnt ē ad iniam bndict de
 paupibz ei suis dedit paupibz. Victo-
 ria et honorem acqrit q dat munia
 animā at auferet accipicū. Eia
 derisore et exibit tū co iurgiu et res-
 salut cause et cotuclie. Qui dili-
 git cordis iudicia ppe gnat labioz

suoz. Debit aia uige. **xxiii** dnm
 totū suam et supplebit uerba
 iniqui. **xxiv** piget leo et fons in me-
 dio platearū occidenda su. Fouca
 pfm da et aliene tū matre dnm
 incedit in ea. Stulticia colligata ē
 i corde pueri et vga discipline flagat
 ea. Qui calumpniat pauperem au-
 grat diuitias suas dabit ipe dicio-
 et egebit. Fili mi mella aure tua
 et audi uia sapientie appoe at cor ad
 doctna mea que pulchra ē tibi
 in suauis ea et de tuoz reduda
 bit in labijs tuis ut pti dno fidu-
 tia tua unde et ostendi ea tibi ho-
 die. **xxv** desisti ad tibi splicat in
 cogitacōibz et sua ut ostendere
 tibi firmitate et eloqū ueritatē
 pponderet ex qne illis qui misere-
 re. **xxvi** facias uolentia paup qz
 paup ē nō coctus egenū i porta
 et dno eū iudicabit causa eius
 et configet eos qui conspexerunt eū
xxvii est aia et horum mudo nō a-
 bules tū uis furiosū ne forte distas
 scitab eius et sumas pādalum
 aue tue. **xxviii** esse tū hmi qui desi-
 gne iure suas et qui uades se
 offendi p debitis. Si a nō habes
 unde restituas quid cause ē ut
 tollas opimetū d. cubili tuo. **xxix**
 tnsgradiaris tmes antiqz qd
 posuerit pns tuis. **xxx** iudu
 uelore in ope pio corā regibz sta-
 bit nō ē an ignobilis. **xxxi**

Quando sederis ut comedas
 tū pnce diligē attende
 que posita sūt an facie tua et
 statue aultu in gutture tuo si
 tū in ptate auz tua. **Re deside**

De cibo eius in quo e pane men
T dacti. Noli labare ut dicitur sed
prudens tue pœ modu. Ne eti
gas oculos tuos ad opes qd habet
no potes quia facies sibi penas
q aquile et volabunt. celi. Ne co
T medus tu hinc invido et ne desides
alios eius qm in similitudine arioli
et coicetoris estimat qd ignat
Comede et bibe dicit tibi et mes
eius. no e tecu. Cibos quos come
deas euomes et pdes pulchros p
T mors tuos. In auribus ipse au
ne loquas quia despiet doctri
T ha eloqui tu. Ne artigas flos
puulor et agros pupilloz ne in
tweas qm quq ei cor fortis e
et ipe iudicabit cont te causam
illoz. Ingre diat ad doct ha cor
tui et aures tue ad va facie
T Noli subanthe a pueo discipliaz
si ei passis cu vga no moiet
Tu vinga pautis cu et auz e q de
inferno libeabis. Filium si papeo
fucit amq tuq gaudebit tecu cor
meu et epultabit. renel mei cu
locuta fuerit rectu labia tua. Ne
emletur cor tuu ptoze sed i tior
dm esto tota die quia habet ptem
i nouissioz ppolaco tua no auste
ret. Audi fili mi et esto sapiens et
Dirige i via amq tuu. Noli ee i co
T viuis potatop et i comessacibus
coz qui carnes ad vestend con
ferut quia vacantes potibus et
dactis sybola consumuntur et vesti
etur panis dormitaco. Audi puz
tre tuu q geuit te et ne cocep
nas cu se nunc mr tua. Veritate
emes et noli vende sapiam et doct ha

et intelligea. Epultat gaudio
pr uisti q sapientie geuit filio lo
tribuit i co. Gaudeat pr tuus
et me tua. Epulset q geuit te
Prebe fili mi cor tuu michi et ocl
tui vias meas custodiat. Fovea
et pfinda e metrop et puteus
agustus aliena. Insidiat i via
q latro et quos incautos videt in
terficiet. Cui ve cu ripe cu so
uee cu sine causa iolna cu suf
fusio oculor. Rone hns qui mo
rantur in vino et studet calicibz
epotandis. Reintuicauit vinu
qn flauescit cu splendens i vit
color eius ingredit blandie fm
nouissimo mordedit ut coluber
et sicut regulus venena diffidit
Pauli tui videbit epineas et cor
tui loquitur pusa et eis sicut dor
mies in medio mari et q sopit
gubnator amisso clauo et dices
verba uerit me et no dolui tp
erut me et ego no sensi. Qndo
cuigilabo et rursus vna repm
T Emulcu viros. **XXVIII**
malos n de pdes esse cu eis
quia rapinas meditatut mens
coz et fraudes labia coz locut
Sapia edificabit dom et p dca
robabit. In doct ha replebitur
cellaria vniusa sba ptoza et pul
cherria. Vir sapiens fortis et vir
doctus robustus et validus quia
cu disposicoe imitur bellu et
est salus vbi mlti coplia sut
et exalta stulto sapia i porta
no apiet os suu. Qui cogitat
male fac stultus vocabit. Co
gitaco stulti ptem e et abhoraco

qum detractor Si des paucis las
sue in die agustie minuet for
tudo tua **E**ne eos qui ducit
ad morte qui trahit ad mta
tu libere ne cesses Si dixeris
vires no superet q inspector e
cordis spe intelligit a suatore
ne tue nihil fallit reddi q for
uip opa sua **C**omede fili m mel
quia bonu e a fauu dulcissm
guttur tuu sic doctna sapie
cie tue qua tu mvenis qebis
in nouissis spem a spes tua non
pibit **N**e mpidis a quas i pecta
te in domo iusti neq vases re
que eius **B**e pices em cadet iustis
a resurget impij at conuict in
malu **T**u accide inimicu tuu
ne gaudeas a in ruina e ne co
ulect cor tuu ne forte videat dñs
a difficiat ei et aufeat ab eo ira
sua et refundat ea in te **N**e con
tendas cu pessimis n emulcu
mprobs qm no habet futuro p
mali et lucra mprobr expigue
Ime deu fili m a rege a cu de
tractoibus ne commiscas qm
repete consurget p dco eoz et
ruina vtriusq qd nouit hec
q sapientib **C**ognosce psona
in iudicio no est bonu **Q**ui d
impio iustus es maledict ei
ppl a detestatur cu tribus
Qui arguit laudabit a sup
ipor veniet bndictio **L**abia deos
culabit q recta va tndet **P**ara
fons opus tuu et diligenter
exce agru tuu ut postea edifi a
ces domu tua **N**e pio testifus a
tra contra ppm tuu n lactu

queq labijs tuis **N**e dicas quod
fecit m se facia ei vnicuiq redda
si dm opus suu **P**er agru fons
pigni trasu a p vinea vni stula
et ecce totu repleuerat vtiace **P**er
rucam supbia eius spm a ma
cia lapidis destructa cal **Q**uod
cu videre posui in corde meo et
exemplo didici disciplina **P**aru
mq dormies modicu dormitas
Vsq quo piger dormis vsq q de
sopno surges paupillu manus
coferes ut quiescas et veiet qpi
curpor egestas tua et medicinas
quasi vir armatus **CXXV**
Hec quoq parole salomoni
quas transfulerunt **E**zechie
regis uide **G**la dei e celae verbu
et gla regu inuestigat smonem
celu sursum a in dorsu a cor re
gu **I**scrutabile auster rubigine
de argento a exneditur vas pur
simu **A**uster impietate de iustu
regis et firmabit iusticia a stron
eius **R**e glorie appareat totu rege
et in loco magistro ne steteris **N**e
luis e em ut dicat tibi **I**pe de huc
q ut quilibet cora pncipe **Q**ue
viderut oculi tui ne pfead iurgio
cito ne postea emedat no possis
cu dishonestas aia tuu **C**ausa
tua tracta cu aucto tuo a pccu
ex tneo ne reuelas ne forte iustit
tibi cu audierit a expbrae no cesset
Gra a aicia liberat quib tibi
sua ne expbra bilis fias **M**ala
aurea in lectis argenteis q loqur
vm in tpe suo **I**n auris aurea et
margarita nspilges q arguit sa
pienter a aure obediens **N**e frigg

mius in die meo ita legatus
fidelis ei q misit eu auz illi neq
epa facit **H**abes et vetus et plu
ue no sequentes **H**ic glosus et
pmissa no coplens **P**acencia le
met pnceps et ligua mollis co
friget duricia **M**el tuncisti coade
quod sufficiat tibi ne forte satia
tus euomas illud **S**ubtrahit pe
dem tuu de domo pxi tui ne forte
saciatu odie te **I**aculu et glu
diu et sagitta acuta ho q loquit
cont pxi suu falsu testiom **D**e
putridus et pes lapsus q spat sup
infideli in die agustie et amittit
palliu suu in die frigide **A**ccu
m vitro et q catat carma corde
pessio **S**icut tynca vestimto et
mis ligno ita tristitia viri nocet
cordi **S**i esuriet inimicus tuus
aba illu si sitiet da ei aq bibe
prunas ei congregabis p caput
ea et dno reddet tibi **V**entus aqlo
dissipat pluuias et facies tristes
ligna de trahet **M**eli e pda
in agulo domatis q cu muliere
litigiosa in domo conuiui **A**qua
frigida aie plecti et nura bonus
de etia loymqua **F**ons turbatus
pede et vena corrupta iustis cadet
cora impio **S**icut q mel comedit
multu no e ei bonu sic q sacuta
tor e magestatis oppmet a gla
Sicut vrbe patet et absq muroz
abitu ita vir q no i loq do potest
colibere spiritu suu **C**a xxvi
Quomodo nix in estate et plu
uia in messe sic in decore est
stulto gloria **N**on sicut auis ad
alta enisulans et passer q libet

uades sic maledictu frustra pla
tu in quolibz supuciet **S**tigellu
equo et cham asmo et ungra de
po imprudenciu **N**e tndas stulto
uix stulticia sua ne efficiaris ci
similis **E**nde g stulto uix stulti
cia sua ne sibi sapiens ee videat
Claudus pedibus et iniquitate bi
bens q mittit vni p murtu stultu
et uomo pulchras frustra habet
claudus et ibias sic indeas et ee
stulto palola **S**icut q mittit la
pide in aceru murtu ita q tri
buit impietati horem **Q**uomodo
si spina nascat i manu temule et
pe palola in ee stulto **J**udiciu
emnat causas et q ipot stulto
filiu nus mitigat **S**icut can
q reuert ad vomitu suu ita ipen
dens q utat stulticia sua **V**idit
qone sapietm pbi videri magis
illo spem habebit stultus **S**icut pi
ger leo in via lerna in itinibz
Sicut ostiu vit in ardore suo ita
piger in lectulo suo **A**bscondit
piger man sua sub ascella sua
et laborat p ad op suu cui conuertit
Sapientior pbi piger videt ppte
viri loquentibz smas **S**icut qui
apphendit auribz cane sic q tñ
sit impaciens comiscat rixe altiq
Sicut noxiu e q mittit lareas
et sagittas ad mortem sic vir qui
fraudulec noq aucto suo etu fuit
dephensus diat ludeb **S**eruum
defecit ligna exstinguit ignis
sic susurronc subtrahit iurgia
et qui estut **S**icut carboc ad
prunas et ligna ad igne sic q
maudus suscitac rixas **V**erba

susurronis q̄i simplicita r̄ ip̄a que
m̄at ad m̄iora v̄tr̄is Qūo p̄ ar
geto p̄cedo orna d̄ velle vas fletu
le sic labia eumetia cu pessimo
corde p̄ciata labijs suis intelligi
m̄m̄cus tū m̄ corde suo tracta
uit dolos Cu subm̄p̄e v̄tr̄is
sua ne credideris ei qm̄ p̄p̄e ne
quic̄ sūt m̄ corde illi Qui op̄it
odiu fraudulenter reuelabit ma
licia eius m̄ cōsilio Qui fodit fo
uca m̄idet i ea r̄ q̄ voluit lapi
de reuēte ad eu figura fallax nō
amat v̄itate r̄ os lubu op̄at ruinas

Egloieris m̄ estinu **xxvii**
ignorus ei quid sup̄uectura pa
riat dies laudet te alieni r̄ nō os
sui exp̄neus r̄ nō labia tua Gra
ue esapu et oncopa ē arena sed
ina stula v̄troq̄ grauior Iri non
habet m̄iam nec furor et r̄p̄et et
ip̄etu cōcitati feret q̄e potit Ne
lior ē maifesta correptio q̄ amor
absconditus meliora p̄d̄ v̄lnera
diligetis q̄ fraudulenta odient of
cula **I**ra satiat calcatit fani
aia esurico et amaru p̄ dulci pu
met **S**icut auib̄ t̄nsimigras de m̄
do suo sic vir q̄ reliquit locu suu
Ingeto et varijs odib̄ d̄lectat
cor et bonū aia cōp̄lis aia dulcorat
Amiadēu r̄ aia p̄ris tui ne dimi
p̄is r̄ domu suū tui ne ingrediaie
m̄die afflictiois tue **M**elior ē vici
mus iūp̄ q̄ p̄ paul **Q**uide sapie
pli m̄ et l̄etifica cor m̄cū ut possis
exp̄brati r̄ndē p̄monet **A**stutus
videns malū abscondit se p̄uili
transcutes sustinuit dispendia
Tolle vestim̄tu e q̄ p̄pondit p̄

exp̄neus r̄ p̄ alienis aufer p̄ign̄ ab eo
Qui b̄ndicat p̄p̄o suo v̄tr̄is ḡndi de
nocte cōp̄iḡno maledicti filio
eū **L**ecta p̄m̄lacia m̄ die frigoris
et d̄iḡiosa m̄l̄er cōpanē Qui re
tineat quapi q̄ v̄nd̄ teneat r̄ oleu
d̄op̄it sue euacuat **P**erū seruo a
cūtur r̄ q̄o exacuit fac̄ aia sui
Qui suat f̄m̄ comedet fructu ei
et q̄ custos ē d̄m̄ p̄i gl̄ificabitur **i**re
Quomo m̄ aquis resplendet v̄l̄is
p̄p̄ineu sic corda h̄om̄ maifesta
sue p̄uident **I**nfern̄ et p̄d̄io nō
replebit̄ filiter r̄ oculi h̄om̄ m̄sa
riabiles **Q**uod p̄bat m̄ cōflacorio
argenti et m̄ fornace aia p̄p̄at
t̄p̄ et laudatis **C**or iniqui exp̄rit
mala cor at̄ rectu exp̄rit sciencia
Si cōtudeis p̄ultu m̄ pila q̄i tip
sanab̄ feriet̄ de sup̄ p̄ilo nō aue
ret̄ ab eo stulticia ei **D**iligenter
agnosce v̄ltu p̄coris tui ḡreges
tuos cōsidera **N**on ei h̄ebis iugit̄
p̄t̄e sed corona tribuet̄ i ḡn̄ac̄
r̄ ḡn̄ac̄m **A**p̄erta sue p̄t̄a r̄ appa
r̄uit̄ herbe v̄ntes r̄ collecta sue
fena de montib̄ **A**gni sue ad v̄p̄i
tū r̄ h̄edi ad agri p̄au **D**ifficiat
tibi lac cap̄as m̄ cibos tuos r̄ ne
cessaria domus tue r̄ ad v̄ic̄m aia tui

Vigile impius n̄emie **xxviii**
p̄p̄uete iustus as q̄ p̄eo cō
fidens absq̄ r̄ore eū **E**pp̄
p̄a t̄r̄ m̄l̄i p̄ncipes ei r̄ p̄p̄er
q̄ois sapiam r̄ q̄oz̄ sciam que
diatur v̄ica duc̄e longior erit
Vir paup̄ calup̄nias paup̄es
filis ē v̄m̄b̄i v̄el̄m̄et̄ i quo pat̄
fames **Q**ui d̄er̄l̄m̄quit l̄eyem
caudant̄ impiū qui d̄e custodiū

succeduntur contra eum. **V**ir mali
 no cogitat iudiciu qui de requi
 rue dnm audiat. **M**elior e
 paup ambulat in simplicitate
 sua q dices pui it mcllud. **Q**
 custodit legem filius sapiens e
 q de pascat comessatores. **C**on
 dit ptez suu. **Q**ui coarctuat di
 uicias usuris et fenoe libenti
 i paupes congregat eas. **Q**ui de
 elinat aure sua ne audiat lege
 oro eius eie excomibilis. **Q**ui de
 cipit iustos in via mala i mcll
 tu suo corrueet et simplices pos
 fidebue lora eius. **S**apies sibi vi
 de vir diues/paup ad prudens
 scrutabit eu. **I**n exaltatone iustoz
 mltia gla e regnatibz impijs. **V**ir
 ne hom. **Q**ui abscondit scelus sua
 no diriget q at confessi sunt et re
 liquit ei miam consequet. **B**is
 qo q sp e pauidz q vo met e dnce
 conueet i malu. **R**eo rugies et vir
 suu efuriet pnceps impij sup
 pplm paupes. **D**ux indiget pui
 decia mltos oppmet p calupnia
 q at die auaricia longi fiet dies
 eius. **H**orem q calupniat aie sag
 nime si usq ad latu suu neo puz
 tmet. **Q**ui ambulat simplici
 saluus eie q at puipe mgtedietur
 vne concidet p mcl. **Q**ui opat
 tra sua satiabitur panibz q at
 sectat oculi replebitur egestate.
Vir fidelis mlti laudabit q at
 festinat ditai no eie inocet. **Q**
 cognoscat i iudico facie no bn
 facit iste et p bucella pui depeit

veritate. **V**ir q festinat ditai et alijs
 invidet ignorat q egestas sup
 ueniat ei. **Q**ui corripit hoies gra
 tia postea iueiet apud eu magis
 q ille q p ligwe bladi mclla de
 cipit. **Q**ui subtrahit aliq a pec
 suo et mte et d qor no e pcam p
 ticeps. **Q**uicid e. **Q**ui se iactat
 et dilatat uirgia excitat q aut
 spae in dno saluabit. **Q**ui cor
 dit in corde suo stultus e q aut
 gradit sapientie iste laudabitur
 qui dat paupi no indigebit
 q de spiat de pante sustinebit
 penuriam. **C**u sumptet im
 piy abscondentur hoies cu illi
 perierint multiplicabitur ius

Vir q corripientem. **C**xxix
 dura eluce coepit mte
 timus supueiet mteius et cu pa
 mitas no patur. **I**n multiplicatone
 iustoz letabit. **I**stus cu impij
 suffere pncipatu gemet spius
Vir q amat sapias letificat pa
 tre suu q ac nutrit scortu p det
 scam. **R**eo iustus eriget terra
Vir auarq destruet ea. **H**o q bla
 diu ficti p p mclibus loq auo
 suo neq expandit pedibz e
 peccate viru iniquu iuduet
 laqueus et iustus laudabit atque
 gaudebit. **N**ouit iustz causam
 paupes et impius ignoat piaz
 hoies pestilentes dissipat tui
 tate sapietes vo autue fluore
Vir sapiens si cu stulto contendit
 suu nascat ul videat no iue
 met nsem. **V**iri saguini odert

simplici iusti ac q̄tū aīz eius
 totū spm suū p̄fert stultus sa-
 pientia differt et refuat ip̄ostecū
 p̄ncip̄ q̄ libent̄ audit vā me
 dact̄ om̄s m̄stros q̄ebit ip̄ios
 p̄uip̄ et creditor obuiatue
 p̄bi v̄rūsq̄ illuatoz ē dñs
 Rex q̄ iudicat in v̄tate p̄uip̄
 et frōz eius m̄c̄mū firmabit
 p̄rga atq̄ conuictō tribuēt sa-
 piam puer ac q̄ dicit v̄lūta-
 ti sue confundit m̄c̄z quā In
 m̄ltiplicacōe m̄p̄ioz m̄ltipli
 cabuntur sc̄l̄a et iusti ruinas
 eoz videbūt Prudi filius tuus et
 refrigabit te et dabit delicias
 aīz tue In p̄p̄ecia defecit dis-
 sipabit ip̄s q̄ nō custodit legē
 dñs ē Seruus m̄s nō p̄t exi
 dñi q̄ q̄ dicit intelligit et re-
 spondet contempnit Adisti hoīz
 velle ad loquēd̄ stulticia m̄ḡs
 sp̄anda ē q̄ illius concepio
 Qui delicate a p̄uicia nutrit
 suū suū postea p̄ciat illū con-
 tuacem Vir n̄acudus p̄uocat
 ripas et q̄ ad indignat̄ facilis
 ē cū ad p̄cā p̄cluior Sup̄bi
 sequit̄ q̄uilitas et q̄uile sp̄u
 suscipiet gl̄a Qui tū sine p̄-
 ricipatur odit aīz sua et qui
 aduūratē audit et nō iudicat
 Qui t̄c̄t hoīz cito corrūet q̄
 p̄pat in dñō subleuabit q̄lā re-
 qui rūt facie p̄ncipib̄ et a dñō iū-
 diciū egredietur singuloz Ab-
 horantur iusti v̄tū sp̄m et absp̄i-
 unt m̄p̄i eos qui i r̄ca se v̄lūm
 custodit p̄s q̄ p̄d̄c̄s cū v̄a q̄ḡat
 filij vomēt

Uiso qua locutus ē **LXXV**
 Anr cu q̄ ē dñs et dñs
 morante copatatus ut dñs
 finis suū v̄lūm supra sp̄m nō ē
 m̄c̄mū dñs dicit sapiat et noui p̄p̄
 sciam dñs ascendit et celū atq̄
 descendit q̄ cotinuit sp̄m i m̄c̄mū
 dñs suū dñs colligauit aq̄s q̄ i v̄p̄t̄
 dñs suscitauit om̄s dñs et c̄
 nō ē cū et quod nō filij eoz p̄i nō p̄i
 dñs p̄mo dei ignitus clipeus est
 oībus p̄antib̄ in se Ne addas q̄p̄
 v̄lūm illius et arguāt v̄lūm ip̄s me
 dñs Duo rogauit te ne deneget
 michi anq̄ morat V̄lūm et v̄lūm
 m̄dact̄ longe fac a me Medici-
 tate et diuicias ne dedec̄m Tri-
 buc tū victui m̄s n̄c̄a ne forte
 satiatū illicet ad negat et dicit
 quid ē dñs et egestate copulatus
 p̄rret et p̄rret nōmē dei mei
 Ne accipēs seruu ad dñm suū ne
 forte maledicat tibi et corrūas
 Est gn̄acō q̄ p̄ri suo maledicit
 et q̄ m̄ri sue nō b̄ndicit Gn̄acō q̄
 sibi videt munda et tū nō ē lota a
 p̄ordibus suis Gn̄acō cui ex oīp̄
 sūt oculi et palpebre et i altum
 porrecte Gn̄acō q̄ p̄ dentib̄ gl̄a
 dñs h̄t et comadit molatib̄ suis
 ut comedat iopes de t̄ra et p̄uip̄
 ex hoībus Bagwifuge due se filie
 dicetes affer affer Tria sūt t̄ra
 turabilia et quartū quod nūquā
 dicit sufficit Infernus et dñs v̄lūm
 et t̄ra q̄ nō faciat aq̄ Ignis ad
 nūq̄ dicit suffiat Crulu q̄ subpa-
 nat p̄m et q̄ d̄sp̄iat partu m̄ri
 sue effodiet eū corui de torretib̄
 et comedet eū filij aquile Tria sūt
 difficilia michi et q̄tū p̄t̄ ignoro

Nam aquile iacebat in colubis super
 peram. Nam manus iomedio maris
 et vna vna i medietate talis
 e et vna mlietis adula q comed
 et terges os sui dicit. Mo su ope
 rata malu. Per et mouet. Et
 et quartu quod no pe sustinere
 p seru tu regnauit. p pueru
 cu satiatu fide cibo. p adiosa
 mlietis cu i mris fide assumpta et
 p a colla cu hie fide dne sue. p
 p uatuor sue mima tte r ipa
 sue sapientia sapientibus. For mi
 te plus mfirm q ipat i meste
 abu sibi. Lepusculu plebo m
 lida q collocat i pet cubile suu
 Regem locusta no hie e egredit
 amisa p emas suas. Bellio ma
 nibus mte i modabit i edibus
 regis. Tria sue que bn g diu
 et quartu quod mcedit soliat
 p co fortissim. bestias a ad nllis
 pauet. vrsu. Bullus suatios
 tubos. Et alio n e rex q regis
 tat et q puerus apparuit p
 qua eleuatus e m sublimi. Si ei
 intellexisset o mposuisset manu
 sui ei fortit pmitteba ad eli
 ciendu lac expone butitu et q
 velle met emugit elicit sagivie
 et q quorat ripas a nas pducit
 discordias. Verba lamuelis regis
 visio qua erudiuit eu m sua
 Quid dilecte m. Quid dilecte vti
 mei. Quid dilecte vtoz m coru
 q e dedecis mlietibus sban tuam
 et diuicias tuas ad delendos reges
 Noli regibus o lamuel noli regi
 bus dae vnu q nllm pectu e
 vbi regnat ebrietas ne forte bi
 bant et obliuiscatur iudicoz iustoz

et mutet causa filioz paup. Da
 te fiera mentibz a vnu qui
 amdo p. Pili et obliuiscant
 egestas sue a doloz qui no recte
 det apli. Ipi os tuu muto a cau
 pio om filioz qui pntent. Ipi
 os cui decerne qd iustu e a iudi
 ca mope et pauperem. **Cap. xxi**
M Vhere forte qd iuciet poul
 et de vltis simibz. Ee pau e
 Confidit i ei cor vni sui a ppho
 no indigebit. Reddet ei bnu et
 no malu oibus diebus vite sue
 Quasiuit lana a bnu a opita e
 cosilo manlu suaz. Ita e quap
 nauis mltiore de loge ptae pane
 suu. De nocte surrexit dedit p
 dam domo pte suis a abna m
 allis suis. Considerat agru et
 emit eu de fral manlu suaz pta
 ta vmea. **Cap. xxi** forte ludo pte
 a vltis brachiu suu. Gusta a vlt
 qz bna e negociato eius no extig
 wet i nocte lucna eius. Nam suu
 mpt ad ptraa a digiti et apphe dte
 fusu manu sua apcuu iopi a pal
 mas suas exedit ad pauperes
 tiebit domui sue a frigidu mius
 os ei de pta e vltis p duplici
Cap. xxi vltis pte fte filij bipp
 a purpa idumitu ei. **Cap. xxi** m port
 vir ei qn sedit cu pnatordz etc
 Quidone fecit a vendidit a agulu
 tudidit amanco. **Cap. xxi** de cor
 idu. **Cap. xxi** ridet i die no os suu apuit
 sapia lex de i lig e. **Cap. xxi** pte do
 sue a pte oia no cad. **Cap. xxi** filij
 eaz a bipp pte vltis a laudat eu
 vltis si agi. **Cap. xxi** fr g f ce vltis
 fallaxia a vltis pte mlietis fteus
 deu ipa laudabit. Date ei de
 frtu manu suaz a laudet ea
 a portis opa eius

Deu ipa laudabitur Duce ei de se
tu manuū suarū laudent eam
in portis opera eius / **hic incipit**
prologus i libri ecclesiasten

Quoniam me dū hūc fecim
et ecclesiasten finem

glepille legem ut ea ad correptu
quia mundi puocare et omne quod
i mundo cerneret putaret ee p macti
lo rogatu ab ea ut i more come
tarioli obscura queq differem
ut absq me posset intelligere
que legebat Itaq qm i pactu
mri opie subita morte subitta
e et no meruim o paula et eu
prochiu tale vice me hūc copz
te tatoq vlnē tuc p cussu ob
mutui **hic** in betlehem posita
angustiae videlicet ciuitate et
illius memorie et vobis reddo
quod debeo **hec** breuiter amo
nent quod nullius auctoritatem
secutus sum sed de hebreo tras
ferens maxime me septuagita
duorū mēpretu consuetudini co
apertui In hūc dūtaxat que no
multū ab hebraicis disarpabat
Interdū a quile quoq et symachi
et theodoromē recordatus su
ut n nouitate nimia lectoris
studiu de tenerem nec rursu
contra consuetudinem meam son
te veritatis obmisso opinionu
riuiolos confectaret //

Explicit prologus bti ieo
mini pba in libri ecclesiasten

hic Incipit cadus liber Sa
domones scilicet ecclesiasten cā pnuu

Uerbu ecclesiastes filij
dauid regis iherosolimitan
mitas vnitatem dixit
ecclesiastes vnitatem vni
tatem et oia vnitatem
Quid habet aplius hūc
de vniuerso labore suo quo laborat
sub sole **hic** nūc pteit et gnato ad
uentura vō mē hūc stat **Oritur**
sol et occidit et ad locu suu reuēit
ibiq renastet girat p meridiem
et flectit ad aquilone **hūc** vni
da i circuitu pgit spūs et circu
los suos reuēit **Quia** flūia intāt
māe et māe nō redūat **Ad** locu
vnde exēit flūia reuēit ut iterū
fluant **hūc** te res difficiles nō p
hūc eas explicat **hūc** nō satiat
oculus visu nō auris auditu implet
Quid ē quod fuit ipm quod futurū
ē **Quid** ē qd fctm ē ipm quod faci
endū ē **hūc** nūc sub sole nouū nec
valet quisqua dicē eae hūc recens ē

in em pcessu in scilicet que fuerunt
an nob. **Q**uod est p. **S**apientia p. d. n.
eorz quide que postea fuerunt sicut
eie recordat apud eos que fuerunt
sue i nouissio. **E**rgo c. d. p. f. u.
rex i n. l. m. et p. p. s. u. i. d. i. m. e. o. q.
r. e. et i. n. e. s. t. i. g. a. t. e. s. a. p. i. e. n. t. i. a. d. e. o. i. l. l. y.
que sūt sub celo et sub sole sūt.
Hac occupatōem p. e. s. s. i. a. z. d. e. d. i. t. d. o.
f. i. l. i. y. q. o. m. n. i. u. t. o. c. c. u. p. a. t. e. r. e. t. i. a. u. i. d. i.
que sūt cuncta sub sole et ecce vni
uersa uanitas et afflictio spūs p. u. i. a.
p. i. d. i. f. f. i. c. i. l. e. c. o. r. r. i. g. u. t. e. t. s. t. u. l. t. i. c. i. a.
i. n. f. i. n. i. t. u. s. e. n. i. u. s. l. o. c. u. t. u. s. s. u. i. i. c. o. r.
d. e. m. e. o. d. i. c. i. t. **E** t. e. m. a. g. n. i. c. e. f. f. u. s.
s. u. i. a. p. e. c. c. e. s. s. i. o. m. n. i. u. s. s. a. p. i. a. q. u. i. f. u. e. r. e.
a. n. m. e. i. n. l. m. a. m. e. o. m. e. a. c. o. n. t. e. p. l. a. t. a.
m. l. t. a. s. a. p. i. e. n. t. i. a. z. d. i. d. i. c. i. a.
d. e. d. i. c. i. t. c. o. r. m. e. u. t. u. t. s. c. i. r. e. p. r. u. d. e. n. t. i. a.
a. t. q. u. e. d. o. c. t. r. i. n. a. e. r. r. o. r. u. m. s. q. u. e. z. s. t. u. l. t. i. c. i. a.
z. a. g. n. o. u. i. q. u. o. d. i. n. h. i. s. q. u. e. e. s. s. e. t. l. a. b. o. r.
z. a. f. f. l. i. c. t. i. o. s. p. u. s. c. o. q. u. i. m. l. t. a. s. a. p. i. a.
m. u. l. t. a. p. e. i. d. i. g. n. a. c. i. o. e. t. q. u. o. d. a. d. d. i. t. s. c. i. a. z. a. d. d. i. t. z. l. a. b. o. r. e. z. d. o. l. o. r. e.

Dixi ergo in corde meo. **C. H.**
vada et affluas delicias et fru
ar bonis et vidi q. hoc q. eff. uai
tas. **R**isusq. reputavi errore et
gaudio dixi. **Q**uid frustra d. e. r.
p. e. i. e. **C**ogitavi in corde meo abs.
q. e. a. v. i. n. o. c. a. r. n. e. m. e. a. l. u. t. a. n. i. m. u. m.
m. e. u. t. i. n. s. s. e. r. e. a. d. s. a. p. i. a. z. d. e. u. i. t. a. r. e.
q. s. t. u. l. t. i. c. i. a. **D**on. v. i. d. e. m. q. u. i. d. o. f. f.
v. i. l. e. s. i. l. i. y. q. o. m. n. i. u. t. q. u. o. f. a. c. t. o. o. p. u. s.
e. s. u. b. s. o. l. e. n. u. o. d. i. c. i. t. v. i. t. e. s. u. e. t. **E** t.
m. a. g. n. i. f. i. c. a. u. i. o. p. a. m. e. a. **E** d. i. f. i. c. a. u. i.
i. n. d. o. m. o. s. p. l. a. t. a. u. i. v. i. n. e. a. s. **R** e. c. i.
o. r. t. o. s. e. t. p. o. m. e. i. a. z. c. o. s. t. r. u. i. e. a. c. u. c. t.
g. e. n. i. e. a. r. b. o. r. i. b. u. s. z. c. o. s. t. r. u. i. i. n.
p. i. s. c. i. n. a. s. a. q. u. a. z. u. t. i. r. r. i. g. a. r. e. m.

silua lignoz g. m. a. n. c. i. u. p. o. s. s. e. d. i.
f. u. o. r. z. a. c. i. l. l. a. s. m. l. t. a. z. p. a. r. u. i. l. i. a.
h. a. b. u. i. t. e. m. e. t. a. q. u. a. m. a. g. n. o. s. o.
v. i. u. g. r. e. g. e. s. v. l. t. e. r. a. o. m. n. i. u. s. q. u. i. f. u. e.
r. u. t. a. n. m. e. i. n. m. l. m. **C**o. a. c. i. d. i. u. i.
i. n. i. n. e. g. e. t. u. z. a. u. x. z. s. b. a. s. r. e. g. u. i. z.
p. u. i. c. i. a. z. **R** e. c. i. i. n. c. a. t. a. t. o. c. e. z. c. a. t. a.
t. r. i. c. e. s. z. d. e. l. i. c. i. a. s. f. i. l. i. o. z. q. o. m. n. i. a.
p. h. o. r. z. v. r. c. c. o. s. i. n. i. s. t. i. o. a. d. v. i. n. a.
f. u. d. e. n. d. a. z. s. u. p. g. r. e. s. s. i. p. u. o. p. i. b. u. s.
o. m. n. i. u. s. q. u. i. f. u. e. r. u. t. a. n. m. e. i. n. m. l. m.
S a. p. i. a. q. u. i. p. p. e. u. a. u. i. t. m. e. a. d. z. o. u. i.
q. u. e. d. e. s. i. d. e. r. a. u. e. r. u. t. o. d. i. m. e. i. n. o.
n. e. g. a. u. i. e. i. u. s. n. o. p. h. i. b. u. i. c. o. r. m. e. u.
q. u. o. d. o. i. v. o. l. u. p. t. a. t. e. s. t. u. d. e. t. z. o. b. l. e. c. t. a.
r. e. t. s. e. m. h. i. s. q. u. e. p. a. u. e. r. a. z. h. a. c.
r. a. t. u. s. s. u. p. a. r. t. e. m. e. a. s. i. v. i. t. e. r. e. t.
l. a. b. o. r. m. e. o. **C** u. q. m. e. c. o. n. t. i. s. s. e. a. d.
v. i. n. i. s. s. a. o. p. a. q. u. e. f. e. c. e. r. e. m. a. n. u. s.
m. e. e. z. a. d. l. a. b. o. r. e. m. i. n. q. u. i. b. u. s. f. r. u. s. t. r. a.
s. u. d. a. u. e. r. a. v. i. d. i. m. o. r. b. u. s. t. r. i. t. a. t. e.
e. t. a. f. f. l. i. c. t. i. o. n. i. a. z. n. i. c. h. i. l. p. m. a. n. e.
s. u. b. s. o. l. e. **T** r. a. s. i. u. i. a. d. c. o. t. e. p. l. a. n. d. a.
s. a. p. i. a. m. e. r. r. o. r. e. s. s. i. z. s. t. u. l. t. i. c. i. a. m.
e. r. u. i. d. e. i. n. q. u. o. d. u. t. s. e. q. p. o. s. s. i. r. e.
g. e. f. t. o. r. e. m. s. u. u. **E** t. v. i. d. i. q. u. o. d. t. a. n. d.
p. r. e. d. e. e. s. a. p. i. a. s. t. u. l. t. i. c. i. a. q. u. a. n. t. u.
d. i. f. f. e. r. t. l. u. x. a. t. e. n. e. b. r. i. s. **S** a. p. i. e. n. t. i. a.
o. r. u. l. i. i. c. a. p. i. t. e. e. i. u. s. s. t. u. l. t. i. a. d. i. n.
t. e. n. e. b. r. i. s. a. m. b. u. l. a. t. **E** t. d. i. d. i. c. i. q. u. o.
v. i. n. u. s. v. l. t. u. s. q. u. e. e. s. s. e. t. i. n. t. e. n. t. u. s. z. d. i. c. i.
i. n. c. o. r. d. e. m. e. o. **S** i. v. i. n. u. s. z. s. t. u. l. t. i. a. e. t.
m. e. u. s. o. c. c. a. s. u. s. e. i. d. e. q. u. i. d. i. n. p. o. d. e. s. t.
q. u. o. d. m. a. n. d. e. s. a. p. i. e. d. e. d. i. o. p. a. m. l. o. c. u.
t. u. s. q. u. i. s. u. i. t. u. m. e. t. e. m. e. a. a. i. a. d. u. l. t. i.
q. u. o. d. h. o. c. q. u. o. d. e. s. s. e. t. v. a. n. i. t. a. s. **N** o. c. i. e. i. d.
i. n. c. o. r. d. i. a. s. a. p. i. e. n. t. i. a. s. i. m. i. l. i. t. u. t. s. t. u. l. t. i.
i. n. p. p. e. t. u. u. z. f. u. t. u. r. a. t. p. a. o. b. l. i. u. i. o. e.
c. u. c. t. a. p. r. e. o. p. e. r. i. a. n. t. **N** o. r. i. t. u. r.
d. o. c. t. u. s. s. i. l. i. y. z. i. n. d. o. c. t. u. s. z. i. d. a. r. a. o.

teduit me vite mee videb mala
 vniuersa ee sub sole et cuncta vanitate
 et afflictio spiritus Pur sus de regnat
 su omni mdy terra mea q sub so
 le studiosissime laborauit qm tuus
 qd de post me que ignoro vtru
 sapiens an stultus futurus sit
 Inabit laboribus meis quibus
 confidam et sollicitus fui et e qd
 ta vanum Unde cessauit Penuria
 uitq cor meu ultra laborare sub
 sole Ma tu alius laborat sapia
 atq doctrina et sollicitudine homi
 ocioso quicquid dimittit et hoc q
 vultas et magnum malum Quid ei
 p dicit huius de vniuerso labore suo et
 afflictio spiritus qua sub sole crucia
 atus e Cuncti dies eius laboribus
 et erupit pleni sunt n p nocte
 mente requiescit et hoc none vanitas
 Et none melius e comedere et bibere
 et ostendere aue sue bona de labori
 bus suis et hoc de manu dei e Quid
 ita vanitas et delictis affluet ut
 ego homi bono in conspectu suo de
 dit deus sapientia et scientia et intelli
 gentia patori ne dedit afflictio
 et cura supflua ut addat et con
 gregat et tradat ei q placuit deo
 Et hoc vanitas e et cassa sollicitudo
Omnia tempus habent **Am.**
 et suis spacijs tnsent vni
 uersa sub sole Tempus nascendi
 et tpe moriendi tpe plantandi
 et tpe euellendi qd plantatu e tpe
 occidendi et tpe sanandi tpe destru
 endi et tpe edificandi tpe flendi
 et tpe ridendi tpe plangendi et
 tpe saltandi tpe spargendi lapi
 des et tpe colligendi tpe amplexandi

et tpe longe fieri ad amplexum
 tpe accipendi et tpe pcedendi tempus
 custodiendi et tpe abiciendi tempus
 semidendi et tpe cosuendi tpe ta
 cedi et tpe loquendi tpe dilectionis
 et tempus odij tpe belli et tpe pacis
 Quid q apli qd de labore suo vi
 di afflictio qua dedit deus filijs
 homi ut distendatur i ea Cuncta
 fiat bona in tpe suo et mundum tra
 didit dispositioni eorum ut non iudicat
 qd opus qd opatus e deus ab initio
 usq ad fine et cognoui q non est
 melius n letari et facere bona i vita
 sua Nisi ei qd q comedit et bibit
 et videt bonum de labore suo hoc do
 num dei e Iudici q oia oia que
 fecit deus puenit in eternum No
 possum eis quidq addere ut auferre
 que fecit deus ut timeat Quid
 sem capm pmaet que futura p
 ia fuerit et deus instituit quod
 abijt Quid sub sole in loco iudicij
 impietate et in loco iusticie inq
 talis et dixi in corde meo Iustus et
 impius iudicabit Dns et tpe ois
 rei tue eie Dixi in corde meo de
 filijs homi ut pbae eos deus et qst
 det filijs ee bestijs Ideo vniuerso
 mritus e homi et iumentorum et equa
 vtriusq condico Sicut moritur
 qd sic et illa morietur Similiter spi
 ritus oia et nichil habet amplius
 qd iumento Cuncta subiacet vanitati
 et omne pgit ad vnu locum de terra
 facta sunt et in terram pnt reuertur
 Quid nouit si spiritus filiorum adam
 ascendat sursum et si spiritus iumentorum
 descendat deorsum et de prehendendi

melius esse melius q̄ letari q̄
mope p̄io a h̄ac esse p̄re illi
ei cu adduq̄ ut p̄re sua q̄ p̄re
Uti me ad alia et in diu **U**m
calumpnias que sub sole ge
runtur et lacrimas moerentis ne
mine consolatore n̄ posse n̄ p̄re
cor violēcie auctos auxilio desti
tutos Et laudavi magis mortu
os q̄ viuentes et feliciter utraq̄
iudicavi q̄ nec dū natus ē nec
vidit mala que sub sole sunt p̄re
suo contēplatus sūt os labores homi
nū et industrial aduēti p̄re iudic
p̄mī et i h̄oc ḡo vātas a cura su
p̄flua ē Stultus copiat manū
suas et comedit carnes suas di
cens Melior ē pugillu a requie
q̄ p̄re veraq̄ manū a dolō et
afflicte animi Considerat repi
et alia vātatē sub sole **U**m ē
et scdm nō h̄ nō filiu nō fratē
et tñ laborat nō cessat n̄ faci
ant oclī eius diuicijs n̄ recogitat
diab cui laboro et fraudo aiam
mea bonū In h̄oc q̄ ē vātas a af
flicto p̄re p̄re Melius ē ergo
duos esse fmi q̄ vnu habet em
molimētū p̄re p̄re Si vñ
accidit ab alio fulciē **U**m poli
quia tñ accidit nō h̄ subleuātē
se Et si dormierit duo fouebūt
mutuo vñ quomō calefiet **U**m
si quis p̄re p̄re vñ
duo resistit ei **U**m aulū triplū
difficile ruitur Melior ē p̄re
paup̄ et sapiēs rege sene et stulto
q̄ nescit p̄re in p̄re q̄ de
carce catēmisq̄ interdu q̄ eg
diat ad regnū et alī nati i regno

mopia consumat **U**m di cuctos vi
uentes qui ambulat sub sole a
adoleſcente scto q̄ cōsurgit p̄re
Infirmus ē nū p̄re om̄ qui su
cū an ei et qui postea fuit p̄re
nō letabit m̄ eo **U**m et h̄oc vñ
tas et afflicto p̄re **U**m tūdi pe
re tūm m̄redies domū dei a appi
qua ut audias **U**m tūci m̄lior
ē obediēcia q̄ stulticia a n̄tine
qui nescit quid faciat mali **U**m
Um tūm aliquid loquā n̄
q̄ cor tūm sit velox ad p̄re
per mōne corā deo **U**m et i a
et tu sup̄ **U**m d̄aro sūt pauci
mones tui **U**m tūtas tūtas p̄re
fopma et i m̄lū p̄re m̄lū
p̄re a **U**m quid vñstī deo me
mōreris vñ **U**m p̄re ei ei i
d̄is et stulta p̄re sctō quod
tūp vñstī vñ **U**m tūm
lū ē nō vñ q̄ post vñ p̄re
missa nō redd̄ **U**m d̄is et tū
ut p̄re facias carne tuam
neq̄ dicas corā angelo nō ē p̄re
d̄is ne forte natus sūt p̄re
p̄re tūos dissipet tūta opa
manū tuaz **U**m m̄lū p̄re
ma p̄re p̄re a p̄re
inimē **U**m tūm d̄is **U**m vñ
vñ calumpnias egenoz et violēta
iudicia et subiti iusticia p̄re
nō mireris sup̄ h̄oc negotio quia
excelso excelsior aliis ē et sup̄
h̄oc q̄ cōmētores alij sūt et imp̄
vñstī ēre a p̄re p̄re
Um avarus nō implebit p̄re et
q̄ amat diuicias f̄as nō capiet
ex eis et h̄oc ḡo vātas **U**m m̄lū

sue opes mlti et qui comedunt eas
 Et quid pdest possessori n q eint
 diuitias oculis suis Dulcis e pop
 nult opanti sine paup sine mltis
 cedat **Q**uanti tas ad diuitie no
 fime ei dormie **E**st et alia mfr
 mitas pessia qua vidi sub sole
 diuitie consuete in malis dm pa
 uent ei i afflicte pessia gnauit
 filiu q in suma egestate ei **S**icut
 egressus e nudus de vrb matris
 sue sic reuertet et nichil auferet
 pecu de labor suo **M**iserabilis pr
 que infirmitas quo vate i que
 mudu pte reuertet **Q**uid g pdest ei
 q laborauit iue cu tuctis dieb
 vite sue comedit in tenebris et
 in mris multis et i erupna atq
 qncia **H**oc itaq in visio bonu est
 ut cedat quib et bibat et fruatur
 leticia ex labore suo quo laborauit
 ipe sub sole **N**unc dicit vite sue qd
 dedit ei deus et hoc e ps illuz omi
 qoi cui dedit deus diuitias atque
 pnam pntatq ei tribuit ut coe
 dat ex eis et fruatur parte sua et
 letetur de labore suo hoc e donu
 dei **N**o ei satis recordabit dieru
 vite sue eo q deus occupet delicias
Est et aliud malu **C**or 13
 quod vidi sub sole et quidem
 frequet apud hoies **Q**ui au dedit
 deus diuitias et pnam et hore et
 nichil de est aie ei ex oib que
 desideat nec tribuit ei pntate de
 ut comedat ex eo sed qd exone
 vorabit illud hec vaitas et mise
 ria e magna **S**i genuit qppia
 centu liberos et vocet multos
 anos et ples dies etatis habuerit

et aia illius no vnt **S**icut p
 sepultura q caruit **D**e hoc g pro
 nacio q melior illo abortiuus
 frustra a vnt et pgit ad tenebras
 et obliuioe delebitur no **E**st non
 videt sole neq cogno distanciam
 boni et mali etia si duob milibus
 annis vigeat et no facit pfruitus
 bonis **N**one ad vnu lo ai pperat
 oia **D**is labor hois in oia e fua
 eius no implebit bonu **Q**uid habz
 apli stultos sapies et quid paup
 diuitie msi ut pgit illuc vbi e vita
 aeterna et vnde quod cupias q de pde
 rad quod nescias **E**st hoc vaitas
 e et psumptio spūs **Q**uie futurus
 e ia voratu no e et scitur q qd
 sit et no possit cont pcorre se i
 iudicio contendere **V**erba p pima
 mltis in disputando vaitate **Q**ncia
Quid ne esse e hoc **Cap VII**
Quia p queret cu ignoret
 quid contingat pbi i vita sua num
 dieru pgnatoris sue et qd velud
 umbra pte aut quid ei poie in
 dicat quid post ei futurū sub sole
 sit **M**elior e nome bonu q vinge
 ta piosa et dies morte die nati
 melior e ne ad domu luctu q ad
 domu conuiuij **I**n illa ei fis auctor
 admonet hoim et viues cogitat
 quid futurū sit **M**elior e ira p rifu
 q p tristitia vltus/corrigitur aim
 delinquentis **C**or sapientia vbi tris
 ticia e et cor stultoz vbi leticia
Melior e a sapiente conipi q stultoz
 adulatoe decipi q sicut p p p p
 ardauit olla p rifu pulta h et vaitas
 calupnia gbat sapiente et p rifu

Melior e[st] fine oris q[uam] p[ri]ncipii
melior e[st] p[ar]tes an[ti]q[ua]te. **N**e p[ro]ve
loq[ui] ad i[n]st[itu]t[u]m q[uod] n[on] i[n] s[er]mone p[ro]f[er]at
requisit[um]. **N**e dicas. **Q**uid putas
causa e[st] q[uod] p[ro]p[ter] opa meliora fuisse
q[uam] n[un]c s[un]t. **S**tulta e[st] h[uius]modi i[n]ve[n]t[i]o
rogat[ur]. **V**tilior e[st] sapia cu[m] diuicijs
et magis p[ro]dest videtibus solum.
Sicut q[ui] p[ro]tegit sapia sic p[ro]tegit
pecunia. **H**oc aut[em] plus h[ab]et erudicio
et sapia q[uam] vita tribuit possessori
quo[n]iam i[n]s[er]uata opa d[omi]ni q[uod] n[on] possit
conige[re] que ille de p[ro]p[ri]etate. **I**n die
bona fuisse bonis et mala diem
p[er]ire. **S**icut et h[ab]et sic et illa fuit
deus ut n[on] moriat[ur] h[oc] contra eu[m]
iustas q[ui] morias. **H**ec q[uod] vidi i[n] di
bus nat[ur]alit[er] mee. **I**ustus perit
i[n] sua iusticia et impius multo vi
uit t[em]p[or]e i[n] malicia sua. **N**oli esse
iustus m[er]it[um] neq[ue] plus sapias q[uam]
necesse e[st]. **N**e obsequeris neq[ue] i[m]p[er]ie
agras multu[m] et noli esse stultus
ne moriaris i[n] t[em]p[or]e n[on] tuo. **B**onum
e[st] te sustineat iustus sed et ab illo
ne subtrahas manu[m] tua[m] quia q[uod]
deu[m] t[un]c nihil i[n]te[n]dit. **S**apia
c[on]fortauit sapiente[m] sup[er] d[omi]n[u]m p[ri]nci
pes ciuitatis. **N**o[n] e[st] ei q[uod] iustus
m[er]ita q[uod] faciat bonu[m] et n[on] peccat
sed et cunctis s[er]m[on]ibus qui dicunt
ne accomodes cor tuu[m] ne forte
audias s[er]m[on]em mal[um] dicente tibi. **S**ic
enim co[n]silia tua q[uod] tu crebro ma
ledixisti alijs. **C**uncta teptauim[us]
sapia. **D**ixi sapiens efficax et pa
logius recessit a me multo magis
q[uam] ead[em] e[st] alta p[ro]fuditas q[uod] iue
nit ea. **L**ustraui vniuersa a[n]i[m]a meo
ut scire et co[n]siderare et querere

sapientia[m] et ratione[m] et ut cognoscerem
impietate[m] stulti et errore[m] i[m]p[er]ite
cu[m] et inveni amaro[m]de morte mu
liem q[uod] laqueus venator[um] et sagitta
cor eius amacula s[un]t manu[m] eius
qui placet deo effugiet illa q[uod] ac
p[ro]cor et capiet[ur] ab illa. **E**cce hoc
m[er]iti dixit ecclesiastes vnu[m] et al
ter[um] ut inuenire ratione[m] qua[m] ad
huc quere[n]s a[n]i[m]a mea et n[on] inveni. **V**nu[m]
de mille reperi vnu[m] mulierem ex o[mn]i
no[n] inveni. **S**olu[m] hoc inveni q[uod] fecit
deus h[oc]iet rectu[m] et ipe se i[n]finitu[m]
miserat q[uod] o[mn]ibus. **N**o[n] talis ut p[er]
p[er]ire et q[uod] cognosce[re] solu[m] i[n] **VIII**
Sapia h[oc]is lucet i[n] vultu eius
et potetissim[us] facie[m] et illu[m]
comitauit. **E**go ob regie obse
uo et p[re]cepta iuramenti d[omi]ni. **N**e si
time[n]s recede[re] a facie eius neq[ue] p[ro]ma
neas i[n] ope malo q[uod] de q[uod] voluit
faciet et s[er]mo illius p[ro]tate p[ro]funde
n[on] dice[re] ei quisq[ue] p[er]it. **Q**uade[m] ita fuit
qui custodit p[re]ceptu[m] n[on] expro
quidq[ue] mali / t[em]p[or]is et respo[n]sio
cor sapientie intelligit. **O**m[n]i nego
cio t[em]p[us] e[st] et optunitas et m[er]ita
h[oc]is afflicto. **Q**ui ignorat p[ro]tate
fuita n[on] scit p[er]it m[er]ito. **N**on e[st]
i[n] h[oc]is d[omi]ne p[ro]hibe s[er]m[on]em n[on] hab[et]
p[ro]tate i[n] die mortis n[on] s[er]mit[ur] q[uod] fuit
i[n]gruente bello n[on] saluabit
impietas impiu[m]. **D**ia h[oc]e co[n]p[er]it
raui et dedi cor meum cunctis op[er]ib[us]
que fuit sub sole. **I**nterdu[m] d[omi]nator
h[oc]is h[oc]is i[n] malu[m] suu[m]. **V**idi impiu[m]
sepultu[m] qui ead[em] du[m] adhuc viue
rent i[n] loco p[ro] erat et laudabat[ur]
i[n] ciuitate q[uod] iustis op[er]ib[us] sed et hoc

Vultus est. Et ei quia non profertur
 cito contra malos sua absque villo
 tore filii hominum spectant mala. Et
 tunc peccat ex eo quod accidit fa-
 cit malum et per peccatum sustinet. Ergo
 cognouit quod est bonum tunc timet. Deum
 qui ventur facit et quod non per se
 impio non plangent dies ei sed qui
 umbra transcant qui non timent facie
 domini. Est et alia veritas que sit sup
 tra. Quia iusti quibus multa ma-
 la pueniunt quia opera egerunt impiorum.
 Et sunt impii qui ita securi sunt quia
 iustorum facta habeant. Sed et hoc
 vanissimum iudicio. Laudamus igitur
 leticia quod non esset homini bonum sub
 sole nisi quod comederet et biberet atque gau-
 det et hoc solum seculum auferret de
 laboribus suis in diebus vite sue quod
 dedit ei deus sub sole. Et apposui
 cor meum ut scirem sapientiam et intelli-
 gem discere eorum que videntur
 in terra. Est quod diebus et noctibus
 sompni oculis non capio et intelligi
 ipse omni opere dei nulla possit ho-
 minem ratione eorum que sunt sub
 sole et quanto plus laboraui
 ad querendum tanto minus inueniet. Et
 si dixit sapiens se nosse non potest.
Omnia hec tetavi. **Repire**
 in corde meo ut intelligerem
 ac curiosius investigare. Sunt iusti
 atque sapientes et opera eorum in manu
 dei et tunc refertur homo ut amicus dei
 an odio dignus sit sed omni futuro
 fruatur merita eo quod vniuersa que
 eueniant iusto et impio bono et
 malo mundo et immundo. Imolanti
 victimas et sacrificia contempniti
 sicut boni sit et peccator ut piusque

ita et ille qui vixit dixit hoc est pessimum
 meo diei que sub sole sunt quia eade
 euentus eueniunt. In et corda filiorum
 hominum implentur malicia et contemp-
 tu in vita sua et post hoc ad inferos
 deducuntur. Nemo est qui speret viuere
 et qui heri habeat fiduciam. Et hoc
 est carne viuere sicut mortuos. Viue-
 tes ei scire se esse mortuos. Mor-
 tui vero nichil amplius nouerunt nec
 habent vitam nec demum quod obliuio
 tradita memoria eorum. Amor qui
 et odium et inuidie sunt perierunt
 non habent partem in hoc seculo et in opere
 quod sub sole gerit. Vade ergo et tace
 de in leticia pane tuo et bibe tu
 gaudium vinum tuum quia deo placeant
 opera tua. Omni tempore sint vestimenta
 tua candida et oleum de capite tuo
 non deficiat. Perfrue vita tuam in
 ore quia diligis cunctis diebus vite
 instabilitatis tue qui dati sunt
 tibi sub sole omni tempore natiuitatis tue.
 Hec est et per manum et in labore
 tuo quo laboras sub sole. Quod
 tu quod per faciem manuum tuarum instat
 opare quia non opus non ratio non sapientia
 non scientia etiam apud inferos quod tu
 operaberis. Verti me ad aliud vidi
 quod sub sole non velocius esse cursum
 nec fortius bellum nec sapientius
 panem non doctorum diuitias nec
 artificum gratiam sed tempus. Rapido
 quod in omnibus. Refertur homo sine fine suum
 sed sicut pisces capiunt hamo
 et sicut aues capiunt laqueo
 sic capiunt homines tempore malo cum
 eis ex triplo supervenerit. Hanc quoque

Chapter 2

Mtere pane tuu sup **Cap. xi.**
 Enscutes aquas qz pgnita
 pa rveies illu Da pax septe nno
 et octo qz ignoat quid futuru sit
 mali sup tra Si replere fuerit
 nubes ymbre effundet sup tra
 Si ceciderit lignu ad austru aut
 ad aquilone in quocunq loco ce
 ciderit ibi erit Qui obfumat ventu
 no sciat et qz considerat nubes
 nuqz metet om ignoras qz
 via spūs et qua rade copigat
 ossa i vetre pgnatis sic nescis
 opa dei qz fabricator ē om **Ma**
 semina semen tuu a vespere ne
 cesset man⁹ tuu qz nescis quid
 magis oīatur aut hoc a illud
 et si utruqz siml meli⁹ ē **Dul**
 ce lumen a delectabile ē oculis
 vide solem Si amē mltis vix
 cū ho et i hys oībus letus vis
 fuerit memisse debet tenebrosi
 ipis a diep mltorū qui cū vene

unt, vultus arguit peccata. De
 tunc q' uicis in adolescentia tua
 et i' hono sit cor tuu i' du bus uue
 tuas tue a ambula i' uis cordis
 tui et i' intuitu oculor tuor a su
 to q' p' oibus hys adducet te de
 i' iudiciu. **A**ufer m'a a corde tuo
 a moue malicia a carne tua
 i' iudiciu. **A**dolofcra ei a voluptas uana st
Memento creatoris tui. **Ex**
 m diebus uue tui tue anq
 ueniat tepus afflictiois tue a qn
 quet am de quibz dicit no m' qn
 placet anq tenebre scat p' a sua
 et stelle et lumen a nubes n' d' a
 tur post pluuiam qn comouebut
 custodes dom' a mutabut uia for
 tissim' et oia se erue moleses i'
 minuto n' uo tenebre scat uiden
 tes p' forama a claudet ostia i'
 placra in h' uilitate uocis mole
 tie et co'purgat ad uoc' uolucris
 et obsurdeset omes filie car
 nimis. **B**ocel' a q' timebut a for
 midabut, m'ria. **P**rodebit amigda
 lus a impig' uabit locusta a digi
 pabit' capar' qm ibit q' i' do
 mu et m'itatis sue et c'ruibut
 i' placra plageres anteq' ru pa
 tur fume argenteus. **R**ecurrat
 uicta aurea et coterae p' d'ia
 sup fonte a confingat uota sup
 cisterna a reu'at puluis i' tra
 sua in cal' a p' uo a' deat ad d'm
 qui dedit illu. **V**aitas uaitatu
 dixit c'astres et oia uaitas. **T**uq
 esset sapietissim' ealefiastes
 docuit p' m' et em'rauit que se
 cerat et i' uestigab co'posuit pa
 bolab mltas que sue uia ualia
 et co'p'p'it p'moc' rectissios ac

uicite plenob' in sapietu sicut
 stimuli a q' clauu i' altu d'f'p' q'
 p' migro' consilia data sue a pas
 coe uis h'ys apli' fili m' ne r'q
 ras faciendi plures libros n' illas
 e' fime freques q' meditaco' carnis
 e' afflictio. **E**nem loquedi om' p'ie
 audiam'. **T**u time a madata es
 obsua hoc e' ois q' aucta que
 fiunt adducet deus i' iudiciu
 p' om' creato suie bo' suie malu sic
Expliat e'as **Incipit titula**

Cap primum
Incipit tertius liber Salom' cantic' canticor' uenit

Sauletur me osculor
 die sui q' meliora p'ie
 vbera tua uino fra a
 gracia ungetis opus
 et odor ungetor' tuor
 sup oia aromata. **U**n
 gentu a oleu effusu nome tuu. **D**eo
 a dolescentule dilexerut te. **A**milse
 me post te trem' i' odde ugetor' tuor
Vox sponsi ad sponsa i' xpi ad e'as
Introduxit me rex i' cellaria sua
 a pulcabin' a letabin' m' te m'co
 res vber' tuor sup uinu recti di
 ligut te. **M**igna si s' formosa filie

Vox e'as ad xpm

ut in sicut tabernacula cedat si
aut pelle salomoni **Vox sponsae**
Nolite me contemnere quia fusca sum
quia decoloratus me sol filii ma-
tris mee pugnauerunt contra me
posuerunt me custodem in vineis vi-
neae meae custodiu **Vox sponsae ad sponsum**
Indica mihi quae diligit anima mea
ubi pascat ubi cubet in meridie ne
vagari incipiam per gressus pedum
meorum **Vox sponsae ad ecclesiam** Si igno-
ras te o pulchra in mulieres
egredere et abi post vestigia gregum
et pascere edos tuas in tabernaculo
pastorum **E**statui meos in vineis pha-
raonis affilavi te anima mea
Vox sponsae ad sponsum Pulchre se-
gene tue sicut turtur collum tuum
sicut monilia **Vox sponsae ad ecclesiam** Mittere
mulas aureas faciem tuam in
culatibus argenteis **Vox sponsae** Cum
esset rex in cubitu suo nardus
meus dedit odorem suum fasciculus
mirre dilectus meus michi in vestimenta
mea comorabitur **B**otrus cipri
dilectus meus in vineis engadi
Vox sponsae Ecce tu pulchra es anima
mea ecce tu pulchra oculi tui co-
lubas **Vox sponsae** Ecce tu pulcher
es dilecte mihi decorus **R**ectulus
meus floridus tigna domorum mearum
cedrina laquearia mea cippissima
Hos flos campi **Vox sponsae** Et
filium conallui sicut lilium
inter spinas sic anima mea inter
filias **Vox sponsae** Sicut malus in
ligna silvarum sic dilectus meus in
filios **S**ub umbra illius quae desi-
deraveram sedere et fructus eius dul-
cis gutturi meo **I**ntroduxit me
rex in cellam vinearum **O**rdinauit
in me civitatem **S**fulcite me floribus

Stipate me malis quia in modo laqueum
vobis leua eius sub capite meo
dextera illius amplectabit me **Vox sponsae**
Adversus vos filii nati per capreas
cervosque camporum ne suscitetur
neque cuiuslibet faciat dilectum
meum quo adversus ipsa velit **Vox sponsae**
Vox dilecti mei Ecce ipse novus
salens in montibus in silicibus col-
les **F**ilius dilectus meus capere
simulo per cervos **E**n ipse stat per
pictam in montem respiciens per fenestras
prospiciens per cancellos **E**n dilectus
meus loquitur mihi **Vox sponsae** Sur-
ge quia anima mea coluba mea
formosa mea et veni **S**icut et quippe
transiit umber abierit et recessit
flores appuerunt in terra nostra
tempus putatorum advenit **Vox sponsae**
turtur et audita est terra nostra
ficus produxit grossos suos vinea
floruit dedit odorem suum
Vox sponsae Surge quia anima
mea speciosa mea et veni coluba
mea in fontibus petreis cau-
na mactis **S**perde in faciem
tua **B**onet vox tua in auribus
meis **Vox sponsae** En tua dulcis et faci-
es tua decora **Vox sponsae ad ecclesiam**
Aperies **C**apite nobis volpes
puulas quae demolunt vineas
na vinea nostra floruit **C**apitulum
Dilectus meus **Vox sponsae**
in monti et ego illi qui pascit
inter lilia donec aperiet dices
et inclinetur umbram **R**everte
filius esto dilecti mihi capree sim-
mulo per cervos super montes et in
Vox sponsae electe de gentibus **I**n lac-
tulo meo quiesci per noctes quae
diligit anima mea **Q**uesivi illum

an

an

no ivem **Quia** 2 circuibz ciuit
p vices et pntas quera quem
Diligite aia mea **Quia** illuz
no inueni **Inuenietur** me vigilat
qui aspiciat ciuitate **Ecce de xpo**
Sicut tu que diligit aia mea vi
distris **Paululu** tu pntisse cor
mve que diligit aia mea **Tenui**
cu n dimitta don introduca illu
in domu mris mee 2 i cubiculid
genitricis mee **Sponsus ad aicas**
Adiuo vos filie nrm p capas
ceruosqz campoze ne suscitay
neqz cuiuslae faciat dilectam
donec ipa velle **Synagoga de**
Ecce **Quia** e ista q ascendit p de
portu sicut vgrula fumi ex aro 2
maculis mirre et thuris 2 vni
pudicis pigmetarij **Vox ecclesie**
En lectulu salomons sp fortes
ambue ex fortissis ipse dmes
tenetes gladios 2 ad bella dor
tissimi vniuscuiqz ex se sup se
mur suu ppter timore noctnos
Ecce de xpo **Sera** lio fecit pbi
salomon de lib lignis libani **Co** 2
cupnas ex seut argenteis **Recl** 2
natoru aureu apensid pusu 2
reu media caitate constrauit
qpe filias nrm **Vox eccie de xpo**
Egre dimini et videte filie syon
rege salomone in dia de mare
quo coronauit eu in sua die
de sponsa cois illi 2 i die leticie
cordis eius **Vox popi ad eam**
Quam pulchra es **Cap m**
aia mea q pulchra es o 2
culi tui colubaz absqz eo qd in
transcub latet **Capilli** tui sicut
greges capraru que ascendere
de mote galaad **Dentes** tui sicut

greges tonsaz que ascendunt de
lauacio **Om** gemellis pntibus
et stellis no e m eas **Sicut** vitta
cocinea labia tua 2 eloqu tuum
dulce **Sicut** fragmen mali pua
ita gene tue absqz eo qd in transcu
latet **Sicut** tris dauid collu tuu
que difflata e cu pugnacu mille
clipei pde ex ea **Ois** armatura
fortu **Duo** vbera tua sicut duo
linuli capree gemelli qui pas
citur in lilis donec asperet dies
et inclineat vmbre **Sponsus**
De sponsa **Sicut** **Vada** ad mote
mirre et ad colle thuris **Spon** 2
sus ad sponsam **Tota** pulchra
es aia mea et macula no e i te
Veni de libano sponsa mea **Veni**
de libano **Veni** coronabere **De ca**
pite amana de vbera samir 2 her
mon de cubilibz leonu de montibz
pardoz **Vlnasti** cor meu i vno
oculoz tuoz et in vno crine colli
tui **Qua** pulchre snt mame tue
soror mea sponsa pulchra snt
vbera tuavino 2 odor vngitoz tuaz
sup dia domata **Sauus** distillas
labia tua **Sopa** mel 2 lac sub lig
wa tua 2 odor vesti **Tuaz** sicut
odor thuris **Ortus** conclusi soror
mea sponsa ortus conclusi fons
signatus **Emissio** tue padisi
maloz puiroz cu pomoz fruc
tibus cypus cu nardo nardus
et avus **Fistula** 2 cynamomu
cu vniqz lignis libani mirra
et aloz cu ois pme vngentis
fons ortoz puteus aquaz viuetu
que fluit ipetu de libao **Surge** aqlo
et veni auster pfla ortu meo 2 fluce
Carota illius

Vox eccie spms
dona tibi

Dilectus dilectus *Ecce de x. p.*
 meus i oculo suo ut comedat
 fructum pomorum suorum. *Cristus ad
 eccam dicit.* Veni in ortum meum
 et robor mea sponsa messum meum
 mea cum aromatibus meis. *Come
 dilectus ad melle meo bibi vinum
 tu lacte meo.* *Cristus ad aplos.*
*Comedite amici mei bibite et
 inebriamini caustissimi.* Ego dormio
 et cor meum vigilat. *Ecce dicit.*
Vox dilecti mei pulsanter. *Alpi*
michi soror mea amica mea colu-
ba mea immaculata mea quia caput
meum plenum est rore et cinerem meum
guttus nocturnus. *Sponsa ad seipsum.*
Exposui me tui causa mea quomodo
induat illa laui pedes meos quod
modo in quibus illis. *Vox eccae de x. p.*
 Dilectus meus misit manum suam
 per foramen et venter meus intumuit
 ad tactum eius. Surrexi ut apirem
 dilectum meum. *Manus meae distilla-*
uerunt mirram et digiti mei pleni
mirra prebatissima. *Deffulsi ostium*
mei aperui dilectum meum de ille
declinauit atque inspicit. *Quia mea*
laxata est ut dilectus meus
locutus est. *Quaerui et non inveni*
illum. *Vocavi et non respondit mihi.* *Inveni*
tunc me vigilans qui custodit ciuitatem
perussit me et voluit me et
tunc me tulerunt palam meum et
roderunt me. *Adiuu vos filie*
non inuenitis dilectum meum
ut mittetis ei quod amorem lagiuo.
Vox synagoge ad eccam de x. p.
 Qualis est dilectus tuus ex dilecto
 o pulcherrima mulierum. *Qualis*
 est dilectus tuus ex dilecto quia
 sic adiutasti nos. *Vox eccae de x. p.*

Dilectus meus candidus et rubundus
 et laus ex milibus. *Caput eius*
tu optimus come eius sicut date
palmarum in grege quod cornus oculi
eius sicut colubus super riuos aquarum
que lacte sunt loti et residet in
seueta preclara. *Bene illius*
sicut ancole aromatum coctum
pignetariis. *Labia eius distilla-*
ria mirra prima. *Manus illius tor-*
natiles auree plene iadactis.
Venter eius eburneus distictus
saphiris. *Truncus illius colupne mar-*
moree que fundate sunt super lapides
aureos. *Species eius ut libani.*
electus ut cedri. *Fructus illius qua-*
uissimus et totus desiderabilis. *Talis*
est dilectus meus et iste est amicus me-
us. *Ecce dicit.* *Vox synagoge ad eccam.*
Quo abiit dilectus tuus o pulcherrima
mulieris quo declinauit dilectus tuus
et quomodo cum te. *Vox eccae de x. p.*
Dilectus meus descendit in
 ortum suum ad ancola aroma-
 tum ut pascat in ortis et lilia col-
 ligat. *Ego dilecto meo et dilectus*
meus michi quod pascit inter lilia.
Vox populi ad ecclesiam. *Pulchra*
es anima mea suavis et decora sicut
non erubilis ut castrorum acies
ordinata. *Adde oculos tuos a me*
quia ipse me auolat secum. *Capilli*
tui sicut grex caprarum que
apparuerunt de galaad. *Dentes*
tui sicut grex caprarum omnium que
ascenderunt de lauacro. *Ombes*
gemellis scabibus et sterilibus non est
in eis. *Sicut cortex mali pruni*
sic gens tua oculis tuis. *Post*
regnum et horum concubine et ado-
lescentularum non est noster. *Vna est*

Scip

Ubera mea perfecta mea una e
mundo sue etiam genitricis sue **Vide**
runt ea filie sion et bethsai pedita
uerit regie et concubie et laudauit
rue ea **Que** e ista q appropinquat
q autem confurges pulchra ut
tua electa ut possit habere ut cas
troz acies ordinata **Vox eae**
ad synagoga Descendi in ortu
nunc ut viderem poma conallu
et ut inspiciam si floruisse vinea
et gmisissent mala pumica **Capitulum**
Nesciui aut **Vox synagoge ad eam**
mea conturbauit me p
quadrigas ammadab **Reuertere**
reuertere sonamitis reuertere
ut intuemur te **Vox synagoge**
Quid videbis in sonamite m
choros castrorum **Vox xpi de eam**
Qua pulchra sunt gressus tui in
calciametis filia pncipis **Reuertere**
femini tuorum sicut monilia que
fabricata sunt manu artificis
Umbilicus tuus sicut crater tor
natilis nunc indiget patulis
Vent tu sicut acervus tritici val
latus **libys** **Duo** ubera tua sicut duo
gemelli capree **Collu** tuu
sicut turris eburnea **Pauli** tui
sicut piscine in esebon que sunt
in porta filie multitudinis **Rasus**
tuus sicut tris libani q respicit
contra damascum **Caput** tuu
sicut carmelq et come capitis
tui sicut purpa regis iuncta ca
nalibus **Qua** pulchra es qua
decet duxia in deliciis **Statua**
tua assimilata e palme et ubera
tua botris **Sponsus de sara d**
Dixi ascenda in palma et apphe
dam fructus eius **Sponsa de sara d**

Et erue vbera tua sicut botri vinet
et odor tuus sicut odor malap **Gutt**
tuu sicut vinu optimi **Capitulum de x d**
Dignu dilecto meo ad potand la
bys et dentibus illis ad rummad
Sponsa de sara d **Ego** dilecto
meo et ad me conpro eius **Capitulum ad x d**
Veni dilecte mi **Egrediam** i agnu
comorem in villis mae surgam
ad vineas **Videam** si floruit vi
nea si flores fructus paruit si flo
ruerunt mala pumica ibi dabo t
ubera mea **Mandragor** dederunt
odorem in portis meis **Oia** poma
nova et vetera dilecte mi **fructus** tibi
Vox priar d **Capitulum de x d**
Omnis michi de te **fructus** meu
fugiente ubera meis mee ut
inveniam te foris et desolaver te
et iam nemo me despiciat **App**
henda te et ducam in domu matris
mee et cubiculum genitricis mee
Ibi me docebis et dabo tibi poculu
ex vino condito et mustu malap
granatorum meorum **Qua** eius pub
capite meo et delecta illius apleo
abit me **Vox xpi** **Adiuvo** vos
filie nrm ne pueritis neq cui
gulae faciat dilecta donec ipa
velit **Vox synagoge de eam d**
Que e ista q ascendit de deserto
delicias affluens in ipa sup dilecti
suu **Vox sponsi ad synagoga**
Pub arbore malo suscitavi te
ibi corrupta e mer tua **Ibi** vino
lata e genitrix tua **Capitulum ad xpm**
Pone me ut signaculu sup cor
tuu ut signaculu sup brachiu
tuu quia fortis e ut mors dilecto

A medieval manuscript illustration depicting a scene of instruction or a miracle. On the left, a man with a long white beard, wearing a red cap and a voluminous red robe, sits on a stone ledge. He holds a small green book or tablet in his hands, looking down at it. To his right, a group of children are gathered. One child in a red cap and brown tunic stands with arms raised in a gesture of praise or surprise. Other children, dressed in simple medieval clothing, look on with interest. In the foreground, a child in a green tunic is seated, looking towards the man. The background features a blue sky with white clouds and a portion of a stone building. The entire scene is enclosed within a red border.

Diligite iustitiam qui ius-
dicatis terram. Ecce
de dno i bonitate et in
simplicitate cordis
querite illu qm inuenit ab hys
qui no temptat illud. **A**ppet ad eu
qui fidem habet in illu. **P**u-
rogitatos sepant a dno p bati-
ac vltus corripit mspicietis qm
i malivolis aiaz no introibit
sapia n' habitabit i corpe sub dno
patis. **O**pus ei discipline effugi-
fictu et auferet se a cogitationib
que sut sine intellectu et corripie
a superuiente iniquitate. **B**enign
e em spūs sapiē et nō liberabit
maledictu a labijs suis qm re-
nu illius testis ē deus et cordis
illius scrutator ē verus et ligus
eius auditor. **I**n spūs dñi re-
pleuit orbem terrarū et hoc quod
cōfiteor oīa sciam hē vobis ppe
hoc q loquit iniqua nō pō la-
tere n' pteice illu corripiens
iudiciu. **I**n cogitationibq ei impy
interrogatō erit. **S**ermonu at
illius audito ad deū pueniet et
ad correptionē iniquitatu illi
qm auris zeli audiet oīa et tu-
multus inuocationu nō absco-
detur. **C**ustodite g' vos amur
mūacōe q nichil pdest et ad terrae
coe ptece lignu qm pmo obse-
rue i vacuu nō ibit. **D**e ac qd
metitur occidit aīam. **R**olite ze-
lād mortē m erroē vite v're neq
acfratis p'dicōe i opibus ma-
nuū v'rarū qm deus mortem nō
fecit nec letat' m p'dicōe viuorū

creavit ei deus ut esset omnia
et sanabiles sicut naces oculis
Anip Mo e in illis medicamentis
et in illis nec in illis regnum
et iusticia pietas et immor-
talis iusticia de mortis acci-
piet in pñ de manibus et via ac-
cipiet illa et estiantes illa
amici de fluxione et sponones
posuerunt ad illa qm morte dig-
ni sunt qui sunt ex pte illi. **C. 11**
Dixerunt ei in pñ apud se
cogitantes non recte. Exiguu
est et tu tedio tempus vite me-
re refrigerium sine hōis et no
e q agniti sit reuersus ab in se
vib et uia ex mōdo nati sumus
et post hoc erim⁹ tāq si no fue-
rim⁹ qm sum⁹ et flatus et inai-
bus mōis et pmo semelle ad co-
mouenda cor mōm q exstinctus
cū cor mōm et spūs diffu-
det sicut molle aer et tñsiet
vita mōm tāq vestigiu nubis
et sicut nebula dissoluet que
figura e a radie solis et a calad
illū agguata et nome mōm obli-
uione accipiet p tepus et nemo
memoria habebit opem mōm
Vmbre em tñsiet et tepus mōm
et no e reusio finis mōi qm con-
signata e et nō reuēte. Vite
ergo et fruam⁹ hōis que sunt et
viam creaturū tāqua iuuetu-
te celsiter. Vmo p aop et vngē-
tis nos ipliam⁹ et nō pteat nos
flos tñs coronem⁹ nos roquē
am⁹ marcescat nullū pratu
sit quod nō pñscent luxuria ma-
nemo mōm ex fōis sit luxie mō
Vbiq reliquam⁹ signa leticie qm

hec e pñ mō et hō et pñ mō. **C. 12**
mam pauperem iustū et nō pñm⁹
vidue nec viciam⁹ reueram
canos mōi pñ. Sit at fortitudo
mōi lex iusticie. Quod ei infirmū
e mōle mōitū. In ciuiciam⁹
g iustū qm viciis e nobis et con-
trari⁹ e opib⁹ mōis et iuperat
nobis pñ ligis et iustamat pñ
discipline mō pñitit se sciaz dei
hō et pñm⁹ dei se noiat factus e
nobis et cotradicōm cogitacōm
mōis. **C. 13** **D**ixerunt ei est nobis ciam
ad videndū qm diffilis e aliq vi-
ta illius imutata sit vie ei tāq
nugaces existiat sum⁹ ab illo
et absit se a vñe mōis tamqua
ab inuidie et pñt mouissia
iustis et glatur se deu pñm⁹ ha-
beret. **C. 14** **D**ixerunt ei si pñm⁹ illi
veri sit et tēptem⁹ que viciura
sue illi et pñm⁹ que eē nouis-
sia illi. Si ei e verus filius dei
pñcipiet illū et dabit eū de ma-
nibus cotradicōis. **C. 15** **D**ixerunt ei et tōme-
to mōi rogem⁹ eū ut sciam⁹ reue-
rencia eius et pñm⁹ pñm⁹ illius
morte turpissia condēnem⁹ eū
et ei respectus ex pñm⁹ illi
hec cogitauerunt et enuēte. **C. 16**
et ei illos malicia vici et nesti-
erunt sacramta dei nāq mōdem
pauertū iusticie nō iudicauerunt
hōre aiaz sciaz et m⁹ deus creauit
hōem i cotradicōne et ad ymagie
silitudis sue fecit illū. Inuidia ei
diaboli morte mōis mōis et aaz
imitat⁹ ad illū qui sunt ex pte illi.
C. 17 **D**ixerunt ei aut i manu dei sit. **C. 18**
et nō tūget illos tormentū
mōis. Vbi sunt oculi ipsi pñm⁹

mori et estuata et afflicto exitus
 illorum et ab item iusto aliter in
 eximium et quod a nobis iter
 eximium illi de sue in pace Et
 si coram hominibus tormenta passi su
 spes illorum immortalitate plen est
 In paucis reperi in multis bene
 disponet quoniam deus tempta illos et
 invenit eos dignos. **T**amquam autem
 in fornace probavit illos et quasi
 holocausti hostia accepit illos et
 in tpe eis respectus illorum. **F**ulget
 usque tamquam similitudo in arduo dicto
 discedet. **J**udicabit per nationes
 et dominabit populo et regnabit deus
 illorum in perpetuum. **Q**ui confide in illis
 intelliget veritate et fideles et dilecti
 eos acquiescent illi quoniam donum et
 pax electis eius. **I**mpij autem secundum
 quod cogitaverunt compentur ha
 bebunt qui neglexerunt iustitiam et a
 deo recesserunt. **C**apitulum 22
 disciplina quod abicit in filijs eius et in
 sua et spes illorum et laboris sine
 fructu et inhabitabilia opera corporis
 mulieris corporis in sensate sue et ne
 quissimi filij illorum maledicta ac
 atura corporis quoniam filij et steriles
 et iniquitatis et que nequeunt tpo
 rum in delicto habere fructum in respo
 sione autem suorum. **E**t spado quod non est
 operatus per manus suas iniquitate
 nec cogitatus aduersus deum in cassia
 habetur enim illi fidei domus electus
 et foris in templo dei acceptissimus
 honoris et laboris gloriosus et fructus
 et quod non coradat radix sapientie
 filij autem aduersus in consummatione
 eius et ab iniquo thoro semen
 perpetuabit. **E**t si quidem longe

vite et tunc in nihilum computabit
 et sine spore eius non ulla sententia
 illorum. **E**t si ceteri defuncti fuerint
 non habebunt partem in die agnitionis
 allocationem. **L**ateos et inique
 dyre sue consuetudinis. **C**apitulum 23
Quia plerumque casta gnatu
 tu clauate. **I**mmortalis est
 enim memoria illius quoniam et apud deum
 nota est et apud homines. **C**u perne
 et imitatur illa et de fidei vani
 ea tu se edupit et in perpetuum coro
 nata triumphat in cognatione
 certaminum primus vincens. **A**ul
 tigena autem impiorum multitudo non
 est utilis et adulterne platan
 nes et spuria vitulammina non
 dabit radices altas non stabile
 firmamentum collabit. **E**t si in
 mudo in tpe gemituerit infirmus
 posita aucto commouebit et a
 inimicitate veterum eradicabit
Confringent enim nimis in consue
 ti et fructus illorum rotiles et acci
 bi ad manducandum et ad michi
 lu apti. **S**p iniquis et omnes filij
 qui nascentur testes sue nequicie
 aduersus penes in interrogacione
 sua iustus autem si morte potius pa
 tus fuerit in refrigerio eius. **V**ener
 tus enim venerabilis est non diut
 na neque nunc ante computata
Cam sue autem pensus hominis et etas
 senectutis vita immaculata. **P**la
 rens deo dilectus factus et viues
 mit precoribus inflatus est raptus
 et ne malicia mutaret intellectum
 eius et ne ficio deciperet animam
 illius. **S**asmatu et iniquitate
 obscurat bona et inconstancia

concupiscit insulit sensu in malicia
 consumatus in breui expleuit quia
 multa placita ei erat deo sua illi
 propter hoc propter eductum illud de
 medio iniquitatis propter ad vide
 tes et non intelligentes non pone
 tes sunt in percordis talia quoniam
 dei et misericordia in sanctos eius et respu
 blicam eius condempnat ac ius
 tus mortuus viuos impios et iu
 uetibus ceteris consumata longam
 vita iusti videbunt enim fine sa
 pientis et non intelliget quid co
 gitauerit de illo deus et quare
 muniverit eu illud dominus videbunt
 contempnet illud. **Item** ac dominus irri
 debet et erit post hoc decidet
 fine hore et contumelia inter
 mortuos in perpetuum quoniam disrumpet
 illos in partes in voce et comouebit
 illos a fundamentis et usque ad super
 mum desolabit et erit gemitus
 et memoria corporis pietatis. Veniet in
 cogitatione propter suorum timidi et
 traductos illos ex aduerso in quod
Uinc stabunt iusti. **Cap. V**
 magna constancia aduersus
 eos qui se angustiauerunt et qui
 abstulerunt labores illorum. **Item**
 tes turbabuntur timore horribili
 et mirabuntur in subitanea spe
 rate salutis per angustia spiritus ge
 mitus dicentes et intra se per
 agites et per angustia spiritus gemitus
 huius sunt quos aliquando habuimus in
 derisu et in similitudine imperij
 nos in sensu vita illorum est
 hanc et fama et fine illorum fine
 hanc. **Item** quomodo computati sunt
 me filios dei et me sanctos pro illorum

est. **E**rgo erant a via veritatis
 et iusticie licet non luxit nobis et per
 intelligere non est ortus nobis. **Item**
 ti sumus in via iniquitatis et per
 et abulauimus vias difficiles. **Item**
 ac dominus ignouimus. **Item** quid nobis per
 fuit superbia aut diuicia in actan
 tia quid contulit nobis. **Item** in pietate
 ora illa velud umbra et tanquam nubes
 eius paulatim et tanquam nubes quod per
 sunt fluctuante aqua cuius tu pre
Item teritum non est vestigium in
 venire neque semita carmine illi
 in fluctibus aut tanquam auius quod trans
 volat in aere cuius nam inuenitur
 argumentum itineris illi sed tantum
 semitus alarum. **Item** deinde leue ventu
 et similes per vim itineris aerem
 comotis alis transuolauit et post
 hoc nullum signum inuenit itineris
 illius. **Item** tanquam sagitta emissam
 in locum destinatum diuisus aer co
 tinuus in se reclusus est ut ignoscit
 transitus illi. **Item** sic et nos nati co
 tinuus de finibus esse et deus quod de
 signum nullum valium ostendere
 in malignitate ac in ma corrupti
 sumus. **Item** talia dixerunt in inferno
 huius qui peccauerunt quoniam spes impij
 tanquam lanugo est que a vento tol
 litur et tanquam spuma gracilis
 quod a percella dissipatur et tanquam fumus
 quod a vento dissipatur est et tanquam mero
 via hospitibus armis dici peruenit
 Iusti ac in perpetuum viuunt et apud
 dominum est merces eorum et cogitatio eorum
 apud altissimum. **Item** deo accipient
 regnum decoris et diadema speciei
 de manu domini quoniam dextera sua teget
 eos et brachio suo suo defendit illos

Et accipiet armatum et zelus illius
et armabit creaturam. Dilectio
inimicorum. Inductus per thronum iusti-
tia et accipiet per galas iudicium.
Tu sumet scilicet iuxta pugnabile
equitate. Accuset autem non dominum
et faciat et pugnabit contra illos
orbis terrarum contra in pensatores. Sub
directe emissio fulgur et ita
habens curvato arcu nubium ex-
tremabit et ad certum locum ipse
et a petra na plene mittentur
gradines et cadet in illos aqua
maius et fluita coarctat durit. Co-
tra illos stabit spiritus domini et ita
turbo venti dividet illos et ad se
non producat omnes terra iniquitatis il-
lorum et malignitas eorum pedes potentum.

Mulier est sapia quam videtur. **¶**
et vir prudens magis quam fortis.
Audite ergo reges et intelligi-
te. Disate iudices finium terre. Pro-
bet aures vestras vos qui coti-
netis multitudines et placetis vo-
bis in turbis nationum. Quoniam da-
ta est ad vos potestas vobis et utique
ab altissimo qui interrogabit opera
vestra et cogitationes scrutabitur
quoniam cum essetis ministri regni illius
non recte iudicatis neque custodis-
tis legem iusticie neque preceptum vo-
luntatis dei ambulastis. Hominem de-
et cito appetit vobis quoniam iudicium
durissimum. Insuper qui per se flet. **¶**
quo enim conceditur magna poten-
tes aut potius tormenta patiantur.
Non ei subtrahet personam cuiusquam
dominus qui est dominator omnium non verebit
magnitudinem cuiusquam quoniam pusil-
lus et magnus ipse facit et equalis.

cum illi de omnibus fortioribus
et fortior instat cruciatus. **¶**
vos ergo reges sue. **¶** In finem
mei ut discatis sapientiam et non
excidatis. **¶** Qui ei custodierint
iusticiam iuste iudicabunt et iusti-
ficabunt et qui didicerint iusticiam
inveniet quid respondeat. **¶** **¶** **¶**
cite ergo sermones meos et diligite
illos et habetis disciplinam. **¶**
Nam et quoniam marcescit sapientia
et facile videtur ab his qui di-
ligunt eam et recedat ab his qui
querunt eam et percutiat qui se
contempnit ut illis se per osten-
dat. **¶** Qui de luce vigilavit ad
illa non lababit assidue. **¶** **¶**
foribus suis inveniet. **¶** **¶** **¶**
ergo de illa sensus est consumatus
et qui vigilavit pro illa cito pe-
turus est quoniam dignos per ipsam cir-
cuit quereos et in vestris suis oste-
det se illis humiliter et non pru-
dentia occidet illis. **¶** **¶** **¶**
maius est illis
vassia est discipline contempnitia
Cura ergo discipline contempnitie
dilectio est et dilectio illius custodia
legum est. **¶** **¶** **¶**
sumato est corruptio. **¶** **¶** **¶**
corruptio autem facit esse proximum deo. **¶** **¶** **¶**
cupiscencia itaque sapientie adducit
ad regnum perpetuum. **¶** **¶** **¶**
tamen in pedibus et preceptis o re-
ges populi diligite sapientiam ut reg-
netis in perpetuum. **¶** **¶** **¶**
Diligite lumen
sapientie omnibus qui peritis populus
autem est sapientia et quocumque modum facta
sit referta et non abscondita a vobis
sacramenta dei sed ab initio nati.

vestigat et pona i luce sua
illu et no pto videte neq cu
vidia talis fere iter holo qm
talis ipso no est pnceps sapie
multitudo ac sapientia samitas
e orbis tunc et rex sapiens po
puli stabilimentu e Ergo acci
pice disciplina p smones meos
et proderit vobis

Cap VII

Sum quide ego mortalis
ho filis hominibus et ex gne
carnum illu q por fia e situs
est et i vetre mris figuratus
su ad dea mesu tpe coagula
tus su m sagvne ex seie hois
et delectameto sopni concient
Et ego natus accipi comune
aerem et filius decidi i factam
tra et pma voce fitem orbis
emisi ploras In involumentis
nutritus su et curis magnis
Nemo em ex regibus aliud ha
buit natatate mian Unus g mtrai
tus est orbis ad vita r simili
exitus p hoc optavi r datus
e m sensus et motu r vici m
me ppe sapie et posui illa ng
me et pedibus r diuicias nichil
esse dixi i copacoe illius n cop
ui illi lapide pofu qm oc auz
i copacoe illu arena e exigua
et taq lutu estabit argetu
i coppu illu Sup salute r spe
ciem dilexi illa r posui p luce
qre illa qm iextigibile est
luen illius Venere ad m omnia
bona pte cu illa et inuabilis
hoestas p man illius r letat
su m orbis qm ante debet me
ista sapia r ignoraba qm om

horu me est Quia sine fictione
didici et sine iudicia comuico bo
mo illu r hoestate illu no abso
do In finit ci thesauru e hoib
quo qui vpi su pnceps facti su
aiciat dei ppe discipline dona co
medati Inqia ac dedit deus dicit
ex finia et psume digna hois que
m dant qm ipe sapie dup e et
sapientia emendator In mau ci
illu et vob r smoes vni r omis
sapia et opere sic disciplina
Ipe em dedit m hois que su piam
vera ut fia disposicione orbis
tra r et vites elemetoz mian
et co suatm et me dictate tpm
vicissitudinu pmutaco r con
staciones tpm am cursus r pul
lax disposicoe naturas aialiu
et iras bestiaz vim vitoz r co
gnaoos hoim Diffenciae virgul
toz r vites radiau r quq su
abscondita et ipuifa didici qm
em artifex docuit me sapientia
Est ei i illa spus intellige ac
fud vmaus mltiplex subtilis
modestus disertus mobilis m
coquatus certus suavis amas
bonu actu q nichil vetat bene
face humanu Benignus stabit
securus omes sps vites oia
p pice et qui capiat ob sps
intelligibilis mudu subtilis hoib
em mobilis mobilior e sapia
Attingit ad vbi q ppe sua mundi
cia vapor e ei vites dei r ema
naco que da e clauicis opotet
deissma et ideo nichil iqnatio
i illa mrit Candor ei e lucis
etne r speculu sine macula dei

magistratus et ymago bonitatis illi
et tu sit una oia p[er] et p[er]manens
in se oia mouat et p[er] naces in
aia scas se t[ra]nsfert aia dei et
p[er] h[ab]et consuetudine. Memen[te]m ei di-
ligit deus n[on] eu q[uod] ai sapia h[ab]et
Et em h[ec] specia p[er] p[er]le et p[er]p[er]
p[er]llaz disposicione luci copata
p[er] inuener[is]. Illi ei succedit n[on]

Sapientiam ad n[on] uiaat. **CVIII**
malicia. Attigit q[uod] a fine
usq[ue] ad fine fortit[er] et dispo[n]it oia
suauit[er]. H[ab]et amari et exp[er]iui a
iuncture mea et q[ui]u spon[s]am
in ea assume[re] et amator f[ui]t p[er]
forme illi. B[ea]t[us] n[on] f[ui]t illi q[uod] p[er]
rat cotubermiu[m] q[uod] dei. Sed et
om[n]i d[omi]n[u]s diligit ea. Doctrin[am] em
e discipule dei et electi op[er]e
illi. Et si diuicie appetat i vita
quid sapia locupletius q[uod] opat[ur]
oia. Si ad pensu opat[ur] q[uod] ma-
gis h[ab]et que p[er] illa e[st] artifice
Et si iusticia quis diligit labo-
re h[ab]et magnas habet d[omi]n[u]s
obrietate ei et prudencia dog
et iusticia et d[omi]n[u]s quib[us] uilius
nichil em vita h[ab]et. Et p[er] illu[m] et
diem facit de fideat quis facit p[er]ta
et de fideat estiat. H[ab]et d[omi]n[u]s fucias
p[er]monu[m] et dissolucio[n]e argumetoz
Signa et mostra p[er]t anq[uam] flae
et ciuetub t[em]p[or]is et s[er]uoz p[er]posui go
h[ab]et adduce in ad conuina d[omi]n[u]s p[er]ies
q[uod] m[er]itu[m] comuicabit de bonis
et eis allocuto cogitatoris et ad h[oc]
mei. H[ab]et p[er] h[ab]et clauitate ad
turbas et h[oc]e apud sem oia.
Iuicio et acutus iueniat iudicio

et i[st]o p[er]p[er]u potetui amirabilis
eo et facies p[er]p[er]u m[er]it
me. Facete me sustine et loqu
te me respiciet et p[er]uocinatem
me p[er]p[er]u man[us] oia p[er]u p[er]one
p[er]p[er]a h[ab]et p[er] h[ab]et immortalitate
et m[er]ita c[er]na h[ab]et qui p[er] me
fuit p[er] reliqua. Dispo[n]it p[er]p[er]
et naces erit in subditu[m] h[oc]
d[omi]n[u]s me audietes reges h[oc]
In m[er]itudo boni uidet[ur] et i
bello fortis. Intra[m] in domum
mea coquiesca tu illa. No[n] em
h[ab]et amantudine co[n]sp[er]o illu[m]
n[on] t[em]p[or]is co[n]uict[us] illi sed letit
et gaudiu[m]. H[ec] cogit[ur] apud
me et m[er]ita i corde meo q[uod]
immortalis e[st] i cogitac[i]o[n]e sapie[n]te
et i amicia illi d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
et i opib[us] manu illi d[omi]n[u]s h[ab]et
f[ui]t d[omi]n[u]s et i certat[ur] loquere
illi sapia i p[er]clat[ur] i comu-
tate p[er]monu[m] illi. Intra[m] in
quens ut in illa assume[n]t p[er]
at era ingemio[n]is et p[er]ta p[er]
aia h[oc]e a. Et ai esse magis
bonus uen[ire] ad corpus i co[n]q[ui]ta
tu. Et ut p[er]u q[uod] alie no[n] possu[n]t
esse co[n]tine[n]t nisi deus det et h[oc]
ip[s]u[m] ead[em] sapia f[ui]t ai q[uod] esset
h[oc]e donu[m]. Ad h[oc] d[omi]n[u]s et d[omi]n[u]s
f[ui]t illu[m] et dixi ex tot p[er]p[er]is me

Deus p[er]p[er]e m[er]it et. **CIX**
D[omi]n[u]s me q[uod] p[er]p[er]a oia i
tuo et sapia tua co[n]stituit
hoiem ut d[omi]n[u]s creatur tue
q[uod] a te f[ui]t e[st] ut dispo[n]at orbe
et p[er] m[er]it[ur] et iusticia et in
d[omi]n[u]s cordis iudiciu[m] iudicat

Nam pedes tuos affertur
 sapias et noli me regere a pu
 cis tuis qui sunt tui filii et
 filii aculei tui et filii miferi et
 prigni et riuor ad mellonem
 iudicii et legum si quod est copia
 tua in filiis hominum si ab illo
 auferit sapia tua in nichilo
 conuertitur. Tu autem elegisti me
 in populo tuo et iudice filiorum
 tuorum et filiarum et dixisti edificare
 templum in monte sancto tuo et in ciuitate
 quatuordecim altare filii domus
 tabernaculi tui quod parasti
 ab initio et tunc sapia tua que
 nouit opera tua et affuit et tunc
 in orbe terrarum facies et sciebat
 quid placitum esset oculis tuis
 et quid directum in palpebris tuis
 Ante illa de cetero quod tuis et
 a pedem magnitudinis tunc ut mecum
 sit et mecum laborare ut sciam
 quid acceptum sit coram te. Patet
 et illa omnia et intelligit et de
 duces me in operibus meis probare
 et custodiat me in sua potentia
 et erit accepta opera mea et dis
 ponam populum tuum iuxta et eo dignus
 nunc pedes primum mei. Quia et
 hominem potest per compludari et
 quia cogitare potest quod uelit
 deus. Cogitatio enim mortalium
 timide et incerte per quid erit
 nunc. Corpus enim quod corrumpit
 agguat auras et eterna iustitiam
 deprimat sensum multa cogitare
 et difficile estiam quod et ita
 per et que ipsa per inuim
 in labore que in oculis ad per quod

investigabit. Denique ad tunc qui
 sciet nisi tu dederis sapientiam et
 misericordiam per semetipsum tui de aliis
 finis et per conuete per pernite
 corp qui in tuis fuerit que tibi
 placere didicerit. Quia nam
 et sapia tua sanati per quod
 placuerunt tibi domine ab initio

Hec illud quod primum **Capitulum**
 formatum est a deo pater
 orbis terrarum in populo esset cati
 custodiuit et eduxit illud a de
 lecto suo et eduxit illud de limbo
 terre et dedit illi uirtute et timore
 omnia. Ab hac ut recessit iustus i
 na sua per na hereditas fructus
 deperit propter quod tu aq delectet
 tra sanauit ita sapia per conuete
 tibile lignum iustum gubernat. Hec
 et in conspectu superbie ad se natus
 conuulset scilicet iustum et copia
 sine quela deo et in filiis meam
 forte custodiuit. Hec iustum aperit
 unumque impie libeant fugientem
 descendere igne in petra positi quibus
 in testationem nequeis fumigabunda
 constat deista terra et in certo tpe
 fructus hntes arbores et inardibilis
 annue memoria stans signum tuum
 salis. Sapia enim per uirtutes non
 tunc in hoc lapsa per ut ignoraret
 bona per dicit et in per uirtute per uirtute
 quod tunc hntes memoria ut in hntes
 que per uirtute n' latere potuisset
 Sapia ad hos qui se obseruant
 a delinquentibus libeabit. Hec autem
 per fugi in fructu iustum duxit per
 vias rectas et ostendit illi regnum
 dei et dedit illi scientiam scripturarum quod per
 illi in laboribus et conpleuit labores

illius in fraude circumcisorum
 cu illi affuit et hoc fecit illi
 Custodiuit illu ab inimicis et a
 seductoibus tuta illu et certamine
 porte dedit illi ut vinceret et sciret
 qm oim poterior e sapia hec ve
 ditu iustu no dereliquit sed a per
 ratoibus liberauit illu. Respondit
 tu illo in fouea et in vinculis non
 dereliquit eu donec afferret illi sup
 tru regni et poteria aduersus eos
 qui eu depmebant et medaces esse
 dit qui maculauerunt illu et dedit
 illi clauitatem et na hec ipm iustu
 et semen sine gula liberauit a na
 toibus que illu oppmebant. Intra
 et anam sui dei et stetit coram reges
 horrendos et portentis et signis. Et
 reddidit iustis mercedem laboris suus
 et aduxit illos in via mirabili
 et fuit illis in velamento diei et in
 luce stellarum nocte. Et instruit
 illos p mac rubru et insuper eos
 p aqua nimia. Inimicos aut illorum
 dimisit in mare et ab altitudine mte
 rox eduxit illos. Ideo iusti tulerunt
 spolia impiorum et decatauerunt
 dno nome sem suu et victoria ma
 nu tua laudauerunt p qm sapia
 aperuit os multorum et ligauit in
 pancia fecit disertus. Incepit opa
 coru in manibus ipse p. Inter fecit
 p destina que non habitantur et
 in locis desertis fecit casas. **CXI**

Setetur con hostes et de in
 inimicis se vindicauerunt. Sic
 runc et iocauerunt te et data est
 eis aq de petra alissima et requies
 ficiis de lapide duro per que ei
 passi sunt penas inimici illorum a
 defectore potius et i eis cu habim

Dare illu ipse letati sunt per her
 cu illis de essent. Cu cu illis actu
 est. Nam p fonte quide sempiternu
 fluit quamu saguine debisi in
 iustis. Qui cu minuent et tns
 duces in facu occisoru dedit illi
 habundant aqua in pace ostende
 p siti q tuc fuit que admodu tuos
 exaltat et aduersus illos nec
 res. Cu em temptati sunt a quide
 cu ma disciplina accepere. Hec
 rut que admodu cu ira iudicati
 impu tormenta patentur. Hoc qd
 taq p moues p basti. Illos at
 taqua rex durus interrogas con
 depnasti. Absentes ei et pntes si
 milit torquibat. Duplex ei illa
 accipat tedui et grimitu ad mee
 ria pntor. Cu em audiret per
 sua tormenta bn pnd agi comco
 rati sunt dno admirantes i fine
 exitus. Tunc ei in expositone
 praua pectus deripere i finem
 euctus mirati sunt no similiter
 iustis facies p cogita coribus ad
 infensatis iniquitas illorum. Quod
 quida errates colebat multos
 perpetes et bestias supvacuas
 impiis illis multitudin mltorum
 aialiu i vindicta ut paret quia
 p que peccat quib p her et torq
 no ei p impossibilis erat opo man
 tua que creauit orbem et ex
 matia ivisa imitte illis mltitu
 dme vrsos aut audaces leones
 aut noui gnd ra plenab et igno
 ras bestias aut vapores igniu
 spmaces aut odore fum p fen
 tes aut horredas ab ocul pitillas

emittentes quare no tolli lesura
 illis potat et male sed a app
 tus p more occide sed et si ego
 vno ppa poterat occidi ppaum
 pass ab ipis factis suis a dissi
 ppa deure pue et oia i mea sua
 et nio et ponde disposuisti et
 tu em vale tibi soli sup oia ppe
 et danti brachij tui que respicit
 et m taji mometu stae sic can
 te orbis et rap et taji gutta roib
 an lucam q defendit i etu et
 mpris om qm oia potes a dis
 similas ppa homi ppe pnam
 diligis em oia que sue a mchil
 odisti horp que fecisti nec ei odi
 ens aliquid constituisti aut fecisti
 Quomo at posset aliquid pman
 nisi tu voluisses aut q ate vo
 catu no esset consuaret parre
 ad oibus qm tua pue dnc q amas
Quia bonus et **vi** **caus**
 suavis e dnc sps tuus
 m nobis **Id** qz hos qui exantat
 partibus corripis a de quibus p
 cant amones a alloqris ut rlic
 ta malicia credat m te dnc **I**los
 em aliquos mspitatos sse tue
 tre quos exhoruisti qm odibi
 lia tibi opa faciebant p medi
 cania et sacrificia iusta a p
 lior sup necatores fm mia et
 comestores viscerp homi a deo
 natores sagivis a auctores pa
 reres aiaz maupiliataz pda
 voluisti a medio pameito tuo
 p man pentu mro ut digna
 pipient pghatom pucorp dei
 q tibi om carior e tra **et** **h**is

m qz horbus pcpa a mipsi an
 cesses epatus tu vestas ut il
 los paulati et mment no quia
 ipotes eras m bello publice ipios
 iustis aut bestis puiis aut verbo
 smt et mmiare sed ptribus iudicab
 dabas locu pme no ignorans
 qm iniqua e naco corp a natural
 malicia ipse et qm no potat mu
 tai cogitaco illor ppetu **Ben**
 em corp ead maledem ab imcio n
 tiens aliquet vema dabas pias
 illor **Qu**e ei dicit tibi quid fecisti
 aut quis stabit tota iudiciu tuu
 aut quis m cospai tuo viciom
 deo miquor homi **Aut** qz tibi
 imputabit si perierit naco nes
 quas tu fecisti **Nec** ei e aliq de
 q tu cui cura e de oibus ut ope
 das qm no iaiuste iudicab iudi
 cu neq rep neq errant i cospai
 tuo mferent de hys quos pdidisti
Tu ergo sis iustus iuste oia dispo
 nis **I**pm qz q no delz puniri co
 de pna et ex teru estimas a tua
 dute **Virtus** ei tua iusticie mi
 cu est et ob hoc q om dnc es
 oibus te pte facis dute ei ope
 die tu q no credis esse i vute co
 sumatus et hos qui te negant i
 audacia traducis **Tu** at dntor
 vtut tu tnquillitate iudicab a
 tu magna reuerencia dispois nos
Sub est ei tibi cu voluit posse
Docuisti at pplm tuu p illa opa
 qm optet iustu de quamur hoc
 ppei fecisti filios tuos qm iudicab
 das locu m pias pme **Si** ei mi
 micos suap tuor a debitor morti

cu tanta cruciasti ante cor & libere
das tpe & locu p que possid ama
licia multu cu quanta diligetia
iudicas filios tuos quos penitus
iudicasti et conuentiones dedisti bo
narum pmissionu. **C**u g nobis dis
ciplina dabis inimicos nostros mul
tiplicat flagellas ut bonitate tua
iudicantes cogitemus & cu de nob
iudicatur ppeamus misericordiam tuam. **U**
nde et illis qui in vita sua insensate &
iuste vixerunt p hoc que coluerunt
dedisti summa tormenta et tunc ierem
ie via diuina errauerunt deos q
timidius hoc que iudicantibus fuit
supra aia insensatu insensate
more viuere p hoc taq pueru
insensatis iudicium i & risu & dis
ti. **Q**ui ac ludibrio & ~~comparati~~
iarpacolis correcti non sunt dig
ni dei iudicium expti sunt. In his
em que patiebantur moleste fe
rebat in quibus patiebantur dig
nabantur p hoc que putabant
deos in ipsis tunc expti sunt. **U**
nde illi que olim negabat se nos
se veru deu agnouerunt p qd
et fide qd pnao illorum videret se illos
Ubi sunt ac omnes homines. **C**u
in quibus non subest ista di
ct de his que videtur bona non
potuerunt intelligere cu qd enim ei
opibus attendentes agnouerunt
quis esset artifex. **B**ed a igne d
ppm aut citatu aerem a giru
stellas aut nimia aqua a ple
aut luna rectores orbis terraru
deos esse putauerunt. **Q**uor si spe
cie delectati deos putauerunt sciat
quato hie dnatior eorum speciosior e

Speciei ei gnator hoc oia constituit
ut si virtute & opa eorum mirati sunt
intelligat ab ipso qm qui hoc co
stituit foras e illis. **I**magni
tudine ei speciei & aratur cognos
cibilis potest hie creator videri
sed tu adhuc in his minor e que
rela. **E**t hie ei fortassis erunt
deu quentes & polites inuenire
Et em cu in opibus illis conuenit
ingrui & p fusu habet qm bonu
fuit que vident. **I**tem ad n hie
debet ignosci. **E**i em tm potuerunt
scire ut estiare posset seculum
quomo huius diuini faciliq non
nerunt. **I**nfelices ac sunt & inter
mortuos ppeb illorum e qui appeli
uerunt deos opa manuum hominu
tu et argentu artis inuentione
et similitudines aialiu a lapidem
inutilem opus manus antiquae
Ut si quis artifex faber & plu
lignu rectu seruerit & huius doct
eradat cortice omes & arte sua
usus diligeret fabricaret vas utile
in conuersione vite. **R**eliquis aut
huius opus ad pparacione este ab
utit et reliqui hie quod ad nil
lu usu facit lignu curu & ver
ticibus plenu sculpat diligenter
p uacuitate sua & p sciam artis
sue figurat illud & affinitet
illud ymagini hominis aut aliau
ex aialibus copet illud plinice
rubrica & rubicudu facies fuso
colorem illi & omes macula q
in illis & illo e plinice ut faciat
ei digna habitacione & i pariete
ponens illud & confirmans ferro

ne forte cadat pspiciat illi facta
qm no p se adiuvare. **I**mago ei
e et opus e illi adiutoriu de sta
sua r d filijs suis r de nupcijs
tu facies inquit. **N**o erubescat
loqui cu illo q sine au e et p sui
tate quide mfirmu de pcat r p
mra mortuu rogat r adiutoriu
vile mocat et p itine petit
ab eo q ambulare no p r de ac
quirendo r de opando r de om
reru ductu petit ab eo q i orbis
est imotilis. **Capitulum xiiii.**

Teriu aliud nauigae comtas
et pferos fluctu iter facere
maius ligno p tate se fragili
lignu mocat. **I**llud ei cupiditas
acqrendi excogitavit r artifex
sapia sua fabricat. **T**u at pater
gubnat puidcia qm dedisti
mau viam et me fluctus semita
firmiffia. **S**ondens qm ptes co
ex orbis sanas eia q sine rite
quid adiat. **M**ac. **B**ed ut no esset
vacua sapie tue opa. **P**er hoc eia
exiguo ligno ardue hoies mas
suas et tnsentes mac p ratem
sub libada pte. **A**z ab imcio tu pe
rnce supli gignates spes orbis
trau ad rite cofugies remisit
scto pme natitatis q mau tua
erat gubnata. **B**enedictu e ei
lignu p quod fit iusticia p man
at qd fit ydolu maledem e r ipm
et q fecit illud q ille quide opus
e illud at tu esset fragile deus
cognoratus e. **S**ilicet ac odio pte
deo impiu r impietas eius. **E**t em
quod fem e cu illo q fecit tormenta

parietur qd hoc r idole natu
no e respicius qm arate dei m
edui ste sunt. **I**nterptacom animis
qom et i mscipula pedibus
inspicit. **I**miau formicacoms
e exosio ydoloru r adueto illar
corrupto vite. **N**o ei erat ab
imcio neq exue m ppetuu. **S**up
vacuitas em hom hoc adiuet
m orbe etay et ideo breuis illor
fimis e iuctus. **A**cerbo ei luctu
dolens pater cito pbi rapti filij
fecit ymagine. **E**t illu q tu q
ho smortuus fuit nre ta q deu
colere cepit r constituit me suos
suos sacra et sacrificia. **D**emde
meduente tpe conalescere inq
consuetudine hic error tamq
lex custodit e et tyrannor im
pio colebatur figmenta. **H**oc qd
m pala hoies hoies no poterat
qpe quod lege esset eloginquo
figura illor aliata euid nam
ymagme regio que hoies vole
bat fecerut ut illud q abeat ta
qua pntem colent sua sollicitu
pcepit ac ad horu cultum et
hos qui ignoant artificis xpi
mra diligencia. **I**lle ac volens plus
placet illi q se assupit elaborat
arte sua ut plicudie m meli figu
raret multatudo ac hom abducta
p spem opis cu q an tep tamq
ho horatus fuit ne ut deu ado
rauit et hec fuit vite huane de
cepto qm aut affectu a regibus
desinere hoies mcomutabile
nome lapidibz a lignis imposit
rue. **E**t no suffecerat enasse eos
circa dei scia sed et i migno viuetes

in facie bello tot et tanta magna ma-
la pace appellat. **U**t ei filios
suos sacrificantes aut ob scia sa-
crificia facientes aut infame ple-
nas vigilias quiescentes neque vitam
neque nuptias mundas iam ascedunt
sed et alii alium occidit per invidiam
aut adulteras corrumpit et omnia
comixta sunt. **C**ogitatio homicidii
furtu et fletu corruptio infideli-
tas turbatio et pietatis tumultus
et bonorum dominum imitatio. **A**lii et
quod natiuitas immutatio nup-
tialium et cohabitatio. **I**ncorruptio medic-
et impudicia. **I**nfundit et id est
eorum cultura omnis mali causa est
et initium et finis. **U**t ei dicitur
tamen infamit a deo vaticinatio
falsa a viuis iuste a pietate
ato dicitur enim confidit in ydolis
que sunt sine anima male iurantes
noceri se non sperant. **V**ariis ergo
illis euenit digne quoniam male
penserunt de deo attedentes ydo-
lis et iuste iurauerunt in ydolo co-
tempnentes iusticiam. **N**on enim iura-
uit et virtus sed peccatum peccatum
pambulat per iustorum pudicitiam.
Ut dicitur in suavis. **C**apitulum
Ut verus est paces et iura
disponens omnia. **E**t ei si peccauit
mihi tui sumus scietis magnitudi-
nem. **E**t si non peccauimus sumus
quoniam apud te sumus computati. **N**os
se ei te consumata iusticia et
facit iusticia et virtute tua radix
et immortalitas. **N**on et errore
induxit nos quoniam male artibus
expogitatio non umbra picture

labor sine fructu. **E**ffigies scul-
pturales colores autem apparuit
satis dat concupiscentia et diligit mor-
tue ymagis effigiem sine anima
Malorum amatores digni sunt morte
qui spem habent in talibus et qui
paciscunt illos et qui diligunt et qui
colunt. **S**ed et figulus mollem
etiam pice laboriose fingit ad
usus suos. **U**nus quodque vas et
de eodem luto fingit quem munda-
rit. **U**su vasa et filices que hinc
sunt contraria. **H**orum autem vasorum quibus
sit usus iudex est figulus et tamen la-
boris vano deum fingit de eodem
luto. **I**lli qui paulo ante de terra fa-
tus fuerat et post pusillum seducit
unde acceptus est repetitur autem
debitum quia habet pedem et tura illi
non quia laboraturus est non quoniam bre-
uis illi vita est sed coartat auri-
ficibus et argentariis sed et erari-
os imitatur et gloriam perfert quoniam
res superuacuas fingit. **T**imor enim
est cor eius et terra superuacua spes
illius et luto vilior vita vita il-
lius quoniam ignorauit quod se fingit
et quod improuit illi autem quod operatur
et quod impessauit ei. **U**bi enim vi-
talem sed esemauerit lusu et
vita meam et consumationem vite co-
posita ad lucrum et opte vnde aug-
mentum de malo accipit. **H**ic ei sit
se super omnes delinquit quod ex terra
materia fragilia vasa et scul-
ptilia fingit. **T**imor enim impietatis
et infelicitatis super modum autem que
supbi sunt inimici populi tui et ipe

ratos illi **et** oia ydola nationu
deos estimauerunt quibz n' oculor
visus est ad videndu neqz nates
ad percipiendu spm neqz aures
ad audiendu neqz digitos ma-
nuu ad tractandu **Et** 2 pedes
eorz pigri ad ambulandu **Et** oia
fecit illos 2 q' spm mutuaq
e' fimpit illos **Et** oia em sibi silem
q' p'one deum finge **Tu** sic ei mor-
talis mortuu finge mailz mi-
quis **Melior** e' ei ipe hys quos
colit q' ipe quide r'p'it ai e' effi-
mortalis illi at nuq' **Et** 2 aia
2a miserrima colit **In** sensata
em copata hys illis sue de tiora
sedne' aspu aliquis ex hys aia 2
libus bona p' cospice **Effugerit**
at di laudat 2 benedice **et** **Capitulum**

Propter hec et hys filia pass
sue tormeta digne 2 p' m-
titudine bestiarz eximari que
p' quibus tormetis bu' disposu-
ti p'p'm tuu quibus de d' p' con-
cupias delectamti sui nouu sa-
pore parat eis e' oia origome-
tha ut illi quide concupiscentes
e' oia p'p'ia que illis o'p'ia sue
et missa sue etia a n'ra concupia
auterit **h**at ibrem iopes fac-
ti noua gustauerit e' oia **O**pte-
bat ei illis sine exausacoe quide
sup'vete m'itatu ex'etibz tira-
midem hys ac tm ostende quead-
modu inimici illor ex'etmaret
Et em cu sup'vete illis p'ua bestia-
az ma moribus p'p'or colubroz
ex'etmabantur **Et** no i'p'etuu
ma tua p'masit sed ad conu'com

in breui turbata sue signu hntes
saluati ad conu'com madati
legis tue **Tu** ei co'p'p'e no per-
hor quod videbat sanabat f'p' te
omni saluatore **In** hoc at o'p'edipi
inimicos meos quia tu es q' libas
ab oi malo **Illos** em locustaru et
muscarz occidebat morsu 2 no e-
iuxta factas aie illor q' digni
erat ab huius ex'etmari filios
at tuos n' dracomu venenatoz
vinctus dentes **Ma** ei tua adue-
ent sanabat illos **In** media em
suor tuor ex'etmabat 2 velocius
sanabat ne i' alteru i' d' d' d' d'
obliuione no posset tuorui ad
iutois **Et** em neqz herba neqz
malagma sanauit eos si fino tu-
dne q' sanat oia **Tu** es dne q' vi-
te et mortis hec p'rae et d' d' d'
ad portas mortis et reducit **Ho**
at occidit quide p' malicia aiam
sua et ai ex'et sp'us no reu'et
nec reu'elabit aia q' recepta est
sed tua manu effuge i'possibile
e' **R**egares ei nosse te impij p' for-
titudine brachij tui flagellati sue
nouis aquis 2 gradinibus 2 plu-
uie p'secucum passi sue 2 p' igne
consumpti **Quod** ei mirabile e'at
2 aqua q' oia ex'etiguit plus ignis
valebat **Vnde** e' ei orbis iustor
Quod ei q'p' misuebat igne ne
coburentur que ad impios missa
erat aialia sed ut ipi videret p'ri-
rent qm di iudico paciunt p'p'au-
cone **Et** quoda tpe i' aqua supra
vultu ignis ex'etdebat vndiqz ut
iniqua f're natione ex'etmaret

exagitabat timor aliqui aut de
 faciebant traditio. **S**ubitaneus
 ei illis et in patus. Non supuene
 rat. **D**einde si quis ex illis decidit
 per custodiam in carce sine ser
 vo reclusus. **E**i ei rusticus quis
 erat a pastor a agri labori opa
 rius occupatus esset in fugabi
 le sustinebat necessitate. **U**na
 ei catena tenebat omnes et erat col
 ligati sine spūs pibiles a inter
 spissos arborum ramos autu soni
 suauis aut vis aq de rebus nimis
 aut soni validus pūpitaz petz
 aut hūdeu aualu aut sub rīpā
 aut mugicū valida bestiarū
 vox aut refonas de altissis mō
 ribus et pō defiaetes faciebant
 illos pūore. **D**ū ei orbiū tūz
 limpidis illuabat. **S**uic et nō in
 peditis opibus tūbat. **B**olle
 ad illis supposita erat gūis nōp
 ymago tenebrarū q supuētura
 illis erat. **I**psū g fīli erat gūicōs tēb
Anditū at tūis, maria. **LXXIII**
Sup erat et hōz quide voce
 audiebat sed figura nō videbat
 et quia nō et ipsi p eadem
 passi erat magnificabat te et
 qz an lēpi erat qz nō sedebant
 gūis agebat tibi et ut esset dif
 fēntia te dū petebat pū quid
 ignis ardere colūpnā dūce ha
 buere ignote vie et sole fū lēpū
 ra hōi hōpiciū pūitisti digni q
 de illi carere luce et pati carcon
 tenebrarū qui reclusos custodiebat
 scōs filios tuos p quos rapiebat
 in corruptū legis lūcū pūo dū
 cū cogitaret iustoz occidē ifates.

et vno exposito filio et liberato
 i traditio illor multitudinē filiorū
 abstulisti et pū illos i aq valida
 pūidisti. **I**ta ei nōp cognita ē an
 a pūibus mō ut vē pūctes quibz
 uiametis crediderit an iequiores
 esset. **S**uscepta ē at a pū tuo fū
 tas quide iustoz. **I**niustoz at ex
 minato. **Q**uāt ei lēpi adūfauō
 sic pūctas magnificasti. **A**lēpō
 ei sacrificabat iusti pūci bonoz
 iusticie lege in cōcordia dispoſuerit
Bile bona et mala receptores
 iustos patri omī dēcatatē laudes
Resonabat at i cōuiciens inimicorū
 vox et flebilis audiebat. **P**lanctus
 planctus ploratorū infancū
Simili at pūa fūus tū dno afflic
 tus ē et pūlaris sp regi fūntia
 passus. **S**imilit ergo omīs vno
 nōre mortis mortuos habebant
 inuābiles. **R**ec ei ad sepeliendū
 viui sufficiebat qm vno mōmto
 q erat pūctior nācō corō exēmiata
 ē. **D**e oribus ei nō credere pū bñ
 ficia tūc tū pūm fūit exēminū
 pūogreitorū pūpondere pūm dei
 se esse. **E**ū em quētū pūctū te
 neret oīa et nōp i pūo cursu mē
 dū iter habet omīs pūmo tūis
 dūc exiliens de celo a regalibz
 pedibus vēr durus debellator i
 media exēminū ēra pūpūit gla
 dius acutus in fūmulatū impetū
 tūū portas et stans replēuit oīa
 morte et usq ad celos attingebat
 stans in tra. **T**ūc cōtinuo visus
 pūpūoz maloz turbauerit illos
 et timores supuerit in spati et

aliis alibi pietas semiviva
 qua moriebatur causa ondi mortis
 Visiones ei que illos turbaverunt
 hec promonebat ne in suis quatuor
 mala paciebantur pueri. Et tunc
 at tunc iustos teptaco mortis
 et comocio in hemo fia emili
 tudis sed no diu pmasit in tua
 pperis ei ho sine qrela dep ca
 pperis pperis pperis pperis pperis
 pperis pperis pperis pperis pperis
 com allegas restitue me et sine
 iposuit necessitati ondes qm tu
 e famulus. Viat ad turbas no i
 dute corpus n armatus potetie
 sed vo illu q se vepabat subiect
 iudameta pentu et testamtu co
 morans. Tu ei ia aduati ceci
 dissent sup altitap mortui meste
 tit et aputa mmetu et diuisit
 illu q ad viuos duabat via. In
 veste ei podis qua hcebat totus
 cas orbis etu et pntu magna
 lia m quatuor lapidu ordmibz
 erat sculpta et magnificia tua
 i diademate capitis illu erant
 scripta hns ac cessit q epelma
 bat et hec extimuit. Erat ei sola
 teptaco me sufficere. Impie ad
 usq i nouissm in ma via pperit
Perfacbat ei et futua. **Cxix**
 illor quo npi cu reapi esse
 ut seduante et cu magna solia
 tudu pmisset illos cosegab
 pme actus. Adhuc ei me man
 gntes luctu et deplorates ad mou
 meta mortuor alia pbi assup
 serue cogitacom msticre et q
 rogates pperit hns tunc fugi
 tiuos pperit. Quarebat ei illos
 adhuc sine digna necessitas et hns

que acciderunt comedant amite
 bant ut que dicitur tormentis reg
 ret pulcio et plus tu mirabilis
 infert illi ad noua mora. Vener
 tis em creatura ad pperit ab
 micio respiciat de fructu pper
 tius ut pperit tu custodire illu
 Ra nubes illor castra obombra
 bat et ex aqua q an ead tra ap
 paruit arida et i mai rubro vi
 sine impedimento et cap pperit
 de pperito mmo p que ois mmo
 tra pperit q tegebat mau tua. V
 tes tua mirabilia et monstra
 taq equi ei et paucis esca et taq
 agm exultauere magnificat
 te dne q libasti eos. Hec em
 adhuc erat illor que i mcolatu
 illor fia fuerat quodmodu p
 nate creatura pperit tra msta
 et pperit eructa pperit m
 tudine rana. Nouisse ad vi
 deret noua creatura amu cu ab
 ducti compta postulauerat epas
 epulatores. In allouit ei de pper
 ascendit illis de mai origomet
 et vepatos pperit pperit
 no sine illis que an facta erat
 argumet pperit pperit. Iste
 em paciebat sedm suas negias
 Et em mdestabilior hospilitate
 mstituere. Alu quide ignotos no
 recipiebat aduenas. Alu ad bona
 hospites m fructu accipiebant
 et no solu hoc sed alu quide respo
 cat illor qm mnti recipiebant
 extimor. Qui ac cu leticia re
 perit hos qui eis vpi erant ista
 tutis pperit afflicte doloribz
 Percussi se ac ceitate pperit illi

in scribis iusti et subitaneis eos
 pti esset tenebra. Unusquisque in
 pti opm sui quibat. In se ei ele
 meta du contut sicut i organo
 qualitatib soni mutat et omnia
 sui sonu custodiunt. In eia est
 mai ex ipso certo usu per agstia
 et in aqua conuclat et quicq
 erat natacia in tra tuncbat. In
 me in aq valebat sup sua virtute
 et aqua exiguu etis natu obli
 uisbat flame cotraio corrup
 nobiliu aialiu no uepauere car
 nes coambulaui nec dissoluclat
 illa q facile dissoluclat sicut gla
 cius bona est. In oibus ei mag
 mflasti ipm tuu dnc et hofasti
 et no dpposisti i a te et i loco assis

**Explicit liber sapientie et ceteris
 Incipit prologus i ecclasticu**

Multorum nobis et magnorum
 p legem et prophetas aliorum
 opm qui pnti sunt illos
 sapientia demonstrata
 in quibus oportet laudare ista
 doctrine et sapientie causa q non
 solum ipse loquens nec e pios
 pd eia eximios posse et dicentes
 et scribentes doctissimos fieri. Illius
 meus ihesus postq se ampliq
 dedit ad diligenciam lectionis
 legis et prophetarum et aliorum librorum
 qui nobis a parentibus nostris traditi
 sunt. Vellu et ipse scribere aliquid
 horum que ad doctrinam et sapientiam
 pmet ut desiderantes discere
 et illorum pnti facti magis onag
 gisq attendant aui et confirmen
 tur ad vitam legitimam hortor

itaq vos venite cu beniuolencia
 et alacritate et studio lectione facite
 et venia habere in illis in quibus
 videmus sequentes ymaginem sapientie
 et desine in vobis reposita. Illa defi
 cient de hebraica qn tustata fu
 erunt ad aliam linguam. Ad solam
 ac hec sed et ipa lxx et ipse ceteros
 librorum no pua habet diffencia
 qn me se dicuntur. A Ram i octauo
 et tricesimo anno tpebus prolo
 muergetis regi postq pueni in
 egiptum et ad mltos tpe ibi fuisse
 inveni librorum relictos no pueni
 cotepnende doctrine. Itaq bonu
 et necessarium putavi et ipse adde
 aliqua diligencia et labore mpre
 tandi istu libru et mltas vigilas
 attuli doctrinam sapientia ul spa
 cio tpe ad illa que ad fine ducit
 libru dnc illis qui volut am mce
 dere et discere quidam mod opteat in
 statu moris qui pdm lege dmi
 pposuerint vitam agere.

**Incipit liber ecclesiasticus
 quem fecit Iesus filius syrach**

Omnis sapia **Cap. 1^m**
a dno dō et cū illo
fuit semp et ante
cū cōcreta matris
et pluuie guttas et dies seculi
quis dimidiavit altitudinem cel
et latitudinem terre et pfundū abyssi
quis mensurabit sapientiam dei pce
dēte oīa quibz inuestigauit pōr
om̄ creata ē sapia et mētibus
prudēcie ab eis. **F**ons sapientie
vni dei in exēplis et ingressus
illius mandata et hāc radix sa
pie cū reuelata ē et astutias
illius quis agnouit. **D**isciplinā
sapie cū reuelata ē et mētibus
tata et multiplicata om̄ illi magis
suis quibz intellexit. **U**nus ē al
tissimū creator om̄ op̄ et rex
potes et metuendus nō sēdes
sup thronū illius et dñans dē
Ip̄e creauit illa spū s̄ et vidit
et dimidiavit et mētibus et effudit
illa sup oīa op̄a sua et sup om̄
carne. **P**atm̄ datū suū p̄b̄ illa
diligētibus se. **T**imor dñi gl̄ia
gl̄ia et leticia et corona exul
tationis. **T**ior dñi dēstabit cor
dabit leticia et gaudium et logitū
die dicitur. **T**ienti dñi bñ eī in
exēplis et in die defūctōis sue
bñdixit. **P**ileat dñi q̄m̄bilibz
sapia quibz ad appuerit i visu
diliguit cā in visione et agnitōe
magna sū p̄p̄. **I**nciū sapientie
tior dñi et cū fidelibus iulua
coaratus ē et cū elat̄ fēmit
gradiet̄ et cū iustis et fidelibus
agnoscat. **T**ior dñi sūc religiositas

Religiositas custodit et iustificat
bit cor iocunditate atqz gaudium
dabit. **T**imēti dñm bñ cū et die
bus cōsuatōis illi. **B**ndixit tur
p̄tudo sapie tior dñi et p̄t
tudo a fructibus illi. **O**m̄es dō
mū illi implebit a gñatōibz
receptacula atqz thesauris illi.
Corona sapie tior dñi replens
p̄tē et salutis fructus et vidit
et dimidiavit eā. **V**trāqz ad suū
dona dei. **S**ciām et intellectū
prudēcie sapia cōpariet̄ et
gl̄iam tēcā se exaltat. **R**adix
sapie ē timē dñi. **T**am̄ cū illi
logēui. **I**n thesauris sapie in
tēlū et sūc religiositas ex
cōraco at a p̄coribus sapia
Timor dñi expellit p̄cām. **N**ā
q̄ sūc tior ē nō potest iustificari
Iracūdia et auptatē illi
p̄b̄p̄o illi et v̄p̄ in tē p̄b̄
sustinebit p̄cām et p̄p̄a
reddico iocunditatis. **B**onū p̄p̄
usqz i tēp̄e abscondet illi et
labia m̄ltorū em̄rabit p̄p̄
illi. **I**n thesauris sapie signi
ficatō disciplinē exēplis at
p̄corū cultura dei. **F**ili coarpi
re sapia cōsua iusticia et dñi
p̄b̄bit tibi illa. **S**apia ē et
disciplinā tior dñi et bñplacitū
ē illi fides et m̄suetudo et ad
implebit thesauros illi. **N**ō
p̄b̄ m̄credibilis tior dñi et ne
accesseis ad illū duplici corde
Nō sūc v̄p̄p̄ita i cōsp̄u hom̄
et nō scandalizēs in labijs tuis

attende in illis ne forte cadas et
adducas me tue misericordie
et reuelat deus abscondita tua
et in medio synagoge elidit te quoniam
accessisti maligne ad dominum et cor
tuum plenum est dolo et fallacia
Hic accedes ad fructum **Capitulum II**
Dei sita in iusticia et fide et
parati aures tua ad temptatores de
me cor tuum et sustine iusticia aure
tua et suscipe verum malleum et ne
fessies in tempus obductionis sus
tine sustentationes dei et coniuge
deus et sustine ut crescat in nouissima
vita tua **Omne** quod tibi applicatu
fuerit accipe et in dolo sustine et
in humilitate tua paciam habere quoniam
in igne probatur aurum et argentum
fiores vero receptibiles in camino huius
liacoris **Credet** deus et reprobabit te
et diriget via tua et propter illud
ua timore illius et in illo iusticie
metuetes dominum sustinete magis eum
et ne deflectatis ab illo ne cadas
Qui timent dominum credite illi et non
evacuabitur merces vestra **Qui** timent
dominum sperate in illis et in oblatione
vobis vestra **Qui** diligite
timetis dominum diligite illud et illius
habete corda vestra **Respiciat** filii na
tiones hominum et scitote quoniam nullus spe
rauit in domino et confusus est **Propter**
in mandatis eius et derelictus est **Aut**
quis invocauit illum et desperauit
Qui pius et misericors est deus et
dilatet in die tribulationis patris et
protector est omnibus expectantibus in
veritate **Ne** duplici corde et labijs
selecratis et malis male facie
tibus et pectore tuo ingredienti
duabus vijs **Ne** dissolutis corde quoniam

non credunt deo et ideo non perueniunt
ad eum **Ne** qui qui perdidit sustentationem
et qui dereliquit vias rectas
diuturne in vias prauas et quid
faciet cum inspicere cepit dominus **Qui**
timet dominum non erit incredulus vero
illis et qui diligunt illum consuebunt
via illius **Qui** timent dominum inquirunt
que beneplacita sunt illi et qui dili
gant eum replebuntur lege ipsius **Qui**
timent dominum custodiet mandata illius
et paciam habebit usque ad inspectorem
aure illius dicentes si primus non egerimus
incidemus in manum domini et non in manum
hominum **Secundum** et magnitudinem ipsius
per et misericordia illius tu ipse es **Qui** timent
dominum probabunt corda sua et in conspectu
illius satisfaciunt vias suas **Capitulum III**
Ubi sapientia et iustitia et natio
illorum obedia et dilectio **Iudicium**
patris audite filii dilecti et sic fa
cite ut salui sitis **Deus** enim pre
torauit in filiis et iudicium in iustis
exprobat firmavit in filios **Qui** di
ligit deum exprobat per patris et totie
bit se ab illis et in diebus orationis
exaudiet et sicut quod thesaurizat
ita et quod honorificat merces sua **Qui**
torat premissum suum iocundabitur in filiis
et in die orationis sue exaudiet **Qui**
torat premissum suum vita uiuet logica
et quod obedit patri refrigerabit mercedem
Qui timent dominum torat premissum et
quod dominus prouidet huius qui se genuerunt
tunc in ope et misericordia et in pacia **Hora**
premissum tuum ut supericiat tibi benedic
tio a deo et benedictio illius in nouissima
maet **Beneditio** patris firmat do
mos filiorum **Maledictio** autem mercedem
dicat sudamta **Ne** gloriaris in contumacia
patris tui non est enim tibi gloria per os filio

Gloria enim quod ex hoc patet quod de
deus filii per sine hoc fili sup
pe senectutem patet tui et non contem
tu in vita illi et si defecit pen
vema da illi et ne speras eum tua
virtute. **E**lla ei patet non est in obli
one nam per peccatum meum restituet tibi
bonum et iusticiam edificabit tibi
sed in die tribulationis comedabit
tui et sicut in sereno glacies sol
uentur peccata tua. **Q**uia male fac
est qui relinquit prem et e maledictus
a deo qui exasperat mentem. **F**ili in ma
fuetudine opera tua perfice et super hominem
gloriam diligere. **Q**uanto magnus
est humilia te in oculis et coram deo iue
mores gratiam quam magna potentia dei
plius et ab humilibus honorat. **A**ltera
te ne quiescas et fortiora te ne se
tatus fueris sed que precepit tibi de
cogita semper et in pluribus operibus
eius ne fueris curiosus. **N**on est ei
tibi necessarium ea que abscondita
sunt vide oculis tuis. **I**n superuacuis
rebus noli scrutari multipliciter
et in pluribus operibus et non eis auop
plima enim super sensum hominis ostensa
sunt tibi multos ei supplantati suspici
tio corporis et in uanitate detinuit se
sub illorum. **C**or durum male habet
in nouissimo et qui amat periculis illis
pibit. **C**or ingreditur duas vias non
habebit successus et pauciores in
illis scandalizabit. **C**or neque gra
uabitur in doloribus et peccator addici
et ad peccandum. **E**magoge super bono
non est sanitas frutex ei peccata em
dicabitur in illis et non intelliget.
Cor sapientis intelligit in sapientia et
auris bonas audiet cum omni corrupta
sapientia. **S**apienter cor et intelligibile

Abstinebit se a peccatis et in operibus ius
ticie successus habebit. **I**gne arden
te extinguit aqua et clarificat
peccatis et deus perspector est qui reddit
gram me memento in posterum et in te
casus qui iudicat firmam tuam. **C**um
Illi clam pauperum ne defra
des et oculos tuos ne transi
tas a paupere. **N**am esuriet ne
desperis et non exasperes pauperem
inopia sua. **C**or moris ne af
flicto et non pertrahas dentem an
gustati. **R**oga cum tribulati ne
abicias et non auitas faciem tuam
ab egeno. **A**b inope ne auitas oc
ulos tuos propter iram et non reliquas
querentibus tibi reus maledictus. **N**a
ledicetis enim tibi in amaritudine
aure exaudiet peccato illius exau
diat et cum qui fecit illud. **C**ogrega
toi pauperes affabile te facito
et presbitero humilia aures tuas
et magnato humilia caput tuum
declina pauperi sine ostentia aure
tua et redde debitum tuum et responde
illi pacifice in mansuetudine liba
eum qui iuria patitur de manu superbi
et non accide feras in aia tua. **I**n iu
dicando esto pupillis misericors ut
pro et per viam matris illorum et eris
tu velud filius altissimi obediens
et miserebitur tui magis quam pater. **S**a
pia filius suus vitam inspirat et
suscipit exortetur se et pibit in via
iusticie et qui illa diligit. **D**iligit
vitam et qui vigilat ad illam complex
tenet placorem eius. **Q**ui temerari
illa vitam hereditabit et quos meretur
inducet deus. **Q**ui seruiunt ei ob
sequentes erunt secum et eos qui dilige

illa diligit deus Qui audit illa
iudicat geas et q muer illa p
maebit confidens Si crediderit
ei pmaebit et hereditabit illa et
erit in confirmaco creatur illor
m in temptaco abulat cu eo et
i pms cleget ca Imore et metu
et placom inducet sup illu et
truciabit illu m tribulacoe
doctine sue don teptet eu i cogi
tacoibus illius et ardat aie illi
Et firmabit illu et iter adducit
directu ad illu et letificabit illu
et denudabit absconsa sua illi et
thesaurizabit sup illu pms et itel
lectu iusticie Si ad oberrauere
derelinquet eu et tradet eu i ma
nus inimici sui Fili consuata te
pus et deuota a malo p aia tua
no cofundat dice veru Est em
cospicio adduces pcom et cospicio
adduces glam et gratia Reperi
pias facie aduipus facie tuam
n aduipus aia tua medatu Re
reuerentis pxim tuu i casu suo
n retineas vni in tpe salutis
No abscondas sapias tua i deoe
eius In lingua ei sapia dimoscat
et sensus i sua doctna i verbo
veritat et firmametu i opib
iusticie No contraducas verbo
veritatis vltimo et emendacio
ma merudicous tue cofundere
No confundas confitei pta tua
et ne subicias te omi qoi p pto
Noli resistere contra facie potent
n conerit conit ictu fluiui pro
iusticia agomiae p aia tua et
usq ad morte certa p iusticia et

deus expugnabit p te inimicos
tuos Noli citatus ee i lingua tua
et iutilis et remissus i opib tuis
Noli esse sicut leo in domo tua
cu tene domesticos tuos et oppres
subiectos tibi No sit portecta ma
nus tua ad accipiend et ad dnd colla
Noli attende ad possessos **CV**
iniquas et ne dyperis q m
suffices vita nichil ei p deie i tpe
vmdie et obducois Ne sequaris
in fortitudine tua concupias cordis tu
et ne dyperis quo potui a qe mpubi
aet ppe fca mea deus ei vindicas
iudicabit Ne dyperis peccatu et qd
m accidit triste Alissim ei est
redditor Reppiciatu ptoz noli ee
sine metu Ne addices pcom sup
pcom et ne dicas misero dei mig
na e mlatudis ptoz meoz mise
rebit qia ei et ira ab illo cito ppi
mat et in ptores respiciat ira illi
Non tar des conti ad dnm et ne
differas de die in die Subito em
reiet ira illi et in tpe vindicte
dypdet te Noli anxius ee i diuicijs
iustis no em pderit in die obduc
tois et vmdie No ventiles te i oes
ventu et no eas i omez via Sic
ei ois ptoz pbat in duplici lingua
Isto firmam via dmi et in vltate se
pus tui et fia et psequat te vbu
pacis et iusticie Esto mansuetus
ad audiend vni dei ut intelligas
et cu sapia pferas vnsu verum
Si e tibi mallaib unde pxiu fin
at sit man tua sup os tua ne capi
aris in vo indiscipliato et cofim
davis Honor et gla i pmoie ppati
lingua imprudentis subupio e ipi

Non appelleis super te in vanum
et lingua tua ne capias et confun-
das. **S**uper fure et e confusio et prima
et de notato per ista super diligenter
susurrato et odium et inimicitia
et tuelia. **I**ustificia pusilla et magni filii.

Non fidei per auctorem inimicum. **V**
Propter imperium et consilium
malus hereditabit et ois peccator in-
vidus et diligens. **N**on te excollas
et cogitatione aie tue velud thesaurum
ne forte elidat deus tua per stulti-
tia et folia tua comedat et fructus
tuos perdat et reliquias velud lig-
num aridum in heremo. **T**ua ei nequa
disperdet quod se habet et i gaudium mi-
nici ducit illud et deducet in portam in per-
turbat. **V**erum dulce multiplicat aures et miti-
gat inimicos et lingua eucharis-
mi bono herede habundabit. **M**ulti pa-
cifici sunt tibi et consilium per tibi
vni de mille. **S**i possides auctorem in
temptatione posside eum et ne facile
credas ei tempus. **E**st ei amicus
secundum tempus suum et non perma-
nebit in tempore tribulationis. **E**st autem qui con-
vertitur ad inimicitiam et e amicus
quod odium et a ripa et conuicia denun-
ciabit. **E**st autem inimicus per in me-
et non perma- in die necessitatis.
Amicus si perma- se fixus est tibi
quasi coequalis et in domo fac-
tus fiducialis ager. **S**i in iustitia
ueit se contra te et a facie tua ab-
scondit se. **V**naminem habebis
auctorem bonum. **A**b inimicis tuis se-
pare et ab amicis tuis attende. **A**-
micus fidelis propter fortis quod
iucit illud mori thesaurum. **A**micus
fidelis nulla e copatio et non e dig-
na pondus auri et argenti contra

bonitate fidei illius. **A**micus fidelis
medicamentum vite et immortalitatis
et qui metuit deum inuenit illud.
Quia fiet deum et habet auctorem
bonum quoniam secundum illud est auctorem illi.
Fili a iuuetute tua exripe doc-
trina et usque ad senes inuenies sa-
pientiam. **Q**uasi id quod arat et sinit ac-
cede ad illa et sustine bonos fruc-
tus illi. **I**n ope et illi expigui
labo-abis et cito edes de gaudium
illius. **Q**uia appa- minime sapientia
indoctis hominibus et non perma-
nebit illa ex parte. **Q**uasi lapis in
placo est in illis et non demoratur
per illa. **S**apientia ei doctrine
secundum nomen eius e et non male
e manifesta. **A**micus autem agnita
e perma- usque ad conspectum dei. **A**-
di fili et accipe consilium in intellectu
et ne abicias consilium meum. **I**n-
pede tuum in pedes illi et tor-
ques illi collum tuum. **S**ubice hu-
merum tuum et porta illa et ne ex-
deis virtutis eius. **I**n ois aie tuo
accede ad illa et in ois virtute tua a
sua vias eius. **I**nvestiga illa et
manifestabit tibi et cotiens facis
ne derelinquas ea. **I**n nouissis
ei inuenies requiem in ea et conte-
tibi in oblectationem et erit tibi co-
pedes eius in perma- fortitudinis
et bases virtutis et torques illius
et prola glorie de cor ei vite di et
virtutis illius alligata tua saluta-
ris. **E**tola glorie indues eum et coro-
na congratulationis suppones tibi
fili si attendis in discas ei et si
acomodatus anim tuum sapiens eis.
Si in iustitia aie tua exripes
doctrina et si dilexeris audire sapiens

eis in multitudie pbrorum pudentia
 sta et sapientia illorum ex corde conge-
 ut omnes narraciones dei possint au-
 didi et gaudia laudis non effugiat
 te et si videris pensatus euigila
 ad eum gaudis ostendit illi septem
 ut pes tuus. **C**ognitum habet in
 preceptis dei et i. madat illi. **M**apre
 iudicium esto et ipe dabit tibi cor
 occupia sapie dabit tibi. **VII**
Noli facere mala et non te apphe-
 dent. **D**istinde ad iniquo et de-
 fiet mala abste. **N**o semineb
 mala et sulas iusticie et non me-
 res ea in septupli. **N**oli querere
 ab hoie ducatu neq. a rege calce et
 dea honore. **N**o te iustifices ap-
 ud qm agnitor cordis e ipe et
 peneb rege noli videri velle sapi-
 ens. **N**oli querere fieri iudex npi
 valens virtute irrupe iniquitates
 ne forte extimescat facie potes
 et ponas scandalum in agilitate
 tua. **N**o pecces in multitudie iui-
 tatis n. te imittas in ppla neq. al-
 luges duplicia pcca n. et i vno
 lo inuincis. **N**oli esse pusillami-
 nis in auro tuo exorare et facere
 lam ne despicias. **N**e dicas in ml-
 tudie munera tuo meo respici-
 riet deus et offente me deo altissio
 munera mea suscipiet. **N**on ride-
 re hoies in amantudie aie sue e-
 si q. humiliat et exaltat curuiss-
 tor dices. **N**oli amare medatu ad
 apus frem tuum neq. i autu simili-
 facias. **N**oli velle metiri ome me-
 dacu. assiduitas ei illi non e boa
 noli vopus esse in multitudie pbrorum
 et non ueres vni in tua orone. **N**o
 adris laboriosa opa et rustici-
 one ab alassio creata. **N**o te repu-

tes in multitudie et discipulorum me-
 meto ne qm no tardabit humilia-
 re alde spm tuu qm vnde carnis
 impi ignis et vmbis. **N**oli puerari
 i amicu penurias diffenti neq. freq
 carissim auro ppreuere. **N**oli dis-
 cede a muliere pensata et boa qua
 portatus es i thore dm. **E**ra em
 verandie illi sup auxilio. **N**o ledas
 frum in vitate opante neq. mce-
 naru dante aiaz pia. **B**eruib pe-
 satas sit tibi dilectus q. aia tua
 no defraudes illu libertate neq.
 inope dereliquas illu. **P**ecora tibi
 sut attende illis et si pte vntia p-
 seuent apud te. **F**ili tibi sut eru-
 di illos et cura illos a pueritia cox
 filie tibi sut sua corpus illar et
 no ostendas hilare facie tua ad
 illas. **T**rade filia tua et gnde opus
 fecit et hoie pensato da illa. **M**ulier
 si e tibi scdm aiaz tua no picias
 illa et odibili no credis te itote
 corde tuo. **H**onora prem tuu et gemi-
 tus meus tue ne obliuiscas me.
 meto qm nisi p illos natu no fuisset
 pcc et tribue illis quomo et illi tibi.
In tota aia tua time deum et fac do-
 tes illi et pscia i oi virtute tua dili-
 ge eu q. te facit et mistros ei ne
 dereliquas. **H**onora deum ex to aia
 tua et glorifica sacerdotes et purga
 re cu brachis. **D**a illis pte sicut
 madatu e tibi pncipaz et purga-
 cois et de negli. **T**uis purga
 te cu paucis. **D**atu brachioru tuor
 et sacrificiu scificationis offes bno
 incia storp et paupi porrigema-
 tu tua ut psciat ppiatio et bndictio
 tua gra dati i coipai ois viuictis
 Et mortuo no pphibears gna. **N**o
 depe plorantibz i coplacoe et cum

Lugētibus ambula. **N**o te pigreat vi
sua infirmū ex hys cū m dūcat
det firmabere. In omnibus opibus
tuis mēorā nouissā tuā et in
et hū no peccabis. **Capitulum VIII**

Non litiges cū hōie potere ne
forte mādās i m m illi. **N**o
contendas cū viō locuplete ne forte
ecōtra cōstituat hōie tibi. Multos
em pdidit aurū et argētū r usq ad
cor regū extēdit et cōdit. Non
litiges cū hōie signato r nō strues
i igne illius ligna. **N**o cōmūces
hōi indocto ne male de p gēie tua
loquat. **N**e despicias hōiez autēte
se a pāo neq i pēres ei mēto
qm omēs i corruptōe sum. **N**e p
nas hōiez m suā pēctute et em
ex nobis pēstut. **N**oli de mortuo
mimico tuo gaudē. **N**olēs qm oēs
mōimur et i gaudiū volūm.
Verre. **N**e despicias narratōe
pbrōp sapiēciū et ipūbiē corp
cōsac. **N**oli ipū ei discēs sapiā
et doctnā mēllē et fruerē
magnatis sine quēla. **N**o te pte
reat narratō pēiorp et ei ipi
didicerūt a pbrōp pū qm ab ip
pō discēs mēllē et i qe neas.
ptatē dubis r nō mēdas cor.
boēs pēiorp arguēs eōs r ne ite
daris flāma ignis pēiorp illōp.
Ne cōt facie pēis cōtūctiōi ne
pēdat qm mēdiator ori tuo. **N**oli
fēdēri hōi forōri te q si fēd
uēis qm pēdū habē. **N**o spondas
sup vītute q si spondēris qm re
pēuēs cogita. **N**o iudicēs cōt
iudicē qm scdm q dignū ē iudi
cat. **N**u audacē ne eas i via ne
forte grauet mala sua i te. **N**e
em scdm volūtate suā vadit et

finit cū stulticia illi. **N**u m
cudo nō facias ripa r cū audacē
nō eas m dēstū qm qm mādū ē
cū illū saguē et vbi nō ē adia
torū elidēt te. **N**u fatiū cōplū
nō hēas nō ei potere dilige m
que eis placet. **N**ota cōtūctō
nō facias cōplū nēq ei qd pa
riat. **N**o si hōi cor tuū mēstet
ne forte iscat ē grā fūspā r quā.

Non zelēs mulierem. **Capitulum IX**
Non zelēs mulierem. **N**on
finit tu ne ostendat sup a
malicia doctne neq. **N**o des mu
lici ptatē aūc tue ne ignēdiatur
m vītute tua et cōfūdiatur. **N**e re
spicias mulierē malitiosā ne for
icidas m laque illi. **N**u saluā
ne assiduis pē nec audias illā
ne forte pēas i efficacia illius. **N**u
gine ne cōspicias ne forte scan
dalizēs m dēdē illi. **N**e des for
nicarijs aūc tuā i vōlō ne pēas
te r aūc tuā r hēditatē tuā. **N**oli
circūspiciē m vicijs ciuitatē nec
obseruāis m placitē illi. **N**u
facie tuā a muliere cōpta et
circūspicias spēm alienā ppter
spēm mulieris mlti pērierūt et
ex hoc cōcupia qm ignis exardēs
cit. **N**u mulier q ē fornicāia q
stercus i via ab oibz cūspiciat
cōculcabit. **N**u mulieris aliene
mlti amirāa rēpbi fci pē collo
quū ei illi qm ignis exardēs
cit. **N**u muliere aliena ne pēdas oī
nec accubas cū ea sup cubitū et
nō altericēris cū illa m vīno ne
forte dēcliet cor tuū i illa r sag
uē tuo labiis m pēdōne. **N**e de
reliquas aūc atiqui noui em
nō ē pūis illi. **N**u noui amirā

nou' veterascent et in suauitate be-
 ged illud. **N**o zelus gloriæ et opes
 pcedit no ei fac q futua sit il-
 lue subspio. **N**o placeat tibi in-
 iuria iustorum scis qm usq ad m-
 ferens no placebit ipi. **L**onge ab
 esto ab hie pte qute occidit
 et no suspicabitur hore mortis et
 si accesseris ad illu noli aliquid
 mittere ne forte auferat vita.
Tu i. **I**nuione. mortis pte qm
 in medio liquoris ingreditur et p-
 dolorem arma ambulabis s. d. m.
 bente tua caue te a p-
 sapientibz et p-
 i iusti sine tibi conuincit et hore
 sit tibi gloriæ et i sensu sit
 regitaz dei et ois narratio tua
 i pceptis altissimi. **I**n manu atri
 scu opa laudabuntur et pncips
 ppi in sapia pmois pui. **I**n sensu
 vob pmois vni. **T**erribilis e in
 ciuitate sua ho liguor et teme-
 rarius i vno quo odibilis e. **P**
Vob sapies iudicabit ppi pui
 et pncipatus pncipatus stabili-
 bus. **O**rdm iudice ppi pte i m-
 ius et qualis rector e ciuitatis
 tales qutates i ea. **P**ro m-
 pder ppi pui et ciuitates i q-
 bitabunt p pncipatus pncipatus. **I**n ma-
 nu dei pte et et exorabilis
 ois iniquitas gentu et vale nec
 tene in tep q sustinabit sup illa
In manu dei pte et sup fa-
 cie scribe mponet hore pui. **O**is
 iuric ppi ne memineas et nichil
 agas in opibus iuric. **O**idibilis
 cora deo et hoibz e supbia et exor-
 abilis ois iniquitas gentu. **R**eg-

a gente in gentes tñsserunt pte i
 austeras et iuric et coactis et
 duos dolos. **A**uio ac nichil est
 pte iuric. **A**uio supbit et iuric
Nichil e in quibus q amac pte iuric
 hie e in aiaz sua venale. **H** qm in
 vita sua pte iuric. **I**nma sua. **O**is
 potetis breuis vita. **L**agruor ppi
 or iuat medicu breue lagruor
 pcedit medicu sic et rex hodie e
 et tras moietur. **T**u ei morietur
 ho. **H**ereditabit pte
 pte et bestias et vmes. **I**nma
 supbit hois apostatit a deo qm
 ab eo q fuit illu recessit cor eius
 qm inma pte e ois supbia. **Q**ui
 tenuit illa adimplebitur male
 dictis et subitit in fine pte ex
 honorauit dñs coactus maloru
 et destruxit eos usq i fine. **D**e-
 des duos suploz destruxit deus
 et secl fuit mites p eis. **R**adices
 gentu suploz arefecit deus et
 platanit quiles ex ipis gentibz
 Terras gentu euit dñs et pdidit
 eas usq ad fundametu. **A**refecit
 ex ipis et dissipidit illos et cessat
 fuit memoria eoz a tra. **P**didit de-
 memoria suploz et reliquit memo-
 ria quilibz sensu. **N**o e creata ho-
 bus supbia neq ratiua nacom
 mulier. **S**emen homi foudabitur
 hoc quod tñt deū. **S**en at hoc exho-
 rabit quod pte madata dñm. **I**n
 medio fuit rector illoz in honore
 et q tñt deū erit in ois illius
Gla diuitu honoatoz et pauperu
 hor dei e et hor dei e no de pte
 hoim iustu paupem et no magni
 pte viru peccatorem diuitem

Magnus est iudex et potes est iudex
et non est maior illis qui tunc deus
ue pensato illi fuerit et in preu-
dend et disciplinatus non minus
bit compeius et in seculis non hono-
rabit. **N**oli te extollere in faciendo
ope tuo et noli auctari in tribus
agustie melior est qui operatur et ha-
bitat in oibus qui qui gloriatur et eget
pae fili in mansuetudine sua aucta-
tua et da illi honore secundum meritum
suum. **P**ecatore in aucta sua qui iusti-
ficabit et qui glorificabit ex hoc
norate aucta sua. **P**aupe gloriatur per
disciplinam et per timorem sui et est
hoc qui glorificatur propter scilicet suam
aucta. **Q**ui autem gloriatur in paupertate quanto
magis in illa et qui gloriatur in
substantia paupertatem venatur.
Alpia humiliati exaltabit. **C**
caput illius in medio mag-
natorum corpe de illis faciet. **R**on-
laudet virum in ipse suam magis
nas hoc in visu suo. **B**reuis
in volatilibus est apud et in manu dul-
coris habet fructus illius. **I**n vesti-
tu ne gloriaris unquam in die hoc et
ris tui nec extollaris quoniam miru-
lilia opa altissimi solius et glo-
sa et absconsa et visa opa il-
lius. **M**ulti tamen sederunt in throno et
no et insusceptibilis praeter diade-
ma. **M**ulti potentes operis sunt valen-
de et gloriosi traditi sunt in manus
altorum. **P**riusquam interrogas ne
vituperes quem et tu interrogatus
corripe iuste. **P**riusquam audias
ne rudesas virum et in medio seniorum
ne addicias loqui. **D**e ea re qui te

no molestat ne certatus et in
dico peccatum non cogitas. **P**rae ne
in multis sunt actus tui et si diuis
fuit non eis in unum a deo.
Si enim secutus fuit non apphe-
des et non effugies si perieris.
Est hoc laboras et festinas et doleris
impius et tanto magis non habu-
dabit. **E**st hoc marcidus egens
recupare plus deficiet. **V**idete
et habundans paupertate et oculi dei
respiciat illum in bono et erexit illum
ad humilitate ipsius et exaltauit
caput eius et mirati sunt in illo
multi et conuertere deus. **B**ona et
mala vita et moris paupertas et
honestas a deo sunt. **C**aput et disci-
plina et scia legis apud dominum dile-
ctio et via bonorum apud dominum. **E**-
ror et tenebra peccatorum conuertere
sunt. **Q**ui autem exultat in malo con-
spiciet in malum. **D**acio dei pma-
net iustis et perfectus illis suus
suis habuit in et hoc. **E**st qui locu-
pletatur prope agendo et hoc pro
mcedis illius in eo qui dicit in
requiem in et nunc maducabo de
bonis meis solus et nescit quod tempus
preceat et moris appropinquat et reli-
quat omnia alius et moriat. **S**ed
in testamento tuo et in illo colloqui
et in ope madatorum tuorum vetasti.
Hic manseris in operibus patrum. **H**ic
fide alius in deo et in hac in loco tuo
facile est enim in oculis dei subito
honestas pauperem. **I**ndicium dei
in mcedis iusti festinat et in hoc
veloci pressus illi fructificat.
Ne dicas quid est in opus et que

erunt ex hoc loca. **Re** dicam piffia
 ene fud et quid ex hoc piffima
 In die honoris ne mitor piff
 maloy et m die mala p ne mitor
 fiff honoris qm facile e cora deo
 i die obitus ret bucl vmauq p
 vial fuas **Malicia** hoc obliuio
 ne facit lupie magne i fife ho
 mo denudato ope p illig ante
 morte ne laudes honem queq
 qm m filijs suis cognofcit vit
 No omes honz inducas i domud
 tua mltc ei fue infidie dolopi
 Sicut ei eructat pordia fctam
 au et ficut p dyp induat i cauca
 e ut rapa i laqueu p r cor pu
 ploy et pcut p pector vides ca
 p p p m pui **Hona** ei i mala co
 utens m p diae et i electis ipore
 macula **A** fentilla vna auge
 igne et ab vno dolopo auge tur
 fignis ho ei pcor fignum m p
 natur **Attende** go tibi a piffico
 fabricat ei mala ne forte iducat
 fup te fufpanatom i ppetuud **Ad**
 mitte ad te alienigena r fubuez
 tet te m turbe et ab alienabit
 te a vno p p p p **Capitulum xii**
Quifecis pito au fcaris et
 eit gra homo tuus mltia **Re**
 nefac ufto et mveres retribuaz
 magna et fi no ab ipso certe a deo
 No e ei bn q affiduus e m malis
 et clam no danti qm et altiffm
 odio habet pcorres et miftus e
 pcoribus **Da** m cordi r ne p pte
 p p p pte et m p p r p p p p
 reddet vndicta custodies eos m
 die vndicta **Da** bono et no rece
 p p p pte **bn** fac quili et non

dedes m p p p p p p p p p p
 illi duc ne i ipis p p p p p p
 Dup fia mala mveres i oibz bonz
 quecuq p p p p illi qm r altiffm odio
 p p p p r ipne reddet vndicta
 No agnofcetur m bonz amicus
 et no ab p p p p m malis m m m
In bonz viri m m m m m m m m m
 et i malicia illi qm agnitus est
 No ardas m m m m m m m m m
 em erumetu eruginat nequicia
 illi **Et** p p p p p p p p p p
 abice am tuu r custodi te ab illo
 No p p p p p p p p p p p p p
 ad dextera tua ne conuerp p p m
 loco tuo ne forte conuerp i locu tuu
 m p p p p p p p p p p p p p
 cognofcas va mea et i p m m m
 meis p m m m m m m m m m
 m m m m a p p p p p p p p p
 qui p p p p p p p p p p p p p
 tu vno miquo et obuolutus est
 m p p p p p p p p p p p p p
 bit p p p p p p p p p p p p p
 In labijs fuis m m m m m m m
 et m corde p p m m m m m m m
 te m foueam **In** oculis p p p p
 m m m m m m m m m m m m m
 et q adiuuas fuffodiet plantas
 tuas **Caput** fuis mouebit r plau
 debit manu et m m m p p p p p
 commutabit vltu fuis **Capitulum xiii**
Qui tetigerit p p p m m m m m
 ab ea et q p m m m m m p p p
 m m m m p p p p p p p p p p
 let q p m m m m p p p p p p
 aoi te ne p p p p p p p p p p

in caribus ad olla. **I**n ci collipent
cofriget. **D**ives iuste egit et stre
mebit paup at lesus tacabit. **S**i
largitus fueris affuet te et si non
habueris dereliquet te. **S**i habes
conuict te et euacuabit te
et tpe no dolebit sup te. **S**i necesse
fuerit illi fuis supplantabit te et sub
videns spem dabit narras tibi
ora bona et dicit. **Q**uid opus e tibi
et confundet te et tibi fuis donec
te eximamur bis et ter et in no
uissimo deridet te. **P**ostea videt
derelinquet te et caput suum moue
bit ad te. **H**umilia deo et expecta
manus eius. **A**ttende ne seductus
in stulticia humilis. **N**oli ee humilis
in sapia tua ne humiliatus in stulti
cia seductus. **A**duocatus a pote
tore discede ex hoc ei magis te
aduocabit. **R**eimplus sis ne ipi
gaud et ne longe sis ab eo ne eas
in obliuione. **R**e retineas ex equo
loqui cu illo. **N** credas mltis vis
illis. **E**x mltis ei loquela reptabit
te et subridens interrogabit te
de absconditis tuis imittis auro
illius et consuabit va tua et no p
de malicia. **E**t de vitulis. **C**auere
tibi et attende diligenter auditui tuo
qm cu subusproe tua amblas. **A**u
dies va illa qm in ppeis videz vi
gilabis. **O**mn vita tua dilige. **D**e
et inuota illu in salute tua. **E**t aual
diligit file sibi sic et ois qm pxiimi
sibi caro ad filem sibi coniungitur
et ois qm simili sui sociabit. **S**i
aut corat lupus agno aliqui sic
pccor iusto. **Q**ue conuicatio pro
hom ad canem aut que pars
bona diuiti ad paupem. **V**enac

leome onager in hemo sic pasua
diuitu fuit paupes. **E**t sicut ab ho
minato e supbo humilis sic exco
tio diuitis e paup. **D**ives comotus
confirmat ab amicis suis. **H**umilis
at cu accidit expellitur et a notis.
Diuiti decepto mlti recuperatores
locutus e supba et iustificauerunt
illu humilis deceptus e mltis et ar
guitur. **L**ocutus e sensate et no
e ei datus locus. **D**ives locutus
e et omes tacuerunt et in illu
ad nubes pducet. **P**aup locutus
e et dicit. **Q**uis e hic et si offen
deat subuertent illu. **B**ona e sba
cui no e pccm in cofia et in cassi
paupertas in de impij. **C**or hominis
inmutat facie illu sicut in bo sicut
in malo. **V**estigiu cordis boni et facie
boni difficile uicies et in labore.
Batus vir q no est. **L**ix
lappus vo ex de suo et non
est stimulatus in tristitia. **D**elicta
felix q no habuit animi tristitia
et no exadit a spe sua. **V**is cu
pido et tenaci sine rone e sba
et qm liuido ad quid auru. **Q**ui
aduat ex auro suo iuste alij co
gregat et in bonis illi alij lux
uriabit. **Q**ui sibi neq e cui alio
bonus de et no iocundabit in bonis
suis. **Q**ui sibi invidet nichil est
illo nequus et qet e reddico ma
licie illius. **E**t si bnficat ignorat
et no volens facit et in nouissimo
manifestat malicia sua. **N**equa
e oculus liuidus et autem faciem
et despicies aures sua. **I**nsatiabilis
oculus cupidi in pte inqstat et
no faciat donec consumat ius
ticia inefaciet aures sua. **P**aul

malus ad mala et non faciat bonum
 pane indiget et tristitia eius super
 mercedem suam. **¶** Fili si hoc non fac tecum
 et deo dignus oblationem offer. **¶** No
 mor esto quoniam mors non teneat et
 testamentum in ferore quod de mo
 stratu est tibi. **¶** Testamentum ei quod
 mundi morte morietur. **¶** Ante mortem
 non fac auctorem tuum et secundum vires tuas
 proponiges da pauperibus. **¶** De fru
 ctibus a die bono et perfecta diei boni
 non te precat. **¶** Mone alios reliquos
 dolores et labores tuos. **¶** In diuisione
 fortis da et accipe et iustitiam aug
 menta. **¶** Non obitu tuum opere iustitia
 quoniam non est apud inferos iuere ci
 tas. **¶** Sicut fenum vetustet
 et sicut folium fructificas in arbor
 viridi. **¶** Alia gerantur et alia deiciuntur
 sic generatio carnis et sanguinis alia
 perimitur et alia nascitur. **¶** Me
 quod corruptibile in fine deficiet
 et quod illud operatur ibit cum illo et opus
 eius eternum iustificabit et quod operatur
 illud honorabitur in illo. **¶** Beatus
 vir qui in sapientia morabitur et qui iustitia
 meditabitur et in sensu cogitabit
 circumspiciet deum. **¶** Qui ex cogitabit
 uas illius et corde suo et in alio
 dicit illi et intelliget. **¶** Vades per illud
 qui investigator et in viis illius con
 spicit. **¶** Qui respicit per fenestras il
 lius et in ianuis eius audiet. **¶** Qui re
 quiescit in domo illius et in pietate
 eius illius reges palati. **¶** Statuet ca
 sula sua ad manus illius et requies
 cent in casula illius bona per eum.
 Statuet filios suos sub tegmine
 illius et sub ramis illius morabitur
 proteget sub tegmine illius a feruore
 et in gloria eius requiescet.

¶ Qui facit deum faciet bonum et qui
 contemnit eum iusticie apprehendet.

illa et obuiabit illi qui me honorifica
 ui et qui meheret a uigilante suscipiet
 illi et firmabit in illo et non flectet
 et dabit illi panem uite et mellis
 et aqua sapientie salutis potabit illi
 et firmabit in illo et non flectetur
 et continebit illud et non confundet
 et exaltabit illud apud principes suos
 et in medio ecclesie aperiet os eius
 et adimplebit illi spiritu sapientie et mel
 lis et stola glorie vestiet illi. **¶** Ipsi
 ditate et exultatione thesaurizabit
 super illi et nomine eius hereditabit
 illi heredes stulti non apprehendent eam
 et heredes sensati obuiabunt illi. **¶** Ho
 mines stulti non videbunt eam longe
 enim abest a superbia et dolo. **¶** Viri me
 daces non erunt illi in meores et viri
 veraces inueniunt in illa et successu
 habebunt usque ad inspectum dei. **¶** Non
 est speciosa laus et odore prioris quod non
 est a domino missus quoniam a deo perfecta est
 sapientia. **¶** Sapientie enim dei apostolus laus
 et in omni fidei habundabit et dominator
 dabit eam illi. **¶** Non dixeris per deum abest
 que enim edidit ne feceris. **¶** Non dicas
 ille me ipsamauit. **¶** Non ei necessarium
 fuit ei heredes impii. **¶** Me exequi
 metu erudit. **¶** Edidit enim et non est
 amabilem timetibus deum. **¶** Deus abini
 tio constituit hominem et reliquit illi
 in manu copiam sui adiecit mandata
 et precepta sua. **¶** Si voluerit mandata
 consuetudine consueuerit et in perpetuum
 fidem placitam facit. **¶** Appropinquat tibi
 aqua et igne ad quod volueris por
 rige manum tuam. **¶** In heredes vita
 et mors boni et mali quod pla
 cuit ei dabitur illi quoniam in ista sa
 pia dei et fortis in potentia et videt
 omnia sine intermissione. **¶** Audi dominum ad

timetis eum et ipse agnoscat omnem
opam hominis. Nemo mada[m] impie age
et nemo dedit spatu[m] peccati. Non
em[er]it concupisat in latitudine filioru[m]
infidelium et in utilium. **Cap. xvi**

Non iocundus in filiis impiis si
multiplicent non oblectetur super
ipso si non e[st] timor dei in illis. Non
credas vite illorum et ne reppereris
in labore eorum. Melior e[st] ei unus homo
deus quam mille filii impij. Et vale e[st]
modi sine filiis quam relique filios im-
pios. Ab uno sensato militabit
pericia et a tribus impijs deservit
multa alia vidit oculus meus
et fortiora horum audi auris mea.
In synagoga petra[m] expandebit
ignem et ignem in credibili exar-
desat in. Non exornuerit per peccata
sua antiqui gigantes qui destruc-
ti sunt confidentes sue virtuti et non
peperit pugnare illorum deus sed
perussit eos et exectus e[st] illos pro
supbia illorum non misit e[st] illis
gente[m] tota[m] p[er]des et extollente[m] se
in suis peccatis. Et sicut sexaginta mi-
lia peditu[m] qui congregati sunt in duri-
cia cordis sui et si unus fuisset certu[m]
certus miru[m] si fuisset innum[er]us. Ista
em[er]it et nra tu illo potes e[st] exora-
tio et effundens nra scdm[m] m[er]ita
sua. Si correptos illi homines scdm[m]
opa sua iudicat non effugiet in
rapina peccatorum et non retardabit
sufferencia[m] m[er]itam faciet. Quid
ma facit locu[m] conicuiq[ue] scdm[m] me-
ritu[m] operu[m] suoru[m] et scdm[m] intell[ec]tu[m]
pugnatoris illius. Non dicas a deo
abscindat et ex flumo q[uo]d mei-
morabit. In populo magno non ag-
noscit. Que e[st] ei anima mea in tam
inmensa creatura. Ecce celum et celi alioru[m]

abissus et omnia terra que in eis sunt
in conspectu illius commovebunt mo-
tes simul et colles et fundamenta
terre. Et tu respice illa deus et time
concucietur et in oibus hijs ipse
satu[m] e[st] cor et de cor intelligit
ab illo et vias illius q[uo]d intelligit
et preclla quia non oculus videbit
neq[ue] illa p[er]ima opa illius p[er] ab-
sconspice sed opa iusticie eius q[uo]d
enunabit ut enuntiabit aut q[uo]d
sustinebit. Ronge ei e[st] testam[en]tu[m]
a quibusda[m] et interrogaco homi-
ni consuetudo e[st]. Qui moratur
corde cogitat inania et vir impi-
des et enas cogitat stulta. Audi
me fili et diste disciplina[m] p[er]
et in verbis meis attende in corde
tuo et dila in equitate disciplina[m]
et scrutabor enarrare sapientiam
et in vis meis attende in corde tuo
et dico in equitate spiritus dantes q[uo]d
posuit deus in opa sua ab initio
et in veritate enuncio sciam et et
iudico dei opa ip[s]a ab initio et
ab institutio[n]e hominu[m] ip[s]oru[m] distinxit
pariter illoru[m] et inia ip[s]oru[m] in
gentibus suis. Ornauit et et in
opa illoru[m] non esuriet neq[ue] labora-
uerunt et non destiterunt ab opibus
suis. Quisquis p[ro]p[ri]um suu[m] non
agustabit usq[ue] in eu[m]. Non p[er] in
credibilis non illi. Post hec deus
in terra repperit et impleuit illa
locis suis. Ista ad oib[us] vitalis de-
m[er]ita aut an facie ip[s]a et ipsa
iteru[m] reuerio illoru[m]. **Cap. xvii**

Deus creauit de terra homine[m]
et scdm[m] ymaginem suam fecit
illum et iteru[m] illu[m] conuertit in panem
et scdm[m] se vestiuit illu[m] virtute

num dicitur et ipse dedit illi et dedit illi
 potestate eorum que sunt super terram. Posuit
 tunc illis super omnes carnes et domatus
 est bestias et volatiles. **C**reavit ex ipso
 adiutorium sibi sibi copulavit et lignum
 et oculos et aures et cor dedit illis
 cogitandi et disciplina intellegendi
 replevit eos. **C**reavit illis scientiam
 sensum et sensum replevit cor illorum
 et mala et bona ostendit illis populi
 oculum suum super corda eorum ostendit
 illis magnalia operum suorum ut non
 confiterentur ei laudem et gloriam
 inabilibus illis ut magnalia eorum
 et opera eius. **A**ddidit illis disciplinam
 et legem vite hereditavit illis
 testamentum etiam constituit ad
 illud et iustitiam et iudicia sua os-
 tendit eis. **E**t magnalia honoris
 eius vidit oculis eorum et hunc vocem
 audierunt aures illorum. **E**t dixit illis
 et attendite ab omni iniquo. **E**t ma-
 davit illis vniquemque de proprio pro
 parte illorum coram illo sunt quia non sunt
 absconce ab oculis ipsius. **I**n vna
 quaque gente posuit rectorem et
 per deum israel facta est manifesta et omnia
 opera illorum velut sol in conspectu dei
 et oculi eius sine intermissione inspi-
 ciunt in vniquemque eorum. **N**on sunt abscon-
 ce testamenta per iniquitatem eorum et
 omnis iniquitas eorum in conspectu dei.
Elegetur viri qui facient iustitiam et
 gratiam habent qui pupillam conspuerit
 et postea resurget et retribuet
 illis retributionem vniquemque iuxta caput
 suum et dabit illis in inferiores partes terre
 peccantibus de dedit vnam iustitiam
 et confirmavit desinientes sustinere
 et determinavit illis portam veritatis.
Converte ad dominum et relique peccata tua
 peccata ante faciem domini et nimis offen-

diat. **C**onverte ad dominum et auerte ab in-
 iustitia tua et nimis odit opus
 eorum et cognosce iustitiam et iudi-
 cia dei et sta in forte propositionis
 et ordines altissimi dei. **I**n partes
 vade facti sunt cum vivis et dantibus
 confessionem deo. **N**on demeritis in
 errore impiorum. **A**n te morte confite-
 amertuo quasi nichil perit con-
 fessio. **C**onfiteberis vivens. **V**ivens
 et famulus confiteberis et laudabis
 deum et gloriaris in misericordiis illius.
Antea magna misericordia dei et propitius
 illis contentibus ad se. **H**ec enim
 omnia possunt esse in hominibus quoniam non est
 immortalis filius hominis et in vanitate
 malicie placuerunt. **Q**uid lucidius
 sole et hic deficiet aut quod nequius
 quam quod cogitatur labor sanguinis et ex hoc
 arguetur. **V**irtute altitudinis celi
 ipse comparat et os habet terram et omnia.
Qui vivit metum cavet. **C**onfirmavit
 omnia simul. **D**eus solus iustus
 caligavit et manet in metus re-
 metum. **Q**ui sufficit errare
 opera illius. **Q**ui est investigabit
 magnalia eius. **V**irtute ac mag-
 nitudo eius quod enuntiabit aut
 quis addit enarrare magnam eius.
Non est minuire atque addidit non est
 invenire magnalia dei. **C**um confusa
 fuerit homo tunc incipiet et tunc quiescent
 tunc operabitur. **Q**uid est homo et quod est gratia
 eius et quid est bonum aut quid nequius
 illius. **N**unc dicitur hominem ut multum
 tenuit am quod gutte aqua manus depu-
 tati sunt et sicut calculus arene
 sic exigui am in die cui propter
 hoc paties deus in illis et effundet
 super illos iram suam. **V**idit propter
 tunc cordis illorum quoniam mala est et
 cognovit subusione illorum quoniam nequius est

Ideo adimpleuit precationem suam
in illis et ostendit illis viam egressus
et **I**nterfectio spiritus circa gratiam suam
at **S**im super omnia carne **Q**ui magis
habet docet et erudit **q**ui pastor
grange suae misereatur **q**ui pascit doc
trina misericordis et qui se sentit
iudicis eius **f**ili in bonis non des
quies et in omni datione des **e**stia
vi mali **N**one ardore refrigabit
vos **S**ic et **v**m melius **q**ui datus **q**ui
ne ecce **v**m super datum bonum **S**ed
verum **q**ui hoc iustificatio **Q**ui
tuus attritus imperabit et datus
disciplinati taliter facit oculos
In iudiciu para iusticia tibi et
anq loquaris diste **I**n lagivo
In adhibe medicina et an iudiciu
interroga te ipm et i conspectu dei
In vaco precationem **I**n lagivorem
quilia te et i tpe miserrimitatis
tue ostende conversacionem tuam
Non impedias orare **q**ui et non ve
reais usq ad mortem iustificati
qui qm mites dei mact metui
In orone para aiaz tua et
noli esse **q**ui q teptat deum **N**e
into me in die reprobis et tpe
retribuciois in conspectu facies
Invento paupertas in tpe habun
dantie et necessitate paupertatis
in die diuiciaz **I**n mane usq ad
vesperz immutabit tempus **h**ec et
hec oia citata oculis dei **h**o sa
pient in oibus metuit et i diebz
delictoz attendit ab merita **S**is
astutus agnoscit sapient et dei
enti ea dabit confessio **S**esati
i vis et ipi sapienter egert et in
tellexerit veritate et iusticia
et imploauerit puerilia iudicia
Post concupias tuas non eas et

a voluntate tua aude te **S**i ppa
aie tue concupias eius faciet te
i gaudium inimicis tuis **N**o oile
teris in turbis n i modias aqi
dua ei e commissio illoz **R**efucio
mediocrib in concetoe ex fenad
et no e tibi nichil in saculore
em invidus aie tue **CAP XIX**
Oderarius ebrius non lo
cupletabit et q spirit mo
dica paulati decedet **I**n u et
mlieres apostatae faciut sapi
tes et argute pensatos et q se
iugit fornicariis et neq **q**ui
tudo et vices hereditabue illud
et extollet in exemplum mai
et tollet de nio aia eius **Q**ui
redit cito leuis corde e et m
bitur et q deliquit i aia sua m
sup habebit **Q**ui gaudz inq
tate denotabit et q odit corre
com minuet vita **E**t q odit lo
quacitate extinguit maliciaz
Qui peccat in aia sua no peni
tebit et q iocundatur i malicia
denotabitur **R**e iteret **v**m diez
et neq et no minorabit **I**nco
et inimico noli narrare pingu
tuum et si e tibi delictu noli **I**n
dae audiet ei te et custodiet te **q**ui
defendens patm odiet te et sic ad
tibi semp **A**udisti **v**m aduza p
mu tuu comouatur in te fidem
qm no te distrupet **C**afacie vbi
pturiet fatuu **t**aq gemitq p
infant **S**agitta mispa femi
carnis sicut **v**m in corde stulti
Corripe aicu ne forte intell
et dicat no fui aut si fecit ne
itero addat facie **C**orripe p
ne forte no dixit et si dixerit

ne forte ita Corripe autu sepe
 ei sit commissio et no omi verbo
 credas Est q habet lignu sua sed
 non est au Quis e ei q no deli
 querit in lignu sua Corripe prop
 mu anq commineu a da locu ho
 vi altissimi quia ou sapia nor
 dei et in illa time deus i oia sa
 pia disposico legis a no e sapia
 nescie disciplina a no e cogitatus
 on pator prudentia e a prude
 ne nescia et i ipa expectatio Et
 e infirmitas q minuit sapia Heli
 or est ho q deficiat sapia a defici
 us sensu in tiore q q habudat
 sensu et insigreditur lege altis
 simi Est solertia et a ipa mi
 qua et e q emittit vni certu
 narras veritate Est q neqter
 se humiliat et intiora ei plena st
 olo Et e iustus q se nimis sub
 mittit a multa humilitate Et est
 iustus q iactat facie et fingit no
 uid se quod ignoratu e Et si
 ab iocunditate viru veter pec
 cae q inuenerit tempus malefa
 ciendi malefacit et Corvisu cog
 noscat vir et ab oasu faciei cog
 noscat pensatus Amicus cor
 pus et risus deum et ingressu ho
 mis emittat de illo Est contem
 ptio mendax in ma cotucliosi et
 iudiciu quod no placatur ee bo
 e taces a ipa e prudens **Capitulum xx**
Quam bonu e argue q nescit
 et confitente in ore no pro
 hibere Corrupta spadois de iur
 nauit iuracula sic q facit p vni
 iudiciu iniquu Quia bonu est
 contemptu manifestae priam se ei

effugiet voluntaria peccata Est na
 tius q mueritur sapiens et e odibi
 lis q pax e ad loquendu Est ac
 taces no habes sensu loqle a est
 taces sciens tepus apti tpe ho
 sapiens tacebit usq ad tepus sap
 ius ac et imprudens no suabit
 tempus Qui milie vitur vis
 ledit auq sua Et q pte sibi as
 sumit iuste odietur Est pceptio
 in malis vno indisciplinato et
 e inuicio in detrimentu Est datu
 quod no est vtile et e datu cuiq
 retributo duplex Est pceptio glam
 minoraco et e q ab humilitate sua
 leuabit caput Est q multa rediat
 modico pao et restitues ei sep
 tuplu Sapiens in vis serpm ama
 bilis facit gracie ac fauoru
 effunditur Datu in pceptis non
 erit vtile tibi oculi ei illi pcepte
 phace sue **Boignus** dabit a multa
 pceptis et apcis oris illi ipla
 mario e **Hodie** fenatur qd a co
 explet et spuo ho odibilis fatuo
 no e amicus et no e gracia
 boni illius Qui em edue pene
 illius false ligwe sut Quociens
 et quati dendeat eu Neq em
 quod habendu ead directo sensu
 distribuit simile a quod no ead
 hndu lapsus false ligwe q q m
 pauimento cades sic casus malis
 festinater veniet ho acharis q
 fabula vana et i ad disciplinatio
 assidua ead **Ho** od fatui reprobatur
 pabola no ei dicit illa in tpe suo
 Est q vetat pinoia peccare et
 in reque sua semitabit Est qui
 perdet auq sua p confusio et ab

imprudens psona patet ea est q
p confusione pmetit aucto suo et
lucutus e cu minima gratia
Explem nequa m hunc mediu
et m de indisciplinatos assidue
Potior e fur q assiduitas viti me
Dacis p ditionem ad ambo qd dta
but mores hom mediu sine ho
re et confusio illor ad ipis sine m
missioe Sapies m vbi pducit se
ipm et ho prudens placet magna
tu Qui opat tui sua exaltabit
adui frugu et q opatur iusticia
ipe exaltabit Qui vbi placet m
natis effugiet iniquitate Ho
ma et dona exorat oculos iu
dici et q mutus m de audit cor
reponet corp Sapia absconsa
et thesauri rousus que utilitas
i vtriusq melior e q celat ipse
tia sua q ho q abscondit sapiens sua

Illi periculi ne adducas **XXV**
itep sed et de psonis de pda
ut tibi dittant Quasi a facie
colubri fuge p m pda r si aces
p m ad illa suscipiet te Dentes
leomo dentes eius m fientes
aias hom Quasi rupha lis
a cura ois m qras plage illius
no e sanitas Abulrgaco et m
iurie amullabit stam r dom
q nimis locuples e anullabit
supbia sic stba supbi eradica
Deprecio paupis ex de usq ad
aures pueret dei et iudiciu fesi
timato aduciet illi Qui odit
concepcom vestigiu e patoris
et q fiet deu contit ad cor suu
Notus a loge potes ligiva au
daci et sensatus pte lapi se ab
illo Qui edificat domum suam

impendit alicui q colligit lapi
des m hunc Stuppa colligit sua
goga peccatu et coquaco illor
flamma ignis Via peccatu con
platasta lapidibus et m sine
illor inferi et tenebre et pen
atui custodiet iusticia totu
sensu eius Quia co tioris de
sapia et sensus No eruditur
q no e sapiens m bono Est aut
m sapia q habudat i malo r no
e sensus vbi no e amantudo
Sapia sapientis taph moudacio
habudabit et copulud illa pcut
fons vite pmanet Cor fatui
bas constructu et ome sapientia
no rebet Verbu sapiens quodcu
audiet sciens laudabit r adducet
Audiet luxiosus r displicabit illi
et puciet illud post dorsu suu
Ranaco fatui quasi sarcina m
via na m labris sensati iucietur
gra Os prudentis queret i eam
et va illa cogitabit m cordibus
suis Tam p domi eximata pe
fatus sapia et stia m sensati m
enarrabilia va Copedes i pedes
stulti doctna et q vincta m m
dextra fatuus i risu exaltat
voce suam vir at sapiens vix tacite
videt Ornamentu aureu pda
doctna et q brachiale sub brach
dextro Os fatui facit i domu
ppini et ho peritus cofundetur
a psona potentis Stultus a se
mptu respiciet i domu vir aut
eruditus foras stabit Stulticia
stus ausultat p ostiu r prudens
gruabitur cotumelia Labia m
prudenti stulta narrantur va at

prudens statim ponderabitur
In eo fatuus cor illius et i corde
sapientia ob illam. **Quia** maledictus
impius diabolus, maledictus ipse et
animam suam. **Quifurto** cognabit
animam suam et in oibus odietur. **La**
atus et sensatus horabitur. **LXXII**

In lapide luteo lapidatus est
piger et oes loquens sup assina-
tionem illius. **De** sterco leu
lapidatus e piger et ois q teta-
gerit eu exducat manus. **Con**
fusio patris e de filio indisciplinato
filia at fatua in diminutione
fiet. **Filia** prudens heditas vno
quo na q confudit i cotucha sit
gemitois ptem. **z** vnu confudit
audax et ab impijs no minoabit
ab vtrisque ac in honorebit. **Musica**
i luctu iportua laudat. **nam**
Magella et doctna in oi tpe sa-
pia. **Qui** docet fatuum q i cogli-
timat testa. **Qui** narrant verbu
no audiet q i q excitat dormie-
tem de graui sopno. **Tu** dormi-
ente loquitur q narrant stulto
sapiam et in fine narrantis dicit
quis e hic. **Sup** mortuu plora
defeat em lux eius et sup fatuu
plora defiat em sensu. **Modicu**
plora sup mortuu qm requirit
plumu vno sup vita fatui. **Ass**
fimi ei nequissia vita sup mor-
te fatui. **Luctus** mortui septem
diebus. **Fatui** ad et impij omes
dies vite illoz. **Tu** stulto no mlti
loquas et tu insensato ne abie-
ris. **Serua** te ab illo ut no mo-
lestia habeas et no coignabes
in pco illius. **Reflecte** ab illo
et mvenies requiem z no accidi-

aberis in stulticia illius. **Super**
plumbu quid grauabit et quid illi
aliud nome q fatuus. **Harenam**
et saltem et massa ferri facilius
e fene q qoiem imprudete z fa-
tuum et impiu. **Sicut** lonumeto
ligneo colligatu fundametu edi-
ficij no dissoluetur sic cor con-
firmatu in cogitaco coplij. **Co**
gitatus sensati in oi tpe ul metu
no depuabitur. **Sicut** palee in
exelsis et temeta suu ipensa
posita tota facie venti no pma-
nebut sic et cor timidu i cogita-
coe stulti cont impetu horis no
resistit. **Sicut** ornatus harenos
suo in pietate limpidos sic cor
trepidu in cogitaco fatui di-
tpe no metuet sic et q i pcepte
dei pmaet semp. **Duges** oculu
deducat lacrimas et q pugit cor
pferet sensu. **Mittens** lapidem
in volatilia deiciet illa sic et
q conuiciat amico dissoluit ami-
cia. **Ad** amitu et si pduxis gla-
dium no dupperis. **Est** ei regressu
ad amicu. **Si** aperueris os triste
no timeas est ei recordaco ex-
cepto conuico et yperio z supbia
et misterij reuelaco z plaga
dolosa. **In** oibus hys effugiet
amicus. **Fide** posside tu amicu
in paupertate illi ut et i bonis
illius letelis. **In** tpe tribulacois
illius pmae illi fidelis ut et in
heditate illius sis cohes. **Ante**
igne ramini vapor et fum. **Ig**
nis exaltat sic et an sagume
maledicta z cotuelic z mine. **Qui**
salutae non confundas z a fa-
cie illi no me abscondat et si

mala mea si euerit ppe illu p
tinebo. **U**is q audiet cauebit se
ab eo. **Q**uis dubit ori meo custo
dia et sup labia mea signaculu
certu ut no cada ab ipis et lig
ura mea perdat me. **Cap. xxviii**

Domine pater dñator vite mee
ne derelinquas me i cogitatu
et consilio illoz n' fmas me tade
in illa expbmaoe. **Q**uis suppo
i cogitatu meo flagella et i corde
meo doctna sapie ut ignoaci
bus corp no pcat m et no appa
reat delicta illoz ne adiciant
ignouacie mee et mltiplicet delicta
mea et pda mea habudent
et mada m cappa aduersariu
meoz et gaudeat inimicus meo.
Dne pater deus vite mee ne dce
linquas me i cogitatu illoz ex
tolle cia oculoz meoz ne dedis
m et ome desideriu ante a me
aufer a me ventris concupis
coabitus concupie ne apphedat
me et auo irruenti et pposito
ne tradas me. **P**eterna oris
audite filij et q custodierit illam
no periet labie suis n' scam
dalizabit m opibz neqssie. **I**n
uaitate sua apprehendit pctor et
supbie et maledice scandalizabi
m illis. **I**uratori no asuescat os
tuu mla ei casus i illa. **R**ouaco
uo dei no sit assidua i de tuo et
noibz ptoz no admistecis qm
no eis muis ab eis. **S**icut em
suus interrogatus assidue a liuo
no minuitur sic ois uenis et
noians m toto a pda no pur
gabitur. **Q**uoniam mltu uiras imple
bitur migrate et no discedet
a domo illius plaga et si frust

uere frem delictu ipius sup rpm
ed et si diffimilauit delinquet
duplicit et si m vacuu iurauit
no iustificabit. **R**epletur ei ut
euae pessia domus illius. **E**t et
alia loqia cotra mortu no re
mat m h' ditate iacob. **E**tem
amirordibz oia h'et auferent
et i delictis no volutabue. **I**n
discipliose loqle no assuescat
os tuu e em m illa m peccat
nemo pto et mris tue. **I**n me
dio em magnatoz consistis ne
forte obliuiscatur deus i consp
tu illoz et assiduitate tua m
fatigatus. **I**petu pacis et
maluisses no nasa et die nati
uitatis tue maledicas. **H**o appa
tus i vis i pperis i oibz diebus
suis no erudit. **D**uo gna ha
budat m pcat et tuu adduc
ira et p dcom. **T**ua calliditas
igne quasi ignis ardet non ex
tinguetur donec aliquid gli
ciat et ho nequa m de carnis
sue no desinet donec mactat
igne. **H**o fornicato ois pamb
dulcis no fatigabit. **I**n sy die
usq ad finem. **O**is ho q trisgn
ditur lectu suu totopneb auz
sua et diab. **Q**uis me uidet
tenebre circadat me et picles
coopnerue me et nco circampi
tit me que vereor. **D**elictis
meoz no mcorabit altissim
et non intelligit quomo oia
videt oculi illi qno expellit
a se tior di. **S**uor hois fior
et oculi hoim timetes illu et

no cognouit qm oculi dm ml
to plus lucidiores sup sole ar
ticipientes ome vna hom
et pfundū abissi 2 hom creda
mtuere i absconditis ptes
Dno ei deo anq creat oia sue
agmita pte 2 po pfectu respicit
dia hie m plateis ciuitatū iū
dicabit q pulli cpm fugabit
et vbi no pparit apphendetur
et est d dorus oibus eo q no
intellegit timore dm Sic eis
miller reliques virū peccat
et statuet heditate ex alio
mactmō pmo ei m lege al
tissimi incredibilis fuit sed
virū suū dereliquit Tercio i
adulteio fornicata ē et ex alio
vio filios statuit pbi her m
etiam adducet et m filios ei
respiciet No tndet filij eius
radices et rami eius no dūbe
fructu Delm quāt m maledictū
mōria eius 2 dedecus illi no
delebit et agnoscat q delicta sue
qm nichil melius q nor dei et
nichil dulcius q respiciat man
datis dm Gloria magna ē seq dm
Logitudo ei diez assuetur ab eo
Sapientia laudabit mag **XXVIIII**
sta et m dno honorabitur et
m medio ppli sui glabitur 2 i corde
suo altissimi aperiet os suū 2 m
coppū virtutis illi glabit ime
dio ppli exaltabit et i plectudie
sta admirabit et m multitudine
fere elapsū habet laude et inter
bndictos bndicatur dicēs Ego
ex oē altissimi p dñ pmo genita
m ome creaturū Ego fca i celis

ut oruatur licet m dñ 2 sicut
nebula tepi ome rāne dñ m iūva
altissie hieau et throni meus i
colupna nubis Virū celi circū
ui sola et pfundū abissi penetui
et i fluctibz maris ambulauit et
i oī tra pta et i oī p et i oī
gere pmatū habui et oī exal
lencū et subimū corda ppa d
tuce calcavi Et m hie oī q rege
quesui et m heditate eius mo
rabor Tūc pcepit 2 dixit m crea
tor oī et q crea me reguit m
tabnaculo meo 2 dixit m iacob
m hie et m ipe heditate i celis
meis mitte radices i iherosolimis
an sola creata su et usq ad futurū
seclū no defina et i hiea de sta
cora ipō mstrauit Et sic i syon
firmata su et i ciuitate sancta
similit regui et i m m pias
mea Et radiaui m p hōrificato
et i ptes dei mei heditas illius
et m plectudie stoz detecio mea
Quasi cedrus exaltata su i libao
et q i pssus i mōte syon Quasi
palma exaltata su m cades 2 q
plataco rose i iericho Quasi oli
ua p pēosa m capis et q i platacū
rope i iherosolimis exaltata su i ipe
aqua i plateis Sicut cymomū
et balsamū aromatizat odore
dedi Quasi mirra ceta dedi sua
uitate odoris et q i stomp 2 gal
ban 2 et vngula et gutta 2 quasi
liban 2 no meius vaporauit hiea
com mea et q i balsamū no m m
tu odor meus Ego q i thēbmtus
extendi ramos meos 2 rami mei
horis et gr Ego q i vitis fructi
ficauit suauitate odoris et floes
mei fructus honoris 2 hōstatis
Ego m pulchre dilectus 2 uor

et agnoscis et scis per In me ois
gra me et uenias me ois spes
vice et uirtus **T**ransite ad me ois
qui concupiscitis me et a gratia
bus meis adimplem **S**piritus ei me
sup mel dulcis et hereditas mea
sup mel et fauor **M**emoriam mea in
gudat scilicet **Q**ui eduxit me ad
hoc esuriet et q bibuit me adhuc
sacient **Q**ui audit me no confundet
et qui operant in me no peccabunt
Qui elucida me uita et hereditas
habet **H**ec oia liber uita et testamenti
alacris et agnoscit ueritatis **R**egem
maddauit moyses in preceptis iusticia
aru et hereditate domui iacob et
iste pmissio **P**osuit dauid puero
suo exaltat rege ex ipso fortissim
et in throno glorie sedet in sempi
tenu **Q**ui implet q ppheta sapiens
et sicut tygris in diebus uoluptatis
Qui adimplet q iustitias sensu
Qui multiplicat q iordanis in tpe
messis **Q**ui mittit disciplinam sicut
luam et assistens q gyron in die
vindemie q pstat p m q fac ipaz
et iustior no inuestigabit eam
Ama ei habundabit cogitatio ei
et consilium illi in abisso magna
Ego sapia effudi flumina ego quasi
trames aq in mense de flumino **E**go
q flumini doris et sicut aqueductus
exiit de paradiso **S**api **R**igabo oz
tu plantaconum meum et inebriabo
partus mei fructu **E**t ecce fons
in trames habundans et flumibus
appropinquauit ad mare qm doctrina
q an lucam illius oibus et nar
rabo illa usq in longinquum **P**er
bo ois inferiores ptes et rissipi
ciam ois dormientes et illuabo
ois spantes in dno **A**d huc doctrina

q applicata effundit **E**t reliqua illa
quoniam sapientia et no desina in
pgeico illorum usq in eum **P**ro
qm no solum in laborum sed ois
exquirentibus ueritatem **CXXV**
In tribus placitu est spiritui meo
Que sunt probata coram deo et q
Concordia fratri et amor ppro
et uir et miles sibi in conspectu
Tres spes adiut aia mea et aug
uor ualde aie illorum **P**auca sup
bu et diuitie medicamentum et sene fa
tu et insensatu **Q**ue in iuuetu
te tua no congregasti quos inuenies
in sententia tua **Q**ua speciosa cam
tie iudicium et pbris cognoscere con
filiu **Q**ua speciosa uetans sapiu
et gladius intellectus et consiliu **C**
rona senu multa picia et gladius
hor dei **N**oue insusceptibilia cordis
magnificauit et decimu dicit illi
ua horibus **H**o q iudicat in filijs
uices et uide subuersione inimici
suorum **S**icut q sperat cu muliere se
fata et q ligua sua no e lapsus
et q no fuit indigne se **S**icut
q inuenit aia ueru et q enarrat
iusticia auri audiet **Q**ua magni
q inuenit sapias et sciam sed no est
sup timorem dei **T**imor dei sup
oia se supponit **S**icut cui dona
tu est habet fidei dei q tenet illi
cui assilabitur **T**imor dei inuicem
dilectionis eius **P**roci ad inuicem ad
glutinandu e ei **O**is plaga infamia
cordis e et ois malicia nequicia
miseris et ois malicia plaga et
no plaga uidebit cordis **E**t ois
nequicia et no nequicia miseris
et ois obductu et no obductu odi
enau et ois uindicta et no uindic
ta in inimico **N**o e caput neque
sup caput tolli et no e in super

nam mulieris Comorari leoni et
draconi placabit q̄ q̄mā cū mlie
re nequa. Nequa mulieris inuoluit
facie eius et obsecruit uolū suū
tūq̄ uisus q̄ facit ostendit in
medio p̄p̄o. In gemuit vir eius
et audiens suspirauit modici. Pre
uid ois malicia sup malicia mli
eris. Bona p̄p̄o cadat sup illam
Ascensus arenosa in pedibus ue
terum sic mulier ligata hoi q̄cto
Ne respicias mulieris spem et nō
cōcupiscas mulierē in spe. Mulieris
ira et irreuēcia cōspicio magna
mulier si p̄matu habeat cōtrauā
e viro suo. Cor quile et facies t̄p̄is
et plaga mortis mulier neq̄. Han
deiles genua dissoluta mulier
q̄ nō b̄stificat virū suū. Muliere
miciū fēm e p̄ci et p̄ illa omēs
mōimur. Non des aq̄ tue exitu
n̄ modici n̄ mulieri neq̄ ueniam
p̄deudi. Si nō ambulauit ad ma
nū tuā cōfundet te i cōspu mimi
cor. Carmibus tuis absconde illa
ne semper te abutatur. **LXXV**
Mulieris hoc b̄tus vir nūc di a
noze illorū duplex. Mulier for
tis oblectat virū suū et anos uite
illius in pace iplēbit. Pars bona
mulier bona. In p̄te b̄a timēciū
dai dabit uis q̄ factis b̄is. Diu
tis ad et paup̄is cor bonū i o tpe
uolū illorū hilaris. Tribus timet
cor meū et i quarto facies mea
metuit delatura ciuitatis et col
lecom p̄p̄o et calupnia mendace
Sup morte oia gūia dolor cordis
et fluctus mulier zelotipa. In mlie
re zelotipa flagellū ligue oibus
comūcas. Sicut bonū iūgu q̄d
mouetur ita et mulier neq̄ q̄ tenet

illam quasi qui appēndat scorpia
Mulier ebriosa nra magna con
fusia et turpitudine illi nō teget
formidō mulieris i cōtollencia
oculorū et in palpebris illi agnos
citur. In filia auertere se firma tū
todia ne iuncta occasione abuta
se ab ois irreuēcia oculorū eius
caue et ne minue si te negligit
Sicut viator facies ad fontē os
aperiet et ab ois aq̄ p̄p̄a bibet
et cōtē omem palu p̄debit et cōtē
omem sagitta apiet p̄paratam
donec deficiat. Bona mulier p̄dile
delectabit virū suū et ossa illi in
p̄guabit. Disposita illi datu dei
est mulier pensata et tacita non
e mutata erudite aue. Bona sup
gram mulier sta et pudrata. Quis
at pondarū nō e digna cōtēntē
aue. Sicut sol oties in mudo i al
tissimis diei sic mulieris hoc sp̄s
in ornamento domū eius. Lucerna
splendens sup candelabru factu
et sp̄s faciei sup etate stabilem
Colupne auree sup bases argente
as et pedes firmi sup platas sta
biles mulieris p̄mānta et ha
sup petra solida et madata dei
in corde mulieris. In duobus cō
tristatū e cor meū et i t̄rio ma
dia in aduēt. Vir bellator defici
ens p̄mopia et vir pensatus cō
temptus et q̄ t̄nsgrit a iusticia
ad p̄am. Deus parauit ei adru
p̄eam. Due species difficiles et
p̄culose apparuerē michi. Pissi
tile exuitur negotias a negli
gencia sua et nō iustificabitur
caupo a p̄is laborū. **LXXVI**
Propter mopia mla deliquit
et q̄ queit cōcupletū auertit

oculu suu **S**icut i medio copagis
lapidu palus si gatur sic et inter
medu veditur et emptoris angu
trabitur patus **C**onceditur cu delin
quente delictu **S**i no m timor dmi
renucis te mstater cito subulet
domus tua **S**icut m ptu fura cu
bri remacbit puluis sic aporia
hous m cogitatu illius **V**asa figu
Tu pbat fornax et hores iustos tep
taco tbulacois **S**icut rusticacio
de ligno ostendit frum illu sic vni
ex cogitatu hores cordis **A**n fmo
ne no collaudes vnu her a tep
taco e hom **S**i sequas istia ap
prehendes illa et indues q po
derem honore illa et habitabis tu
ea et pteget te mctnu m die
agnicois mveries firmamentu
Volatilisa ad sibi similia conueni
ut et veritas ad eos qui opant
illa reuertetur **L**eo venaco mgi
diatur sp sic pta opantibus
iniquitate **H**omo scus m sapia
manet sicut sol na stultu paut
lud mutatur **I**n medio i sena
toze sua vni tpi m medio aute
cogitatu assidius esto **N**arra
pccatu odiosa et risus illoze
delictis pta loquela multu iuras
obripulacoem capiti statuet et
nreuenia ipis obtuaco aurium
Effusio sanguis m rupa supboz
et maledico illoz auditu gius
Qui denudat archana amica
fide pdit et no mouet aiu ad
aim suu **D**ilige pxiu m coniuge
fide tu illo **Q**ui denudauit ab
pconsa illu no pscris post eu
Sicut em ho q extulit mortuu

sui sic q pdit amicu suu et ma
cia pxi suu **E**t sicut q dicit aue
de ma suu sic reliqsti pxiu
tuu et no cu capies **N**o illu se
quies qm longe abest **E**ffugit ei
sicut caprea de lazo qm volu
ta e aia eius vltra eu no potis
colligat et maledicti e corda
Denudat at amica mstera despe
rato e aie m felicio **A**mmu oai
lo fabricat iniquia et neo cum
abiciet **I**n conspu oculoz tuoz
condabit os suu m sup smones
tuos admirabitur **N**ouisse at p
udet os suu et m vis suis dabit
scandalu **M**ulta audiui et non
coequaui ei m dno odiet illu **Q**ui
i altu mittit lapide sup caput
eius cadet m plaga dolori diui
det vlna **Q**ui fouca fodit inci
det m ea et q statuit lapidem
ppio offendet m eo **E**t q laqueu
alio pnt pbit m illo **F**acienti
negsim consiliu sup ipm deuol
uetur et no cognoscat vni adue
niat illi **I**llusio et yperiu supboz
et vmdicta sicut leo m p dabi
tur illi **L**aquo pbit qui oblectat
casu iustoz dolor ac cosuet illoz
anq moriant **I**ra et furor vitz
exccrabilia sue m vir peccator
cotinens erit illoz **Q**ui
Qui vmdictu vlt a deo mve
met vmdictu et pta illu
seruas seruabit **N**elique ppio
tuo noceti te m tue de pta tibi
pca soluetur **H**omo hoi suat
nam et a deo queit medela **I**n
hoiem filem sibi no hnt miam et

de peccatis suis deprecabitur. Ipe du-
 cto sit refuat in et appiaaaz
 petit a deo. Hinc exorabit p de-
 lectis illis. Hinc nonissimoru
 et noli inimici. Btudo ei et mori
 immet in madacie eius. Hinc
 rad tior dmi et no mactare
 ppo. Hinc testi alissim et
 deprecia ignoracia ppo. Hinc
 te a lite et minues pta. Hinc
 macidus mactat lite et vir pator
 corbat auct et i medio pace
 Hinc immet inimicis. Hinc
 em ligna silue sic ignis exardet
 et et scdm dicitur. Hinc sic maci-
 dia illis. Hinc et scdm stam sui ex-
 alitabit. Hinc sua. Hinc certame festi-
 tu mactat igne et lis festame
 effundet sagiviez et ligna testifi-
 cans adducet morte. Hinc suffla-
 uis q ignis exardet et si ex-
 spucis sup illa extinguet et vlt
 ex et pphicant. Hinc furor et bilis
 vis maledictus multos et turba-
 bit pace. Hinc tunc. Hinc tunc mil-
 tos comouit dissipat illos de gte
 i gente. Hinc ciuitates muratas diui-
 tu destruxit et domos magnatoz
 effudit. Hinc virtutes ppo coridit et
 gentes fortes dissoluit. Hinc
 tunc mulieres iuratas cecit
 puant illas laboribus suis et ui-
 respicit illa no hebit requiem
 n hebit auct in q nesciat. Hinc
 gelli plaga liuorem facit. Hinc
 ga ac ligue comminet ossa. Hinc
 ceciderunt in de gladij sed no sic
 quasi qui interierunt p ligua sua
 Hinc q rectus e a ligua nequam

qui in macidia illius no inu-
 et q no attraxit iugu et i uia
 lie illis no est ligatus. Hinc iugu em
 illius iugu ferat e i uia illis
 uia illis e i uia illis. Hinc iugu
 nassia et utilis potius infern
 q illa. Hinc penera illis no p-
 mactat sed obtinebit. Hinc iustu
 In fama sua no cobudet iustos
 et qui relinquit dmi mactat
 in illa et exardet in illis et no
 extinguetur et immet in illos
 q leo et q pdu sedet illos. Hinc
 aures tuas ppo et noli audire
 ligna nequa et ori tuo facito
 ostia et seras auribus tuis. Hinc
 tu tui et argetu tui conflu et
 vis tuis facito statera et frenos
 si tuo rectos et attende ne forte
 labas in ligna tua et cadas. Hinc
 ppo inimicor insidiatu tibi et sit
 casus tuus insanabilis i morte
O vi facit man fenare. **XXIX**
 ppo suo et q pualet man
 mandata suat fenare ppo
 tuo in tpe necessitat illis et ite
 redde ppo tuo in tpe suo. Hinc
 ma im et fidelit age tu illo et
 in oi tpe iuuenes quod tibi neces-
 sariu e. Hinc q mactat estia
 uerut fenus et pstatere moles
 tunc q qui se adiuuere. Hinc
 accipiat osculat man datus et
 in pmissioibz huius uox suam
 et in tpe reddicois postulabit
 tempus et loquet uia tedi et
 m mactatu et repus causabit
 Si no potuit reddere aduabitur
 Soli vip reddet dimidui et co-
 putabit illud q i uicione. Hinc

fraudabit illū pecūia suā. **P**ost
debit illū inimicū grātū et cōvi
cia et maledictū videt illū et pro
fore et cōfiscō nō dedit illi cōtine
lia. **M**ulta ei nō causa nequicie
nō feneatū sū sed fraudatū grātū
inimicū. **V**erū sup̄ hūc for
rior aū esto et p̄ clā nō trahas
illū. **P**er mandatū assue pauper
et ppter mopia eius ne dimittas
eū vacuū. **P**erde pecūia ppter fr̄
et aīcū et nō abscondas illa sub
lapide in p̄dicōm. **P**ro t̄hesaurū
tūi in p̄ceptis altissimi et p̄deit
tibi plusq̄ aurū. **C**onclūde elām i
fini pauperū et hēc p̄ te exōabit
ab oī malo. **E**lā vni q̄ sacculus
cū ip̄o et grācia hōis q̄ pupilla
conseruat et postea resurget et
retribuet illi retribucom vniū
q̄ in caput illorū. **S**up̄ scutū potē
tis et sup̄ lātē adūsu inimicū
tūi pugnabit. **V**ir bonū fidem fa
ciat p̄ximo suo et q̄ p̄didit cōsu
pōne delinquet sibi. **G**raciā fide
iussorū tūi ne obliuiscas. **I** sine
dedit em̄ p̄ te aīcū suū. **R**epromis
sore fugit p̄tor et imudq̄. **B**ona
vā repmissōis ascribit sibi p̄tor
et ingratus p̄pū delinquit libe
ritatem se. **V**ir repmittit de p̄p̄o
suo et cū p̄didit reuerēcia reliq̄
ab eo. **R**epmissio neq̄ssia mltos
p̄didit. **D**iligetes et comouit illos
q̄ fluctus malis. **V**nos potētes
grans migrat fecit et vagari
sue in gētibz aliens. **P**ator t̄p̄
grediens mandatū dñi incidit i
p̄missione nequā et q̄ conatur
mlta agē mactet i iudiciū. **R**eap̄a

p̄p̄m tūi scdm̄ dūte tua et atte
de tibi ne mactas. **I**nciū ante hōis
aīcū et p̄p̄o et vestimetū et domū
p̄regū turpitudinē. **M**elior est
victus pauperis sub tegmē aspe
q̄ epule splendē in p̄p̄o sine
domicillo. **A**mmū p̄ magno pla
ceat tibi et iyperū p̄p̄naciōis
nō audies. **V**itā nequā hospitā
di de domo in domū aīcū hōspi
tat. **N**ō fiducialit̄ agat n̄ ap̄ci
os hospitabit et pascet et pota
bit migratos et ad hēc amara
audiet. **T**ransi hōp̄es et ornamē
sa et quē māu habes tibi aīcū
hōi a facie hōis aīcū in corā
necessitudinē. **D**omū mee hōspi
cio mlti fr̄s et frater. **B**rauiā
hēc hōi hūc p̄p̄o com̄p̄o domū
et iyperū feneatoris. **C**ap̄ p̄p̄o
Qui diligit filium suū assiduū
illi flagella ut letetur in
nouissio suo et nō palpet p̄p̄o
rū ostia. **Q**ui docet filium suū lau
dabitur in illo et in medio dog
ticorū in illo glābit. **Q**ui docet
filium suū in zelū mittit inimi
cū et in medio aīcū glābitur
in illo. **M**ortuus ē p̄r illi et qua
pi nō ē mortuus filium ei p̄bi reli
quit post se. **I**n vita sua vidit
et letatus ē in illo in obitu suo
nō est cont̄p̄atus n̄ cōfusus ē
corā inimicis. **R**eliquit ei defen
sore domū cont̄ inimicos et ami
cū reddente grācia. **P**ro aīcū
filiorū colligabit vltimā sua et
p̄p̄ omēz vocē turbabit vltimū
eius et consolabit eos. **E**quis
indomitus euadit durus et filij

remissus euadet pauper lacta p
lia et pauca te faciet lude au
co et constabit te. No corideas
illi ne cor dolens et i nouissimo
obstupescere dentes tui. No des illi
prate in iuuetute et ne despici
as cogitatus illi. Curua cerui
a eius i iuuetute i tude latera
eius su infans e ne forte induat
et no credat tibi et eie tibi dolor
aie. Voce silu tuu et opine i illo
ne m epitudine illi offendis. Ne
lior e paup sanus i fortis. Viri
bus q duces ibeallie i flagellu
tue malicia. Pulus aie m scata
te iusticie et melior e oi auro
et argento et corpus validu q
census imesus. No e census pup
censu salutis corpis i non est
oblectametu sup cordie gaudiu
melior e mors q vita amara et
requies etna q lignur pene
iad. Bona abscondita i de clau
so. si appositiones epulato. Cir
cuposite sepulchro. Quid pro
deie libato ydolo n ei maduca
bit n odorabit. Sic q effugit
a dno et ptas, mades in qra
videns oculie et ingemiscens
sicut spado coplectens vigne
et suspnau. Tristitia no des
aie tue i no affligas te metipm
i consilio tuo. Locuditas cordie
hec e vita hois et thesaurus
sine defectoe satatis i expulsa
viri e loge iutas. Misere aie tue
placere deo et cotme et cogita
cor tuu m satate eius i tristi
tia longe expelle ate. Multos
em occidit tristitia i no e utilitas

m illa zelus i mandia minu
ent dies i an tepus senectus ad
duat cogitatus. Splendida cor
donu m quillis et epule enim
illius diligenter sunt. **XXXI**
Uigilia honestatis tabefaci
et carnes i cogitatus illi
auferet sopnu. Cogitatus p
suetie autet pensid i infirmi
tas gine sobria facit aia. Labo
rauit duces m cognegatoe pbe
et m rege sua replebit. Bonis
suis labauit paup m diminu
toe metus et m sic mope fit
Qui auru diligit no iustificat
bit et q msequer cosupronem
replebitur ex ea multa daci p
m auri casus et scia e m spe
ipius p dco illo. Signu offe
sion est auz sacrificiu. De
illis qui sectant illud i omis
imprudens deperiet i illo. Be
atus e duces q mixtus e sine
macula et q post auz no abyt
n ppauit m pecunia i thesauru
Quis e hic laudabim eum
fecit em mirabilia m vita sua
Quis pbatu e m illo et p
fectus muentus e et eie illi
gla etna. Qui potuit trisgre
di i no est trisgressus a face
mala et no fecit q deo stabili
ta sue boia illius m dno et
elemosias illius enarrabit
ois etia store. Qup mensam
magna pdisi no apas sup
illa fauce tua por. No dicas
si multa sut que sup illa put
memeto qm malus e oculus

nequa. Neque oculo quid ardeat
 e. Ideo ab omni facie sua laetabili-
 tur et videt. **N**o extendas ma-
 tua por et invidia cotrauerit
 bestas. **N**ec opprobria cotrauerit
 intellige que sunt proximi tui ex te
 ipo. **N**ec qd qd frangi hnt que tibi
 apponit et ut no tu madu-
 mnt odio habearis. **C**essa por ca
 disciplie et noli min? ee ne forte
 offendas. **E**t si in medio mltor se-
 disti por illis no extendas manu
 tua n? por postas bib. **Q**ua sup
 facies est homin erudito vnu epi-
 guu et in dormiendo no labora-
 bis ab illo et no senties dolorem
 Vigilia et coera et tortura vno
 infirmo. **S**opnus fatitatis i hore
 parco. **D**ormiet usqz mac et aia
 illi i tu ipo delcabitur. **E**t si coacti
 fuer in edendo mltu surge e medio
 et vome et refrigerabit te et no
 adducet corpi tuo infirmitatem
Audi me fili et ne spernas me et i
 nouissio mveies verba mea. **I**n
 oibus opibus tuis esto velox et
 ois infirmitas no occret tibi.
Splendidu in pambus bndicent
 labia mltor et testio veritatis
 illi fidele. **I**n neqssio pac mur-
 mabit ciuitas et testio nequicie
 illius veru e. **D**iligetes i vno po-
 li puocat mltos ei expmiant vi-
 T **I**gnis pbat ferru duru sic vnu
 corda pphor arguet in ebrietate
 potatu. **E**qua vita e qd vnu
 in sobrietate. **S**i bibas id mode-
 rate eis sobrius. **Q**ue e vita q
 minuit vno. **Q**uid defraudat
 vita more. **V**nu i iocunditate et
 tu e no in ebrietate ab imico. **H**o
 ultaco aie et cordis no moderate

potatu. **S**antas e aie et corpi sobri-
 potus. **V**nu mltu potatu et vita
 com et mltu et ruinas mltas facit
Amauido aie vnu mltu potatu
 ebrietatis aie pntu i prudentis
 offenso morans dicit et facit
 vnu. **I**n cotrauerit vnu no arguit
 pphm tui et no despicias eu i uia
 dicite illi. **V**a mppern no dicit
 illi et no pmas illu i mppern
R **E**tote te posuerit. **C**xxvii
 noli extolli esto i illis qd
 vnu e ipis. **C**ura illoz habe et
 sic cotidera et oia ala tua expli-
 cita reube ut letetis ppe illos et
 ornamentu gre accipias conam
 et dignitatez cosequais cotroga-
 cois. **P**aque maior natu dicit et
 te pnu vnu diligeti sciam et no
 ipe dias musicam. **V**bi auditur
 no e no effundat smone i ipa
 tue noli extolli in sapia tua. **E**
 mula carbutuli in ornamento au-
 ri et copaco musicor i cotrauerit
 vnu. **S**icut in fabrica coe auri
 signu e sinaragdi sic mus mu-
 sicoru i iocudo et modoato vno
Audi taces et p reuerencia accidet
 tibi boia gra. **A**dolestes loqa
 in tua causa vix cu nate fuerit
 si bis interrogatus fuer habent
 caput rnsid tuu. **I**n mltis esto
 qd msciis et audi taces siml et
 quetes et loqui i medio magna-
 tor no psumas et vbi se pnes
 no mltu loquais. **I**n grandis
 pibit cotrustaco et in xetudia
 pibit gra et p reuerencia accidet
 tibi boia gra. **E**t qoa surgendi
 non te trices ptre ac por i do-
 tua et illic aduocat et illic lude et

age correptiones tuas et non in de-
 re et superbo. **E**uphonia ubi
 dicitur dnm q fecit te et iebrian-
 te te ab omibz bonis suis. Qui tunc
 deu excipiet doctrina eius et qui
 vigilauerit ad illu inuenient bni-
 dictom illius. **Q**ui qrit lege nple-
 bit ab ea et q in fidiore agit gra-
 datqabit ab ea. **Q**ui tunc deu
 inuenient iudiciu iustu et iusticias
 q illi accendent. **P**ater q vita
 bit correptionem et scdm voluntate
 sua inueniet copiam. **V**ir copli
 no diffidet intelligencia aliena et
 superbus no ptimescet timore. **R**ua
 postq fecit tu eo sine coplio et
 suis inspectaculis arguet fili
 sine consilio nichil facias. **P**p
 sem no peitebis. **I**n via ruine
 no eas et no offendes i lapides
 n credas te vie laboriose ne po-
 nas aue tue scandalu. **E**t a filijs
 tuis caue et a domesticis tuis at-
 tende. **I**n oi ope tuo crede ex fide
 aue tue hec e ei consuetudo. **M**adu
 corp. **Q**ui credit deo attendit ma-
 datu q copdit i illo no morabitur.
Gratia deu no occidit. **Lxxviii**
Mala sed in teptaco de illu
 consueabit et liberabit a malis.
Sapies no odit madata et iustici-
 as et no illidetur q i pcella na-
 us. **H**o sensatus credit legi dei
 et lex illi fidelis. **Q**ui in iogaco
 manifestat pabit om et sic depra-
 tus exaudiet et consueabit digni-
 pluz et tunc rndebit. **P**recordia
 fatui q rota carri et q apus
 versatilis cogitatus illi. **E**quus
 emissus sic alicus subsumator

sub omni supmpe dei. **Q**ui in de-
 die die supat et itay suplicem
 et amus amu sol palem ad omi
 scia p pti sue facto ple et pcep-
 tu custodiete p dei supia diuidu-
 tur et imutabit tpa et dies festos
 ipoy et in illis dies festos celebra-
 uerut ad honi. **H**o ipis exaltauit
 et magnificauit deus et ex ipis po-
 suit mmm dieu et anos. **E**t os hoies
 de sole et ex tra vn creatus e ada
In multitudie discipule dnt ppa-
 eos et imuta vias eoz. **H**o ipis
 bndixit et exalta et ex hno scip-
 auit et ad se applicauit. **H**o ipis
 maledixit et hulla et conuict illos
 ad se pacom eoz. **Q**uasi ludi si-
 guli in manu ipius plasmat illud
 et dispondit. **O**me vie eius scdm
 disposcom eius sic ho i manu
 illi q se fecit et reddet illis scdm
 iudiciu suu. **C**ont malu bonu
 fiet et contra vita mors et cot-
 vitu iustu pcor et sic in tuere
 i ora opa altissimi. **D**uo cot duo
 vnu contra vnu. **E**t ego nouissiq
 vigilauit et qd q colligit racos
 post vndemiatorez in bndicco
 dei et nre ppaui et qd q vndemiat
 repleu torcular. **R**espiciat qm
 no in soli laboau sed oibz exqui-
 rentibz disciplinat. **A**udite me
 magnati et omes ppi et rectores
 ecce auribz papiat filio a mlieri
 fri et auct no des pta te sup te in
 vita tua et no dedis alio posses-
 sione tua ne forte peiteat te et
 deprecet p illis. **I**n adhuc sup es
 et appius no imutabit te ois
 cas. **M**elius e em ut filij tui te

rogent q̄ te respiciat in manu filio
 ru tuoru. In oibz opibz tuis
 p̄cellat esto ne dederis macula
 i glam tua. In die cōsuaconis dices
 T vite tue et in tpe exitus tui dis
 tribue hēditatē tuā. **G**ilua et
 T dga et onus asino paus et discipli
 na et opus suo. **O**pat̄ in discipli
 na et rēp̄te q̄rit lapa manus
 illi et q̄rit libertatē. **I**ugu et
 lorū cūant collū durū et seruū
 adimat opacōes assidue. **S**eruo
 maluiolo tortuā et cōpedes mit
 te illū i opacōm ne uacet. **M**ulta
 T em malicia docuit oia opas. In ope
 cōstitue eū sic em cōdeat illū q̄
 si nō obaudierit tūa illū cōpedibz
 et nō aplifices sup omēz carne
 Verū sine iudicō nihil facias gūe
 Si ē tibi suus fidelis sit tibi q̄
 aia tua q̄ frēm sic eū tracta
 qm in sanguine aie cōpasi cū bi
 lescis cū mūste in fuga cōtēt
 et si extolles discessit que que
 res et q̄ via q̄res i tū nescis. **Quia**
Una spes et medaciū. **xxxiii**
 Inpensato vno et sopnia ex
 tollunt imprudentes. Quasi q̄ ap
 prehendit vmbra et p̄sequitur
 ventū sic et q̄ attendit ad visa
 medacia scdm hoc visio sopniar
 An facie hōis similitudo alterius
 hōis. **A**b imudo quid mudabitur
 et a medace quid verū dicitur
Iuuiacō erroris et auguria me
 dacia et sopnia maleficiaciū va
 mitas ē. **E**t sicut p̄turicis cor
 tū fantasia patit̄ nisi ab al
 tissimo fuerit emissa visitacō. **N**e
 dederis in illis cor tūū. **M**ulcos em

emere fecerit sopnia et cōp̄dū
 p̄p̄tū i illis. **E**me medaciō co
 suabit vni legis et sapia i ore
 fidelis cōplātabit. **Q**ui nō tēp
 tatus ē quid p̄t̄. **I**n i mltas ex
 portus cogitabit. mltas et q̄ mltas
 didiat enarrabit. intellam. **Q**ui
 nō ē expt̄ pauca. recognoscit
 q̄at in mltas fatuus ē. mltipli
 cat malicia sua. **Q**ui tēptatus
 nō ē qualia p̄t et q̄ iplātatū
 ē habundabit. neq̄cia. **M**ulta vidi
 enarrado et p̄lmab. **N**ox cōp̄etū
 dies. **A**liquoties usq̄ ad mortē pi
 ditatus sū hōis causa et libera
 sū grā dei. **S**p̄us timētū deum
 querit et in respu illi. **E**ndia
Sp̄es em illorū in saluate illorū
 et oculi dei in diligetēs se. **Q**ui
 tēt deū. nihil tēpidabit et nō p̄
 uebit qm sp̄es ē sp̄es ei. **T**imēt
 deū brā ē aia ei ad quē respiciat
 et quibz ē fortitudo eius. **C**auli
 sup timētēs eū. **P**rotector pote
 tie firmamētū. **D**eutis tegmen
 ardoris et vmbra aulū meridia
 nū de p̄taco offēnsorū et adiutō
 casus exaltas aiaz. **I**lluminō
 oculos. **I** dāns sanitatē et vitā
 bndictōm. **I**molatiū ex mīq̄ ma
 culata ē oblatō et nō sūt b̄npla
 cie subfana cōcō. **N**ūstōz. **D**ns
 solus sustinentibz se i via vitā
 et iusticie. **P**ona iniquorū non
 p̄bat altissimū. **N** respiciat i obla
 toribz iniquorū n̄ in mltitudine
 sacrificiorū. **C**orū p̄piciabit p̄as
Qui offert sacrificiū ex sba pau
 perū quasi q̄ victiat filiū iustū

pru sui pume egecia vita pau
pis e q de fraudat illu qo fugiuo
est Qui aufert in fude pane q
q occidit pomm fuit Qui effudit
sanguine et q fraude facit mren
naio fies fite Omus destrues et
vni edificans quid pdest illis n
labor Omus oras vni maledi
tes cui vore exaudiet dno Qui
baptizatur a mortuo et itex ta
gre mortui quid pficit lauaco i
Dic qo q ieiunat in pias suis et
itex cade facies quid pficit spu
liado se oroz illi qd exaudiet **Ca**
Qui coquat vni mlti **xxv**
plicat oron Salutate patri
ficiam est attende madatus et
discede ab oi iniquitate et ppiacoz
licae sacrificio sup iusticiab
de paco p paco recede ab iusti
cia et tribuet gratia q offert
similagine et q facit miaz offe
sacrificiu Implacatu e dno re
cede ab iniquitate et de paco re
cede ab iusticia No appebis an
conspom dei vacuus hec ei oia
qpe madatu dei fuit Oblaco iusti
pugnat altae et odor suauit
e i coquat altissimi Sacrificiu
iusti acceptu e et meoria e q no
obliuiscet dno Bono aio glam
redde deo et no minuas pmi
as manu tuaz In oi dato qila
re fac volu tuu et i exultaco
sacra decias tuas Da altissio
pdm datu eius et i lo odo adi
uencone facito manu tuaz
qm retribuens e dno et separe
tatu reddet tibi Noli offere
munera praua no ei suscipiet
illa Et noli inspice sacrificiu

iustu qm dno vmdo e et no e
apud illu glia ppe No accipiet
dno psona i paupem et de paco
lesi exaudiet No despiat pteco
pupilli n vidua si effundat laq
la gemitus Nonne lacime vidue
ad maxilla descendut et exulaco
eius sup deducere ene Amaxilla
em ascendut usq ad celu et dno
exauditor no letabit in illis et
adornat deu in oblectaco suscipi
etur et de paco illius usq ad nu
ber ppiquabit Oro quiliat se
nubes penetrabit et don ppiquet
no consolabit et no discedet don
altissim aspiciat et dno no elo
gabit sed iudicabit iustos et faciet
iudiciu et fortissim no habebit
in illis piaz ut tribulet dor
su illoz et genibus reddet vidaz
donec tollat pleitudiez supboz
et sepra in quoz tribulet
don reddat qoibus scdm actus
suos et scdm opa ade et scdm p
suprom illius don iudicet iudiciu
plebis sue et oblectabit iustos
ma sua Spe coia mia dei i tpe
tribulacois q nubes pluuie i tpe
Miserere mi dei **xxvi**
om et respice nos **xxvi**
et ostende nobis luce mstraco
nu tuaz et mitte tiore tuu sup
gentes que no existerut te ut
cognoscat quia no e deus n tu
ut enante mirabilia tua i mig
nalia tua Alleva manu tuam
sup getes alienas ut vidat po
tecia tua Sicut em in copectu
coz sacrificatus es i nob Sic i con
pectu mo magnificabis i illis
ut cognoscat te pcut et nob cog

nouum! qm no e deus pt te dne
In noua signa / in noua mirabilia
 glifica manu / et brachiu dexte
 exalta furorem / et effunde iram
 Extolle aduersariu et afflige im
 mitu festina tempus / et memento
 finis / ut enaret mirabilia tua
In ira flume deuocetur q saluat
 et qui pessimat plebe tua / ueni
 ant pconem / Conte caput pn
 cipu et inimicor dicitu no est
 alius pt nos / Congrega os tribu
 iacob et cognoscat q no e de
 nisi tu ut enaret magnalia tua
 et qdutabis eos sicut abimio
 Misere plebi tue sup qua iuoca
 tu est no / tui ipse que coquasti
 pmogeto tuo / Misere ciuitati
 pificatoris tue / nrm ciuitati re
 quia tue / Reple syon iericali
 libus / virtutibus tuis / et gla tua
 pplm tuu / Da testom q abim
 io creatur tue sit et suscita p
 cares quas locuti sut i noie tuo
Tpphe pones / Da mce dne susti
 netibus te ut ppli tui fideles
 ueniantur et exaudi oroes per
 uor tuor / Edm bndictio aaron
 da ppo tuo et dirige nos in via
 iusticie ut sciat omis qui habitant
 tra q tu es deus / respector selo
 tu / Unum est / maducabit uer
 et e abus tibo melior / fauces
 contingut tibi fere et cor mpsa
 tu na medacia / Cor pui dabit
 tristitia et sp putus resistit illi
 Amz masculu exipiet mulier
 et e filia melior filio / Spes mlie
 ris exphlarat facie uiri sui et
 sup omem concupiam / hois super

Ductet desideriu sic / et ligura aian
 omis e et mitigat / et mce / No
 e vir illa sedm filios hom / Qui
 possidet muliere bona mhoat
 possessor / Aduitoru sedm illu
 e et colupna ut reges / Vbi no
 est sepe diripiet / possessor vbi
 no est mlier / igemiscit egens
 Qui credit q no qe / midu / et de
 tene vbiatq obscauere / quasi
 succictus latro exiles / de a / to
Omnis autem dicit / **U** / **U**
 et ego aiaia copulau / sed
 est amicus solo noie aia / None
 tristitia mce usq ad morte / Soda
 lis ac et amicus ad inimicia
 contentur / p suprio nequissia
 vnde creata es / Coopere aia
 malicia et dolositate illi / Soda
 lis aia coioctudabitur / i obsec
 racibus et i tpe tribulacionis
 aduersus e / Sodalis aia coio
 let causa ventris et tot / hoste
 accipiet scutu / No obliuiscaris
 aia tui / i aia tuo / et no mce p
 illius in opibus tuis / Noli con
 hui tu pccro tuo et azelatis
 te absconde consiliu / Qu consili
 arius pdit consiliu / sed e consili
 arius in semetipo / A consiliu
 malo sua aia tua pui pto q
 pt illi / nectas / et qd ipe / i aia pui
 cogitabit ne forte mittat pde
 in tra / et dicat tibi bona e via
 tua et stet / et coioctudabit quid
 tibi euertat / Cu vis nrelogio
 tracta de stitate / et cu musto
 de iusticia / et cu muliere de hys
 que emulatur / tu timido de bel
 lo / tu negociator de fideione

cu emptor & venditor cu viro
 laudo & gratia agendis cu im
 pio de pietate cu misero de ho
 nestate cu opario agnario de
 cu ope cu opario amali de co
 summa de am tu suo pigno de
 mla opade qd attedat hys
 i oi consilio sed cu vis sancto
 assiduus esto quecuq; cognos
 ueris obsequatam tior de cu
 aia & sedm auz tua cu cuq;
 titubauerit in tenebris non
 condolebit tibi et cor boi consilij
 statue tui No est ei tibi aliud
 plus illo. **Ha** viri su enuclat
 aliqui vna q septe circumpet
 tores sedetis i exalto ad spe
 culandu Et in hys oib; dep
 tad altissim ut dirigat i rei
 tate via tua An oia opa vni
 uersa pcedat te et an omem
 actu consilij stabile. **Verbu** neq;
 imutabit cor ex quo ptes q tuor
 oriut bonu et malu vita i more
 i dicitur illoz assidua ligura **Vir**
 pitus mltos eruditur i aie sue
 suauis e. **Qui** sophistice loquitur
 odibilis e m oi re defraudabit
No e illi data a dno gra oi ei sa
 pia defraudatus e. **Est** sapiens
 aie sue sapiens i fructus sensus illij
 laudabilis **Vir** sapiens plebe sua
 erudit et fructus sensus illij lauda
 bilis sue **Vir** sapiens implebit
 bndictioibus et videtis illu lau
 dabut **Vita** vni in nro diez d
 es de qd mla biles sue **Sapies**
 in pio qeditabit hore et nome
 illius cu viues methu **Fili** i vita
 tua te pia **San** tua i si fue neq;

no dec illi pteat No ei oia omib;
 expeditur i no oi aie de genitli
 et **Noli** audus ee i oi epulatoe
 et no te effudas sup omes escam
In mla ei efus cie mfirmas
 et auditas appropinquabit usq; ad
 coleru pte ampula mla obierut
 q at abstiens e addicet vita **XXXVIII**
Quia medicus pte ncatatem
 etem illu curauit alassim
 adeo e em oib; medela i a rege
 accipiet donacom **Disciplina** medi
 ci exaltabit caput illij et iospai
 magnatorz collaudabitur **Alas**
 curauit de tra medicina i vir pre
 de no abhontet ei **None** a ligno
 indulcata e aqua amia ad agni
 com hom dno cox i dedit hoibus
 suam alassim **Horati** i mlabilib;
 suis **In** hys curans mitigabit do
 lore ce vngetau faciet pigmetu
 suauitatis i vnciones coficet
 sanitatis et no cosuabit opa ei
Pax em dei sup facie tre **Fili**
 m tua mfirmate no despicas
 ceptm sed da dnm i ipe curabit
 te **Aute** a delicto cor tuu i dirige
 man i ab oi delicto munda cor
 tuu **Da** suauitate i meoria silu
 gnie ce i pigra oblaa i da lo
 cu medico **Et** em dno cura illu
 et no distendat a te q opa ei fue
 ncia **Est** em tepus qn i manib;
 cox incurat **Ipi** no dnm de pta
 but ut dirigat requie cox i sau
 tate pte coufacom cox **Qui** de
 liquit in coxpa ei q fecit eu in
 cidet i man; medici **Fili** i mor
 tuu pduc lacrimas et quasi dnu
 passus mape plorat i sedm iudi
 cu cotege corpus illij i ne despi
 cias sepultum illius pte alatum

at amare per lucem illi vno die et
consolue propter officia et fac luctu
secundum meritum eius vno die ut dicitur
propter destructionem et tristitia ei festi-
nat mors et coopiet deum et tris-
ticia cordis flectit cervicem. In ab-
ducto permanet tristitia et sibi mo-
pis secundum cor eius. **N**o deditur ei spi-
ritus cor tuum sed repelle eum a te et
memento novissimorum. **N**oli obli-
vi si neque enim est consilio et huic nichil
prodeus et tempus perissabile. **M**eor
esto iudicij mei sic enim est et tuum
michi heri et tibi hodie. In regem
mortui requiesce fac modum ei
et consolue illud in exitu spiritus sui
Papias scribe in tpe vacuitatis et
quod moratur actu sapias precipiet
quod sapia replebitur quod tenet ara-
tem et quod gloriabitur in iaculo stimulo
boves agitat et conspat in opibus
eorum et narrato eorum in filijs thau-
rorum. **C**or suum dabit ad versandos
sulcos et vigilia eius in sagina
vacat. **S**ic enim faber et architectus
tuo quod nocte tamquam die transiet
Qui sculpsit signacula sculptalia
et assidue eius variat pictu-
ra cor suum dabit in similitudine
picturæ et vigilia sua perficit opus
Sic faber ferrarius pedes iuxta
maius et confidens opus ferri
vapor ignis ardet carnes eius et in calo-
re fornicatio coartatur. **N**on mal-
le inouat aurem eius et contra pul-
tibus vase oculi eius. **C**or suum
dabit in consuetudine operis et vigilia
sua ornabit in perfectione. **S**ic figu-
lus pedens ad opus suum continens
pedibus suis rotam quod si sollicitus
positus est semper propter opus suum et

inimicus est oculi operis eius. **I**n brachio
suo firmabit luctum et in pedes
suis curuabit deum suum. **C**or
suum dabit ut consuatur in iconem
et vigilia sua mudabit formam
et in omni huiusmodi malis suis pro-
uerit et unusquisque in arte sua
sapiens est. **O**me huiusmodi oculus non
edificat civitatem et non infortabat
non in ambulabit et in eorum non tri-
phiet. **S**uper sella iudicis non sed-
bit et exstantia iudicij non in-
figet neque palam faciet disciplinam
et iudicium et in pabolis non inveni-
entur sed curatura cui confirmata
sunt et de peccatis illorum in opere ar-
tis accommodatorem aiam suam et
conquiretorem in lege altissimi. **XXXIIII**
Sapientiam omnem antiquorum exqui-
ret sapiens et in prophetis va-
cabit. **N**arratorem virorum novorum
consuabit et in discipulis pabolis
sunt introibit. **V**alida pabolis
exquet et in absconditis pabolis
consuabit. **I**n medio magnatum
miserabit et in conspectu principum ap-
parebit. **I**ntra alienare gentes
transiet bona eius et mala in quibus
temptabit. **C**or suum tendet ad
vigilandum diluculo ad dominum quod
fecit illud et in conspectu altissimi de-
cabit. **P**ietas eius suum in ore et
in delictis suis deprecabit. **S**i enim
dominus magnus voluit spiritu intelligere
replebit illud et tunc tamquam
vmbres mittet clausa sapientie
et in ore constabit dominus. **E**t tunc
diriget consilium eius et discipli-
na et in absconditis suis quod sapienter

Ipe palam facit disciplinam doctrinam
 et cetera lege testamini dñi gloriabitur
 collaudabitur multa sapientia et cetera
 scdm no delictum no recedet in
 eis eius et nomen regit a gna
 coe in gnatione sapientia et enar
 rabit gressus et laude et enarra
 bit cetera **S**i pma pte nomen eius
 delinquet plus q mille et si neq
 cuit p de illi **I**dhuc consiliaboz
 ut enare furem ei npletus sum
In voce dicit **A**udite me diuini
 fructus et q rose plicite super
 riuos aquarum fructificate **Q**uia
 si libant odore suauitatis habete
 prodite flores quasi lilium date o
 dore et frondete i gram et col
 laudate canticum et laudate dñm
 i opibus suis **D**ate nomen ei mag
 nificencia confitemini illi i voce la
 bioz vroz i canticis i canticis et
 citharis et sic dicetis i confessi
 one **O**pa dñi vniuersa bona valde
In vobis eius stetit aqua sicut
 cogeritis et i pmae oris illius
 sicut exhortoria aqz qm i pcy
 to ipius plicato sic et no e mis
 raco in salute illi **O**pa omnis
 carnis coram illo et no e quidqua
 absconditum ab oculis eius **A** pto
 usq in scdm respiciat nichil est
 mirabile in conspectu eius **N**on est
 dice quid e hoc aut quid e illud
 oia em in tpe suo quentur **I**n
 dicio illi q fluuij inundabit et
 quomo cataclisimj arida me
 brabit sic na ipi gressus que no
 exasperat eu exhereditabit **Q**uo
 dicit aqua i siccitate et siccata
 e terra et vix illi vñ illoq dicit
 te sue sic pcoribz offensiones in

tra eius **P**ona bonis arata sue
 abimio sic necessarii boni et mala
Intra necessarii rei vite homi aq
 ignis et ferru sal lac et pau simi
 lagnum et mel et botrus vne et
 oleu et vestimentu hec oia scio
 bonis sic et in pñs et pcoribz i ma
 la continent **S**ut spūs qui ad vi
 dicta arata sue et in furem quo co
 firmaret tormenta sua **I**n tpe
 confuatois effunderet virtute et furo
 rem eius q fecit illos confunderet
Ignis et grandis et famel et mors
 oia q ad vidicta arata sue **S**es
 tiarum dicit et pcoribz et spētē et
 ruphea vindictas in exhereditum
 impies in madat et epulabunt
 et sup et i nōn pabunt et i pñs
 suis no pteriet vñ pñs ab imi
 cio confirmatus su et copliatus
 su et cogitauit et pñs dñm pñs
 opa dñi bona et oia opus boni sua
 subministrabit **N**o est dicit hoc illo
 nequus e **S**ia ei in tpe suo pñs
 et nūc in oia corde et ore collauda
 te et bendicite nomen dñi **Cap xl.**
Ocupatio magna arata est
 oibus spūs et iugum graue
 sup filios adam a die exitus de ve
 tra terris eoz usq in die sepulture
 mrem om **C**ogitationes eoz et ho
 res cordis aduersiones expecta
 tōis et dies finitōis et pñs pñs
 scdm gloriā usq ad humilitatē in
 terra et cinem ab eo q vñ iactō
 et pñs corona usq ad eu q coo
 putur hmo mudo furor et zelus tu
 multus fluctuatio et ror mortis
 macudia pñs et ror et
 in tpe ror et i cubili sopnus
 noctis mutat scdm et modici ad

et aqua nihil in requie et ab eam
sepme qm in die respuu potbat
et visu cordis sui tunc qm cunctis
die belli In tpe salutis sue expur
xit et admittit ad nullu tunc
cu oi carne ab hore usq ad pccus
et sup pccos septuplu Ad hoc
more sagivus colere et rupha
oppressiones famie et contricio
flagella Sup iniquos curata p
hec oia et qpe illos fctus e cata
clismu Quia em que de tra p m
tra couertent et aq os i mac
content Omne munus et iniquitas de
lebitur et fides in scdm stabit
Oia iustoz sicut flum pccabr
et sicut comitruu magnu i plu
uia psonabit In apiendo man
suas letabit sicut pccatores
i consuetudine tabescet Nepotes in
pior no mltiplicabunt ramos
radices imude sup racine pcc
resonat Sup omes aqua vridi
tis et ad oia fluis in de fenu
cuellet Bru sicut paradisus i bn
dicatibus et mra in scto pmaet
Vita sibi sufficientis oparij coul
cabitur et i ea mores et qauz
pli Edificatio ciuitatis confirma
bit nome et sup hac ciuitate ma
culata coputabit Vnu et musica
lectificat cor et sup vtraq dilecto
sapie Libia et psalteriu suauis
faciut melodia et sup vtrq lig
ua suauis Bru et pccm despecta
bit oculus tuus et sup hoc vici
des facies Amicq et sodales in
tpe couerentes et sup vtrq mlier
cu vno ffrce i adiutoriu in tpe
tribulacois et sup eos mra li
beabit Hup et argetur conspu

pedu et sup vtrq coplu bn pla
citu **P**acultates et vices exaltat
cor et sup hoc tior dm qto e i ho
re dm minoraco et no e i co que
rere adiutoriu **T**imor dm sicut
parisi bn dicitur et sup oia glia
opuerut illu **F**ili in tpe viti tue
ne indigeas meli e i mori q
indigere **V**ir respiciet i mensa
aliena no e vita eius i cogita
coe victus **A**le et auq pua tibi
alicis vir ac disciplinatus et erudi
tus custodiet se In d i prudet
condulcabitur mopia et in ven
tre illius ignis ardebit **Q**
O mors q amara e mcoru
tua qor iusto et pccu hui
in substantia suis vno quieto et
cu vne directe sue in oia et ad
huc valeti accipe tibi **O** mors
q bonu e iudiciu tuu qor indige
ti et q morat vtrius defecto
etate et cui de oibus cura e et
incredibili q pdit sapiam **N**oli
metue iudiciu mortis memento
que in te fuerut et que supue
tua sur tibi **H**oc iudiciu a dno
om carni et que supuecent tibi
in bnplacito altissimi siue p am
siue **T**am siue nulle am **N**o est
ei in inferno accusaco vite **F**ili
ab hore comu siue filij pccoz et
qui couerant pccus domos impioz
filioz pccoz periet hereditas
et in semine illoz assiduitas ob
pbrj **D**e pcc impio qruu filij
impj qm qpe illu pcc i obpbu
Ve vobis viri impj qui derelini
quitis lege dm altissimi et pna
ti fueritis in maledicte nascem

plenu e opus eius. **N**one dñe fecit
fecit enarrat oia mirabilia sua q
confirmabit dñe opa stabiliu i
glā sua. **A**bissu et cor hominu iusti-
gabit et i astucia illorū excogita-
bit. **C**ogno et dñe omes scias i m-
spexit in signa cui amicias que
preiderut et que supuetia se re-
uelas vestigia occultorū et nō p-
cedit illū ois cogitatus nō abso-
dit se ab eo illū pmo. **M**agnalia
sapie sue decorauit q e an secula
et usq in pñm neq adiectu e neq
minuit a nō eget alicuius consilio
Quia desiderabilia sue oia opa ei
et taq similia q e considerat
Quia hęc uiuet et manet in pñm
et in oī nēitate oia obaudiuit ei
Quia duplicia vni cont vnu et nō
fecit quidq de esse vniū q q co-
firmabit bona et quis faciat
videt glām eius et quis sciens
confirmabit fortitudinē ei. **CXLIIII**
Alitudie firmamentū pulcritu
do eius et pces celi in visione
glē. **S**ol i appu amicias exiit
vās amirabile opus excelsi. In
mēdiano exiit tñ et i cōpau
ardorū eius quis potit sustinere
formate custodies in opibz ar-
dorū triplicis sol exiit mon-
tes radios igneos exsufflans
et resurgens radne sue obcecat
oculos. **M**agnus dñs q fecit illū
et in pñm eius festinat iter
et sua in oibz in tpe suo ostēdit
epis et signū ei. **A**luna signū
diei festi luare qd minuitur a
cōsuetudine. **M**ense scdm nomen
eius e crescit amirabilis i co-
suetudine. **V**as astroz in excelsis

in firmamento celi resplendet glōre
Excelso celi glā stellato mundū illū
miras i excelsis dñs. **I**n vñs pñs
statut ad iudiciū et nō deficient
in vigiliis suis. **V**ide arcū et bñdū
q fecit illū valde speciosū et i pñe
dore suo. **B**irauit celū in arcu
glē sue man. **E**xcelso aperuerut
illū. **I**mpio suo accēscant mīe
et accēscant coruscacos emittēte
iudiciū sui pñe apti sūt tñant
et exolauēnt nebule sicut aues
In magnitudine sua posuit nubes
et coacti sūt lapides grandis
In conspectu eius commouēnt mo-
tes et in voluntate eius appriat
noctis. **V**ox tonitruū ei vbat
tñ. **T**epostas aquilōis et aggre-
gato spūs et sicut aues ad pñe
appgit mīem et sicut locusta de-
merges ascensus eius. **P**ulcritu
dñe candoris eius amirabilis oia
sua et sup ymbre eius expaues-
cit cor. **S**icut sale effundet
sup tñ et sicut gelauit sicut taq
cauina tribuli. **P**rigidus vñs
aquilō flauit et gelauit cristalli
ab aq. **S**up omes congregatōne
aquarū requiescat et sicut lorica
induit se aquis et deuoluit mo-
tes et exiit de tñ et extinguit
viride sicut igne. **M**edicina omī m-
festinacōe nebule ros obuians
ab ardore venientū. **H**uile efficiet
eū. **I**n pñm illius filii ventus
cogitacōe sua placabit abissū
plantauit illū dñs illū. **A**ui
nauigat mīe cūrit pñe
et audietes auribus nō amir-
būt. **I**llū palata et mirabilia opū.

Vnde gna bestiarum et omni pecora
 et creatura beluina. **P**er ipsum
 matrem et itineis finis et i finem
 et coposita sunt omnia multa dicam
 et deficiam. **V**is consuetudo at per
 mom. **I**pe in omibus glancos ad
 quid valebam. **I**pe em opo sup oia
 opa eius sua. **T**erribilis dñs et
 magnus uolens et mirabil pote
 tia illi. **G**lorificantes dñm quatu
 cūq potueritis supualabit adhuc
 et admirabilis magnificencia eius
Benedictes dñm exaltate illum
 quatu potestis maior e ei om
 niude. **E**xaltates ei replem vante
 ne laboratis no ei puerietis. **Q**uod
 vidit eu et enarrabit et qd mag
 nificabit eu sicut e ab initio. **M**ul
 ta abscondita sunt maiora his pauca
 em vidim. **O**peris eius. **O**ia ac dñs
 fecit et pie agens dedit sapientia
Laudem. **V**os gēps. **C**xlvi
 et parietes mōs i gñaco sua
 multa glum fecit dñs magnificā
 cia sua a scto. **I**nnantes in pñtib
 suis flores magni vante et prude
 cia sua pñti nūciates in pñtē
 dignitatem pñtē et ipantes
 in pñti pñt et vñte prudencie po
 pulis pñtia. **V**i in pñcia sua re
 quiretes modos musicos et narra
 tes carmina septuag. **H**ores diui
 tes in vñte pulchritudis studia
 lñtes pacificates in domibz suis
Omes ipsi i gñacibz gētis sue
 glum adepti sunt et in diebus suis
 lñt in laudibus. **Q**ui de illis na
 ti sunt reliquerunt nōmē narrandi
 laudes corp et sue quoz non est
 mōria et pñtē qñ no fuerit
 et nati sunt qñ no nati et filij ipoz

tu illis. **S**ed illi viri nūc sunt quoz
 pietates no defecerunt et tu scie
 corz pñtē bona hēditas et nepo
 tu illorz sēme in testamto pñtē
 et filiorz ipoz hēditas pñtē illos
 usq in mōm. **M**act sē corp et glā
 corz no dñm qñt. **C**orpa corz in
 pace sepulca sue et nōmē corz
 viuet in gñacōs et gñacōs. **E**x
 pñam ipoz nante pñtē et laudem
 corz. **M**act etā. **E**noch placuit
 deo et cñstātus e in paradisu ut
 det gentibz sapias. **N**oe in mōtē
 pñtē uistus et in tpe iracūdie
 fuit e reuolūcio. **I**deo dimissid
 est reliquū ēre tu sēme e diluuiū
 testamta sēti posita sunt ap illū
 ne dela possit diluuiū oīs caro
 et bruta magni. **P**er multitudinis
 gētu et no e mōm et similitudo illi
 qñ pñtē lege exatē et fuit i
 testamto tu illo. **I**n carne et stac
 fuit testamtu et i tēptacōne
 mētus e fidelis. **I**deo iure iurādo
 dedit illi glum in gēte sua acce
 illū qñ ēre cumūdo et ut stellas
 exaltat sēmen eius et hēditatē
 illos amāi usq ad mact et a flūe
 usq ad tñmōs orbis ēre. **E**t **I**saac
 eode fecit modo pñtē abrahā pñtē
 pñtē ipius. **B**enedicōm om gētu
 dedit illi et testamtu cōfirmat
 sup caput iacob. **A**gnouit eu in
 bñdicōibz **J**acob suis et dedit illi
 hēditatē et diuisit ei pñtē i tribu
 bus xij et cōpñauit illi homines
 mōm in mētē gētu i oīs oīs cōmō
Dilectus deo et hoibz. **C**xlv
Moses cuius mōria i bñdic
 cione e. **B**ilem illū fecit in glā

scilicet et magnificauit eum in ore mi-
nicorum et in visibilibus monstrum pla-
tauit. **B**enignus illi et conuersus regu-
et iussit illi coram populo suo et ostendit
illi gloriam suam. **I**n fide et lenitate
ipsi semper fecit illi et elegit illi
ex omni carne. **A**udiuit ei et vocem
ipsius et induxit illi in nubem. **E**t de-
dit illi cor ad precepta et lege vite
et discipline domini iacob testamentum
et iudicia sua. **I**psa scilicet fecit
aaron fratrem eius et filium sibi de-
beni. **E**t statuit ei testamentum et
nomen et dedit illi sacerdotum gentis
et benedixit illi in gloria et circumdedit
illu zona glorie. **I**nduit illu stola glorie
et coronauit illu in vasis virtutis.
Circum pedes et femoralia et que
male posuit ei et circumdedit illu tunicam
nabulis aureis plurimis et giro dicit
promittit in mœssu suo. **A**udiuit faciem
sonitum in templo in memoria filius
gentis sue. **S**tola sua auro et iacat
tincto et purpura opus textile viri
sapientis iudicio et veritate predicti
torro torro opus artificis gemis
preciosis figuratis et ligaturis aureis
opa lapidarii sculptis. **I**n memo-
ria secundum nomen tribuum ipsa corona
aurea super mitram suam expressit signum
sacratissimam gloriam honoris et opus virtutis
desiderio oculorum ornata sic pulchra
an ipsam non fuerit talia usque ad om-
nem non est indutus illa aliter
gena aliquis sed tamen filius ipsius populi
et nepotes eius. **P**er omne tempus
sacrificia ipsius consummata sunt igni
cotidie. **C**onpleuit moyses manum
eius et unxit eum oleo sancto secundum
et illi in testamentum eternum et semini

eius sicut dies celi flugit sacerdos
et hunc laudem et gloriam populi suum in
nomen suo. **I**psam elegit ab omni viuente
offerre sacrificium deo in censum et bonum
odorem in memoria placet populo suo
et dedit illi in preceptis suis potestatem
in testamentis iudicium domini iacob
testimonia et in lege sua hunc domini
ipsa quod contra illu staret alieni
et propter inuidiam circumdedit illu
in deserto spiritus qui erat in datione
et alyron et congregatio eius in
manuducta. **V**idit dominus deus et non
placuit ei et corrupti sunt in ipse
manuducta. **F**ecit illi monstrum et co-
suppuit eos in flamma ignis et ad-
didit aaron gloriam et dedit illi hunc
ditate et promittit fructum eter-
ni. **D**ixit illi panem ipsius in promittit
uit in facietate. **A**la sacrificia
domini edent que dedit ipsi et semini eius
Ceterum in gentes non heredita et per
illi non est in gentes. **I**psa ei per eius est
et hereditas plurimorum filius. **E**laque
tunc in gloria est imitando ipsum in
honore dei et statim reuerentia gentis
in bonitate et alacritate anime sue.
Placuit deo ipsa. **D**eo statuit illi
testimonia pacis principis scriptorum et gentis
sue ut sit illi et semini eius sacerdotum
dignitas in eternum et testamentum
dauid regis filius. **I**esse de tribu iu-
da hereditas ipsi et semini eius ut
daret sapiam in cor mentem iudicium
gentem suam in iusticia ne abolent
bona ipsorum et gloriam ipsorum in gentem
et eternam fecit. **C**ap. xlvj
In ortis in bello illius naue
successor moysi in prophetis
qui fuit magnus secundum nomen suum

maximam salutem electorum dei ex
pugnare insurgentes hostes ut co-
sequatur hereditatem ipsam quam glori-
a adeptus est in tollendo munus suum
et iactando contra ciuitates ruptas
ab eis an illud sic respicit. Nam
hostes ipse dominus percussit aut non in
maudicia eius impeditur et sol et luna
dies facta est quasi due. Inuocatur altissimus
potente in oppugnando inimicos
vndique et audiuit eum magnus et factus
deus. In sapientia iudicis deus valde
fortis et impetu fecit contra gentem
hostilem et in descensu perdidit con-
trarios ut cognoscant gentes pote-
ntiam eius quia contra dominum pugna-
re non est facile. Et secutus est a ego pote-
ntes et in diebus moysi magis fecit
ipse et caleph filius iephone stare
contra hostes philistinorum gente a patribus
et perimere nimirum malicie et
ipsi duo constituti a periculo liberati
sunt a numero septuaginta milium pe-
ditum induit illos in hereditatem in
terram que manat lacte et melle.
Et dedit dominus ipsi caleph fortitudo
et usque in senectute precepit illi
deus ut ascenderet in exaltationem
loci et semen ipsius obtinuit hereditatem
dicitur. Et videtur dominus filius ipsius
quod bonum est obsequi sancto deo et iudi-
ces singuli suo nomine quorum non
est corruptum cor qui non alii sunt
a domino ut sit memoria illorum in benedic-
tione et ossa eorum pullulet de loco
suo et nomen eorum permanet ietud
permanens ad filios illorum sanctorum
viroz gloria. Dilectus a domino deo
suo samuel propheta dominum renouat
imperium et vixit principes regis
te sua. In lege dominum iudicauit con-

gregatorem et vidit deum iacob et in
fide sua probatus est ipse et cognitus
est in visibus suis fidelis quod vidit deum
facile et iurauit dominum omnipotentem
in pugna hostes circumstantes
vndique in oblatione viri immolati.
Et intonuit celo dominus et sonitu
magno audita fecit vocem suam et
contriuit principes tyriorum et omnes
duces philistinorum et ante tempora finis
vite sue et fuit testis perhibuit in co-
spectu domini et christi percutit et usque ad
calciamta ab omni carne non accipit
et non accusauit illud hoc et post hoc
dormiuit et notum fecit regi et oste-
dit illi finem vite sue et exaltauit
vocem eius de terra in prospera dele-
mpietate gentis. Post hoc sur-
rexit nathan propheta in diebus da-
uid et quasi adeps separatus est a carne.
Sic dauid a filiis israel **CXLVII**
cum leonibus luctatus est cum agnibus
et in versibus similibus fecit sicut
cum agnibus omnium. In iuuetute sua
nihil quid non occidit gigante et abstu-
lit obprobrium de gente eius. In tol-
lendo manum in saxo fudit deiecit
in exultatione golie ubi iurauit
dominum omnipotentem et dedit in dextera
eius tollere hominem forte in bello et
exaltare cornu gentis sue. Sic
in per milibus glorificatus est a laudat
eum in benedictionibus dominum in offendo
illi corona glorie. Contriuit enim
inimicos vndique et exstirpauit philis-
tinorum contrarios usque in hodiernum
diem. Contriuit cornu populi ipsius
et in omni opere. Dedit confessionem
sancto exalto in vobis glorie. Et in corde
suo laudatus dominum et dilexit deum qui

fecit illi et dedit illi etiam inimicos
potentia et statim fecit eum ducem
hilitat et in pino eorum dulces fecit
modos Et dedit in celebracionibus
decus et ornauit eum usque ad co
suatorem vite ut laudaret nomen
sem dm et ampliatet mae dici
sitate Christus purga pccata ipm
et exalta methu cornu et Et
dedit illi testamentum regum et sede
gle in isrl Post ipm sumpt filij
pensatus et ppter illu deiecit eum
potentia inimicorum Salom ipauit
in diebus pacis au subiecit de
omnes hostes ut conderet domum in
hore suo et pararet sinitate isepm
Quemadmodum eruditus et iuuue
tute sua et impletus e qm fluen
sapia et etia reterit aia sua Et
repleti in copacionibus emigmata
ad insulas longe diuulgata e no
tium et dilatus es in pace tua In ca
tilens et pueri et copacionibus et in
ptacionibus mirate sut die si noie
dm dei tui e cognome deus isrl
Collegisti qm auriscalu aurum et
ut plubu coplesti argenti et icli
nasti femora tua mlicibus pccatem
habuisti in tuo corpe dediti ma
culam in gla tua et pphana si seme
tuum induc ad ineludia ad libe
ros tuos et in actis stulticia tua
ut facies impiu tuu biptatua ex
effraym impare impiu dudu de
ac no derelinquet miaz sua et no
corrupe neqz delebit opa sua neqz
pdet ab stirpe nepotes electi sui
et seme et q diligit dm no corru
pet Dedit ac reliqui iacob et dau
et de ipa stirpe et seme habuit Ba
lomon cu ptribus suis et reliqz post

se de seie suo gentis pulticia
et munitu prudentia robora qui
autit gete consilio suo Et dedit
filium nabach q pe tac fecit ipm
et dedit effraym via peccandi
et plima redudauit pccat eorum
Valde em auterut eos a tra sua
et qsiuit omis neqciab usqz du p
ueiret ad illos de fessio et ab om
nibus pccis liberauit eos **XLVIII**
Hignis et um ipm quapi fa
cula ardebat q induxit i illos
famem et mltates illu iuda
sua pauca facti sut no potcan
ei sustinere pcepta dm **Vo** dm
continuit celu et deiecit a se ig
ne ere Sic amplificatus est
helias i mirabilibus suis et quibz
pe filiter glari tibi Qui sustu
listi mortuu ab mstis de porte
mortis i vo dm dei Qui deica
ti reges ad pmiat et cofregisti
facile potentia eorum et glorio de
lecto suo Qui audisti isyria in
dicu et i oreb iudicia de fessio
me Qui ungis reges ad pmiat
et pphetas facis successores p
te Qui receptus es i turbine
ignis in eum equorum igneorum
insep tus es i iudicis tepore lem
re mlticia dm coalize cor pa
tris ad filiu et restitue tribus
iacob Beati sut qui te viderut
et i amicitia tua decoati se Na
nos vita viuim? tantu post mor
te ac no eie tale nome firm he
lias q in turbie tectus e si heli
as copletus e spus et In dieb
eius no pmiut pncipe et po
tentia nemo vicit illu he supat

cui vim aliquod et mortuum p[ro]p[ri]am
 corpus eius. In vita sua fecit mo
 sua et i morte mirabilia op[er]a
 In oib[us] h[is] no[n] p[er]ituit p[ro]p[ri]a
 et no[n] recesserunt a p[ro]p[ri]a sua usq[ue]
 In abiectione sua de terra sua et diffusi
 sunt in om[n]i terra. Et relicta e[st] q[ui]da
 p[ro]p[ri]a et p[ri]ncip[al]i in domo dauid
 et iuda p[ro]p[ri]a fecerunt q[uo]d placeret
 deo. Alii ad m[ul]ta commiserunt p[ro]p[ri]a
 Ezechias m[ul]tavit citate[m] sua[m] et
 induxit i mediu[m] ipsius aqua[m] et
 fudit ferro ruse[m] et edificavit ad aq[ue]
 p[ro]p[ri]a. In diebus ip[s]i ascendit
 nachserib et misit missarios et
 sustulit manu[m] sua[m] con[tra] illos et
 extulit manu[m] sua[m] in syon et sup[er]
 bus suis e[st] potencia sua. Tunc mo
 ta sunt corda et man[us] ip[s]i et solu
 erunt q[ui] m[ul]titer p[ro]p[ri]a et ius
 cauerunt d[omi]n[u]m m[ul]titer de exopaden
 tes manu[m] suas extulerunt ad celu[m]
 et fuit d[omi]n[u]s deus exaudivit ato uo
 ce[m] ip[s]i. Et est commoratus pec
 catoru[m] illoru[m] neq[ue] dedit illos i manu[m]
 a[li]is suis sed purgavit illos i manu[m]
 Isave p[ro]p[ri]a. Deiecit castra aq[ui]
 riar et contrivit illos agely di
 Na fecit Ezechias q[uo]d placuit deo
 et ambula[n]s fortit[er] i via dauid
 p[ro]p[ri]a qua[m] mada[m] illi ysaas p[ro]p[ri]a
 magnus et fidelis i consp[ec]tu
 dei. In diebus ip[s]i retro rediit
 p[ro]p[ri]a et addidit regi vita[m] spiritu
 magno vidit vltima[m] et copulatus
 e[st] lugeres i syon usq[ue] i sepulchru[m]
 op[er]a fuit et alio die anq[ue] eucaret
Memoia Iosep[hi] i cop[er]a. **Lxix**
 odois fuit e[st] opus p[ro]p[ri]a
 tary. In oib[us] q[ui] mel[us] indulabit

eius memoria et ut musica i con
 uio. vim spe e[st] directus diuinit[us]
 i p[ri]ma genti et tulit abhominaco[n]es
 i p[ri]ma genti et gubna[m] ad d[omi]n[u]m cor
 ip[s]i et i diebus p[ro]p[ri]a et corro
 leuauit pietate[m] p[ro]p[ri]a dauid et
 Ezechiam et Iosiam om[n]es reges
 p[ro]p[ri]a commiserunt. Na reliquit le
 ge altissimi p[ro]p[ri]a reges iude
 et co[n]tesserunt t[er]re dei. Rediit
 em regnu[m] suu[m] aliis et glam sua[m]
 genti aliene. Incedere et ag[er] p[ro]
 tate[m] citate[m] et de p[ro]p[ri]a fere vias
 ip[s]i i manu[m] iermeo. Na male tuac
 cauerunt illu[m] q[uo]d a v[er]e ieris con
 seantus e[st] p[ro]p[ri]a e[st] et erit et
 p[ro]p[ri]a et ite[m] edificat et renouat
 Ezechiel q[uo]d vidit co[n]spectu[m] gl[ori]e
 qua[m] ondit illi i t[er]ra e[st] ier[us]al[em] na
 commoratus e[st] i m[ul]titer i ymbre
 b[on]i facit illis qui ostendere vias
 rectas et p[ro]p[ri]a e[st] p[ro]p[ri]a pullu
 sent de loco suo. Na commoratus
 ruit iacob et redimere se i fide
 dicitur. Quomodo amplifacimus
 horolab[ile] et ip[s]i q[uo]d signu[m] i
 dextera manu[m] ip[s]i et Ihesum filiu[m]
 Ioseph. Qui i diebus suis edi
 ficauerunt domu[m] exaltauerunt te
 plu[m] s[an]c[t]i d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]a i gl[ori]a p[ro]p[ri]a
 Et necmias i memoria m[ul]ti
 t[er]p[is] q[uo]d crepit nobis muros e[st] p[ro]
 et stat fecit portas et p[ro]p[ri]a qui
 crepit domos suas. Remo nata
 e[st] i etia[m] q[ui]s enoch na et ipe e[st] p[ro]
 a tra. Et ioseph q[uo]d natus e[st] q[uo]d p[ro]p[ri]a
 f[er]m[us] firma[m] get[er]ior f[er]m[us] stabili
 metu p[ro]p[ri]a et ossa ip[s]i i v[er]it[as] p[ro]
 m[ul]titer p[ro]p[ri]a et Oct[us] et Sem h[ic] gl[ori]a
 ap[er]tores adepti s[un]t et f[er]m[us] i o[mn]i
 Adam

Simeon omne filius **Cap 2.**
 sacerdos magnus qui in
 pia suffulgit domum et in diebus
 conuocata est populi templi et
 altitudo ab ipso fundata. Dup
 edificatio et exaltatio pietatis populi.
 In diebus ipsius emanauit pueri
 aquarum et quasi mare super modum
 adimpleti sunt. Qui curauit gratia
 sua et liberauit eam a peccato. Qui
 pualuit apostolicam ciuitatem quod adeptus
 est gloriam in conspectu gentis et
 ingressus domum et attritus apostolice
 tuis est. Quasi stella matutina in
 medio nebule et quasi luna plena in di
 ebis suis luat et quasi sol resurgens
 sic ille resurgit in templo dei. Quasi
 arcus resurgens in nebulas glorie
 et quasi flos rosarum in diebus. Vnde
 Quasi lilia que sunt in thapsu aqua
 et quasi theus redolens in diebus et
 Quasi ignis effulget et theus ar
 des in igne. Quasi vas auri poli
 tu ornatu omni lapide precioso. Quasi
 oliua pullulans et quasi pssus per
 altitudinem extolles in accipiendo
 ipsum stola glorie et vestiri eam consue
 rit. Vnde In ascensu altaris fuit
 gloriam dedit pietatis actum in acci
 piendo autem precibus de manu sacerdotis
 tu et ipse stans iuxta altare circa illu
 Corena statum quod placatum adri
 in more libano sic circa steterunt
 quasi rami palme. Et omnes filii aa
 ron in gloria sua oblatio ad deum
 in manibus ipsorum coram omni synagoga
 ipsius et consuetudine fugiens in aram
 apostolicam oblationem exaltati regis
 pomperit manu sua in libatione et
 libauit de sanguine vite. Effudit
 in sudamento altaris odore diuini

exaltatio principi. Tunc exaltauerunt
 filii aaron in tubis et ductilibus
 sonuerunt et audita sunt et magna
 voce in memoria coram deo. Tunc
 omnes populi simul aperuerunt et ceciderunt
 in faciem super terram adorantes deum
 deum suum et dantes precibus omnes ex
 celsi deo. Et apostolicauerunt psalle
 tes in vocibus suis et in magna
 domo auctus est sonus suauita
 te plenius. Et rogauit populus deum
 excelsu in pace usque dum perfusus est
 honor domini et munus suum profert.
 Tunc descendens extulit manus
 suas in omnes congregationem filiorum
 ipsius dantes gloriam deo a labijs suis
 et in nomine ipsius gloriari et iterum
 orationem suam volens unde dante dei
 Et post rursus plus orauit deum
 omni quia magna fecit in terra
 Qui auxit dies meos a ventre ma
 tris mee et fecit nobiscum secundum sua
 merita. Det nobis iocunditatem cordis
 et fletum pacis in diebus meis. In ipso
 diebus semper nos credamus ipse nobis
 tu esse. magis dei ut liberet eos in di
 ebis suis. Quas gentes odit anima
 mea et terra ad non est gentes qua oderi
 Qui perdet in morte perit et philis
 tium et stultus populus qui habitati sunt
 chinnis. Doctrina sapientie et discipline
 scripta in codice. Ihesus filius symonis
 Iherosolimita qui renouat sapientiam
 de corde suo. Veritas qui ipse ipse
 bonis qui prout illa in corde suo sapi
 ens esse semper. Si ei hec fuerit
 ad ora valens quod lux dei resurgit et
Confitebor tibi domine rex **Ch**
 et tollam te deus salu
 torem meum. Confitebor nomini tuo

qm̄ adiutor et p̄tector fr̄us es m̄
et libasti corpus meū a p̄dicōe
A lāq̄o ligūe m̄que et a lūbri-
opantiū mēdiciū et i cōspectu
astacū fr̄us es m̄ adiutor et libe-
rasti mē scdm̄ mltitudinē mē no-
m̄is tui. **A** rugientibus ad estu-
de m̄ibus quēnāū aūq̄ meam
et de portis tribulacōnū que cir-
cūdēdūt me. **A** p̄ssia fame q̄
cirāddit me et i medio ignis
nō sū estuatus. De altitudine
ventris m̄fū et a ligura cōqui-
nata et a v̄o mēdiciū. **A**uge m̄
quo et ligura iusta. **A**udabit
usq̄ ad mortē aūq̄ mea. **A**m̄ r̄vi-
ta mea appiquat ead̄ m̄ inferno
deorsū. **A**rrāddere mē v̄ndiq̄
et nō ead̄ q̄ adiūnat. **A**spiciat
eam ad adiutorū s̄om̄. **A** nō ead̄
Memoratus sū mē tue dñe et co-
opacōis q̄ a s̄ilo ē qm̄ erub̄ sū
t̄metes te et libas eos de mai-
bus gēciū. **A**calasti sup̄ t̄am
t̄racōm̄ mea et p̄ mortē dēstue-
ti dēpratus sū. **A**nuecāū dñm̄ p̄
t̄e dñm̄ mei ut nō derelinquat
mē in die tribulacōis mee et t̄pe
sup̄bor̄ sine adiutorio. **A**udabo
nōm̄e tui assidue et collaudabo
illud in cōf̄ss̄oe et exaudita est
orō mea. **A**libasti mē de p̄dicōe
et eripuisti mē de t̄pe m̄q̄ p̄p̄tū
confitebor et laude dīcā tibi et b̄n̄
dīcā nō dñm̄ cū adhuc iunior sū
p̄sūp̄ ob̄erem̄ q̄sūi sapiciā
pala in orōe mea. **A**n t̄ep̄ p̄stū
laba p̄ illa et usq̄ i nouissis m̄q̄
ram eā et florebit tāq̄ p̄cap̄ v̄ua
Aetatu ē cor meū i ea ambulat
pēs meus iter rectū. **A** iuueute

mea vestigabā cū ietiam n. dñm̄
aure mea et ex̄p̄i illa. **A**udat iū-
ni m̄ mēp̄o sapiat et m̄tū p̄f̄ci
i ea. **A**ut i sapit dabo gēciū. **A**d
filiatū sū cū ut facem illa zela-
tus sū bonū et nō cōfundar. **A**ol
luctata ē aūq̄ mea i illo et i faciedo
ea cōfirmatus sū. **A**manus meas
extendi in altū et i sapia et lux
aūq̄ mea et ignoniciab meas illū
aūq̄. **A**m̄ meū dñm̄ p̄i ad illam
et m̄ agnōcōe iūci eam. **A**possi dū
ip̄s cor ab initio p̄p̄ hoc nō dēre
linguar. **A**ene meus cōturbatus
ē quēdo illa p̄p̄tū possidebo bona
possessione. **A**edat cū m̄ic̄i dñe
liguram m̄c̄i mea et i ip̄a lau-
dabo cū. **A**ppiate ad me et cōḡgate
v̄s in domo disciplinē. **A**uid adhuc
retardatis et quid dīcatis in h̄is
die. mē sicut v̄hemēt. **A**peru-
os mei et locutus sū. **A**opate v̄s
sine sine argento sapiat et collū v̄m̄
subicite iugo v̄s et suscipiat aūq̄
v̄ra disciplina i p̄p̄is et i iuene
eā. **A**videte oculis v̄ris q̄ modici
labōrū et iūci m̄ m̄tū requie
Assuite v̄bis disciplina i multo
m̄o argenti et copiosi auzi possi-
dēte in ea. **A**etetur aūq̄ v̄ra i m̄a
et et nō cōfundem̄ in laude ip̄s
Apam̄ opus v̄m̄ an t̄ep̄ et
dabit v̄bis m̄c̄e v̄ram i t̄pe suo.

Incipit prologus et ysaia p̄ph̄a

Primo cū p̄p̄is versibus vi
dicit cē descriptos metro
eos est et apud hebreos li-
gari et aliquid s̄ile h̄ic de p̄p̄al-
m̄is ut op̄ibus salomōis sed q̄
in demostene et tullio p̄p̄ fieri

ut prola scribuntur et comata q
vtriusque et no vtriusque scribitur
Nos q vultu legi ad punde
tes me pta com noua noua pui
bendi gne distipm de pmiu de
vsaia sciend q m pmae pui dis
cretus sit quippe ut vir nobilis
et urbane eloquac n qnd qd
m eloquio rusticitat admixtu
vnde acadie ut p actis flore per
mou eius tñslato no potuerit
obfuat. Deinde ead hoc adiacet
q no tam ppla dicens sit q
cuiusqstia tra ei vniusa pccat
q mstra ad liquidu pperatus
ut no cu pates de futio vati
cimu sed de pccat historia exp
ere. In comicio voluisse tuc tpi
hox m ptae flii sue sacramta
ppicue et hinc p de ne pte p m
cambru et margaritas porcis
daret q cu hac edictu legerias
ab illis no audiretis abscondi
ta. Nec ignoro qnti laboris sit
phas melligere n facile quia
posse iudicare de m ptae n m
tellexit anq legie. Nos q pat
moribus pmiu qui stimula
te invidia quod copuqui no valit
despicit. Sciens ergo a prudens
i flama mitto mandam m qloq
hoc a fastidiosis lectoribz pcor ut
quo gna post hox tñslatoe ad
la et p mactiu a tñcodoro le
guc ul ob studiu doctne sue uel
ut hox magis ex collatoe exp i
telligat qe i yti saltem vnu p
ponit qe dignetur m pte le
gat pui et postea despiciant ne
videant no ex iudicio s ex odij pre

supra ignota dapa ad p heta
at p pui m m m m m m m m
p tribu m m m m m m m m
de vtriusque regno ne com m m m
p p m m m m m m m m m m
ad p m m m m m m m m m m
babulone captiuitate reditu p
significet i iudic m m m m m
de vocatoe p m m m m m m m
e d m m m m m m m m m m
la et custochu m m m m m m
petite ut p obtracoe p m m m
m m m m m m m m m m m m
meracoe restituat m m m m m
sit me ob hoc i p m m m m m
erudicioe p m m m m m m m
cate p m m m m m m m m m
Explicit prolo **Impulante**
gus bñ Icom m m m m m

Inapit Icaras Caplm p m m

Ispio ysaie filij Amos qua
vidit sup iuda et ierlm m
dictus dñe iohannam. **A**daz
Ezechie Regu iuda iudi
te celi et auribus pape dñi qm
dñs locutus ē filios enutui et
epalcari npi de spruere me
Cognouit hoc possessor suu et
aspice dñi suu. **N**on
cognouit me et ipa meus nō m
tellexit. **R**egeti peccatū pps g
ui iniquitate sem. nequa filys pe
ccatis. **P**ereliquit dñm blasphe
mauerit sem. ipi. **A**basienati se
retrosu. **Q**ue quo paucia vob
ultra addetes. **P**udatā com. **O**me
caput sagivida et ome cor me
rens. **A**plata pedis usq ad iutice
nō ē m eo sametis. **V**ltimz liuor
et plaga tumes nō ē arailiga
ta nō aurata medicame neque
fota oleo. **T**erra vna destra. **C**ui
tates vne succipe igni. **R**egione
vram corā vobis alieni deuorat
et desolabitur sicut i vastitate
hostili et delinquet filia pson ut
vmbra culu m vmea. **S**icut tugu
rui m cucumeario sicut citas
q vastat. **N**isi dñs exatui reliq
set nobis semen q soloma fuit
semus et q gomorra ples esse
Audite vni dñi pncipes sodomoz
papiate auriky lege dei mri ppg
gomorre. **Q**uo m m mltitudiz
victiaz vntz dicit dñs. **P**lenus
su holocausta aietu. **A**dipem
pignu et sagvine vituloru
et agnorz. **L**icet noli. **C**u ve
miras an cōppm mei qd qm
hec de malis vris ut abulact
m atrys meis. **N**e offeatis ultra

sacrificiu frustu. **I**ncensu abhoia
ad ē m. **R**ecomemiam. **A** fallm et
festiuitate alias nō feta. **I**niqui
fuit etus vni fulendib vris et
psepnitates vris odiuit aia mea
fca pte m molesta. **L**aborauit iusti
nō. **C**u extendeitis man vras
aucta oculos meos a vobis et cu
multiplicauitis orone nō exaudia
man ei vre sagiue plene sunt.
Pauam mudi estote. **A**uferte ma
tu cogitacōm vntz ab ocul meis.
Quiescite age pape disate. **B**isfac
Quiescite iudiciu subueite oppress
iudicate pupillo. **D**efendite vidua
et recte arguite me dñs. **S**i fu
erit pta ut coctum q m m de alla
bitur. **E**t si fuerit rubra q dñi
culus uclut lana alba erit. **S**i
volucitis et iudicatis me boni ē
comedetis. **S**i nō volucis et me
ad mardia puotauitis gladius
deuabit vob q os dñi locutu ē
Quomo fca ē mētrix ciuitas fi
delis plena iudiciu. **I**usticia qita
m ea nō at. **H**oi cidit. **A**ngeli tui
dñi ē m storiam. **V**inu tui m m
tu ē aq pncipes tui m m m m m
furu. **O**mes diligite m m m m m
reducet. **P**upillo nō iudicat et
causa vidue nō m m m m m
Pl hoc aut dñs deus exatui fca
ip. **H**eu desolabor sup hostibus
meis. **A** iudicabor de inimic meis
Et cōlta manu mea ad te repto
qua ad puz storia tua. **A**ufera
ome stagnu tui et restitua iudi
tes tuos ut pns fuerit. **A**plia
rios tuos sicut aietus et p q hoc
vocabis ciuitas iusti vrb fidelis
Quon m iudico redimet. **A** reducat
ca i iusticia. **E**t cōtē sceleratos

et p[ro]p[ri]os similes et qui dereliquit
d[omi]n[u]m c[on]sumunt. **C**onfundent[ur] ei ab
ydois quibus sacrificauerunt et cu[m]
benefactis sup[er] ortus quos elegerat
tu fuit velud q[uod] aus destructib[us]
folijs et velud ortus absq[ue] aqua
et cu[m] fortitudo vna ut faniilla
strupe et opus v[est]ri q[uod] faniilla
et succedatur veru[m] simul et no[n]
erit qui extingvat. **Capitulu[m] ii.**

Urbu[m] quod vidit **Isayas** p[ro]p[ter]
hunc amos sup[er] iuda et ier[us]al[em]
et erit in novis diebus p[ro]p[ter]
mon[te] domus d[omi]ni in i[er]us[al]em mon[te]
tu et eleuabit sup[er] colles et fluet
ad eu[m] om[n]es gentes et ibit popu[lu]s
li[m]ba et dicent **Veite** et aspen[de]re
dam[us] ad mote[m] d[omi]ni et ad domu[m] dei
iacob et docebit nos vias suas
et ambulabim[us] in semitis eius
quia de spon[sa] exibit lex et v[er]bu[m]
d[omi]ni de ier[us]al[em] et iudicabit gentes
et arguet p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] m[ul]tos. **E**t c[on]sta
bit gladios suos in vomerem et lan
ceas suas in falces. **N**on leuabit
ges cont[ra] gente[m] gladiu[m] n[on] exaltabit
cur[ru]m vltim[um] ad p[ri]mu[m]. **D**omus iacob
Veite et ambulem[us] in luce d[omi]ni dei
m[ost]ri. **P**rorepsi ei p[ro]p[ter] hunc domu[m]
iacob quia repleti su[n]t ut olim et
augures habueru[n]t ut philistin
et p[ri]us alieis adhe[re]re. **R**epleta
e[st] i[er]us[al]em auro et argento et no[n] e[st] f[aci]s
thesauroru[m] e[st]. **E**t repleta e[st] terra
equis et inuabiles quadrigae e[st].
Et repleta e[st] i[er]us[al]em ydois opus
manu[um] suaru[m] adolueru[n]t quod fe
ceru[n]t digiti eoru[m]. **E**t i[n]uauit se
q[uod] et humiliatus e[st] v[est]r[us]. **R**e g[er]it
tas eis. **I**ngred[ite] i[n] pect[us] ab ip[s]o
de m[ost]ro fossa humo a facie i[er]us[al]em
d[omi]ni et a gl[ori]a maiestatis e[st]. **D**audi

sublimis h[oc]is humiliati su[n]t et i[n]uauit
uabit altitudo v[est]ra. **E**xaltabit
ut d[omi]n[u]s solus in die illa ip[s]e d[omi]n[u]s
d[omi]n[u]s exaltabit sup[er] om[n]es sup[er]bi et
exaltabit et sup[er] om[n]es arrogantes
et humiliabit et sup[er] o[mn]es cedra
libam sublimis et erectas et sup[er]
om[n]es quercus basan et sup[er] om[n]es
montes exaltatos et sup[er] o[mn]es colles
eleuatos et sup[er] o[mn]es turri exal
sam et sup[er] om[n]es muru[m] munitu[m]
et sup[er] om[n]es naues et p[ro]p[ter] et sup[er]
oc quod visus pulch[er] e[st]. **E**t i[n]uauit
uabit o[mn]is publicas h[oc]is et humili
abit altitudo v[est]ra. **E**t eleuabit
d[omi]n[u]s solus in die illa et ydola pe
nitent[ur] et i[n]t[er]ibit i[n] p[ro]p[ter]
tas petra[rum] et v[est]ra g[er]it a fa
cie fortitudinis d[omi]ni et a gl[ori]a ma
gestatis eius tu sum[us] p[ro]p[ter] pau
da. **I**n die illa p[ro]p[ter] q[uod] d[omi]n[u]s
ydola argenti sui et similitudine
auri sui que fecit p[ro]p[ter] ut adol
ret talpas et v[est]ra p[ro]p[ter] et m
gredietur p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] petra[rum] et
i[n] caunas p[ro]p[ter] a facie fortitu
dis d[omi]ni et a gl[ori]a maiestatis eius
tu sum[us] p[ro]p[ter] pau[da] et i[n]uauit
te g[er]it ab h[oc]is cui p[ro]p[ter] i[n] n[ost]ro
e[st] e[st] q[uod] exaltabit repleta e[st] e[st]. **Capitulu[m] iii.**
Et d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
auferet ali[quid] i[n] i[er]us[al]em et a iuda va
lidum et forte om[n]e robur p[ro]p[ter]
et om[n]e robur aq[ue] forte et v[est]ra
bellatore et iudice et p[ro]p[ter] et
et ariolu[m] et senem p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]
et honorabile v[est]ru[m] i[n] c[on]siliariu[m]
sapientie de architectis et p[ro]p[ter]
eloqui[m] mistici. **E**t dabo pueros
p[ro]p[ter] eoru[m] effrenati d[omi]n[u]s au
cis et corruet p[ro]p[ter] v[est]ru[m] ad v[est]ru[m]

Unusquisque ad proximum suum contumelias
 tuabitur puer contra senem et ignobilis
 contra nobilem et appropinquabit ei
 vir fratri suo domesticum prius suum
 dices **V**estimentum est tibi princeps esto
 mihi Ruina autem habet sub manu tua
Indebit in die illa dices **N**on sum
 medicus et in domo mea non
 est pauper neque vestimentum **N**olite con-
 spicere me princeps populi **F**uit enim
 nesciens et iuda cecidit quia lingua eorum
 et aduersarios eorum contra dominum ut
 provocaret oculos maiestatis eius
Ignis voluit eorum **I**ndebit eis
 et propter fratrem suum quia sedoma periculaue-
 rit non absponderet **V**e tunc eorum quia
 redempta sunt eis mala **D**ixit iusto
 quoniam bonum quoniam frater aduersum suum
 comedit **V**e impius in malum **V**e
 tribuere enim manuum eius fiet ei pro
 populo suo exactores sui spoliant
 eum et mulieres domus sue eis
 plebs meus qui benedixit tibi dicit ipse
 te decipiunt et via gressuum tuorum
 dissipant **S**tat ad iudicandum dominus
 et stat ad iudicandos populos dominus
 ad iudicium veniet cum senatoribus
 populi sui et principibus eius **V**os autem
 de pastu estis vinea mea et rapina
 pauperum in domo una **Q**uare autem
 terribilis populum meum et facies pau-
 perum commoluit **D**ominus deus exaltatus
Et dixit dominus **P**ro eo quod eleuante
 sunt filie syon et abulauerunt extenso
 collo et nutibus odoribus ibant et
 plaudebat et ambulabat et pedi-
 bus suis composito gradu **I**ndebat
 decaluaabit dominus **V**inea filiarum syon
 et dominus armenem eorum nudabit et per
 vestimentum eis ignominia **I**n die
 illa auferet dominus ornamenta cal-

ceamentorum et simulacra et torques et
 monilia et armillas et mitras et
 discriminabilia et pichchides et inu-
 renulas et olfactoriola et ianices
 et amulos et gemas in fronte pedetes
 et mutatoria et palliola et lintea
 anna et acub et specula et sindoes
 et vittas et teristra **E**t eis per suauem
 odoriferam et per zona fumculus et
 per arispati et tunc caluicium et per fas-
 cia pectorali ciliau **P**ulcherrimum
 quod viri tui gladio cadet et fortes
 tui in populo **E**t meretricum atque fugerit
 porte eius desolata in die pedet **A**m
Et appropinquabit septem mulieres
 ante unum in die illa dices
 panem nostrum comedimus et vestimenta
 nostra operiemus **E**modo inuocet nos
 tuum super nos auferat obprobrium nostrum
In die illa erit germen domini in mag-
 nificencia et gloria et fructus terre subli-
 mis et exultatio huius qui saluati
 fuerint de israel **E**t erit ovis qui relictus
 fuit in syon et residuus in iherusalem
 et vocabitur ovis qui sepultus est in vita in
 iherusalem **S**i abluerit dominus sordes filiarum
 syon et sanguinem iherusalem laueat de
 medio eius in spiritu iudicii et spiritu
 ardoris **E**t creauit dominus super omnem
 locum filie syon montes et vbi inuo-
 catus est nubem per diem et fumum
 et splendorem ignis flammatis in
 nocte **S**uper omnes ei gloriatus
 et tabernaculum eius in umbra
 dici ab estu et insecutitate et in ab-
 scondimento a turbis et a pluuia **A**m
Quanto dilecto meo cantica
 patruclis mei vinea sue **V**i-
 nea facta est dilecto meo in cornu fi-
 lio olei et sepiuit ea et lapides
 collegit ex illa et plata vinea
 etiam et edificata **E**rim in medio eius

et torcular exstruunt i ea et ex-
spectant ut faciat vinus et faciat
labruscas. **U**ac go habitatores nri
et vni iuda iudicate me me et
vinca mea. **Q**uid e qd debui ul-
tra facere vnce mee et no feci ei.
In q expectavi ut faciat vnas
et faciat labruscas. **E**t ne ostenda
vobis quid ego facia vnce mee.
Aufert sepe eum et eie i direp-
tom. **P**iruvam materia eum et ad
i coactum et pona ea destra.
No putabit et no fodiet et aste-
dent sup ea vepres et pime et mu-
bibus mandabo ne pluit sup ea
ymbre. **V**inca ei dm epatuu do-
mus ista est et vni iuda delecta-
bile germe eum. **E**t expectavi
ut faciat iudiciu et eate miquitas
et iusticia et eate clamor. **V**e qui
conuigitis domu ad domu et ag-
gro copulatis usq ad tmmu
loca. **Q**uid habitabit soli vos in
medio. **E**t in auribus meis p hoc
dicit dms epatuu vbi domus mltie
deserte fuerit grandes et pulchre
et absq habitatores. **D**ecet et iugera
vinear faciet laguicula vna et
xxx modij seminis faciet modios
tres. **V**e qui confurgitis mane ad
pectanda ebrietatem et potatis
usq ad vespam ut vino estuctis.
Cithara et lyra et tympanu et tibia
et vnu i couiuio vris et opus dmi
no respicitis n opa manuu eq
confidatis ppter captiuus ductus
e pplus meus quia no huc pias
et nobiles eius mterier fame.
Mltitudo eius pti exaruit ppa
dilata inferno dicit sua et apperuit

os suu absq vilo timore et descedet
fortes eius et ppe et subleuet
gloiaz eius ad eu. **E**t mtrabit
eo et quiliabi vni et ocl sublimi
u deprimet. **E**t exaltabit dms
epatuu i iudicio et deus suus fa-
ficabit in iusticia et pascetur
agni scdm ordine suu et depra-
vbertate vna aduene comedet
ea. **V**e qui trahet miquitate i su-
culis vntatis et q vincti pla-
uistri pcom. **Q**ui dicitis festinet
et cito veniat opus eq ut videat
et appiet et veniat copluu p ipse
et ptem illud. **V**e qui dicitis
malu bonu et bonu malu po-
nentes tenebras luce et luce tene-
bras ponentes amara in dulce
et dulce i amaru. **V**e qui sapi-
etes estis in oculis vris et cora
vobismetipis prudetes. **V**e qui
potentes estis ad bibendu vinu
et vni fortes ad mscendu eb-
etate. **V**e qui iustificatis impiu
p munitione et iusticia iusticiu
feritis ab eo ppter hoc paut de-
uorare stipula flamma ignis
et calor flume exurit sic ra-
dix corp quasi favilla erit et
germen corp ut puluis apen-
det. **A**bicerunt em lege dmi
epatuu et clasu p ipse blasfem-
mauerunt. **I**deo magis e furor dmi
i pple suo et extendit manu sua
sup eu et percussit eu et cotba-
sit motes et sta sua mterici-
ma corp q pteraus i medio pla-
tear. **I**n ipse oibus no e aliq
furor eq sed adhuc manus eq
extenta. **E**t leuabit signu in

ve qui dicitis bonu malu
ponentes tenebras luce et luce tenebras

natoribus paul et sibilabit ad eu
 de finibus ete **Et ecce** festinus
 velociter venit **Non** e deficiens neq
 laborans i collo dormitans neq
 dormiet neq soluit **Et** agulum be
 nu eius n **Et** super conigra cala
 anti eius **Et** agitte eius acute
 et omis arcus eius exteti **Vingu**
 le equoz eius ut filix et rore et
 q ipectus tepestatis **Fugitus**
 eius ut leonis rugiet ut catuli
 leonu et frendet et teneb pda
 et aplexabit et no eie q exuat
 et sonabit sup eu in die i fiant
 pomitus maris **Et** spiacs ista
 et ecce tenebre tribulacois et
 lux obtenebrata e i caligie eius

In ano quo mortuus e **Cv**
Rex Ozias **Vidi** dnm sedente
 sup soliu exaltu et elenatu et
 plena ead domus a magestate
 eius et ea que sub ipo erat reple
 bat templu **Et** apm stabant
 sup id **Rex** ale vi et rex ale al
 teri **Quibus** velabat facie et
 et duabus velabat pedes et
 duabus velabat **Et** clamabat
 ale ad alteru et dicebat **Quibus**
Isaia dno deus exatuu plena
 e ois tra gla eius **Et** comota
 fut sup lumina cordu a voce
 clantis et domus impleta e fumo
Et dixi **Ve** m q tacui q vir pol
 lutus labns ego su et i me ppli
 polluta labia habentis e **Et** hito
 et rege dnm exatuu vidi ocul
 meis **Et** volauit ad me vnus de
 seranfm et i manu eius calculus
 que porripe tunc de altari tetti
 git os meu et dixit **Ecce** tetigi
 hec labia tua et auferet iniquas

tua et peccm tuu miedabit **Et** au
 diu vne dnm dicente **Quae** mitta
 et quis ibit ex vobis **Et** dixi **Et**
 ce ego su mite me **Et** dixi **vade**
Et diceb pld hinc **Audite** audie
 tes et nolite intellige et videte
 visone et nolite cognosce **Ecce**
 ca cor ppli huius et aures et agna
 et oculos eius claude ne forte vide
 at oculis et auribus suis audiat
 et corde suo intelligat et couitat
 et pameu eu **Et** dixi **Vsq** dno
Et dixit **Don** depolent ciuitates
 absq habitatoe et domus su homie
 et tra reliquat destra et loge fac
 et dno hoies et multiplicabitur
 q destra fuit i medio tra et ad huc
 i ca de emaco et couitet et eie m
 ostensione sicut tgeretibz et sicut
 querens q ex tendit ramos suos
Et me sem eie id quod stetit in ea

Et sem e m diebus **De** qz **Cv**
Fili ioathan filij ozie regis
 iuda ascendit rasm rps syrie et
 facce filij romelic rex isrl i rsm
 ad pliandu cont ea et no potuerit
 debellare ea **Et** muerunt do
 muu dauid dicentes **Re**geuit sy
 ria sup effraym **Et** comotu est
 cor eius et cor ppli et sicut mo
 uetur ligna siluaz a facie venti
Et dixit dno ad ysayam **Egre**
 de m occurfu **De** qz tu et q de
 licus e **Isaia** filij tuus ad expe
 mu aqueductu pistie supioris
 i via agri fullonis et diceb ad eu
Vide ne pleas **Noli** time et cor
 tuu ne formidet a duabz cau
 dis ticionu fumigatu istoz
 in ira furoris rasm regis syrie
 et filij romelic eo q copluu uieit

contra te syria malum et effray
et filius romelic diceb. **A**ste
damus ad iuda et suscitem
eu et euellam eu ad nos et
ponam regem in medio eius
filium tabeel. **H**ec dicit dñs deus
no stabit et no erit istud si ca
put syrie damascus et caput
damasci rasm. **E**t adhuc hov
am et desmet effray esse pp
et caput effray samariae
caput samarie filius romelic
Et no credideris no pmane
bitis. **E**t adiecit dñs loqui ad
achaz dñs. **P**ete tibi signum
a dño deo tuo in pfm infer
in fume in exaltu sup. **E**t dixit
achaz. **N**o petam et no temptabo
dñm. **E**t dixit. **A**udite ergo do
dauid. **U**quid pare vobis mo
lestos et quibus quia molesti es
tis et dñs meo ppe hoc dabit dñs
ipe vobis signum. **E**t dñs dñs
et et ppet filia et vocabit nomen
eius emanuel. **B**ut up et mal co
det ut sciat replat malum et elige
bonum. **Q**uia amari sciat puer re
plad malum et elige bonum. **E**liq
era qua tu deceptus a facie du
or regu istor. **A**duz dñs pup
te et sup pph tuu et sup do priu
tui dñs qui no venerat adieci
p pacois effraym a iuda cu rege
assirior. **E**t cu in die illa. **S**ibila
bit dñs mure qe in eximo flui
nu egipti et api qe in tra assur
et venient et requiescet os itor
et i oibus fructis et i vniuersis
foramibus. **I**n die illa vadit dñs
i nouacula acuta in hñs que ins
fluent sup in rege assirior caput

et pulos pedes et barbam vniuersa
Et cu in die illa. **H**uriet hñs
vaca bou et duas oues et p vlt
tata lactis comedet butire. **B**u
turu em et mel maducab or
ho q relictus fuit in medio tre
Et cu in die ore locus ubi fuer
mille vites mille argenteis et i p
nas et in vepres erit. **T**u sagittis
et arcu nigradit illuc. **V**epres
ei et spine erit i vniuersa tra et
omnes motes qui i saraulo satiet
no veniet illuc terror p mazo
et vepriu et cu i pasua bouis
et i coaula com pcoris. **C**um
Et dixit dñs ad me. **S**ume
tibi librum grande et scribe i
eo pñs hñs vdoat spolia det
he cito spoliat. **E**t adhibui mi
testes fideles. **V**riam sacerdotem
et zacharia filium barachie et
accepi ad pphetissa et cocep et
pepit filium. **E**t dixit dñs ad me
voca nomen eius accelat spolia
detrahe festina pñs q anq
priat puer vocat prem suu et
mrem sua. **A**u fatur fortitudo
damasci et spolia samarie cora
rege assirior. **E**t adiecit dñs
loqui ad me ad huc dñs. **P** co
p abiecit pñs iste aqñ pñs que
vadit cu pñs et assupit ma
gñ rasm et filium romelic. **P** co
hoc ecce dñs adducet sup eos aqñ
fluis fortes et multos rege assirior
et omem glam egipti et assur
det sup omes riuos eius et fluet
sup vniuersas ripas eius et ibit p
iudam rondans et insiet usq
ad collu veiet et cu ex teo ala
ru eius replens latitudie tre
tue o emanuel. **C**ogitami vniuersa
m et audite vniuersa paul terre

Confortamini et vitam accipite vos
 et vitam. **I**mius consilium dissipabit
 loquimur vobis et non fiet quod nobis
 deus. **H**ec ei ait dominus ad me. **E**rat
 a fortiori manu eundem me ne irem
 a via populi. **Q**ui dicit. **N**o dicatis
 conuincamur. **E**ia ei que loquitur populo
 ipse conuincamur et tunc et ne pa
 uentis neque timentis dominum exortum
 ipse iustitiam. **I**pe pauor vester
 et tunc. **E**ia vobis in iustitiam
In lapidem ad offensionem et petra
 scandali duabus domibus israel in
 laqueum et in ruina habitabunt
 et offendet ex eis primus et cadet
 et contentur et mactentur et capientur
In fuga testium signa lege et discipuli
 me mei. **E**t expectabo dominum qui
 abscondit faciem suam a domo iacob
 et perstolabor eum. **E**rat ego et pueri
 mei quos mihi dedit dominus. **S**ignum et
 in petra israel a domino exortum qui
 habitat in monte syon. **E**t tu dixeris
 ad nos. **Q**uare a plebibus et a di
 uinibus qui student tractationibus suis
Nunquid non populus a deo suo regit
 visionem per viuis ac mortuis. **A**d
 lege magis et ad testimonium. **E**t si
 non dixeris iuxta verum hoc non erit
 eis matutina lux. **E**t transibit per ea
 et conuertet et esuriet et tu esuriam
 irascet et maledicet regi suo et
 deo suo. **E**t suscipiet sursum et ad
 terra intuebitur. **E**t ecce turbidum
 et tenebre dissolutum et angustiae
 caligo preueniens et non poterit
 auolare de angustia sua. **C**on

Primo tunc alliuata est terra
 Zabulon et terra neptali et
 nouissio agguata e via maris
 in sordane galilee genu populus
 qui ambulabat in tenebris vidit lucem
 et magna habitabunt in regno vobis

mortis super ostra et eis. **M**ultiplicasti
 gentem in magnificasti leticia de
 tabuit coram te sicut qui letatur in
 messe sicut exultant victores cap
 ta preda quando diuidunt spolia. **I**ugum
 ei oneris eius et venter humi ei
 et precepit exartoribus ei superasti
 tunc die madian quod omnis violeta
 preda tuum tunc et vestimentum
 mixtum sanguine eius in robustior
 et tibus ignis. **P**arvulus ei natus
 et nobis filius datus est nobis. **E**t frater
 et principatus super humeris ei et vo
 cabitur non enim amabilis copuli
 alius deus fortis pro filiis populi
 reus pacis. **M**ultiplicabit enim impe
 rium et pacis ei non erit finis. **S**uper
 solium dauid et super regnum ei prede
 bit ut confirmet et consolabitur id
 in iudicio et iusticia amodo et usque
 in seculum. **R**elatus dominus exortum
 faciet hoc. **C**on misit dominus iacob
 et cecidit in terram. **E**t prout populus
 omnis effray et habitates samaria in
 superbia et magnitudine cordis di
 centes. **P**ates ceciderunt sed quadris
 lapidibus edificabimus. **D**iacono
 rob succiderunt sed cedros immuta
 bimus. **E**t eleuabit dominus hostes sua
 super eum et imitator ei in tunc
 tu videris syria ab oriente et philis
 tina ab occidente et deuorabit israel
 toto ore. **I**n oibus hiis non est ausus su
 ror ei sed adhuc manet ei preda
Et populus non est reus ad prouidente
 se et dominum exortum non expectare
Et dissipet dominus ab ipso caput et
 cauda iuuante depuante et refre
 nante die una. **L**ogentur et horribilis
 ipse et caput et populus docet meda
 tu ipse cauda e. **E**t erunt qui be
 nificabunt populum israel producentes et qui
 benificatur precipitati populi hoc super

adoleſcentulis eius noletab dñe
et pupillos e9 adoleſcentulos et
viduas nō miferabitur qz oib
ypocrita e9 nequa et vniuſu oſo
cūtu e9 ſtulticia In oib9 hi9 nō
e9 auſus furor e9 ſed adhuc ma9
eius exteta **B**ucteſa e9 q9 ignis
ipicta e9 **V**epne et ſpina vocabit
et ſuccedetue in denſitate ſaltu
et conoluet i ſupbia ſumi In ira
dñi exatūu coturbata e9 terra
et e9 i9 q9 eſta ignis **I**n ſtrata
ſuo nō paret et deſtabit ad dexte
ra et eſuriet et comedet ad ſiſtra
et nō ſatiabitur **N**uſquipp car
ne brachij ſui vorabit **M**anaſſes
eſſaym et eſſaym manafſen pſ
ipi cont iuda In oib9 hi9 nō eſt
auſus furor e9 ſed ad huc maleſco
U qui condit leges **C** **X** **I**tem
iniquas et ſcribetes iuſtia
as **D**cripſerunt ut oppriment iuda
paupes et vni facient cauſe ſpū
ſui ppli mei ut eſſet vidue pda
corp et pupillos diripent **Q**uid
ſactis in die viſitatoris et calu
tatis de ſoge venientis **A**d auſu co
ſugietis auxilium vbi deliquet
glaz vram ne inueni ſub victo
et cu inſectis radatis **S**up oib9
hi9 nō e9 auſus furor e9 **E**z adhuc
man9 e9 exteta **V**e aſſur vga ſu
rois mei et baculu ipe e9 i mau
cor indignaco mea **A**d gentem
ſallacē mitta eu et contra pplm
ſuoris mei **M**adabo illi ut auſat
ſpolia et diripiat pda et ponat
illa i conſtracōm q9 lutu plate
az **I**pe at nō ſic arbitrabit et
cor eius nō ita eſtabit ſed ad
contendū e9 cor eius et ad me
mcom gentiu nō pauca9 **D**icit

em **N**uquid nō principes mei ſunt
reges ſit **N**uquid nō ut charita
mus ſic eſtatu **N**uquid nō ut
arſad ſic emath **N**uquid nō ut
damaſcus ſic ſamaia **I**n me
man9 mea regna idoli **E**cce et ſanta
terra corp de iſrlm et de ſamaria
Nuq nō ſicut ſci ſamaia et glo
lis eius ſic ſacia iſrlm et ſamaria
eius **E**t e9 cu iſrlm dñs iſrlm
opa ſua iſrlm ſpon et iſrlm
ſtato ſup ſtuctu magnifici cor
die regis aſſur et ſup glaz alti
tudis oculor9 eius **D**ixit e9 in
fortitudine man9 mee ego ſeci
et iſapia mea intellexi et abſ
li et meos pplor9 et pñapes coru
depdata ſu et deſtati q9 paret
i ſublimi reſidentes i iude q9
mdu man9 mea fortitudinem
pplor9 et ſicut colligit oua q9
derelicta ſu ſic vniuſa terra
ego congregaui et nō ſuit q9 mo
uet pena et apiret os et garr
ret **N**uquid glabit ſeruis tot
eu q9 ſeruat i ea aut exaltabit
ſerua cont eu a quo trahitur
Quo p eleuatur vga contra
tenate ſe et exaltet baculu q9
vtriq9 lignu **E**pp9 hoc mittet dñs
tor dñs exatūu i pigri9 e9
temuitatem et ſubty glaz eius
ſuccesa ardebit q9 robuſtio ig
nis **E**t e9 lucy iſrlm i igne et
ſans eius in flama **E**t ſuccedet
et deuſabit ſpina eius et vep9
in die vna et gla ſaltus e9 et
carmeli eius ab aia uſq ad a
nem conſumetur **E**t e9 dñs
pſugus et reliquie ligni ſaltus

483
cuius p[ro]p[ri]etate m[un]dus et puer
scribet eos. Et ad m[en]s[ur]am diei non
adiacet residu[m] ip[s]e et h[ic] qui su
gerit de domo iacob m[un]di sup[er]
eo q[uod] p[er]tinet eos sed m[un]di sup[er]
d[omi]n[u]m s[un]t ip[s]e in veritate. Reliqua
contine[n]t reliquie m[un]di iacob ad
deu[m] forte. Si ei fuit p[ro]p[ri]et[as] ip[s]e q[uod]
harena maris reliqua contine[n]tur
ex eo. **C**onfessio abbreviata mu
dabit iusticia[m] Confessio[m] ei[us] ab
abbreviatio[n]e d[omi]n[u]s deus ex[er]cituu[m]
faciet i[n] medio d[omi]n[u]s p[ro]p[ter] h[oc]
dicit d[omi]n[u]s deus ex[er]cituu[m] Noli ti
me p[ro]p[ter] meos h[er]itator syon ab
assur. In v[er]ga ei[us] p[er]cutiet te et bar
acu suu[m] leuabit sup[er] te i[n] via e[gi]p
ti. **A**d h[oc] ei[us] paululu[m] modicu[m]
q[uod] confuabitur indignatio mea et
furor meus sup[er] scelus eor[um] et
p[er]cutiet sup[er] eu[m] d[omi]n[u]s ex[er]cituu[m]
flagellu[m] sup[er] plaga[m] madian
et petra ore[m] et v[er]ga sua super
ma[n]u[m] et eleuabit eu[m] i[n] via e[gi]p
ti. Et ad m[en]s[ur]am diei illa auferetur on[us]
cuius de humeris tuis et iugum ei[us] de
collo tuo et coputrescet iugum a
facie olei. **V**enit i[n] apoth[eca] t[ra]nsibit
cursum i[n] magron apud magnas
comedabit vasa sua. **T**ransierit
cursum gabaa pedes m[un]di. **O**bstu
piunt nimia gabaa saulib[us] singit
h[ic] i[n] v[er]te tua filia galim atte
de luyfa paup[er]ula anathot. **M**i
grauit i[n] edemena h[er]itator[um] ga
bi[n] confortam[ur]. **A**d h[oc] dies e[st] ut
i[n] nobe stetur. **A**gitabit manu[m]
sua[m] sup[er] mote filie syon colle[m] n[ost]ru[m]
Et d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s ex[er]cituu[m] con
fringet lagunculam i[n] troc[is] et exel
si statum p[er]cutietur et sublimet[ur]

55
huius habu[m] et subitene[n]t condensa pul
tus ferro et libam[us] i[n] excelsis cadet
Et egrediet[ur] v[er]ga de radice. **E**t
ipse et p[ro]p[ri]et[as] de radice cuius
apertur. Et negotiet[ur] sup[er] eu[m] p[ro]
p[ri]et[as] sup[er] sapie[n]tia[m] et itellus p[ro]
consilij et fortitudinis p[ro]p[ri]et[as] p[ro]
et pietatis et replebit eu[m] p[ro]p[ri]et[as]
timoris d[omi]n[u]i. **N**o[n] s[ecundu]m visionem ocul
lor[um] iudicabit neq[ue] s[ecundu]m auditu[m]
auriu[m] arguet sed iudicabit i[n] ius
ticia paup[er]es et arguet i[n] iustate p[ro]
ma[n]u[m] iustis. **E**t p[er]cutiet terram
v[er]ga ore[m] sui et s[un]t labio[rum] p[ro]p[ri]et[as]
m[un]di et impiu[m] Et e[st] iusticia ei[us]
gulu[m] labio[rum] eius et fides iustoru[m]
renu[m] eius. **H**itabit lupus cu[m] agno
et pardus cu[m] edo accubabit. **V**itu
lus et leo et ouis s[un]t morabunt[ur]
et puer puulq[ue] minabit eos. **V**itu
lus et vrsus pascat s[un]t neq[ue]stet
catuli eor[um] Et leo q[uod] bos comedit
paleas et delatabitur i[n] f[er]as ab
v[er]be sup[er] foramina aspidis i[n] cau
na reguli q[uod] ablactatus fuit ma
p[ro]p[ri]et[as] mittet. **N**o[n] nocabit et no[n] oc
cidet i[n] vniuerso mote p[ro]p[ri]et[as] meo q[uod]
repleta e[st] et p[ro]p[ri]et[as] d[omi]n[u]i sicut aque
ma[n]u[m] opientie. **I**n die illa radix
ipse q[uod] stat i[n] signu[m] p[ro]p[ri]et[as] p[ro]p[ri]et[as]
tes de p[ro]p[ri]et[as]butur. Et e[st] p[ro]p[ri]et[as]
eius gl[ori]a. Et e[st] i[n] die illa adi
acet d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]et[as] manu[m] sua[m] ad pos
sidendu[m] rep[er]du[m] p[ro]p[ri]et[as] sui quod re
linquetur ab assyris et ab egypto
et affretos et ab ethiopia et ab
helam et ascennaar et ab emath
et ab insulis maris. Et leuabit
d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]et[as] i[n] na[n]tib[us] et co[n]g[re]gat
profugos ip[s]e et dispersos iuda
colliget a quatuor plagis terre

et auferetur felus effrayma hos
 et uia pibit Effraym no emla
 bit uia et uia no pugnabit
 tot effraym et volabunt i huc
 vos philistinim p mae fuit pda
 fuit filios orientis ydumia
 et moab pceptu man i coru
 et filii amon obedientes et ut
 Et desolabit dñs lignu malis
 egypti et leuabit manu suam
 sup fluen in fortitudine p pui
 et i dute spūs pui p puiet cu
 i ppte riuus ita ut trasat p
 cu calceat Et erit via repiduo
 iplo meo q nliquet ab affre
 pcut fuit ipl i die q aped d etia
Et dies in die Cxii Egipti
Nulla Confitebor tibi dñe qm
 Inuentus es in corpus e furor tuus
 et copolatus es me **Ecce** deus
 saluator meus fiducialit aga
 et no timebo **Quia** fortitudo mea
 et laus mea dñs et fuit em i sa
 lute **Haurietis** aquas i gaudio
 de fontibus saluatoris et dicetis
 in illa die copitem dno i uoca
 te nome eius **Notas** facite i po
 pulis aduocetis eius memore
 qm exalps e nome ei **Calate**
 dno qm magnifice feat amari
 ate her in vniusa etia **Boula**
 et lauda hitaco syon qm mag
 nis in medio tui fuit ipl **Cxiii**
Quas babilonis quod uidit
 ysayas filius amos ppheta
 Sup mote caligopu leuate pig
 exaltate voce leuate mu i m
 grediat portas duos **Ego** man
 dau i pificatis meis et vocau i for
 tes meos in ira mea exultates
 in gla mea **Vox** multitudis imo
 tibis q i pplor frequet uox poy

regu grau cogregatuz **Et** ex
 erit uia pape milicie belli ven
 entibus de tra pad a sumitate
 celi dñs et vasa furoris ut dñs
 dat omes etia **Pluete** q ppe
 dies dñi q i uasitas a dno dñe
 qpe hoc omis man i dissoluent
 et de cor hps totabunt i tota
 Torcones et dolores tenet q
 pcuries dolebut **Unusquisq**
 ad pxim suu stupebit **Facies**
 coeunte iustus corp **Ecce** dies
 ueniet crudelis et indignatus plen
 et ne furorisq ad ponedat et
 in solitudine et piores et tota
 dos de ea qm stelle celi et plen
 dor eaz no expandet lumen su
Obtebratus e sol in ortu suo et
 lua no ppendebit i luce suo et
 visitabo sup orbis mala et tota
 ipies iniquitate corp et qepte
 facia supbia infidelu et anoge
 tia forcu humiliabo **Propter** ei
 vir auro et ho mudo obripo
 Sup her casu t bato et mouebit
 etia de loco suo qpe indignatoz
 dñi exatua et qpe die ire suo
 ris eius **Et** erit q damula fugi
 ens et q omis et no erit q cogre
 get **Unusquisq** ad plm suu co
 ditur et singuli ad etia quam
 fugiet **Die** q inuentu fuit occi
 detur et ois q supfluit cadet i
 gladio **Infantes** corp allidet
 et i oculis corp dñipient **Dom**
 corp et vapores corp violabuntur
Ecce ego suscitabo sup vos me
 dos qui argenteu no quie ne
 auru uelint p sagittis pualu
 met fice et lactatibz vti no
 miserebut et sup filios no pte

oculorum eorum Et cetera Babilon civitas
 illa gloria in regibus inclita in populo
 sua Chaldeo ipsa sicut subitit
 sub sedonia et gomora non hi
 tabit usque in fine et non fundabitur
 usque ad generationem et generationem non poterit
 ibi habitare arabs non pastor neque
 erit ibi sed requiescet ibi bestie
 et replebit domus eorum draconibus
 et habitabunt ibi struthiones et pilosi pal-
 lantes ibi et rudent ibi vlulantes
 edubus eorum et furencibus et delubris voluptatibus

Prope est ut veniat tempus **XXIII**
 eius et dies eius non elogabun-
 tur miserabitur ei dominus iacob et eli-
 get adhuc de israel et requiescet eos
 faciet super humum suam et duxerit
 advena ad eos et adherbit domui
 iacob et tenebit eos populi et addu-
 cet eos in locum suum et possidebit
 eos domus israel super terram dominus israel
 uos et ancillas et erunt capite et
 res eos qui se ceperant et subiciet
 exactores suos Et erit in die illa
 tu regem dederis tibi deus a labore
 tuo et a percussione tua et a fructu et
 te dura qua an fruiisti sumes
 pabula ista contra regem habi-
 tans et dices **Quoniam** cessat exactor
 requiescit tributum **Corripuit** dominus
 baculum impiorum virga dominum
 redde populo in indignatione plaga
 insanabili subiciet in furore ge-
 res persequere crudelis **Requiescit**
 et filius eius et in gaudia et ex-
 ultat albi etes qui letate se pup-
 te et adri libam **Pro quo** dor-
 muisti non astatet qui succidat
 vos **Inferna** subit et combatit
 in oculo aduersus tu suscita-
 bit tibi omnes gigantes et principes

et **Curator** de populo suo ad
 principes nationum **Unusquisque** debe-
 et dicit tibi **Et tu** vincat et es
 sicut et nos in filiis effusis es
Detruetur et ad miseros supbia
 tua cadit cadauer tuum **Dubie**
 te stinct tinea et opime tuum
 erit omnes **Quid** accidisti de ce-
 lo lucifer qui macer oriebas **Cor-**
 ruisti in terra qui vincabas getes
 qui dicebas in corde tuo **In** celum co-
 prenda super astra celi exaltabo
 solium meum **sedabo** in monte tes-
 tamenti et latetibus adlonis **Asce-**
 da super altitudines nubium filius co-
 celestis **Detruetur** ad infernum de-
 trahis in profundum lacu **Qui** te vi-
 det ad te inclinabit **et** perpropi-
 tate **Quid** ista est vir qui cotur
 bat etiam qui cotussit regna qui po-
 tuit orbem destrui et urbes eius **et** pro-
 vincias eius non aperuit carcerem
Omnes reges gentium **Unusquisque** dormi-
 erunt in gloria **Unusquisque** vir in domo
 sua **Tu** autem periclitus es de sepul-
 tus quia stirps inutilis **Sicut**
 fame pollutus et obvolutus tu
 es qui in fecti sunt gladio et des-
 cenderunt ad fundamenta lacu **Quia**
 si cadauer putridum non habebis co-
 portum neque tu es in sepultura
Tu etiam dissipidisti tu populum tuum
 occidisti **Non** vocabit in eternum
 semen pessiorum **Propterea** filios
 eius occidit in iniquitate patris
 eorum **Non** resurget in hereditate
 terra neque implebit faciem orbis ci-
 uitatis **Et** consurgat super eos dominus
 dominus exercituum et perdat babilonis
 nomen et reliquias et germen et

750

pergunt autem domus et pona ea in
possessioem eorum et paludes aquarum
et propago ea in scopam terrarum. **Et**
domus exaltabitur. **Et** domus exaltabitur
dicens. Si non ut putavi ita est et
quomodo me te tractavi sic euerit
ut tota affirui in terra mea. **Et**
in montibus meis coalescit eum. **Et**
auferetur ab eis iugum eorum et non
illius ab humeris tollentur. **Hoc** con-
filiu quod cogitavi super eum. **Et** terra
hec est manus exaltata super universas
gentes. **Et** domus exaltabitur de creuit
et quod potest infirmare et manus
eius exaltata et quod aulet ea. **In** a-
no quo mortuus est rex achaz finem
est non istud. **Et** letariis philistea
omnis tu quoniam comminuta est vixit per
ruffos tui. **Et** radice ei collubri
egredietur regulus et semen eius
absorbetur volute. **Et** pascentur
in monte pauperes et pauperes si-
ducialiter quiescent. **Et** interire
faciam in fame radice tua et reli-
quias tuas in ficiam. **U**lula pla-
clama ciuitas prostrata est philis-
tea omnis et ab aquilone ei fumus
veniet et non est qui effugiet agmen
eius. **Et** quid respondebit mactans
gentis. **Quia** domus fuda syon et
in ipso prope pauperes populi eius. **Ex**
Quia moab. **Quia** nocte
vastata est armoab tota et
muta quod nocte vastatus est mu-
rus moab totum. **Et** ascendit
domus regia et dybon ad exel-
sa in plactu super naboz et super me-
daba moab ululabit. **In** ductis
capitibus eius caluicium omnis bar-
ba rudet. **In** triumphis eius altissimi
sue sacro super texta eius et in plateis

eius omnis ululatus descendit in
fletu. **Et** clamabit exilium et de-
ululatus iuxta iudicia et vox eius
hoc expediti moab ululabit
sibi autem et ululabit sibi cor mo-
ab moab clama. **Et** vectes eius
usque ad segor iuxta iudicia
tem. **Et** per ascensum ei hinc fle-
ascendet et in via carnavi da-
more totum leuabit. **Et** que-
em uerum desce et uel quod des-
ce germen. **Et** uel herbarum
omnis interit. **Et** domus magni-
opus et visitatio corporis. **Ad** totum
te salici duxit eos qui aruit
clamor. **Et** in moab. **U**lula
gallim ululatus eius et usque ad
teu hinc clamor eius quia ad
dybon replete sunt sagittae. **Et**
na ei super dybon additamenta
sunt qui fugerunt de moab. **Et**
Et in aliquibus. **Et** mitte. **Ex**
Hagni domus dnatore. **Et** de
petra desce ad monte filie syon
Et ei sicut fugies a iudis et pulli
de mudo auolantes sic erit filie
moab in transensu arnon. **In**
copulud roge totum. **Et** quod
nocte umbra tua in meridie
absonde fugietes et vages
ne pedas. **Et** habitabunt apud te prope
mei. **Et** moab esto latibulum corporis
a facie vastatoris. **Et** finitibus
em pulvis consumatus est miser
desce et quod coalebat terra et
propebit in mima solud eius et se-
bit super id in ueritate in tabula
rulo dauid iudicatus et quere
iudicium et uelone reddere quod
iustum est. **Et** audiuimus super hunc moab

maru legatos et i vasis papircis
sup aquas. **I**te angeli veloces
ad gete conuulsum et dilacerata
ad pplm tribile postque no est
aliq gete expectante et coacta
ta cui dirupuerit flum et ad
ad mote nouo dm exatuu mo
te syon. **O**mo spectatores orb qui
moram i etu cu elenatu fuerit
signu i motibus videbitis et cla
gore tube audietis qz hec dicit
dnb ad me. **E**go quiesca et cope
rabo i loco meo sicut lux mea
ana clara e et sicut mabea rois
i die messis. **A**nte messe ei tota
effloruit et imatura pfecto ger
miabit. **E**t pcedetur ramugnu
eius falciabus et que delicta fue
rit abscondetur et exauiet et re
liquetur siml auibz motu et bes
tis et et estate ppetua erit sup
cu volucres et os bestie et pup
illu hyemabit. **I**n tpe illo desere
tur munus dno exatuu a p diu
so et dilacerato a p tribile p que
no fuit aliq a gete expectante
et coacta cui dirupuerit flu
mia et ad loca nois dm
exatuu montem syon. **CXII**
Omnis egipti. **E**cce dno astedet
sup nube leuem et ignediet
egiptu et mouebit simlacra
egipti a facie eius et cor egipti
talifcet in medio eius. **E**t conc
re facia egiptios adusu egipti
os et pugnabit vtr cont frem
flu et vtr cont aia qud. **I**ui
tas adusu citate regnu adusus
regnu et dirupetur spe egipti
i visceribus ei et copulu ei pa
pitabo. **E**t interrogabit simlacra

flum et diuinos suos et phitones quia
et ariolos et no videbit eis. **E**tra
da egiptu i manu dno crudeliu
et rex fortis dnoabit cor aut dno
deus exatuu. **E**t amfiet aqua de
mai et flum desolabit atqz fici
bit et deficiet flum attenuabit
et ficiabit riuu aggeru. **C**alam
et iucus marcescet nudus au
alues et riuu a fonte suo et dno
semetis irrigua ficiabit et aqz
et no erit et mediet piscatores
et lugebit omis mitteret i flum
hamu et expadetes retie sup
facie aquarum et marcescet. **C**osu
dentur qui opabat i mu plet
retes et reptentes subtilia et
erit irrigua ei flaccida omis
qui faciebat lacrimas ad capi
dos pisces. **S**tulti principes tha
nos sapientes consilii pstant
deditur consiliu mspices. **Q**uom
dicetis pstanti fili sapientu
fili regu atqz. **S**i pnt ne sa
pientes tui. **A**nuet tibi iudic
quid cogitauit dno exatuu sup
egiptu. **S**tulti sapiu principes
thamesos emaruerit mephice
deceperit egiptu angulu plet
eius. **A**ns mstuit i medio spm
vtrigimib et errat fecerit egiptu
moi ope suo sicut errat ebtia
et vomens et no erit egipto op
q faciat caput et cauda iuan
te et refrenate. **I**n die illa erit
egiptu q mlicet et paupet et he
bit a facie comotors manu dno
exatuu qua ipe mouebit sup ei
et erit tra iuda egipto i pauore
ois q illi fuit recordat paupet
a facie consilii dno exatuu q ipe

cogita sup ea **I**n die illa erunt quae
 civitates in terra egipti laqueet
 signa chananea et civitates per
 duntur **I**n die illa erunt altare dñi
 in medio terre egipti et titulus dñi
 ubi dñi ei et ei i signu et i
 equo n dñi exortu in terra egip
 ti **C**lamabunt em ad dñm a facie
 tribulationis et mittet eis saluato
 re et pugnatale q libet eos et cog
 noscat dñs ab egipto a cognos
 cat egipti dñm in die illa et colent
 eu in hostijs et muncibz et vota
 novabit dñs et soluet **E**t pavia
 et dñs egiptu plagu et sanabit
 ea et revertent egipti ad dñm et
 placabit dñs eis et sanabit eos
In die illa erit via de egipto i af
 fros et itabit affri egiptu
 et egipti i affrios et fuet egipti
 et affri **I**n die illa erit ipl ter
 ra egipto et affrio **I**ndicatio in
 medio terre cui bndixit dñs ex
 citu dñs **B**ndictus ppter me
 egipti et opa manuu mearu af
 fros **E**dicas at mea ipl **C**
In anno quo igissus e chananea
In azotu tu misisset eu dur
 gon rex affrioru et pugnass
 cont azotu et cepisset ea **I**n he
 illo locutus e dñs i manu isaye fi
 lii amos ppter dñs **V**ade et tolle
 sacru de cubis tuis et calciamen
 tua tolle de pedibz tuis et facit
 sic **V**ade nudus et discalciatus
 dixit dñs **E**icut abula fuit
 me i pias nudu et discalciatus
 triu anoz pignu et portatu ad
 sup egiptu et sup ethiopia **E**c
 minabit rex affrioru captivitate
 egipti et infm groy ethiopia iu

uene et senem nudu et discalci
 ata discipulis nat bz ad ignomi
 ma egipti **E**t tenebra confunder
 ab ethiopia ppe sua et ab egipto
 gla sua **E**t dicit qitator iude
 quu in die illa **H**ec me cat ppe
 tra ad quos confugim i auxilium
 ut liberaret nos a facie regis affri
 or et quos effuge potim nos **XXI**
Quod deseri maris **E**icut
 turbes ab affrio veniunt
 de deserto venit de terra horribilis
 visio dura nuntiata e in **R**ui
 incredulus e m pfectu agit et q
 de populator est vastat **I**scde
 clam obside medeba oez **G**emitu
 gemitu ei cessat pta ptea nre
 ti fuit luti mei doloz et angustia
 possedit me sicut angustia pti
 entis **C**orruu ac audire totur
 ratus su tu videm emaruit cor
 meu tenebre sup fecerunt me
 Babilon dilecti mea positi e in
 i mraclia **P**one mesa cotemplat
 in specula comedetes et bibentes
 Surgite principes accipite clippu
 her em dixit in dñe **V**ade et ppe
 speculatore et quodcuqz videt
 annunciet **E**t vidit eru duoru
 equitu ascensore asini et apen
 fore tam cli et cotemplatus e dili
 gent mltu intuitu **E**t clamavit
 ut leo **Q**up specula dñi ego su
 stans iugit p die et sup custodi
 am mea ego su stans totu nec
 ribus **E**cce iste venit vir aprior
 bige equitu **E**t rudit et dixit **E**c
 cidit cecidit babilon et oia pulp
 tilia deoz eius cotrita p i tra
 Tritura mea et filia arce mee
 que audiui a dño exortu deo

et anuntiavi vobis **D**ñs dicit
ad me clamat ex **sc**yr **Q**uestor
quid denote austos quid denote
Dixit austos vobis mac et non
Si qritis qritte cōtūm et vete
Qnti arabia **I**n saltu ad ves
pam dormiens in semitis do
damm **Q**uēretes siacti ferte
aqua qui hūtatū **E**ta austri
cū paubus oarite fugietis **I** fa
cie ei gladij fugietis a facie
gladij iminent a facie ar
cōtū a facie grauius preli
qm hec dicit dñs ad me **I** dñe
i vno ano qñ i ano mēnari
et auferet ois gla cedar et re
liquie mū sagittarū fortū
de filijs cedar iminent **D**o
minus dñs isrl loat **xxii**

Que vallis visiois **Q**uid
nam qñ tibi e qñ ascendisti
et tu ois in tecta clamorū ple
na **U**rbis frequēs ciuitas exal
tans **I**ntecti tui nō mēfecti gla
dio nō mortui tui i bello tūcti
pñcipes tui fugietis sūm qñ du
re ligati sūt oīs qui iucti sūt
victi sūt pñcipes tui fugietis **Q**uid
dixi **E**cedite a me amas plebo
Nolite iube ut cōplem me fr
vastitate filie ppli mei **D**ies ei
mēfectis et cōculcatōis **I** fle
tū a dñs dñs exortū i valle
visiois scrutas murū a magni
flau sup mōtes **E**t clam supit
pharetra et cū equitib hōis
et pñcipes nudabit clypeus **E**t
electe valles tue plene qua
drigat et cōtes ponet pedes
suas in porta **E**t reuelabitur
opimētu iude et videbis in illa

Die armamentū domus saltes
et sūfficiens ciuitas dauid vid
bitis qñ multiplicare sūt **E**t con
gregastis aquas pñcipes in sta
tis et domos nōm mūas et
destruxistis domos ad mūmē
murū et lacū sūfficiens mē dñs
murū et aqua pñcipes vobis et
nō sūppexistis ad eū qñ fecit ea
et opatore eus **I** loge vidistis
Et vocabit dñs dñs exortū in
die illa ad pñctū et ad pñctū et
ad caluiciū et ad cingulū pñctū
Et eae gaudiū et leticia occid
vitulos et iugulā arictes **E**t
de carnes et bibe vinū **C**ome
dam et libam **E**tas ei mōis
Et reuelata e m auribz meis
vox dñi exortū **S**i dñm tētū
mīgtas hec vobis dñs mōiam
dicit dñs dñs exortū **E**t dñs
dñs dñs exortū **V**ade et igne
ad eū qñ hūtat i tabernaculo ad
sobnam pñctū tēplū et dñs ei
Quid tu hic aut qñ qñ hic quid
exortū tibi pñctū hic ex
dñs in exalto mōriale dñs
gent in petra tabnacuū tibi
Et dñs dñs assportū te faciet pñ
cū assportatur gallū gallū
et qñ amictū pñcipes subleuab te
Coronas coronabit te tribu
latoe qñ pilam mittet te i tē
lata et spaciōsa **I**bi mōis
et ibi erit cū glē tue et igno
mima domus dñi tui et expel
la te de stacoe tua et de mōis
tuo depona te **E**t eū m die
vocalo pñctū mēu hēliachm
filii dñs et induam illum
tūca tua et cingulo tuo assportabo

eu et pte tua dabo. i manibus
 Et est qd pte hanc ubi rthm et domus
 iuda. et dabo clauem domus. David
 sup humeris eius et aperiet et
 non est qd claudat et claudet et no
 est qd aperiat et figa illud papil
 lu in loco fidelit et est in pte glie
 domus pte sui. Et suppeda sup
 cu omes glie domus pte sui. Va
 pte dila gnd. Omne vas puellu
 a vasis matera usq ad ac vas
 misticp. In die illa dicit dno ep
 citu auferet papillu qd sup
 suat in loco fidelit et fruge et cad
 et pte qd pte dno qd dno loat
O Rud thyr. Villate. LXXII
 naues maris qd vastata e
 domus vnde venit cosuenerat
 de tra cethm reuelatu e eis. Ta
 cete qui sitatis in pte negoti
 acio sydoms. Transfretas mae
 repleuerut te i aquis multis
 Semen noli fluis. messis et fru
 ges eius et fta e negotiatio
 genciu. Erubescit sydon. Et ma
 re fortitudo maris dicit. Non
 phurui et no pepi et no enutri
 ui iuuenes n ad ieremtu per
 dno virgines. Tu auditu fuit i
 egypto dolebat tu audierit de
 thyr. Transfretas mae. Villate
 qui sitatis in pte. Tu qd no h
 ma e qd glabatur a dieb pte
 mo i antiquitate sua. Duat am
 pedes sui longe ad pegnandu
 et mae cognauit hoc sup thyr
 quond coronata. Tu qd negoti
 atode pncipes in pte et i clu
 tene. Dno epatuu cognauit hoc
 ut detulhet supbia oib glie et ad

ignominia deducet. vniuersos in
 elitos ete. Transfretas mae. Tu qd
 pte filia maris no e in gulu
 ultra tibi. Vniuersa extend
 sup mae coturbabit regna.
 Dno mandauit adu su chanda
 ut cotet fortes eius et dixit. No
 adicies ultra ut gleris calup.
 ma sustinet. Vgo filia sydoms
 i cethm resurges in pte ibi
 qd no est ruines tibi. Ecce tra
 chaldeoz talis pte no fuit.
 Affur fundauit ea in capti te
 in pte robustos et sup
 poderut domos et posuerut
 ea in ruina. Villate naues
 mae qua deuastata e pte do
 vni et est in die illa in obliu
 one eis o thyr. Hox amf sicut
 dies regis vni. Post hox ad
 anos eis thyr qd tati melle
 Bume thyr extera circui
 ciuitate mae obliuioi tra
 dita. In cane frequeta tati
 ut mae tua sit. Et eis post
 hox anos visitabit dno thyr
 et reducet ea ad mae suas
 Et rursum formicabit tu vni
 usis regnis tre sup facie tre
 Et erut negotiatores et m
 cedet eius pte dno. Non
 condentur neq reponentur
 quia hox qui hitauerut cora
 dno eis negotiatio eius ut ma
 duat in pte et vestatur
 usq ad vetustatem. **LXXIII**
Ece dno nudabit tra et
 dissipabit ea et affliget
 faciem eius et dissipet hitatode

eius **E**t eū sicut plus sic facit
dos et sicut minus sic dñs efficit
a cilla sic dñs et sicut emes sic
ille q̄ vendit sicut fenator sic
et id q̄ dñs mutui accipit sicut
q̄ repetit sic et id q̄ debet dñs
pacē dissipabit et dñs dñs
p̄dabitur dñs ei locutus ē
vñ hoc luxit et defluxit terra
et infirmata ē defluxit orbis
infirmata ē altitudo p̄la t̄re
et etia mēsa ē ab habitatoribus
suis q̄ t̄n̄gressi sūt leges mu-
tauerunt ius dissipauerunt fides
semperitū p̄ hoc maledictio
verabit etiam et peccabunt habitato-
res t̄re **E**t dñs infamet cultores
eius et reliquetur hōies p̄uici
luxit vidēma infirmata est
viciā iugemuerunt om̄s qui leti-
batur corde **C**essa gaudiū ty-
panoz̄ quieuit sonitū leticiū
cōtinuit dulcedo citharē **E**t cā-
tico nō bibet vinū **A**ma erit
pocio bibentibus illis **E**t trita
ē ciuitas vāitatis **C**lausā ē
dñs dom̄ nullo mēte **E**t dñs
eū sup vmo ipluēis dñs ē
oīs leticia t̄n̄slatu ē gaudiū
oīs t̄re **R**elicta ē i vrbē solitu-
do et calamitas opprimet p̄tas
q̄ hēc erūt i medio t̄re i medio
p̄loz̄ **Q**uō q̄ pauca ostiue que
remasert exaltat ex olea et
racem cū sūt finita vidēma
dñs leuabit vocē suā atq̄ lauda-
bit cū gl̄ificatq̄ sūt dñs h̄m̄
ent de mari p̄ hoc i doct̄m̄
gl̄ificat dñm i m̄filiis maris
nomē dñi dei ipl̄ **E**t finibz̄ t̄re
laudes audiuim̄ gl̄iam iusti **E**t
dixi **B**eatitū meū i secū meū

manū **V**eni m̄l̄i p̄uiciūm̄ p̄
uāitati sūt et p̄uiciūm̄ t̄n̄s
p̄uiciūm̄ sūt s̄formido i p̄-
uiciūm̄ et laqueus p̄ p̄ t̄ q̄ habitator
eū t̄re t̄re t̄re q̄ fugiet a facie fo-
midis cadet i p̄uiciūm̄ et q̄ p̄ cōpli-
cū de fouea t̄n̄t laqueus q̄
cacharūte de exar̄s p̄p̄e sūt
et cōuiciet s̄m̄d̄m̄ t̄re t̄re
fracta cōfiget etia et cōuiciet
cōd̄m̄ etia **C**omōtōe cōmōtōe
etia agitatōe agitatōe etia p̄uiciūm̄
ebrius et aufertur q̄ tabnādm̄
vñ i noctis et grauabit cā m̄q̄
tas sua et cōuiciet et nō adiacet
ut resurgat **E**t eū m̄ die illa
visitabit dñs sup miliciā celi i
exar̄s et sup reges t̄re qui sūt
sup t̄ra **E**t cōgregabit i cō-
gregatōm̄ vñ p̄as i lacu
et claudet ibi i cāte **E**t p̄p̄
m̄l̄os dies visitabitur et eru-
bescet lūa et cōfūdet sol cū reg-
nauit dñs cōuiciet i nocte spon-
i n̄l̄m̄ et i cōp̄uiciūm̄ sūu sūu sūu
gl̄ificat dñm **E**t **XXV**
Domine deus meus es tu ex
altabo te et cōfitebor nomē
tuo qm̄ fecisti mirabilia cogita-
tōes atq̄ quāq̄ fideles amen **E**t
posuisti ciuitates i t̄n̄l̄m̄ vrbē
forte i ruina domū alienoz̄
ut nō sit ciuitas et i sepulchro
nō edificet **E**t sup hoc laudat te
p̄p̄us forte ciuitas gerit robur
t̄re t̄re t̄re q̄ sūt es forti-
paupi fortitudo egens i t̄n̄l̄m̄
p̄uiciūm̄ p̄uiciūm̄ a t̄n̄l̄m̄ vmbra cū ab
estu **E**t p̄uiciūm̄ ei robustoz̄ q̄ t̄n̄l̄m̄
ipellat t̄n̄l̄m̄ **E**t sicut estus m̄p̄i
t̄n̄l̄m̄ alienoz̄ h̄uiliabis et
q̄ calōe sub nube t̄n̄l̄m̄ p̄p̄es

foris marces facies facies
dne ex tunc dicit ipse i morte hoc
conuiuui pugnu medullarum
demic defecate. Et precipitabit
morte isto facie vinctu colligati
sup ob plos a tela qua credit est
sup vinctu nacoce precipitabit
morte in sempiternu. Et auferet
dne deus omes lacrimas ab oi facie
et ophriu ppi sui auferet de vni
usa sua quia dne locut e. Et dicit
in die illa. Ecce deus in iste ex
spectauim? eu a saluabit nos. Iste
dne sustinuum? eu exultabim?
et letabim? i salutem eius quia
requiescit man? dm i morte isto
Et titulabit moab sub eo sicut
tentur palce i plaustru a septen?
Et man? suas sub eo sicut expte?
dit natans ad natans a huius
bit glaz eius tu allis hoc manu
et mumea sublimu muror
tuor coridet a huius abut a detra
gentur i tra usq ad puluem. **CXXVII**
In die illa titulabit titulum
Istud i tra iuda. Verbo forti
tudinis me spon saluator ponet
in ea murus et antemurale api
ce portas et ingrediet? ges iusta
custodiet? veritate. Vetus error
alut suabib pace pace q m te
pauim? Opastis m dno i sculis
et m dno deo forti i ppetuu
quia iuuabit hntes i exaltati
uitate sublimem huius abut. Iste
liabit ea usq ad tra a trahet ea
usq ad puluem. Loculabit cam
pob paupis gressus egenor. Et
mita iusti recta e rectus callis
iusti ad ambuladu. Et i semita
iudicor tuor dne sustinuum?
te no tuu et meoriali tuu i depi?

dero aie. Ista mea desidera? eu
nocte sed et spu meo i pordis
meis. De mane vigilabo adae
Et feceris iudicia tua i tra iusti?
cia distem os hntatores orb? m?
feram? impio? no disset facie
iniqua. In terra piaz m q gessit
et no videbit glam dm dne ex
aliet man? tua a no videat. Vide
ant et confundat? zelatus populi
et ignis hostes tuos deuoret. Et
dabit? pace nobis. Ista ei opa ma
opatus es i nob? dne de q m posse?
derue nos dm absq te titulabit m
te recordem? nois tui. Morietes
no uiuat et gigates no resingant
ptea visitasti et contriuiisti eos
et p didisti omes meoria cor et
indulpsisti geti dne indulpsisti geti
Nunquid glificatus es? Plongasti
omb? timos tra dne i agustia
repperit te i tribulacoe m m m m
doctrina tua eis. Iste q cocep? gaud?
tu appiquauit ad partu dolens
clamat i doloribus suis sic facti
sum? a facie tua dne. Cocepim?
et pcuruim? et pepim? spm
salutis. No fecim? iusticia i tra
ideo no recidere hntatores tene
vinct mortui tui dne iterfecti
mei resurget. Exprophetam et
laudate qui hntatis m puluere
qz res luc? res tu? a tra gigatiu
decras? i ruina. Vade pple me?
intra cubacula tua claude hntia
tua sup te. Absconde modicu ad
momentu don? ptergrat? idigna?
mea. Ecce em dne egreditur de
loco suo ut visitet nigtate hnta?
tois tra contra eu a reuelab? tra
pab? pui a no opiet ult? i fiores suos

In die illa visitabit **XXVII**
 i gladio suo duro a gendit et fecit
 sup leuatham serpente nocte
 et sup leuatham serpente nocte
 osu et occidit actu q' imai e' In
 die illa vinea mea catabit ei
 Ego dno q' suo ea repetit ppia
 bo ei ne forte visite tota cum
 nocte et die suo ea indignatio
 no e' m' Quis dabit messimam
 et veprem iplio Gradiaz sup
 cam succenda ea p'it an poa
 tendo fortitudinem mea faciet
 pace michi pace faciet m' qui
 egreditur ipetu a iacob floret
 et g'miabit ipl et iplebit suz
 ac orbis semie Quicquid iuxta
 plaga paucit se prussit cu a
 paut occidit interfectos e' p'ic
 occisus e' In mesura cotra me
 furam cu abi ta fuit iudicabit
 ea mediatibus e' m' spu suo duro
 p' die estus Idro sup hoc dicit
 inq'tas domui iacob et iste ois
 fructus ut auferatur p'it e' cu
 posuit omes lapides altaris p'ic
 lapides cineris allisos no p'ale
 luci et delubria Ciuitas ei mu
 ta desolata est et speciosa relin
 quet et dicit q' desu ibi pas
 cet vitulus et ibi accubabit et
 cosuet sumitates e' In scitita
 re messis illi cotentur mulies
 videntes et doctes ca No e' ei
 aplus sapiens p'tea no misere
 bitur eius q' fecit cu et q' foruit
 cu no p'act ei Et e' i die i' p'ar
 riet dno ab alio fluio usq' ad
 torrente egipti et vos cogrega
 bini vn9 et vn9 filij isrl Et e' i
 m die illi claget i tuba magna

e' vident qui p'ati fuerit de tem
 affirio et qui eueti fuerit de
 dno egipti et adorabunt dno
 i more suo in iherusalem **XXVIII**
Et corone supbie ebri9 et
 p'it et p'it d'ndi gl'e
 exultatois e' qui e' i d'ndi
 vallis pigriui pigriui e' cum
 tes a vno Ecce validus et fortis
 dno sicut impetus gradinis ta
 bo configes sicut ipetu aqua
 m'laq' vndaci9 et emissaz sup
 tra lata et spaci9a pedibus
 coculabit corona supbie ebri
 oru effraym et e' flos decora
 gl'e exultatois e' q' e' sup vna
 vallis pigriui q' temporanea
 an matutate autupm q' cu as
 pepit iudens statim ut mau tem
 erit deucabit illud In die i' cu
 dno exultauit coroa gl'e et p'itu
 exultatois residuo p'it su9 p'it
 iudici9 sedentis sup thronu et
 fortitudo reuerentibus de bello
 ad porta Veru h'ij q' p' vno n'f
 rierut et p' ebrietate emuerut
 sacerdos et p'p'ia nescierut pre
 ebrietate absorbiti p'it a vno
 Emuerut i ebrietate nescierut
 vidente ignorauerut iudiciu de
 em mense replete su9 vomitu
 p'ordiu q' ita ut no esset locu
 que doceret scia9 et que intelligi
 faciet auditu9 Abactatos a lac
 te auis9os ab ubibus q' mada
 remada mada remada p'p'ia
 re p'p'ia p'p'ia re p'p'ia
 modicu ibi modicu ibi In laq'ia
 em labij9 et lingua alta loquet
 ad p'p'ia istu cui dixit Ecce reges

mea respice iussu et hoc e meum re
 frageum et noluerit audire. Et cum
 eis omni dñi mada remada exspecta
Modica modicu ibi modicu ibi
 ut pndat a cadat retrorsu et cote
 ritur et illaqueentur a caput.
Et hoc audite omni dñi viri illi
 foras qui dñam sup pñm meum
 q e m m m. **Quis** ei pñs
 sedus cu morte et cu inferno fler
 em pactu flagellu rmdms
 cu tñsiet no veniet sup nos q
 posuimedaui spem meam et men
 dacio pteeti sum. **De** hoc dñat
 dñs deus. **Ece** ego mitto i fuda
 metis syon lapide agulare pñs
 si pbatu m fudamico fudatu q
 accidit no festinet. **Et** pñs ui
 dicu m pondere et iusticia i me
 sum et subdet qñdo spem meam
 dñi et pñs com. **Que** rñdabit
 et delebitur omni cu morte et par
 tu omni cu inferno no stabit. **Pla**
 gellu rñdas cu tñsiet etitis ei
 i conculatcom qñcuq pñsificet
 tollit vos qñ mac dñuulo p
 tñsibit m die ac nocte et tñsodo
 sola vepato intellm dabit audi
 tui. **Co**agustatu e ei pñs ita
 ut alit decidat et pallu breue
 vñs opire no pñ. **Sicut** enim
 mote dñuionu stabit dñs sic
 m valle q est m gabaon irasce
Et faciat opus suu. **Aliem** e op
 eub ut opet opus suu pñs
 e opus ei ab eo. **Et** ne nolite illu
 de ne forte rñsngat vñsula vñs
Cosuaom ei et abbreviaom ne
 audiu a dño deo epñtū sup
 vñsua etia. **Auribus** pñpñs
 audite vñs dñm mea attēdite et
 audite eloqu meum. **Sup** tota die

Et sicut arans ut pñs pñs
 et sicut hñm suu. **Et** ad
 quauē facie ei pñs gñs et cñm
 tu pñs et pñs tritū pñs
 ne et oñs et mñs vñs m
 pñs suu. **Et** erudit illu de
 suu i iudico docebit illu. **Et** ei
 m pñs tritūabit gñs nñs pñs
 austri sup cñm circuibit pñs
 m vñs exuicet gñs et cñm
 m baculo pñs at cñm uetur
Peru no pñs tritū tritū
 bit illu nñs vñs cu rota pla
 ustri nñs vñs suu cñm uet
 eu. **Et** hoc a dño deo epñtū epñ
 uic ut mirabile facit cñm
 et magnificaret iusticia. **XXIX**
U Ariel Ariel ciuitas quam
 expugnat dauid. **Ad** dñs
 annu ad annu pñs pñs
 lute sue et cñm uallabo ariel
 et eis trñs et meres et eis m
 qñ ariel. **Et** nñs dñs qñ pñs
 i cñm tuo et iaciam cñm te
 aggem et mñs pñs i obpñ
 one tua hñs abis. **De** tra loqñs
 et hñs audiet eloqu tuu. **Et** eis
 qñ pñs de tra vñs tua et de hñs
 mo eloqu tuu mñsabit. **Et** eis
 sicut pñs temus mñs vñs
 tilacu te et sicut fñs pñs
 fñs mñs corp qui cñm te
 pñs. **Et** qñ nñs cñm
 a dño epñtū. **Dis**cabit i cñm
 et i cñm tra a vñs mñs
 bñs et cñs et flame ignis
 deuoratis. **Et** eis pñs pñs vi
 pñs nocturne mñs om
 gñs que dñm uerit contra
 ariel et omñs qui militauerit et
 obpñ et pñs aduñs ca
Et sicut pñs efurics et cñm

T

cu ac fuit expugnatus vacua e
 aia eius. Et fup ficut p pmat q
 tuens a bibit et poftea fuit exp
 gectus lappus ad huc pfitit a aia
 eius vacua e sic eie mltitudo om
 getu qui dimittunt tot mte
 pon. **O**bstupescite a amirami
 fluctuate et vacillate iebriami
 et no avmo mouem a no ab e
 bricte qm mifcuit vob dno
 ppm soporis. **C**laudet oculos
 vros pphas a pncipes vros qui
 vide vifiones opiet. Et cu vob
 vifio om ficut va libu signati
 que cu dederit fcti hns dicit
 lege iftu. Et rndebit no poffu
 signatus e ei. Et dabit liber
 nfecti hns dicit q ei lege et
 rndebit nfecti hns. Et dixit
 dno. **E**o q appropinquat p p ifte de
 pto et labns fuis glificat me
 T cor at e q loge e a me et timu
 ere me madato hom a doct mib
Ideo ecce ego adda ut amirami
 facia ppls hunc miraculo grun
 di et stupendo. **D**eribit ei fapia
 a fapientibus e q a mte hns p u
 de cu eius abscondet. **N**e qui pro
 fundi est corde ut a dno abfon
 datis confilii quoz p u i tenebris
 opa et dicunt. **E**ius videt nos
 et quis nouit nos. **P**erufa est
 hec vna cogitaco q lutu cotra
 figulu cogitet a dicat op9 fcti
 pto no fecifti me a figmentu
 dicat fcti pto no mte hnt no
 ne ad huc i medico et i brui co
 ditet liban9 m tharmel. Et car
 mel m faktu reputabit. Et audi
 ent m die illa fudi va libu a de

tenebris a caligie ocli totu
 videbit. Et addet mites m dno
 leticia et paupes hores m fcto
 ipse exultabit qm dicit q p
 ualebat cofuatus e illu a p
 tefi fuit omib qui vigilabat p
 mte hnt qui peccare faciebant
 hores m vo a arguetem i porta
 pphatubat et defflauet. **P**ro
 a iusto p p hec d dno ad domu
 iacob a redit abraham. **N**o modo
 cofundet iacob. **N**ec modo vlti
 eius erubefcet fed ad videt fili
 os fuos opa manuu mearu m
 medio fui ftificatos no mearu
 ftificabit nome fm iacob a deu
 ipse p dicit et fcti erates
 p p mte hnt a mte hnt dicit
E filii defertor. **C**xxv. **E**
 dicit dno ut faceretis con
 filium et no ex me a ordine
 m telam et no p ppm meum
 ut addetis pcam fup pcam qui
 ambulatis ut defendat i egip
 tu et os meu non mte hnt
 pantes auxilium m fortitudine
 p hntes fiducia i vmbra
 egypti. Et cu vobis forti p hnt
 raoms m confusione a fiducia
 vmbre egypti i ignominia. **T**e
 nuc em m thap m pncipes tui
 et nuc tui ufq ad thames pue
 nerut. **O**ms confusi ft p p p
 q eis pdesse no poterat n fcti
 m auxilium et i aliqua vtilita
 te fed m confusio a i obp hnt
Oms iumetoz austru. **I**n tra
 tribulacois a angustie. **L**ena
 et leo ex eis vippera a reglus
 volans portates fup humeros

iumentorum diuitias suas et super gregem
 camelorum thesauros suos ad quod
 quod eis prodesse non poterit. **E**gyptum ei
 frustra et vane auxiliabitur
Ideo clamaui super haec superbia
 tua et quiesce. **V**erum quod ingressus
 es in eam super buxum in libro di-
 ligentem exara illud et eis in die
 nouissimo in testamento usque in tu-
 mulum. **P**lurimum enim ad iracundiam provocatus
 es et filii medaces filii nolentes
 audire legem dei qui dicunt videntibus
 nolite videre et appropinquantes nolite
 appropinquare nobis in qua terra sunt. **R**ogamus
 enim nobis placere videte nobis
 errores. **R**uferte a memoria decem
 nate a me semita cessat a facie
 mea sicut ipse propter haec dicit dominus
 scilicet ipse pro eo quod reprobas
 vni hoc et propter in calumpnia
 et in tumultu et in impietate super eo
 propter eum vobis iniquitas haec sicut
 in disrupto cadere et resurrexerit mu-
 ro ex celsis quoniam subito dum non spe-
 rantur veniet cotricus eius et comi-
 nuetur sicut cotritur lagena et
 guli cotricos qualida et non ve-
 nient de fragmentis eius testis in
 qua portetur igniculus de te
 dno aut hauidetur paru aqua de fo-
 uca quod haec dicit dominus deus scilicet ipse
Ei reuertamini et quiescat salui-
 tas. **I**n plene et ipse est for-
 titudo vna et molustis et dixisti
 nequaquam sed ad equos fugiemus
 ideo fugietis. **E**t super veloces as-
 cendemus. **I**deo velociores eritis qui
 persequetur vos. **N**ulle homines a fa-
 cie eius vni et a facie eius
 quoniam fugietis dum reliquamini qui

malus natus in vni motus et qui
 signum super colle propter expectat
 dominus aut misericordia mea et ideo qual-
 tabit propter nobis quod deus iudicij
 dominus. **E**t dominus qui expectat in
 apertum enim syon habitabit in iherusalem
 ploratus nequaquam plorabis mi-
 seris miserebitur tui. **I**duoam
 clamoribus tui statim ut audieris in
 debet tibi et dabit vobis dominus pa-
 nem artem et aqua breue et non fa-
 ciet auolam a te ultra doctore
 tui. **E**t erunt oculi tui videntes
 preceptore tuum et aures tue audi-
 entes vni post egum monentis haec
 et via ambulate in ea neque ad dex-
 teram neque ad sinistram declinabit
 et cotaminabitur laminas pulpe-
 rilium argenti tui et vestimentum co-
 flatibus auri tui et dissipabis ea
 sicut in iudicia menstruate. **E**g-
 de et dicit ei. **E**t dabitur sibi tuo
 pluuia ubi cum seminaueris in terra
 et panis frugum erit eis ubi rimus
 et quod vobis. **P**ascet in possessione
 tua in die agni spaciose et thau-
 ri tui et pulli asinorum qui operantur
 terra in iumento inigma coedent
 sicut in area ventilati sunt. **E**t erunt
 super omnes monte ex celsis et super
 collem eleuatum riuus et riuus aqua
 in die in iumento inigma coedent
 deris. **E**t erit lux lucis sicut
 lux solis et lux solis est septem
 iter sicut lux septem diebus in die
 quod alligauit dominus vni propter sui
 et praeputia plage eius sanauit
 ecce nomen domini venit de longinquo
 ardens furor eius et grauius ad
 portandum. **S**abia et repleta sunt

indignatione et ligna est quod ignis
 deuorans. Spiritus eius velut torrens
 inundat usque ad medium colli ad per-
 dendas gentes in misericordia et fletu
 eius quod est in misericordia propter
 salutem eius uobis sicut uox fustis
 te sollempnitatis et leticia cordis
 sicut appropinquat ad tuba ut intret in
 monte domini ad forte israel. Et audi-
 ta faciet dominus gloriam uocis sue et
 et rore brachii sui ostendet in comi-
 natione furoris et flamma ignis de-
 uorantis allidet in turbe et in lapi-
 de grandinis. **A**uocet enim dominus paue-
 bit assueti uox percussus et erit in
 fitus uox fudata quia reuerentia
 faciet dominus super eum in cunctis
 et in tyrannis et in bellis pauperibus
 expugnabit eos propterea et ei ab-
 heri topi et a rege propterea p-
 fudata et dilatata. **A**utem
 eius ignis et ligna multa flatus
 domini sicut torrens sulfureus succedet ei
 et qui descendit in egiptum. **XXXI**
Ut ad auxilium in equis span-
 tes et habentes fiduciam super quadrigas
 quia multae sunt et super equitibus
 quia pualidi nimis sunt et non
 sunt confisi super semet ipsos et dominum non
 reuerentur. **I**pe autem sapiens adduxit
 malum et uiam quam non abstulit.
 Et consurgit contra domum pessimam
 et contra auxilium operancium in
 quitate. **E**gyptus homo et non deus
 et equi eorum caro et non spiritus et dominus
 idcirco auert manum suam et corrumpet
 auxilium et cadet cui prestat
 auxilium simulque omnis consumetur
 quia hec dicit dominus deus ad me
 Quod si rugiat leo et catulus leonis

super pedem suum cum occiderit ei mille
 pastores a uoce eorum non formida-
 bit et a multitudinis eorum non pau-
 det sic descendet dominus spiritum
 plerumque super monte syon et super
 colles eius. **S**icut aures volantes
 sic proteget dominus spiritum in
 regens et liberabunt in fines et in
 uanis. **C**ontinui sicut in psumptis
 necessitatis filii israel. **I**n die enim
 illa abiciet uir ydola argenti
 sui et ydola auri sui que fecerunt
 uobis manum uiram propter eam et cadet
 assueti in gladio non uiri et gladius
 non hominis vorabit eum et fugiet non
 a facie gladii et iuuenes eius
 uictoriales erunt et fortitudo eius
 a rore transibit et paucis fugie-
 tes principes eius. **D**ixit dominus autem
 ignis est in syon et in iherusalem
 et in iherusalem. **E**cce in iusticia regnabit. **XXXII**
Rex et principes in iudicio
 perierunt. **E**t erit uir sicut qui abro-
 dat a uento et relinquit se a tempesta-
 te sicut riuus aquarum in siti et in
 bra petre preminet in terra destituta
 non caligabit oculi uide eum et au-
 res audierunt diligenter auscul-
 tabunt. **E**t cor stultorum in intelligi-
 sciam et ligna balborum uolunt
 loquuntur et plane. **N**on uocabitur
 ultra is qui in sapientia est princeps ne-
 que fraudulenti appellabuntur maue
Stultus enim fatua loquitur et cor
 eius faciet iniquitatem ut perficiat
 similitudinem et loquat ad dominum frau-
 dulenter et uacua faciat aures
 esurientis et potum facientis aufert
 fraudulenti uasa pessima se. **I**pe
 enim cogitationes continabit ad per-

dos mites in pme medaci cu
loquet paup iudiciu pnceps u
ca que digna sue pncepe cogita
bit et ipe sup duces stabit am
liens opulente fuge et audite
voca mea filie confidetes pcepit
auribus eloqui meu post dies
em et anu et vos toturbabim co
fidentes consumata e ei vidua
collectio ultra no reiet pstupes
rite opulente toturbam cofiden
tes exuite vos et cofudim aca
gite lulos vros sup vbera plagi
te sup regione desideabili sup
vinca fertili Sup humu populi mei
spic et vepres ascendet qnto ma
gis sup os domos gaudij ciuitat
exultatis Domus ei dispa e mul
tudo vrbis relicta e tenebre
et palpato fce sue sup ppeccatas
usq ietm Gaudia onagroru
pascua gregu don effudit sup
uos spues de exalto et cu destu
in chermel et chermel i saltu
reputabit et qitabit in solitudine
iudiciu et iusticia in chermel pe
debit et cu opus iusticie pax
et cultq iusticie sileciu et pcut
tas usq i sempitnu Et pdebit
ppq meq i pulchritudie pacis in
tabnaculis fiducie et i requie
opulenta Erando ac i desepae
salus et humilitate humiliabitur
ciuitas. Bti qui seratis sup os
aqua mittetes pedes boues et asini

Ut q pdaris none **xxxiii**
et ipe pdabebit et q pme
none et ipe pnceps cu cofua
uicis de pdacom de pdabis cu fa
tigatus deficiet cotepne gtepne

Dne misere mi te ei expecta
um esto brachiu meum i mane et
salus nra in ipe tbulacois. Quos
ce angli fuge et popli ab exaltaco
tua disipe pte getes Et cognoga
bit spalia vna sicut colligit brucq
velut cu fosse ple fuerit de co
Magnificatus e dñs qm hntabit
i exalto implebit syon iudicio
et iusticia Et cu fides i tribus
tuis diuicie salutis sapia et pia
tior dñi ipe thaurus e Ecce vi
getes clamabunt foris angeli
pacis amae fletus dissipate p
vie cessauit tñsces p semitam
Iritu sem e pactu pccat cui
tates no reputabit hoies supit
et elagruet tra cofusa e liban
et obsuruit et stus e saron si
cut destu et cocussa e basim et
carmelus. Nunc confurga dicit
dñs ne exaltabor ne pubeuabor
Cocipietis ardore parietis stipu
la spues ur ut igne vombus
Et erit popu q d i incendio timis
spme cognogate igni coburent
Audite qui loqe estis que scari
cognostite vicini fortitudinem
mea Cotriti sue in syon piores
possedit timor ypocritas Et
potest hntae de vobis cu igne de
uoratel Quis hntabit ex vobis
cu ardoibus ppetme Qui am
bulat i iusticijs et loqt veritate
et piat auuicia ex calupnia et
exultit manus suas ab oi mune
Qui obturat aures suas ne au
diat paguiz et claudit oculos suos
ne videat malu iste i exalto h
tabit Humecta saporis subtilitas
cuis pame ei datus e aq et fides

pdicantes sicut

7
sunt Reges in decore suo videbitur
eius cor net. Et de lege cor tuum
meditabitur tunc. **V**bi est tunc ubi
est va legis ponderis ubi est doc
tor puulor. **P**opuli ipse dicitur
no videbitur. **P**ropter alii fmonis ita
ut no possit intellige distitu
ligue eius in q nulla e sapientia
Respice fmon civitate polipm
me. **C**auli tui videbit nlm cui
opulenta tabnacuul qd neq
tiffenri potit n aufentur clau
eius i sempiternu. **R**omus fumeli
eius no ruper q solumo ibi m
mfiat. **D**ns deus nr locu fluvio
ru riuu latissimi et patetes no
tiffibit p eu nauis remigune
q triceris magna tiffrediet
eu. **D**ns ei iudex nr. **D**ns legiser
nr. **D**ns rex nr. **I**pe saluab nos
Rapati sut fuculi tui sed no p
ualchut. **S**ic est mala tua ut di
latat pignu no qas. **T**ue diu
detur polia p darcu militaz clau
di diripiet rapina n dicit vici
n9 elanguit pfluu q hitat i ea
aufereetur ab eo iniquitas. **CXXXIII**
Credite gentes et audite et
ipli attendite audiat tlu
et pletitudo e9 orbis et dme
germen quia indignaco dm
sup ob gentes et furor super
vniuersa milicia corp. **I**ntestat
eos et dedit eos in occisiones
Intpecti corp piciet et de cada
uilibus corp ascendz fetoz. **T**a
bestent motes a **cauandus**
sagvne corp et tabescent ois
milicia celoz et coplicabur

sicut liber celi et ois milicia
corp defluet sicut defluit folia
de vinea et de ficu qm iebunt
e in celo gladiu meum. **I**ntestat
sup vduca descendz et sup psm
interfecit mee ad iudiciu gla
diu dm repletz e sagvne itas
satur e adipe de sagvne an
et hircorp de sagvne medullas
aictu. **V**ictia ei dm i hostia rnt
fecit magna i eta dom et de
de vnicornes cu eis et thauria
potetibus. **I**nebrabit eta corp
sagvne et hum9 corp adipe pig
vnu qz dies vltoru dm anre
tributoru iudiciu syon. **E**t contet
tonetes eius i pite i hum9 eam
sulfur. **E**t cu eta es i pite an
dente nocte et die no extinguet
i sempiternu. **A**scendz fum9 eius
agnaco in glatorz desolabitur
in scdm polor. **N**o est tiffies p ea
et possidebit illa onocrotalus
et erit i ibipz coru. **I**ntabur
in ea. **E**t extendet sup ea mēsa
ut redigatur ad nichilum et pen
diculu i desolatorz. **N**obiles eius
no erut ibi. **R**egē potit i uocabit
et dms pncipes e9 erit i nichilum
et orietur in domibus e9 pme
et vitice et paluiz i muioribz
eius et cu cubile draconu et
pastua struonū et occret demo
nia ouocetaur9 et pilos9 clabit
ale ad alteru. **I**bi cubabit lania
et iueit sibi requie. **I**bi habuit
fouea ericuis et emulit ca
tulos et arufodit et fouit i m
bra eius. **I**lluc congregati st milia
ale ad alteru. **R**equie diliget
i libro dm et legite vnu ex eis
no defuit ale alaz no qfuit

qua quod ex ore meo procedit illud
 madavit et spiritus eius in me
 et et ipse eis misit spiritum et man
 eius diuisit ea illis in mensuram
 et ipse eis possidebit eam in gna
 et et gna com habitabit in ea **Cxxxv**
Letabitur de gna et iuicia et epul
 letabitur solitudo et florebit p
 liliu. Germinas gminabit et epul
 erit letabunda et laudabit. **U**la liba
 in data est ei decore carumeli et saron
 Ipsi videbit gloriā dñi et decore dei
 sui. **C**onfortate manus et dissolutas
 et genua debilia roborate. **N**ate
 pusillanimes confortamini nolite
 timere. **E**cce deus in vobis adducit
 retribucōis deus ipse vobis et sal
 uabit nos. **T**unc appient oculi ce
 corum et aures surdorum patebunt
 et saluet claudus sicut ceruus
 et aperta erit lingua mutarum
 et scisse sunt in deserto aquae et tonitrua
 in solitudine et quae erat arida et stag
 num et siccitas in fontes aquarum. **I**n ci
 uitatibus in quibus prae dixerat
 tabae oclatur viros calami et
 iuici et eis ibi scita et via et via
 sua vocabit. **N**on transibit per ea pop
 latus et haec est vobis directa via
 ita ut stulti non erret per ea. **N**on
 erit ibi leo et mala bestia non as
 cendet per ea non inuenietur ibi. **E**t a
 bulabunt qui libenter fuerunt et redier
 unt a dño conuenienter et venient in syon
 cum laude et leticia perpetua super
 caput eorum. **B**audium et leticia ob
 tinent et fugiet dolor et gemitus.

A et semper est in primis anno **Cxxxvi**
Regis ezechie ascendit sen
 nacherib rex assyriorum super
 ciuitates iuda multas et cepit eas

Et misit rex assyriorum rapha
 de lachis in ierusalem ad ezechie
 et manu graui et fecit in aqueductu
 piscine superioris in via agri fultis
 me. **E**t egressus est ad eum **E**liachin
 filius ezechie et ead sup domum et po
 na scriba. **J**oahse filius **J**asaph a
 cometa et dixit ad eos rapha
 res. **D**icitur ezechie. **H**ec dñs rex mag
 nus assyriorum. **Q**uae est fiducia ista
 qua confidis aut quo confidis ut por
 titudine rebellas disponis. **S**uper que
 habes fiducia quod recessisti a me. **E**cce
 confidis super baculum arundinis et
 constructu istu super egiptu cui si
 inipus fuit. **N**on transibit in manu
 eius et perfonabit eam. **P**rophetas
 rex egipti omnes qui confidunt in eo
 et si videris in. **I**n dño deo mō
 confidim. **N**one ipse est cuius abstu
 lit ezechias exalta et altaria et
 dixit uide et in. **C**ontra altari isto
 adorabitis. **E**t ne trade te dño
 meo regi assyriorum et dabo tibi duo
 milia equorum non potes ex te pbe
 asensores eorum. **E**t quod iusticiis
 facie iudicis vni loci ex suis
 dñi mei minoribus. **E**t si confidis
 in egipto in quadriga et in castibus
 et ne nuquid sine dño astedi ad
 tra ista ut dispendium ea. **I**n dñs dixit
 ad me. **P**roinde ad tra ista et dispen
 da. **E**t dixit ezechie et sobna et jo
 ahse ad rapha. **P**roque ad suos
 tuos super lignum intelligem. **E**m
 ne loquaris ad nos iudaice et auri
 bus populi qui est super murum. **E**t dixit ad
 eos rapha. **P**ro quid ad dñm tuum
 et ad te misit me dñs meus ut
 loquerer oia vā ista et non potius
 ad viros qui sedent super murum ut

comedit siccum suum et bibit vinum
na pecunia suam vobis. Et factum
est et clamavit voce magna
iudaica et dixit. Audite regis
magni assiriorum. Hec dixit rex
No seducat vos ezechias quia non
potest erui vos. Et non vobis
tribuat fiducia ezechias super
domino dicens. Eruens liberabit nos
dominus non dabit civitas istam manu
regis assiriorum. Nolite audire eze-
chiam. Hec ei dixit rex assiriorum. Faci-
te mecum benedictionem et egredimini ad
me et comedite unusquisque vi-
nam suam et vinum suum sicut suum
et bibite unusquisque aquam cisternae
suae donec venia et tollam vos ad
terram quam est terra frumenti et
vini terra panis et vinearum nec
conturbet vos ezechias dicens. Dominus
liberabit nos. Numquid liberaverit di-
genium unusquisque terram suam de
manu regis assiriorum. Ubi est deus
emath et arfath. Ubi est deus sephar-
nau. Numquid liberaverit samariam
de manu mea. Quis est ex omnibus
diis terrarum istarum qui eruerit terram
suam de manu mea ut eruat dominus
iherusalem de manu mea. Et siluerunt
et non responderunt ei. Vnde respondit
ei eis rex dicens. Ne respondeat ei.
Et ingressus est eliahim filius elchic
qui erat super domum et sobna scriba
et ioab filius asaph. Et comen-
tantes ad ezechiam passis vestibus
et nuntiaverunt ei verba rapsace. **xxxviii**
Ad secundum quod tu audisti rex eze-
chias scidit vestimenta sua
et obvolutus est sacco et traiecit
in domum domini et misit eliahim
qui erat super domum et sobna scribam

et seniores de sacerdotibus qui
sacerdos ad ysaia filium amos
et dixerunt ad eum. Hec dicit ezechias
dies tribulationis et correptionis et
blasphemie meae. Dices. Hec quia veniet
filius usque ad partum et datus non est
pariendi. Si quis audiat dominus et
cuius verba rapsace quem misit rex
assiriorum dominus suus ad blasphemiam
deum vivente et expugnandum iherusalem
quod audiuit dominus deus tuus. Hec
ergo orationem per reliquias quem recepit
fuit. Et venerunt filii regis ezechie
ad ysaia. Et dixit ad eos. Ipsi
Hec dicetis domino vestro. Hec dicit dominus
De timeas a facie viri quem au-
disti quibus blasphemaverunt pueri
regis assiriorum me. Ecce ego da-
bo ei spiritum et audiet nuntium et re-
vertetur ad terram suam et convertetur
faciem suam gladio in terram suam. Tempus
est autem rapsace et invenit regem as-
siriorum plantam aduersum lobnam
et dicens. Ego quod profectus est de cubiliis
Et audiuit de tharata rex ethi-
opie dicens. Egressus est ut pug-
net contra te. Quod tu audisti
misit nuntios ad ezechiam dicens.
Hec dicit ezechias regi iude lo-
quentes. Non te decipiat deus tuus
in quo tu confidis dicens. Non dabit
iherusalem in manu regis assiriorum. Ecce
tu audisti omnia que fecerunt reges
assiriorum omnibus diebus quas subite
fuit et tu potes liberari. Numquid
tulere eos dii gentium quos publi-
terunt patres mei gozan et aran
et reph et filios eden qui erant
in talassar. Ubi est rex emath
rex arfath et rex verbis sepharnau.

Et nunc adduxi **E**gyptum et in circuitu
com eduxi copugnatum et in circuitu
in circuitu. **H**ereditores eius breuiata
manu contemuerunt et confusi sunt. **F**aci
fuit sicut fenum agri et gramen
pascue et herba tectorum que exaruit
inque marcescit. **H**ereditatem tuam
et meritum tuum et exitum tuum ego
cognoui et insania tua contem
ni me tu si fuisses aduersum me. **S**upbia
tua aperdit auribus meis, ponam
ergo circulum naribus tuis et frenum
in labiis tuis et reducam te in viam
per quam venisti. **T**ibi ait hoc est signum
Coede hoc anno quod sponte nascitur
et in anno primo pomis vesce. **I**n anno autem
tercio ferate et metite et platate vine
as et coedite frum. **E**t mitte id quod
saluatum fuit de domo iuda et quod reliquum
est radicis deorsum et faciet frum pur
um quod de vltimo exibe reliquum et saluatio
de morte sion. **Q**uique domi epulatum fa
ciat istud. **P**ropterea hoc dicit Dominus de rege
assiriorum non ierabit civitatem hanc et non
iaciet ibi sagittam et non occupabit eam
clipeo et non mittet in circuitu eius aggerem.
In via que venit per circuitum et civitatem
hanc non ingredietur dicit Dominus et civitatem istam
pertransiet ut saluet eam propter me et propter da
uid filium meum. **E**gyptus est ager domus
perussit in castris assiriorum clippum mi
lia et fruxit maces et ecce omnia cadaverum
mortuorum. **E**t egyptus est rabies et reus
et penam sibi reus assiriorum et quita in mi
nue. **E**t fenum est tu ad dardium in templo pio
mesitach deum suum adramelech et sar
tisan filius eius perussit eum gladio
fugietque in terram ararat et
regnavit apud addon filius
eius pro eo.

Et nunc adduxi **E**gyptum et in circuitu
com eduxi copugnatum et in circuitu
in circuitu. **H**ereditores eius breuiata
manu contemuerunt et confusi sunt. **F**aci
fuit sicut fenum agri et gramen
pascue et herba tectorum que exaruit
inque marcescit. **H**ereditatem tuam
et meritum tuum et exitum tuum ego
cognoui et insania tua contem
ni me tu si fuisses aduersum me. **S**upbia
tua aperdit auribus meis, ponam
ergo circulum naribus tuis et frenum
in labiis tuis et reducam te in viam
per quam venisti. **T**ibi ait hoc est signum
Coede hoc anno quod sponte nascitur
et in anno primo pomis vesce. **I**n anno autem
tercio ferate et metite et platate vine
as et coedite frum. **E**t mitte id quod
saluatum fuit de domo iuda et quod reliquum
est radicis deorsum et faciet frum pur
um quod de vltimo exibe relige et saluatio
de morte non exis domini exaltatum fa
ciet istud propterea hoc dicit Dominus de rege
assiriorum non ierabit civitatem hanc et non
iaciet ibi sagittam et non occupabit eam
clipeo et non mittet in circuitu eius aggerem.
In via que venit per circuitum et civitatem
hanc non ingredietur dicit Dominus et civitatem istam
pertransiet ut saluet eam propter me et propter da
uid filium meum. **E**gyptus est ager domini et
passus est in castris assiriorum clippum mi
seriam et frumentum mader et ecce omnia radauit
mortuus est. **E**gyptus est et abijt et reuersus
est penas sibi reus assiriorum et quita est in
vinea. **E**t fenum est tu ad dardium in templo pio
mesraet deum suum ad rameslech et par
tisan filius eius percussit eum gladio
fugeruntque in terram ararat et
regnavit apud addon filius
eius pro eo.

In diebus illis Egiptum **xxviii**
 ezechias usque ad mortem et intrauit
 ad eusebius filium amos prophetam
 dixit ei hec dicit dominus disponere
 domum tuam quia morieris tu et non
 uiues Et contigit ezechias faciem
 suam ad pietatem et orauit ad dominum et dixit
 Domine memeto quod quod
 abulaueri coram te in ueritate et
 in corde pio et quod bonum est in
 oculis tuis fecerim Et fleuit eze-
 chias fletu magno Et factum est
 uim domini ad ysaia d Vade et dic eze-
 chie hec dicit dominus deus dauid pater
 tuus Audiui orationem tuam et uidi lac-
 rimas tuas Ecce ego adducam super
 dies tuos sex annos et de manu re-
 gis assiriorum erua te et ciuitatem istam
 et protegam eam Hoc autem tibi est signum
 a domino quia faciet dominus uim hoc quod lo-
 cutus est Ecce ego reuerenti faciam uim
 bra lincaz per quas descenderat
 ierolozio achaz in sole retrorsum
 decem lineis Et reuersus est per lineas
 per gradus quos descendit Septima
 ezechie regis iude cum egiptum esset
 et conuulsi esset de infirmitate sua
 Ego dixi in dimidio dierum meorum
 uada ad portas inferi quesui regi-
 dum annorum meorum Dixi non uidebo
 dominum deum in terra uiuentium Non agnouit
 homines ultra et speratores quiescent Omnis
 caro mea ablata est et conuoluta est
 amem qui tabernacula pastorum prae-
 uelut a tempore uita mea Et adhuc
 ordiret succidit me de mane usque
 ad uesperam finies me Quia usque
 ad mane quasi leo sic conturbat omnia
 ossa mea De mane usque ad uesperam
 finies me sicut pullus hyrcanus
 sic clabo medullas ut columba

Et tenuit super oculum me suspicatum
 in exilio Domine uim patris tui
 me quid dicam aut quid respondeam
 cum ipse fecerit Cogitabo tibi
 annos meos et amantudinem carnis mee
 Domine si sic uiuit et in talibus uisum
 mei corripies me et uiuificabis me
 ecce in pace amantissimum meum
 rissia Tu autem eruisi tuam meam
 non prius precasti post egredium tuum
 ora pro mea anima non inferna
 confitebitur tibi neque moris laudabit
 non expectabitur qui descendit illa
 cum uacante tua Tu uero uiues et
 confitebitur tibi sicut et ego hodie
 pro filiis notum faciet ueritatem tuam
 Domine saluum me fac et psalmos meos
 cantabimus cunctis diebus uite meae
 in domo domini Et uisum ysaia
 tollent massam de fimo et catinam
 aspernent super uoluum et sanabitur
 Et dixit ezechias Quod est signum
 quia ascenda ad domum domini **xxix**
 In tempore illo dixit merodach baba-
 lan filius baladan rex babilonis
 liberos et muncia ad ezechiam dicens
 Dicat ei quod egiptum esset et conuulsi
 Et tunc est de super eis ezechias et
 ostendit eis cellam aromatum et ar-
 geti et auri et odoramentorum et
 unguenti optimi et omnia potestates quae
 pollentibus sunt et unguenta quae
 uenta sunt in thesauris eius Non sunt
 uim quod non ostendit eis ezechias
 in domo sua et in portatibus suis In-
 troiit autem ysaia propheta ad regem
 ezechia et dixit ei Quid dixerunt
 uiri isti et unde uenerunt ad te Et
 dixit ezechias De terra loquuntur
 et ad me de babilone Et dixit
 Quid uiderunt in domo tua Et dixit

Expectas dñe que i domo mea p
viderit. No fuit res qua no osten
deri eis in thesauro meo. **E**xpectas
ad exequia. Audi vñ dñm
exequia. **E**cce dies venient et auferet
dñe que in domo tua sūt et que the
saurauit pñs tui usq ad die
hac in babilone no reliquetur qñq
dñe dñs. **E**xpectas tuos qui exiit
de te quos genua tollit et erunt
cum uchi in pallatio regis babilonis
Ecce dñs exequias ad ysaia. **N**on
vñ dñm quod locutus est dñs. **F**iat
tm pñs et ueritas i dñe. **E**xpectas
Consolamini copiam pñs meos
dñe dñs de qñ loqm ad cor
nrm et aduocate oia qñ comple
et e malicia eius dimissa emi
qñ illi. **E**xpectas de manu dñi
duplicia p oia pñs suos. **V**ox cla
mantis in deserto pate via dñi rñs
facite in solitudine scitas dei nri
id uallie exaltabit et ois mos
et collis humiliabit et erunt pua
in directa et appa i uis planas
Ecce reuelabitur glia dñi et uidet
ois ad pñs quod os dñi locutus e
Vox dñi dñe. **E**xpectas dñi
clamabo. **E**cce dñs fenu et ois glia
eius qñ flos agri. **E**xpectas tu est
fenu et cecidit flos qñ sps dei suf
flauit i cor. **E**xpectas fenu e pñs. **E**xpectas
cñtū e fenu et cecidit flos vñ dñe
dñi manet ietm. **E**xpectas mōte ex
celsu aspēde tu qñ euāgelizas
spñ exalta i fortitudine uie tua
qñ euāgelizas nrm exalta noli
time dñe ciuitatibz iude. **E**cce
deus tr. **E**cce dñs de qñ in fortitu
uolēt et brachia e qñ dñabit. **E**cce
merces eius tu co et opus illi
corā eo. **E**cce pastor gregis sui

pasce. **I**n brachiis suis congregat
agnos et i sinu suo leuabit fetus
ipe portabit. **E**cce mōte pñs
aqua et calce palmo pñs rñt
Ecce appendit tribz digitis mōte
et i libra i pondē mōtes et colles
in statera. **E**cce adiunxit spm dñi
aut qñ copiam eius fuit et dñit
illi. **E**cce mōte consiliu et iusticiā
et dñit eu scita iusticie et
erudiuit eu scia et uia prudēcie
ostendit illi. **E**cce gētes qñ stilla
ficule et qñ mōntu statera repu
tate sūt. **E**cce insule qñ puluis exi
guus et liban qñ no sufficiet ad
succedend et aualia qñ no suffi
cient ad holocaustu. **E**cce gētes
qñ no sūt sic sūt corā eo et qñ in
nichilo et iane reputate sūt ei
Ecce qñ pñm fecistis dñi et aut
qua ymagine ponetis ei. **E**cce
sculptile conflabit faber a arti
fex auro figurat illud et lamis
argenteis argenteis. **E**cce lignu
et i putribile elegit artifex sa
piens et qñ quos statuat simla
cñtū qñ no moueat. **E**cce no scie
tis. **E**cce no audietis. **E**cce no
amiciati e uobis ab initio. **E**cce
no intellexistis fidamta dñe. **E**cce
pñs sup gregē dñe et hitatōes e
sicut locuste. **E**cce extendit uolūt
nichilo celos et expandit pñt ta
bernaculu ad hitand. **E**cce dat
secretis scrutatōes qñ no pñt ui
dies tñe qñ iane fecit. **E**cce idem
neq pñtato neq pñtato neq rudi
tato i tñe tñe eay rñpēte flauit
in eos et aruerit et tñe qñ si
pula auferet eos. **E**cce au affilast
me et adēstis me dñs. **E**cce uate

i speculū oculos meos et videte quod
 creata sunt. Qui educit in vā milia
 am arborum copiam et non vult
 p multitudine et fortitudine et robore
 virtutis eius neque vultu rebus
 fuit. Quare dicit iacob et loquitur
 isrl abscondita est via mea a domino
 et a deo meo iudiciū meū insinuat. Tu
 quid nescis aut non audisti. Regem
 sempiternū dñs q creat timorē tū
 non deficiet neque laborabit nō est
 investigatio sapientie eius. Qui dat
 lassos virtutē et hīs qui non sunt
 fortitudinis et robur multiplicat.
 Deficiet puer et laborabit et iuue-
 nes et infirmus cadet. Qui autē
 sperant in dño mutabunt fortitudinē
 affuerunt penas sicut aquile et
 vent et non laborabunt ambula-
 bunt et non deficient. **Capitulum XL**
Transfert ad me mense et
 gressus meos fortitudinē
 accedat et tūc loquatur sicut ad
 iudiciū p̄m̄m. Quis sustinet
 ab oīe iūsti vocat et ut seq̄-
 retur se. Pabit et copiam eius gressus
 et reges obediunt. Pabit et pul-
 uer gladii eius sicut stipulam
 a vento raptā in cuius et p̄p̄tur
 eos trāsibit in pace senta et pedi-
 bus eius non appēbit. **Capitulum XLV**
 nazarenus vocabit sicut quēdā
 Quis her opatus ē et fecit. Vocas
 gnācos ab exordio ego dñs p̄-
 m̄ et nouissim⁹ ego sū. Videte
 mense et timere extrema tūc
 et obstupescite appropinquaverit et
 accesserit. Unusquisq̄ p̄p̄io suo
 auxiliabit et sū suo dñs confor-
 taret. Confortabit salter et mari
 p̄cūiens malleo cui q̄ cūdebat
 tūc t̄p̄is dices glutino bonū ē

et confortata est etiam ut non moueretur.
 Et tu isrl huc meus iacob quoniam
 elegi te et non abieci te. Ne timeas
 quia tecū sū ego ne dedicias quia ego
 deus tuus. Confortaui te et iū-
 liatus sū tui et suscepi te de p̄p̄o
 iusti mei. Ecce confundet et er-
 bescent omnes qui pugnant adu-
 te et erunt q̄i non sūt et p̄p̄o vni-
 cūdicū tibi queres eos et
 non inuenies. Vides rebelles tuos
 vult q̄i non sūt et veluti corrup-
 tio hōis bellatoris adu-
 te q̄i dñs deus tuus apprehendens manu-
 tuā dices q̄ tibi ne timeas quia
 ego adiui te. Noli timere omnes
 iacob qui mortui estis ex isrl.
 Ego auxiliatus sū tui dicit dñs
 et redemptor tuus sicut isrl. Ego p̄-
 fui te q̄i plaustra tritumini
 in dñs restitit sententia tritumini
 bis motes et comminues et colles
 q̄i puluer pones ventilabis eos
 et ventus tollet et turbo disper-
 eos. Et tu exultabis in dño a m̄-
 p̄o isrl letaberis. Egredere et pauper
 querat aquas et non p̄p̄ ligna
 p̄p̄i exaruit. Ego dñs exaudia-
 eos deus isrl nō dēlinqua eos.
 Apperia in sup̄mis collibus flumē
 et in medio tūporis fontes aperio
 pona dñs in stagna aquarū
 et tūc riuus et riuos aquarū. Noli
 in solitudine cedere et p̄p̄m et metū
 et lignū oliue pona in deserto abie-
 tem ulmū et buxū sicut ut vi-
 deant et sciant et recognoscant in-
 telligat p̄p̄ q̄i man⁹ dñs stat
 her et sicut isrl arauit illud
 prope facite iudiciū v̄m dicit

Dns Afferte si forte quid haberet
 dixit rex iacob. **H**ec dicit et mictat
 nobis quicquid vetus sit. **P**ora que
 fuerit mictate et ponemus cor
 in et faciemus novissia eorum et
 que ventus sit mictate nobis
 Amicitate que vetus sit in futurum
 et faciemus quod dicitur. **B**ene
 quod aut male si potestis facite et
 loquamur. **R**andamus. **F**ine
 vos estis ex mictis et opus vestrum
 ex eo quod non est. **A**bsolutio est quod de
 git vos. **C**usitavi ab apulone
 et videt ab ortu solis et vocabit
 nome meum et adducit magnitudo quod
 lictu et velut plures conulcans
 quoniam. **Q**uod amicitia ab exordio
 ut sciamus et a principio ut dicamus
 iustus est. **N**o. **E** amicitias neque
 peditis neque audietis. **S**imiles moros
Imi ad fion dicit. **H**ec ussu et mictu
 euangelista dabo. **E**t vidi et non erat
 epistula quicquid quod mictet consilium
 et mictogata. **I**ndel. **V**m. **E**t os
 iusti et vana opus eorum ventus
 et iane similitudina eorum. **C**xlj
Afferte meus suscipiat
 eu elatus meus copla aut
 pbi in illo aia mea. **E**di. **S**pm. **M**eu
 sup eu iudiciu gentibus. **P**feret
 Non clamabit neque accipiet. **P**ferat
 neque audiet. **F**ois. **V**ox. **E**q. **C**alamu
 quassatu non conteret et hunc
 fugiens non extinguet in veritate
 educit iudiciu. **N**o. **E**t tristis neque
 turbulentus. **D**on. **P**orat. **E**t. **E**ra. **I**udi
 cia et lege eius mictet. **E**xpecta
 bunt. **H**ec dicit dns. **D**ei. **A**rans. **C**e
 los et extendes eos firmas. **E**ru
 et que germinant ex ea dant

statu. **P**lo. **Q**uod. **S**up. **E**a. **E**t. **S**pm. **C**allu
 ribus. **E**go. **D**ns. **V**ocavi. **E**t. **I**usti
 cia. **E**t. **A**pphendi. **M**anu. **T**ua. **E**t. **P**er
 manu. **E**t. **D**edi. **E**t. **M** sedus. **P**li. **I**lu. **E**
 te. **G**entiu. **U**t. **A**pnes. **O**culos. **C**ecoro
 et. **E**duces. **D**e. **C**onclusio. **U**m. **C**tu
 de. **D**omo. **C**arceis. **P**edentes. **I**te. **B**it
Ego. **D**ns. **H**ec. **E** nome. **M**eu. **E**laz. **T**
 mea. **A**li. **N**o. **D**abo. **E**t. **L**aud. **M**eam
 sculptilibus. **Q**ue. **P**ma. **F**uerat
 ecce. **V**enere. **N**ova. **Q**uod. **E**go. **A**micio
 ante. **Q**uod. **O**riatur. **A**udita. **U**ob. **F**acia
Citate. **D**no. **C**aticu. **N**onu. **L**aus. **E**q.
 ab. **E**x. **T**remis. **E**t. **Q**ui. **D**ependit
 in. **M**ale. **E**t. **P**fectudo. **E**q. **M**ipule. **E**t
Hitantes. **C**ap. **D**ubleuet. **D**esertu
 et. **C**itates. **E**q. **D**omib. **H**itabit. **C**e.
Dar. **L**audate. **H**itatos. **P**et. **D**e. **D**ni.
 ce. **M**ocu. **C**lamabunt. **P**onet. **D**no
 glori. **E**t. **L**aud. **E**q. **I** mictis. **M**it.
 ciabit. **D**ns. **P**out. **F**ortis. **E**grediet
 sicut. **V**m. **P**liator. **S**uscitabit. **E**clis
 voiscabitur. **E**t. **D**abit. **S**up. **M**imi.
 eos. **Q**uos. **C**ofortabit. **L**acu. **P**em.
 p. **P**liu. **P**acis. **S**u. **P**icut. **P**icuti.
 ens. **L**oquar. **D**issipabo. **E**t. **A**b. **P**or.
 b. **E**lo. **S**iml. **D**es. **C**os. **F**acia. **E**x. **C**os
 motes. **E**t. **C**alices. **E**t. **O**e. **G**men. **C**ap.
 ex. **F**icabo. **E**t. **P**ona. **F**luia. **I** mictis
 et. **S**tagna. **A**refacia. **E**t. **E**duca
 ceos. **I**n. **V**ia. **Q**ua. **N**estuet. **I** sem.
 tis. **Q**uas. **I**gnorauerit. **A**b. **U**lac
 eos. **F**acia. **P**onas. **T**enebras. **C**ap.
 tota. **E**is. **I** luce. **E**t. **P**raua. **I** directa
Hec. **V**a. **F**ea. **E**is. **E**t. **N**o. **D**eliqui. **C**os
 co. **U**ersi. **S**ue. **R**etro. **S**u. **C**onfundat
 confusio. **Q**ui. **C**onfidit. **I** palpa
 li. **Q**ui. **D**icit. **C**onflati. **V**os. **D**ni
 mri. **C**ur. **D**i. **A**udite. **E**t. **C**eci. **I**tue.
 m. **A**d. **V**idens. **Q**uis. **T**etus. **M**isi

puer meus et quis surdus msi
 ad que nuncios meos msi **Et**
 ex quo msi q' uenudatus e' d'us
 ceus n' puer d'ni **Quis** uidet
 mlti nunc custodit **Qui** apert
 h'et aures nunc audiet **Et** d'ns
 voluit ut sciret eu a magni
 p'act legem et extolleret **Ipe** ac
 p'p'ius d'mptus i vastat' laque
 iuueni os i domibus tazar
 abscondia sue **Facti** sue i mptas
 no est q' eruat in d'mptom et
 no e' q' dicat reddet **Quis** e' i vob
 q' audiat h'et attendat i auscul
 tet futa **Quis** dedit i d'mptos
 iacob et isrl vastatibus **Nunc**
 d'ns ipe e' cui peccauerit **Et** no
 fuerit in v'p'e eius ambulare
 no audiet lege eius **Et** effudit
 sup eu indignat' furor' sui
 forte bellu i robustu eu i cir
 cuitu i no cognouit i fuerit
 dit eu et non intellexit **Ex**
Et nunc h'et dicit d'ns **Et** i reans
Et iacob i formas te isrl
 noli timere quia redemi te i vo
 ram te h'ore tuo puer meus es tu
 Cu i'ncies p aquas tecu cro
 flua no opient te **Cu** abula
 ucis in igne no combueris i flam
 ma no ardebit in te **Quia** ego
 d'ns deus tuus faus isrl **Salua**
 tor tuus dedit p'p'iacos tua egip
 tu etthiopiam et saba p te ex q'
 honorabilis fuit es i oculis meis
 et glosus ego dilexi te i dabo
 h'et p te et p'p'ios p aia tua **No**
 li timere qm tecu ego su **Ab** oi
 ente adducta peme tuu i ab oai
 dente congregabo te **Dicit** aqui
 lom da et austro noli p'shibere

Et p'p'ios filios meos de loquas i
 lias meos ab extremis tie et
 omes q' iuocant nome me i ego
 mea creauit eu formauit eu et
 f'ci eu **Educ** formu p'm ceru
 i oculos h'ntes surdus i uisus
 sue **Omnes** geres congregate p
 simit et collate sue tribus **Quis**
 i vobis amittet istud i que p
 ma sue audiet vos faciet d'ne
 testes o'p' i iustificat i audiat
 i dicit **Et** uos testes mei dicit
 d'ns et fuit mea que elegit p
 atis et credatis in et intelliget
 q' ego ipe su **In** me no e' forte
 deus et post me no e' **Ego** p
 deus ego su d'ns i no e' alioz me
 saluator **Ego** amittam i sal
 uauit auditu f'ci i no fuit i v
 alienus **Vos** testes mei dicit d'ns
 et ego deus et ab initio ego ipe
 et no e' q' de manu mea eruat
Et p'p'ios et quis aut i **Et** d'ns
 d'ns redemptor suus isrl **Et** p'p'ios
 vos msi i babilone i destruxi
 vectes vniuersos i cald' i na
 uibus suis glantes **Ego** d'ns p
 br creas isrl rep'br **Et** dicit
 d'ns q' dedit i manu sua i aquas
 torrentis p'icam q' duxit qua
 driga et equu agmen i robur
Quint obdormierunt n' resurgere
 cont'li fut q' lau et ext'nta se
Et me meminitis p'p'os i atq' me
 mecum **Et** ego facio noua
 et nunc orient' vtiq' cognosce
 ra p'ona in deserto via i m'rio
 flua i glificabit me bestia
 dracones i struores q' d'ns i de

fecit aquas et flumina et cetera
 potu populo meo et cetera meo populo
 formaui in laude mea mirabitur
 nomen inuocasti iacob nomen laborasti
 et mercede non obtulisti in ariste
 globauisti et victus tuus non gloriasti
 cupisti me et cetera te fuisse feci et obla
 ti nomen labore tibi populo in equis
 et cetera emisti in argento calamus et
 adipe victiarum tuarum non reuerberasti
 me Verutamen fuisse me fecisti
 in peccatis tuis populo in labore et
 in iniquitatibus tuis Ego sum et
 sumpe et delecto iniquitates tuas pro
 me et peccata tuorum non recordabor
 Reduc me in memoria et iudicemini
 simul Oramus si quid habes ut iusti
 ficeas propter tuos peccata et iniquitates
 tuas puauisti fuisse me et cetera
 in manu principis fros dedi ad inter
 nicom iacob et israel in blasphemia
A ne audi iacob fuisse **Amicus**
 meus israel que elegi **Deus**
 faciens et formas te ab u
 et auxiliator tuus Noli time
 re fuisse me iacob et rectissime que
 elegi **Effundam** et aquas super peccata
 et flucta super arida **Effundam**
 spiritum meum super semine tuum et benedic
 ti meam super stirpem tuam et ger
 minabunt me herbas quasi salicibus in
 perfuantes aquas **Iste** dicit dominus
 ego sum et ille inuocabit in nomine
 iacob et hic scribet manu sua dominus
 et in die dominus israel affilabitur **hec**
 dicit dominus rex israel et rector eius
 dominus episcopus **Ego** populus et non
 uisum et absque me non est deus
 filius mei uocat et amittet et
 ordines exponat in **Ep** qui constitui

populum antiquum venturum que fu
 turum sit amittet eis **Nolite** time
 re neque conturbemini **Potus** audite fici
 et amittamini **Esus** testes mei
Quid est deus absque me et forma
 tor que ego non noueri **Plaste**
 ydoli omnes nichil sunt et amatissima
 corpe non potest esse eis **Ipsi** sunt testes
 corpe qui non vident neque intelligunt
 ut comprehendatur **Quis** formauit
 deum et sculpsit eum costauit ad iniqui
 tatem uale **Ecce** omnes eius principes
 confunderentur **Fabri** ei sunt ex quibus
 conuertentur omnes stabula et paucet
 et confunderentur simul **Faber** feruor
 lima opatus est in primis et in mal
 leis formauit illud et opatus est
 in brachio fortitudinis sue **Quis**
 et deficiet non bibet aqua et sufficit
Artifex lignarum extendit norma
 forma illud in angulibus et cir
 cino torna illud et fecit ymagines
 vari quasi speculum horum **Episcopus** in
 domo **Succidit** cedros tulit ili
 cem et queruam quasi steterat inter
 signa saluum **Plata** populum qua
 pluuia nutruit et fuit et quibus
 in foru populi ex eis et caelestis
 est et succendit et copit panes
De reliquo ac opatus est deum et adde
 et fecit sculpsit et curuatus
 est an illud medium eius robustum
 igni **De** medio eius carnes copit
 et comedit copit pulmetum et
 satiatum est et caelestis et dixit
Yach caelestis sum vidi foru
Reliqui ac et deum fecit et sculpsit
 tile sibi curuatus an id et adde
 illud et obseruat dicit **Libera**
 me quia deus meus es tu **Episcopus**

neq. intellexerat obliu. ei. si. me
 videat oculi cor. et ne intelligat
 corde suo no. recognoscit. mente
 sua neq. cognoscit. neq. fecit
 ut dicat. **E**dicitate. et. cobugn
 igne. et. corpi. sup. carboc. eius
 panes. copit. arnes. et. comedi. 2
 de. reliquo. eius. ydoli. facia. an
 tru. cu. ligni. p. ada. **P**ars. ei. emib
 est. cor. m. p. iens. adorab. illud
 et. no. libe. aut. sua. neq. dia
 forte. medacu. m. d. p. m. ca.
 m. m. to. q. op. iacob. et. i. p. l. q. m. p. 2
 uub. meus. es. tu. formaui. te. 2
 uub. meus. es. tu. i. p. l. no. obli
 uiscis. mei. **D**eleui. ut. nubem
 in. q. tates. tuas. 2. q. i. nebulam
 p. a. tua. **F**ecit. ad. me. q. m. rede
 mi. te. **L**audate. celi. q. m. fecit. d. n. s.
 uibilate. ex. ma. t. r. r. p. nate
 motes. laudato. p. alius. 2. o. e. lig.
 eius. q. m. rede. d. n. s. iacob. et
 i. p. l. g. u. f. cabit. **E**c. d. d. n. s. redp
 tor. tuus. 2. formator. tu. q. ex. u. tes
Ego. su. d. n. s. facies. oia. ex. ten.
 des. celos. solus. stabiles. t. r. u.
 et. n. l. g. me. cu. m. r. ita. facies. p. g.
 diuio. r. et. ariolos. in. furorem
 d. t. ens. **C**on. tes. sapientes. r. t. r. p.
 et. sciam. cor. p. stulta. facies. p. u.
 citas. v. m. sui. sui. 2. consiliu. m. u.
 cio. r. p. u. r. op. l. ens. **Q**ui. dico
 n. l. m. q. i. taberis. 2. ciuitatibus
 iuda. edificabim. 2. de. sta. eius
 suscitabo. **Q**ui. dico. p. f. m. do
 desolare. et. flumina. tua. are.
 faciam. **Q**ui. dico. tyro. pastor
 meus. es. et. om. m. uoluntate
 meam. complebis. **Q**ui. dico. i. h. e.
 rusalem. edificabis. 2. t. p. lo. f. u. d. abis

Ec. d. n. s. p. p. **C**ar. v. l. b.
 meo. cyro. cui. p. p. l. g. u. a.
 d. p. t. en. m. ut. sub. i. a. m. fac.
 eius. g. e. t. e. 2. d. o. r. s. a. r. e. g. u. v. e. t. a.
 et. a. p. e. r. i. a. cor. co. i. a. n. u. a. b. et.
 porte. no. claudent. **E**go. an. te
 i. b. o. et. g. l. o. r. i. o. s. t. r. e. h. u. i. l. i. a. b. o. p. o.
 tas. creas. totu. 2. r. e. t. e. s. p. e. r.
 nos. c. o. s. t. r. i. n. g. a. 2. d. a. b. o. t. i. b. i. t. h. e.
 s. a. u. r. o. s. a. b. s. t. r. o. n. d. i. t. o. s. 2. a. r. d. i. m. a.
 p. e. a. t. o. r. u. t. s. c. i. a. s. q. e. g. o. d. n. s.
 q. v. o. c. o. n. o. t. u. d. u. s. i. p. l. p. p. t. e. r.
 i. a. c. o. b. s. u. i. d. m. e. u. et. i. p. l. e. l. o. y. m. e. u.
 et. r. o. t. a. u. i. t. e. n. o. b. i. s. t. u. o. a. s. s. i. l. a. u. i.
 t. e. et. n. o. c. o. g. n. o. u. i. s. t. i. m. e. **E**go. d. n. s.
 m. i. a. et. n. o. e. a. m. p. l. i. q. **P**o. t. r. a. m. e.
 n. o. e. d. e. u. s. **A**u. d. i. t. e. et. n. o. c. o. g.
 u. i. s. t. i. m. e. ut. s. c. i. a. t. h. y. q. u. i. a. b. o.
 p. l. i. s. et. q. u. i. a. b. o. c. i. d. e. t. e. q. m. a. b. s.
 m. e. n. o. e. d. e. u. s. **E**go. d. n. s. 2. n. o. e.
 a. l. i. a. l. e. d. e. u. s. f. o. r. m. a. s. l. u. x. et.
 c. r. e. a. n. s. t. e. b. r. a. s. f. a. c. i. e. s. p. a. c. e. et.
 c. r. e. a. n. s. m. a. l. u. **E**go. d. n. s. f. a. c. i. e. n. s.
 d. i. a. h. e. c. **N**o. t. a. t. e. a. l. i. d. e. p. u. p. et.
 n. u. b. e. s. p. l. i. a. t. i. u. s. t. u. d. a. p. i. a. t. t. e. r. r. a.
 et. g. i. m. i. n. e. t. s. a. l. u. a. t. o. r. e. m. 2. i. u. s. t. i. a.
 o. i. a. t. u. r. s. i. m. i. l. **E**go. d. n. s. c. r. e. a. u. i. c. u.
Ec. q. c. o. n. t. r. a. d. i. c. i. t. f. i. o. r. i. p. u. o. t. e. s. t. a.
 d. e. p. a. m. i. s. t. e. **I**u. d. i. p. d. i. a. t. l. u. c. u.
 f. i. g. u. l. o. p. u. o. q. u. i. d. f. a. c. i. s. 2. o. p. i. t. u. d.
 a. b. s. p. m. a. u. b. u. s. **E**c. q. d. p. r. i. q. u. i. d.
 g. e. n. e. r. a. s. et. m. i. l. i. c. i. q. u. i. d. p. t. u. r. i. e.
Ec. d. d. n. s. s. c. i. u. s. i. p. l. p. l. a. s. t. e. s. et.
 v. e. n. t. i. a. i. t. e. g. a. t. e. m. e. s. u. p. f. i. l. i. o. s.
 m. e. o. s. 2. s. u. p. o. p. u. s. m. a. n. u. m. m. e. a.
 m. a. d. a. t. e. m. **E**go. f. e. c. i. t. r. a. 2. h. o. i. s.
 s. u. p. e. a. c. r. e. a. u. i. e. g. o. m. a. n. i. m. e. c.
 e. x. t. e. n. d. e. r. u. t. **C**e. l. o. s. et. o. m. n. i.
 m. i. l. i. c. i. e. c. o. r. p. m. a. d. a. u. i. **E**go. f. u. s. i.
 t. n. u. i. c. u. a. d. i. u. s. t. i. a. et. o. e. s. v. i. a. s. e.

Ingam Ipe edificabit ciuitate
meam et captiuitate mea dicit
no in pccis neq; in iniquitatibus dicit
Dns deus exercituum hcc d' d'ns deus
Labor egypti et negociatio ethio
pie et saluum viri publici ad te
confisue et tui erue et post te am
bulabunt victi martis pget et te
adorabunt teq; deprecabuntur tui
in te e deus et no e absq; te deus
Ve tu es deus absconditus deus
ipse saluator confisi sunt et cubue
runt omnes similes. **S**ierue i confu
sione fabricatores eorum ipse sal
uatus e in dno salute eterna. **N**o
confundemur et no erubescet usq;
in seculum p' q' **H**ec dicit d'ns creas
celos ipse deus formas terra et fa
ctus ea ipse phisus eius no ira
ni creauit ea sed ut h'itaretur
format ea. **E**go d'ns et no e aliq;
No i abscondito locutus suus loco
t'ne tenebrarum. **N**o dixi p'm iacob
frustra querite me. **E**go d'ns lo
quens iusticia amicitias recta
Congregami et venite et accedite
sunt qui saluati estis ex gentibus
Refecerunt qui lenat signu suu
tue sue et rogat deum no saluate
Annuntiate et venite et complami
sunt. **Q**uod auditu fecit hoc ab
inicio. **E**x tunc pdixi illud. **N**uq;
ego d'ns et no e vltra deus absq;
me deus iustus et saluas no est
p' me. **C**onfirmi ad me et salui
eritis omnes fides ete q' ego d'ns
no e aliq;. **I**n memetipso iuravi
Egredietur de os meo iusti v'm
et no reuertetur quia in curuabit
ome genu et iurabit ois. **I**ngiva

69
Ergo in dno dicit mecum st iusti
et impii ad eu venient et confun
dent omnes qui repugnat ei. **I**n dno
iustificabit et laudabit deus ipse.
Confractus est bel. **E**lvi
Confractus e nabo f'ra se simila
et ipse corp bestie et iumentis. **O**nd
vra graui pond' usq; ad lassitu
diem totabuerit et cotrita sunt
sunt no potuerit saluare portat
te se et aia corp i captiuitate ibit
Audite me domus iacob et ome
residui domus israel qui portam
a meo utro qui gestam a mea
volua usq; ad senectutem ego ipe
et usq; ad canos ego portabo
Ego feci et ego firmi ego ptabo
et saluabo. **C**ui affilastis me
et adequastis et copastis me et
perastis filium qui confortis auz
de saculo et argenti i statena
ponderatis coductes artifices
ut faciat deum et p'adit et adorat
portat illud i humeris gestatos
et ponetes i loco suo et stabit ac
de loco suo no mouebit sed et
cu clamauerit ad eu no audiet
et de tribulacione no saluab' eos
Memento istud et iudami redite
p'udatores ad cor. **R**ecordami
poris f'ra qm ego su deus et no
e vltra deus n' e filius mei. **A**nu
tians ab exordio nouissimu et
ab inicio que n' du f'ra sue dicit
Confirmi meum stab' et ois voluntas mea
f'ra. **V**ocas ab oriente aue et de d'na lo
gi q' v'p' volu' mee et locutus su et adu
ta d' aui et facia d'. **A**udite me duo cor
de q' longe estis a iusti q'pe f'ra iusti mea
no cogabit et palq; mea no moabit dabo
ipson salute et in v'm gl'ia meam

pueritatem et iniquitatem de te
te uocaui te propter nomen meum lege
faciam furorem meum et laudem meam
infringam te ne intereas Ecce ex
copia te sed non quia angustia elegi te
in anno pauperum propter me faciam
ut non blasphemetur et gloria mea
alibi non dabo Audi me iacob et israel
que ego uocaui ego ipse pater tuus et ego
nouissimus Nam quia mea fundat
terra et dextera mea mensa est celos
Ego uocabo eos et stabit simul Con
gregaui omnes uos et audite quod
deus annuntiat hec Dominus dilectus eius
faciet uoluntate sua in babilone
et beneficium suum in caldeis Ego es
locutus sum et uocaui eum aduersi
eum et directus est uia eius Accedite
ad me et audite hec non a principio
in abscondito locutus sum ex tunc cum
quod fuerit ubi eram Et non Dominus deus
impulit me et spiritus eius hec dicit
Dominus redemptor tuus spiritus israel Ego
Dominus deus tuus doces te uerba
gubernas te in uia qua ambulas
Vinea attendisses mandata mea
facta fuisset sicut flumen pax tua
et iusticia tua sicut gurgites
males et fuisset quasi arena semine
tuum et stirpe ueteris tui ut lapilli
et non interisset et non fuisset attri
tu non est a facie mea Egre dimi
de babilone fugite a caldeis in
uoce exultationis audite auditum
facite hoc et ferte illud usque ad
extrema terre Dicit redemptor tuus ser
uus tuus iacob Non facieris in deserto
cum educaueris eos In qua de petra pro
dixit eis et scidit petram et fluxerit
aqua Non est pax impiis dicit Dominus

191 Audite inquit et attendite
ipsum de lege Dominus ab i. et
uocaui me de uentre matris mee
recordatus est nomen meum et posuit
os meum quasi gladium acutum In uim
bra manus sue precepit me et posuit
me sicut sagitta elatam in phare
tra sua abstodit me et dixit mihi
Seruus meus es tu israel quia in te
glorior Et ego dixi In vacuum la
boraui sine causa et uane fortis
tudinis mea consumpsi Ego iudicaui
meum cum Dominus et opus meum cum deo
meo Et nunc hec dicit Dominus fortis
me ex utero pater pater ut reducam
iacob ad eum et ipse non congregabit
et glorificatus sit in oculis Domini
Deus meus fortis est fortitudo mea
Et dixit paruus est mihi ut pater suus
mihi ad suscitandas tribus iacob et
fecerit israel contendas Ecce dedi
te in lucem gentium ut pater salus mea
usque ad extremum terre hec dicit Dominus re
demptor israel spiritus eius ad correptionem
semis eius et ad ablationem gentis
ad suum Dominum Regem Videbe et
consurget principes et aduabunt
propter Dominum quia fidelis est et semper ipse
qui elegit te hec dicit Dominus In tempore pla
cito exaudiuisti te et in die salutis
auxiliatus sum tui et seruauisti te et
dedi te in fedus populi ut suscitares
etiam et possideres hereditates dissipa
tas ut dices his qui uicti sunt
exite et his qui in tenebris sunt
reuelamini Super uias pascentur
et in omnibus planis pascua corporis
et suriet neque sicient et non pauciet
corpus et populus quia misericors corpus
reget eos et ad fontes aquarum

portabit eos et ponam omnes in
nuova via et scite mecum exultabunt
Sicut isti de longe venient et
ceteri illi qui ab aquilone et mari et
isti de terra australi. Laudate celi
et exultate terra iubilante montes.
Laudem quia consolatus est dominus populum
suum et pauperum suorum miserere.
Et dixit sion dereliquit me dominus
et dominus oblitus est mei. **Quia** obli-
visti per me mulier infante suum ut
non miseretur filio uteri sui et si
illa oblita fuerit ego tamen non obli-
viscar tui ceteri in manibus meis de-
scripsi te muri tui coram oculis
meis semper. Veniet structurae tui
destructores te et dissipantes a te
exibunt. **Leva** ieritum oculos tuos
et vide omnes isti congregati sunt
venient tibi. **Quia** ego dicit dominus
quia hinc ovis velut ornamento
vestieris et circumdabis eos qui
propona quia destituta tua et solitu-
dine tue et terra ruine tue. Nunc
angusta erit per habitatores et longe
effugabuntur qui absorbebat te.
Ad hoc dicit in auribus tuis filii
sterilitatis tue angustia mea loca
fac pacem mihi ut habitem. Et dices
in corde tuo. **Quia** gemit michi
istud. Ego sterilis et non paries
transmigrata et captiva et istos
quos nutrit. Ego destituta
et desolata et isti ubi hic erant.
Hec dicit dominus deus. **Ecce** levo
ad getes manu mea et ad populos
exaltabo signum et afferent filios
tuos in sinibus et filias super huc
nos portabunt et erunt reges nutriti.

tui et regne nutritus tue totum in
domino demisso adorabunt te et pul-
verem tuum lingent. **Et** scies quia
dominus super quo non respiciunt quia ex-
spectant cum. **Quia** quid tollet a forti
preda aut quid cepit fuit a ro-
busto saluum esse potest quia hoc dicit
dominus equidem et a forti captivum
tolletur et quod ablatum fuit a ro-
busto saluabit. **Eos** vero qui in-
traerunt te ego iudicabo et filios
tuos ego salvabo. **Et** abibo hos-
tes tuos carnibus suis et qui in multo
sanguine suis iebriabuntur et sicut ovis
carnis quia dominus salvabit te et re-
tor tuus fortis iacob. **Capitulum I.**
Et dicit dominus. **Quia** hic
liber repudii meum meum
dimisi. **Et** aut quod est creditor me-
um vendidi vos. **Ecce** in iniquitati-
bus vestris venditi estis et in scelibus
vestris dimisi meum vestris quod veni-
et non erat vir. **Nota** vi et non erat
quod audierat. **Quia** abbreviata et p-
uula facta est manus mea ut non pos-
sim redime aut non est in me virtus
ad liberandum. **Ecce** in iniquitate
mea destituta facia mea ponam flu-
mina in ficu coputrescet piscis
sine aqua et morientur ipsi in
duas celos tenebris et faciem ponam
operculo corporis. Dominus dedit michi
figura erudita ut sciam susten-
tate eum. **Quia** lassus est vir. **Erigit**
manum/mane erigit in aurem
ut audiat qui in gremio. Dominus de-
cepit in aure ego autem non contradico
retrosum non abij. Corpus meum

dedi paucis et gentes meas
vellerabunt faciem meam non averti
ab iniquis et respiciet in
me Dominus Deus auxiliator meus
ideo non sum confusus Ideo posui fa-
ciem meam ut petra durissima et pro
quo non confundar Iuxta est quasi
sciat me quis contradicit michi
Item sunt Quis est adiutorius
meus Accedat ad me Ecce Dominus
Deus auxiliator meus Quis est qui
contemnet me Ecce Dominus qui respicit
corretur tinea corret eos Quis
ex vobis sciens Dominum audiat vocem
fui eius quod ambulat in tenebris
et non est lucus ei Operetur in ore Domini
et imitatur super deum quod Ecce vos
omnes accendentes ignem accit-
stis flammis Ambulate in luce ignis
viri et in flammis quas accenditis
vobis de manu mea semper est hoc vobis
in doloribus dormietis

Audite me qui sequimini quod
iustum est et queritis Dominum Et
tendite ad petram unde exiisti et
et ad castra laci de qua pascis
Attendite ad abraham patrem vestrum
et ad saram que peperit vos quod
viri vocavi eum et benedixi ei et mul-
tiplicavi eum Consolabitur ergo Dominus
syon et consolabitur Dominus ruinas
eius et populus deserti eius quasi deli-
cias et solitudinem eius quasi ortum Domini
Gaudium et letitia nunciet in ea gaudi-
um acclamatio et vox laudis Audite
ad me popule meus et tribus mea
me audite quia lex a me exiit
et iudicium meum in luce populo re-
quiescet prope est iustus meus egissit

71
est saluator meus et brachium
meum populos iudicabit et in ipso
expectabit et brachium meum
sustinebit levate in celum oculos
vros et videte sub An deorsum
quia celi sicut fumus liquefacti
et terra sicut vestimentum atteret
et habitatores eius sicut herba in tribu
Balus ne mea in sempiternum est
et iusticia mea non deficiet Au-
dite me qui scitis iustum populum
meum lex mea in corde corporis Me-
lite time oculos hominum et blas-
phemias corporis ne metuatibus si-
cut enim vestimentum sic comedet
eos Dominus et sicut lana sic de-
vorabit eos tinea Balus autem
mea in sempiternum est et iusticia
mea in generationes generationum Con-
surge confurge indue fortitudinem
brachium Domini confurge sicut in die
bus antiquis in generationibus
scilicet Nunquid non tu percussisti
superbum voluisti draconem Nunquid
non tu percussisti mare aquam abissi-
mum vellemet Qui posuisti per fundamentum
maris ut transiret liberati
Et ne qui redempti sunt a Domino re-
vertentur et revertent in syon lau-
dantes et leticia sempiterna super
capita eorum Gaudium et leticia
tenebunt fugiet dolor et gemitus
Ego ego ipse consolabor vos
Et tu ut timeas ab homine
mortali et a filio hominis qui quip-
pente ita arefuit et oblitus
est Dominum creatorem tuum qui tetendit
celos et fundavit terram et formidasti

111
iugit' tota die a facie furoris
q' te tribulauit & p'uenit ad per
dend' **Ubi** n' e' furor tribulatio
cito ueniet gradus ad apicendu
no inficiet usq' ad interm'it'ez
n' deficiet pars eius **Ego** ac su
d'ns deus tuus q' coturbo mare
et ituescet fluctus eius **Dns** ex
ritu' nome' meu posui in mea
i'oe tuo et i' umbra man' mee
ptexi te ut plates alos & sim
des tra' & dicas ad syon p'plo meo
es tu **Eleva' deua' consurge**
n'lm q' bibisti de manu d'ni cali
cem me eius usq' ad fudu' calicis
soporis bibisti et potasti usq' ad
fores **Mo** e' q' sustinet ea ex oib'z
filij quos genuit & no' e' q' app'e
dat manu' e' ex oib'z filijs q's
enuituit **Quo** fut que occurr'
tibi quis corristabit sup' te **Insti**
tas et contritio et fames & gla
dius quib' consolabitur te **Fili** tui
p'icti sut **Dormi**te i' capite om'
maru' sicut orip' illaq'ata p'lei
indignatioe d'ni i' acc'patoe dei tui
Idcirco audi hoc paup'ula et
ebria no' a vino **Hec** dicit d'na
tor tuus **Dns** et deus tuus qui
pugna' p' p'plo suo **Eae** tui de ma
nu tua calice soporis fud' calias
indignatioe mee no' addicies ut
bibas illu' ultra et pona illu' i'
manu' o'p' qui te humiliauerit & dixe
rit aie tue **Incu**a' ut t'nsca' &
posuisti ut terra corpus tuu' &
quasi uiam transcutibus **Qu**
Consurge consurge induere
fortitudie tua syon induere
uestimetis gle tue n'lm ciuitas
sca quia no' adiacet ultra ut p'
trascat p' te i' aru'isus et munda

Quia dicitur **Surge** sede n'lm
solus uicula uilla tua capta filia
syon **Quia** h'c dicit d'ns deus
Gratus uenudati q'is & sn' aige
to redimem' q' h'c dicit d'ns de
In egiptu' descendit p'plo meo i'
p'ncipio ut colon' est i' ibi & assu
absq' vlla causa calupniatus e
eu **Et** nuc' quid' m' e' **Hoc** d' d'ns
Am ablatus e' p'plo meo grati
Dnatores e' inque ague dicit
Dns et iugit' tota die nome' meu
blasphemant' p' h'c sciet p'lo
meus nome' meu i' die i'a quia
ego ipe q' loq'bar eae assu **Qua**
pulehri sup' motes pedes amu
riatis & p'dicatis p'ae amuat
bonu' p'dicatis salute dicentis
syon regnabit deus tu' **Prope**
culato'p' tuos **Eleva**nt' uocem
sint' laudabunt quia odo ad ocu
lu' videbunt cu' conuertit' d'ns syon
Gaudete et laudate sint' de sta
n'lm quia consolatus e' d'ns p'plo
suum redemit n'lm para' d'ns
brachiu' sem' suu' i' oculis om'
ge'iu' et videbunt os fies terre
salutae dei m' **Recedite** recedi
te exite inde / pollutu' nolite ta
pe exite de medio e' **Iudam**
qui fertis uasa d'ni qm' no' i' tu
multu' exibitis n' i' fuga p'p'abit
P'cedet ei uos d'ns & agg'ab' uos
Dns de i'p'it **Hec** intelliget su' mo' ep
altabit' & eleuabit' & suble'at valde
Sicut obstupuerit sup' te mlti sic
iglorios' erit i' uos assu e' & for
ma e' i' me filios ho'm **Ite** asperget
g'etes mltas sup' ip'm corinebunt
reges os suu' q' q' d'ns e' miratu' de
eo uiderit & q' no' audierit q' replati sut

Omnis que ut dicitur. **Cluy**
auditu meo et brachia domi
ni reuelata. Et ascendit sicut v
gultu cora eo et sicut radix de t
ra sicut. **N**o e spes ei neq decor
et et andim? et no eae appin
et desiderium? eu despectu? no
uissim? vior? viru dolor? sciente
infirmate et q? abscondit? vlt?
eius? despectus? **I**n n? reputauit
eu? **E**t laguoce? nros ipe tulit et
dolores nros ipe portauit. **E**t nos
putauit? **E**n q? lepsi? et paussi? a deo
et humiliati? **I**pe de m? nati? epi?
iniquitates nras attritus e ppter
scelera nra. **D**isciplia pacis me
sup eu et luore eius sanati sum?
Quod nos q? oues errauit? **A**nq?
quisq? in via sua dereliquit? et dno
posuit in eo iniquitate om? nrm
Delatus e quia ipe voluit et no
aperuit os suu. **S**icut ouis ad oc
cipione ducetur et q? agn? cora
tondet? se obmutescet? et no aperiet
os suu. **D**e angustia? et de iudicio pub
licus e gnatio? eius quib? c?rnat?
Et uia absisus e de tra viuentiu
q? scelus ppi mei paussi? eu? et dab
impro? p? pultia? et diuites p mor
te sua eo q? iniquitate no fecit neq
dolus fuit in ore eius. **E**t dno voluit
contere eu? in infirmitate. **S**i posu
it p? p?o au? sua videbit semen
legem et voluntas dmi in manu ei
dirigetur p? eo q? laborauit? nra ei
videbit? et satuiabit? in scia sua ius
tificabit? ipe iustus finis meq? m
tos et iniquitates corp? ipe portabit
Ideo difficia ei plimos? et forcia
diuidet spolia p? eo q? tradidit in
morte aiam suam et cu? sceleratis
reputatus e. **E**t ipe p?at mltos p?ul?
Ip? in p?issim? roga?

Lauda sterilib? que no. **Cluy**
p?at? decanta laude? et hmi?
non parietas qm? mlti filij desce
magis q? eius q? habet viru dicit
dno. **D**ilata locu? tenton? tui? et pel
les tabernaculoz tuoz? extende
ne portas longos fac fuculos
tuos et clauos tuos consolidati. **A**d
deptem? em? et ad leua? penetrabis
et seme? tuu? getes q? dicitur? et ci
uitates desitas? inabit? **N**oliti?
me? quia no confundis neq? eru
berescis. **N**o ei te pudebit q? confusi?
oms adolescentie tue obliuisceris
et obpbrij viduitatis tue no re
cordaberis amplius quia dñabitur
tui q? fecit te. **D**no ep?atui? nome
eius et redemptor tuus scus? i?l de?
ois? **E**t uocabit? quia ut mlti? em?
derelicta et mente spu? vocauit
te dno et vpoze ab adolescentencia
abicta dixit dno deus tu? **A**d pue
tu? in modico deliqui te? et in miseratori
bus magnis congregabo te. **I**n mo
mento indignacois abscondi faciem
mea parup? a te? et in misa p?pitha
misertus su? tui dixit redemptor
tuus dno. **S**icut in diebus noc? ist?
michi est? cu? iurauit? ne inducere
aqua? diluuij ultra sup? tra? **E**t
iurauit? ut no irascar tibi et no
terepem te. **N**otes ei comouebit?
et colles cotremiscent? **I**nia? ac mea
no recedet a te et sedus pacis mee
no mouebit? dixit miserator tu?
dno. **P**aup?ula tepestati? culpa
absq? ulla? cofortaco? **E**cce e ster
na p? ordine lapides tuos? et fin
dabo te in saphiris? et pona? iaspide?
pugnacula tua et portas tuas
in lapides sculptos? et ocs? tinnos?

tuos lapides desiderabiles vni
pro filios tuos doctos a dno et multi
tudine pacis filios tuos et iusticiam
fundamentis recte paul a calup
niis quia non tenebis et a pauca quod
non appropinquabit tibi. **E**cce accola
veniet qui non erit mecum adueca qui
da tuus adiungit tibi. **E**cce ego
creavi fabrum sufflatem in igne p
nas et pferente vas in opus suum et
ego creavi inspectorem ad dissipandum
Omne vas quod fictum est contra te
non dirigetur et omnem lignum re
sistente tibi in iudicio iudicabit. **lv**

Nec e hereditas suor dno et ius
ticia cap apud me dicit dno
Omnes scientes venite ad aquas
et qui non habetis argentum operante
emite et comedite. Venite emite
absque argento et absque ulla comu
tatione vinum et lac. Quae appendit
argentum non in paucis et saltem vinum
non in facultate. Audite audientes
me et comedite bonum et delcabitur
in crassitudine via vestra. Inclinate
aure vestram et venite ad me audite
et vivet anima vestra. **E**t feria vobiscum
pactu sempiternum in ius dauid pde
lis. **E**cce teste spiritus dei cum duce
ac pceptorem gentibus. **E**cce ge
tes quas nesciebas vocabis et ge
tes que non cognoverunt te ad te ve
rent propter dominum deum tuum et semper ipse
quia glorificavit te. **A**udite dominum
dum inveniri potest invocare eum dum prope
est detestatur impius via sua
et vir iniquus cogitationes suas
et reuertatur ad dominum et miserabitur
eius et ad deum nostrum quoniam multus est
ad ignoscendum. **N**on ei cogitationes
mee cogitationes vestre necque vestre mee

me vestre dicit dno. Quia sicut quod
fatur celi in terra sic exaltate sunt
vestre mee a vestris vestris et cogitationes
mee a cogitationibus vestris. **E**cce quomodo
descendit ymber et mix de celo et
illuc ultra non reuertitur sed iusticia
terra et infundit eam et gemitum ei
facit et dat semine pferenti et pane
comedenti sic dicit dominum meum quod
egredietur de ore meo. **N**on reuertetur
ad me vacuum sed faciet quicquid
volui et pperabit in hunc ad quem
missi illud. **Q**uia in iusticia egredimini
et in pace deducimini. **H**abentes et col
les cantabunt coram vobis laudem et
omnia signa regionis plaudet manu
pro saluata ascendet abicebuntque ve
tica crescet iustitia et dicit dominus non
tibi signum et nunc quod non auferatur. **lv**

Nec dicit dno. Custodite iudi
cium et facite iusticia quia
iuxta est salus mea ut veniat et
iusticia mea ut reuertatur. **A**bus
vir qui facit haec et filius hominis qui
apprehendet istud custodiet saltem
ne polluat illud custodiet manum
suam ne faciat de malum et non di
cat filius aduene qui adhaeret domino di
cens. **S**eparat deum me dno a
populo suo et non dicat cum iusticia qui
si custodierit saltem mea et elegerit
que volui et tenuerit fedus meum.
Dabo eis in domo mea et in muribus meis
locum et nomen melius a filiis et filiabus.
Nomen sempiternum dabo eis quod non
peribit et filios aduene qui adhaerent
domino ut colant eum et diligant nomen
eius ut sint ei in suos. **O**mnem
custodiente saltem ne polluat
illud et teneat fedus meum adu
erba eos in more semper meum et iusticia

cor in domo domus mee holocaustis
cor et victis cor placebat in sup
aleam meo qz domus mea domus orationis
vocabit cunctis populo aut dno deus
qz congregat dispersos israel ad huc
congregabo ad eu omnes congrega
tiones eius Omnes bestie agri veni
te ad dnu et ad omnes bestie sal
tis Speculatoribus et ceteris omnes
nescierunt coniungi canes muti no
valentes latrare videtes vana dor
mientes et amatores soporina et canes
impudenter nescierunt satuitate
Ipsi pastores ignoraverunt intellige
re omnes in via sua dereliquerunt
omnesque ad auaricia sua a fumo
usque ad novissimam Venite sumamus
vinum et impleamur ebrietate et cu
sicut hodie sic et eritis in multo amplius
Ipsius perit et nemo est qz **Clviii**
recoget in corde suo et vni me
colligent qz no e qz intelligat a
facie ei malicie collatus e iustus
Veniat pax et requiescat in cubili suo
qui ambulavit in directis suis
Vos at accedite huc filij auguria
tristis semen adultere et fornicarie
sup que lusistis sup que dilatas
tis os et cecistis lignum Nunquid
no vos filij sceleris semen medax
qui consolamini in dno subter lignum
frondosum ymolantes puulos in tunc
tibus subter eminetes petrus In
pibus torrentis ps tua hec est
pors tua et ipse effudisti libamen
obtulisti sacrificium et tu qz sup hunc
non indignabor Quia morte exal
fui et sublie posuisti cubile tuum
illuc ascendisti ut ymolares hos
tias et post ostium et retro postem

posuisti meorale tuum qz non me
discepuisti et suscepisti adulterum
Dilatasti cubile tuum et pepegisti
cu eis pedibus dilexisti stratum eorum
manu apta et ornasti te regio vinge
to et multiplicasti pigmenta tua
Et misisti legatos tuos paul et
quiliata es usque ad inferos In
multitudine vic tue laborasti non
dixisti quiesce Via manus tue
invenisti ptea no rogasti p quo
solicita tenuisti qz merita eorum
no es mei recordata neqz cogitasti
in corde tuo qz ego taceo et qz no
videns et mei oblitas es Ego amu
riabo iusticia tua et opa tua no
pderunt tibi Tu clamans libe
rent te congregati tui et omnes eos
auferet ventus tollet aura et
ad fiducia habet mei hereditabit
Eum et possidebit more semini mei
et dica viam facite pbeite iter
declinate de secula auferite offendi
cula de via populi mei qz hec dicit
dno excelsus et sublimis habitas
et in tate et semine nomen eius in ex
celso et in seculo habitans et cu contrito et
humiliato spiritu venisset humilud
spiritum et venisset cor contritorum
No enim in semper in litigabo us
usque in finem nascatur qz spiritus a fa
cie mea egredietur et flatus eo
faciam propter iniquitate auaricie
eius ego iratus fui et percussi eu
abscondi faciem meam et indignatus
fui et abijt vagus in via cordis
sui Quia eius vidi et sanavi eu
et reduxi eu et reddidi consolacoe
ipsi et lugentibus eius creavi fructu
labiorum pace pacem ei qz longe est

et digne digne dñe et sanam eū
 Impij autē qī mae serues qī qī
 esare nō pē et reducat fluctu
 eius i cōculatōm et luctu hōie
 pap impis dicit dñe **Capitulum**
Quama ne cesses qī tuba exal
 ta voce tua et amicia pō
 meo fūca corp et domui mō
 pta corp me etem de die i diem
 quetut et scie vias meas uolē
 quasi ges q iusticia fecit et q ius
 ticia dei sui nō dereliquit. Rogat
 me iudicia iusticie et appropiare
 deo volue. Quae ieiunauim et
 nō asperisti humilium et aias nos
 tras et nescisti. **Ecce** i dieb ieiū
 nī vī inuenitur voluntas vī et
 omīs debitor vī repetitis. **Ecce**
 ad lites et cōtēcoes ieiunatis et
 p auttū pugno impie. **Rollte**
 ieiunad sicut usq ad hāc diem
 ut audiat in exēpō clamor vī
Quid talē ē ieiunū qd elegi
 p diem afflige hōies aia sua. **Tu**
 quid contor que qī circulu cap
 flui et factu et cinem pternē. **Tuq**
 istud vocau ieiunū et die acap
 tabile dñō. **Nōne** hoc ē maglieu
 mū quod elegi. **Dissolue** colliga
 coes impietatis solue fasciculos
 depmetes. **Attē** eos qui tōfracti
 sūc liberos et de omī disrūpe. **frū**
 ge esuienti panē tuū et egenos
 vagasq induc i domū tuā. **Cū** vi
 deris nudū opī eū et carne tuā
 ne desperis. **Tūc** erupet qī mae
 lume tuū et sanitas tua citius
 orietur. **Et** attribit facie tuam
 iusticia tua et glā dñi colliget te
Tūc iocabis et dñs exaudiet cla
 mabīs et dicit ecce assū. **Si** abstu

leris de medio tu cathēna et dep
 eris digitū extēde tuū et loq qd
 nō pdest eū offūde et suriet aia
 tuam et aia afflicta replēbit
 orietur in tenebris lūp tua et
 bre tue erit sicut meridies. **Et**
 requie dabit tibi dñs deus tuus
Et et implebit glōndibz aia tuā
 et ossa tua libebit. **Et** eis qī oia
 irriguēs et sicut fōs aq. **Cū** p
 deflēt aq. **Et** edificabit mē
 dēstra sēlarū fūdamēta gnaōm p
 citabis et vocabis edificatōm p
 auctōs semitas iniquitātū. **Si** auct
 tēd a fallo pede tuū facie vī
 tuā i die sēo meo et vouēs eū
 et vocaberis salēm delicatū et
 sēm dñi glōrū et glōficauit eū. **Tu**
 nō facis vias tuas et nō iūcē
 voluntas tua ut loquāis sēmone
 tue delatōis sup dñō et pūstolla
 te sup altitudiez tē et ababo te
 qditate iacob pīs tui. **De** eū
 domini locutum est. **Capitulum**
Ecce nō ē allēuata manus
 dñi ut saluāe neqat neq ag
 grauata ē auris eū. **Nō** exau
 diat sed iniquitates vīe dūper
 mē vos et dñm vīm et pta vīa ob
 pōndere facie eius a rebōne eo
 audiret. **Man** ei vīe pollute pū
 sagivie et digia vīi iniquitātē. **La**
 bia vīi locuta sūc mēdāu et lig
 wa vīi sūtur iniquitātē. **Nō** ē q
 iūocat iusticia neq ē q iudicat vī
 sed confidit i nichilī et locut vā
 tates. **Cor**perue labore et pēpe
 rut iniquitātē. **Qua** aspīdū ru
 perut et telas arancee tēperut
Qui cōcedit de omīs corp mōdū

et quod confectum est erupit in regula
Fide corp no erit i vestimentis mag
opulentur opib; suis **Q**pa corp op
utilia et opus iniquitatis i malis
corpe **Q**des corp ad malum et ut et
festinat ut effundat sanguinem mo
cente **C**ogitaco corp cogitacoeb
inlece **C**asitas et corico i vno corp
Via pacis nescierut et no e iudiciu
i gressib; corp **S**ente corp ieuati st
eis oib; q calcat i eis ignoat pac
pt hoc elogatu e iudiciu a vob
et no apphendet vos iusticia **E**p
pectauim; luce et tenebre ppe
dore et in tenebris abulauim; pal
pauim; sicut ceca piete et absq
oculis attrectauim; **I**npegim;
i piete miedie q i tenebris i cali
gine q i mortui **R**ugiem; quasi
vrsi omib; et q colube meditantib;
gemem; **E**xpectauim; iudiciu
et no e salute et elogata e a nob
multiplicatae sunt ei iniquitates me
cora te et pcca mea videret nob
q secla mea nobiscu et iniquitates
meas cognouim; **D**ecade i metui
cont dnm et auersi sum; ne irem;
post tergum dei mei ut loqrem; ta
lupina et transgressio **C**ecipim; et
locuti sum; de corde va mendaci
et confusio retrospu iudiciu i iustia
loge pteit q corruit i platea rei
tas et castas no potuit ingredi
Et fca e vitas i obliuione et q re
cessit a malo pde patuit **E**t vidit
dms et malu appuit i oculis eius
quia no e iudiciu et vidit dms q
no est vir et aporiatus e q no e
q occidit **E**t saluabit pbi brachiu
suum et iusticia eius ipa confirmab
ei **I**nductus e iusticia ut lorica

galea salutis i capite ei **I**nductus
e vestimentis virtutis et optatus e q
pallio zel **S**icut ad vinctu q ad
retribucio indignacoib; hostib;
suis et vicissitudib; inimicis suis
infulis vice reddet **E**t tunc qui
ab occidere nome dnm et qui ab oc
tu solis glum eius tu venie q
flum i violento que spus dnm
cogit et venie spon redeptor et
eis qui redeunt ab iniquitate iacob
dicit dms **H**oc sedus meu tu eis
dicit dms **S**pus meus q e in te
et via mea que posui i os tuo no
recadat de ore tuo et de os semis
tui dms amodo et usq i sempiternu
Verge illuare nrm **Cap lx**
Qz vult lucu tuu et gla dnm
sup te orta e **Q**uia ecce tenebre
opient tma et caligo ppos sup te
at erietur dms et gla eius in te
videbitur **E**t ambulab; geras
in luce tuo et reges i splendore or
tus tui **R**euca i circuitu oculos
tuos et vide omib; isti congregati
sunt venient tibi **F**ilii tui de loge
venient et filie tue de late suger
Tue videbis et affines et mirabit
et dilatabit cor tuu qn couisa sunt
ad te multitudo maie fortitudo
gecu venie tibi **I**nvadaco tae
loz opiet te **D**romedan madian
et effa **A**ms de saba venient au
ru et thps defentes et laude dno
amultrates **Q**me petus cedar
congregabit tibi arietes nabaiotq
instrabit tibi **O**ffent sup pla
cabili aladi meo et domu ma
gestate mee glis **A**ms **Q**ui sunt
isti qui ut nubes volat et quasi

Ym

solite ad fenestras suas. Et ei
insule expectat et naves ma-
ris in principio ut adducat filios
tuos de longe. Argentum eorum et
aurum eorum cum eis nomen domini dei tui
et pro israel quia glorificabit te. Et edi-
ficabit filii pignorum muros tu-
os et reges eorum ministrabunt tibi.
In indignatione ei mea percussisti
et in reconciliatione mea misisti pu-
tium. Et aperientur porte tue iugiter
die ac nocte non claudet ut af-
ferat ad te fortitudo gentium et
reges eorum adducant. **G**ens ei
et regnum quod non servient tibi
pibit et greges in solitudine vas-
tabuntur. **G**loria libani ad te veniet
Abies et buxus et pinus simul
ad ornandum locum sanctificationis mee
et locum pedum meorum glorificabo. Et
venient ad te curvi filii eorum qui
quiliaverunt te. Et adorabunt vesti-
gia pedum tuorum omnes qui de terra
habitant tibi et vocabunt te civitatem
domini syon propter israel. **P**ro eo quod fuisti de-
licta et odio habitata et non erat qui
te transiret. **D**ona te in superbia
scilicet gaudium in generatione et genera-
tione et fuges lac gentium et ma-
milla regum lactabis. Et scies
quod ego dominus salvabo te et redemptor
tuus feceris iacob. **P**ro ere af-
feram aurum et pro ferro afferam ar-
gentum et pro lignis es et pro lapidi-
bus ferrum et pro navis visitatione
tua pacem et propositos tuos iusti-
tiam. **N**on auditur ultra iniquitas
in terra tua vastitas et confusio
in domibus tuis. Et occupabit salus

muros tuos et portas tuas laudem
et gloria. **E**t tibi compleretur ad lucem
domini propter me non splendens sicut illuminabit
te sed sicut tibi dominus in luce semper
etiam et deus tuus in gloria tua. **E**t
occidet ultra sol tuus et luna tua non
minuetur quia dominus est in luce semper
etiam et complebitur dies luctus tu-
i plus ac tunc omnes iusti iuxta
hereditabunt terram germen platan-
torum mee opus manus mee ad
glorificandum. **M**im? ex te erit in
mille et pauculus in gente fortis.
Firma. **E**go dominus in tempore et subito factus.
Spiritus domini super me. **C**um
eo quod vinceret me ad annun-
ciandum mansueti misit me ut
mederer contritos corde et pre-
dicare captivis indulgentiam et clau-
sis aperiens ut predicare annun-
ciabile domino et die ultionis deo meo
ut consolaber omnes lugentes et
ponem fortitudinem lugentibus sicut
et dare eis coronam pro timore ostium
gaudii pro luctu pallium laudis
pro spiritu meritis. **E**t vocabuntur in ci-
vitates iusticie plantatio domini ad
glorificandum. **E**t edificabunt destruc-
ta scilicet et ruinas antiquas erigent
et restaurabunt civitates destrudas
et dissipatas in generatione et generationem
et stabunt alieni et pascet pe-
cora iura et filii pignorum agri-
cole et vinitores vni erunt. **V**os
autem sacerdotes domini vocabimini
ministri dei vni dicit vobis forti-
tudine gentium comedetis et in gloria
eorum superbia et confusione vni

Duplici et ruber laudabitur propter
propter hoc in terra sua duplici
propter leticia propter hoc est eis
quia ego dominus diligens iudicium
et dominus super omnia in solacia
Et dabo opus eorum in veritate et
sedes propter hoc et eis et faciet
in gentibus semen eorum et germe
eorum in medio populi. Dominus qui vi
det eos cognoscet illos quia isti
sunt semen cui benedixit dominus. Et
dominus gaudebo in domino et exultabo
anima mea in deo meo quia induit me
vestimentis salutis et indumento ius
ticie circumdedit me quasi sponsam
decoratum corona et quasi sponsam
ornatam monilibus suis. Sicut et
terra proferet germen sicut et sicut or
tus seminis sui germen sicut et dominus deus
germen iusti et laude coram vniuersis gentibus.

Propter sponsum non tacebo. **lxix**
Et propter nomen domini non quiescit do
mus. Egre diat ut splendor iustis
eius et saluator eius ut lapsus
accendatur. Et videtur germen ius
ti tui et tucti reges inclitum
tuum et vocabitur tibi nomen nouum
quod est domini nomen. Et eis coro
na glorie in manu domini et diademata reg
ni in manu dei tui. Non vocaberis
ultra delicta et terra tua non voca
bitur amplius desolata sed voca
bitur voluntas mea et ea quia compla
cuit domino in te et terra tua habitabit
habitabit et iuuenis tu virgine
et habitabit in te filius tui. Et gau
debit sponsus super sponsam gaude
bit super te deus tuus. Super montes
tuos nomen constitui custodes to
die et tota nocte propter hoc non tacebo.

Qui remiserunt dominum ne incedatis
et ne detis precium ei donec stabilizat
et donec ponat nomen laudem in terra.
Gaudeat dominus in dextera sua et in brachio
et fortitudo sue. Si dederit tri
ticum tui ultimum cibum inimicis tuis
et si biberit filius alieni vinum tuum
in quo laborasti quia qui cognovit
gratum illud coedet et laudabit
dominum et qui transportat illud bibet
in attritu facis meis. Transite inpi
te per portas iusticie via populi meo
planum facite iter et dirigite la
pides et eleuate signum ad populos
ecce dominus auditum fecit in septem
et die. Dicit filie syon ecce salua
tor tuus. Ecce ecce mices eius cum eo
et opus eius coram illo. Et voca
bitur eos populus sanctus redempti a domino.
Tu autem vocaberis quia civitas et
non derelicta. **Capitulum lxx**

Qui est iste qui venit de edom
et tinctis vestibus de bosra.
Iste formosus in stola sua gra
dies in multitudo fortitudinis sue.
Ego qui loquor iusticia et pug
nator sum ad salvandum. Quare ge
rubus est indumentum tuum et vesti
menta tua sicut calcanei et torcu
li. Torcular calcavi solus et
de gentibus non est vir meum. Cal
cavi eos in furore meo et coarctavi
eos in ira mea. Et appressus est
sanguis eorum super vestimenta mea
et omnia indumenta mea ignavi.
Dies est ultionis in corde meo an
retributionis mee venit. Irascepro
et non est auxiliator quesivi
et non est qui adiuvaret. Et saluat
in brachio meo et indignatio mea.

ipsa auxiliata e michi Et coacta
ui ppter i furor meo et ebriaui
eos i indignatione mea et depro
mtra vultu vobis misericordia ei
dm recordabor laude dm super
oibus que reddidit nob dm a sup
multitudiez bonoz domi ipse que
largitus e eis scdm indulgen
tia sua a scdm multitudiez misap
suaz Et dixit Verumt qm me
e filij no negateb et facti e eis
saluator In oi tribulacoe vob
no e tribulatus et angelus faciei
eius saluauit eos In dilectione
sua a in indulgentia sua ipse rede
mit eos et ptauit eos et leuaui
eos cunctis diebus scilicet Ipi aut
ad multitudia provocauerunt et afflix
erunt spm sancti eius et contumacia
e eis i inimicu et ipse debellauit
eos et recordatus e diep seculi
moysi et populi sui Vbi e q eduxit
eos de mari cu pastoribus gregi
sui Vbi e q posuit i medio eorum spm
suu q eduxit ad depecta moy
sen brachio magestat sue qui
scidit aquas an eos ut faceret
ibi nome sempiternu Qui eduxit
eos p abissos q equi in deserto
no impigrent q aial i capto des
cendens sps dm ductor ei fuit
Hic adduxisti poplm tuu ut facer
tibi nome gte Attende de celo et
vide de spectaculo pro tuo et solio
gla tue Vbi e zelus tuus et forti
tudo tua multitudo visceru tuorum
et misericordia tua sup me co
tinuete se Tu ei pr m et abra
ham nesciunt nos et ipse ignorat
nos Tu dnc pr m redeptor m

a sclo nome tui Quare errate
nos fecisti dnc de vno tuo a dnc
isti cor meum ne timeam te Con
uertere qm suos tuos tribu qm
tunc tue quasi michi posside
runt poplm suu tuu hostes m con
culcauerunt misericordia tua
sum q i principio tu no time
ris m n iuocet no tuu p nos
Tu discupes celos
et descenderis a facie tua
montes defluent sicut expulsi
ignis tabescent atq arderent
igni ut notu fiet no tuu mimi
cis tuos a facie tua geres tuda
rent Tu facis mirabilia no susti
nebim descendisti a facie tua
montes deflupere A sclo no au
diere neq auribz pcepit Oculi
no vidit deus absq te que p
ti expectantibz te Occuristi le
tati et faciet iusticia vobis tuis
recordabuntur tui Ecce tu matus
es et peccauim i ipis sumus
q saluabim et facti sumus ut mu
dus omis nos Quasi panis me
struante vniuse iusticie m et
accidim q foliu vniuse i m
q rates m q ventu abstulerunt
nos Ad e q iuocet no tuu q co
surgat et teneat te abscondisti
facie tua et nos et allipisti nos
i manu iniquitatis m Et nunc dnc
pr m es tu nos vultu et factu
m et opa manuu tuar es nos
Reuocasti dnc satis et ne ultra
memeris iniquitatis m Ecce re
spice poplud omis nos Quia tuu p
tui facta e de pta pson de pta facta e

inim depoluit domus supradicta
me et glie me. In laudauerit te
pud me fca e i epustoe ignibz
ora desiderabilia mea i fca i rui
nas. Quicquid sup hys conturbis te
dne tace et affliges nos velleme

Respice me qui an no **XXV**
interrogat iuenerit quano
quesierit me. Papi eae ego eae
ego ad getes que nesciebat me
et qfieri me qui no iuocabat
nome meu. Expandi man meas
tota die ad pplm incredulu q gra
die in via no bona post cogitatos
suas pplus q ad inuicia piodt
me an facie mea pp qui vniolat
in ortis et sacrificat sup lateres
qui hcat in p pulcris in delubris
ydolozo dormiut qui comedut
carne suillam et iue p fca i
vafis eoz qui dicut recede a me
no appiques in quia inuicis es isti
fumi erut in furoe meo ignis
ardet tota die. Ecce septu e cora
me no tacebo sed redda et retri
bua i fca i corp vris et iniquitates
patz vroz siml dicat dno qui sa
crificauerit sup montes et sup col
les exprobrauerit in et remeciar
opus eoz pmiu i fca i corp hce d
dno. Quo si inuicet gramu i bot
et dicat ne dissipet illud qm bn
dico e sic facia pp suos meos
ut no diffda totu et educa de ia
cob pmen et de iuda possidentem
montes fros meos et hereditate ad
ela mei et fui mei habitabit ibi. Et
erut capostria i caulas gregu
et vallis actor in tubile arme
toz pto meo qui reqfieri me

Et vos qui dereliquistis dnm qui
colit equo nome pmi meu qui po
nas fortune mesam et libatis p
ca nualo vos i gladio et omes m
cede conuetis p eo q vocauit et no
rudistis. Sicut qd et no audistis et
faciebatis malis i oculis meis et
que nolui elegistis pp hoc hce d
dno deus. Ecce fui mei comedet
et vos esurietis. Ecce fui mei biber
et vos ficiatis. Ecce fui mei leti
bunt et vos confunderit. Ecce fui mei
laudabit p exultaco cordis et vos
clamabitis p doloe cordis et p con
tricioe sps vllulabitis et dicitis
no vrm i iuramentu elis meis. Et
met facit te dno deus et suos suos
verabit noie alio i quo qui bndictz
e sup tra bndictz in dno amen.
Et q iurat i tra iurabit i deo am
quia obliuioni tradite p agustie
pores et quia abscondite p ab oad
bris. Ecce ei ego creos celos nouos
et tra noua. Et no ere i memoria
pora et no ascendet sup cor. Sed
gaudebit et exultabit usq i se
pitm in hys que e creos. Quia eae
ego creos nrm exultaco et pplm e
gaudiu et exultabo i nrm et gaude
bo i pto meo et no audiet in ca
vlra vox fletus et vox clamoris. No
e ibi amplius infans dicat et pene
q no impleat dies suos qm puer
centu anoz moiet et pator celu
anoz maledictus e et edificabit
domos et habitabit et plantabit vineas
et coedet fructus eoz. No edifica
bit domos et alius habitabit no pla
tabit et alius coedet. Sed dico em

Serui dei

puer et anoz

Dñs Ego at opa eorū et cogitationes
 eorū venio ut congregem in orbibus
 gentibus et ligabis et venient et
 videbunt glām meā Et ponā in eis
 signū et mittā ex eis qui saluati
 fuerūt ad gentes in malā affricā
 et libia tenentes sagittā et yta
 liam et grecia ad insulas longe
 et ad eos qui nō audierūt de me
 et nō viderūt glām meā Et annū
 ciabūt glām meā gentibus et ad
 ducet omēs ficos vros de cunctis ge
 tibus donū dñi in equis et in qua
 drigis et in leticijs et in mulis et
 in carrucis ad montē sēm meū nrm
 dicit dñs Quō si inferat filij isrl
 munus in vase mudo in domū dñi
 et assumā ex eis in sacerdotes et
 in levitas dicit dñs Quia sicut
 celi novī et terra novā que ego
 facio stād coram me dicit dñs
 sic stabit semen vrm et nomen
 vrm Et erit mensis ex mense et
 salūm ex salbata Veniet omēs
 caro ut adoret corā facie meā
 dicit dñs Et egredientē et videbūt
 cadauēra viroz qui puaricati sūt
 in me Vermis eorū nō morietur
 et ignis eorū nō extinguetur et
 erūt usq; ad satiētiā visionis
 omī carni Et **Explicit Isay**
as Incipit prologus in
Jeremiam pphetā

Jeremias ppheta cui hic plogus
 scribitur sūmō quidē apud hebreos
 os ysaiā et ope et quibusdā alijs
 pphetis videtur esse rusticior sed
 sensibus par est quippe qui eorū
 spū pphetavit Porro simplicitas

eloquij de loco et in quo natus ē
 acutū fuit em anathotites qui
 ē usq; hodie viculus tribus ab ieo
 solimū distans milibus Sacerdos
 ex sacerdotibus et in mris vtero
 sacrificatus virginitate sua ewinge
 licū virū xpi ecce edicame hic
 vaticinai exorsus ē puer et cap
 tivitātē vrbis atq; iude nō solu
 spū sed et oculis carnis intuitq;
 Jam em decem tribus israhel
 assiri in medos trāstulerat Sa
 tras corp colom gentiū posside
 bat Unde et in iuda tantū et beny
 amin pphetavit Et civitatib; pie
 ruinas quadruplici paxit alpha
 beto quod nos mēsure metirer
 sibusq; reddim; Preterea ordinem
 visionū q; apud grecos et latinos
 omō confusus ē ad pstima fidem
 correxim; libz ad larruch nota
 rñ eius q; apud hebreos nō legit
 nec habetur pmissim; q; hñs
 oribus maledicta ab emulis p
 colantes quibus me necesse est
 p singula opuscula rñdere et
 hoc pacior quia vob; cogitis o
 paula et custodiū Ceterz ad
 ropendū mali rectius fuerat
 modū furvū eorū silencio meo
 ponē q; cotidie novū aliquid sp
 titantem invidorū in samia plocatē

Jer

Incipit liber Jeremie cap. i.

Uerba Jeremie filij
 clie de sacerdotibus
 qui fuerunt in Bethleem
 in terra beniamin. Quod
 fecit ei dominus ad eum
 in diebus Josie filij Amos regis
 Juda in vicesimo anno regni eius. Et
 fecit ei in diebus Joachin filij Jo-
 sie regis Juda usque ad transfuga-
 tionem in decimum annum sedechie filij Josie
 regis iuda usque ad transfuga-
 tionem in mense quarto. Et fecit
 ei dominus ad me dicens. Priusquam
 te formare in utero matris tue et
 antequam exires de utero matris tue
 et antequam pergeres in gentibus dedi te
 et dixi. Alia a domino deus eorum nes-
 cio loqui quia puer ego sum. Et dixit
 dominus ad me. Noli dicere quia puer ego
 sum quoniam ad omnia que mittam te ibis
 et universa quecumque mandaverim tibi lo-
 queris. Ne timeas a facie hominis quia
 ego tecum sum ut eruiam te dicit dominus.
 Et misit dominus manum suam et tetigit

os meum. Et dixit dominus ad me. Ego
 dedi te hodie super gentes et super
 regna ut euellas et destruas et
 dissipas et dissipetur edificatio pla-
 tes. Et fecit ei dominus ad me dicens.
 Quid tu vides Jeremia. Et dixi. Vi-
 gam vigilantem ego video. Et dixit
 dominus ad me. Bene vidisti quia vige-
 lo ego super verbum meum ut faciam illud.
 Et fecit ei dominus ad me dicens.
 Quid tu vides. Et dixi. Similitudo
 facis ego video et facies eius a facie
 aquilonis. Et dixit dominus ad me. Ad
 aquilonem pandetur os malum super
 omnes habitatores terre quia ecce ego
 convocabo omnes cognatos regno-
 rum aquilonis ait dominus. Et veniet
 et ponet unusquisque solium suum
 in introitu portarum nostrarum et super
 muros eius et circuitu et super om-
 nes urbes iuda et loquetur iudicia
 mea tui eis super omnia malicia corporis
 qui dereliquerunt me et libaverunt
 digne alienis et adoraverunt opus
 manuum suarum. Tu ergo accipe li-
 broes tuos et surge et loqueris ad
 eos omnia que precipio tibi ne for-
 mides a facie hominis quia non time-
 re faciam vultu hominis. Ego quippe
 dedi te hodie in civitate muni-
 tam et in columina fenestra et in mu-
 tu encu super omnes terrarum regibus
 iuda et principibus eius et sacer-
 dotibus et omni populo terre et bellabunt
 adversum te et non prevalerunt quia
 tecum sum ait dominus ut libere te. **¶**
¶ Et fecit ei dominus ad me di-
 cens. Vade et clama in auribus

nrlm dices **Hec** dicit dñs **Ecce**
 datus su tu miserat adolefca
 tua et caritate deponfacore tue
 qñ secuta me es in deserto i tñ q
 no sciatur scud iſrl dñs p mēre
 frugū eius omes qui deuorant
 eu delinquit mala uerent sup
 eos dicit dñs **Audite** vñ domi
 domus iacob et oēs cognationes
 domus iſrl **Hec** d' dñs **Audite**
 nerr ptes vñ i me iniquitatis q
 elongauerit a me et abulauerit
 post vāitate et vāni facti sūt et no
 dixerūt vbi ē dñs q ascendit nos
 fecit de tñ egipti q tñsdux nos
 p desertū p tñā mhitabile i vñā
 p tñā fñs et ymaginē mortis
 p tñā m q no hñtavit vñ neq
 hñtavit homo **Et** induxi vos i
 tñā carmeli ut comederetis fruc
 tū eius et lēa illius **Et** ingressi co
 tamiaſtis tñā meā et hēditate
 meā posuistis i abſona cor **Ecce**
 dotes no dixerūt **Plū** ē dñs et te
 nētes lege nescierūt me et pasto
 res puaicati sūt i me et pphete
 pphauerūt i baal et ydola secuti sūt
 p tñā adhuc iudices cōtenda vo
 sistu ait dñs et ai filijs vñs dis
 ceptabo **Transite** ad insulas cethi
 et videte et i cedar mittite et cōpi
 derate vehemet et videte si fñm
 ē huiusmodi si mutā gēs deos
 suos et certe ipi no sūt dñi **Applūs**
 vñ meus mutā glāz suā i ydolu
Obstūpeſcite celi sup hoc et porte
 celi deplāhū vehemet d' domi
Quo em mala fecit pñs meus
 et dereliquere fonte aq viue

et foderut sibi cisternās dissipatis
 que cōtine no vider a quabñ
 quid fñm ē iſrl aut vñaculus
Quare g' frus ē i pñā **Sup** eu
 ruguerūt leones et dederūt vocem
 suā posuerūt tñā eius i solitudine
 ciuitates eius exuste sūt et non
 ē q hñet in eis **Filijs** q mēphoe
 et thafne cōstipnuerūt te usq
 ad vñce **Quid** no istud fñm ē
 tibi q deliquisti dñm deū tuū
 eo tpe quo ducebat te p vñā **Et**
 nūc quid tibi vis i vñā egipti
 ut bibas aqua turbida **Et** quid
 tibi tñ vñā assyrioz ut bibas a
 quā flūs **Arguet** te malicia
 tua et auſpō tua iūpabit te
Ecce et vide q malū et amaro
 ē deliquisse te dñm deū tuū et
 no esse tñce eius apud te d' dñs
 exatū **Isrl** cōstegisti iugū
 meū rupisti vñcula meā et dixisti
 No seruiam **In** oī cā colle subli
 mi et sub oī ligno frondoso tū p
 sterncharis mētris **Ego** aute
 plātavi te vñcā electā omē se
 men vetū **Quo** g' cōſa es in
 i prauū vñcā aliena **Si** laueis
 te itro et mltiplicauis tibi her
 ba borith maculata es corā me
 iniquitate tua d' dñs **Quo** dicit
 No sū polluta post baalim no a
 bulau **Vide** vñas tuas i cōualle
 scito quid fecis **Curſor** leuis ex
 plicans vñas suas onager assue
 tus i solitudine i desiderio aue pñe
 adtrahit ventū amoris pñi **Nullū**
 autet cā **Omēs** qui querūt ei
 non deficiet et mēstruū iuuent

et prohibe pedes tuos a nuditate
 et guttur tuum a spinis et dyoscori
 Despau. Nequaquam faciam adama
 in quippe alienos et post eos a
 budabo. Quomodo confimuitur per quoniam
 comprehendit sic confusi sunt domus
 ipsi ipsi et reges eorum principes et
 sacerdotes eorum et populi eorum di
 cetes. Signo per meum est tu et la
 pidi tu me genuisti. **V**erterunt
 ad me egredere et non facie et in tpe
 afflictionis sue dicit. Surge et libera
 nos. **V**bi sunt dii tui quos fecisti
 tibi. Surge et libera te in tpe af
 flictionis tue. **E**cce enim quippe num
 civitatum tuarum erat in tui iuda
 et nunc vides mecum iudicio contendere.
Omnes dereliquisti me dicit dominus.
Frustra paupi filios viros disci
 plina non receperunt. **D**enuunt
 gladius ut periretis viros qui leo
 vastat gentes vestras. **V**idete vni
 domini. **N**unquid solitudo factus sum
 israeli aut tibi serotina. **Q**uare
 ergo dixit populus meus. **R**ecessimus
 non veniemus ultra ad te. **N**unquid
 obliuisceris. **V**irgo ornamenti sui et
 sponsa fascie pectoralis sue.
 populo vero meus oblitus est mei dicit
 inimicus. **Q**uid mihi bonum of
 fende via tua ad quendam dilec
 com quem super et malicias tuas
 docuisti vias tuas et in alio tuis
 iunctus est sanguis aiazo et pauper
 et in iocundatione in fossis iuxta eos
 sed in omnibus que puer medraui
 Et dixisti. **A**bsque patre et matre
 ego sum prope autem furor tuus
 a me. **E**cce ego iudicio contendam

et tu es qui dereliquisti me. **N**on peccavi
 Quia vultis scire et non itenit
 vias tuas et ab egipto confu
 ris sicut confusa es ab assyria
 et ab ista egredieris et manus
 tue erunt super caput tuum quoniam ob
 trivit dominus confidentiam tuam
 et nihil habebis propter te. **I**n
Virgo de. **S**i dimiseris vir
 uxorem suam et recesseris ab eo
 duxerit virum alterum. **N**unquid re
 utetur ad eam ultra. **N**unquid non
 polluta et contaminata est mulier
 illa. **T**u autem fornicata es cum ama
 toribus multis in reute ad me
 dicit dominus et ego suscipiam te. **P**e
 ua oculos tuos in directum et vide
 ubi ne perstrata sis. **I**n viis sede
 bas expectans eos quasi latro
 in solitudine et polluisti terram
 fornicationibus tuis et in maliciis
 tuis. **Q**uia obrem prohibere stultitiam
 pluviam et serotina. **P**rimus non
 fuit. **F**ronds mulieris metricis
 facta est tibi noluisse erubescere.
Ergo saltem amodo voca me per
 meum duxo virginem meam tuam.
Nunquid in foveis et petrii a prope
 uocabis in fine. **E**cce locuta es et
 fecisti mala et potuisti. **E**t dixit
 dominus ad me in diebus ioseph regis.
Nunquid vidisti que fecit ausa
 trix israel. **A**bijt sibi met super oes
 montes exarsit et sub signo
 frondoso et fornicata est ibi.
Et dixi tu fecisti hec omnia ad me
 et tunc et non es reusa. **E**t vidit
 puaiatrix soror eius iuda quod
 per eo quod fornicata esset ausa

trix israel **D**ixi fuisse ea et delissim
 ei libellu repudiij et no timuit
 puancitrix iuda pcor et habuit
 et fornicat e et ipa et facili
 ce fornicatior sue totumma et
 et mechata e ai ligno et lapide
 et i oibus hinc no e reusa ad me
 p. u. atrix soror eius iuda in
 toto corde suo sed i medaco ait
 dno deus **E**t dixit dno deus ad me
Iustificat aiaz sua aiafatrix isrl
 copacoe puancitrix iuda **V**ade
 et clama smones istos contra
 aquilone et dices **R**euerte aiafatrix
 isrl dno dno et no aiafatri
 ciem mea a uobis qz scis ego
 su dno dno et no iniscar in ppetuo
Tame scito iniquitate tua quia
 i dno deo tuo puancitrix es et
 dissipisti vias tuas alicis sub
 ai ligno frondoso et voce mea
 no audisti ait dno **C**ontinui
 filij reuertes ait dno qz e vir
 vr et assumma vos vnu de ciu te
 et duos de cognaco et introduca
 vos in syon et dabo vobis pasto
 res vus cor vrm et pascet vos
 facia et doctna **C**up mltipli
 cati fueritis et creueritis i terra
 i diebus illis ait dno no dicet
 vltra archa testamti dno neqz
 ascendet sup cor neqz recordabu
 tur illi n visitabitur n fiet
 vltra **I**n tpe illo vocabut nlm
 soliu dno et congregabut ad eam
 omes gentes i noie dno in nlm
 et no abulabut post puitate cor
 die sui pessimi **I**n diebus illis
 ibit domus iuda ad domu isrl et

verent simul de tra aquilone
 ad tra qua dedi pibus vris
Ego ac dixi **Q**uomodo pona te
 in filijs et tribua tibi tra de pde
 rabile lpeditate palara exet
 citu geau **E**t dixi **P**atire vo
 cabis me et post me ingredi no
 cessabis **S**ed quomo si cotepnat
 mulier amatore suu sic cotep
 sic me domus isrl dno dno **N**ox
 i vno audita e ploratus et vol
 latus filioz isrl qm iniqua
 fecerut via sua obliti sut dno
 dei sui **C**ontinui filij reuertes
 et sanabo aiafones vras **E**cce
 nos venim ad te tu ci es dno
 deus nr **V**e medices erat col
 les et mltitudo motu **V**e i dno
 deo vro salus isrl **C**onfusio come
 dit labore patru vroz ab ado
 lesticia vna greges corp et ar
 meta corp filios corp et filias corp
 comedit confusio **F**ormicem i m
 confusioe vna et opiet nos ig
 nomina vna qm dno deo vro
 peccauim et nos et pres vri ab
 adolesticia vna usq ad hanc
 die et no audim vna dno dei vri
Conuertere isrl ait **C**ui
 dno ad me conuertere **E**i absq
 leris offendicula tua a facie
 mea non conueneris et iurabis
 vnu dno i veritate et i iudicio
 et i iusticia et benedicet eu gen
 tes ipm qz laudabut **H**ec en
 dicit dno vno iuda et qitatoribz
 nlm **R**ouate vobis nouale
 et nolite pte sup spias **C**irca

admi dno 2 aug 2 p 2 cor
 dui vrop vru uide 2 p 2 cor
 vlm ne forte egrediat ut vlm
 indignato mei 2 suadit et no
 fit qui optiguit qpe malicia
 cogitatu vnu. **A**nuate i
 iuda et i nlm **A**uditu facite
 loqm 2 canite tuba i tra cla
 mate fortit 2 dicite **C**ogamini
 et ingrediam ciuitates multas
Leuate signu in syon 2 referta
 mi et nolite stare qz malu eo
 adduco ab aquilae 2 contricione
 magna **A**scendit leo de cubili
 suo 2 p d genciu se leua **E**rgo
 e de loco suo ut ponat tra tua
 in desolatione **C**iuitates tue vas
 tabut remanentes absqz habitate
Sup hoc accigite vos cilicij
 plangite 2 ululate qz no cau
 sa ira furoris dmi a uobis **E**t
 cu in die illa diat dms pibit
 cor regu 2 cor pncipu 2 obstu
 pescent sacerdotes 2 pphs con
 sternabi ur **E**t dixi heu heu
 heu dms deus **E**rgo ne decipis
 ti pplm istu 2 nlm dicet pap
 cu vobis **E**t ecce pueri gladij
 usqz ad aiaz **I**n tpe illo dicitur
 pto huc et nlm **V**entus vres
 in vine que sue in despo vic filie
 ppli mei no adutilandu et
 ad purgandu spue plenu ex
 huc remet in **E**t ne ego si lo
 quar iudicia mea cu eis **E**t q
 nubes ascendet 2 qz tpe pias
 erus eius velocores aquilis
 equi illi **N**e nobis qm vastati
 sum **L**aua a malicia cor tuu
 nlm no ut salua fias **V**sp q
 morabit in te cogitatu noxie

Noxa em amantiss ad amantiss
 facit p doli de more effugit
 coritate getes **E**t audiu q
 in nlm custodes vnu de tra
 loquua 2 dnd sup auz **A**uz
 voc sua **Q**uasi custodes agut
 facti sue sup eo in gmo qz me
 ad nudia puocant aut dms
Vic tue 2 cogitatu tue fecit
 her tibi ista malicia tua qz am
 quia tetigit cor tuu **V**entis mo
 dolco ventis meu dolco pensu
 cordis mei conturbati snt in me
No tacebo qz voc bucie audiu
 aia mea clamore plij **C**ontio
 sup contricione votata 2 vasa
 ta e oib tra **R**epete vastata p
 tabernacula mea subito pella
 mee **V**sp qz video fugietes au
 dia voce bucie qz stultus p
 meus me no cognouit filij ispi
 entes sut et vecordes **C**apietes
 sut ut faciat mala **B**n al fac
 nefecerut **A**ppexi tra 2 ecce vi
 tua cad et nichili et celos 2 no
 cad lux i eis **V**idi mores 2 ecce
 mouebat 2 omes colles contur
 bati sut **I**ntuitus sut ecce no
 cad sp et omne volatile ali re
 cessit **A**ppexi 2 ecce carmelus
 desertus 2 omes vrbes ej deserte
 pte a facie dmi 2 a facie ire fu
 roris eius **H**ec ei d dms **D**esta
 cu oib tra sed in conspatione no
 facia **L**ugebit tra 2 mebe ali
 de sup eo quod locutus p cogi
 tau et no pcutit me n auz
 pu ab eo **Q**uore equitis 2 mittit
 sagitta fugit oib citat **I**ngressi
 sut ardua et aspenderit rupes
Muse vrbes derelictae sut et no

faciat i eis ho. Tu at. iustitia q
 facies. Tu vestieris te totum tu
 ornata fuit n omni auro et ppo
 eis pabo oculos tuos frustra co
 ponere. **C**onspice te amatores
 tui aui tua quent. **V**oe em q
 pueris audui agustias ut
 puerpe. **V**ox filie syon m. mo
 rientes expandere p. ma. suas
Ve m q deficit aia mea p. i. defectos
Conspice et confideate et querite
 m plateis eius an mveritas vtru
 faciem iudiciu et quente fidem
 et ppius eo eis. **Q**uod si cel. viuit
 dno dixerit. **H**oc falso iurabit
 dno oculi tui ppius fidem per
 cussisti eos et non doluerit attri
 uisti eos et tenuerit accipe disci
 plina. **I**ndurauerit faciem sua
 sup petra et noluerit. **E**go
 ad dno. **F**orsitan paupes sue
 stulti et ignorantes via dmi iudi
 cia dei sui. **I**bo igit ad optantes
 et loquar eis spm em cognoue
 rit via dmi iudiciu dei sui. **E**t
 ecce magis huius siml. **C**onspice
 iugum rupere vinctum. **D**arco
 passit eos leo de plua. **S**up ad
 vespam deuastabit eos. **P**ardus
 vigilans sup ciuitates eorum. **D**ns
 q egressus fuerit ex eis capietur
 q multiplicata sue puaicaciones
 eorum confortate sue auios eorum
Qup quo ppius ee potes. **F**ili
 tui dereliquerit me et uinit i hne
 qui no sue dmi. **P**atruui eos et
 mechati sut et in demo m. d. r. l.
 luxurabant. **E**qui amatores in
 feminas et emissarii facti sunt

Annusquisq ad mare p. m. qui
 hincbat. **I**nquid sup hne non
 visitabo. **D**icit dno et i. gete tali
 no v. l. f. e. aia mea. **A**scendite
 muros eius et dissipate. **C**onspice
 at nolite fide. **A**uferte p. p. a. g. e. s.
 eius quia no sut dmi. **P**uaicaciones
 puaicata e m me domus ista. **E**t
 domus iuda ait dno. **R**egauerit
 dnm et dixerit. **N**o e ipe dno m
 veiet sup nos malu. **G**ladud et
 fame non videbim. **I**pp. h. e. f. u. e. r. t.
 i ventu locuta et r. n. s. l. u. no fuit
 m eis. **H**ec ergo euemet illis.
Hec d. dno deus exercituum. **Q**uia
 locuti estis vni istud. **E**cce do
 va mea i ore tuo i igne et p. p. m.
 istu m signa et uocabit eos. **E**cce
 ego adduca sup vos gente de lo
 g. m. quo domus ista ait dno ge
 tem robusta gente atiq. gente
 cuius ignorabis signa n. m. t. e. l.
 lices quid loquatur. **P**h. a. r. e. t.
 eius q. i. p. e. p. u. l. s. e. p. a. t. e. s. v. m. i. u. s. i.
 fortes comedet segetes tuas
 et pane tui deuorabit. **F**ilios
 tuos et filias tuas comedet
 grege tui et armeta tua coe
 det vinea tua et ficu tua et co
 teret vrbes tuas multas in
 quibus tu habes fiducia i gladio
Verutn et m diebus illis ait dno
No facia vob i. c. o. s. u. a. c. o. m. **E**t
 si dixeritis. **Q**uac fecit dno de
 m. nobis hec oia. **D**icit ad eos
Sicut dereliquistis me et p. u. i. u. i. s. t. i.
 deo alieno m tra vna. **E**cce per
 uictis dno alius m tra no vna
Anuciate hec domui iacob et
 auditu facite m iuda dicentes

Audi plebs sicut q no habes cor qu
 Antea oculos no videtis et aures
 et no auditis. **Et** q no tenebitis
 ait dñs et a facie mea no doleris
 tis q posui arenam eminu mari
 pceptu sempiternu quod no pce
 bit. **Et** comouebitur et no pote
 rit et itumescet fluctus eius
 et no tñsibit illud. **Pro** at huc
 fem est cor incredulu et exaspe
 rat. **Et** cesset et abiect et no dixe
 rit in corde suo. **Metuam** dñm
 dñm nrm q dat nobis pluuiam
 et panem et serotina i tpe quo
 pleritudine annue messis custodi
 ente nobis. **Iniquitates** iure decli
 nauit. **Hec** et pccata ura phibuerit
 bonu a nobis q iuncti sunt i ppo
 meo impij infidates qñ auctu
 pes laqueos ponentes et pedicab
 ad capiendos viros. **Sicut** deapla
 plena auiibus sic domus corp ple
 ne dolo. **Ideo** magnificati sunt et
 ditati ipignati sunt et iactati
 et pccati et simones meos pessie
 causa vidue no iudicauerit et
 causa pupilli no direxit et iu
 diciu pauperu no diiudicauerit.
Numquid sup hys no visitabo dñs
 aut sup gente huiusmodi no
 visitet aia mea. **Et** ruperit et mia
 filia fca sut in tra. **Pro** q phabat
 mendaciu et sacerdotes applaude
 bat manibus suis et plebs mea dilect
 talia. **quid** igit fiet i nouissio eius.

Confortam filij beryam. **Et**
 i medio nrm i tñsuetudine cla
 gite. **Buccina** et sup betha carem
 leuate vexillum quia malu visum
 e ab aquilone et contrico magna.
Et perose et delicate affilauit filia
 syon ad ea venient pastores et greges

corp superet i ea tota i armenia
 pascet unusquisq uos qui sub ma
 sua sut. **Et** pascite sup ea bellu et
 surgite et ascer dam i mcedie.
 nobis q declinauit dies q logior
 fce pñe vmbre vespri. **Surgite** et
 ascendam i nocte et dissipem
 domos eius q **hec** dñs exatui.
Sedite lignu eius et circa nrm st
 dite aggem. **Hec** e ciuitas visita
 tois ois calupnia i medio ei. **Et**
 aut frigida facit aqñ sua
 sic frigida fecit malicia suam.
Iniquitas et vapiditas audiet i ea
 coram me q infirmitas et plaga.
Et erudire nrm ne forte recedat
 aia mea a te ne forte ponat te
 desertu. **Et** ihabitabile huc dicit
 dñs exatui. **Et** q ad riuum col
 liget colliget q i vinea reliqas
 isrl. **Conuerte** manu tua qñ vin
 demiator ad cartallu. **Cui** loqr
 et que contestabor ut audiat. **Et**
 iocundise aures corp et audire no
 possit. **Et** vñ dñm fem e eis ob
 pñu et no suscipiet i. **Ideo** co
 furor dñm plenus su. **Laborauit**
 sustinens. **Effundit** sup puulu su
 rore et sup conciliu iuueniu pñt.
Et em tu muliere capiet senex
 tu pleno die. **Et** tñsibit domus
 corp ad alode agri et ruperit
 q extendit m. **Et** mea sup hñtan
 tes tra dñs. **Et** more usq ad
 magnam omes auaricie stude et a
 ppha usq ad sacerdote tñti faciut
 doli et curabunt cotricom filie pp
 mei tu ignomia dicetes pax pax
 et no erit pax. **Confusi** sunt quia ab
 horatcom fecerit qñ pccat i refusio

no sit confusio et confusio nesciet
quid obrem eadem me videntes
i te visitacois sue corruct dicit
Dns hec d' ene dente sup vias
videte et me rogare de semitis
aliquis q sit via boni et abulate
et a iucietis refrigeriu aialy
vris Et dixerit No ambulabim
Et constitui sup vos speculatores
Audite voce tube Et dixerit No
audiem Ideo audite geres et cog
nosce congregaco quata e facia
eis Audi tra Ecce adduca mala
sup pplm istu fructu cogitacois
eius qz via mea no audiet et lege
mea pueret Et quid m thub de
saba asportis et calumia suaue
olente de tra loquiq holocausto
mata vni no sut accepta vrie
time vni no placuerit m ppta
hec d' dns Ecce ego dabo i pplm
istu ruinas et ruerit m eis ptes
et filij siml vicin et p p m q z pi
bue hec dicit dns Ecce ppls vet
de tra aquilois et ges magna
cosurget de fimbis tie Sagit
ta et scutu arripiet crudelise
et no misereit Vox eius q mte
sonabit et sup equos ascendent
pati q vnt ad plm aduersu te
filia syon Audiuim fama eius
dissolute sut man me tribula
apphendit nos dolores ut pcuri
entem Nolite exire ad agros
et m via ne abuletis qm gladi
mimici pauor e i circuitu filia
ppl mei accige cilicio et coge
me luctu vngenti fac tibi plac
tu amap quia repete veniet
vastator sup vos Probatozem

Dedit me m pto meo robustu et scies
et ptabit via cap qm istu pna
pes declinatu ambulatores suu
dulcor et et feru vniusi cor
rupti sut Refecit sufflatoriu m
igne confusio et plubu frustra
conflauit conflator malicie em
cor no sut confusio Argenti
repleti vocate eos qz dnt piet os
Verbu quod fecit est **CVII**
Ad femina a dno dicit Sta
m porta domus dm et p dca ibi
vni istud et dic Audite vni dm
ois Iuda qui ingredim p ptas
has ut adoretis dnm hec d' dns
exortum deus isrl Bonas facite
vias vris et studia vna et habitabo
vobiscu m loco isto Nolite confide
m vis medicu dicitis Templu
dm ceptu dm ceptu dm e **CVIII**
bndixistis vias vras et studia
vra si fecistis iudiciu me vriu
et p p m m eius aduenerit pupillo
et vidue no fecistis calupniu
n saguine inoate effuditis
loco hoc et post deos alienos no
ambulaueritis i malu vobismet
ipsis habitabo vobiscu i loco isto m
tra qua dedi pribus vris a sclo
et usq m silm Ecce vos confiditis
vobis m fimoibus medicu que
no pderut vobis fura occidit
adultera iurae mediat libae
daalm et ne post deos alienos
quos ignoatis Et vestis et stetit
tis cora me m domo hac in qua
iuocatu e nomen meum et dixistis
liberati sum os q fecim os abso
macones istas **CVIII** q p p lica
latronu fca e dom ista i q iuocatu

Enomen meum i oculis vestris. **E**cce
ego sum ego. vidi dicit dominus. **E**cce ad lo
cum meum in sylo vbi habitabo non meum
a principio. et videte quid fecerit ei populus
malicia populi mei israel. **E**t non quia
fecistis omnia opera hec dicit dominus et locu
tus sum ad vos. **M**acrosurgere et
loquere et non audistis et vocavi vos
et non respondistis faciem domui huius
in qua invocatum est nomen meum et in qua
vos habetis fiduciam et loco quem
dedit vobis et primum vestris sicut
feci sylo et precia vos a facie mea
sicut precia omnes filie vestras unum
sum semen effraym. **T**u ergo noli
omne populo hoc nomen assumere lau
dem per eum et orationem et non obsistas
mihi quia non exaudia te. **N**one vides
quid isti faciunt in civitatibus iuda
et in plateis iherusalem filii colligunt
ligna et primum succendunt ignem
et mulieres conspiciunt adipem ut
faciat placenta regie celi et
libent dominus alienis et me ad in
audia provocat. **Q**uoniam me ad in
audia provocat dicit dominus. **N**one semet
ipsos in confusio collatus sum. **I**deo
hec dicit dominus deus. **E**cce furor meus
et indignatio mea constat super
locum istum super viros et super iumenta
et super lignum regionis et super fru
gum terre et succedet et non extingue
hec dicit dominus exatium dei israel holocausta
caustomata vestra addite victimis
vestris et comedite carnes quia non
sum locutus cum primum vestris et non
precepi eis in die qua eduxi eos
de terra egypti de vo holocausto
matu et victimarum sed hoc unum
precepi eis dices audite vocem meam

et exo vobis deus et vos eritis mihi
populus et ambulate in iherusalem qua
mandavi vobis ut sitis vobis et non
audierunt nomen meum. **N**one autem quia
sed abierunt in voluptatibus suis
et in puritate cordis sui mali facti
quia sunt retrorsum et non in ante a die
qua egressi sunt primum vestrum corpus de
terra egypti usque ad diem hunc. **E**t
misi ad eos omnes servos meos propheta
tas per diem cosurgere dilucto et
mittens et non audierunt me nec
retinuerunt aurem suam sed in duravimus
runt terram et primum operati sunt
primum vestrum corpus. **E**t loquens ad eos omnia
verba hec et non audierunt te vocabis
eos et non respondebunt tibi. **E**t dices
ad eos hec est gens que non audierunt
vocem domini dei sui et non receperunt disci
plinam. **P**erierunt fides et ablata est
de ore eorum. **T**onde capillum tuum
et pice et fume in directum planctu
quia precatus sum dominus et reliquit gratiam
conem furoris sui quia fecerunt filii
iuda malum in oculis meis dicit dominus
posuerunt offendicula sua in domo
in qua invocatum est nomen meum ut pol
lueret eam et edificaverunt excelsa
cophet que in valle filii enon ut
ascenderent filios suos et filias suas
igni que non precepi nec cogitavi in
corde meo. **I**deo ecce dies venient
dicit dominus et non dicet apostolus cophet et vall
filii enon sed vall. **M**isericordia et sepeliet
et cophet eo quia non sit locus et cum morti
cinnu per hunc abu volucris celi et
bestie terre et non cum quod abigat et des
et facia de verbis iuda et de plateis
iherusalem vocem gaudii et vocem leticie vocem speciei
et vocem spei. **I**n depoluit eam omnis terra

In tpe illo ait dñs exercituum **Capitulum**
ossa regis iuda et ossa principum eius
et ossa sacerdotum et ossa prophetarum
et ossa eorum qui habitauerunt in iherusalem
et pulueris sui et pandet ea ad pedes
et lima et omnes milicia celi que
descenderunt et quibus finierunt post
que ambulauerunt et que quiescerunt et
adornauerunt. **Et** colliget et non sepe
hient in seculum super faciem terre
et erit. **Et** eliget magis mortem quam vi
tam omnes qui residui fuerint de cog
natione hac pessima in universis locis
que derelicta sunt ad que eiecit eos
dñs exercituum. **Et** dices ad eos hec
dñs. **Quid** quod cadit non resurgit
et quod auisus est non reuertetur. **Quid** ergo
auisus est populus iste in iherusalem auisus
conteritosa. **Et** propter mendaciam
et noluerunt reuertere ad attendendum et aufer
tavi. **Et** hoc quod bonum est loquitur nō
suis et quod agat prius super peccatum suo
dices. **Quid** feci. **Omnes** confusi sunt ad
cursum suum quasi equi impetu vadens
ad pluvium. **Et** sicut in celo cognovit
tpe suum turtur et pinguis et cycada
custodire tempus aduentus sui.
populus autem meus non cognovit iudicium
dñi. **Quomodo** dicatis sapientes sumus
et lex dñi nobiscum est. **De** meda
cui operatus est stilus medas feci
bazo. **Confusi** sunt sapientes petri
et capti sunt. **Et** in eis dñi propter
et sapientia nulla est in eis propterea dabo mu
lies eorum ex tunc agros eorum hereditatem
quia a minimo usque ad maximum oēs
auaricia perierunt. **Et** propheta usque ad sa
cerdote tucti faciunt mendacium et
sanabant veritatem filie populi mei ad
ignominiam dicentes. **pax pax** cum
non esset pax. **Confusi** sunt per abominatio

com fecerunt quoniam in confusione
non sunt. **Et** confusi et erubescere nesciunt
Et dices cadet in vultu eius tpe
visitationis sue conuertetur dñs
Congregabo congregabo eos dñs
dñs. **Et** non est vna in vitibus et non est
ficus in ficulnea folium defluxit
et dedi eis quod per gressa sunt. **Quia**
re sedem. **Conuertere** et ingrediamur
ciuitatem multam et fideam ibi quia
dñs in filere nos fecit et potum no
bis dedit aqua felle. **Pertrauimus**
cum dñs. **Prospiciamus** pacem et non
ad bonum tempus medele et ecce
formido. **Et** dam auditus est firmi
tus equorum eius a voce limitum
pugnatorum eius comota est orbis terra.
Et venerunt et deuouerunt terra et
pleitudinem eius verbe et habitatores
eius. **Quia** ecce ego mitto vobis
spicatos regulos quibus non est iam
taco et mordebunt vos ait dñs. **Do**
lor meus super dolore in me cor meu
merens. **Ecce** vox clamoris filie
populi mei de terra loquimur. **Quid**
dñs non est in syon aut rex eius non est
in ea. **Quid** ergo me ad iudiciam
conuertit in salutibus suis et
in vanitatibus alienis. **Transiit**
messis finita est etas et nos salua
ti non sumus. **Super** contritione filie populi
mei contritus sum et contristatus
stupor obtinuit me. **Quid** re
fina non est in galad aut medicus
non est ibi. **Quid** ergo obducta non
est cicatrix filie populi mei. **Capitulum ix**
Quia dabit capiti meo aqua
et oculis meis fonte lacrimarum
et plorabo die ac nocte in fletu
et filie populi mei. **Quia** dabit me
in solitudine disperatorum.

lingua p[ro]p[ri]um meum et verba ab eis
quia os adulteri suu[m] artus p[ro]u-
vicatoris. **E**xstendit lingua sua
q[uod] arcu[m] mendacii et non veritas
Confortati sunt in terra q[uod] de ma-
lo ad malum egressi sunt et me non
cognoverunt. **D**icit d[omi]n[u]s. **N**usq[ue]
app[ro]p[ri]o suo se custodiat et in om-
nit[er]e suo non habeat fiduciam
q[uod] o[mn]is frater supplantat suppla-
tabit et o[mn]is amicus fraudu-
lent[er] maledict et vir frat[er] suu[m]
deridebit et veritate[m] non loquetur.
Docuerunt enim lingua sua loqui
mendaciu[m] ut inique agere labo-
rarent. **H**itaco tuu[m] in medio p[ro]-
doli in dolo revertere fac me d[omi]n[u]s
d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]a. **H**ec dicit d[omi]n[u]s deus
exaltatu[m]. **E**cce ego constabo et
p[ro]babo eos. **Q**uid ei aliud facia-
a facie filie p[ro]p[ri]i mei. **S**agitta
inveniens lingua corp[or]is doli lo-
cuta e[st] in deo suo p[ro]p[ri]e cu[m] amico
suo loquitur et oculis p[ro]it ei ipsi
ab. **N**uquid sup[er] h[uius] non visitabo
d[omi]n[u]s. **A**uc in gente h[uius]modi v[er]as-
cet anima mea. **S**up[er] motes assumat
fletu[m] ac lamentu[m] et sup[er] speciosa
desit plactu[m] q[uod] in mensa se co-
p[er] no[n] p[er]t[er]it v[er] p[er]t[er]iens et non audi-
erunt vocem possidentiu[m]. **A**uolucres
cili usq[ue] ad p[er]ceda transmigraverunt
et recesserunt. **E**t dabo m[un]du[m] in aequos
arene et cubilia draconu[m] et civi-
tates dabo in desolationem eo q[uod] non
p[er]t[er]it h[uius]modi. **Q**uibus e[st] vir sapiens qui
intelligat hoc et ad que[m] v[er]u[m] o[mn]is
d[omi]n[u]s fiat ut amittet istud quare
perierit terra et exusta sit q[uod] desit
eo q[uod] non p[er]t[er]it q[uod] p[er]t[er]it. **E**t dixit d[omi]n[u]s
Quia dereliquerunt lege[m] mea[m] qua[m]
dedit eis et non audierunt vocem meam

et non ambulaverunt i[n] ea sed abieci-
post p[ro]p[ri]a[m] cordis sui et p[ro]p[ri]a la-
alim quod dicitur a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
Iddo d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s deus exaltatu[m] deus
ipse. **E**cce ego tribuo p[ro]p[ri]um istu[m]
ab s[er]mone et potu dabo eis aqua[m]
felle[m] et dissipabo eos in gentes. **N**on
novenerunt ipsi et p[ro]p[ri]e eor[um] et mi-
tam post eos gladiu[m] don[ec] consu-
matur. **H**ec d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s exaltatu[m] deus
ipse. **C**ontemplamini et vocate lameta-
trices et veniant et ad eas que
sapientes sunt mittite et p[er]cent
festinet et assumat sup[er] nos la-
mentu[m]. **R**educat oculi v[er]i lacrimas
et palpebre v[er]e defluat aqua quia
vox lamentationis audita e[st] de syon
et ruina[m] vastati sum[us] et confusi
vehement[er] quia de h[uius]modi terra q[uod]
derecta sunt tabernacula n[ost]ra. **A**u-
dite g[en]t[es] mulieres v[er]i d[omi]n[u]s et assu-
aures v[er]e s[er]mone[m] o[mn]is eius et do-
cite filias v[est]ras lamentu[m] et vna
q[uod] p[ro]p[ri]a sua plactu[m] q[uod] a[st]ed[er]it
mors p[er] fenestras v[est]ras ingressa
e[st] domos v[est]ras dissipat p[ro]p[ri]os
deserit iuvenes de plateis loqu[er]e
Hec d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. **E**t cadet mortu[m] in
h[uius]modi q[uod] sterco sup[er] facie[m] regionis
et q[uod] fenu[m] post egu[m] metetur et non
e[st] q[uod] colligit. **H**ec dicit d[omi]n[u]s. **N**on
gletur sapiens in sapia sua et non
gletur fortis in fortitu[m] sua et non
gletur dives in divitiis suis sed
in hoc gletur q[uod] gletur p[ro]p[ri]e et
nosse me quia ego su[m] d[omi]n[u]s q[uod] facio
m[un]dam et iudiciu[m] et iusticia[m] in terra.
Hec ei placet in d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. **E**cce dies
veniet d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s et visitabo sup[er] om[n]em
q[uod] in circuitu suo h[uius]modi p[ro]p[ri]um et p[ro]p[ri]e egiptu[m]

et sup uida et sup edom et sup filios
 amen et sup filios mab et sup os
 qui attenti sunt et comia habitantes
 in deserto quia omnes gentes habet
 precium Omnes autem domus israel et carui
 cisi sunt corde **Capitulum V**
Dixit enim quod locutus est
 dominus super uos domus israel **Hec**
 dicit dominus **I**n iuxta vias gentium non
 sicut discere et a signis celi nolite
 metue que timent gentes quia leges
 plures vane sunt quia lignum et salu
 patitur opus manuum artificum
 et a scia argento et auro decorauit
 illud clauis et malleis coepit ut
 non dissoluatur **I**n similitudine pal
 me fabricata sunt et non loquentur
 portata tollentur quia incedere non
 possunt **N**olite ergo timere ea quia non
 male possunt fieri non bene **N**on est
 filius tui dominus magnus tu et mag
 nus non tui in fortitudine **Q**uibus
 non timebit te o rex gentium **T**ui
 autem es deus **I**nter auctores sapientes
 gentium et in omni regno eorum
 non est filius tui prout insipientes et
 fatui perhibentur **D**octina vana
 non est corpus lignum et argentum uolu
 tu de tharsis affertur et aurum de
 ofir **O**pus artificis et manus era
 rij idcirco et purpura induit
 cuius opus artificum omnia hec
Dominus autem deus verus ipse est deus vi
 uens et rex sempiternus **A**b indigna
 tione eius comonebit etiam non sus
 tinent gentes cominatione eius
Propterea ergo dicetis eis **D**ominus qui celos
 et terra non fecerit peccant de terra
 de his que sub celo sunt **Q**ui facit
 terra in fortitudine sua prepat orbem
 in sapientia sua et prudentia sua exten

dit celos **E**t uoce sua dat montibus
 aquas in celo et eleuat nebulas
 ab extremis et fulgura in
 pluuia facit et educit ventum de
 thesauris suis **S**tilliculus factus est
 ovis homo a facie sua confusus est ovis
 artifex in sculptili quoniam falsus est
 quod conflat et non est spiritus in eis
Vana sunt et opus risu dignum **I**n
 tempore visitationis sue peribit **N**on habet
 et plures populus iacob **Q**ui ei forma
 dia ipse est deus et ipse uerba loquitur
 cuius dominus exaltatum nomen est illi **C**o
 grega et terra confusio tua quia habitas
 in obsidione quia hec dicit dominus **E**cce
 ego longe pericula habitatorum terre in
 hac uice et tribulabo eos ita ut
 non reuertantur **V**e in super corripce
 mea pessima plaga mea **E**go autem
 dixi plane hec infirmitas mea
 et portabo illa **T**abernaculum meum
 vastatum est **D**ominus fructus mei dis
 rupti sunt **F**ilius mei exierunt a me
 et non subsistunt **N**on est quod extendat
 uultum tetorum meum et erigat polles
 meas **Q**uia stulte egere pastores
 et dominum non agnoscunt aptum non intellex
 erunt et ovis grex eorum dissipatus est **E**x
 audientem ecce uocem et comotio magna
 de terra aquilabis ut perat ciui
 iuda in solitudine et habitaculum dra
 comi **S**cio dominus quia non est habitatio mea et
 non uiri et ut ambulet et dirigat
 gressus suos **C**orripe me dominus reuertens
 in iudicio et non in furore tuo me forte
 ad nihilum redigas me **E**ffunde iram
 tua super gentes que non cognouerunt
 te et super principes que nomen tuum
 non inuocauerunt quia coederet iacob et
 deuoraretur cum **C**onsumserunt
 illi et deus cuius dissipauerunt

Ubi enim quid sit ad **Cap. vi**
Item ad me dicitur **audite** ut
 pacti huius loqui ad me iudas
 ad habitatores nrlm et dices ad eos
hec d' dñs deus isrl **maledicti** un-
 q' no audierit vā pacti huius quod
 p'cepi p'ribus vris i die q' eduxi
 eos de t'ra egypti de fornace fer-
 rea dices **audite** vocē meā et fa-
 cite oīa que p'cipio vobis et citis
 in m' p'p'm et ego vō vobis i dñu
 ut suscitē iudamētu qd iuravi
 p'ribus vris daturu me eis t'ra
 fluente lacte et melle sicut ē dies
 hēc **Et rñdi et dixi dñe dñe** **Et**
 dixit dñs ad me **Vocificate** omnia
 vā hēc i ciuitatibz iuda et foris nrlm
 dices **audite** vā pacti huius et facite
 illa q' cōtestas cōtestatu p' p'ribz
 vris i die qua ego eduxi eos de t'
 ra egypti usq' ad hāc diē **namē** cō-
 surgens cōtestatus sū et dixi **du**
 dice vocē meā **Et** nō audierūt
 m'clauerūt aurē suā sed abiecerūt
 vniūsq' in p'uitate cordis sui
 malū **Et induxi** sup eos oīa verba
 pacti huius qd p'cepi ut facerēt et nō
 fecerūt **Et dixit dñs ad me** **Inue-**
 ra ē cōiuracō in vris iuda et i iūta-
 toibz nrlm **Et** si sūt admittentes
 patre suoz p'p'oz qui noluerūt au-
 die vā meā **Et** hñ g' abierūt post
 deos alienos ut fūerēt eis **Iurauit**
 fecit dom' isrl et dom' iuda pac-
 tu meū quod pepigi cū p'ribz
 corp **Quābrem** hēc d' dñs **Ecce** cō-
 inducā sup eos mala de quibus
 exire nō poterūt et clamabūt ad
 me et nō exaudia eos **Et ibūt** ci-
 uitates iuda et habitatores nrlm et
 clamabūt ad eos quibus libat
 et nō saluabūt eos i tpe afflictōis

Ecce dom' nūq' em ciuitatu tuā
 erūt **Et** tūc alia et scdm nūq' vā
 tuā nrlm posuisti aras cōspici
 aras ad liband' baalim **Et** g' nō
 orāp' p'p'is hēc et nō affuā p' eis
 laude et orōm q' nō exaudia in
 tpe clamōis eoz ad me i tpe afflic-
 tōis eoz **Quid ē** q' dicitur me
 in domo mei facit p'cedā multa
Quāquid carnes sūt aufert a te
 malicias tuas in quibus gl'ia
 es **Quia** videri pulcra fructi-
 fera p'p'osa vocat' dñs nō tuū
Ad vocē loquēte g'ndis exarsit
 ignis mea et cōbusta sūt fructu-
 eius **Et** dñs exortuū q' p'latā te
 locutus ē sup te malū p' malū
 domus isrl et domus iuda que fe-
 cerūt sibi **Ad** irritand' me liban-
 tes baalim **Tu** ac dñe demostans
 tū et cognoui tu ostendisti michi
 studia eoz **Et** cō q' agn' masue-
 tus q' portat ad v'ctima i nō ag-
 noui q' sup me cogitauerūt cō-
 sp'ia dicentes **Mittam' lignū** i pa-
 nē eius et eradam' eū de t'ra
 viuētū et nōmē eius nō mōre-
 tur amplius **Tu** ac dñe sabaot'z
 q' iudicās iuste et p'bas renes et cor-
 da videri v'ctōne tuā ex eis tibi
 em reuelauī causā meā p' terea
hec dicit dñs **Ad** v'os anathot q'
 querūt dñm meā et dicit **Et** p'p'is
 tabis i nōmē dñi et nō mōeris in
 maibus nris p' terea hēc dicit dñs
 exercitū **Ecce** ego visitabo sup
 eos **Iuuenes** eoz morientur i
 gladio filij eoz et filie eoz mo-
 rientur in fame et reliquie nō
 erūt ex eis **Inducam** em malū
 sup v'ros anathot'z **anum** vi-
 sitacōis eorum

Ihesus quidem tu es dñs **Cxii**
 si dissiparem te ad te et tuam in
 meo pparatur. Bene e dñs qui
 pualant et inique agunt plan
 tati eos et radice impere pfiat
 et faciat fructu ppe es tu ori cap
 et longe a rembus cap. Et tu de
 nesti me et vidisti et pparasti cor me
 tuu. **Congrega** eos quasi gregē
 ad victimas et spica eos i die oca
 sionis. **U**sp quo lugerit tñ et
 herba ois regionis siccabit. **p**
 malicia hñtati i ea. **Cosip**
 tu e aial et volucres qm dixerit
 non videbit nonissia ma. **Si**
 cu peditibus tñs laborasti
 quo contende potis tu equis
 tu de mētra pacis secuta nō
 facies quid facies m supbia ior
 damo. **R**ad fies tu et domus
 pñs tu etia npi pugnauerit
 aduſu te et clamauerit post te
 plena voce. **N**e credas eis tu lo
 cuti fuerit tibi bona. **R**eliq dñ
 mea dimisi hēditate mea et di
 dilectā aiam mea i manus m
 micoz eius. **I**sta e m hēditas
 mea quasi leo m filia dedit q
 me voce ideo odiui ea. **N**uquid
 auis discolor hēditas mea m
 nuquid auis ticta p tota. **V**ite
 cōgregam ois bestie ete ppe
 rate ad deuorand. **P**astores
 mla demoliti sūt vñca mea co
 clauere pte mea dederit por
 cone mea deſidabilem i deſai
 politudis. **P**osuerit ea i diſſipa
 cone luxuriz sup me. **D**epolacōe
 depolata e ois terra q nllus e
 q recogitet corde. **S**up ois vias
 deſai venere obvastatores ete

q. a gladius dñi deuora a d ep
 terna ete usq ad extēnu. **U**
 et e paporomipe arm. **C**enue
 ete tritici et pmas mēſuerit
 hēditate acapere et nō eis pdeit
Conſumde m a fructibz vñs
 nā furore dñi. **H**ec d dñs aduſo
 ois vñcos meos pñs qui ta
 gūt hēditate qua diſtribui p
 meo iſrl. **E**cce ego euella eos d
 tra cap et domū iuda euella de
 medio cap. **E**t tu euſpes eos co
 utar et mſerebor cap et reduca
 eos vñu ad hēditate ſuar vñp
 m tñ ſua. **E**t eis si eriditi dñi
 tēte vñas pñi mei ut iuret m
 noie meo. **V**it dñs. **S**icut do
 auerit pñm meū iura i bñal
 edificabūt m medio pñi mei. **E**
 si nō audierit euella gēte cut
 pone et pñcoe aut dñs. **Cxiii**
Et dicit dñs ad me. **V**ade et
Posside tibi tubare lincū
 et pones id sup tubos tuos et
 m aqua non mferes id. **E**t pos
 ſedi tubare vñp vñm dñi et posui
 mra tubos meos. **E**t frus e ſer
 mo dñi ſedo ad me dñs. **T**olle
 tubac quod poſſediſti qd e tra
 tubos tuos et ſurge vñde ad
 euſraten et abſconde illud ibi i
 forame petre. **E**t abij et abſpodi
 illud m euſtrate ſicut pñpat m
 dñs. **E**t ſem e poſt dñs pñm os
 dixit dñs ad me. **E**urge et vñde
 ad euſraten et tolle mde tubac
 quod pñpi tibi ut abſpode id
 ibi. **E**t abij ad euſraten et ſodie
 tuli tubac de loco vbi abſpode et
 vñ illud. **E**t ecce cōputruerat lū
 bare ita ut nlli vñi aptū eſſet
 Et ſem e vñm dñi ad me dñs

herba zomigi pueri et rap duo
 erapore vultu qd dicitur de se
 corur oculi cap qd no ead herba
 si iniquitates nre taderit nob dnc
 far ppt nome tua qm nulle pte
 auferre me tibi peccauit ex
 peccato isrl salua lot me i tpe p
 bulacione tuade qd colon futuru
 e m tra et qd viator dectinans
 ad manendu tuade futuru es
 vir vagus ut fortu qno pt fal
 unde tu ac i nobis es dnc i no
 stn nru invocatu e sup nos ne
 dereliquas nos hec dicit dnc pp
 huc q dilexit moue pedes suos
 et no quicuit i dno no placuit
 tunc q recordabit iniquitatu eoz
 et visitabit pcca eoz Et dixit dnc
 ad me Poli orate p ppls isto i bo
 tu ieiunauerit no exaudia p
 eoz eoz et si obtulerit holocaust
 tomata i victus no suscipiam
 ea qm gladio i fame et peste e
 consuma eos Et dixi Na a dnc
 deus pph dicit eis No videbit
 gladiu et fames no e i vobis
 sed pace vera dabit m loco isto
 Et dixit dnc ad me falso pph
 vaticinatur i noie meo No mi
 si eos i no pcepi eis neq locutu
 su ad eos Visione medate i diu
 natione fraudulenta i seductoz
 cordis sui pphetat vobis Idcirco
 hec dicit dnc de pphetis qui pph
 tat m noie meo quos e no nisi
 dicentes gladiu i fames no e i m
 tra hac In gladio i fame cosuen
 tur pphete illi et ppli quibz pph
 tant erut pccati m vne nrm p
 fame et gladio i ho e q sepeli
 at eos Ipi et vxores eoz filij et
 filie eoz et effunda sup eos mllu

suu Et dicit dnc vni pph dnc
 cat oculi mei lacrimas p dnc i mor
 te et no taceat qm contritio mag
 contrita e vgo filia ppli mei pla
 ga pessima vehementer Si egressi
 fuco ad agros ecce occisi gladio et
 si introiero ciuitate ecce attenua
 ti fame ppha naq i sacerdos abie
 rit m terra qua ignorabat tunc
 piciens abieristi iuda aut syon ab
 horata e aia tua tuade q pccassisti
 nos ita ut nlla sit salus Popes
 tauim i pace et no e bonu temp
 curacionis et ecce turbaco Cognos
 uim dnc impietates nras i iniq
 tate patru nroz quibz peccauit
 tibi Re nos des m olo bnu ppt
 nome tuu neq facias nob co tuc
 lia Polu gle tue recorda ne ir
 ritu facias fedus tuu nobiscu
 tuquid suc m sculptilibz geru
 qui pluant aut celi possit dce
 ymbre Bone tues dnc de m q
 exoptauit Tu ei fecisti oia hec
 Et dixit dnc ad me **Cap xv**
 Si fecerit moyses i samuel
 coram me no e aia mea ad pplm
 istu Ricci em illos a facie mea
 et egrediatur qd si dixerit ad te
 Quo egrediem dices ad eos hec
 dicit dnc Qui ad morte ad morte
 et qui ad gladiu ad gladiu i qui
 ad fame ad fame i qui ad capti
 ad captitate Et visitabo sup eos
 quatuor spes d dnc gladiu ad
 occisione et canes ad lacerandu
 et volatilia celi et bestias tere ad
 deuorandu i ad dissipandu i dabo
 eos m feruore omnis regnis
 tere ppter manassen filiu ezechie
 regis iuda sup oibus que fecit
 nrm Quis ei miserebit tu nrm

aut quis conturbabit te aut quod
 ibit ad rogandum pro pace tua et
 cum reliquisti me dicit Dominus Relinquit
 abisti Et extende manum meam pro
 te et interficiam te et laboravi rogans
 et dissipavi eos et vilabero et portabo
 te Inefficiam et perdimus populum meum et tu
 a vultu suo non fueris reus Multiplica
 tate sunt vidue eius super arvenum
 maris indayi eis super matrem
 adolescentis vastatore in meretricie
 nisi super civitates repete timorem
 Infirmata est quia peperit vii filios de
 fecit anima eius Cecidit ei sol cum ad
 huc esset dies confusa Et erubuit
 et residuos eius dabo in gladium in
 conspectu inimicorum ait Dominus Veni
 me mea quare genuisti me virum rix
 vitu discordie in omni terra et
 feneravi non feneravit in quicquam
 Dominus maledictus in dicit Dominus Si
 non reliquie tue in bonum si non occi
 tibi in tempore afflictionis et in tempore tribula
 tionis et angustie aduersum inimicum
 Numquid fenerabit ferrum ferro ab
 aquilone et eis Puerias tuas et the
 sauros tuos in duxeris dabo gremio
 in oibus precibus tuis et in oibus timoribus
 tuis Et adduca inimicos tuos
 de terra quia nescis quia ignis suc
 census est in furore meo super vos et
 debet Tu fac Domine recordari mei
 et visita me et tuere me ab his
 qui persecuti sunt me Noli in pacem tua
 suscipe me Scito quoniam sustinui
 propter te obprobrium Inuicti sunt sermo
 nes tui et comedi eos et fames
 michi vultum tuum in gaudium et in leti
 tia cordis mei quoniam inuocatum est
 nomen tuum super me Domine deus et
 ceterum Non sedi in consilio iudeorum

et gladius super faciem meam in manu mea
 sedebam quoniam amantudine replegi
 me Quare fructus et dolor meus in
 petu meo et plaga mea de facie mea
 remittit curam semper in quoniam men
 dicum aquarum in facie mea propter hoc
 dicit Dominus Si conuerteris conuersus
 et ante faciem meam stabis et si pro
 ueris precor a vili quoniam os meum
 eris Conuertere ipse ad te et tu in
 conuersus ad eos Et dabo te pro
 hunc in mutum et eris forte et bella
 aut aduersum te et non preualebit
 quia ego tecum sum ut saluem te et
 erua te dicit Dominus et abduco te de
 manu pessiorum et rediam te de manu
 horum **H**ec est vox ex vii fortium
 Domine ad me dices Non accipies
 uxorem et non eris tibi filius et fi
 lic in loco isto quia hec dicit Dominus super
 filios et filias qui gnant in loco
 isto et super matres eorum que ge
 nuert eos et super patres eorum de quibus
 stirpe sunt nati in terra hac et mor
 tibus egrotati morientur Non
 plangent et non sepelietur in sepulchro
 in super facie terre erunt et gladius
 et fame consumment et erit cadauer
 eorum in terra volatilibus celi et best
 iis terre hec enim dicit Dominus Non gre
 diaris domum conuiuii neque vadas
 ad plangendum neque consolaberis eos
 quia abstuli pacem meam a populo
 isto dicit Dominus in iniam et in miseratione
 nes et morientur grandes et pueri
 in terra ista Non sepelientur neque
 plangent et non se incidet neque
 caluicium fiet pro eis et non frangent
 inter eos lugeti panem ad consolandum

i tpe sicutat no uie pssim n
 aliqui desinet sua pssim pssim
 e cor hois et mssimabde qd cog
 noscet illud **E**go dno scitab cor
 da et pbas rones qd de vniuers
 uis via sua r uis pssim aduico
 tu suaz **P**erdix fouit que no
 pepit fecit diuicias r no iudico
In dimidio die pssim reliquet eas
 et i nouissio quo ad mssim **E**o
 lū glē altitudis a pncipio loas
 sificacois ure expectaco ipse
Dne omē qui te delinqueat r
 dentur recedeb a te i tū pssim
 bent qm dereliquere uenā a pssim
 uiuerū dnm **S**ana me dne et
 sanabor saluū me fac r saluus
 ero qm laus mea tu es **E**cce ipi
 dicat ad me **V**bi ē vni dnm **V**eniat
Et ego nō sū turbatus te pssim
 rem pssim r diem hois nō desi
 deravi tu sis **Q**uod egressū est
 de labijs meis rectū in cōspectu
 tuo fuit **N**ō sū in tu formidm
 pssim mea tu in die afflictiois
 mee **C**onfirmatur qui me pssim
 tur et nō cōfundar ego paucas
 illi et nō pauca ego **I**nduc sup
 eos die afflictiois r duplici cōtri
 tōe cōte eos **H**ec d' dno ad me
Vade et sta i porta filiorū ppli p
 quā ingrediuntur reges iuda et
 egrediunt r i cunctis portis nrm
 dicat ad eos **A**udite vni domi
 reges iuda r ois iudea audite q
 ratōes nrm qui igredm p pssim
 istas **H**ec d' dno deus **C**ustodite
 uas vras r nolite portatē pondē
 in die salbi n' mferatis p pssim
 nrm et nolite eice onā d' domi
 bus vris in die salbi r omē opus

no pssim i cor **E**t ecce die salbi
 facit pssim pssim vni r nō m
 dicit n' mssimaret ante sum
 pssim mssimaret ante sua ne
 audiret me et ne acciperet disci
 plina **E**t cū si audieritis me d'
 dno ut nō mferatis onā p pssim
 ciuitatis huius in die salbi r si pssim
 facitis die salbi ne faciat
 m eo omē opus **I**ngredietur p
 pssim ciuitatis huius reges r pssim
 ripes sedentes sup solū dauid
 et ascendet in curribus et eise
 ipi et pssim cap vni iuda et
 h'itatores nrm r h'itabit ciuitas
 h'ec in sempiternū **E**t ueniet de
 ciuitatibus iuda **E**t de ciuitatu
 ierlm et de tū beniamin r de tū
 pssim et de montibus r ab au
 stro portantes holocausta r vici
 ma et sacrificia r tū r tū
 oblatōm i domū dnm **S**i aut nō
 audieritis me ut sificatis die
 salbi et ne portetis onā et ne
 mferatis p portatē nrm in die
 salbi succenda ignē i portis vras
 r deuorab domos nrm r nō cōpssim
Verba quod fcm ea dno **XVIII**
Vad sēma dicit **G**urge et
 descendē i domū figuli **E**t ibi
 audies vā mea **E**t descendē i
 domū figuli **E**t ecce tpe facie
 bat opus sup rotā r dissipatu
 ē vas quod tpe faciebat de luto
 mabus suis **C**onsuscepit illud
 vas alterū sicut placuit oculis
 eius ut faceret **E**t fcm ē vni dnm
 ad me dicent **Q**uquid sicut figu
 lus iste nō potē vobis facē do
 mus ipse aut dno **E**cce sicut lutū

in manu figuli sicut vas in manu mea
domus ipsi impetum loqui aduersi
gente et aduersum regnum ut erudi-
am et destruat et dissipet. **Ps**
primum egredere genti ista a malo
suo quod locutus sum ad ipsam ca-
aga et ego prius super malo quod
cogitavi ut facerem ei et subito
loquar de gente et regno ut
edificet et plantet illud. **Et** facit
malum in oculis meis ut non au-
diat vocem meam prius aga et ego
super bono quod locutus sum ut fac-
erem ei. **Huc** ergo dicit vno iuda et
agitator nrm d. hec dicit dñs. **Ecce**
ego fringo contra vos malum et
cogito contra vos cogitationes. **Re-**
uertat unusquisque a via sua ma-
la et dirigite vias vestras et stu-
dia vestra. **Qui** dixerit. **Respiciam**
post cogitationes ei manus ibimus
et unusquisque puritate cordis
sui mali faciemus. **Idcirco** hec dicit
dñs. **Interrogate** gentes quod au-
diunt talia horribilia que fecit
nimis. **Ego** ipse. **Quid** despicit
de petra agri mro libram a cuelli
posuit aq et upetere frigide et de-
fluere quia obliuiscimini populus
meus. **Frustra** libat et ipse
genua in vultu suo in semitis pedum
ut fabularetur per eos itine no-
trito et fiet etiam corpus et desola-
com et in sibilu sempiternu. **Quis**
qui perierit per eam obstruere et
mouebit caput suum. **Sicut** ve-
tus vultu dissipat eos cum mi-
nico dorsu et non facie ostendit
eis in die perditionis eorum. **Et** dix-
erunt. **Venite** cogitemus contra
semiam cogitationes. **Non** ei prabit

lex a sacerdote neque consilium in
pientie nec finis. **Venite**
et percutiamus ea ligna et non alte-
dant ad vniuersos simones eius.
Attende dñe ad me et audi vocem
aduersariorum meorum. **Quid** reddit
per bono malo quia foderit fouea
aure mee. **Recordare** quod steterim
in conspectu tuo ut loquerer per eis bonum
et autem indignationem tuam ab eis
propterea da filios eorum in fame et
deduc eos in manus gladii. **Fiat**
vires eorum absque liberis et vidue
et viri eorum interficiantur morte.
Iuuenes eorum confodiantur gladio
in plio audiat et amor de domi-
bus eorum. **Adducet** super eos latro
ne repete quod foderit fouea ut ca-
pent me et laqueus abscondit pedibus
meis. **Tu** autem dñe scis de con-
silio eorum aduersum me in mortem.
Ne respicias iniquitatem eorum et peccatum
eorum a facie tua non deleat. **Fiant**
corruet in conspectu tuo et in tempore
furoris tui abutere eis. **XXIX**
Hec dicit dñs. **Vide** et accipe
lagunculam figuli testam a
senioribus populi et a senioribus
sacerdotum et egredere ad valem
filiorum eorum quod est introitu por-
te fictilis et predicabis ibi. **Vaque**
ego loquar ad te et dicam. **Audite**
vniuersi dñi reges iuda et agitatores
trm hec dicit dñs spiritus dei ipse.
Ecce ego induam afflictionem super
locum istum ita ut omnis qui audierit illud
timant aures eius eo quod deliquit
me et alienum fecerit locum istum
et libauerit in eo dñs alienis qui
nescierunt ipsi et principes eorum et re-
ges iuda et repleuerunt locum istum

figura innotuit et diffinitur
colpa baalim ad educendum filios
suos igni in holocaustum baal. q
no prepi n' locutus su n' ascedet
in cor meum. **P**ropterea ecce dicitur
d' dñs et no vocabit locus iste a
plius topset et vallis filij enon
sed vallis occisionis et dissipabo co
piliu iuda et nlm in loco isto et sub
verta eos gladio et conspau minimi
corp suorum et i manu queteru aius
eorum et dabo cadania eorum et a vo
luntibus celi et bestijs et i pona
ciuitate hac in frigore et in sibilu
quo q pterit p ea obstupescet et
sibilabit sup vniuersa plaga eius
Et abalo eos carminibus filiis suorum
et carminibus filiis suorum. **E**t vnus
quisq carnes aia sui comedet in
obsidione et in angustia i q cohercet
eos inimici eorum et qui que aias
eorum. **E**t totos saguacula i oculis
vniuersi qui ibut reu et dices ad eos
Hec d' dñs dicitur. **S**ic ceteron
iplm istu et ciuitate ista sicut cote
rit vab signu quod no p' ultra
instaurari et i copset p'peliet
eo q no sit aliue locus ad sepeliend
Sic facia loco huius. **H**at dñs et
hntatibus eius ut pona ciuitate
ista sicut copset. **E**t erut domus
isrl et nlm et domus regu iuda
sicut locu copset mude os do h' q
domatibz sacrificauerit oi miliae reli
et sibilauerit libani dñs alienis. **E**t age
nias de copset q misceat eu dñs ad
p'pand et p'et i ato do dñs et dñs ad q
p'm. **E**t dñs. **E**cce et iudica fr citate
hac et fr os vides et vniuersa mala
que locutus e ad iusu ea qm iudicaue
et cluce sua ut no audient smos meos.

Audite phassur. **E**t
filius dicitur. **E**t constitutus est princeps i domo
dñi iemma p'p'etante smos isrl
Et percussit phassur iemma p'p'et
et misit eu in neruu quod erat
i pta beniam sup'et i domo dñi
Et uq illuissim in crastinu eduxit
phassur iemma de neruo. **E**t
ad eu iemias. **N**o phassur voca
dñs no' tuu sed pauore dñi
quia hec d' dñs. **E**cce ego dabo
te i pauore te et os aicos tuos
et cadet in gladio inimicorum suorum
et oculi tui videbunt. **E**t omes uia
dabo i manu regis babilonie et tñs
ducet eos i babilone et p'ruet
eos gladio. **E**t dabo vniuersa p'p'et
ciuitatis huius et os labore eius
omnesq p'ciu et auctos tñsuros
regu iuda dabo i manu inimicorum
eorum et diripiet eos et tollet et du
cet i babilone. **E**t at phassur
et omes hntatores domus tue ibit
i captiuitate et i babilone. **V**ides
et ibi morietur ibi q sepelietur tu
et omes amici tui quibz p'p'asti
medacu. **R**eduxisti me dñe et
p'ductus su fortior me fuisti et
inualuisti fens su in derisu tota
die omes subsanabat me q ia
olim loqr vociferans iniquitate et
vastitate clamito. **E**t fens e in
p'mo dñi i obprobriu et i derisu to
die. **E**t dñs. **N**o recordabor eius
neq loqr ultra i noie illi. **E**t fens
e in corde meo q ignis qtuans
claususq i ossibus meis et de for
ferre no sustiens. **A**udiu i co
tuchas mltorum in t're i circuitu

propheta et prophetam qui ab omni
vino qui erat pacifica mei califi
dicitur latus meum qui quod decipiat
et pualcam aduip eam et coequum
videtur ep eo dno ut meum e qsi
bellator fortis idcirco qui pscut
me ante et infirmum erat **C**onfide
vehement q no intellexit obp bu
sempiternu quod nup delectatur
Et tu dno exatitid plator iusti q
videt renes et cor **V**ideri qso vltor
tua ex eis tibi em reuelauit tam
mea **A**ntate dno laudate dnm qz
liberavit auz paupis de manu ma
lor **M**aledicta dies i q natus fu di
es in qua peperit me mra mea non
fit bnda **M**aledictus vir q annucia
pri meo dices **N**atus e tibi puer
mastulus et q gaudia letificauit
eu **S**it ho ille ut citates qo sub
utit dno et no peritit eu **A**udiat
clamore meo et ululatu i qe mei
diano q me ho miferat a vltua
ut fiet in mra mea sepulchru vltua
eius coceptus et hq **A**mad de vlt
ua egressus fu ut videri labore
et dolore et confueret i qsiuoe dices mei
Verbu quod fecit **CXXVI**
Ad jemia ad dno qm misit
ad eu sedechias rex pphassur fi
liu elie et sophonia filiu ma
nsie sacerdote dices **I**ntroga p
nobis dnm qz nabuchodonopr
rex babilonis plicat aduip nos
si forte faciat dno nobiscu scdm
oia inabilia sua et reatdat a nob
Et dixit jemia ad eos **S**ic dice
tis **S**edechie hec d dno de q ipse
Ego ego couita vasa belli que
in manibus vris sut et quibus
vos **P**ugnatis aduip rege babilonis

et chaldeos qui obsider vos i ciuitate
tu multo et agnigulo ea i medio
ciuitatis **Q**ui et bellabo ego contra
vos manu exercitu et brachio fortis
in furore et indignatione **E**t in gndi
pauca **S**piratores ciuitatis **E**t **F**ores
et bestie pestilencia magna mori
ent et p q hec ait dno dabo p de
chia rege iuda et suos et p p m et
qui derelicti sut i ciuitate hac a
peste et gladio et fame i manu nabu
chodonopr regis babilonis et manu
inimicor eor et manu qreui auz
eor et pauciet eos i de gladii et no
spectetur neq paret n miferet
Et ad p q hec dices hec d dno **E**cce
ego do cora vobis via vice et via
mortis **Q**ui habitauit i vrb hac
moriatur gladio et fac et peste qae
egressus fuerit et insugere ad chal
deos qui obsider vos viuet et cit
ei aua sua q spoliu q **P**osui ei fac
mea sup citate hac i malu et no
i bnd **A**it dno **I**n manu regis babi
lonis dabit et exuret ea igni et do
mu regis iuda **A**udite v m d m do
dauid **H**ec d dno **I**udicate mane
iudiciu et eruite vi oppssu de ma
nu calumpniatis ne forte egrediat
ut ignis indignaco mea et succeda
et no sit q extingvat p malicia
studior vror **E**cce ego ad te **S**ita
trite vallis solide atq tapestrie
ait dno q dicitis qo pauciet nos
et qo ingredit domos mris et vi
sitabo sup vos i v m p m studio
vror d dno et succenda igne i saltu
eius et deudabit oia i ciuitate eius
Et dicit dno **P**epete **CXXVII**
In domu regis iuda et loquens
ibi verbu hoc et dices **A**udi vbu

In repuda q' p'cedit sup' p'liu da
uid tu et sui tui p'p'liu tui qui
ignominia p' p'tas has **hec d' d'ns**
facite iudiciu et iusticia et libe
rare vi opp'f'u de manu calupnia
toris et aduena et pupillu et indu
a nolite t'ristare neq' opp'maq'
iniqu' et sanguinem in iocunditate nolite
effundere in loco isto **Si ei facie**
tes p'ceditis v'm istud ingrediet'
p' p'tas domus huius reges de g'ne
dauid sedentes sup' thronu eius
et ascendentes trus et eq's ipsi et
sui et ip'su corp' **Si n'o audierit**
va **hec in memetipso **domui dicit****
d'ns q' in solitudine e' dom' **hec**
q' **hec d' d'ns sup' domu regu iuda**
****Galaad tu in caput libai si non****
posueris te solitudines verbes ista
bilis et salsitudo sup' te viru me
flacete et arma eius et succident
etiam cetera tua et precipitabunt
in igne et p' t'p'ib' gentes in te p'
ciuitate hac et dicit unusquisq'
proimo suo **Quia fecit d'ns sic**
ciuitati huius g'ndi **Et indebit**
****Et q' deliquerit p'actu d'ni dei sui****
et adducere deos alienos et hunc
tut eis **Nolite f're mortuum neq'**
lucratis sup' eu fletu **plagite**
eu q' egreditur q' no reuertit vltima
n' videbit tra natitatu sue quia
hec dicit d'ns ad **Isaiu filiu **Iose****
rege iuda q' regna p' o'ia p'p'io
****Qui egressus e' de loco isto no****
revertetur amplius huc sed in loco
ad que traxuli eu ibi morietur et
tra ista no videbit amplius **Ne**
q' edificat domu sua in iusticia et

anacula sua in iudicio **Amru**
fui opp'met frustra et m'ade **caus**
no reddite ei **Qui d' **Edificabo in****
domu **latu et cetera p'cedit**
apud p'bi p'cedit et facit **laga**
ria **adema p'cedit synopide**
Tu quid regnabis q' confere te **ced'**
p' tuu inq' no comedit et bibit
fecit iudiciu et iusticia tuc tu b'n
ead' ei iudica' causa paup' et ego
in m' b'm **sui **Quia** no ideo q'**
cognouit me d' d'ns **Tu v'o oculi**
et cor ad auaricia et ad sanguine
inocete fundend' et ad calupnia
et ad curpu mali op'is **ptica **hec****
dicit d'ns ad **ioachim filiu **Iose****
rege iuda **no plaget eu **ne** **sta****
ter et ve soror no t'cepat' ei
ve d'ne et ve milite **sepultura**
asim **sepeliet putrefact' et p'cedit**
extra portas ierlm **Ascende liba**
nu et clama et in basan da voce
tua et clama ad t'p'cedes q' con
triti s'nt om' amatores tui **ioachim**
su ad te in habundancia tua **dyrisa**
non audia **hec e' via tua ab ado**
lescencia tua q' no audisti voce
mea **Omnes pastores tuos past'**
vetus et amatores tui in captitate
ibunt et tuc confundis et erubescis
ab om' malicia tua **Quia p'cedit in**
liano et indificas in ceteris quo
cogemisti **tu **veisset** tibi dolores**
quasi dolores p'cedit **Quia ego**
dicit d'ns **Quia si fuit **Yechonias****
filius **ioachim regis iuda amulu**
in dextera mea manu in dextera
eu et dabo te in manu quenaui anti
tua et in manu quoz tu formidas
fieri et in manu nabuchadonq'or

regis babiloni et in manu eius
 et mitti de manu tua q' gerit tu
 i' dñi alibi i' m' q' nati. nō estis ibi
 q' mōm et i' tñ ad quā lenat
 ipi aut flū ut vultū illuc et
 nō vultū i' tuquid vas fictile at
 coritū vir ipe iocōmā d' iug
 vas absq' oī bonitate voluptate. Quā
 re abiecti sūt ipe et seme et pro
 iecti in terrā quā ignorauerit tñ
 tñ tñ audi vñ dñi **hec d' dñs**
Scribe virū istū stultitiam q'
in diebus suis nō p'pabit. Hec d'
cū de seme eius vir q' f'eat fr'
solus dauid et p'ntē q'eat i' i' iuda
¶ Pastoribus qui dis **Lxxiii**
¶ Regit et dilacerat gregē pas
 tue mee dicit dñs **Idcirco hec d'**
dñs deus isrl ad pastores qui pas
tut p'lm meū Vos dissipastis gre
gem meū et eiecistis eos et non
visitastis eos Ecce ego visitabo
sup' vos malicia studioz v'p' d'
dñs Et ego cognitabo reliquias
gregis mei de oībus t'ris ad q's
eieci eos illuc et vultū eos ad
rura sua et crescet et multiplicabū
tur Et suscitabo sup' eos pastores
qui pascet eos Nō formidabūt
vltra et nō pauebūt et nullus q're
tur ex nūo dicit dñs Ecce dies
veniūt d' dñs Et visitabo dauid
germē iustū et regnab' v'p' et sa
pied eū et faciet iudiciū et iustit
in t'ra In diebus illis saluabit
iuda et isrl habitabit cōfide Et hoc
ē nōmē quod vocab' eū dñs iustq'
in p' hoc Ecce dies veniūt dicit
dñs et nō dicet vltra Viuit dñs
q' eduxit filios isrl de t'ra egypti
sed viuit dñs q' eduxit et adduxit

seme domus isrl de t'ra aquilonis et
 de cunctis t'ris ad quas eiecisti eos
 illuc et habitabū in t'ra sua **Ad p'p'as**
Coritū ē cor meū in medio v'p'is
mei corremuerē oīa ossa mea sūt
sū q' vir ebrius et q' q' madidq'
vino a facie dñi et a facie v'p'is
eius quia adulteris impleta et ta
q' a facie maledictis lupit terra
ars facta sūt arua de p'ri frus ē
cursus corp' malus et fortitudo corp'
dissimilis p'p'eta nāq' a sacerdos
polluti sūt et in domo mea iuci
malū corp' ait dñs **Idcirco via corp'**
cū q' subitū in tenebris ipellet
ei et corruet in ea **Afferā ei sup'**
eos mala amī visita v'p'is corp' ait
dñs Et i' p'p'is p'maie vidi fatui
tate p'p'etabat in baal et decipie
bat p'lm meū isrl Et i' p'p'is nōm
vidi p'p'itudine adulteratū et iter
mendacij et confortauerunt manus
peccatorū ut nō cōtēderet vñs
quisq' a malicia sua et a via sua
mala facti sūt in omī **Idcirco**
et habitatores ei q' gemonia p'tea
hec dicit dñs cōfiteū ad p'p'as
Ecce ego cibabo eos absinthio
et potabo eos felle **A p'p'is em**
nōm ē egressa pollucio sup' oēm
t'ra **hec dicit dñs cōfiteū**
lite audite vā p'p'as qui p'p'is et
tāt vobis et decipiūt vos **Vip'is**
cordis sui locutur nō de de dñi
dicit h'p'is qui blasphemāt me
locutus ē dñs p'p'is cū vobis
et omī q' ambulat i' p'uitate cor
dis sui d'p'ert **Nō viciet fr' v'p'**
malū Quis ei affuit i' consilio
dñi et vidit et audiuit s'mones
eius Quis cōspiciat vñ illius et

audiuistis. Ecce turbo dices in die
 nationis egredietur a te pestis et tu
 peris super caput tuum. Veniet illud
 reuertere furor domini usque dum faciat
 et usque dum compleat cogitationes cordis
 sui. In novissimis diebus intellige
 tis consilium eius. Non mittebam prope
 tab et ipsi crebatur et non loquar ad
 eos et ipsi prope stabant. Si scierisset
 in consilio meo et nota fecissent
 via mea populo meo autem non vidit
 eos a via sua mala et a cogita
 tionibus suis pessimis. Putas ne
 deus ex vicino ego sum? Dominus et
 non deus de longe. Omnia cognosco.
 Si occultabit vir in absconditis
 et ego non video eum. Dominus. Tu
 quid non celas et terra ego impleo.
 ait Dominus. Audiuistis que dixerunt
 prophete prophetantes in nomine meo me
 daui atque dixerunt. Sopnia sop
 niaui. Quod est? et corde propheta
 ui. Vaticiniaui me daui et propheta
 ui. Seductiones cordis sui qui
 voluit facere ut obliuiscatur populus
 meus nomen meum. Propterea sopnia eorum
 que narrat unusquisque ad proximum
 suum sicut obliuiscitur precibus eorum
 nomen meum. Propterea baalam propheta
 qui sopniaui meret sopniaui et
 qui sermonem meum loquitur sermone
 meo. Vnde. Quid paleis ad triticum
 dicit Dominus. Numquid non via mea sunt
 quasi ignis ait Dominus et quasi malleus
 coteries petri. Propterea ecce ego
 ad prophetas ait Dominus qui firantur
 via mea. Unusquisque a proximo
 suo. Ecce ego ad prophetas ait Dominus
 qui assumunt signa sua et auct

dicat Dominus. Ecce ego ad prophetas
 mactabo. Mactabo enim ait Dominus qui in
 reuerentia sua et seductione populi mei
 in mendacio suo et in maculis suis
 tu ego non misisse eos. Non mactabo
 sum eis qui nichil profuerunt. Pro
 quod dicit Dominus. Si ergo interrogaueris
 te populus iste ut propheta a sacerdos
 dicat. Quod est? onus domini. Facis ad
 eos. Vos estis onus domini. Propterea
 ait Dominus et prophetas et sacerdotes
 et populos qui dicit onus domini. Visitatione
 super virum illum et super domum eius
 hec dicitur. Unusquisque ad proximum
 suum et ad fratrem suum. Quid respondit
 Dominus. Et quid locutus est Dominus. Et
 onus domini ultra non morabitur
 quia onus est unicuique sermo suus
 et putatis via dei. Viaticum domini ex
 citum dei. In. Hec dicitur ad prophe
 ta. Quid respondit tibi Dominus et lo
 cutus est Dominus. Si autem onus domini
 dixeritis propter hoc. Hec dicit Dominus quia
 dixeritis sermone istum onus domini
 et misit ad vos dicit. Nolite ducere
 onus domini propter hoc ecce ego tollam vos
 portans et derelinquam vos in sa
 tate qua dereliqui et prohibui
 tris a facie mea et dabo vos in
 obprobrium sempiternum et ignominiam
 eternam quamquam obliuiscimini dicitur.
Occidit in Dominus et **xxviii**
 ecce duo calathii pleni fide
 populi ante templum domini postquam
 instulit nabuchodonosor rex
 babilonis. Scythia filius Iocan
 rege iuda et principes eius et principes
 et mactatores de iherusalem et adduxit
 eos in babilonem. Et calathii unus

et sup tra chaldecor & pona illa
in solitudine sempiterna. Et ad
duca sup tra illa oia va mea q
locutus su cont ea ome qd p
tu e m libro isto quacuq pphat
Idemias idup ois getes qz frue
rut eis tu esset getes mltre re
ges magni et reddi eis scdm opa
cor & scdm tra manu suaz qz
sic dicit dñs. exatitui de q ipse
Iume calice vini furoris eius
de mau mea et pmau de illo
auctis getibus ad qd e mita te
et bibet & turbabit & isamiet
a facie gladij que ego mita m
eos. Et accepi calice de mau dñi
et pmaui auctis getibus ad qd
misit me dñs nrm & auctis cui
tatibus iuda & regibus eius et
pnipibus eius ut dare eos i soli
tudine et i stupore & i sibilu et
i maledictioz sicut e dies iste pph
nam regi egipa & suis et
pnipibus eius et ois pph et vni
uersis gnali auctis regibz et
amptidis et auctis regibz et
pfilistim et astatois & gaze et
accaron et reliquis lazoi & ydu
mee et moab & filijs amon auct
regibus tyri & auctis regibz. **I**do
me et regibz et ipulaz que p
infinad. **I**dedan & theman & biz
et vniuersis qui attosi pnt i coma
et auctis regibz arabie & auctis
regibus occidentis qui habitant i de
sto et auctis regibus zambri
et auctis regibz helam & auctis
regibus melor & auctis regibz
aquilis. **I**de ppe et de loge amai
qz coltra stem suu & oibz regnis

et que pphate eius sunt & rep
sesacti. **I**do post eod dicit ad
eos. **I**do dñs exatitui de pph
Bibite et iobrami vomite et
cadite et nolite coferre a facie
gladij que ego mita m vos
Ido voluerit accipe calice de
mau tua ut bibat. **I**do ad eos
Hec dñs exatitui. **B**ibite & bi
betis qz ead i citate i quorane
enome meu ego itipno afflige
et vos qz moretes munes estis
No estis munes. **B**luduerit e
voto sup ois hitatois et dñs
exatitui. **E**t tu pphabis ad eos o
u hec & dices ad illos. **D**ñs de q
celso rugiet & de hitatois pph
dabit voce sua. **R**ugiet rugiet
sup decore pui celeuma qz cal
caru m torculibus cocinet
adupus ois hitatois et puiet
fontis usq ad extrema ete quia
iudiciu dñs cu gentibus iudici
ipe cu omi carne impios tra
di di gladio dicit dñs. **H**ec dñs
exatitui. **E**te afflicto egrediet
de gentibz m getem & turbo m
mns egrediet a sumitatibz ete
et etue mterfa dñi m die illa
a sumo ete usq ad sumu eius
No plagentur & no colligent
m sepeliet ist qlimu p sta ete
iacet. **I**lulate pastores & clate
et appete vos tme optiades
gregis qz impleti sunt dies vut
meficiam & dissipatos vut & a
detis qz vasa piosa & pib signa
a pastoribus & saluato ab opti
matibus gyl. **V**ox clamoris

passos et volubiles apparuit
 quia viderat dñs pñs hñs et
 conuersus quia pñs a facie
 furoris dñi dereliquit qñ loqñm
 fructu suu et pñs eñm capm
 deplacm a facie nre collide et
 a facie nre furoris dñi **CXXVII**
In principio regni iocachim filij
 ioseph regis iuda sem e verbu
 quod a dño dices Ecce dñs domus
 sta i atris domus dñi et loqñs ad
 omes ciuitates iuda **Ecce quibz ve-**
niet ut adorent in domo dñi am-
isus pñs quos ego madaui e-
ut loqñs ad eos **Noli subtrahere**
vm si forte audiat et cõstat vñ
quisqñ a via sua mala et peccat
me mali quod cogitavi facere eis
propter malicia studior eoz **Et dices**
ad eos **Hec dicit dñs** **Si nō audi-**
eritis me ut abuletis in lege mea
quā dedi vobis ut audiat pñs
suos meos pñs quos eñm misi
ad vos de nocte cõsurgēs et dñi
gens nō audistis **Dabo domui**
ista pñs et vrbe hac dabo
i maledictiōm tuctis gentibz et
et audierit sacerdotes et pñs et
ois pñs semia loquere vñ hec
in domo dñi **Cūqñ cõplessit dñi**
ad loquēs oia que pcepit ei dñs
ut loqñt adūsus pñm **Appen-**
derunt eu sacerdotes et pñs et ois
pñs dices **nocte moriat** **Qua-**
re pñs i nocte dñi dices **Hic**
sylo est domus hec et vrbe ista
deplabitur eo qñ nō sit hñator
et congregatqñ eñm pñs adūsqñ
semia in domo dñi **Et audierit**
pñs vñ hec **Et ascenderunt**

de domo regis i domo dñi et pñs
 introitu pñs domus noue et lo
 cui pñs pñs et pñs ad pñs
 pñs et ad omes pñs dices **Judi-**
cia mortis eñm hñc qñ pñs
adūsu ciuitate ista **ficut audistis**
auribus vñs **Et ait semias ad os**
pñs et ad vñs pñm dices
dñs **misi me ut pñs ad do-**
mu ista et ad ciuitate hac oia vñ
hec que audistis **Huc gñ bonas fa-**
ate vias vñs et studiu vñs et audite
voce dñi dei vñs et peccabit dñm
mali quod locutus sñ adūsu vos
Ego at ecce i manibus vñs sum
facite in quod bonu et rectu eñm
vñs **Verum scitote et cognescite**
qñ si occideritis me sagivies tñe
tem trahetis contra vosmetipsos
et tñt tñte ista et hñator eñs
In veritate ei misi me dñs ad vos
ut loqueret in auribus vñs oia
vñ hec **Et dixerit pñs et omes**
pñs ad sacerdotes et pñs **Non**
eñm hñc iudiciu mortis qñ i nocte
dñi dei mñ locutus eñ ad nos **Cur**
reperit gñ vñs de pñs et
et dixerit ad omes cñtu pñs lo-
quere **Nichas de morastm sñt**
pñs in diebus ezechie regis iuda
et ait ad omes pñs iude dices **hec**
dicit dñs **exatui** **Non qñ ager**
arabit et nñm in aceru lapidu
ed et mons domus dñi i exatpo
filuaz **Quid morte cõpñauit**
eu ezechias rex iuda et ois iuda
Quid nō tñuerit dñm et dñs
ti sñt facie dñi et peccuit dñm ma-
li quod locutus fuerat adūsus
eos **Itaqñ nō faciam malu gñde**

contra eum magis fuit q[uam] ut p[ro]ph[et]e
tand[um] i[n] no[m]i[n]e d[omi]ni. **U**riah filius
de carathim i[n] p[ro]phetia adu[er]sus
ciuitate[m] i[er]u[sal]em adu[er]sus e[un]d[em] h[ab]it[um]
vniuersa[m] v[er]ba **J**emie. Et audiuit rex
Joachim et om[n]es p[ro]ph[et]as et p[ri]nci-
pes eius v[er]ba h[ec] et q[ui]uit rex i[er]u[sal]em
sed cu[m] **E**t audiuit v[er]ba et ti-
muit fugitq[ue] et ingressus e[st] i[n] egiptu[m]
tu[m] **E**t misit rex **J**oachim viros
i[n] egiptu[m] **E**lnathan filiu[m] achobor
et viros ad e[un]d[em] i[n] egiptu[m] et eduxer[unt]
v[er]ba v[er]ba de egipto et adduxer[unt]
eu[m] ad regem **J**oachim et percussit eu[m]
gladio et percussit ead[em] et i[n] se
pulchris v[er]bi ignobilis. **I**gitur
man[us] aycham filii saphan fuit
cu[m] **J**emia ut no[n] traderet i[n] ma[n]u[m]
p[ro]ph[et]a et interficeret eu[m]. **CXXVII**
In p[ri]ncipio regni **J**oachim filii
sie regis iuda f[aci]t e[un]d[em] i[n] istud
ad **J**emia a d[omi]no d[omi]n[u]s d[icit] h[ec] d[icit]
d[omi]n[u]s ad me fac tibi vincula et
catenas et ponas eas i[n] collo-
tuo et mittes eas ad regem edom
et ad regem moab et ad regem filioz
amon et ad regem tyri et ad regem
sydon et i[n] mau[ritia] m[er]itoz qui vene-
runt i[n] ier[us]al[em] ad **J**edechia regem iuda
et p[ro]ph[et]as eis ut ad d[omi]nos suos lo-
quantur. **H**ec d[icit] d[omi]n[u]s ex[er]cituu[m] de[us]
i[er]u[sal]em **H**ec d[icit] d[omi]n[u]s ad d[omi]nos v[ost]ros **E**go
feci t[er]ra[m] et ho[m]i[n]es et iumentu[m] que
sunt sup[er] facie[m] vniuers[am] t[er]re i[n] forti-
mea magna et i[n] brachio meo
extento et dedi ea ei q[uod] placuit i[n]
oculis meis. **E**t n[on] itaq[ue] ego de-
di om[n]es t[er]ras istas i[n] mau[ritia] nabu-
regis babilonis serui mei. **I**n sup[er]

et regias egipti et i[n] t[er]ra i[n]t[er] i[n]t[er] i[n]t[er]
ei **E**t fuit ei o[mn]i[u]m g[er]es et p[ro]p[ri]et[as]
et filii filii eius don[um] v[er]ba t[er]re
et ei[us] et ip[s]i et fuit ei g[er]es
mille et reges magni des ad et
regnu[m] quod no[n] fuit nabu-
regi babilonis et q[ui]q[ue] no[n] t[er]ra
collu[m] suu[m] sub iugo regis babilo-
nis i[n] gladio et i[n] fame et i[n] peste
visitabo sup[er] g[er]e[m] illa[m] ait d[omi]n[u]s
don[um] co[n]suam eos i[n] mau[ritia] et
g[er]e nolite audire p[ro]ph[et]as v[ost]ros et
diuinos et p[ro]ph[et]as et augu-
res et maleficos qui dicunt vob[is]
no[n] fuitis regi babilonis q[uia] me
d[omi]n[u]s p[ro]ph[et]at vob[is] ut loq[ui]t[ur] fua-
ant vob[is] de t[er]ra v[est]ra et eiciant
vob[is] et p[er]cat[is] p[ro]p[ri]et[as] q[uod] subiecit
armis sua sub iugo
regis babilonis et feruierit ei d[icit]
ta[m] e[un]d[em] i[n] t[er]ra sua d[icit] d[omi]n[u]s et colet
ea et habitabit i[n] ea. **E**t ad **J**edechia
regem iuda locutus su[m] s[ecundu]m om[n]ia
v[er]ba h[ec] d[icit] d[omi]n[u]s **S**ubiecit colla v[est]ra
sub iugo regis babilonis et fuit
ei et p[ro]p[ri]et[as] ei[us] et vniuersa[m] t[er]ra[m]
moie[m] tu[m] et p[ro]p[ri]et[as] tu[am] gladio et fame
et peste sicut locutus e[st] d[omi]n[u]s ad
gente[m] q[uod] fuit noluit regi babilo-
nis. **N**olite audire v[er]ba p[ro]ph[et]ar[um]
d[omi]n[u]s vob[is]. **N**on fuit regi
babilonis q[uod] medatu[m] ip[s]i locutus
vob[is] q[uod] no[n] misi eos d[icit] d[omi]n[u]s et
ip[s]i p[ro]ph[et]at i[n] no[m]i[n]e meo meda-
titer ut eiciat vob[is] et p[er]cat[is] tam
vob[is] q[uam] p[ro]ph[et]e qui vaticina[n]t vob[is]
Et ad sacerdotes et ad p[ro]p[ri]et[as] istos lo-
cutus su[m] d[icit] d[icit] d[omi]n[u]s deus

Nolite audire uerba prophetarum
quoniam uobis dixerunt **Ecce** uasa
domini reuerentur de babilone ne cito
asendatui ei **Et** **prophetarum** uolite
audire **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
sunt ut uiuat **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
tas **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
sunt **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
exatui ut no uerant uasa q
derelicta sunt in domo domini in
domo regis iuda **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
babilone **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ad collum **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ad reliqua uasa que nuntia
tunc in citate hac que no tulit
nabuchodonosor rex babilonis tu fuisse
et **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
iuda de ierusalem in babilone **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
optantes iuda **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
dicit dominus exatui deus israel adua
sa que derelicta sunt in domo domini **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
in domo regis iuda **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
babilonis **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
die visitacionis sue **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
facia ea **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
Et **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
in principio regni **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
regis iuda in anno quarto in mense
quinto dixit ad me **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
filius azur **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
domo domini coram sacerdotibus **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
deus israel **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
babilonis **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et ego referi facia ad locum istum
uia uasa domini que tulit nabuchodonosor
rex babilonis de loco isto **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
filius ioachim rex iuda **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
transmigrator iude qui ingressi sunt

92
in babilone **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ista dicit dominus **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
regis babilonis **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ad **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
in oculis sacerdotum **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
sunt **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et ait **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
sic faciat dominus **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ua tua que **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
tue uasa domini in domo domini **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
die transmigrato de babilone
ad locum istum **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
hoc quod ego loquor in auribus
tuis **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
qui fuerit contra me **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
inicio **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
tas **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et de afflictione **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
quod uaticinatus est pace tuam
viam eius **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
dominus in ueritate **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
mas **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
me **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
ait ananias **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
omni **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
confringam iugum nabuchodonosor
regis babilonis post duos a
nos dierum de collo omni grau
et abnt **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
sua **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
am postquam confregit ananias
et **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
me **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
nece **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
et **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
posui super collum tuum **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**
istam ut **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum** **et** **prophetarum**

regi babilonis Insuper a babilonis rex
dedit ei Et dixerunt semias propheta ad
Anania prophetam Audi anania non
miserit te Dominus et tu capis de seipso per
istum in medio Et dicit hoc Dominus
Ecce ego emittam te a facie regis
Hoc anno morieris Adversus edum
locutus es Et mortuus est ananias
propheta in anno illo mense vii **Lxxix**
Hec sunt verba libri que misit
semias propheta de iherusalem ad re-
liquias primorum transmigrationis
et ad sacerdotes et ad prophetas et ad omnes
populum que transierunt orabucham
donosor de iherusalem in babilone per
quem egressus est ieremias rex et
domina et eunuchi et principes iuda
et iherusalem et faber et inclusor de iherusalem
in manu ellasa filii saphan et gama-
liel filii elisie quos misit Sede-
chias rex iuda ad nabuchodonosor
regem babilonis in babilone dicens
hec dicit Dominus deus israel
omni transmigrationi quia transiisti de
iherusalem in babilone Edificate domos
et plantate et plantate ortos et comedite
fructus eorum et capite uxores et ginate
filios et filias Date filiis vestris ux-
ores et filias vestras viris et pariate
filios et filias et multiplicabimini et
nolite esse pauci numero et querite
pacem civitati ad quam transmigrationem
vos feci et orate pro ea ad Dominum quia
in pace illi est pax vestra Hec enim
dicit Dominus deus israel Dominus vos
reducet prope vestri qui se in medio
domini et domum vestram et ne attendatis
ad somnia vestra que vos somnatis
quia falso ipsi prophetant vobis in nomine
et non misit eos dicit Dominus Quia
dicit Dominus Cum cepit impleri i babil-

lonia hoc amicum vestrum et fratrem
vestrum super me in manu bonorum
reducet vos ad locum istum Ego enim
scio cogitationes quas ego cogito
super vos ait Dominus cogitationes pacis
et non afflictionis ut dicitur vestrum
bonum et pacem et iuvabitur me et exau-
diat vos Audietis me et iuvabitur
cum quiescit me in toto corde vestro et
mox mar a vobis dicit Dominus et
reducet captivitatem vestram et cogni-
talem vos de vniuersis gentibus et de
tuctis locis ad que expulsi vos
dicit Dominus Et reduci vos faciam de loco
ad quem transmigrationem feci quia dixi-
tis Transietis in nobis Dominus propheta
in babilone quia Hec dicit Dominus ad re-
gem israel super solud dauid ad
omnem populum habitantem in eis
ad fratres vestros qui non se egressi
vestrum transmigrationem Hec dicit
Dominus deus israel Ecce mitto in eos
gladium et famem et pestem et ponam
eos quasi ficus malas que comedi
non possunt eo quia pessime sunt et per-
eunt in gladio et in fame et in pesti-
lentia et dabo eos in uxorem omni
populo regum terre in maledictionem
et in stuporem et in pilum et in obprobrium
tuctis gentibus ad quas ego
eici eos eo quia non audierunt vocem
meam dicit Dominus quem misi ad eos
per suos meos prophetas de nocte et
surgens et mittens dicit Dominus Vos
audite vocem domini omni transmigrationem
quia emisi de iherusalem in babilone
hec dicit Dominus deus israel ad achab filium elisie et ad sede-
chiam filium maasie qui prophetant
vobis in nomine meo mendaciter

Ergo ego tunc cor i manu non
regis babiloni a pueris cor in
oculis sua a assue op cu ma
ledictio di in singulorum uide qe
i babilone dicitur ponat te dno
ficut deditur a puer actab qe
fuit rex babiloni i igne co q
peccati stulticia in ipse a me
clati fuit in vporer auctor pu
ex a locuti fuit vni in nou meo
medaate quod no madaui eis
Ego su iudex a testis d dno Et
ad Semeriam neclamitem dicit
hec d dno ex tunc deus ipse
eo q misisti i noie meo libros
ad omes ppli q ei mlti a ad co
phomiam filiu amasie sacerdo
tem a ad vniuersos sacerdotes di
ces dno dedit te sacerdote ppo a
iada sacerdote ut sis dux a domo
dm sup omem vnu acceptiuu
ot pstante ut mittas eu i ner
uu et in carcerem Et ne quod no
acceptu aemia anathorite q
pphetat uobis q sup hoc misit
ad vos i babilone dicit Longu
e edificare domos a epita a pla
tal ortos a comedite fructu corp
Legit go Sophomias sacerdos li
brum istu in auribus ieme pphie
Et fuit vni dm ad Semeriam
dices Vnde ad omes tnsingra
com dicit hec dicit dno deus ad
Semeriam neclamitem a eo q
pphetat uobis semerias a non
misi eu a fecit vos confide i me
dato y dno hec d dno Ecce ego
visitabo sup semeriam neclami
tem a sup semen eius Ad ei

non sedet in medio ppli quia no
videbit bonu quod ego facia ppo
meo ait dno q pndetate locut
e aduersus dominum **Cxxxiii**
Nec vni quod fuit e ad Semeriam
ad dno dices hec dicit dno de
israhel dicescribe tibi oia va
que locutus su ad te i libro Ecce
ei dies venient dicit dno a conla
confioz ppli mei ipse a iuda ait dno
a conla eos ad tra qua dedi pphie
cor a possidebunt tra Et hoc va
que locutus e dno ad ipse a ad iuda
qm hec d dno Vnde tunc audiu
formido et no e pay Interrogate
et videte si gnate masculus Qua
re ergo vidi oib viri manu sup
lubu suu q parietis a conle put
omise facer a aurgine Et q
magna dies illa nec e filis eius
tpo q tribulacoe est iacob a eo
ipo saluabit Et est in die tunc
dno ex tunc cocera uigu eius
de collo tuo a vincula illi dnu
pam et no dnuat ei amplius
aliam sed fuit dno deo suo a da
uid regi suo que suscitabo eis
Tu ergo ne timeas sue meus
iacob ait dno neq paucas ipse
q ecce ego saluabo te de terra
longinqua et semen tuu de tra
captitatis corp Et reuertet iacob
a quiescet et tuctis affluet bon
a ho cu q formidet qm te cu co
su ait dno ut saluem te facia
em consumacom in tuctis geatib
in quibus dispi te Et ne no fa
cia i consumacom sed castigabo te
in iudicio ut no videaris tibi i
noxius q hec d dno In sanabilis

fractura tua posita plaga tua
 e quidam indurum tuum ad alligandum
 Sa curam tua, vultus non est
 tibi. Omnes amatores tui obliuiscuntur
 tui te quod non querunt. Plaga enim
 nimia percussit te castigatione tua
 deliquisti multitudine iniquitatum tuarum
 Dura facta sunt peccata tua quid cla-
 mas super corricom tuam. In sanabili
 hoc est dolor tuus propter multitudinem
 iniquitatum tuarum et propter dura peccata
 tua feci tibi hoc propter omnes qui
 comedunt te deuorabunt et vniuersi
 hostes tui in ciuitate ducentur
 et qui vastat vastabunt. Euctop
 predatores tuos dabo in preda. Et
 ducam enim cicatrice tibi et a iuue-
 ribus tuis sanabo te. Dominus quod
 cuncta vocauerit te syon. Hec est
 quod non habebat requiem. Hec dicit dominus
 Ecce ego conuoca conuersos tabernaculi
 iacob et tectis eius misce-
 bor. Et edificabitur ciuitas et repa-
 rat per suum et templum iuxta ordinem suum
 fundabitur et egredietur de eis laus
 et vox et ludencium. Et multiplicabo
 eos et non minuetur et glorificabo
 eos et non attenuabunt. Et erunt
 filii eius sicut a principio et ceterus
 eius coram me permanebit. Et vi-
 sitabo aduersus omnes qui tribulant
 eum. Et erit duplex ex eis princeps de
 medio eius producet et applicabo
 eum et accedet ad me. Quis enim iste
 est qui applicat cor suum ut effugiet
 in ait dominus. Et eritis in iherusalem
 ego et vobis in deum. Ecce iherusalem
 turbo. Dominus furor egredietur percella
 ruens et capite proprio coquiescet

Et dicit dominus in malignis de
 mini domus facietis templum
 etiam cordis sui. In nouissimo
 dicitur intelligens ea. **XXXI**
 In ipso illo dicit dominus de deo vni-
 uersis cognationibus israel et in
 erue in in populum. Hec dicit dominus
 Inuenerit gratia in deserto populo qui
 remanserunt gladio videri ad re-
 quiem suam. **XXXII** Loge dominus apparui
 in et in ciuitate perpetua. **XXXIII**
 Ideo attraxi te miseris tu
 rursum edificabo te et dis-
 caberis. Ego israel. **XXXIV** Hec or-
 nabitis typanis tuis et ingredi-
 eis in choro ludencium. **XXXV** Hec
 platabitis vineas et motibus
 famule platabunt platateos
 et domus repus. **XXXVI** Hec
 abue quod erit dies in quo dabo
 custodes in monte samarie et in mo-
 te effray. **XXXVII** Surgite et ascenda
 in syon ad dominum deum vestrum quod
 hec dicit dominus. **XXXVIII** Exultate in leti-
 a iacob et limite contra caput ge-
 niu quod sonate tamite et dicit
 Salua dominus populum tuum reliquias
 israel. **XXXIX** Ecce ego adducam eos de
 terra aquilonis et congregabo
 eos ab extremis terre me quod
 erunt cecus et claudus et preg-
 nas et paries similes. **XL** Ceterus
 magnus reuerentia eius. **XLI** In flu-
 tu veniet et in maria reducet
 eos et adducam eos per tonitruum
 aquarum in via recta et non spiget
 in ea quod fuerit secundum israeli per
 et effray in primogeniti eius meus
 est. **XLII** Audite am domini gentes et

et eo quod dicitur in ipso die in i
no docebat utrumque apertum fuit
et virum suum dicitur et cognoscere
Sunt dicitur et cognoscere me a mi
mo usque ad mortem aut dicitur quia
appreciatur iniquitatem eorum et per
eorum non est mortis apertum. Hec dicit dicit
qui dat soltem in hac diei ordine
tunc et stellam et lucem noctis quod erat
maior et sonat fluctus eius dicitur ex
eritum non illi. Si deservit leges
iste coram me dicit dicit tunc et semine ipse
deficiet ut non sit sed coram me
tunc diebus. Hec dicit dicit Si men
suram poterit celi sursum et inuestiga
re fundamenta terre deorsum. Et ubi
ria universa semine ipse propter omnia
que fecit dicit dicit. Ecce dies ven
ient dicit dicit et edificabit civitas
dicit a tunc ananias et usque ad per
anguli et exhibit ultra normam
mensuram in fossam et super collem
gareb et circumbit goatza roem
vallum caduceum et emerit et un
usque regione mortis usque ad tor
rentem cedron et usque ad agulam pte
equorum orientalis. Item dicit non
evellat ultra in perpetuum. **Cxxxvii**

Urbem quod sit in ad Jerusalem
a dno i anno dno dicitur. Hec dicitur
regis iuda ipse et annis xviii na
buchadon. Tunc exivit rex iuda
Bilomus obsidebat in beth et dicitur
aperta eade clausus in atrio carceris
qui erat in domo regis iuda. Clau
psal et in sedentibus rex iuda di
ces. Quare vaticinarius dicitur h
dicit dicit. Ecce ego dabo civitatem
ipsam in manu regis babilonis et capi
et ea et sedentibus rex iuda non ef
fugiet de manu babilonis sed tradet

in manu regis babilonis et dicitur
eius in ore illi et oculi et oculi
illi et dicitur in babilone dicitur
Hec dicitur et dicit dicitur. Hec dicitur
aut dicit dicit et dicit dicitur. Hec dicitur
su et dicitur in babilone dicitur
Hec dicitur dicitur et dicit dicitur
ad me dicitur. Hec dicitur ananias et
dicitur patruelis tunc venit ad
dicitur. Hec dicitur tibi agnum qui
amat tibi et copetit ex ppe
tate ut emas cum. Et venit ad me
Ananias filius patruis mei sed
vni dicit ad vestibulum domus et
ait ad me. Posside agnum qui
i ananias in terra babilonis quia
tibi copetit sed dicitur et tunc ppe
es ut possideas. Intellexit autem
vni dicit esset et cum agnum ab ana
nias filio patruis mei qui i ana
nias et appendi ei argentum ppe
statem et pro argento et scripsi
in libro et signavi et adhibui tes
tes et appendi argentum et statem
et accipi libro possessionis signavi
stipulationem et rata et signa forte
tus et dedi libro possessionis babilonis
filio neri filii maasie in oculis ana
nias patruelis mei et in oculis te
ti qui scripsi erant in libro emptoris
in oculis dicit iudeorum qui sedebat
in atrio carceris et ppe baruch
coram eis dicit. Hec dicit dicit dicitur
Deus ipse. Hec dicitur libros istos libros
emptoris que signatur et libro que
quod aptus et pro illis et vixit
tibi ut permanere possit dicitur
Hec dicit dicit dicitur dicitur dicitur
Hec dicitur possidebat domum et agnum
nec et terra ipsa. Et addidit dicitur po
quod tradidi libro possessionis baruch

et benedixit eis et filius eius pergit
et fecit eis pactum sempiternum
non defina et benedixit et timorem
meum dabo eis et corde eorum ut non
recedant a me et labor super eis au-
tem eis fecerunt et platabo eos et terram
ista in veritate in toto corde meo et
et in anima mea quia hec dicit Dominus
Cui adduxi super populum istum de ma-
lu hoc grande Sic adduxi super
eos omne bonum quod ego loquar
ad eos et possidebunt agri in terra
ista de qua vos dicitis quod deserta
sit eo quod non remanserit homo et iumentum
et data sit in manu chaldeorum
Agri pecunia emetur et scribetur
in libro et ipsemet signum et testis
adhibebit in terra beniamin et in cir-
cuito iherusalem et in civitatibus iuda et
in civitatibus montanis et in civitatibus
capestribus et in civitatibus que ad
austrum sunt quod quidam capite capite dicit Dominus
Hec dicit Dominus ad **Cxxxvii**
Hec dicit Dominus ad hunc clausum
efficit in atrio carceris dicit hec dicit
Dominus qui facturus est et formaturus
illud et paturus nomen eius **Cl**
ma ad me et exaudia te et amica-
riabo tibi grandia et firma que
nescis **Quia** hec dicit Dominus deus israel
ad domos urbis huius et ad domos
regis iuda que destructe sunt et ad mu-
nitiones et ad gladium et arcum ut
dimittent in chaldeis et impleant
eos captivibus hominum quos pauper
in furore meo et indignatione mea
abscondi facie mea a civitate
hanc propter omnem malitiam eorum **Hec**
et ego obduca cicatrice et sanabo
et cumbo eos et revelabo illis depre-

ventum et ma-
la eorum et contra omne
one iherusalem et edificabo eos sicut
a principio et mundabo illos ab omni
iniquitate sua et peccata eorum
et propicius erit deus iniquitatem
eorum in quibus deliquit in et per-
verit me et erit in nomine regni
dum et in laude et in exultatione tur-
tis gentibus et re que audierunt
ora bona que ego factururus sum
eis et paucibus et turbabuntur
in universis locis et in die pace quod
ego facia eis hec dicit Dominus **Adhuc**
audient in loco isto que vos di-
citis de deserto eo quod non sit homo
iumentum et civitatibus iuda et
foris iherusalem que desolate sunt abs-
que homine et absque habitatore et absque
pecore **Vox** gaudij et vox leticie
Vox sponsi et vox sponsae **Vox** di-
centium **Confitemini** Dominus exercituum
quoniam bonus Dominus quoniam misericors
eius et portavit vota in domum
domini **Adhuc** enim confusione erit
sicut a principio dicit Dominus **Hec** dicit Dominus
exercituum **Adhuc** erit in loco isto
deserto absque homine et absque iumento
et in cunctis civitatibus eius sicut
civitas pastorum et accubantium gregum
et in civitatibus motuorum et in
capestribus et in civitatibus que ad
austrum sunt et in terra beniamin et
in circuitu iherusalem et in civitatibus
iuda **Adhuc** erit gregum gregum ad
manum manantis ait Dominus **Ere** di-
es venient dicit Dominus et suscitabo
viro bonum quod locutus sum ad ho-
minem istum et ad domum iuda in diebus

Uerbu quod fuit e ad **CCXXIII**
fuerit a dno qn nabitat
for nro babilonis dno edificat

omniaque regum terre que erant
 sub potestate manibus eius. et eo populi
 bellabantur contra regem. et tunc dominus
 videns eum dixit. **Hec** dicit dominus deus
 israel. **Inde** et loquitur ad **Qedeassiam**
 regem iuda et dices ad eum. **Hec** dicit
 dominus. **Ece** ego tradeam civitatem hanc
 in manum regis babilonis et succedet
 ea. igitur tu non effugies de manu
 eius sed comprehensus eris capite et in
 manibus eius tradentis et oculi tui con-
 spectus illius videbit et os eius et tu et tuos
 loquetur et babilone introibis.
Attamen audi verbum domini **Qedeassia**
 rex iuda. **Hec** dicit dominus ad te. **Non**
 morieris in gladio sed a pueris mori-
 eris et secundum robustissimos patrum tuorum
 regum populi qui fuerunt ante te percutien-
 tes te et tu dominus percutiet te quia
 verbum hoc locutus sum tibi dicit dominus. **Et**
 locutus est **Jeremias propheta** ad **Qede-**
assiam regem iuda cum esset in manu
 regis babilonis et percutus regis babilonis
 pugnabat contra regem et contra civitates
 inde que reliqua erat contra lachis et
 contra azekia. **Hec** enim supererat de ci-
 vitatibus iuda omnes multas. **Verum**
 quod fecit ad **Jeremiam** a domino postquam
 percussit rex **Qedeassiam** pedibus et
 cum ipso et regem percutit ut diceret
 unusquisque suum suum et acillam suam. **Et**
 brevis et hebrei liberos et nequaquam
 enarent eis et iudeos et filios suos.
Audierunt ergo omnes principes et viri
 sui populi pactum qui ~~et erat~~ miserat
 pactum ut diceret unusquisque suum
 suum acillam et liberos et ultra non do-
 minarent eis. **Audierunt** ergo et dimiserunt
 eum et comiserunt quem unusquisque de
 manibus et retraxerunt suos et acillas.

conspiciam in domo domini
 quia a via sua recessit quoniam magni
 furor et indignatio quia locutus
 est dominus ad apud populum quod
 Baruch ait omnia que precepit ei
Jeremias propheta leges ex volumine
 scriptum domini in domo domini fecit
 ac in anno quinto Joachin filii Josie
 regis iuda in mense nono predicavit
 tunc ieiunium in conspectu domini in
 iherusalem et universa multitudo que confluxit
 eam de civitatibus iuda in iherusalem
 quod Baruch ex volumine scriptum Jeremie
 in domo domini in gazophylacio ga
 marie filii saphan scribe iherosolymorum
 in introitu porte nove domus domini audire omni
 populo **C**umque audisset michas
 filius gamarie filii saphan omnes
 sermones domini ex libro descendit
 in domum regis ad gazophylacium
 scribere **E**t ecce ibi omnes principes
 sedebant **E**liphaz scriba et dala
 ias filii **B**emecie et **E**lnathas
 filii **A**chobor et gamarias filii saphan
 et **E**deias filii ananie et unum
 principes **E**t indicaverunt eis mi
 chas omnia que audierat lege
 re Baruch ex volumine in auribus
 populi **M**iserunt itaque omnes principes
 ad Baruch **J**udi filium natthanie
 filii semelie filii chusi diacer
Volumen ex quo legisti audire
 populo sume in manu tua et veni tu
 sit ergo Baruch volumen in manu sua
 et venit ad eos **E**t dixerunt ad eum
Sede et lege hic in auribus nostris
Et legit Baruch in auribus eorum
Igitur cum audisset omnia verba hec ob
 stupuerunt unusquisque ad pro
 prium suum et dixerunt ad Baruch **N**arra

re omnia que dixisti
Et respondit Baruch **I**ndica
 re omnia que dixisti omni populo
 et eis **E**t ait eis Baruch
Ex eo quod scripsit quod leges ad me
 omnes sermones istos et ego scripsi in
 volumine atramento **E**t dixerunt
 principes ad Baruch **N**arra et alio
 die tu et Jeremias non faciat
 scitis **E**t ingressi sunt ad regem
 iherusalem **P**orro volumine comedave
 runt in gazophylacio **E**liphaz
 scribe et nuntiaverunt audiente
 regi omnia principibus et omnes
 principes rex iudi ut sumeret volumin
 et tolleret illud de gazophylacio
 eliphaz scribe legit audiente re
 ge et universis principibus qui sta
 bat coram rege **R**ex autem sedebat
 in domo hiemali in mense nono et po
 sita erat arula coram eo plena pru
 nis **C**umque legisset iudi tres pagel
 las vel quatuor scidit in scalpe
 lo scribere et picavit in igne qui erat
 super arulam donec consumetur
 volumin igni qui erat in arula et non
 tenuerunt neque sciderunt vestimenta
 sua **R**ex et omnes principes qui audierunt
 universos sermones istos **V**erumtamen elia
 than et dalaia et gamarias co
 tradixerunt regi ne combureret
 et non audierunt eos **E**t precepit rex
Jenniel filio amalech et saraye
 filio eziel et selemie filio abdiel
 ut comprehenderent Baruch scribam
 et Jeremiam prophetam **A**bscondit autem eos
 dominus **E**t fecit dominus ad Jeremiam
 prophetam postquam combusserat rex vo
 lumina et sermones quos scripsit
 Baruch ex eo Jeremie diabolus super

viri et serui tui et populus tuus qui in
 fisti me in domum tuam. **Ubi** qui
 p[ro]phetabat vobis et di-
 cebat. Non videt rex babilonis
 super vos et super terram hanc. **Tunc** ergo
 audi obsecro d[omi]n[u]m mi rex valeat
 de peccatis meis in conspectu tuo et ne
 me remittas in domum. **Jonathas**
 scribe ne moriar ibi. **Precepit** ergo
 rex **Sedechias** ut traderet **Jeremi-**
 am in vestibulum carceris et ut daret
 ei torta panis cotidie excepto
 pulmento donec consumerentur omnes
 panes de civitate. **Et** mansit
Jeremias in vestibulo carceris. **xxviii**
Vidit autem **Euphratias** filius
Nathan et **Gedechias** filii **phas-**
sur et **mechal** filii **selemie** et **phas-**
sur filii **melchic** p[ro]moes quod **Jer-**
emias loquebatur ad omnem populum dicens
 hec dicit d[omi]n[u]s. Quicumque manserit
 in civitate hac morietur gladio et
 fame et peste. Qui autem profugerit
 ad chaldeos vivet et erit anima eius
 possessio et vires. **Hec** d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. **Tru-**
denda tradet civitas hec in manu
 exercitus regis babilonis et capiet
 eam. **Et** dixerunt principes regis
 gamus ut occideret quod iste de in-
 dustria ei dissolvit manus virorum
 bellacum qui remanserunt in civitate
 hac et manus universi populi loquebatur
 ad eos uirum v[er]ba hec. **Siquide** quod
 hic non querit pacem populi sed ma-
 lum. **Et** dixit rex **Sedechias**. **Ecce**
 ipse in manibus vestris est et non ei p[ro]p[ri]as
 est vobis regem quidquam negare.
Tulerunt ergo **Jeremiam** et p[re]ceterum
 in lacum helchic filii amelech et
 eam in vestibulo carceris et submi-

serunt **Jeremiam** in lacum. **Quo-**
 do d[omi]n[u]s ait per prophetam **Jeremiam**
 dicens in secunda. **Abdelemech** et
ethiops vir eunuchus
 qui erat in domo regis qui manserunt
Jeremiam in lacum. **Porro** rex p[re]dixit
 in porta beniamin et egressus est
 abdelemech de domo regis locu-
 tus est ad regem dicens. **Dne** mi rex
 male fecerunt viri isti omnia quae
 preceperunt contra **Jeremiam** prophetam
 mittentes eum in lacum ut moriatur
 ibi fame. **Non** sicut ei panis ultra
 in civitate. **Accipit** itaque rex ab-
 delemech **ethiops** dicens. **Tolle** te
 cum hic p[ro]p[ri]os vires et leua **Jeremiam**
 prophetam de lacu antequam moriatur.
Assumpsit ergo abdelemech p[re]am
 viris ingressus est domum regis qui
 erat sub altario et tulit inde veste-
 res panes et aliqua vestimenta
 que corrumperentur et submisit ea
 ad **Jeremiam** in lacum per fuculos. **Dixit**
 ergo abdelemech **ethiops** ad **Jeremiam**
 pone vestes panes et hec p[re]fusa
 et putrida sub cubito manus
 tuas et super funes. **Perit** ergo **Jeremi-**
as sic. **Et** extraxerunt **Jeremiam**
 fucibus et eduxerunt eum de lacu.
Mansit autem **Jeremias** in vestibulo
 carceris. **Et** misit rex **Sedechias**
 et tulit ad se **Jeremiam** prophetam ad
 ostium t[er]m[in]i quod erat in domo d[omi]n[i]
Et dixit rex ad **Jeremiam**. **Interrogo**
 ego te s[er]mone ne abscondas a
 me aliquid. **Dixit** autem **Jeremias** ad
Sedechiam. **Si** amica aud tibi. **Quid**
 non conficiet me. **Et** si tibi
 complui dederit. **Non** me audies.

tenderunt eorum igni et me. et in
subterit et reliquos populi qui remane-
perunt in ciuitate et per fugos qui
transfugerunt ad eu et super fluos
volgi qui remanebant in stulticia
Buzardan migrator militum in babilone
ne et de plebe pauperum qui nihil
petitus habebat. **Primum** nabuzar-
dan migrator militum in terra iuda et de-
dit eis vineas et cisternas in die illa
Primum at rex nabuchodonosor
de semina nabuzardan migrator mi-
licie dicens **Tolle** illu et per super
eu oculos tuos nihilque mali faci-
as sed ut volueris facies ei misit
per nabuzardan princeps milicie na-
buzardan et per balthazar rex babilonis
et ferebat et rebmag et os optia-
tes regis babilonis miser et tunc
rue. **Primum** de vestibulo carceris
et tradidit eu **Bodoch** filio ay-
cham filii saphan ut intraret
domu et habitaret in populo. **Ad** **Primum**
at flus fuit primo dñi cu clausus
esset in vestibulo carceris diuino
Vade et dic ab de me clausus celis
pi dices **Hec** dñs exercituum deus
isrl **Ego** induca primos meos
super ciuitate hac in malum et non
in bonum **Et** erunt in conspectu tuo in
die illa et liberabo te in die illa ait
dñs et non timebis in manu virorum
quos tu formidauis sed eruent
liberabo te et gladio non cades sed
erit tibi anima tua in salute quia in
me habuisti fiduciam ait dñs. **XL**
Primo qui flus est ad **Primum**
a dño postquam dimissus est a na-
buzardan migrator milicie de roma
qui tulit eu vinctu et catenis in me-

et in me. et in me. et in me.
et in me. et in me. et in me.
Tollent et per super milicie semina
super ad eu. **Primo** dñs tuus locutus
est malum hoc super locum istum et addi-
et fecit dñs prout locutus est et per
casus dñs et non audistis vocem eius
Et flus est vobis primo hic flus est
ecce posui te hodie de catenis
que sunt in manibus tuis. **Si** placet
tibi ut venias mecum in babilone
veni et ponam oculos meos super te
Si aut displicet tibi veni mecum
in babilone reside hic. **Ecce** omnis
terra in conspectu tuo est quod elegisti
et quod placuit tibi ut vadas
illuc perge et mecum noli venire. **Sed**
habitata apud godolia filium aicham
filii saphan que proposuit rex babi-
lonis ciuitatibus iude habitata quod ad
eo in medio populi vel quocumque pla-
cuit tibi ut vadas vade. **Primum** qui
ei migrator milicie et balthazar munus-
cula et dimisit eu. **Veni** at **Primum**
ad godolia filium aicham in massphat
et habitauit tu eo in medio populi qui
relictus fuerat in terra. **Cum** ergo audis-
sent dñs principes exilii qui dis-
cessi fuerant per regiones ipsi et socii
eorum quod percessisset rex babilonis go-
dolia filium aicham dñs et quod com-
dasset ei viros et mulieres et pueros
de pauperibus terre qui non fuerant
inflati in babilone. **Veni** ad godo-
liam in massphat. **Ismael** filius
nathanie et **Ioshanan** et **Ionatthan**
filius carce et **Sarcas** filius theno-
emeth et filii osi qui erant de ne-
thophati et **Iosonias** filius maachab

apud viros deus in diebus
 filius iuda filius sapientia comi
 ribus capite dicitur. **Et** tunc p
 uid chaldei iherusalem et iherusalem
 regi babilonis et tunc eie iherusalem
 ego iherusalem in maffat ut iherusalem
 pcepto chaldei qui mittit ad
 nos. **Et** ad colligite vndemiam
 et messum et oleum et condite in
 vasibz vris et mactate in vrbibz
 tribz quas tenetis. **Et** dicitur ois iudei
 qui erant in moab et in finibz amon
 et iherusalem et iherusalem regionibz
 audito qd dedit rex babilonis re
 liquias in iudea et qd pcessu p
 eos godolia filius aicham filius sa
 phan regi sue maffat ois iudei de vni
 usqz locis ad que pfugerat et ve
 ruit in iherusalem iudea ad godolia i mas
 sphat et collegerit vinu et messum
 mltu mmiis. **Iohana** ad filiu sa
 ran et ois principes qui disperi erat
 in regionibz veruit ad godolia in
 maffat et dixerit ei. **Scito** quia
 baalis rex filioz amon misit
 ysmahel filiu nathame pauere
 auz tua et no credidit eis godo
 lias filius aicham. **Iohana** vero filius
 caree dixit ad godolia pcor pui
 maffat loquens. **Ibo** et pcuriam
 ysmahel filiu nathame nullo p
 ente ne maffat auz tua et dissi
 pentur ois iudei qui congregati s
 ad te et pibue reliquie iuda. **Et**
 ait godolia filius aicham ad ioha
 nan filiu caree. **Noli** fac vni hoc
 falsu loqris tu de ysmahel.
Et sem est i mense. **Exli**
Septimo die ysmahel filius
 nathame filius elisama de scie
 regali et optia tes regis et p. viri

in eo ad godolia filiu aicham i mas
 sphat. **Et** recepit ad ysmahel filiu
 nathame et p. viri qui erant cu
 eo et percussit godolia filiu aicham
 filiu sapientia maffat gladio
 et maffat cu que pfecta rex
 babilonis. **Et** ois quoqz iudeos
 qui erant cu godolia i maffat
 et chaldeos qui reperi sunt ibi vi
 ros bellatores percussit ysmahel.
Et dicitur die postq occidit go
 dolia nullo ad que pfecte veruit
 viri de fidehem et de belyo et de sa
 maria et p. viri nati babilonis et p. viri
 filii reprobos et squalidus iherusalem
 et tunc pfecti in maffat ut offerret
 in domo dmi. **Egressus** g ysmahel
 filius nathame i occursu eoz. **Et**
 maffat mcedes et p. viri ibi
 tu at occidit eis dixit ad eos. **Ve**
 nite ad godolia filiu aicham. **Qui**
 tu venisset ad mediu ciuitatis me
 fecit eos. **Ysmahel** filius nathame cu
 mediu laci ipe et viri qui cu eo erant
 decem ad viri reperi sunt inter eos
 qui dixerat ad ysmahel. **Noli** occi
 de nos qd semis thesauru i agro
 frumeti et olei et ordeis et mellis
 et percussit et no maffat eos ad
 fribus suis. **Lacus** ad m que pfecte
 rat ysmahel oia cadaua viror
 quos percussit p. viri godolia ipe e
 que fecit rex iuda p. viri baba rege
 ipse ipm repleuit ysmahel filius
 nathame occisus. **Et** captiuas
 duxit ysmahel ois reliquias p. viri
 qd erat in maffat filios regis et
 vniu p. viri qui maffat i mas
 sphat quos comendauit nabu
 zardan p. viri maffat godolie

filio aichad et a pite cor. **I**smahel
 filius nathame et abne ut inpi-
 ret ad filios amon. **I**ohanan
 filius carce et omnes principes
 bellatores qui erant cum eo de malis
 quod fecerat. **I**smahel filius natha-
 mie et assumptis viris pro-
 pecti sunt ut bellarent ad **I**smahel
 et uenerunt cum ad aquas mul-
 tas que sunt in gabaon. **I**smahel
 diffudit eis plus quam eadem. **I**smahel
Iohanan filius carce et universos
 principes bellatores qui erant cum
 eo letati sunt. **E**t reversus est eis pro-
 que cepit. **I**smahel in massphat
 reversusque abne ad **I**ohana filium ca-
 rce. **I**smahel ac filius nathame
 fugit ad viros a facie **I**oha-
 nan et abne ad filios amon. **T**u-
 lit ergo **I**ohana filius carce et omnes
 principes bellatores qui cum eo erant
 universas reliquias viri quas re-
 duxerunt ab **I**smahel filio natha-
 mie de massphat postquam percussit
 gadolia filius aichad fortis virum
 ad plures et mulieres et pueros et
 emulos quos reduxerat de ga-
 baon et abiit et sederet pigna-
 tes in chanaan qui est iuxta bethsalem
 ut pergerent et introirent egiptum
 a facie chaldeorum. **T**imebat enim
 eos quia percussit **I**smahel filius
 nathame gadolia filium aichad
 que profugerat iuxta babilonem et iuxta iuda-
Accesserunt omnes principes bellatores et **I**oha-
 nan filius carce et **I**echonias
 filius josie et reliqui viri
 a pueris usque ad magnos et dixerunt

Ismahel. **V**adat omnes
 viri in conspectu tuo et ora pro
 nobis ad dominum deum nostrum pro universis
 reliquiis istis quod delicti sumus
 pauci de pleribus sicut et tu
 nos intuent et amabunt nos
 deus tuus. **N**am propter quod pergramus
 et unum quod faciamus. **D**ixit
 autem ad eos **I**smahel. **P**ropter quod
Ecce ego oro ad dominum deum
 nostrum secundum verbum domini omne verbum
 quodcumque viderit in indicabo
 vobis nec celabo vobis quidquam.
Et illi dixerunt ad **I**smahel. **E**cce
 dominus inter nos testis veritatis
 fidei si homo iuxta omne verbum in quo
 miserit te dominus deus tuus ad
 nos sic faciemus sicut bonum
 fuerit malum. **V**oca dominum deum nostrum
 ad quem mittimus te obediens
 ut bene sit nobis cum audierimus
 vocem domini dei nostri. **C**um autem co-
 pletis essent **I**smahel dices secundum eum
 dominum ad **I**smahel. **V**ocauique **I**oha-
 nan filium carce et omnes prin-
 cipes bellatores qui erant cum eo
 et universos populum a minimo usque
 ad maximum. **E**t dixit ad eos
Hec dicit dominus deus israel ad quem
 misisti me ut persternerem pro-
 pter vestras in conspectu eius
 effrentes manus vestras in terra
 edificabo vobis et non destrua-
 pla tabo et non euellam. **I**am enim
 placatus sum super malum quod fe-
 ci vobis. **N**olite timere a facie
 regis babilonis quem vos pa-
 uidi formidastis. **N**olite timere
 metueret dicit dominus quod vobis

su ego dicit dñs deus israel
 facia et erua. vos de manu
 et dabo vobis manus et impeditur
 et spiritus vobis spiritus et spiritus
 dñs vobis no spiritus in manu
 me audiemus vobis dñs deus israel
 ceteros ad quos sed ad dñm egypti
 ppter vbi no videtis bellum
 et clagore tube no audietis faciem
 no sustinebitis et ibi spiritus in manu
 hoc dñs audite vni dñm reliquie
 uida hec dñs dñs epatuu deus israel
 si posueritis facie vni ut igne di
 am egyptu et interuicis ut ibi
 hietur gladius que vos formida
 re ibi comprehendet vos in egyptu
 et fames p qua estis solliciti adhe
 bit vobis in egypto vbi moriemini
 omnes q vni qui posuerit facie sua
 ut ingrediatu egyptu et hiet ibi
 morietur gladio et fame et peste nll
 de eis remanebit n effugiet a fa
 cie mali quod ego assera sup eos
 q hec dicit dñs epatuu deus israel
 sicut constatus e furor meus in
 dignaco mea sup iuda et sup hitato
 res nra hic constabit indignaco
 mea sup vos cu ingressi fueritis egyptu
 et eritis in ius iurandu et iustu
 pore et in maledictu et obprobriu
 nequaquam vltim videbitis locu istu
 Vni dñs sup vos reliquie uida ho
 lite manue egyptu Scietes scietis
 quia obtestatus sumus hodie quia
 decerpistis aias vni. Vos ei missis
 tis me ad dñm deum vni dicentes
 Ora p nra ad dñm deum nrm et ius
 oia qcuq dicit tibi dñs deus nrm
 sic amittet nos et faciem et amittet
 aui vobis hodie et no audistis
 vocem dñm dei vni sup vni p qd

misit me ad vos. **C**xlvi
 scietis q gladius fame et peste mo
 rietur in vobis ad quos voluisti
 ut habitaretis ibi. **C**xlvi
 dicit dñs deus israel
 dñs ad q vni p qd
 nes dñm dei vni p qd
 in dñs deus vni ad illos oia tu her
 dicit dñs filius ioseph et ioha
 nan filia carce et omnes viri supbi di
 cetes ad ieremia mendaui tu lapid
 Non misit te dñs deus nrm dicens
 Ne ingrediamur egyptu ut hiet
 illic Sed baruch filius nerie iatit
 te ad quos nos ut tradat nos in mai
 bus caldeor ut interficiat nos et
 induci faciat in babilone Et no
 audiuit iohana filia carce et omnes
 principes bellatores et vni p qd
 vocem dñm ut manet in egyptu
 tollens iohana filia carce et vni p
 principes bellatores vni p qd
 uida qui reuerti fuerat de cunctis ge
 bus ad quas fuerat an dispersi
 ut habitaret in egyptu vni p qd
 erant puulos et filias regis et oem
 aui quia reliquerat mabazardam p
 cepe milicie cu godolia filio aucha
 filii saphan et ieremia ppham et ba
 ruch filiu nerie Et ingressi sunt egyptu
 egypti q no obedierat vocem dñm et
 venerat usq ad tapmis Et factus e
 pmo dñm ad ieremia in tapmis dicens
 Dume tibi in manu tua lapides gn
 des et absconde eos in scripta q e
 sub muro latericio ipta domus
 phanomo et tapmis cernitibus
 vni iudeis et dicens ad eos hec dñs
 dñs epatuu deus israel Ecce ego
 mitto et assumam abuchadosem
 rege babilonis pui meum et ponam

lironu eius sup lapides quos
abstondi et statuer pili et p
eos veniens paret et a egypti ip
i morte in morte quos i captiuitate
i captiuitate et quos i gladio et gla
dio et succedet igne in delubris
deor egypti et comburet ea et capti
uos duat illos et amicitur terra
egypti sicut amicitur pastor pal
lis suo et egrediet inde in pace et
coet statuas domus solis que s
in tra egypti et delubra deoru egypti
ti comburet igni **Capitulum xliii**

Urbu quod scilicet est ad ier
am et ad os iudeos qui hi
tabant in tra egypti hi amicos
in magdalo et i taphis et i mephis
et i tra pharaones dicitur **hec dicit**
dominus exatuu deus israel **vos vidistis**
omne malum istud quod adduxi sup
isrlm et sup omes vires iuda et et
re sita de pte hodie et no e i eis
hincator ppe malicia qua fecerunt
ut me ad mandia puocaret et
irent et sacrificarent et coleret
deos alienos quos nescierat nulli
et vos et pces vri **hec mibi ad vos**
omne suos meos pphas de nocte
cosurges mictensq et dicens **oli**
re fac vrm abhoratorem huiusmodi
et no audiet n pmlmancere au
ri sua ut contineat a malis suis et
no sacrificaret dno alienis et costra
ta est indignatio mea et furor meus
et succensa e in ciuitatib iuda et
i plateis isrlm et verpe sue i solat
et visitate ptem die hac **et nunc**
hec dicit domus exatuu deus israel
et nunc vos facitis malum grande
contra aias vras ut intereat
vniquisq ex vob vir et mulier

peccatis et iniquitatibus vestris
in reliquos vobis quicquid respici
puocantes in i opibus munitibus
et in sacrificando dno alienis in
egypti in qua ingressi estis ut hi
et ibi et dissipatis et sitis i ma
ledictionem et obprobrium tuctis huius
bus et **nuquid** obliu est ma
la patrum vrorum et mala regni iuda
et mala vxor euid et mala vtra
et mala vxor vtra que fecerunt
in tra iuda et i regionib isrlm **hec**
sunt mudata usq ad die hac et no
timuerunt et no ambulauerunt i lege
domini et i pceptis meis que dedi
cora vobis et cora patribus vestris
ideo hec dicit domus exatuu deus israel
ecce ego pona faciem meam i vos
i malum et dissipabo omes iuda et
assumam reliquas iude qui popu
erunt facies suas ut ingrediantur
tra egypti et habitent ibi et consu
tur os in tra egypti cadet i gla
dio et in fame don consueant **am**
nimo usq ad maxum i gladio et
in fame morientur et erit i iusu
vrandu et i matulid et i maled
com et i obprobriu **et visitabo** p
hincatorem tra egypti sicut visita
ui sup isrlm in gladio et i fame
et in peste et no erit q effugiat
et sit residuus de reliquiis iude
or qui vadit ut pegenent i tra
egypti et reuertatur in tra iuda
ad qua ipi eleuat aias suas
ut reuertant et habitent ibi **hec**
reuerant n qui fugerunt **et**
et domus omes viri sanctos et sa
crificarent vxores eor dno alienis

et omnia milia quae stabant
multitudo grandis et omni populo
enunciavit terra egypti et pharaones
dicens Sermonem quem locutus est
ad nos in nomine domini dei nostri non audi-
emus ex te. **Et** faciemus faciemus
domine vni quod egredietur de ore tuo
ut faciamus regie celi et libem
ei libamina sicut fecimus nos et pa-
tres nostris reges et principes nostre
in urbibus iuda et in plateis
nostre et saturati sumus panibus
et tunc nobis erat malum non vi-
dimus. **Ex** eo autem tempore quo effugimus
facere regie celi et libare ei li-
bamina indignum omnibus et gladio
et fame consumpti sumus. **Et** si non facie-
rimus regie celi et libam ei liba-
mina. **Quid** enim viris nostris fa-
cimus ei placet ad colendum ea
et libanda libana. **Et** dixit ieremias
ad omni populum ad virum et ad
mulierem et ad iuvenem et ad senem
quem qui responderet ei vni dicens
Numquid non faciamus quod facimus
in civitatibus iuda et in plateis
vestris et pueri vestri reges vestri et prin-
ces vestri et populus iste horum re-
datus est domino et ascendit super eum
et non potuit dominus ultra portare propter
malitiam studiorum vestrorum et propter ab-
ominabiles quas fecistis et facta est terra
vestra in desolationem et in stuporem et
in maledictionem eo quod non sit hicator
sicut est dicitur hec propheta quod faciamus
veritas idolorum et peccavimus domino
et non audietis vocem domini et in lege
et in preceptis eius et in testimoniis eius
non ambulavistis. **Idcirco** eveniet
vobis mala hec sicut est dicitur hec

102
Dixit autem ieremias ad omni populum et ad
mulierem et ad iuvenem et ad senem
omni iuda qui erant in terra egypti **hec**
inquit dominus deus israel dicens
Vos et uxores vestre locuti estis de
vobis et manibus vestris implestis di-
ces faciamus vota nostra que vo-
uimus ut faceremus regie celi et
libem ei libala. **Implestis** vota
vestra et opere pretrastis ea. **Idcirco** au-
dite vni domini omni iuda et qui habitant
in terra egypti. **Eccce** ego iuravi in
nomen meo magno ait dominus quod ne
quaquam ultra nomen meum vocabitis
ex ore omni viri iudei dicens **Vi-**
uit dominus deus israel in terra egypti. **Eccce**
ego vigilabo super eos in malum et
non in bonum et consumantur omni viri iu-
da qui sunt in terra egypti gladio
et fame donec perierint consumantur
Et qui fugerint gladium reuertentur
de terra egypti in terra iuda viri
pauci et sciet omnis reliqua iuda
gredeciam et terra egypti ut habitent
ibi cum sermo impleatur meus an
illo tempore. **Et** hoc vobis signum ait dominus
quod visitem ego super vos illo tempore
ut sciat is quod verum complebitur sermo
mei contra vos in malum. **hec** dicit
dominus. **Eccce** ego tradam pharaonem
rege egypti in manus inimicorum
eius et in manus quoniamcumque illi
sicut tradidi sedechiam rege iuda
in manus nabuchodonosor regis ba-
belonis inimici sui et quoniamcumque
Urbem quod locutus est **Ex**
10
Uerum quod locutus est ad nabuchodonosor
filiu nere cu ipse esset in babilonia
de ore domini anno quarto iochan-
an filii ioseph regis iuda dicens **hec** est

[illegible]

quasi viri sagittarum verum
 et fugere sunt in secula potius
 et dicitur in seculo de viris
 eos et quod visitatione
 eius et non erit sonitus qui in
 chata pulvis et in securibus
 venient et in ligna cedentes succi
 dore saltem et ait dñs q supradu
 no p̄r de multiplicati sup locu
 tas et no ē i eis nūc **Confusa**
 ē filia egypti et tradita i manu
 aquilonis dicit dñs exatium deus
 ip̄e **Hec** ego visitabo sup tuum
 tu alexandrie et sup pharaone
 et sup egyptu et sup deos ei et sup
 reges eius et sup pharaone et
 sup eos qui confidunt in eo et da
 bo eis i manu quoniam aiaz corp
 i manu nabuchodonosor regis babil
 lonis et i manu suec et post h
 q̄rabit sicut p̄t̄m̄ dicitur ait
 dñs **Et** tu ne timeas huc meus
 iacob et ne paucas ip̄e q̄ ecce
 ego saluū te facia de loquino
 et semen tuū de t̄ra capitiat
 sue et reuert̄ iacob et quiescet
 et p̄pabit et no ē q̄ ex̄trat
 eū **Et** tu noli time huc meus
 iacob ait dñs q̄ tecū ego su q̄
 consuma ego tuctas getes ad q̄
 crea te **Et** v̄o no consuma h̄ cas
 tigabo et i iudicio nec quasi in
 nocenti parcam tibi **Exlvi**

Quod f̄m ē v̄m dñi ad semina
 q̄p̄ham cont̄ palestinos an
 teq̄ p̄cutet gazam **Hec** d̄ dñs
 ecce aq̄ descendet ab aq̄lōe et cēt
 q̄i t̄m̄n̄ d̄ndas et opiet t̄ra
 et p̄c̄tudinē eius v̄lbe et sp̄cato
 res eius **Clamab̄** h̄nc et v̄lida
 sūt om̄s h̄ncatores et a str̄pitu

potius armis et bellatorum eius
 a comore quadrigarum eius et am
 t̄ndē notat̄ alius **Et** respice
 ius p̄r̄s filios maibus dissoluti
 p̄ aduēta d̄ci in quo visitabū
 dñs philistinū et dissipabū tyru
 et sydon et c̄ib̄s reliquis auxi
 lio suis **Et** populatus ē ei deus
 palestinos reliquias in sile capā
 donec **Et** caluicū sup gazam
 cōticū a scalon et reliq̄ vallis
 eaz **Et** q̄ quo cōdicetis o mure
 dñi usq̄ quo no quiesces **Ingre**
 de in v̄gma tua refrigerare
 et sile **Et** tu quiesce tū dñs p̄c̄
 pit ei aduē a scalon et aduē
 m̄t̄mas eius regiones ibi
 q̄ cōdixerit illi **Exlvii**

Hec dicit dñs exercitū deus ip̄e
 ad moab **De** sup nabo qm
 vastata et confusa capta ē cari
 athiarim confusa ē fortis et tre
 muit et no ē ultra exultatō in
 moab contra esellon cogitane
 tūc malū **Veite** et dissipam̄ ei
 de gente **Ergo** silens cōtic̄scēs
 sequit̄ teq̄ gladius v̄p̄ clamo
 ris de oronam visitas et cōt̄
 tio magna **Contrita** ē moab
 annūciatē clamore p̄uulū eius
 p̄ ascensū em̄ h̄uit ploras aspe
 dit in p̄ctu qm̄ in descensu oro
 nam hostes v̄lulatu cōtricōis
 audierut fugite saluate aiaz
 v̄ras et eritis q̄ miria i d̄ fco
 p̄ eo ei q̄ h̄uisti fiduciā i m̄uicō
 nibus tuis et in thauris tuis
 tu q̄ capieris et ibit d̄fames
 in transmigrationem **Cacerdotes**
 eius et p̄ncipes eius s̄m̄l et ve
 niet p̄edo ad om̄em v̄rbem et

verbo nulla saluabitur et pulvis vultus
et dissipabitur in pestem quoniam
dominus dicit florere moab quia floruerunt
egredietur et civitates eius deserte
erunt et inhabitabiles. **Maledictus**
qui facit opus domini fraudulentum
et maledictus qui prohibet gladium
suum a sanguine. **Fertilis** fuit mo
ab ab adolescentia sua et rediit
in steribus nec transfusus est de va
se in vas et in transfusorem non
abijt. **Idcirco** permansit gustus eius
et odor eius non est mutatus
quoniam ecce dies venient dicit dominus et
mittam ei ordiatores et stratores
laguncularum et sternerentur ei et va
sa eius exhauriet et lagunculas
eius collidet. **Et confundet** moab
a chammos sicut confusa est domus
israhel a bethel in qua habebat seduciam.
Quis dicitis fortes sumus et viri
robusti ad plumbum. **Vastata** est
moab et civitates illius succede
runt et electi iuvenes eius descen
derunt in occisum autem rex domini ex
citavit nomen eius. **Prope** est in circuitu
moab ut veniat et malum eius velo
cat accret nimis. **Copolamini** eu
os qui estis in circuitu eius et viri
qui sitis non eius dicitis quod
non confecta est virga fortis ha
culus gladius. **Descende** de gloria
et sede in siti habitaco filie bithon
quoniam vastator moab ascendet ad
te dissipabit milites tuos. **In**
via sta et proprie habitaco arbor
metoga fugiet et ea quae euasit
dicet quid accidit. **Confusus** est mo
ab quoniam victus est. **Ululate** et clate
amiciate in arnon quoniam vastata
est moab et iudicium venit ad etram

in pestem suam. **Super** iherusalem
et super moab. **Super** sydon et
super mabo et super domum dolibatha
super et super emathiam et super
bethsammul et super bethgammam
et super carioth et super bosra et super
omnes civitates ete moab quae lo
ge et quae prope sunt. **Abscisa** est
cornu moab et brachium eius
contritum est. **Autem** dominus **Inebriate**
eum calice ire dei quoniam contra dominum
erectus est et allidet manum moab
in vomitu suo et de in derisu eam
ipse effluit enim in derisu tibi israhel
quia in fures repisset eum. **Propter**
viam ergo tua quae aduersum illum
locutus es captiuus dolatus. **Reli**
quite civitates et habitate in petra
habitatores moab et estote quasi
colubae in diis et in summo de fo
rum et iudicium. **Superbia** moab
superbus et valde. **Publicate** ei
et arrogancia et superbia et altum
dine cordis illius. **Ego** scio autem dominus
iactancia eius eo quod non sit iuxta
ea verbum eius non in eo quod poterit
conatus sit facere. **Idcirco** super moab
euigilabo et ad moab vinum
clamabo et ad viros muri sic
talis lamentatio. **De** placentia
plorabo tibi vinea sabama qua
gines tue transierunt mae usque ad
mae pazer puenere super messet
tua et vindemia tua proderunt.
Ablata est leticia et exultatio de
carmelo et de etram moab vinum
de torculibus sustuli. **Nequaquam**
calcator vultu solentia ca
tabit. **De** clamore israhel usque de
ale et vossa dicitur vocem sua
et seget usque ad oroniam vitu

qua **h**ec dicit dñs **l**iberabo
no ante audiam ut bibam **l**
cem **l**iberabo bibam **l** tu qm
nocens reliquias **l** no eis mo
tes sed bibes bibes qm me
metipm urui dñs qm i poli
tudine **l** i obprobriu **l** m despu
et i maledictom **l** cu bosra et
om̃s ciuitates **l** qm i politu
dñs sempitnas **l** Audiam audi
ui a dñs et legatus ad gētes
missus su **l** congregam **l** uerte
cont ea **l** et resurgem **l** i plū
l Ecce em puulu dedi te i gēti
bus **l** coceptibile mē homies
l Arrogancia tua decepit te et
supbia cordis tui qm **l** hitas i ca
uems **l** tre petre apphende
miteris **l** alacritudie collis **l** Tunc
altauis qm aquila mdu tuu mde
detralia te dicit dñs **l** Et cū p
dum ea despa ois qm **l** trābit p ai
stuebit **l** sibilabit sup om̃s
plagus eius sicut subusa est
l Sodoma **l** gomorra et uici
ne eius **l** ait dñs **l** No hitabit
ibi **l** vir et no incolet ea filius
hōis **l** Ecce qm leo ascendet de su
pbia iordanis ad pulchritudie
robusta qm subito erit cu facia
ad illa **l** Et quis erit elaus que
ppona ei **l** Quis em filius mei
et quis sustinebit me **l** Et qm est
iste pastor qm resistat **l** utui meo
ptea audite copulu dñm quod
mijt de edom **l** et cogitatioes
eius quas cogitabit de hitato
ribus theman **l** Si no deiecerit
eos puuli gurgis mpi **l** dissipa
uerunt tu eis hitaculu eoz
l Quare ruine eoz comota est

tra **l** clamor in m̃i m̃ibus **l** audi
tū **l** dñs **l** Ecce qm aquila
ascendet **l** et volabit **l** copan
det alas suas sup bosra et
erit cor fortia **l** ydunlee **l** die
illa qm cor m̃i eris ptur **l** ut
l Ad damasay **l** Co ipisa **l** e mal
et arfacti quia audiu pessm
audire **l** Turbati su **l** i mari p
sollicitudie quiesce **l** no potue
rūt **l** Dissoluta **l** e damasay **l** sp
e m fugam **l** Tumor apphend
ea **l** et angustia **l** dolores tenu
erūt **l** ea qm pturiele **l** Quis de
liquere ciuitate laudabilem
vrbe leticie **l** Deo cadet iuue
nes eius m placis eius **l** ois
vni plū **l** cotrafect **l** i die illa
ait dñs **l** exatui **l** succenda
igne m muro damasay **l** deus
rabit memia benadab **l** Ad a
dar et ad regna azor **l** Que p
auffit nabuchadopor rex babil
lomis **l** hec dicit dñs **l** Surgite
ascendite ad cedar **l** i mstate
filios orientis **l** tabnacula eoz
et greges eoz **l** capiet pelles eoz
et oia vasa eoz **l** camelos eoz
tollet sibi et vocabit sup eos for
midine m circuitu **l** qm **l** fugia et
abite **l** vehemet m voragim **l**
sedete qui hitatis azor **l** dñs
l Mijt ei cotra vos **l** Nabuchado
por rex babilois **l** copulu **l** et cogit
adipus vos cogitatioes **l** Copugite
ascendite ad gēte quicta **l** qm
tem confiant **l** ait dñs **l** No opia
no vctes eis poli hitant **l** Et erit
cameli eoz m direptione **l** m̃i
iumentoz m predia **l** dissipa
m omem ventu qui su attonpi

et tenele fulem in domo sua
na gladiu coluere. Unusquisque ad
ipsum suu tendit. Ingressi ad tem
pua fugiet. **Ecce** dissipatus ipse le
ones ciceret eu p mus coedit
eu rex assur. iste nouissim i exof
saut eu nabuchadpor rex bali
loru. **Ecce** dicit dñs exatuu
deus ipse. **Ego** visitabo regē
babilonis et tñā eī sicut visita
ui regē assur et rediā ipse ad
litarulū suū et pascet armela
et basan et i mote effray i ga
laad satuiabit aia eī. **In diebq**
illis et in tpe illo ait dñs qret
iniquitas ipse et nō eī et pām
iuda et nō mueretur qm ppiā
eī eis quos reliquos. **Sup tñā**
dnāciū ascende et sup litaratōē
eius visita. **Dissipa** et mēstce que
post eos sūt ait dñs et fac iup
ōia que pcepi tibi. **Vox belli** in
tñā et contritio magna. **Quo**
contractus et contritus mal
leus vniūse tñā. **Quo** uersa ē
in destitū babilon i getibq. **Illa**
quecaui te et capta es babilon
et nescias iucta es et apphensa
qm dñm quocasp. **Aperuit** dñs
thesaurū suū et pculit vasa re
sue qm opus ē dñs deo exatuu
in tēra chaldeorū. **Venit** ad eā
ab exōmīs finibq capite ut expe
ant qui cōculcet eā. **Tollite** de
via lappos et redigite i acuos
et interficite eā nō pte quātq
reliquit. **Dissipate** vniūso for
tes eius descendat i occisione
De eis q vērē dicit eoz tpe visi
tatōis eoz. **Vox** fugietū et eoz
qui euasere de tñā aq loīs ut

et tenele fulem in domo sua
na gladiu coluere. Unusquisque ad
ipsum suu tendit. Ingressi ad tem
pua fugiet. **Ecce** dissipatus ipse le
ones ciceret eu p mus coedit
eu rex assur. iste nouissim i exof
saut eu nabuchadpor rex bali
loru. **Ecce** dicit dñs exatuu
deus ipse. **Ego** visitabo regē
babilonis et tñā eī sicut visita
ui regē assur et rediā ipse ad
litarulū suū et pascet armela
et basan et i mote effray i ga
laad satuiabit aia eī. **In diebq**
illis et in tpe illo ait dñs qret
iniquitas ipse et nō eī et pām
iuda et nō mueretur qm ppiā
eī eis quos reliquos. **Sup tñā**
dnāciū ascende et sup litaratōē
eius visita. **Dissipa** et mēstce que
post eos sūt ait dñs et fac iup
ōia que pcepi tibi. **Vox belli** in
tñā et contritio magna. **Quo**
contractus et contritus mal
leus vniūse tñā. **Quo** uersa ē
in destitū babilon i getibq. **Illa**
quecaui te et capta es babilon
et nescias iucta es et apphensa
qm dñm quocasp. **Aperuit** dñs
thesaurū suū et pculit vasa re
sue qm opus ē dñs deo exatuu
in tēra chaldeorū. **Venit** ad eā
ab exōmīs finibq capite ut expe
ant qui cōculcet eā. **Tollite** de
via lappos et redigite i acuos
et interficite eā nō pte quātq
reliquit. **Dissipate** vniūso for
tes eius descendat i occisione
De eis q vērē dicit eoz tpe visi
tatōis eoz. **Vox** fugietū et eoz
qui euasere de tñā aq loīs ut

plena est terra regibus et
ait dñs. **N**o quia dñs. **N**o quia
colat ea filii dñi. **N**o quia
ab aquilone et gressus magna et
reges mlti conpungit et finibus
dñi. **A**ra et gentes appendet
Cruceles sunt et inimicordes. **L**oro
corpi qñ macerabit et sup ead
apende. **S**icut vir patius ad pliu
cont te filia babilonis. **A**uduit
rex babilonis fama caraz dissolu
te sue manus eius agustia appli
dit. **A**u dolor qñ p tumentis
Ecce qñ leo asientis de supbia ior
dani ad pulcritudine robusta
qñ subito ere facia ei ad illam
Et quis est electus que e ppona
ei. **Q**uis ei filius mei a qñ sustie
bit me. **E**t quis e iste pastor q
resistat ului meo. **P**ro audite
consiliu dñi quod mte cocept
adissq babilone et cogitacones
eius quas cogitat sup tra chas
doy nisi destruxerit eos puali
gugu nisi dissipatu fuit cu ipis
fuitaculu eoz. **A**uore captitatz
babilonis comota e terra et
clamor et gressus auditi. **C. 11.**

Rex dicit dñs. **E**cce suscitabo
sup babilone et sup hitato
res eius qui cor pulleuauerit
contra me qñ ventu pestilente
et mitta i babilone ventilatores
et ventilabunt ea et demolientur
tra eius qñ venerit sup ea vn
dix in die afflictionis eaz. **N**o hita
bit qñ tendat arcu suu et no apre
det locutus. **N**olite pcedi iuuentibz
eius et mte plate omeq milicia eaz
et cadet interficti i tra chas dozo

et vinctum regem. **Q**ui no
fuit vide a tuu qñ i uia dñs deo
fuit dñs. **T**erra at cap
repleta e delictis a pñt. **F**ugite
de medio babilonis et saluet vng
quissq aet sua. **N**olite tace super
iniquitate eaz qñ tñp e ultionis
eius dñs. **V**icissitudines spe retribu
et ei. **C**alix aureus babilonis in
manu dñi inebrias omeq terra
de vno eius bibet os gentes
et ideo comote sue. **C**ubito cecidit
babilon et corrita e. **M**ulate pñt
ea. **C**ollite refina ad dolore eius
si forte pñctetur. **C**urauim babil
lone et no e curata. **D**ehinqm
ea et omeq vniqsq in terra
sua qñ puenit usq ad celos uidi
tiu eius et eleuatiue usq ad nu
bes. **P**ro dñs iusticias meas
uite et emrem in syon opz dñi
dei mi. **A**ccuite sagittas iploce
phatetrus. **S**uscitauit dñs spm
regu medoz et contra babilone
mens eius ut pdat ea qñ vltio
dñi est. **V**ltio templi sui e. **E**cce me
doz cont babilone a dño suscita
tus e. **S**up muros babilonis le
uate signa. **A**ugete custodias le
uate custodes. **P**ro mpidias. **Q**z
cogitauit dñs et fecit quodcuq
locutus e cont hitatores babil
lone. **Q**uēstus sup aqñ mlti
locuplex in chasauris vñt filii
tuus pedalis pñsionis tue. **Q**uā
dñs exortu p aut pñt qñ reple
bo te spibus qñ bruce et sup te
celuma vocabit. **C**ui fecit tra
in fortitudine sua et pñt arde
in sapia sua et prudētia sua ex
tendit celos dante os suum

dicit dñs
 ad victima
 et capta
 emilita
 in stupore Babilon me gedo
 et pñdit sup Babilone ma
 tunde fluctu e q opta a fce
 fce cui taceb e q m stupore
 mltatibilo a destit etiam qua
 nlls fctet n tñp cat p ea filius
 dñs Et visitabo sup bel i babil
 lone et etia quod ab pñducit
 de ore eius a pñ confluet ad ea
 vltm gedo et quidam a murus
 Babilone corruet Egre dñm de
 medio eius pñdus meus ut saluet
 vñs quicq aiaz pñd ab ira furo
 ris dñm a me forte mollescat cor
 vñm et timet auditu q audie
 tur in tra Et vñt a ano audi
 tio et pñd huc am mltas a au
 dñm pñtra a dñator sup dñator
 pñca ecc dñs veniat a visita
 bo sup sculptilia Babilon a oñs
 tra eius cofundet a vñd m
 pñti eius cadet in medio e q
 laudabue sup Babilone celi et
 tra et ma a oñs que i eis pñ
 aia ab aquiloe venient ei pñd
 nes aut dñs Et quo feat Babilo
 ut cadent occisi in yst pñ de la
 biloe cadet occisi sup vñd pñ
 tra Qui fugistis gladiu vñte
 nolite stae Recordam pñd dñi
 et nñm apñdat sup cor vñm
 Confusi sum qm audiui q obp
 bñu opñit ignominia facies nñs
 tras q vñt alieni sup pñstia
 domus dñi pñca ecc dñs veniat
 aut dñs a visitabo pñ sculptilia

Babilon a oñs eius magna
 vñdnes Et afñdit Babilon
 in celu a firmamentu a ex pñd
 bar fñe a me dñent vastato
 eius aut dñs Et pñd clamor de la
 bilone a confusio magna de tra
 e qal dñs qm vastauit dñs Babi
 lonem a pñdit ep ea vñd nñ
 na et pñdabue fluctu e q qñ
 aq mltas dñd pñdit vñd e q
 qñ vñt sup ea a sup Babilone
 pñd Et apñhensi pñd fortis eius
 et emarcuit arcus e q pñd
 fortis vñt dñs reddet retri
 buet Et mēbriabo pñdces e q
 a sapietes e q dñs a mgnat
 eius a fortis eius a dormient
 fñm pñpñtñ et nñ e q pñd
 centur aut vñd dñs pñdñm nñ
 illi Et dñat dñs pñdñm vñd
 Babilon ille fortissim fñd pñ
 one suffodietur et pñca e q e q
 esse igne comburet a labor
 pñd ad mñdñd a gēu i igne
 erit a dñpñdñ Et quod pñ
 pñt pñdñas pñdñ pñdñ filio
 nerie filij maaspie a pñdñ cum
 Sedeasie rege in Babilone a
 no quarto regni eius Sanyas
 ac vñd pñdñas pñdñas pñdñ
 pñdñas oñe malū qñ vñtñ e q
 sup Babilone in libro vñd oñ
 vñd hēc que pñdñ pñdñ Babi
 lonem Et dñdñ pñdñas ad Sany
 yam Tu vñdñs in Babilone et
 vñdñs et legēs dñā vñd hēc dñes
 dñe tu locutus es cōtñ locu istu
 ut disperdes eñ ne pñt qñ e q
 tot ab hñe usq ad pñdñ a pñ
 pñdñ pñdñdñ a pñdñ pñdñdñ

est a filia syon cui dicitur
facti sunt principes eius
et non inuenerunt pastorem
et abiecit aliquid fortitudinis
que pascit subsecutores
3us **Ecce**
cordata est enim dicitur afflictio
sua et pueritudo et omnis deside-
rabilia suorum que habuit a die
bus antiquis cum caderet populus eius
in manu hostili et non esset auxili-
ator **Uideret** enim hostes et derise-
runt saltem eius **1us** **Uideret** enim
cauit enim quod in stabili sita
est **Uideret** enim qui glorificabat eam
propter uictoria illa quia uideret ignomi-
niam eius **Uideret** enim quod de-
fuit et retrofuit **Uideret** enim
eius in pedibus eius non reuer-
data est finis sui deposita est uolun-
tas non habet consolatorem
Uide domine afflictio mea quoniam ex-
tus est inimicus meus **1us** **Uideret**
nam sua misit hostes ad omnia desi-
derabilia eius quia uidit gentes
ingressas sanctuarium suum de quibus
precipias ne intrarent eam tuam
1us **Uideret** enim populus eius gementem
et querentem panem dederunt panem
quem per cibum ad refocillanda
uias **Uide** domine et considera quoniam
facta sunt uilia **1us** **Uideret** enim
omnes qui transibant per uiam attedite
et uidete per se dolor sicut dolor
meus quoniam uindemiauit me ut
locutus est dominus in die ire furoris
sui **1us** **Uideret** enim de excelsis misit ig-
nem in ossibus meis et erudiuit
me et expandit rete pedibus
meis conuertit me retrofuit

in die misericordie
meae **1us** **Uideret** enim
iniquitatem meam in manu eius et
conuoluit me et ipse collocauit
me in infernum **1us** **Uideret** enim
dominus in manu de qua non potero
fugere **1us** **Uideret** enim
magnificos meos dominus de medio
mei **1us** **Uideret** enim
teat electos meos **1us** **Uideret** enim
calceat dominus uirginem filiam iuda **1us**
1us **Uideret** enim ego plorabam et oculi mei
deducebant aquam quia longe stans et am-
consolator conuoluit animam meam
facti sunt filii mei periti quoniam in
uoluit inimicus **1us** **Uideret** enim
syon manus suas non est qui con-
solatur eam mandauit dominus ad
iacob in circuitu eius hostes
facta est enim quasi polluta men-
struus inter eos **1us** **Uideret** enim
dominus quia os eius adiuuauit
propheta **1us** **Uideret** enim
si ipse et uidete dolorem meum
uirgines mee et iuuenes mei
abiecerunt in captiuitate **1us** **Uideret** enim
cui animas meos et ipsi deciperunt
me sacerdotes mei et principes
mei in urbe corrupti sunt quia que
fuerunt cibum sibi ut respicerent
uias suas **1us** **Uideret** enim
tribulor uenit meus conturbatus
est subiguitur cor meum in me
metipso quoniam amara tunc plena
fuit foris me facit gladius et
domini mors filius est **1us** **Uideret** enim
dixerunt quia ingemisco ego et non
est qui consolatur me **1us** **Uideret** enim
inimici mei audierunt malum meum
letati sunt quoniam tu seapisti **1us** **Uideret** enim

[illegible]

Am. Aperuerit super te os suum os
inimici tui sibilauerit et firmuc
tut dentibus suis et dixerit de
uorabim⁹ ea. **E**n ista ē dies qua

ad palatu eius i flos quid uicta
rut pane no erit q fua
He qm uelut uelut uelut uelut
intererit qui multitudine in
troris aplu pati fua ftercora **Vnu**
Et maior e fua e iniquitas filie
ppl mei pto sodomor q publi
fa e i mometo et no cepit
i ea manus **Ray** Candidiores
nazarei eius mne mitidiores
facte rubicundiores eboze atq
saphiro pulchriores **heth** Den
grata e fup carbones facies eoz
et no fut cogniti in plateis ad
hepit autis eoz offibus aruit
et fca e q lignu **lech** Melius
fuit occisus gladio q interfecit
fame qm isti extabuerit con
fupti ab sterilitate **lech** **Toth**
manus mulier mifericordiu eoz
erut filios suos fti fua abq eoz
in cotrua filie ppl mei **Caph**
Copleuit dno furore fua effu
dit ira indignacois fua fua
dit dno igne in syon fua deuot
fundamta eius **lameth** Non
crediderit reges terre r unu
hitate orbis quia ingredit
hostis et inimicus p portas nru
Mem ppter pccu aplaz eius
et iniquitates sacerdotu eoz her
oia contigerit qui effuderit i me
dio fagvine iustoz **Nun** **Em**
uerut ceci i plateis polluti fut
fagvine cuq ingredi no poffet
temerit lacrimas fual **Sameth**
Recedite polluti clamauerit eis
recedite abite nolite tange **Iur**
gati quippe fut r comoti dixerit

He fua dno dno dno
no ad dno dno dno
Am fua dno dno dno
tunc neq fua mifti fua
adhuc fulfipemul defecerit
oculi nri ad auxilium nrm
cu respiciem dno ad gente
q faluac nos no potat **Sad**
Lub ricauit refugia mra
ne plateaz mra r appropit
fimo mra coplet fua dieb nri
q uerit fimo mra **Coph** **Vel**
fuerit psecutores nri aquile
celi fup motes psecuti fua nos
m de fto mfidia fua nob **Res**
Epus oris nri xpus dno capu
e m pccis nris cui dixim **In**
umbra tua uiuem i m genib
Sen Gaude et letare filia edom
que fua m tra fua ad te
puerit calix mbebrabilis atq
nudabes **Thav** Copleta est
iniquitas tua filia syon no ad
ultra ut tnfingrit te uifita
bit iniquitate tua filia edom
discoopiet pccu tua **Oro** **Tem**
Recordae dno quid **Cap v**
acciderit nobis intueret et
refpice obprobriu mra hereditas
mra dno e ad alienos domos
mre ad cotineos pupilli facti
fum9 abfq pte matres mra
q uidue **Aqua** mra pccu
bubim9 ligna mra pccu copa
uim9 **Cer** uicibus nris mra
mur et lapie no dabat reges
Eg ypto dedim9 manu r affump
ut faturam9 pane pccu mra

et sic me non fuit quod non
 manu cor in multitudine afflic-
 tum pane nobis a facie glori-
 e dei in deserto pellis mea quod est
 nobis exusta et a facie tepescent
 flammae. **Quilicet** in syon quilibet
 uertit et regit et ciuitatibus iuda-
 princeps manu suspensus sit et fa-
 ces penitus non erubuit. **Adoles-**
 centibus ipudice abusi sunt et pu-
 erum ligno conuertit. **Senes de**
 portis defecerunt. **Iuuenes de cho-**
 ro psallentium. **Defecit gaudium**
 cordis mei. **versus** et in luctu respo-
 nus meus. **Ecce** cecidit corona capitis
 mei. **Ne nobis** quod peccauimus
 peccata mestu sciri est cor meum. **Ideo**
 contenebrati sunt oculi mei in ipse
 motum syon quod dissipet. **Uolpes**
 ambulauerunt in eo. **Quia** ac dicit
 et in pumachis et solus quid in
 gna cor et gna com. **Quia** ipse
 tuum obliuiscis mei. **Quia** in quibus
 nos in longitudine dierum. **Conte-**
 nos dicit ad te et contem. **Inno-**
 ua dies meos sicut a principio. **Cap-**
 ties repulisti nos iratus es con-
 tra nos. **vehementer. Incipit**

prologus in Baruch

Liber ipse q̄ Baruch nōmīe
p̄notatur In hebreo t̄ano
ne non habetur Sed tantu i
edico newt̄gata Similiter et
Epla Jemie p̄ter noticia at
legenciu h̄c scripta sūt q̄
multa de xp̄o nouissimis q̄ te
poribus indicant **Incipit liber**

Baruch Cap 4.

Baruch filius
maasie filius
deci filius pater filius daniel in
Babilonia in anno quinto in septima
die mensis in ipse quo cepit cal
dei nrm et succendit ea igni
Et legit Baruch via libri huius
ad aures Iechonias filii Joachin
regis Iuda Et ad aures omni
populi venientis ad librum et ad aures
poterum filiorum regum et ad aures
plebis et ad aures populi a minimo
usque ad maximum coram domini hanc
tu in Babilonia et ad flumen fudi
Et qui audientes plorabat et ieu
nabat et orabat in conspectu domini
Post hoc autem decerneret ut colli
geret pecunias omnes iudei constituti
secundum quod potuissent unusquisque in
venie Et collegit pecunias secundum
quod potuit unusquisque manum Et
miserunt in relictum ad Joachin filium
Elasie filii salom sacerdotem et
ad reliquos sacerdotes et ad omni
populum qui inveni sunt cum eo in relictum
tu accipent vasa templi domini
que ablata fuerant de templo domini
renotat in terra iuda decima die
mensis subdavit vasa argentea que
fecit Sedechias filius Josi rex
Iuda postquam cepisset nabuchodon
osor rex Babilonis Iechoniam et
principes et potentes et populum terre
ab relictum et duxit eos in Babilonem
vincitos Et dixerunt Ecce misimus
ad vos pecunias et quibus emite
holocausta et thuris et facite
mana et offerite pro peccato ad aram

Domine mi coram te peccauimus
donosor regis babilonis et
ta balthasar filij eius ut fuit die
es populus tuus dies celli pegerunt
et ut det dominus digne nobis et illi
mict oculos meos ut uiuamus
sub umbra nabuchodonosor regis ba
bilonis et sub umbra balthasar
filij eius et suam eis multas
diebus et iuciamus gratias in conspectu
corum. Et per nobis ipse orate ad
dominum deum nostrum quia peccauimus
domino deo nostro et non est ausus furor
eius a nobis usque in hunc diem. Et ele
gite librum istum que misimus ad
vos reuerenti in templo domini in die
sollemni et in die optato et dicet
domino deo nostro iusticia nobis at
confusio faciei nostre sicut dies
hec in iuda et in iherusalem et in
regibus nostris et principibus nostris
et sacerdotibus nostris et prophetis
nostris et patribus nostris quod peccauimus
ante dominum deum nostrum et non credidimus
diffidentes in eum et non fuimus sub
iectibiles illi et non obaudiuimus
uocem domini dei nostri ut abulaemus
in mandatis eius que dedit nobis
a die qua eduxit patres nostros de
terra egypti usque in hunc diem. Eamus
incredibiles ad dominum deum
nostrum et dissipati recessimus ne au
diremus uocem ipsius et adheperunt
nobis multa mala et maledictiones
que constituit dominus moysi suo
suo qui eduxit patres nostros de terra
egypti dare nobis terram fluentem
lac et mel sicut est hodie et nunc
et non audimus uocem domini dei nostri

quoniam omnia que locutus est dominus
ad nos et ad iudices nostros
qui iudicauerunt in ipso et ad reges
nostros et ad principes nostros et ad
ipsum iuda ut adduceret dominus per
nos magna mala que non sunt
facta sub celo que admodum sunt
in iherusalem secundum que scripta sunt in
lege moysi ut malediceret ho
mines filij sui et carnes filie
sue. Et dedit illos sub manu
regum omnium qui sunt in circuitu
nostro in perpetuum et in desolationem
in oculis populi in quibus nos dis
pergit dominus. Et facti sumus sicut
et non super quia peccauimus domino
deo nostro non obaudiendo uocem
ipsius. Dominus deo iusticia nobis
ut et patribus nostris confusio fa
ciat sicut dies hec que locutus est dominus
super nos omnia mala hec que uen
erunt super nos et non sumus deprecati
faciem domini dei nostri ut redirem
unusquisque nostrum a viis nostris pe
ccatis. Et uigilauit dominus in malis
et adduxit ea super nos que iustis
est dominus in omnibus operibus suis que
mandauit nobis et non audiuimus
uocem ipsius ut irem in preceptum domini
que dedit ante faciem nostram. Et nunc
domine deus ipse qui eduxisti populum
tuum de terra egypti in manu uirga

Domine Deus Deus in excelsis

fuit princeps gentium qui dnan
 tur super gentes que sunt super terram
 et cuius aures et illi audire et
 regem thesaurum suum et aurum et
 confidit thesaurum suum et non est finis ut
 quisque corp qui regem suum
 tat et solliciti sunt in eum et uenias
 opm illorum et premiat sunt et ad
 inferos descendit et alii loco
 corp exsuperat et uenies videt
 vultu suum et thesaurum suum et
 via ad discipline ignorauit
 neque intellexit semitas eius
 neque filii corp susceperunt eam
 facie eorum longe facta est et non
 e audita in terra et hanaan ne
 quia visa est in theman et filii
 agar qui exsuperat prudentia
 et de terra est negociator et
 et theman et fabulator et
 exsuperat prudentie et intelligit
 et via ad sapientie nescierunt
 neque comederunt semitas
 eius et ipse qui magna est domus
 dei et ingenio locus possessoris
 eius magnus et non est finem
 excelsus et imens et si fuerit
 gigantes nouit illi qui ab
 initio fuerit statua magna
 factus bellus et hoc elegit
 dno neque via discipline uere
 pteu meruerunt quia non habu
 erunt sapientie pietate ppe sua
 in sapientia et uis ascendit in
 celum et accepit eam et deduxit
 eam de nubibus et sufficit

maioris in
fuerunt. **Capitulum quartum**
De liberis ministrorum dei et
de iherosolymis omnes qui te-
nent ea puerunt ad vitam et
at deliquit ea in morte. **Conte**
iacob et apprehende ea ambula
per via ad splendore eius contra
luen eius. **Ne** tradas alii glori-
am et dignitatem tuam geti aliene
Dei sum. **Ipsi** qui que deo placeat
nobis manifestum sunt. **Ne** quior
esto ipse dei incommensabilis ipse
Venerabili estis gentibus. **no** in
predicam sed per hoc quod in ira
ad mandata provocatis deum tra-
diti estis aduersariis. **Ex**arbasti
ei qui fecit vos deum et omni
violantes demonis et non deo obli-
ti estis deum qui nutriuit vos et
corripuit. **nutrice** vitam vestram
vidi enim misericordia a deo veniente
a deo et dixit. **Audite** confmes

syon adducite in deum lucem
magnam. **Dei** ei caritate. **psi**
mei et filios meos et filias. **qua**
supra dicit illis. **et** omnes. **Nutriu**
em illos in iocunditate. **Dimisi** ad
illos in fletu et luctu. **Nemo** gau-
deat super me. **vidua** et desolata a
miseria delicta suorum. **psi** filiorum
meorum quia desolauerunt aliam legem dei
Iusticias ad ipsius nescientiam nec
ambulauerunt per vias mandatorum
dei neque per sententias veritatis. **eq**
non in iusticia ingressi sunt. **Veni**
ant confmes syon et incorent
captivitas filiorum et filiarum meorum
quia supra dicit illis. **et** hunc. **Ad**
duxit enim super illos getes de lo-
gum quo getem ipsam et alterius
ligave qui non sunt reuerti neque
senem neque puerum. **miseri** sunt
et abduxerunt dilectos vidue
et a filiis. **unica** desolauerunt. **Ego**
at quid possum adiungere vos. **Qui**
em adduxit super vos mala. **ipse**
vos eripiet de manibus inimicorum
vrorum. **Ambulate** filii ambulate
ego enim derelicta sum sola. **Exui**
me stola pacis. **Indui** autem me sacco
obsecrationis et clamabo ad altissimum
in diebus meis. **Ne** quiores estote
filii clamate ad deum et eripiet
vos de manu inimicorum. **Ego** autem
gaui me in salutem vestram. **et** venit
mihi gaudium a deo super misericordiam que
venit vobis ab eterno salvatore
vostro. **Dimisi** enim vos in luctu et
ploratu. **Reducet** autem vos in deum
in gaudium et iocunditate in semper
etiam. **Sicut** enim videtis vicine syon
captivitas vestra a deo sic videtis

et i celis iniquitatem vestram
q supueit nos in opere magno
et splendore etno filij pacis
sustinete in q supueit vobis
psecutus e ei te inimicus tuus
sed cito videbis p dicit ipius
et sup vertice ipius ascendes
Delicati mei ambulauerunt vias
aspas ducti sunt ei ut gressu dir
reptus ab inimicis. Nequior
estote filij et clamata ad deum
et in memoria vna ab eo q ducat
vos. Sicut ei fuit sensus ut ut
eraretis a deo decies tantu itez
conteretis requeretis eu. Qui ei in
dupit vobis mala. Ipe rursu ad
ducat vobis sempiterna iocunditate
in salute vna. Nequior esto ipe
rusale exhortat ei te q te noia
uit nocentes peribit qui te vexa
uerut et qui gratulati sunt i tua
ruina punientur. Ciuitates qbz
fuerunt filij tui punient et que ac
cepit filios tuos. Sicut ei gaudi
sa e in tua ruina et letata e in
tuo casu babilon sic contristabit
in sua desolatio et aputabitur
exultatio multitudinis eius et gau
dimoniū eius e in luctu. Ignis
ei supueit ei ab etno in logit
udo diebus et habitabit a demompe
in multitudie tpe. Circūspice nrm
ad oriente et vide iocunditate a deo
tibi venientem. **Capitulum v.**

A ecce enim veniunt filij tui qbz
dimpisti dissipos. Veniunt
autem collecti ab oriente usq ad
occidente in vno sancti gaudentes
in hore dei. Pone te nrm stola luc

et i celis iniquitatem vestram
q supueit nos in opere magno
et splendore etno filij pacis
sustinete in q supueit vobis
psecutus e ei te inimicus tuus
sed cito videbis p dicit ipius
et sup vertice ipius ascendes
Delicati mei ambulauerunt vias
aspas ducti sunt ei ut gressu dir
reptus ab inimicis. Nequior
estote filij et clamata ad deum
et in memoria vna ab eo q ducat
vos. Sicut ei fuit sensus ut ut
eraretis a deo decies tantu itez
conteretis requeretis eu. Qui ei in
dupit vobis mala. Ipe rursu ad
ducat vobis sempiterna iocunditate
in salute vna. Nequior esto ipe
rusale exhortat ei te q te noia
uit nocentes peribit qui te vexa
uerut et qui gratulati sunt i tua
ruina punientur. Ciuitates qbz
fuerunt filij tui punient et que ac
cepit filios tuos. Sicut ei gaudi
sa e in tua ruina et letata e in
tuo casu babilon sic contristabit
in sua desolatio et aputabitur
exultatio multitudinis eius et gau
dimoniū eius e in luctu. Ignis
ei supueit ei ab etno in logit
udo diebus et habitabit a demompe
in multitudie tpe. Circūspice nrm
ad oriente et vide iocunditate a deo
tibi venientem. **Capitulum v.**
Incipit exemplū eplē eiusdem
quam misit Jeremias ad ab
ductos captiuos i babiloniam
a rege babiloniorum ut auue
raret illis scdm q preceptu
est illi a deo. **Capitulum vi**

Propter peccata que peccas
tis an dominum adduce
m in babilonia captiu
ad nabuchadnosor rege babilo
niorum. Ingressi itaq babiloniam
eritis illic amos plume et tpebus

longis usque et quatuordecim
post hoc ad eductum in
paulatim de vultu et in
ma deo aureos et argenteos et
lignos et lapideos in humilis por
tanti ostentatis metu quod tibi vide
te quod ne et vos filios officium fac
tis aliam et iniquitatem et metus
vos capiat in ipso. Ista itaque tur
ba de retro et ab ante ad omnes
dicite in cordibus vestris. Et oportet
ad omni domum. Angelus autem meo
insequi. Ipe autem exponit quas vras
Nam ligna corporum polluta a fabro
ipsa etiam manurata et argenteata
falsa sunt et non possunt loqui sicut
virginis amati ornamenta accipere
auro fabricata sunt. Coronas etiam
habent aureas super capita sua domini
corum unde subtrahunt sacerdotes
ab ipso auro et argento et erogant
in semetipsis. Sunt autem ex ipso pro
tutis et metrices ornant et utro
tunc reaperit illud a metricibus
ornat deos suos. In autem non liberan
tur ab erugine et tinea. Optis autem
illis veste purpura exprobrant
facie ipsorum pro puluere domus
quod est plenus inter eos. Preceptum autem
habent ut sicut in deo regione
quod in se peccate non interficiant. habent
etiam gladium in manu et scutum in
se autem de bello et a latronibus non
liberant. Unde vobis notum sit quia
non sunt domini. Ne ergo verecimini
eos non timetis. Sicut enim vus
quod constructum in velle efficitur
talis sit et domini eorum. Constitutus illis
in domo oculi eorum pleni sunt pul
uere a pedibus introeuntium. Et
sicut alicui quod regem offendit cir

cus propter rem autem sicut ad
sepulchrum adducto mortuo ita tu
tant sacerdotes omnia clausuris
et propter ne a latronibus expos
sionem. Iustitiam autem illis eadem
mentis ex quibus nullam vide pos
sunt. Sicut autem sicut turres in domo
corda vobis eorum dicunt. Etinge ser
pentes que de terra sunt. Tu comedit
eos et vestimentum eorum non sentiat
Vigre sunt facies eorum a fumo qui
in domo sit propter corpora eorum propter
caput eorum volat nocturnus et hirudi
nes et aves etiam similes catti.
Unde facitis quod non sunt domini. Ne ergo
timetis eos. Autem etiam quod
habent ad speciem et nisi aliquis ex
terius erugine non fulgebunt.
Neque enim dum conflantur sentiant
ex omni parte empti sunt. In quibus
sunt non enim in ipso sine pedibus in
humeris portantur ostentantes in
nobilitate sua quibus. Confun
dant etiam qui colunt ea propter se
ciderunt in terra a semetipsis non
resurgent. Neque si quis cum statuerit
rectum pro semetipsum stabit et sicut
mortuus munda eorum illis apponet.
Hostias eorum sacerdotes ipsorum ve
dunt et abutuntur. Similes et milites
eorum decerpentes neque infirmo
neque medicati aliquid impetrant.
De sacrificio eorum fide et mestru
ate contingit. Scietes itaque ex his
quod non sunt domini ne timeatis eos. Unde
enim vocat dominus quod mulieres apponunt
dominus hostias argenteis et aureis et
lignis et in domibus eorum sacerdotes
pedes habentes tunicas strigas et capi
ta et barba rasa quod capita nuda

fuit rugine ac stantes contra deos
suos sicut i ceno mortui a vesti-
mentis corp auferent sacerdotes
a vestimentis vpones suas a filios
suos a filias neque siquidem ma-
li patiuntur ab aliquo neque
quidem boni poterit retribuere
neque regem constituere possunt
neque auferre sibi neque diuicias dare
possunt neque malum retribuere
Et quibus illis votum vouerit et
non reddidit nisi hoc requirit
hominem a morte non liberat nisi
infirmum a potestate eripuit
Et cum oculi ad visum non resti-
tuerent De necessitate homines non
liberabunt Videtur non miserebitur
neque orphanis benefaciet Lapi-
dibus de morte filios suos dicit illos
lignos a lapideos aureos a argen-
teos Et cum ait colite illa confirmat
Et non ergo estimandum est aut di-
cendum illos esse deos Adhuc
et ipse chaldeis non honoratibus
ea qui cum audierit mutum non
posse loqui offerunt illud ad bel-
postulantes ab eo loqui qui possit
sentire qui non habet motum et
ipse cum intellexerit reliquent
ea Censum ei non habet ipse dominus
corpus humile ac circumdate sumi-
bus in vineis sedent succedentes
ossa olivaceis cum sit aliqua ex
ipsis abstracta ab aliquo tra-
secte dormient ad eorum prope
sue exprimat quod ea non sit dig-
na habitum sicut ipsa non sumus ea

Interpretes sunt etiam qui ipse
fuit falsus sicut dicitur ergo
dum aut dicendum est illos deos
Et fabricis aut aurificibus facta
sunt Omne aliud erit nisi id
quod voluit sacerdotes aut ar-
tifices Ipsi etiam qui ea faciunt
non sunt multi temporis Aliquid ergo
possunt que ab ipsis fabricata
sunt et dominus reliquerit ac falsa
et obprobrium postea futuris Ita
cum superuenit illis pluvium a mala
cogitant per se sacerdotes ubi se
abstondant cum illis Et non ergo
sentiri debet quoniam dominus scit qui non
de bello se liberat nisi de malis
se eripuit Ita tu sit lignos a
lapideos a iauratos a iargentos
scietur postea quia falsa sunt
gentibus uniusque a regibus
que manifesta sunt quod non sunt dominus
sed opera manuum hominum a nullum
opus dei in ipsis est Unde ergo
notum est quod non sunt dominus sed opera
manuum hominum a nullum opus dei
in ipsis est Et regem regionis non sus-
citat neque pluviam hominibus dante
Iudicium quod non discernit neque
regiones liberabit ab iniuria
quod nihil possunt sicut cormide-
mus medium celi a ete Et cum
acciderit ignis in domum deorum lig-
norum aureorum a argenteorum sa-
cerdotes quidem eorum fugient
a liberabuntur Ipsi vero sicut tra-
ces in medio coibunt tunc Regis

et bello non resistit. Quia ergo
mandata eius non capiuntur et diffi-
cile a finibus neque a latronibus
se liberabunt. In lignis et lapide
et aurati et argentei quilibet ligni
qui fortiores sunt aurum et argentum
et vestimentum quo opus est auri-
feri illius et abibunt in sibi auri-
feri sicut. Itaque melius est esse re-
ge ostentate virtute sua et vasa
in domo velle in quo gloriabitur
et possidet illud quam falsi dei. Ne-
scio enim si est ostium in domo
quod custodit que in ipsa sunt quia
falsi dei. Sol quidem et luna et stella
tu sit splendida et emissa ad
valitates obaudiunt sicut
et fulgur cum apparuerit et spici-
tum est idipsum deus et spiritus. In omni
regiae spirat et nubes quibus
ipsum fuerit adeo pabulare omni
uersu orbem perficit quod ipsa
tu est eis. Igitur etiam missi de super
ut consumat mores omni et filias
facit quod parit et ei. Hec autem
neque spebus neque virtutibus omni
corum similia sunt. In neque. Igitur
In neque dicendum esse illos de
omni quoniam non potest. Et non possit neque
iudicium iudicare neque facere quod
liberis. Oportet itaque quod non sit deus
neque timueris eos. Neque enim
regibus maledicere neque benedicere
signa etiam in celo non ostendit
neque ut sol lucebat in illuabat
ut luna. Bestie meliores quam illis
que possunt fugere sub tectis ac pro-
desse sibi. Nullo itaque modo vobis

et manifestum quia in ipse. In
timoribus eos. In sicut. In capite
et in formis in eis custodit. Ita
sunt in illis lignis et lapide et
argentei et aurum. Hec modo et
vorto prima alba super qua oves
aures sicut similiter et mortuo
picco in tenebris sicut sit deus
illorum lignis lapidei et aurati et
et argentei et a purpurea et a mar-
maris que super illo tenet. Oportet
itaque quod non sit deus. Ipsi etiam post
mo comedunt et eis obprobrium in re-
gione. Melior est homo iustus quam non sit
similis. Ita est lege ab obprobrio.
Inquit prologus in Ezechielem
Ezechiel propheta cum Ioaquin
rege Iuda captivus ductus
est in Babilonem. Igitur hunc qui
cum eo captivus ductus fuerat propheta
penitentiis quod ad Ieremiam vaticinatus
vltro aduersarius tradidisset. In-
dent adhuc velle in forma sua qua
et casara perdidit. Hec pro de etatis
sue anno et captivatus quoniam exoratus
ad captivos loqui et eos ipse lig posuere
et Chaldea. Ieremias propheta erat in Iuda
Oportet enim satis distare non admodum rusticum
et exularem medicum et patrum. Cardos et ipe
sicut. Ieremias princeps voluit et sicut in
me obsecra. In voluit. Et in vulgata et
duo non multum distat ab ebraico. In
satis minor quam de expositio ut si expe-
rit in libris. Igitur in pte et alio eade in
alio diversa in stulerit. Legite ergo et hunc
in ista in ista quod prola scripta et
per comata manifestat. Igitur legentibus
et hunc. Si autem auctori mei et hunc prola scripta
dictat eis quod nunc eos appellat ut sicut
et videri ne de eis eueiat quod gressu sua
et ut vocat sagoli doros hoc est maduare senectas.

Incapit Ezechiel Cap 1um

Est enim est in triginta
anno quarto mense et quinquagesima
die mense cum essem
in medio captiuorum iuxta
flumen chobar. Ipsi sunt celi et vidi
visiones dei. In quinta mensis pe
cunius quatuordecim mense iuxta
flumen regis iuda factus est cum dñi
ad Ezechiel filium Buzi sacerdote
in terra chaldeorum secus flumen
chobar. Et facta est super eum visio
dñi. Et vidi et ecce ventus turbis
veniebat ab aquilae et nubes mag
na et ignis voluit et splendor
in circuitu eius et de medio eius quasi
species electri et de medio ignis et
in medio eius similitudo hominis et
hic aspectus corporis. Similitudo hominis
erat in eis et in facies. Vni autem
pone vni. Et pedes corporis pedes viri
et planta pedis corporis quasi planta pe
dis vituli et similitudo quasi aspectus

sub pedibus corporis in quatuor partibus
facies corporis in quatuor partibus
erat factus et erant pedes corporis
et ad alarum reuertebantur
cum marentur si unumquodque
facies sua gradiebatur. Similitudo
autem viri corporis facies hominis et facies
leonis ad dexteram et pedes in
eis autem hominis a sinistris et pedes in
et facies aquile desuper et pedes in
et facies corporis et pedes extente
desuper. Due pedes singulorum re
uertebantur et due tegebat corpora corporis.
Et unumquodque corporis coram facie sua
ambulabat. Vbi erat aspectus spiritus
illuc gradiebantur et reuertebantur
cum ambularet. Et similitudo animalium
aspectus corporis quasi carbonis ignis
ardentis et quasi aspectus lapidum
hectus visio desuper in medio
animalium splendor ignis et de igne
fulgur egrediebatur. Et animalia ibant
et reuertebantur in similitudinem fulguris
choruscatibus. Cumque aspicerem anima
lia apparuit rota una super
terra iuxta animalia habebant in facies
et aspectus rotarum et opus corporis
quasi visio manuum et una similitudo
et aspectus corporis et opus
quasi sit rota in medio rote et in
partes corporis. Rota ibat et non re
uertebantur cum ambularet. Ad quem
locum declinabat quod prima erat super
bant et ecce. Non reuertebantur cum
ambularet. Statua quasi erant ro
tus et altitudo et hominibus aspectus
et totum corpus plenum oculis

In visione filiorum glorie dñi
et vidi et audi i facie mea

Et audiui loquentem ad me a dicitur
fili hominis. Et ego te ad filios
ipsos ad gentes apostatas que re-
cesserunt a me. Et ecce copulavit
fuit pactum meum usque ad diem hanc
et filii dura facie et in domabili cor-
de sunt ad quos ego mitto te. Et
dices ad eos. Hec dicit Dominus Deus
Sis forte ut ipse audiat et si forte
quiescat quoniam domus exaspans
est. Et sciet quod populus in medio eorum
fuit. Tu ergo fili ne timeas eos neque
sermone eorum metuas quoniam in te
duli et subversores sunt tui et in
scorpionibus habitas. Tu eorum ne
timeas et volens eorum ne timeas
non formides quod domus exaspans
est. Loquens ergo in mea ad eos si
forte audiat et quiescat quoniam irri-
tato est. Tu autem fili hominis audi
quicunque loquitur ad te et noli esse ex-
aspans sicut domus. Ipse exaspans
est capis os tuus et cor de quicunque
ego do tibi. Et vidi et ecce manus
missa ad me in qua erat involutus
liber et expandit illum contra me
in qua erat spiritalis et spiritus et spiritus eandem
in eo sanctificos et carnis et ve. **III**

H dixit ad me. Fili hominis
quodcumque videris comedere
Comede volueris istud et vadens
loque ad filios ipsos. Et aperui
os meum. Et cibavit me volueris
ipso illo et dixit ad me. Fili hominis
Venter tuus comedet et viscerum
tua non implebitur volueris isto quod

ego do tibi **1.** comedi illud
sem e in os meum sicut mel dul
ce **Et** dixit ad me fili hominis
de et ingredere domum istam loquere
vā mea ad eos illis enim ad plūm
psumdi psumis et ignote ligare
tummitteris ad domum istam neque
ad plūm multos psumdi psumis
et ignote ligare quos non poss
audire psumis et si ad ipso int
teus ipi audire te domine ista
noluit audire te quia noluit audire
me **Dis** quippe domine ista attēta
forte est et duro corde **Ecce**
dedit facie tua valeacione facie
tuis vix et forte tua duriorē
fortibus vix et ut adamante
et ut filice dedit facie tua ne ti
meas eos neque metuas a facie
eorum quia domus exaspirans e **Et**
dixit ad me fili hominis omnes ser
mones meos quos loquor ad te
assume in corde tuo et auribus
tuis audi et vade et ingredere ad eis
migracionem ad filios populi mei
loquere ad eos et dices **Hec** dicit
dominus deus si forte audiat et quiescat
Et assumpsit me spiritus **Et** audiui
post me voce comotionis magne
benedicta gloria domini de loco suo et vo
ce alarum avialium paucorum alacra
ad alteram et voce rotarum sequen
tium avialia et voce comotionis
magne **Spiritus** qui levavit me et assump
sit me et abij amari et indigna
tione spiritus mei **Manus** enim domini
erat mecum confortans me **Et** veni
ad transmigracionem ad actum novum
ru frugum et ad eos qui habitabant

in domum istam et ingredere
et loquere ad eos **Et** dixit ad me
moredi in medio capiti tui et per
transisset per te dicens spiritus domini
domini ad me dicens fili hominis psum
facere dedit te domum istam laudi
es de deo meo vix et amicitias
eius ex me **Et** dicit me ad in
pium morte morietis si non am
cavit eis neque locuturus
audiat vix a via sua impietate
uat ipse impietate in iniquitate sua
morietur **Sagittam** autem eius et manu
tua regit **Et** ait tu amicitias
impio et ille non fuit consilium ab
impietate sua et a via sua impietate
siquide in iniquitate sua morietur
tu autem liberasti animam tuam **Et** si co
usus iustus a iusticia sua fecit
iniquitate ponam offendiculum coram
eo **Ipe** morietur quia non amicitias ei
in peccato suo morietur et non erubet
in memoria iusticie eius quas fecit
Sagittam vix eius de manu tua
regit **Et** ait tu amicitias ius
to ut non peccat iustus et ille non
peccavit vivens vivet quia amicitias
ei et tu animam tuam liberasti
Et facta est super me manus domini et dixit
mihi **Surgens** egredere in caput et
ibi loquere tibi **Et** surgens egredi
su in caput **Et** ecce ibi gloria domini
stabat quia gloria quam vidi iuxta
fluvium egredere **Et** cecidi super
faciem meam **Et** ingressus est in me
spiritus et statuit me super pedes
meos et locutus est mihi et dixit ad
me **Ingrede** et include in medio
domus tue **Et** tu fili hominis **Ecce**

154
eius tui vo alla diffuses i ventu
et gladiu nudabis post eos
mes inde pua mch ligat eos
i summitate paltu tui Et ex eis
rursu tolles 2 picies i mediu
igne 2 cobures eos igni Et ex
eo egrediet ignis i omes domu
iste **Hec** dicit dñs deus **Ista** est
T nra i medio gecu posita posui
ca et i circuitu eius etas Et contem
pit iudicia mea ut plus esset ipia
q getes et pcepta mea ultra q
terre que in circuitu eius sunt
Iudicia ei mea pueret et i pcep
tis meis no ambulauerit **Ideo**
Hec dicit dñs deus **Quia** superas
tis gentes que i circuitu vro p
et i pceptis meis no ambulastis
et iudicia mea no scastis 2 iud
iudicia gecu que i circuitu vro
sue no estis opati **Ideo** **Hec** dicit
dñs deus **Ece** ego ad te et ipse co
faciam i medio tui iudicia iocu
lis gecu Et facia i te quod no
feci et quibz ultra filia no fa
cia ppe omis abhoratocis tuas
Ideo ptes comedet filios i me
dio tui et filij comedent ptes suos
Et facia i te iudicia 2 vetustatis
vniuersas reliqas tuas i omem
ventu **Ideo** viuis ego dñs
deus **Si** p eo q sem meū vio
lasti in oibus offensionibz tuis
et i oibus abhoratocibz tuis **Et**
q confregisti 2 no pxi oculus meū
et no miserebitur **Tercia** ps
tui peste moriet 2 fame cosuet
i medio tui Et etia ps tui gla
dio cadet i circuitu tuo **Tercia**
vo ptem tua i oes vbi dissipam

et gladiu meū
Et coplalla fante meū i oes
fara indignatō mea i eis et
cosolabor 2 facit q ego dñs lo
cutus su i celo meo ac i plebs
i dignatōe mea i eis 2 dabo
i destu et i ophora i gentibz
que in circuitu tuo sunt i oia
oibz pcedunt Et eis ophora et
blasphemia et ex 2 stupor in
gentibus que i circuitu tuo p
tu fecisti i te iudicia i furore i m
dignatōe mea et i iracundia
ire mee **Ego** dñs locutus sum
Quando misit sagittas famis
pessias i eos que erant mortifi
et quas misit ut dissipat vob
fame congregato sup vos Et co
teri in vobis baculu pau Et
mitta i vos famem 2 bestias pes
simas usq ad metum et pes
tencia et sagittis tñpibz pte
2 gladiu i ducit fr te **E** dñs locutus
Hec dicit dñs dñs **Ad** me dices **Fili** qois pec
facie tuam ad montes isti 2 ppe
tabis ad eos 2 dices **Montes** isti
audite vñ dñi dei **Hec** dñs dñs
motibus 2 collibus rupibus 2 val
libus **Ece** ego induca sup vos
gladiu 2 dissipda ex celsa dextra
et demoliar aras vras 2 confige
tur simlactra vra 2 decia mea
pectos vros an ydola vra 2 dabo
cadavera filioru istu an faciem
simlactroru vroru 2 dissipda oia
vra arai aras vras i omibz
qitacōibus vris **Urbes** vre 2
s te erut 2 ex celsa demolientur

et dissipabuntur et confingentur et affligentur ydola
vra et cetera. Et factis quod ego Dominus
et reliqua in vobis eos qui fugerunt
et gladium in gentibus in dissipatio
vos in terras et recordabuntur mei li
berati vri in gentibus ad quod cap
tui ducti sunt. Quia cor triui cor
eorum formicas et recedat a me et
oculos eorum formicantes per ydola
sua. Et dissipabunt sibi metum suum
malis que fecerunt in vniuersis ab
horationibus suis. Et sciet quia ego
Dominus non frustra locutus sum ut
faciam eis malum hoc. Hec dicit Dominus
deus qui tunc manu tua et allide
pedem tuum et dic heu heu heu ad
omnes abhorrationes malorum istorum
quia gladio et fame et peste cui
turi sunt. Qui longe est peste mori
etur et qui ad prope gladio corrumpet
et qui relictus fuerit et obsessus fa
me morietur et completus indigna
tione mea et eis. Et scietis quia
ego Dominus. Et factis in medio ydolorum
vrorum et circuitu
arum vrorum in omni colle excelsus
et in tectis summitatibus montium
et subtus de lignum nemorosum
et subtus vniuersa quaecumque prodo
sum vobis accedite thura reddo
et cetera vniuersis ydolis suis. Et
extendam manu meam super eos
et faciam terram eorum desolatam et
desertam ad desertum deblatam
in omnibus habitaculis eorum.
Et scient quia ego Dominus.

Hec dicit Dominus Deus Israel
ad me dicens Et tu fili hominis
nunc hec dicit Dominus Deus Israel
iste finis vult finis vult super
quatuor plagas terre nunc finis
super te. Et emittam furor meum
super te et iudicabo te in viis
tuis. Et ponam contra te omnes
abhorrationes tuas. Et non propter
oculum meum super te et non mi
serabor sed vias tuas ponam
super te et abhorrationes tue in me
dio tui erunt. Et scietis quod ego
Dominus. Hec dicit Dominus Deus Israel
et una afflictio. Hec vult fieri
venit venit finis. Et vigilauit
aduersus te ecce vult vult corru
tio super te quod habet in terra vult
tempus est dies occisionis et non
gle motu. Hec dicit Dominus et pro
dam in manum meam super te et comple
bo furor meum in te et iudicabo
te in viis tuis et imponam
tibi omnia scelera tua et non propter
oculum meum neque miserebor
sed vias tuas imponam tibi et ab
horrationes tue in medio tui
erunt. Et scietis quod ego sum deus
perueniens. Hec dicit ecce vult
egressa est contritio floruit
viga germiauit superbia in
iquitas surrexit in iniqua in
pietatis. Non ex eis et non ex pro
neque ex somitu eorum et non erit
requies in eis. Vult tempus appi
quabit dies quod emittit non solum
et quod vendit non lugeat quia
nra super omnem populum eum quia
quod vendit ad id quod vendidit.

et vidi ex eis formam
unam et dicit ad me illi
fili hominis quid facis
hic et ingressus vidi et ecce
similitudo reptilium et abhominatio
animalium et uniusque ydola domus
depicta erat in pietate et circuitu
et totum et homo viri de senioribus
domus istius et Iechonias filius sa-
phany stabat in medio eorum stan-
tium ante picturas et unusquisque
habebat thymbrum in manu sua et
vapor nebule de thymbrum con-
fuebat et dixit ad me Certe vides
fili hominis que priores domus istius
faciunt in cubiculis unusquisque in
abscondito cubili sui dicit ei
non videt dominus nos deliquit dominus
terra et dixit dominus ad me adhuc
confusus videbis abhominaciones
maiores quas isti faciunt Et in-
troducit me per ostium porte domus
domini quod respiciebat ad aquilonem
Et ecce ibi mulieres sedebant
plagantes adomidem Et dixit ad
me Certe vidisti fili hominis adhuc
confusus videbis abhominaciones ma-
iores huius Et introduxit me in alium
domum domini interius Et ecce in ostio
templi domini inter vestibulum et altare
et prope et quasi viri dorsa habentes
contra templum domini et facies ad ori-
entem et adorabant ad orientem solis
Et dixit ad me Certe vidisti fili
hominis Viquid leue est hoc domui
iuda ut faciant abhominaciones istas

ma repleta
me et ecce replicat vocem ad na-
res suas Virgo et ego faciam
furorem non propter oculos meos nec
miseretur Et tu clamaue-
ris ad aures meas voce magna et exaudiam te
Et clamauit in auribus **C**ir-
cumquauit et visitauit vrbem
et unusquisque vas in se habens
in manu sua Et ecce sex viri ve-
niebant de via porte superioris
que respicit ad aquilonem et unus
eius vas in se habens in manu eius
Et ecce unus in medio eorum erat
vestitus lincis et attinentarium
scriptoris ad renes eius Et ig-
nitus et steterunt iuxta altare et eu-
it et gloria domini istius assumpta est de ihe-
rubus que erat super eum ad finem domus
Et vocauit virum qui indutus erat
lincis et attinentarium scriptoris
habebat in cubiliis suis Et dixit dominus
ad eum Transi per mediam ciuitatem
in medio iherusalem et signa thau super
frontes virorum gemerum et dolo-
rum super cunctis abhominacionibus que
sunt in medio eius Et illis dixit
audiete me Transite per ciuitatem
sequentes eum et percutite non par-
te oculus viri neque miseremini se-
nem et adolescentulum et virginem
puerum et mulieres interficite
usque ad interuentionem Omnes autem
super quem videtis thau me occida-
tis et a sacario meo rapite Et
petit ergo a viris senioribus qui
erant ante faciem domus et dixit ad
eos Contaminate domum et replite
atrium in seculis et egredimini

Et egressi paucissimi ex eis
cuius erat et eade[m] m[an]u
m[an]u ego rui[us] sup[er] faciem
et armat[us] a[n]i[m]o **E**t d[icit] d[omi]n[u]s
Deus ergo ne dissipas o[mn]es reli
quias isrl' effundens furorem
tua[m] sup[er] isrl' **E**t d[icit] ad me
Ingressus domus isrl' et iuda[m]
na[m] e[st] nimis valde et repleta e[st]
tra sagittis et ciuitas reple
ta e[st] a[n]i[m]one **P**ropterea d[icit] d[omi]n[u]s
quit d[omi]n[u]s tra[m] et d[omi]n[u]s no[n] videt
Igitur et meus no[n] p[er]tinet ocul[us] n[on]
miseretur via[m] ego sup[er] caput
eius reddam **E**t ecce vir q[ui] ducit
ead[em] lineis q[ue] habet altimetariu[m]
i[n] dorso suo r[ati]o[n]at[ur] om[n]i dicens
Sicut p[er]cepisti michi **E**t
Et vidi et ecce i[n] firmamento
quod erat sup[er] caput cherubim
quasi lapis saphirus et q[ui] spec[ies]
silitudinis solis apparuit sup[er] ea[m]
et dixit ad viru[m] q[ui] inducit ead[em]
lineis et ait **I**ngrede i[n] medio ro
taz que s[un]t sub cherubim et
imple manu[m] tua[m] prunis ignis
que s[un]t i[n] medio cherubim **E**t effunde
sup[er] ciuitate[m] **I**ngressusq[ue] e[st] i[n] co
spat[um] meo[m] cherubim ad stabat
a dextera domus cu[m] i[n]grederetur
vir et nubes i[n]pleuit atriu[m] itaq[ue]
Et eleuata e[st] gl[ori]a d[omi]ni de sup[er] che
rubim ad limen domus et reple
ta e[st] nube domus et atriu[m] repletu[m]
e[st] splendor gl[ori]e d[omi]ni **E**t somni
alaz cherubim audiebant usq[ue] ad
atriu[m] ex t[em]p[or]e q[ui] vox d[omi]ni o[mn]ipot[en]s
loquetis **E**t q[ui] p[er]cepiss[et] vo[ce]m q[ui] i[n]
ductus erat lineis d[icit] **E**t ecce igne de

Ingressus alle p[er]tinet usq[ue] i[n] ro
taz cherubim ad igne[m] q[ui] i[n]
medio cherubim et assup[er]at d[icit]
i[n] manu[m] e[or]u[m] i[n]ducit ead[em] lineis
q[ui] accipies egressus e[st] et appa
ruit i[n] cherubim silitudo mai
oris subitus penas exp[er]it vidi
et ecce m[an]u[m] rota[m] usq[ue] cherubim
rota una usq[ue] cherubim vnu[m] a ro
ta alia usq[ue] cherubim altero **E**t p[er]
ae rotaz ead[em] q[ui] visio lapidis
crisolti et aspectus e[or]u[m] p[er] d[omi]n[u]m
vna m[an]u[m] q[ui] sit rota i[n] medio ro
te **E**t q[ui] abularet i[n] m[an]u[m] p[er]tes
gradiebant[ur] et no[n] reuertebant[ur]
abulantes sed ad locu[m] ad quem
ire d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s q[ui] p[ri]ma ead[em] p[er]
bant et cetera n[on] reuertebant[ur]
Et de corp[or]e e[or]u[m] et colla et ma
et p[er]ne et circuli p[er]fecta erat oc
lis i[n] circuitu m[an]u[m] rotaz **E**t rotaz
istas vocat volubiles audiente
me **E**t quatuor ad facies habet
vnu[m] facies vna facies **E**t
vultu[m] et facies p[er]fecta facies h[ab]et
et i[n] t[er]cio facies leonis et i[n] quarto
facies aquile **E**t eleuata p[er]
cherubim **I**psa e[st] a[n]i[m]a q[ui] vident
usq[ue] flum[en] t[em]p[or]is **E**t q[ui] abula
ret cherubim ibat p[er] i[n] rota[m] usq[ue]
ea **E**t cu[m] eleuaret[ur] cherubi alas
suis ut exaltaret de tra no[n] re
p[er]debat rote sed et i[n]pe usq[ue] erat
Et i[n] t[em]p[or]e illis stabat et cu[m] eleua
tis eleuabantur sp[irit]us ei vire
erat i[n] eis **E**t egressa e[st] gl[ori]a d[omi]ni

et hunc hunc
 alius suus ex dicitur suus et et
 in ma et illis egredietur ro
 te q subscute pue et pue the
 rubin i introitu porte domus in
 orientalis et qta dei ipse erat
 sup ea ipm e aual quod vidi sub
 ter deu ipse uio flumini thebar
 te mellepi qz cherubim effi m
 p m or uoluit vni et m or ale vni
 et similitudo man hore sub alio
 corp et similitudo uoluit corp ipi
 erat uoluit quos videri uita
 flumini thebar i introitu corp
 et impetus singulorum an facie
 suam ingre di **Capitulum XI**
Eleua me spiritus et intro
 duxit me ad porta domus
 domini orientalis q respicit polio
 ortu et ecce i introitu porte
 xpo viri et vidi i medio eoru
 ieremia filiu azur et feleriam
 filiu baname principes populi
 Inquit ad me filii hore huius viri
 qui cogitat iniquitate et trac
 tat consilium pessimum i uerba ista
 dicentes Nonne dudum edificauit se
 domus hec e lebes uos ar car
 nes Ideo uaticinae de eis u
 tinae filii hore Et reuie i me
 spiritus domini Et dixit ad me loquor
 hec dicit dominus Sic locuti estis
 domus israel cogitaco cordum
 ego noui plures occidistis i u
 be hac et implestis uias ei me
 fecistis propterea hec dicit dominus dixi ipse
 Interfecti uiri quos posuistis i
 medio eius huius sunt carnes et hec

et ipse et dicit uos de medio
 eius **E**leua me spiritus et gladiu
 m uos p p uos ait dominus deus et
 ticia uos de medio ei **P**ulsoq m
 manu hostiu et facia i uos iudicia
 gladii cadetis in simbus ipse
 iudicabo uos et facietis qz e dominus
 hec ne est uobis in lebetis uos no
 ad in medio eius carne i filius
 ipse iudicabo uos **E**t facietis qz e
 dominus quia i preceptis meis no am
 bulastis et iudicia mea no scistis
 sed uos iudicia gentium que i cir
 ciutu uro sunt opati estis **E**t foni
 e ai pphetarum felerias filius
 baname mortuus e **E**t cecidi in
 facie mea clamab uoce magna
 dixi heu heu heu dominus deus **C**on
 sumacione tu facis reliquias
 ipse **E**t foni e uiri domini ad me dices
 fili hore fies tui et pinguis tui
 et ois domus ipse **U**niuersi qbz
 dixerunt hieatorem nrm **L**onge
 recedite a domino uobis data e tra
 in possessione ptra hec dicit dominus
 quia longe fies eos i gentibz et
 quia dixerunt eos in terris eis in
 frastat mediet in terris ad qe
 uenerunt ptra **L**oque hec dicit dominus
 deus **C**ongregabo uos de ppls et
 adunabo de terris in quibz dixer
 si estis daboq uobis humu ipse
 et ingredietur illuc et auferet
 omne abhondos auctasqz offen
 siones eius de illa **E**t dabo eis
 cor unu et spiritum nouu tribuam
 in uisceribus eoz **E**t auferam cor
 lapideu de carne eoz et dabo eis
 cor carneu ut i preceptis meis ablent

A fens e fmo om **Cxx**

Et postea primo dñi ad me dñi
 fili hōis panem tuum i cotur
 facit comedere sed et aqua tua i
 festinacōe et mercedē bibes
 Dices ad pplm etc. **Hec dñs**
 dñs ad eos qui habitant i iherlm.

in terra ipsi. **L**uce sua et pueri
eius comedent et bibent aqua sua in
desolata. **L**iberum ut desolata est
anlectura sua per amplexum
eius qui habitant in ea et civitates
que ne habitant desolatae erunt etiam
quod deserta et factus quod est dñs. **E**t
fuit et primo dñi ad me dices. **F**ili
hominis quod est puerum istud vobis in
tunc ipse dicitur. **I**n lingua diffen
tur dies et pueri dñi visio. **D**eus
dicit ad eos. **H**ec dñs dñs dñs
et facia puerum istud neq. vultu
dicitur vultu in ipse. **E**t loquere
ad eos. **E**t appropinquaverunt dies et
primo dñs visio. **N**o ei est ult
visio cassa neq. divinatione
abigua in medio filiarum ipse. **Q**uia
ego dñs loquar quodcumq. locu
tus fuis vñ fiet. **N**o p. longabi
tur amplius sed in diebus vñs
domus exasperans loqr vñ. **F**a
cia illud dicit dñs dñs. **E**t fuit
et primo dñi ad me dices. **F**ili
hominis ecce domus ipse dicitur. **V**iso q.
hic videt et dies multos et tpu
loga pphetat ipse p. dñs dicit ad
eos. **H**ec dicit dñs dñs. **N**o p. lo
gabit vultu dñs primo me vñ. **E**t
locutus fuis copletur dñs dñs.

Ad fuit et primo dñi. **V**ñ
ad me dices. **F**ili h. dñs
emare ad pphas ipse qui p. se
tut et dices ad pphetatib. de cor
de suo. **A**udite vñ dñi. **H**ec dicit
dñs dñs. **E**t pphetat in pphetatib.
qui secutur p. suu et nihil vi
det q. n. p. in deserto. **P**phete
tui ipse erat. **N**o ascendis ex
adip. n. opposuit muru pro

domus ipse et pphetat in p. dñs
dñs. **V**ñ dñs dñs dñs dñs me
dñs dñs dñs dñs dñs. **I**n dñs no
miserat eos et p. p. confirmat
f. m. **Q**uod no visione cassa
vidis et divinatione mendac. lo
cuti estis et dicitis ait dñs tu ego
no f. locutus. **P**tea. **H**ec dñs
dñs dñs locuti estis vana et
vidis mediacul. **D**eus ecce est ad
vos ait dñs dñs. **E**t e. manus
mea sup. pphas qui videt vana
et divinat mediacul. **I**n v. p. p.
mei no erit et in scripta domus
ipse no p. b. neq. in ipse
ingredietur. **E**t scietis q. dñs
dñs eo q. deaperit p. m. me
dñs dñs p. p. et no est p. p.
ipse edificabat pietate illi ac f. m.
ebat cu luto absq. paleis. **D**ic
ad eos qui l. m. absq. tepatua
q. casurus sit. **E**re ei ymber in
vndans. **E**t dabo lapides p. m.
des. desup. irruentes et ventu p. m.
se dissipate. **Q**uod ecce accidit
pietate. **Q**uod no dicit vob. **Q**ui
est litum qua l. m. ul. levistis
p. p. **H**ec dicit dñs dñs. **E**rupe
facia p. m. tepestatu in indigna
coe mea et ymber vndans in su
no meo et lapides grandes
in ira in confirmat. **E**t destrua
pietate que l. m. al. p. m. et
et adequabo eu et et reuelabi
fundamentu eius et cadet et cosuet
in medio eius et scietis q. dñs
dñs et coplet indignat. mea
in pietate in ipse qui l. m. cu absq.
p. m. **D**ic q. vobis no est
pietate et no p. qui l. m. cu p. p.

345
istis qui pphetae ad uiam uideri
ei uisione pacis: et non e pax aut
dñs deus. Et tu fili hominis pone
faciem tuam contra filias populi cui
que pphetat de corde suo et uati
cinare super eas et dic hec dñs deus
Ve qui cōsumit puluillos sub o
cubitu manus et faciunt cerui
calia sub capite uniusque etatis
ad capiendas animas. Et cum capient
animas pphetae non uiuificabant
animas eorum et violauerunt me ad p
prium meum ppe pugillu ordei et fragme
panis ut interficerent animas que
non moriuntur et uiuificarent animas
que non uiuunt mercentes pph
et meo crediti mercedem ppter ea
hec dicit dñs deus. Ecce ego ad
puluillos uros quibz uos capi
tis animas volantes et dirupa cer
uicalia uira et dirupa uos de bra
chis uiris et dirupa animas quas uos
capitis ad uolandum et libabo p
prium meum de manu uirum et credulorum
in manibus uiris ad pbandum. Et scietis
q ego dñs p eo q mercede fecisti
cor iusti mercedem que ego non
contristauit et confortasti manus
impii ut non reuerteretur a uia sua
mala et uiuere ppter uana non
uidebitis et diuinationes non diui
nabitis apertius. Et erua pph
meum de manu uira et scietis q ego dñs
Et uenerunt ad me. **Cxxiii**
viri senioru israel et pederunt
coram me. Et fecit e sñs dñs
ad me dicens fili hominis viri isti po
puerunt in iudicia sua et cordibz
suis et scandalu iniquitatis sue
statuerunt contra faciem suam. Et

rogauit me dñs et dixit
ad eos. Et dixit
dñs deus homo qd de domo israel
q posuerunt in iudicia et corde suo
et scandalu iniquitatis sue statu
erunt contra faciem suam et si uenerint
ad pphetam interrogas p eum me o
dñs et responde ei in multitudinem inu
diciaru suarum ut capiat domum
israel in corde suo quo recesserunt
a me et cunctis ydolis suis ppter ea
dic ad domum israel. Hec dñs deus
Contemni et recedite ab ydolis uestris
et ab uniusque cotraicibus uestris
auertite facies uestras q homo qd
de domo israel et de pphetis quibz
fuit ad ueniam in israel si alienatus
fuit a me et posuit ydola sua in
corde suo et scandalu iniquitatis sue
statuit contra faciem suam et uene
rit ad pphetam ut interroget p eum
me. Ego dñs et responde ei p me et
pona faciem meam super homines illi
et facia eum in eum et in ppheta et
disperda eum de medio populi mei et
scietis q ego dñs. Et ppheta cum
exaucit et locutus fuit uerbum
dñs decipia pphetam illu et expe
da manu mea super illu et delebo
eum de medio populi israel et ptabit in
quitate sua iuxta iniquitatem interroga
tis sic iniquitas pphete eum ut non
erret ultra domus israel a me et
polluat in uniusque pualicacorum
suis. Et pte in in populum et e sñs
illis in deum aut dñs exaltatus
Et fecit e sñs dñs ad me dicens
fili hominis. Terra cui peccauerunt

ut pueri...
 muna mea sup ea et cetera
 dga pars et et muna et ea sunt
 et muna de ea hanc et muna
 tu et si fuerit tres vni isti me
 dis eundem daniel et Job et prius
 sua sua libebat suas sunt aut
 dno exatui et si bestias pes
 smas induero sup tra ut viste
 ea et fuerit via eo q no pte
 ensiens pte bestias et tres vni
 isti si fuerit i cal vno e d dno de
 q nec filios n filias libebat
 sed et ipsi soli libebat tra at
 desolabitur vel si gladiu iduo
 ero sup tra illa et si dno gladio
 tamen pte et muna de ea
 hanc et muna et tres vni isti
 fuerit i medio eius vno e d dno
 muna no libebat filios neq filias
 sed ipsi soli libebat tra et
 pestilencia imisco sup tra illa
 et effudo indignaco mea sup
 ea m sanguine ut auferam ex ea ho
 mien et muna et mox et daniel
 et Job fuerit i medio e q vno
 ego dicit dno q filiu et filia no
 libebat sed ipsi iusticia sua libe
 rabat suas suas et hoc dicit
 dno deus et et si m iudicia mea
 pessima gladiu et fames et bestias
 malas et pestilencia imisco i nrm
 ut muna de ea hanc et pte
 tamen reliquet i ea saluaco
 educau filios et filias et hoc ipsi
 egrediet ad vna videbunt vna corp
 et ad vna corp et desolabim
 sup malo quod induxi i nrm
 omibz que iporau sup ea et

et si videris
 muna et muna et muna
 noscitis q no frustum feci oia
 dga fca i tu aut dno opo **Cxxv**
Ad me dices fili hanc et muna
 de ligno vitiis ex oibus lignis
 nemoro que sunt me ligna filiaru
 nuquid tollet de ea lignu ut fiat
 opus aut fabricabit de ea papil
 lus ut dependeat i eo quodcuq
 vob hoc igni datus e m estam
 vnaq pte eius coisupit ignis
 et medietas eius redacta e m
 familla nuquid vtile e ad op
 ta cu esset integrum no e aptu
 ad opus quato magis cu ignis
 illud deuorauit et coisupit muna
 ex eo fiet opus pte hoc dicit
 dno deus et hoc lignu vitiis me
 ligna filiaru quod dedi igni ad
 deuorandu sic trada hanc et muna
 i nrm et pona facie mea i eos
 de igne regrediet et ignis coisup
 met eos et scietis q ego dno
 cu posuero facie mea i eis et
 dedero tra m via desolata eo q
 puaitates exstiterunt d dno de
Ad me dices fili hanc et muna **Cxxvi**
 fac nrm abhorraco suas et dices
 hoc dicit dno deus i nrm muna
 tua et gnaco tua de tra et hanc et muna
 pr tuus amorreus et muna tua
 cetha et qm nata es i die ortu
 tui no e pte vmbilicus tuus
 et m aqua no es loca i salute
 nec sale salita n i voluta pame
 no peperit sup te oclis me ut
 faciem tibi vnu ex hanc et muna

tua sed quicquid tu facis facis
in abiectione meae tue adiectione qua
es. **E**t misit ac per te vidi te con
tulisti in sanguine tuo. **E**t dixi
tibi tu es in sanguine tuo. **V**ide
dixi in qua tibi in sanguine tuo
ue multiplicata quia germen agri
dedi te et multiplicata es et gra
dis effecta et ingressa es et pueristi
ad mundum muliebrem. **V**bera tua
diminuerunt et pilus tuus gemit
et eas nuda et confusio plena
et insui per te vidi te et ecce
tempus tuum tempus amatum et ex
pandi amictum meum super te et ope
riui ignominiam tuam et iuravi tibi
et ingressus sum pactum tecum ait
dominus deus. **E**t facta es mihi. **E**t laui
te aqua et emundavi sanguinem tuum
ex te et unxi te oleo et vestiui
te discoloribus et calciavi te ia
tecto et cinsi te bisso et indui
te subtilibus et ornavi te orna
mento glorio et dedi armillas
manibus tuis et torques etiam collo
tuum et dedi manum super os tuum
et circuli in auribus tuis. **E**t co
rona decoris in capite tuo et
ornata es auro et argento et
vestita es bisso et polimito et
multis coloribus. **S**imilam et
mel et oleum comedisti et decora
facta es vehementer nimis et perfe
cisti in regnum. **E**t egressus est
nomen tuum in gentes propter
tuum quia perfecta eras et decore
meo que posueram super te dicit
dominus deus. **E**t habens fiduciam
in pulchritudine tua fornicata

et non timuisti. **E**t posuisti pedes
tuos in conspectu meo et
fueris. **E**t fueris de vestimentis
meis fecisti tibi hunc inde cor
sa consuta et fornicata es super
eas sicut non est femina neque putans
est. **E**t tulisti vasa decoris tui
de auro meo et de argento meo
dedi tibi et fecisti tibi ymagines
masculinas et fornicata es meis.
Et suppositi vestimenta multicoloria
et vestita es in eis et oleum meum
et thymum meum posuisti circa
eis. **E**t panem meum quem dedi tibi
et similia et mel et oleum quibus
enutruui te posuisti in conspectu
corpi in odorem suavitatis. **E**t factum
est ait dominus deus. **E**t tulisti filios
tuos et filias tuas quos genuisti
mihi et ymolasti eis ad deum
mundum. **Q**uoniam prava est forma
tua ymolasti filios meos et de
disti illos consecras eis. **E**t pro
pter omnes abhorabiles et fornicaciones
tuas non es recordata dicens ad
lesse tue quoniam eras nuda et co
fusio plena et coacta in sang
uine tuo. **E**t accidit post omnes
malicias tuas. **N**unc tibi ait dominus
deus et edificasti tibi lupanar
et fecisti tibi psalterium et cunctas
plateas. **A**d omne caput vie edi
ficasti signum constitutionis tue et
abhorabilem fecisti decorem tuum
et dimisisti pedes tuos in conspectu
et multiplicasti omnes fornicaciones
tuas et fornicata es cum filiis egip
ti vicinis tuis magnarum carum
et multiplicasti fornicaciones tuas ad

123
irritanda est. **E**go ergo cum
manu mea super te et auferam
nomen tua et dabo te in manus odie
tui te filium palestinam qui erit
hostis in via tua scelerata et forni
cata es in filiis assiriorum et quod non
desideras expleta et postquam forni
cata es non sic es facienda et multi
plicasti fornicationes tuas in terra egi
pti cum caldeis et non sic facienda
es. **I**n quo nudabo cor tuum ait
dominus deus. **T**u facias omnia opera her
eticorum metricorum et peccatorum quia
fabricasti lupanar tuum in capite
odie me et excelsum tuum fecisti in
omni platea non scia es quia metricorum
et diebus augens peccatum sed quia mul
lier adultera qui super virum suum in
ducit alienos et ibi metricorum
dant mercedem. **T**u autem dedisti mer
cedem cunctis amatoribus tuis et dona
donabas eis ut intraret ad te ven
dis ad fornicandum teum. **F**emina
est me contra consuetudinem mulierum
in fornicationibus tuis. **E**t post te
non est fornicatio. **I**n eo autem quod dedis
ti mercedem et tu mercedem non ac
cepisti semper enim te contumaciter pro
metricorum audi. **V**eni domine deus. **D**ominus
deus. **Q**uia effusum est tuum et re
uelata est ignominia tua in fornicationibus
tuis super amatores tuos
et super videri abhominacionem tuam
in sanguine filiorum tuorum quod dedisti
eis. **E**cce ego congregabo omnes ama
tores tuos quibus commixta es et
omnes quos dilexisti cum vniuersis
quos oderis et congregabo eos super
te undique et nudabo ignominiam

tua circa eis et subbut oculos tuos
ut videas qualem iudicabo te iudicabo
adulterem et effundam sanguinem
et dabo te in sanguine furoris et reli
et dabo te in manus eorum et destru
ent lupanar tuum et demolientur
prostituta tua et nudabunt te ves
timetis tuis et auferent vasa decoris
tui et derelinquent te nuda plena
quia ignominia et adducet super te mul
titudine et lapidabunt te lapidi
bus et trucidabunt te gladius suus
et comburent domos tuas ignem et
faciet in te iudicia in oculis mulierum
plurimum et desines fornicari et in
cedes ultra non dabis. **E**t reuertetur
indignacio mea in te et auferet
reclusus meus a te. **E**t quiescat non
transierit amplius eo quod non fueris
recordata dicens adolescentie tue
et puorasti me in omnibus hiis. **Q**uia
propter et ego vias tuas in capite
tuo dedi ait dominus deus et non feci
unquam omnia scelera tua. **T**otumque abbas
inacribus tuis. **E**t ecce dies qui
dicit vulgo pudum in te affuet
illud dicens. **S**icut mater ita et filia
eius filia matris tue es tu qui propter
virum suum et filios suos et propter po
rorum tuorum tu que propter matrem
suam et filios suos. **E**t vna cetera
et propter virum amorem et propter tua
maior famam ipsa et filie eius
que spectant ad sinistra tua. **C**orru
at tua minor te qui spectat ad dexteram
tuam. **E**doma et filie eius. **E**t in
vires eorum ambulasti neque secundum
scelerem eorum fecisti pauperculum minus
pene sceleratorem fecisti illi in omnibus

345

vnus tuus. **U**no ego dicit dñs deus
quia nō fecit Sodoma propter
ipa et filie eius sicut tu fecisti
filie tue. **E**cce hoc fuit iniquitas
Sodome sororis tue. **S**upbia pa-
tuitas pams et habundantia et
ociu ipsius et filiarum eius et manu
egens et paup̄i nō porrigebat
et elenatē suā et fecerit abhōia
cones corā me et abstuli eas si-
cut vidisti. **E**t samaria dimidui
p̄cipio tuo nō peccat sed viasti
eas scelibus tuis et iustificasti
sorores tuas in oībus abhōia
tribus tuis q̄ opata es q̄ tu
pta cōfusor tua q̄ viciisti sorores
tuas p̄cipio tuis scelibus agēs
ab eis. **I**ustificare suē ei a te q̄
et tu cōfundere et pta ignominia
tua q̄ iustificasti sorores tuas
Et cōtūm restitues eas cōfusi-
one sodomorū et filiabus suis et
cōfusor samarie et filiarum eius. **E**t
cōtūta reusor tua i medio earū
ut ptes ignominia tua et cōfunda-
ris in oībus que fecisti cōfusor
eas et soror tua sodomā et filie
eius reuertēt ad antiquitatem suā
et tu et filie tue reuertemini ad anti-
quitatem vram. **N**ō fuit de sodomā
soror tua audita in oīe tuo i die
supbie tue anq̄ reuelatē ma-
ficia tua sicut hoc tpe i obprobrio
filiis syrie et auctores i circuitu
tuo filiarū palestinarū que abiut
te p̄ gyrū. **S**ed tu tuā et ignominia
tua tu portasti ait dñs deus q̄
hec dicit dñs deus. **E**t facia tibi
sicut desperxisti iuamētū ut ir-
ritū faceres pactū meū et recor-

da. **E**go p̄cipio me i iudicia dñe
sicut adolefcentia tua et sustinui
tibi pactū p̄cipio meū et cōfunda-
bis me et alarū et cōfundam et re-
cepis sorores tuas te maiores
et moribus tuis et dabo eas ti-
bi in filias p̄cipio nō ex pactu tuo
Et suscitabo ego pactū meū
tū et facies q̄. **D**ñs ut vici-
stis et cōfundam et nō sit tibi
vltima ap̄te os p̄ cōfusor tua
tu placatus fūeris tibi i oībus q̄ fecisti
Adme dicit fili. **C**apitulum xvii
homines p̄cipio emigma et narra-
pabola ad domū israel dicit
hec dicit dñs deus. **A**quila gñ-
dis magnarū alarū logo men-
brois ductu p̄cipio plūmis et
valetate vici ad libanū et tulit
medullā cedri et summitate f̄ro-
dū eius auellit et insperat eam
in etā chanaan et i vrbe nego-
ciatorū posuit illā et tulit de
femine etre et posuit illud i etra
p̄ femine ut firmaret radicē sup̄
aquas mltas. **I**n sup̄ficie po-
suit illud. **C**ūq̄ gñmīnāss ēuit
in vinea lacordem hūili statū
reppicietibus ramis eā ad eā
et radices eius sub illa erant
f̄ca ē ḡ vinea et fructificauit
in palmites et emisit p̄cipio
Et f̄ca ē aquila alia grandis
magnis alis mltisq̄ plūmis
Et ecce vinea ista quasi mltas
radices suas ad eā palmites
suos exendit ad illā ut irri-
garet eā de ariolis gñmīnāss
sui. **I**n etā boā sup̄ aq̄s mltas

elegi israel et eleuavi manum
per stirpem domus israel et appa-
rui eis in terra egypti et eleuavi
manum meam per eos dicens Ego
dominus deus vestrum. In die illa eleuavi
manum meam per eos ut educares eos
de terra egypti in terra quam prouidi
deram eis fluentem lacte et melle
quod est egregia in omnibus terris et
dixi ad eos. Unusquisque offerat
ponet oculos suorum abiciat et
in ydolis egypti nolite pollui
ego dominus deus vestrum. Et irritaue-
runt me noluerunt me audire.
Unusquisque abhoruit oculos
suos non precat nec ydola egi-
pti reliquerunt. Et dixi ut ef-
fundere indignationem meam super
eos et implere iram meam in eis in
medio terre egypti. Et feci prout
nomen meum ut non violaretur
coram gentibus in quarum medio
erat et in quas apparui eis
ut educares eos de terra egypti.
Et cecidi ergo eos de terra egypti
eduxi in desertum et dedi eis precep-
ta mea et iudicia mea ostendi
eis que faciat homo et uiuat in
eis. Insuper et saluata mea dedi
eis ut esset signum inter me et
eos et sciret quod ego dominus susci-
piens eos. Et irritauerunt me domini
israel in deserto in preceptis meis
non ambulauerunt et iudicia mea
preceperunt que faciat homo uiuet
in eis et saluata mea violau-
erunt vehementer. Dixi ergo ut effu-
derem furorem meum super eos in deserto

et eleuavi manum meam et feci ut non
misereremur eos. Et cecidi ergo eos
de quibus cecidi eos in conspectu
eius. Ego igitur eleuavi manum
meam super eos in deserto ne adu-
erterem eos in terra quam dedi eis fluentem
lacte et melle prout prouidi
omni. Quia iudicia mea preceperunt
et in preceptis meis non ambulauerunt
et saluata mea violauerunt
post ydola cor eorum gradiebatur
et peccabat oculus meus super eos
ut non misereremur eos neque conspicerem
eos in deserto. Dixi autem ad filios
eorum in solitudine. In preceptis patrum
uestrorum nolite mittere neque iudicia
eorum custoditis neque in ydolis eorum
polluamini. Ego dominus deus vestrum. In
preceptis meis ambulato et iudicia
mea custodite et facite ea et saluata
mea facite ut sit signum
inter me et uos ut sciatis quod ego
dominus deus vestrum. Et exprobrauerunt
me filii eorum et in preceptis meis
non ambulauerunt et iudicia mea
non custodierunt ut facerent ea que
cum fecit homo uiuet in eis et saluata
mea violauerunt. Et comminatus
sum ut effunderem furorem meum super
eos et implere iram meam in eis in de-
serto. Inueni autem manum meam et feci
prout nomen meum ut non violaretur
coram gentibus de quibus cecidi
eos in oculis eorum. Et eleuavi
manum meam in eos in solitudine
ut dispergerem illos in nationes et
ventilarem eos in terras eo quod
iudicia mea non fecissent et precepta

mea repulsa. **I**lla mea vis
fuisse et post ydola patissuorum
fuisse oculi eorum. **E**rgo et de
eis precepta non habent iudicia. **I**lli
non vult et pollui eos i mune
bus suis cui offerret omne quod apit
voluntatem. **I**lli delicta sua et scient
quod ego dominus. **Q**uia obrem. **Q**ue
ad domum israel filii hominum et dices ad
eos. **H**ec dicit dominus deus. **A**d hunc
et in hoc blasphemauerunt me
pater. **V**ni tu spreuisset me contem
netes et induxisset eos in terram
super quam leuavi manum meam ut
dare eis illam. **V**ideret omnes colle
exaltati et omne lignum notosum
et immolauerunt ibi victimas suas
et dederunt ibi i munitatem oblationem
suam et posuerunt ibi odorem
suauitatis sue et libauerunt ibi li
bationes suas. **E**t dixi ad eos. **Q**ui
est exaltatus ad quod vos ingredimini
et vocati estis non eius exaltatum
usque ad hanc diem. **P**ropterea dicit ad
domum israel. **H**ec dicit dominus deus. **T**er
te in terra patrum vestrorum vos pollui
mini et post offendicula eorum vos
fornicamini et i oblationem donorum
vestrorum cui traducetis filios vestros
pigne vos pollui in omnibus
ydolis vestris usque hodie. **E**t est in
debo vobis domus israel. **Q**uia ego
dominus deus. **Q**uia ego non inde
ho vos non cogitatio metus. **V**re
fiet dicitur. **E**rimus sicut gratias
et sicut congregatos terre ut cola
mus ligna et lapides. **Q**uia et
dicit dominus deus. **A**men i manu forti

et in brachio eorum et i fine
effuso regnabo super vos et educa
vos de populo et congregabo vos de
terris in quibus dispersi estis i manu
valida et adduca vos i deserto per viam
et iudicabor ibi vobiscum facie ad
faciem. **S**i autem i iudicio contendit ad
usque pater vestros in deserto terre
egypti sic iudicabo vos dominus deus.
Et subiciam vos sceptrum meum et
induca vos i vinculis fidei et
eliga de vobis transgressores et
impios et de terra incolatus eorum
educa eos et terra israel non ingredi
entur. **E**t scietis quod ego dominus et vos
domus israel. **H**ec dicit dominus deus.
Singuli post ydola vestra abulata
et fuit eis. **E**t si et in hoc non
audieritis me et nomen meum semper
pollueritis ultra i munitem vestram
et in ydolis vestris. **I**n mote facto
meo in mote exalto israel ait dominus
deus. **I**bi fuit in ore domus israel
dominus meus in terra i qua placebit michi
ibi quia promittas vestras et initium
deorum vestrorum i omnibus sacrificiis
vestris in odore suauitatis suscipiam
vos cui educo vos de populo et congre
gaudo vos de terris in quas dispersi
estis et sacrificabor i vobis i oculis
nationum et scietis quod ego dominus cui
introduxo vos in terram israel i terra
per quam leuavi manum meam
ut dare ea patribus vestris et i vobis
dabimus ibi vias vestras et omnes
seculos vestros quibus polluti estis
in eis et displicebitis vobis i conspectu
vestro et i oculis maliciorum vestrorum quod

scastis et fructus qui ego dominus alibi
fecimus nobis propter nomen meum
secundum abominabiles et iniquas
neque scelerum vestra peccata deus ipse
ait dominus deus **Et factus est sermo**
domini ad me dicens **Fili hominis** pone
faciem tuam contra viam austri et
manum et stilla ad affricum et propheta
ta ad saltum agri meridiano **Et**
dicens saltui meridiano **Audi** vir
domini **Hec dicit dominus deus** **Eccce** ego
succendam in te ignem et comburam
in te omne lignum viridem et de ligno
aridum **Non** extinguet flamma suc-
censionis et comburet in ea omnes
facies ab austro usque ad aquilonem
Et videbit universa caro quia ego
dominus qui succendi eam non extinguet
Et dixi ha ha ha domine deus ipse di-
xit de me **Quia** non per peribis laudem
Et factus est sermo domini **CXXI**
Ad me dicens **Fili hominis** pone
faciem tuam ad ventum et stilla ad
seuaria et propheta contra humum
ipse et dicens **Hec dicit dominus deus**
Eccce ego ad te et eiciam gladium
meum de vagina sua et occidam
in te iustum et impium **Deo** egre-
ditur gladium meum de vagina
sua ad omnes carnes ab austro
usque ad aquilonem ut sciat omnis
caro quia ego dominus eduxi gladium
meum de vagina sua retruoca-
bile **Et** tu fili hominis ingemiste
in contritione cuborum et in amaritudinibus
ingemistes contra eum **Tunc** dixe-
runt ad te quare tu gemis **Dices**
pro auditu quia venit et tabescit omne

cor et iunguntur **Et** manus et
infirmitas eriguntur et quid et per
genua fluent aquile **Eccce** venit
et fiet ait dominus deus **Et factus est**
sermo domini ad me dicens **Fili hominis**
propheta et dicens **Hec dicit dominus deus**
Loquere **Gladius** gladius exacu-
tus est et limatus ut cedat vic-
timas exacutus est ut splendat
et limatus est **Qui** moues prop-
ter regnum meum succidisti de ligno
et dedi eum ad leuigandum ut te-
neat manum **Iste** exacutus est gladius
dominus et iste limatus est ut sit in
manu interficientis **Clama** et ulu-
la fili hominis quia hic factus est im-
pletio mea **Hic** et cunctis ducibus
israhel qui auferunt gladium tra-
diti sunt in impletio mea **Deo** plau-
dit manum super femur quia platus est
et hoc cum preceptis subditur et non
eius dicit dominus deus **Tu** ergo fili ho-
minis propheta et pauce manu ad
manum et duplicat gladium ac tri-
plicatur gladius in effectorum
Hic est gladius occisionis magne
qui obstupescere eos facit et corde
tabescere et multiplicat ruinas
In omnibus portis eorum dedi eorum
gladium acutum et limatum ad
fulgendum acutum ad cecidem exa-
cuere **Vade** ad dextram suam ad
sinistram quocumque facies tue est
aspectus vel appetitus quoniam et ego
plaudam manum ad manum et imple-
bo indignationem meam ego dominus
locutus sum **Et factus est sermo domini**

ad mo dicit **E**t tu fili hominis
qui dicitur in manu tua
regis babilonis et de etiam una
dicuntur ambo et manu capiet co
nectura in capite me civitatis
coniet via pones ut veniat
gladius adhibeat filiorum amon
et ad iudam in nrm multas
Et erit ei rex babilonis i bivio
i capite duarum viarum divina
com querens comiserit sagittas
interrogat ydola ex ta consuluit
ad dexteram eius sta e divina
cio sup nrm ut ponat aucter
ut aperiat os in cede i ele
uet vocem i ululatu ut ponat au
ctes contra portas ut adportet
augmen ut disfacit multos eu
q q consulens frustra oculo
in oculo corp et salvatoru oti
imitas ipe at recordabit inqta
tis ad capiendu **D**ecto hec dicit
Dns deus **E**t eo q recordati es
iniquitatibz et reuelastis pua
tates et apparuerit pua vni
i oibus cogitationibz vris p co
m q recordati es iniquitatibz
vris manu capiem **E**t tu at ppha
ne impie dux isrl cuius vult dices
i tpe iniquitatis psumta **H**ec d
Dns deus **M**iser tidarim tolle
corona **N**one hec e q quilem
subleua et sublimis quilia inq
tate iniquitate iniquitate pona ea
et hoc no fiet donc veniat tuus
iudiciu et trada ei **E**t tu fili hominis
ppha et dic hec dicit Dns deus ad
filios amon et ad obpbrum eoz
et dices mureo mureo euagiare
ad occidendu lma te ut reficiat

et fulgeas tu ubi viderit vana
et diuina **M**edacia **N**o e da
monu diuicio sed dei iudiciu
Et tu ipse malicie dedit finem
ut daretis sup colla ulnatoru
impioru quoz vult dices i tpe in
qetatis psumte **E**t dicit ad vagias
tua in loco i quo creatus es i tra
naticatis tue iudicabo te et effu
da sup te indignaco mea **I**n ig
ne furoris mei sufflabo i te dabo
q te i manus hominu in supiecu
et fabricacu mte tu ignis est
cibus tuus saguie tuus est i me
dio et te obliuioni tradidit quia
ego Dns locutus sum **Cxxvii**
Et feni eum Dns ad me di
cent **E**t tu fili hominis **S**um
iudicab civitate saguini et
ostendes ei omne abhorracones
suas et dices **H**ec dicit Dns deus
Civitas effundens saguie i me
su ut veniat tempus ei et q fecit
ydola contemnit ipam ut pollu
eret in saguie tuo q a te effusa
e **E**deliquisti et in ydolis tuis que
fecisti polluta es et appropiare
fecisti dies tuos et adduxisti tpe
anor tuor **P**otua dedi te i obp
brum gentibz et i derisione vni
usque etis que vno te puer que
paula te et triumphabat de te
pordida nobilis grandis mte tu
Et ecce principes isrl singli i brachio
proflent in te ad fundendu sag
porem et mrem contuelino affe
cerunt in te aduena calupniati
fuit in medio tui pupillu et vidu
am contristauerunt apud te **S**uaria
mea ppreuisti et salua mea pol
luisit **V**iri detractores fuerunt

et accitot renes balthem et ty
 aas tictis in capitibz eoz for
 ma duci ann piltudiez filioz
 babilonis et reo caldeo i qua
 orti sue et infamuit sup eoz co
 cupia oculoz suoz **Et** misit
 nutrios ad eoz m caldea **Cumq**
 venissent ad ea filij babilonis
 ad cubile mamazo pollueret ea
 stupris suis et polluta e ab eis
 et satuiata e aia e9 ab illis **Re**
 nudauit q formicatos suas et
 distoopuit ignomiaz sua re
 cessit aia mea ab ea sicut reas
 ferat aia mea a proe e9 mlti
 plicat em formicatos suas re
 cordis dies adolestecie sue qly
 fornicata em em egipti i isa
 miuit libidie sup cocubitu eoz
 quoz carnes sue ut carnes **af**
fina **Et** sicut fluxus equoz
 fluxus vroz et visitasti scelus
 adolestecie tue qn subacta sut
 in egipto vbea tua i costrate
 sut mane publatie tue ptea
 soliba **Hec** dicit Dns de9 **Ece**
 ego suscitabo omb amatoz tu
 os cont te de quibus faciatu e
 aia tua et cōgregabo eoz adu
 su tem circiutu filios habilo
 nis et vniuos et aldeo no
 biles tyranosq et omē pñapes
 filios affrioz iuuenes q for
 ma egregia duabz i migratibz
 vniuos pñipes pñipidz noia
 toz astensores equoz **Et** ven
 ont sup te instructi cru i rota
 multitudo pñap loia et clipeo
 et galca armabut contu te
 vndiq et dabo cora eis iudiciu

asmaro

cas ad militum dñe r tñe cas
 i nunt ad r r pma r lapident
 equidibus p p r r r r r gla
 dñe cap filios r filias carpm
 fides r domos sup igne succ
 det r austm scelus de tra et
 dñe omib militib ne ficiant
 pñm scelus cap r dubie scelus
 vñm sup vob r pñm vñm vñm
 prabit et ficiat q e dñe deus
Et fñm e vñm dñm ad xxviii
me dñe in ano vii in me
 se deas deca mēis dñe fili
 qñs scribe tibi nome dñi quq
 m q confirmatus e r r babilow
 adup nñm hodie r dñe p pñ
 dñm ad domu irritate pabola
 Et loqñs ad eos hñc dñat dñe
 deus pone olla pone i q r mit
 te i ea aqua pigrißm pecus
 assume congere frustra eñm
 ea omē pñe bona femur r ar
 mñ electa r ossibus plena co
 pone q strues ossu sub ea ef
 ferbiut cocco eñ r dissoluta p
 ossa illiq m medio eñ pñea hñc
 dñat dñe deus **Ve tñati sag**
 wñu tolle au r rubigo i ea e
 et rubigo eñ nō exiuit de ea p
 pñes et p pñes suas eñe ea nō
 recidit sup ea vñ **Sagwñe** ei
 eñs i medio eius e sup lipidis
 fñm petra effudit illu **Non**
 effudit illu sup tra ut possit
 opiri pulue ne supducem adig
 nam mēa et vindicta vñs
 ceret **Redi sagwñe** eñ sup pe
 nū lipidissima ne opiret pñea

hñc dñat dñe deus **Ve tñati**
 sagwñu cui ego grande fñm
 m pñm conge ossa que ig
 ni fñcendi cōfuentur carnes
 et coque vñm r cōpñm r of
 sa tabescet pone q ea sup p
 nas vacua ut iralestat r liqñ
 at es eius r cōflet m medio eñ
 i qñametu eñ r cōfñatur rubi
 go eius **Multo** labat fñdatu
 eñ nō exiuit de ea nimia rubi
 go eius neq p igne iudicia
 tua exēcrabilis q mudat te
 volui et nō es mudata a sordi
 bus tuis **Sed nō** mudabis pñs
 donec quiesce fñcia indignauit
 mēa in te **Ego dñe** locutus su
 vit r facia nō tñsta n pñm
 n placabor vñ vñas tuas et
 iuxta adiuecos tuas iudicabo
 te dñat dñe **Et fñm e vñm dñm**
 ad me dñe **Fili** qñs eñe ego
 tollo ate depiderabile oculor
 tuor m plaga r nō plangēs
 neq plorabis neq fluet lac
 me tue **Ingemisc** tñat moctu
 or luctu nō facies **Corona**
 tua circūligata sit tibi r calca
 ameta tua erit i pedibz tuis
 nñctū omi velabis nñalos
 fugerū comedes **Pocutus** su
 ergo ad pñm mane r mortua
 e vñor mēa vñpe **Peñq** mēa
 fñat pñat mēa dñe **Et dñp**
 ad me pñus **Quae** nō idicab
 nobis **Quid** ista signifiat que
 tu facies r dñp ad eos **Sermo**
 dñm fñus e ad me dñe **Loque**
 pñs hñc domui istē **hñc dñat**

Ad deum & primo dñm **Cxxxv**
ad me dices fili qñd pene
faciem tuā contra filios amon
et pphetabis de eis & dices fili
amon **A**udete vñ dñm **H**ec dicit
dñs deus qđ eo qđ dixisti **E**cce
euge sup statuā meā qđ pollus
tu ē et sup etiā isrl qm depolu
tu ē et sup domū iuda qm ducti
sūt i captiuitatē **I**deco ē tñ
dāni te filiis orientalibus i qđ
dicabz & collocabz causas quas

in die illa dicit dominus
 bibet lac tuus dabo quod tribui
 in istaculo camelo et filios a
 moni cubile peccatorum sicut quod ego
 dominus dicitur hec dicit dominus deus israel
 quod plangisti manum percussisti pedem
 et gemitus est ex toto populo super
 terra israel dedit eam et ex parte
 manu mea super te et trada te in
 ditionem gentium et misit te
 de populo et perda te de eis et con
 terra et scies quod ego dominus hec dicit
 dominus deus israel quod dixit moab
 et seiv eam sicut ovis gregis domus
 iuda dedit eam ego aperia hu
 meros moab de civitatibus iqua
 eius et de finibus eius militas
 et beelzefimoth et beelmcon
 et cariathairim filios orientis
 cum filijs ammoni gentibus et moab
 facia iudicia et sciet quod ego dominus
 deus et prophetabis de eis et dices
 filijs ammon hec dicit dominus deus israel
 quod fecit ydumea ultione ut se
 vindicaret de filiis iuda peccavit
 quod delinqueret et vindicta expetit
 de eis dedit hec dicit dominus deus
 extendam manum meam super ydumea
 et auferam de ea homines et iumentum
 et facia eam desertam ab iustro
 et qui sunt in dedan gladio caler
 et dabo ultione meam super ydumea
 per manum populi mei israel et faciet
 in domum iuramentum meum et furore
 meum et scient vindictam meam dicit
 dominus hec dicit dominus deus israel quod fecer
 unt palestinam vindictam et ultio se
 fut toto animo interfecerunt et perierunt

Ite dicitur in **I**saia **40** **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100**
desolata sicut ciuitas
inuentur et adduxerunt super te abissi
et operuerunt te aquae multe et de
tero te cum lignis qui descendunt in
lacum ad plumbum semper in lacum et collo
cauerunt te in terra nouissima sicut
solitudines veteris cuius lignis qui de
ducunt in lacum ut non inueneris
homo cui dedero gloriam tuam et tuam
venerunt in nichilum redigam te
et non eris et requiesca non reuer
teris vltimum isepitum dicit dominus deus

Hec est enim domus domini **xxvii**
ad me dicit dominus et filii ho
minum et filiae super tyrum lamen
tu et dices tyro qui habitas in circuitu
maris negociationem plenam ad
fulas nullas hec dicit dominus deus
O tyre tu dixisti perfecti decore
ego sum et in corde maris sita si
nitium tuum qui te distauerunt in
pleuerunt decore tuum abiecerunt
de sanctis et struxerunt te cum di
bitis tabulatis maris Cedru
de libano tulerunt ut facerent tibi
malum Quercus de basan dola
uerunt in remos tuos transtra
tua fecerunt tibi ex ebore indicio
ptoriosa de insulis italicae his
sue varia de egipto coarctata
et tibi in velis ut poneret in malo
latitatus et purpura de insulis
elisa facta sunt opimetum tuum
mercatores sidonum et arabum fuerunt
remiges tui Capiteles tui tyre
facti sunt gubernatores tui se
nes bibli et prudentes et habu
erunt nautas ad misterium valie
supellectilis tue Omnes naues
maris et nautae earum fuerunt in

Ite dicitur in **I**saia **40** **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100**
solitudo tua dissipata et gloriola
suppleuerunt in te et ornatum tuum
filii arabum cum exercitu tuo erunt
super muros tuos et circum tuum
sed et pignora qui erant in tuis
tuis pharetras suas super
tuis in muribus tuis per gressum tuum
pleuerunt pulchritudinem tuam
Carthaginenses negociatores
tui a multitudinis cunctarum diuicia
argento stagno ferro plumbum
repleuerunt nuditas tuas Bre
cia tubal et mosochi in munitio
res tui macipia et vasa erant
adduxerunt pro tuo de domo thy
sorma equos et equos et mulos
adduxerunt ad forum tuum filii de
dan negociatores tui et inple
uerunt negociationem manuum tuarum den
tes eburneos et eburnos comu
tulerunt in pretio tuo Pyrus nego
ciator tuus pro multitudinis operum
tuorum gumam purpuram et scutu
lata et bissu et sericu et quod esset
proposuerunt in mercatu tuo Iuda et
ethiopi in munitio tua et fru
ctus balsami et malorum et
resnam proposuerunt in nuditate tua
Amaseni negociator tuus in
multitudine operum tuorum in munitio
tua opum In vino pignora in
lapis coloris optimi Bedan et
greca et mozel in nuditate tua
proposuerunt ferrum fabrefactum stac
ten et calam in negociatione
tua Bedan munitores tui in tape
tibus ad sedendum Arabia et in
uersi principes agnorum et auctores
et ediles tenent ad te negociato

Tu signaculum fultum et plenum
sapia et perfectus decem in deliciis
padii dei fultus. Tu lapis pre-
tiosus opimetu tuu. Carduus et
pafius et iaspis crisolitus et om-
berillus saphirius et carbudus
et smaragdus. Tuu opus decem
tuu et formia tua. Tu die q con-
ditus es pata fuit. Tu cherub
extentus ut pteges et posui te
in mote sco dei in medio lapidu
ignitoru ambulasti pfectus in
tuis a die condiciois tue domi tue
ta e iniquitas i te. In multitudie
negociaciois tue repleta fuit in-
teritua tua iniquitate et peccasti
et eieci te de mote sco dei et p di-
di te o cherub pteges de medio
lapidu ignitoru. Eleuatu e cor
tuu in de coe tuo p didisti sapia
tua in de coe tuo. In de coe
te an facie regu dedi te ut e-
neret te. In multitudie iniquita-
tu tuaz et in iniquitate negocia-
cois tue polluisti sabbatoz tua
p ducit q igne de medio tui q
comedat te et dabo te i cinere
sup tra in conspau omi viden-
tu te. Omis qui viderit te i ge-
nibus obstupescet sup te. Nichil
fuit es et no eris in ppetuum.
Et fuit e fimo dmi ad me dices
fili hois pce facie tua contra
sydonem et pphetabis de ea et dices
hec dicit dms deus. Ece e ad
te sydon et gliscabor i medio
tui et fiet q ego dms aufero
in ea iudicia et suscitabo furo-
i ea. Et imittu ei pestilencia
et sanguine in plateis eoz et corrue-

no. Tu signaculum fultum et plenum
sapia et perfectus decem in deliciis
padii dei fultus. Tu lapis pre-
tiosus opimetu tuu. Carduus et
pafius et iaspis crisolitus et om-
berillus saphirius et carbudus
et smaragdus. Tuu opus decem
tuu et formia tua. Tu die q con-
ditus es pata fuit. Tu cherub
extentus ut pteges et posui te
in mote sco dei in medio lapidu
ignitoru ambulasti pfectus in
tuis a die condiciois tue domi tue
ta e iniquitas i te. In multitudie
negociaciois tue repleta fuit in-
teritua tua iniquitate et peccasti
et eieci te de mote sco dei et p di-
di te o cherub pteges de medio
lapidu ignitoru. Eleuatu e cor
tuu in de coe tuo p didisti sapia
tua in de coe tuo. In de coe
te an facie regu dedi te ut e-
neret te. In multitudie iniquita-
tu tuaz et in iniquitate negocia-
cois tue polluisti sabbatoz tua
p ducit q igne de medio tui q
comedat te et dabo te i cinere
sup tra in conspau omi viden-
tu te. Omis qui viderit te i ge-
nibus obstupescet sup te. Nichil
fuit es et no eris in ppetuum.
Et fuit e fimo dmi ad me dices
fili hois pce facie tua contra
sydonem et pphetabis de ea et dices
hec dicit dms deus. Ece e ad
te sydon et gliscabor i medio
tui et fiet q ego dms aufero
in ea iudicia et suscitabo furo-
i ea. Et imittu ei pestilencia
et sanguine in plateis eoz et corrue-

In anno decimo undecimo **LXXII**
In mense In septima die mense

fieri est vni dmi ad me dicens
fili hois pone facie tua phara-
one rege egypti et pphetabis de eo
et de egypto vniuersa loqueris
et dices hec dicit dms deus. Ece
ego ad te pharao rex egypti dmi
co magne q cubas i medio flu-
minu tuoz et dices. Deus est i
uius et ego feci merpim. Pona
fictu i maxillis tuis et agglu-
timabo pisces fluminu tuoz
squammis suis et extraham te
de medio fluminu tuoz et vni-
usi pisces tui squammis tuis ad-
herentur et picia te in desertu
et omis pisces fluius tui. Super
facie ece eadeb no colligeris
neq congregaberis. Bestias tui
et volatilibus ali dedi te ad de-
uorandu et fiet omis hitatoz
egypti q ego dms p co q fuisti
baculus arum dmi domi isrl
qn apphe dete te manu et confectz

facia. **N**abuchodonosor rex
ipse et plures eius perissimam ge-
adducetur ad dispendia terra
Et euagrabunt gladios suos su-
per egiptum et implebunt terram inter-
fectis et facia alucos flumi-
ni aridos et trada terra in manu
peffimorum et dissipabo terram et plu-
tudine eius in manus alienorum
Ego Dominus locutus sum hec Dominus
deus **E**t dissipabo simulachra et
cessabo facia ydola de mephis
et dux de terra egipti et non erit
ampli et dabo terram in terram
egipti et dissipabo terram pharaonis
et dabo ignem in tasmis et facia
iudicia in alexandria et effin-
da indigna com mea super pessu-
lum robur egipti et inter faciam
in latitudine alexandrie et dabo
igne in egipto quasi perituriens
dolebit pessulum **E**t alexandria
eius dissipata et in mephis agustie
cotidianae **I**uvenes eliopolicos
et bubasti gladio cadet et ipsi cap-
turi ducuntur et in tasmis missi
et dies cum cotruis ibi streptum
egipti et defecit in ea superbia
potencie eius **I**psam nubes opi-
et filie ac ei in captivitate ducen-
tur **E**t facia iudicia in egipto
Et scient quia ego Dominus deus
ops **E**t factum est in anno undecimo
et in primo mense septima mens
factum est vni Dominum ad me dicens fili
homo **B**rachium pharaonis regis
egipti confregi et ecce non est
obvolutu ut restituat ei sanitas
et liget panem et fascinet hircis

offit tenore
factum est in anno undecimo
et in primo mense septima mens
factum est vni Dominum ad me dicens
fili homo **B**ic pharaoni regie
egipti et populo eius **C**ui simile
fuit es in magnitudine tua
Ecce assur qui adrius in libano
pulcher ramis et frondibus me-
morosis excelsis altitudine
et inter condensas frondes de-
uatu e cacume eius **Q**ue nubes
erunt illi abissus exaltati cum
fluvia eius manauerunt in cunctis
radicibus eius et riuos suos emisit
ad vniuersa signa regionis **P**otest
elevata e altitudo ei super omnia
signa regionis et multiplicata
sunt arbusa eius et elevati sunt
rami eius per aquas multas **E**t
extendisset umbram suam in riuos
eius fecerunt micos volatilia

et superius in montibus
 aut domus domus saltem in silo
 brachio illius habitabat regem
 cui plurimum erat pulchritudo
 in magnitudine sua et in dilata-
 tione arborum suorum. **E**ratque
 dicitur eis uisus aquas multas. **E**t
 dei non fuerit altiores illis ipsa
 dicitur dei. **A**biectus non adequat
 summitate eius et platam non
 fuerit eque frondibus eius. **E**t
 ligna paradisi dei non est assilatu
 illi et pulchritudine eius quoniam specu-
 su feci eis et multis condensis pro-
 dibus. **E**t emulata sunt eis omnia
 ligna voluptatis que erat ipsa
 dicitur dei. **P**ropterea hec dicit dominus deus
 quod eo quod sublimatus est altitudo
 et deducit summitate sua. **I**nece
 atque condensa et eleuatu est cor
 eius in altitudine sua. **H**uc tradi-
 di eum in manu fortissimi gregum. **P**a-
 cientes faciet ei uisus impietate
 eius ceciderit eis et succidet eis ali-
 em et crudelissimi naconu et
 picient eis super montes et cunctis
 conuallibus corruet rami eius
 et constringet arbuta et uini
 aspe rupibus tunc. **E**t uadit de
 umbraculo eius omnes populi terre
 et reliquet eis in ruina et hinc
 uerit eis volatilia celi et in ramis
 eius fuerit uniuersa bestie regionis.
Quod obrem non eleuabunt in alti-
 tudine sua omnia ligna aquarum
 neque ponet sublimitate sua in
 nemorosa atque frondosa nec
 stabunt in sublimitate eorum omnia
 que irrigantur aquis quia omnes
 traditi sunt in morte ad elemina-

eras in terra. **E**t homines ad eos
 qui descendunt in lacu. **H**ec dicit
 dominus deus. **I**n die quando descendit ad
 inferos in dolo luctu operum eu-
 abisso et plurimum flumina eius et co-
 herui aquas multas. **C**onstat
 est super eis libanus et omnia ligna a-
 gri coacta sunt a sonitu ruine
 eius. **C**omouit greges cum deducam
 eis cum ad infernum cum hiis qui
 descendebant in lacu. **E**t co-
 lata sunt in terra infima omnia ligna
 voluptatis egregia atque pudentia
 in libano. **O**mnia que irrigaba-
 tur aquis. **E**t ipsi cum eo desce-
 dent ad infernum ad infectos
 gladio et brachio uniuersique
 pedebit sub umbraculo eius in
 medio naconu eius. **C**ui assila-
 tus o melle atque sublimis in
 ligna voluptatis. **E**cce deductus
 es cum lignis voluptatis ad terram
 ultimam in medio circuitus dor-
 mies cum hiis qui infecti sunt gla-
 dio. **I**pe est pharaon et omnis multi-
 tudo eius. **D**icit dominus deus. **LXXXVII**
Et factum est in nono anno in me-
 se nono in vna mensis. **F**ecit
 est cum dominus ad me dices. **F**ilius ho-
 minis assume lamen tu super phara-
 none rege egypti et dices ad
 eum. **R**egem gregum assilatus es et
 draconem quem in manu et uelabas
 cornu in fluminibus tuis et conturba-
 bas aquas pedibus tuis et con-
 tulabas flumina eorum. **P**ropterea hec
 dicit dominus. **E**xpanda super te rete
 meum in multitudinem populi multorum
 et extraham te in sagitta mea
 et percipiam te in terra super faciem agri.

volatilia celi et dabo carnes
tuas super montes et implebo colle
famine tua et irrigabo terram
fletu sagivis tui super montes et
valles implebunt ex te et opiam
in extitit fucis celos et misce
facia stellas eius. **Et** dabo tibi
regiam et luna non dabit lumen
suum. **Et** dabo tibi mercedem
facia super te et dabo tenebras super
terram tuam. **Et** dabo tibi deus propter
omnes iniquitates quas operatus
es et irritabo cor populi militum
in moneo contritione tua in
gentibus super terram quas nescis
et obstupescere facia super te per
multos et reges eorum horrore in
minio formidabunt super te et ceciderunt
vincti tui in medio terre
ait dno deus. **Et** dabo tibi omnes
iniquitates quas operatus es et
volat caput gladii meus super
facies eorum et obstupescunt
repete singuli per animam suam in die
vulne sue. **Et** dabo tibi dno deus
gladius regis babilonis
veniet tibi in gladiis foras dei
etiam multitudinem tuam et opug
nabiles gentes omnes. **Et** dabo tibi
tabut superbia egypti et dissipabitur
multitudo eius et perda omnia
iumenta eius que erant super aquas
plumas et non conturbabit eas
pes hominis ultra neque ungula
iumentorum turbabit eas. **Et** tunc
purissimas reddam aquas eorum
et flumina eorum quasi oleum adducam aut

in egyptum. **Et** dabo tibi ad terram egypti
multitudinem suam qui perierunt omnes
finites eius et facient quasi egyptum
dno deus. **Et** dabo tibi plagam
et plaga egypti et plaga egypti
egypti et super omni multitudinem egypti
plaga egypti ait dno deus. **Et** factum
est in 21° anno in primo mense in
20° mensis factum est vni dno ad
me dicens. **Et** dabo tibi. **Et** dabo tibi
languore super multitudinem egypti
et detrahentur a parum et filius gentium
robustorum ad terram ultimam et homines
qui descendunt in lacum. **Et** dabo tibi
et dabo tibi descendere et dormire in
circu cisternarum in medio interfecto
eorum gladio in die. **Et** dabo tibi
et dabo tibi et omnes populos
eius. **Et** dabo tibi et potestissimum
bustorum de medio inferni qui
ad auxiliatores eius descendit
et dormierunt in circuitu interfecti
et gladio. **Et** dabo tibi et omni
multitudo eius in circuitu illius septuaginta
omnes interfecti et qui ceciderunt
gladio quorum data sunt se
pulchra in novissis locis. **Et** facta
est multitudo eius per girum septuaginta
et dabo tibi et vni interfecti
cadentes per gladio qui dederunt
quondam. **Et** dabo tibi formidum
in terra vincti tui. **Et** dabo tibi clamorem
multitudo eius per girum sepulchrum
sui. **Et** dabo tibi interfecti et venientes
gladio qui descendit in
in circuitu ad terram ultimam qui
posuerunt terrore suum in terra vincti

in medio mifericordie posuit eum
de ead. i. uniuersis p[er]is eius i. ex
culta eius sepulchra illis. Omnes
q[ui] p[er]cuti s[un]t mifericordie p[er] gladio
sedent. Et t[er]m[in]i in terra vna
cu[m] et p[er]uener[un]t ignominia suam
cu[m] h[ab]e[re] qui descendit in lacum
i. medio mifericordie posuit. Ibi mo
sach et tubal et oib[us] multitudo
eius in circuitu e[st] sepulchra
illis omnes h[ab]e[re] mifericordie mifericordie
et ceteros gladio q[ui] deder[un]t formi
dine sua in terra vna et no[n] dor
muerunt cu[m] fortibus cadentibusq[ue]
et iacentibus qui descenderunt ad
infernu[m] cu[m] armis suis et posue
runt gladios suos sub capitibus
suis et fuerunt iniquitates eor[um] in
ossib[us] eor[um] q[ui] eor[um] fortia facti
sunt in terra vna. Et tu ergo
i. medio iacentiu[m] co[n]tereris
et dormies cu[m] interfecisti gladio
et qui cu[m] iacentiu[m] dormierunt
Ibi ydumea et o[mn]es reges et o[mn]es
duces eius qui dati s[un]t cu[m] e[st]atu
suo tu interfecisti gladio et qui
cu[m] iacentiu[m] dormierunt et cum
h[ab]e[re] qui descendit in lacu[m] Ibi
p[ri]ncipes aquilonis omnes et uniuersi
venatores qui deducti s[un]t cu[m] in
fectis et i. sua confusi formidie
qui dormierunt iacentiu[m] cu[m] inter
fectis gladio et p[er]tauerunt confusi
sua cu[m] h[ab]e[re] qui descendit in la
cu[m] Vidit eos pharao et coplatus
est sup[er] uniuersa multitudo sua
q[ui] interfecit e gladio et p[er]tauerunt

qui dederunt
aut d[omi]n[u]s deus. Quia dedi t[ibi]
et m[er]itu[m] in terra vna et dormierunt
in medio iacentiu[m] cu[m] interfecisti
gladio pharao et omnes multitu
do eius ait d[omi]n[u]s deus. **Cxxxiii**
Et fecit e[st] s[er]mo d[omi]ni ad me di
cens fili hominis loq[ui]t[ur] ad filios
populi tui et dices ad eos. Terra
tu idipso sup[er] ea gladio et tulerit
ip[s]us terram vna vnu de nouissis
p[er]is et coplatus e[st] cu[m] speculato
re sup[er] se. Et ille vidit gladiu[m]
veniente[m] sup[er] terram et cecinit buc
cinna et annuntiavit p[ro]p[ri]o audierit
at quisquis ille e[st] p[ro]p[ri]u[m] buc
cinna et no[n] se obfusa uide[n]t[ur] ueneritq[ue]
gladiu[m] et tulerit eum. Sagitta
eius sup[er] caput eius e[st] domi
bucina audierit et no[n] se obfusa
sagitta ip[s]ius in ip[s]o e[st]. Si at
se custodierit aia[m] sua[m] saluabit
et si speculator uidit gladiu[m]
veniente[m] et no[n] responderit bucina
et ip[s]us no[n] se custodierit uenerit
q[ue] gladiu[m] et tulerit aia[m] ex eis
Iste quide[m] in iniquitate sua captu[s]
e[st] Sagitta at eius de manu
speculatoris requira. Et tu fili
hominis speculatore dedi te domui
ip[s]e et audierit q[ui] s[er]mone ex o[mn]i
meo annuntiabit eis ex me. Si
me dicit ad impiu[m] Impie mor
te morieris no[n] fueris locutus ut
se custodiat impiu[s] a via sua ipe
impiu[s] in iniquitate sua morietur
Sagitta at eius de manu tua
requira. Si at annuntiabit me te
ad impiu[m] ut a vijs suis conuertat[ur]
no[n] fuerit confusus a via sua ipe i

iniquitate sua. **D**ic ad domum israel. **E**cce locutus est
dominus. **I**niquitates vestras et peccata
vestra super nos sunt. **E**t in ipso nobis ta-
bescimus. **Q**uomodo ergo nobis vivere
poterimus? **D**ic ergo ad eos. **V**isus ego
dicit dominus deus. **N**olo mortem im-
pii. **S**ed ut revertatur impius a via
sua et vivat. **C**onvertimini a via
vestra pessima et quae morte
moriemini. **D**omus israel. **E**t ita
fili hominum. **D**ic ad filios populi tui.
Iusticia iusti non liberabit eu-
m in quacunque die peccaverit. **E**t im-
pietas impij non nocabit ei in
quacunque die fuerit. **C**onspiciet enim
ab impietate sua. **E**t iustus non
potest vivere in iusticia sua. **E**t quicunque
die peccaverit. **E**t si dixero iustus
quod vita vivet et confusus fuit in
iusticia sua. **F**ecit iniquitates. **O**s
iusticie eius obliviscentur. **E**t in iniquitate
sua qua operatus est
in ipsa morietur. **E**t ait dominus. **M**i-
pro morte morietur et egredietur per
regem a peccato suo. **F**ecit enim iudicium
et iusticia pignus restituit.
ille impius rapinaque reddidit.
in mandatis viis ambulavit. **N**on
fecit quicquam iustum. **V**ita vivet
et non morietur. **E**t omnia peccata eius
que peccavit non imputabuntur ei. **I**udi-
cium et iusticia fecit. **V**ita vivet.
Et dixerunt filij populi tui. **N**on est
equi pondus via domini. **E**t in ipso
via iusta est. **E**t si recesserit iustus
a iusticia sua. **F**ecit enim iniquitates.
morietur in eis. **E**t si recesserit
impius ab impietate sua. **F**ecit
enim iudicium et iusticia vivet in eis.

Iniquitates vestras et peccata vestra
super nos sunt. **E**t in ipso nobis ta-
bescimus. **Q**uomodo ergo nobis vivere
poterimus? **D**ic ergo ad eos. **V**isus ego
dicit dominus deus. **N**olo mortem im-
pii. **S**ed ut revertatur impius a via
sua et vivat. **C**onvertimini a via
vestra pessima et quae morte
moriemini. **D**omus israel. **E**t ita
fili hominum. **D**ic ad filios populi tui.
Iusticia iusti non liberabit eu-
m in quacunque die peccaverit. **E**t im-
pietas impij non nocabit ei in
quacunque die fuerit. **C**onspiciet enim
ab impietate sua. **E**t iustus non
potest vivere in iusticia sua. **E**t quicunque
die peccaverit. **E**t si dixero iustus
quod vita vivet et confusus fuit in
iusticia sua. **F**ecit iniquitates. **O**s
iusticie eius obliviscentur. **E**t in iniquitate
sua qua operatus est
in ipsa morietur. **E**t ait dominus. **M**i-
pro morte morietur et egredietur per
regem a peccato suo. **F**ecit enim iudicium
et iusticia pignus restituit.
ille impius rapinaque reddidit.
in mandatis viis ambulavit. **N**on
fecit quicquam iustum. **V**ita vivet
et non morietur. **E**t omnia peccata eius
que peccavit non imputabuntur ei. **I**udi-
cium et iusticia fecit. **V**ita vivet.
Et dixerunt filij populi tui. **N**on est
equi pondus via domini. **E**t in ipso
via iusta est. **E**t si recesserit iustus
a iusticia sua. **F**ecit enim iniquitates.
morietur in eis. **E**t si recesserit
impius ab impietate sua. **F**ecit
enim iudicium et iusticia vivet in eis.

Ecce ego iudico in te pecus et pecus
aiecem et hircum. **E**cce ego iudico in
bis eam pastua bona de pasua.
Insup et reliqua pasua vestra
conculcastis pedibus vestris. **E**cce
tu purissimam aquam bibere fecisti
qua pedibus vestris turbabatis
et oues mee hircos que conculca
ta pedibus vestris fuerant pasce
bantur et que pedes vestri tur
bauerat hec bibebat pro terra
hec dicit Dominus deus ad Ios. **E**cce
ipe ego iudico in te pecus pigrum
et macilentum pro eo quod lateribus
et humeris impigebatis et corni
bus vestris utilabatis oia pecora
infruma donec dissipentur foras.
Palvabo gregem meum et non erit
ultra irapina. **E**cce iudicabo in
te pecus et pecus et suscitabo super
eos pastorem unum qui pascat eos
sui meum. **D**avid. **I**pe pascit eos
et ipse erit eis in pastore. **E**go
autem Dominus deus eris in deum suum meum
David princeps in medio eorum. **E**go
Dominus locutus sum et faciam cum eis
pactu pacis et cessare faciam
bestias pessimas de terra. **E**t qui
hicant in deserto securi dormient
in saltibus. **E**t ponam eos in circui
tu colles mei benedictionem et educationem
umbra in tempore suo. **P**luvia benedi
ctio erit et dabit lignum agri fructu
suum et terra dabit germen suum
et erit in terra sua absque timore.
Et sciet quod ego Dominus. **E**t tu con
trivies catenas iugum eorum et
crucero eos de manu immanium
suis et non erit ultra irapinam
gentibus neque bestie terre devota.

Ecce ego iudico in te pecus et pecus
aiecem et hircum. **E**cce ego iudico in
bis eam pastua bona de pasua.
Insup et reliqua pasua vestra
conculcastis pedibus vestris. **E**cce
tu purissimam aquam bibere fecisti
qua pedibus vestris turbabatis
et oues mee hircos que conculca
ta pedibus vestris fuerant pasce
bantur et que pedes vestri tur
bauerat hec bibebat pro terra
hec dicit Dominus deus ad Ios. **E**cce
ipe ego iudico in te pecus pigrum
et macilentum pro eo quod lateribus
et humeris impigebatis et corni
bus vestris utilabatis oia pecora
infruma donec dissipentur foras.
Palvabo gregem meum et non erit
ultra irapina. **E**cce iudicabo in
te pecus et pecus et suscitabo super
eos pastorem unum qui pascat eos
sui meum. **D**avid. **I**pe pascit eos
et ipse erit eis in pastore. **E**go
autem Dominus deus eris in deum suum meum
David princeps in medio eorum. **E**go
Dominus locutus sum et faciam cum eis
pactu pacis et cessare faciam
bestias pessimas de terra. **E**t qui
hicant in deserto securi dormient
in saltibus. **E**t ponam eos in circui
tu colles mei benedictionem et educationem
umbra in tempore suo. **P**luvia benedi
ctio erit et dabit lignum agri fructu
suum et terra dabit germen suum
et erit in terra sua absque timore.
Et sciet quod ego Dominus. **E**t tu con
trivies catenas iugum eorum et
crucero eos de manu immanium
suis et non erit ultra irapinam
gentibus neque bestie terre devota.

cam in vno p[er] me in suum f[aci]t
iuxta iudicia mea fecerat
e[st] via corp[or]is coram me Et effusa
indignationem meam super eos pro
sanguine quem fuderunt super terram
et in ydolis suis polluerunt eam
et dissipavi eos in gentes et ventila-
vi sui in terris **I**uxta vias corp[or]is
et advectiones corp[or]is iudicavi
eos et ingressi sunt ad gentes
ad quas introierunt et pollue-
runt nomen sanctum meum cum dicit
de eis populus domini iste est et de
terra eius egressi sunt et peccati
nomen sanctum meum quod polluerunt
domus israel in gentibus ad quas
ingressi sunt **I**deo dicit domus
israel hec dicit dominus deus israel
vos ego facia domus israel sed
populus non sanctum meum quod polluit
cum in gentibus ad quas intravit
et sacrificabo non meum magni
quod polluitur in medio eius ut sciat
gentes quia ego dominus ait dominus deus
ep[iscop]us tuus **C**um sacrificatus sis in
vobis coram eis tolla quippe vos
de gentibus et congregabo vos
de universis terris et adducam vos in
terram vestram **E**t effundam super
vos aquam mundam et mudabimini
ab omnibus iniquitatibus vestris et ab
omnibus ydolis vestris mudabo vos
Et dabo vobis cor novum et spiritum
novum ponam in medio vestri **E**t au-
feram cor lapideum de carne vestra
et dabo vobis cor carneum et spiritum
meum ponam in medio vestri **E**t facia
ut in preceptis meis ambuletis et
iudicia mea custodiatis et ope-
mini et habitabitis in terra quam dedi

per vos **E**t faciam in vobis
et ego ero pater in deum et salvabo
vos de omni iniquitate vestra
Et vocabo fructum et multiplicabo
illud et non ponam vobis famem
et multiplicabo fructum ligni et ger-
mina agri ut non petatis ultra
obsequium fructum in gentibus et recedam
dabimini vias vestras pessimas
studiorum quia non bonorum et dissipabo
domus vestras iniquitates vestras et faciam
viam illis **N**onne vos ego facia ait
dominus deus **N**onne sit vobis cognitus
dominus et erubescite super vias vestras
domus israel **H**ec dicit dominus deus
Inde quia mudabo vos ex omnibus
iniquitatibus vestris et habitare facio
urbes et instaurabo ruinosa
et terra deserta sua exultabit quia
quondam erat desolata **I**n oculis
omnium viatorum dicent **T**erra illa
repleta facta est ut ortus voluptatis
et civitates deserte et desitute
atque suffosse multae sederunt **E**t
facient gentes quiaque derelictae
fuerunt in circuitu vestro quia ego
dominus edificavi dissipata plan-
tauique multa ego dominus locutus
sum et facti sunt hec dicit dominus deus
israel **I**n hoc inveniet me domus israel
ut facia eis **M**ultiplicabo vos
sicut gregem ovium ut gregem sanctum
ut gregem vestrum in sollemnitatem
eius **S**ic erunt civitates deserte
plenaeque gregibus hominum et sciet
quia ego dominus **C**xxxvii
Et facta est super me manus domini
et eduxit me in spiritu domini
et dimisit me in medio mari quod
erat plenus ossibus et circumdavit

[illegible]

et tu fili hominis cum
 tibi lignum unum et scribe super illud
 iude et filios israel et socios eius et
 tolle lignum alterum et scribe super
 illud ioseph lignum effraym et
 iude domus israel sociosque eius
 et aduige illa vni ad alterum tibi
 in lignum vnu et erit in vniione in
 manu tua. Cum autem dixeris ad te
 filii israel tui loquere. Tunc iudi-
 cabis nobis quid in lignis tibi uelis
 Loqueris ad eos. Hec dicit dominus deus
 ecce ego assumam lignum ioseph
 quod est in manu effraym et tribus
 israel que iuncte sunt ei et dabo illud
 pro te in ligno iude et faciam eam
 in lignum vnu in manu eius. Erat autem
 ligna super que suspensum est in manu tua
 in oculis eorum et dices ad eos. Hec
 dicit dominus deus ecce ego assumam
 filios israel de medio nationum ad
 quas abierunt et congregabo eos
 undique et reducam eos ad humum
 suum et faciam eos in gentem vnam
 in terra in motibus israel. Et rex vnus
 erit orbis imperans et non erit ultra
 due gentes nec diuidetur amplius
 in duo regna neque polluetur ultra
 in ydolis suis et abominacionibus
 suis et in cunctis iniquitatibus suis
 Et saluos eos faciam de vniuersis
 pedibus suis in quibus peccauerunt
 Et emundabo eos et erunt in
 populus et ego deus eorum deus
 seruus meus rex dauid rex super
 eos et pastor vnus erit omnium eorum

et dabo illis in manu dextera
sua dicens super montes israel cades
ut et eis agmina tua et populi qui
sunt tibi feris auium et volu-
crium celi et bestiarum terre dedi te ad
vorandum. **S**uper faciem agri cades
quia ego locutus sum ait dominus deus
et immitte ignem in magog et in
gog qui habitant in insulis confinis.
Et sciet quod ego dominus deus israel.
Et non sciam meum notum faciam in
medio populi mei israel et non pollua
nomen semini mei amplius. **E**t faciet
omnis gentes quod ego dominus deus scilicet
israel. **E**t ecce dies de qua locutus
sum et egredietur habitatores de ci-
uitatibus israel et succendet et
comburent arma clipeum et hastam
arcum et sagittas et baculos manuum
et contos et succedet ea igni
septem annis et non prebuerit ligna
de regionibus neque succident
de saltibus quoniam arma succedet
igni. **E**t prebuntur eos quibus
preda fuerint et diripietur vasta
torum suorum ait dominus deus. **E**t erit
in die illa dabo gog locum novum
tuum sepulchrum in ista valle viatorum
ad orientem maris quod obstruere
faciat preces. **E**t sepeliet ibi
gog et omnem multitudinem eius
Et vocabitur vallis multitudinis
gog et sepeliet eos domus israel
ut mundet terra septem mensibus.
Sepeliet autem eum omnis populus terre
et erit eis novata dies in qua glori-
fatus sum ait dominus deus. **E**t viros
iugiter constituet qui custodiant
terram qui sepeliat et requirit

et dabo illis in manu dextera
sua dicens super montes israel cades
ut et eis agmina tua et populi qui
sunt tibi feris auium et volu-
crium celi et bestiarum terre dedi te ad
vorandum. **S**uper faciem agri cades
quia ego locutus sum ait dominus deus
et immitte ignem in magog et in
gog qui habitant in insulis confinis.
Et sciet quod ego dominus deus israel.
Et non sciam meum notum faciam in
medio populi mei israel et non pollua
nomen semini mei amplius. **E**t faciet
omnis gentes quod ego dominus deus scilicet
israel. **E**t ecce dies de qua locutus
sum et egredietur habitatores de ci-
uitatibus israel et succendet et
comburent arma clipeum et hastam
arcum et sagittas et baculos manuum
et contos et succedet ea igni
septem annis et non prebuerit ligna
de regionibus neque succident
de saltibus quoniam arma succedet
igni. **E**t prebuntur eos quibus
preda fuerint et diripietur vasta
torum suorum ait dominus deus. **E**t erit
in die illa dabo gog locum novum
tuum sepulchrum in ista valle viatorum
ad orientem maris quod obstruere
faciat preces. **E**t sepeliet ibi
gog et omnem multitudinem eius
Et vocabitur vallis multitudinis
gog et sepeliet eos domus israel
ut mundet terra septem mensibus.
Sepeliet autem eum omnis populus terre
et erit eis novata dies in qua glori-
fatus sum ait dominus deus. **E**t viros
iugiter constituet qui custodiant
terram qui sepeliat et requirit

Queris gog et dices hec dicit
dominus. Ecce ego super te gog princeps
capitis mose et tubal et arcu
aga te et reduca te et ascende
facia de latibus aquilonis et
adduca te super montes israel et pre-
cia arcum tuum in manu sinistra tua.

30
eos qui veniunt super faciem
ut omudant ea. **E**st mense
septem quere in ripis et circuli
pagratos tra. **E**rgo videtur
os hois statuet iux illud teu
tu donec sepeliat pollictores
m valle multitudinis gog. **M**ome
at ciuitatis amona et mudabur
tra. **E**rgo pila hois hec d' d'ns
deus. **D**ic omni voluari et vniuersi
quibus celi cunctisq; bestis. **E**le
conuente perate coarctate vn
dus ad victima mea qz ego
ymolo vobis victima grande
sup motes. **I**ps ut comedatis
carnes ac bibatis sanguinem
carnes foras comedetis et
sanguinem pncipu die bibetis
drietur agnosq; hircos et aures
et altilia et pigruum om. **E**t coe
detis adipem ad facultate et bi
betis sanguinem in ebrietate de
victis qua ego ymolo vobis et
turalibus sup mesa mea de eq
et equite fortis et de vniuersi viris
bellatoibus ait d'ns deus. **E**t po
na glam mea in gentibus et
videbit omne getes iudiciu meu
quod feci et manu mea qua
posuerim sup eos et sciet domus
ips quia ego d'ns deus eoz a
die illa et deinceps et sciet getes
qm i iniquitate sua capta sit do
ips eo qz dereliquit me et abpo
derim facie mea ab eis et tra
diderim eos in manu hostiu
et ceciderunt i gladio vniuersi
iuxta iudicia eoz et sciet
fieri eis et abscondi facie mea
ab eis. **P**ropterea hec dicit d'ns deus

Ipsa est domus israel et as
summa. **E**rgo d'ns deus et
prabur confusus sua et ois pua
viam qua pndit qui i me
cu hita uere in tra sua co pndit
nemine formidat. **E**t redup
ero eos de ppls et congregand
de eis inimicos suos et sup
catus suo in eis i ois gentiu
plimaz et sciet qz ego d'ns deus
eoz eo qz instulerim eos i na
cones. **E**t congregand eos sup
tra sua et no dereliquerim
quos ex eis ibi. **E**t no abscon
da ultra facie mea ab eis eo
qz effuderim spm meu super
omem domum ipsam ait d'ns deus. **XL.**
In vicesimo quinto anno t'nsim
gramore me i exordio ani
decia mense. **Q**uarto decio ano
postq; passa e ciuitas ipsa hac
die facta e sup me man d'ni
et adduxit me illuc i visioibz
dei adduxit me i tra ipsa et di
misse me sup motes exaltis
mimis sup que cat qz edificau
ciuitatis regentis ad austrum
int' duxit me illuc. **E**t ecce vir
cuius erat spes qz species eius
et fumusq; hinc i manu et
et cecidimus mense i manu ei
Estabat at i porta et locutus e
ad me idem vir. **F**ili hois. **V**ide
oculis tuis et auribus tuis au
di et pone cor tuu i oia que
ostendit tibi quia ut ostendat
tibi adductus es huc. **A**muca
dia que tu vides domui israel

Et cum ingressus es domum
 domus undique et latitudinem
 domus mensure per cubitos
 palmo et mensura latitudinis
 edificij calamo uno **Et** mensura
 q. calamo uno **Et** mensura ad por-
 tam respiciebat ad viam o-
 rientalem et ascendit per gradus eius
 et mensura est limen porte calas
 uno latitudinis et thalamus uno
 calamo i longum et uno calas
 in latum et inter thalamos
 qui q. cubitos et limen porte
 usque vestibulum porte in
 pedibus calamo uno et mensura
 vestibulum porte octo cubitos
 et fronte eius duobus cubitis
Vestibulum autem porte erat mensura
 eius **Domus** thalamus porte ad
 viam orientalem tres hic et tres
 inde mensura una trans et mensura
 una fronte ex utraque parte et
 mensura est latitudinis limen porte
 decem cubitos et longitudinis porte
 quinque cubitos et marginem ante
 thalamos cubiti unius et cubitus
 unius sine utroque **Thalamus** autem
 sex cubitos erat hic inde et me-
 sura est porta a tecto thalami us-
 que ad tectum eius latitudinis pro
 cubitos ostium contra hostium **Et**
 fecit fores per hoc cubitos et ad fro-
 ntem atrium porte undique per circuitum
 et ante faciem porte que patgebant
 usque ad faciem vestibuli porte in-
 teriore quinquaginta cubitos **Et**
 fenestras obliquas i thalamis
 et in foribus eorum que erant
 intra portas undique per circuitum
Sicut autem erat et i vestibulis fenest-

139
 et i foribus eorum que erant
 intra portas undique per circuitum
 mensura est porta a tecto thalami us-
 que ad tectum eius latitudinis pro
 cubitos ostium contra hostium **Et**
 fecit fores per hoc cubitos et ad fro-
 ntem atrium porte undique per circuitum
 et ante faciem porte que patgebant
 usque ad faciem vestibuli porte in-
 teriore quinquaginta cubitos **Et**
 fenestras obliquas i thalamis
 et in foribus eorum que erant
 intra portas undique per circuitum
Sicut autem erat et i vestibulis fenest-

mesuravit sup. **E**t aliam eius
et fronte eius et **E**t
mesuravit et fenestras eius
sed eius et circuitu l. cubitorum longitudi-
dine et latitudinis pro cubitorum **E**t ves-
tibulum per circuitum in longitudine pro
cubitorum et vestibulum eius ad atrium
exterioris et palmas eius in fronte et
octo gradus erat quibus ascen-
debatur ad ea **E**t introduxit me
in atrium exterioris per viam orientalem
et mesuravit eam per circuitum secundum mesuras
superiores thalamum eius et fronte eius et
vestibulum eius sicut super **E**t fenestras
et vestibula eius in circuitu
longitudinis l. cubitorum et latitudinis
pro cubitorum et vestibulum eius
in atrium exterioris et palme relate
in fronte eius hic et inde **E**t in
octo gradibus ascensus eius **E**t
introduxit me ad portam que respi-
ciebat ad aquilonem et mesuravit
eam secundum mesuras portarum thala-
mum eius et fronte eius vestibulum
eius et fenestras eius per circuitum
longitudinis l. cubitorum et latitudinis
pro cubitorum **E**t vestibulum eius re-
spiciebat ad atrium exterioris **E**t ce-
latura palmarum in fronte eius hic
et inde et in octo gradibus ascensus
eius **E**t per singula gazophylacia
estui in frontibus portarum ibi
lauabat holocaustum et vestibulo
porte due mese hic et inde etiam
due mese ut immolaret super eas
holocaustum per primum et per delictum
Et ad latus exterioris quod ascendit
ad estuiam porte que pergit ad aquilonem
due mese **E**t ad latus alterum in
vestibulum porte due mese in or-

derunt **E**t aliam eius
quod immolaretur **E**t aliam
mese ad holocaustum de lapide
quadratum constructum longitudine
viri cubiti et dimidii et latitudinis
cubiti viri et dimidii et altitudinis
cubiti viri super quas ponant
vasa in quibus immolatur holo-
caustum et victima et labia eius
palme viri reflexa in interiora
per circuitum **E**t super meseas ad car-
nes oblationis **E**t est portum
interioris gazophylacia tectorum
in atrio interiori quod erat in latere
porte respicientis ad aquilonem
et facies eius tota via austrum
semper una ex latere porte orienta-
lis que respiciebat ad viam aquilonem
Et dixit ad me **H**ec est gazophylacia
quod respicit viam meridi-
anam sacerdos est qui exultat
in custodienda templi **P**orro gazo-
phylacium quod respicit ad viam
aquilonis sacerdos est qui exultat
ad misterium altaris **I**sti sunt
filii **S**adoch qui accedunt de fi-
liis leui ad dominum ut ministrent ei
Et mesuravit atrium longitudine centum
cubitorum et latitudinem octu cubi-
torum per quadratum **E**t altare ante fa-
ciem templi **E**t introduxit me
in vestibulum templi **E**t mesuravit
eum vestibulum quinquaginta cubitis hinc
inde **L**ongitudinem autem vestibuli pro
cubitorum et latitudinem porte triu cubi-
torum hic et illu cubitorum inde longitu-
dinem autem vestibuli pro cubitorum et latitudinem
Et octo gradibus ascendit ad columnas etiam

quatuor eius. **E**t locutus
ad me. **H**ec est mensura eius.
Duo ostia erant in capite. **E**t
in duobus ostiis capite
parte una erat ostiola que per
viam plumbabat. **E**t una ei ostia ex
vtra parte ostiorum et celata erat
in ipso ostio templi. **E**t cubitum et
sculptura palmarum sicut in picturis
quoque expressa erat. **E**t ad obrem
et grossiora erat ligna in vesti
buli fronte foris. **E**t super quod fessum
obliquum et similitudo palmarum hinc
et inde et in humerulis vestibuli
secundum latitudinem domus latitudinem
Et eduxit me ad atrium. **E**t
cepit per viam ducere ad aquilone
nem et induxit me in gazophylacium
quod erat contra septentrionem edi
ficium et contra eadem vergentem
ad aquilonem in facie longitudinis
et cubitos ostii aquilonis et latitudinis
sub cubitos contra per cubitos
atrii interioris. **E**t contra parietem
parietem lapide atrii exterioris
ubi erat porticus iuxta porticum
triplicem. **E**t ante gazophylacium de
ambulaculo de cubitorum latitudinis
duo et ad interiora respiciens vicu
bitum. **E**t ostia eorum ad aquilonem
ubi erat gazophylacium in
superioribus humiliora quod subplumbabat
porticus que ex illis eminebat
de inferioribus et de medijs edifi
cij. **E**t ista enim erat et non habebat
columnas sicut erat colu
ne atriorum propterea eminebat de
inferioribus et de medijs a terra
cubitum. **E**t periboli exterior
secundum gazophylacium que erat
in via atrii exterioris ante gazophylaci

um. **E**t in capite
et in duobus ostiis capite
parte una erat ostiola que per
viam plumbabat. **E**t una ei ostia ex
vtra parte ostiorum et celata erat
in ipso ostio templi. **E**t cubitum et
sculptura palmarum sicut in picturis
quoque expressa erat. **E**t ad obrem
et grossiora erat ligna in vesti
buli fronte foris. **E**t super quod fessum
obliquum et similitudo palmarum hinc
et inde et in humerulis vestibuli
secundum latitudinem domus latitudinem
Et eduxit me ad atrium. **E**t
cepit per viam ducere ad aquilone
nem et induxit me in gazophylacium
quod erat contra septentrionem edi
ficium et contra eadem vergentem
ad aquilonem in facie longitudinis
et cubitos ostii aquilonis et latitudinis
sub cubitos contra per cubitos
atrii interioris. **E**t contra parietem
parietem lapide atrii exterioris
ubi erat porticus iuxta porticum
triplicem. **E**t ante gazophylacium de
ambulaculo de cubitorum latitudinis
duo et ad interiora respiciens vicu
bitum. **E**t ostia eorum ad aquilonem
ubi erat gazophylacium in
superioribus humiliora quod subplumbabat
porticus que ex illis eminebat
de inferioribus et de medijs edifi
cij. **E**t ista enim erat et non habebat
columnas sicut erat colu
ne atriorum propterea eminebat de
inferioribus et de medijs a terra
cubitum. **E**t periboli exterior
secundum gazophylacium que erat
in via atrii exterioris ante gazophylaci

Ad duxit me ad portam **xliij**

141

Et dixit dominus ad moyses
 et ad aaron quia
 clausa est domus mea et
 porta clausa est et non aperietur
 et non transiet per ea quia dominus
 deus israel ingressus est per ea et
 quia clausa principis principis israel
 debet in via ut comedat panem
 coram domino per viam vestibuli porte
 ingreditur et per viam eam egreditur
Et dixit dominus per viam porte a quo
 me in conspectu domus iuda **E**t vidi
 et ecce implevit gloria domini domum
 domini et cecidi in facie mea **E**t dixit
 dominus ad me **F**ili hominis pone cor
 tuum et vide oculis tuis et auribus
 tuis audi omnia que ego loquor ad
 te de universis ceremoniis domini
 et de cunctis legibus eius **E**t posui
 cor tuum in vultu templi per os spiritum
 sanctum et dices ad exasperationem
 me domus israel **H**ec dicit dominus deus
Sufficiat vobis omnia scelera vestra domus
 israel eo quod inducitis filios alienos
 iuramentis corde et iuramentis
 carne ut sint in sinu meo et
 polluant domum meam ut offerant
 panes meos adipem et sanguinem
 et dissolvatis pactum meum in omnibus
 precibus vestris et non servastis
 precepta mea sanctum meum et post
 istos custodes observationum mearum
 in sinu meo vobis metipsis
Hec dicit dominus deus **V**is alienigena
 iuramentis corde et iuramentis
 carne non ingreditur sinum
 meum omnis filius alienus qui est me-
 dius filiorum israel **S**ed et levite qui
 longe recesserunt a me in errore

et ad eundem locum et plagam orientalem
 usque ad plagam maris asser una
 et super eam asser et plagam orientalem
 usque ad plagam maris neptalim una
 et super eam neptalim a plagam ori-
 entalem usque ad plagam maris ma-
 nasse una et super eam manasse
 a plagam orientalem usque ad plagam
 maris effraym una et super eam
 effraym a plagam orientalem usque ad
 plagam maris ruben una et super
 eam ruben a plagam orientalem usque
 ad plagam maris iuda una et super
 eam iuda a plagam orientalem usque ad
 plagam maris et primicie quibus sepa-
 bitis populum milibus et latitudinis et lo-
 gitudinis sicut sigle partes a plagam
 orientalem usque ad plagam maris et
 eis fuerunt in medio eius primicie
 quibus separtis duo longitudo populi
 milibus et latitudo populi milia et
 eis primicie fuerunt sacerdotum et
 aquilonem longitudo populi milia
 et ad mare latitudinis populi milia sed
 et ad orientem latitudinis populi milia
 et ad meridiem longitudo populi milia
 et eis fuerunt in medio eius et
 sacerdotibus fuerunt eis de filiis
 sacerdotum qui custodierunt caeremonias
 meas et non erraverunt cum erraret
 filius israel sicut erraverunt et leuite
 et erunt eis primicie de primiciis terre
 secundum statum iuxta eam leuitico sed
 et leuitis similes iuxta fines sacer-
 dotum populi milia longitudo et lati-
 tudinis populi milia et longitudo populi
 milia et latitudo populi milia et non
 vendabunt ex eo neque mutabunt
 nec transigentur primicie terre quia
 sanctitate sunt domino et iuxta quod milia

et ad eundem locum et plagam orientalem
 usque ad plagam maris asser una
 et super eam asser et plagam orientalem
 usque ad plagam maris neptalim una
 et super eam neptalim a plagam ori-
 entalem usque ad plagam maris ma-
 nasse una et super eam manasse
 a plagam orientalem usque ad plagam
 maris effraym una et super eam
 effraym a plagam orientalem usque ad
 plagam maris ruben una et super
 eam ruben a plagam orientalem usque
 ad plagam maris iuda una et super
 eam iuda a plagam orientalem usque ad
 plagam maris et primicie quibus sepa-
 bitis populum milibus et latitudinis et lo-
 gitudinis sicut sigle partes a plagam
 orientalem usque ad plagam maris et
 eis fuerunt in medio eius primicie
 quibus separtis duo longitudo populi
 milibus et latitudo populi milia et
 eis primicie fuerunt sacerdotum et
 aquilonem longitudo populi milia
 et ad mare latitudinis populi milia sed
 et ad orientem latitudinis populi milia
 et ad meridiem longitudo populi milia
 et eis fuerunt in medio eius et
 sacerdotibus fuerunt eis de filiis
 sacerdotum qui custodierunt caeremonias
 meas et non erraverunt cum erraret
 filius israel sicut erraverunt et leuite
 et erunt eis primicie de primiciis terre
 secundum statum iuxta eam leuitico sed
 et leuitis similes iuxta fines sacer-
 dotum populi milia longitudo et lati-
 tudinis populi milia et longitudo populi
 milia et latitudo populi milia et non
 vendabunt ex eo neque mutabunt
 nec transigentur primicie terre quia
 sanctitate sunt domino et iuxta quod milia

Et hec nomina tribuum a fini-
 bus aquilonis iuxta viam
 methalon pergentibus emath
 attriu enon et min et damaphi ad
 aquilonem iuxta emath et eis
 ei plagam orientalem mare dan una

at que sup[er]a. et c. et c. et c.
milia p[ro]p[ri]a. et c. et c. et c.
et i sub[ur]bana a. et c. et c. et c.
dio eius. Et hec sunt m[en]sur[ae] et c.
plaga septentrionalis quingenta m[en]sura
milia. Ad plagam meridiana[m] quingenta m[en]sura
milia. Ad plagam orientalem quingenta et m[en]sura
milia. Et ad
plagam occidentalem quingenta
et m[en]sura milia. Erue aut[em] sub[ur]ba
na ciuitatis ad aquilonem ducenti
quingenta et ad meridiem et c.
Et ad orientem et c. Et ad mare
et c. Quod aut[em] reliquum fuit i lo
gitudine s[ecundu]m p[ri]ncipias s[an]ctuarij
p[er] milia i oriente et p[er] milia ad
occidentem et c. sicut p[ri]ncipias s[an]ctuarij
et erue fruges et i panes
s[an]ctus qui s[er]uiunt ciuitati. Serui
entes aut[em] ciuitati opabunt[ur] ex o[mn]i
bus tribubus israhel. Omnes p[ri]ncipias
p[er] xv milia p[er] xv milia i quadru
p[er]abuntur i p[ri]ncipias s[an]ctuarij
et possessione ciuitatis. Quod aut[em]
reliquum fuit p[ri]ncipis est ex o[mn]i
pte p[ri]ncipias s[an]ctuarij et possessio
nis ciuitatis eregione p[er] xv mi
lia p[ri]ncipias usq[ue] ad eam orie
ntalem. Sed et a mai eregione
p[er] xv milia usq[ue] ad eam maris
simile i p[ri]ncipis erit
Et erue p[ri]ncipias s[an]ctuarij et s[an]ctua
rii templi ciuitatis i medio et c.
De possessione aut[em] leuitarum et de pos
sessione ciuitatis i medio p[ri]ncipis
est i m[en]sura iuda et i m[en]sura
beniamin et ad p[ri]ncipem p[er]tine
bit et reliquis tribubus a pla
ga orientali usq[ue] ad plagam
occidentalem beniamin una et

orientalis usq[ue] ad plagam
occidentalem symeon una et sup[er]
eam symeon a plagam orientalem
usq[ue] ad plagam occidentalem
char una et sup[er] eam ysaia
a plagam orientalem usq[ue] ad plagam
occidentalem zabulon una et sup[er]
eam zabulon a plagam orientalem
usq[ue] ad plagam maris gad una
et sup[er] eam gad a plagam au
stri i meridiem et erit finis de
thamar usq[ue] ad aquas totro
cioms eadem hereditas contri
mae magnus. Hec e terra qua
mittetis i sortem tribubus israhel
et hec porciones capz aut dno
deus. Et h[ic] egressus ciuitatis
a plagam septentrionali quingen
tos et m[en]sura milia m[en]surabit et
porte ciuitatis i o[mn]ibus israhel
tribubus porte tres a septen
trione porta ruben una porta
iuda una porta leui una
Et ad plagam orientalem quingen
tos et m[en]sura milia et porte tres
porta ioseph una porta beny
amin una et porta dan una
Et ad plagam meridiana[m] quinge
tos et m[en]sura milia meridiem et por
te tres porta symeon una porta
ysaia una porta zabulon
una et ad plagam occidenta
lem quingenti et m[en]sura milia por
te tres porta gad una
porta neptalim una et porta
asser una per circuitu dan
et octo milia et nomen ciuita
tis ex die illa dominus ibidem
Incipit prologus i danielem

p[ro]p[ter] q[uo]d i[n] corpore a p[ro]p[ri]o
 co[m]m[un]i h[ab]et eade[m] p[ro]p[ri]a
 t[ra]n[s]isse. **Q**ui cu[m] quib[us]d[am] m[en]t[is]
 facis p[ro]p[ri]etate ad loqu[en]d[u]m ex
 chielem adduxiss[et] i[n] mediu[m] a d[omi]ni
 red cu[m] de chaldeis i[n] iudea fuisset
 t[ra]n[s]itu[m] derisit ho[m]i[n]es 2 ex ip[s]o
 voluit demonstrare ex chielem i[n]
 sp[irit]u se vidisse t[ra]n[s]positu[m] dem[on]str[are]
 et ap[osto]l[u]m n[on] videlicet ut eruditu[m]
 viru[m] et q[uo]d lege ab hebreis didiciss[et]
 p[er] se n[on] fuisse ausu[m] affirmare se
 raptu[m] i[n] corpore s[ed] dixiss[et]. **Q**uem
 corpore suu[m] cu[m] corpus nescio de
 scire h[ab]et 2 talib[us] argum[en]tis apo
 crifis i[n] libro e[ss]e fabulas argu
 ebat. **Q**uod quare lectoris arbitrio
 iudiciu[m] reliquit i[n] d[omi]no n[on]
 habet. **D**anielis m[en]te ap[osto]l[u]m h[ab]et
 p[ro]p[ri]as p[er] d[omi]n[u]m eos qui agio[graph]a co[m]p[os]u
 erunt. **I**n tres siquid[em] p[ar]tes o[mn]i[u]m
 scriptura ab eis diuidit[ur]. **I**n lege m[en]te
 p[ro]phetas 2 agio[graph]a 2 i[n] quib[us] et
 octo et p[ro]p[ri]os libros de q[ui]bus n[on] e[st] h[ab]it[us]
 t[em]p[or]is differe[n]tia. **Q**uod ut ex hoc p[ro]p[ri]a
 ymo cont[ra] h[uius] lib[ro] p[ro]p[ri]as ob
 iat testes s[un]t methodius euse
 bius et apollinaris. **Q**ui multu[m]
 v[er]su[m] milibus e[st] v[er]sime r[ati]o[n]e
 tes nescio an curiosi lectori p[ro]p[ri]as
 fecerit. **I**n obsecro vos op[er]anti
 et custodiu[m] f[un]datu[m] p[ro] me ad
 d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]as ut q[uo]d diu i[n] hoc cor
 p[us]culo su[m] p[ro]p[ri]as aliquid g[ra]t[u]m
 vobis utile e[ss]e dignu[m] p[ro]p[ri]as
 p[ro]p[ri]as quoq[ue] iudicis oblatu[m] n[on]
 no[n] satis comoueor qui i[n] v[er]it[ate]
 p[ar]tem aut am[or]e laudabun
 tur aut odio.

Incipit liber danielis p[ro]p[ri]e Cap[itu]l[u]m p[ri]m[u]m

Anno tercio regni
 iochim regis iuda
 uenit nabuchodonosor
 rex babilonis rex
 et obsecut[ur] eam et
 tradidit d[omi]n[u]m i[n] manu e[st] iochim
 rege iuda et p[ro]p[ri]as vasa domus
 dei. **E**t apportauit ea i[n] t[em]p[or]e sen
 naar i[n] domu[m] dei sui. **E**t uasa i[n]
 tulit i[n] domu[m] t[em]p[or]e sui dei sui. **E**t
 ait rex al[ia]m p[ro]p[ri]as emulo
 ru[m] ut m[en]te de filiis i[st]is 2 de
 semine regio et tyrannorum pueros
 i[n] quib[us] n[on] e[ss]et macula de
 coros forma eruditos o[mn]i sapia
 cautos p[ro]p[ri]as 2 doctos disciplina
Et qui possent stare i[n] palacio re
 gie ut docerent eos litteras 2 lingua
 caldeorum. **E**t constituit eis rex an
 nona p[er] singulos dies de cibis
 suis et de vino unde bibebat
 ip[s]e et enutriti tribus annis
 t[em]p[or]e statet i[n] conspectu regis. **F**ue
 rit ergo m[en]te eos de filiis iuda

146

[illegible]

et quod superius
 possit nunc
 magnus et potens
 modi sciscitat ab o
 mago et chaldeis
 tunc rex que tu quis
 n' respicitur quisq
 i conspectu regis
 quorum no e tu hoib
 duo audito rex i
 est et i ira magna
 p'p'it ut
 p'rent omes sapientes
 Et egressa f'ma ut
 interficerentur
 et p'p'it eius ut p'rent
 daniel n' q'siuit de
 lege atq' f'ma
 ab ariothe p'ncipe
 regis q' ingressus
 fuerat ad inter
 ficiendos sapientes
 Et interrogavit eu
 q' a rege ac
 cepat p'ntem qua
 tam crudelis f'ma
 a facie regis
 esset egressa Tu
 q' rem idicay
 sit ariothe danieli
 Daniel i
 gressus rogavit
 rege ut tpe
 daret sibi ad
 solucone idicay
 da regis Et ingressus
 e daniel i
 domu sua Et
 daniel q' i salu
 ti e' a facie regis
 fuit idicay
 negotiu ut q'rent
 miaz a facie
 dei celi sup
 p'ncipio isto et
 no p'rent Daniel
 et p'p'it et cu
 alijs sapientibus
 babilonis Tunc
 danieli p'p'ione
 nocte misteriu
 reuelatu e Et
 daniel b'ndixit
 dno celi et locutus
 ait Que no
 dmi b'ndem a
 seculo usq' i
 seculu q' sapia
 et fortitudo e
 fut i p'pe
 mutas tpe et
 etates t'nsert
 regna atq' t'nsert
 dat sapi
 encia sapientib' sciam
 intelligetib'

caput ex aurum et pedes ex
lucis et brachia ex argente
et femora ex ferro et
et fuit pedes ex quatuor
ferreos quatuor fictiles videbas
na don algeisus e lapis de mo
te sine malis et paupere statua
i pedibus eius ferreus et fictilis
et comminuit eos **T**unc coarctata sue
pit ferreus testa ex argente et aurum
et redacta quasi i fanciulla est tunc
arce que rapti sue velo nullo usque
locus inelus e eius lapis ut q
paupere statua ferus e mors nig
nus et impleuit vniuersa terram hoc
e sopor **I**nterplacuit q eius dice
mus coram te rex **T**u rex regum
deus celi regni fortitudinis et im
petu et gloriā dedit tibi et omnia in
quibus habitant filii hominum et bestie
agri volucres q celi dedit i manu
tua et subdicio tua vniuersa constituit
Tunc q caput aureum **E**t post hoc te
conspicet regnum aliud minus te
Et regnum tunc ad terram quod impa
dit vniuersa terre **E**t regnum quartum
eius velut ferrum quod feru comi
minuit et domat omnia per comminuit
omnia hec et ceteret **P**orro quod vidisti
pedes et digitorum partem teste figuli
et parte ferrea regnum diuisum erit
quod tamen de platino ferri vult
secundum quod vidisti ferrum mixtu
teste ex luto et digitorum pedum ex parte
ferreos et ex parte fictiles et ex parte
regnum eius solidum et ex parte con
tutu **E**t ait vidisti ferrum mixtu
teste ex luto commistebunt quidem
quano semine sed non adhebet sibi
sicut ferrum non potest misceri teste

147
In diebus illis **N**abuchodonosor rex
babilonis regnum quod ier
usalem et regnum eius
et cetera non tunc **C**ominuit et
et cetera vniuersa regna hec et
ipsum stabit in eternum **S**ed quod
vidisti q de morte abysus e la
pis sine malis et comminuit tes
ta et ferrum et es et argente et aurum
Deus magnus ostendit regi que
futura fuit postea et rex e sopor
et fidelis interpretatio **E**t tunc rex
Nabuchodonosor cecidit i faciem
sua et daniel e adosauit et hostias
et iussu precepit ut sacrificarent
ei **L**oquens g rex ait danieli **D**e
deus vr deus deorum e et dno reue
lans mistia qm potuisti aperire
sacramentum hoc **T**unc rex daniel
e in sublimem extulit et munera
magna et milia dedit ei et constituit
eum princepe super omnes prouincias ba
bilonis et perfectum magistratum
super cunctos sapientes babilonis
Daniel ait postulauit a rege et
constituit super omnia opera prouincie
babilonis **S**ydne arisac et abdena
go **I**pe ait daniel ait i sociis regis
Nabuchodonosor rex **E**t
fecit statua auream alti
tudine cubitorum sex et latitudine cu
bitorum sex et statuit eam i campo
duram prouincie babilonis **I**taq na
buchodonosor rex misit ad con
gregandos satrapas magnatus
et iudices duces et tyrannos et p
fectos omnesq principes et optia
tes regionum ut conueneret ad de
dicationem statue qua creperat
nabuchodonosor rex **T**unc con
gregati sunt satrapes magnatus

Inducit eos in praesentia regis et
uersi principes regis et
ad dedicandam statua[m] qua[m]
exerat nabuchodonosor rex. Et omnes
stabant in conspectu statue. Et
rex clamabat valens. Vobis de
populis tribus et linguis. In hora
qua audieritis sonitu[m] tube et fis-
tule et cytharae sambucarum et psal-
terij et symphonie et uniuscuiusque generis
musicarum cadentes adorate statua[m]
qua[m] constituit nabuchodonosor rex. Si
quis autem non prostiterit adorauerit
eadem hora mittet in fornace ignis
ardentis. Post hec igitur statim ut
audierunt omnes populi sonitu[m] tube et
omnes generis musicarum cadentes omnes
populi tribus et linguae adorauerunt sta-
tua[m] aurea[m] qua[m] constituit nabu-
chodonosor rex. Et statim in ipso tempore accesserunt
viri caldei accusauerunt iudeos.
Inter eos nabuchodonosor regi
et rex babilonis. Tu rex posuisti
decretum tuum ut omnes qui audierint
sonitu[m] tube et uniuscuiusque generis musicarum
prosterant se et adorent statua[m] aurea[m]
si quis autem hoc non fecerit mittam in for-
nace ignis ardentis. Tunc ergo viri
iudei quos constituisti super eam opera
regionis babilonis. Eodem tempore misit
et abdenago viri isti contempserunt
rex decretum tuum. Deos tuos non
colunt et statua[m] tua[m] non adorant.
Tunc nabuchodonosor in furore precepit ut ad-
ducerent viri tales. Qui confestim
adducti sunt in conspectu regis. Pro-
nuntiauitque rex nabuchodonosor eis. Ve-
ne Sidrac misac et abdenago de-
os meos non colitis et statuam
aurea[m] qua[m] constitui non adoratis.

Inducit eos in praesentia regis et
uersi principes regis et
ad dedicandam statua[m] qua[m]
exerat nabuchodonosor rex. Et omnes
stabant in conspectu statue. Et
rex clamabat valens. Vobis de
populis tribus et linguis. In hora
qua audieritis sonitu[m] tube et fis-
tule et cytharae sambucarum et psal-
terij et symphonie et uniuscuiusque generis
musicarum cadentes adorate statua[m]
qua[m] constituit nabuchodonosor rex. Si
quis autem non prostiterit adorauerit
eadem hora mittet in fornace ignis
ardentis. Post hec igitur statim ut
audierunt omnes populi sonitu[m] tube et
omnes generis musicarum cadentes omnes
populi tribus et linguae adorauerunt sta-
tua[m] aurea[m] qua[m] constituit nabu-
chodonosor rex. Et statim in ipso tempore accesserunt
viri caldei accusauerunt iudeos.
Inter eos nabuchodonosor regi
et rex babilonis. Tu rex posuisti
decretum tuum ut omnes qui audierint
sonitu[m] tube et uniuscuiusque generis musicarum
prosterant se et adorent statua[m] aurea[m]
si quis autem hoc non fecerit mittam in for-
nace ignis ardentis. Tunc ergo viri
iudei quos constituisti super eam opera
regionis babilonis. Eodem tempore misit
et abdenago viri isti contempserunt
rex decretum tuum. Deos tuos non
colunt et statua[m] tua[m] non adorant.
Tunc nabuchodonosor in furore precepit ut ad-
ducerent viri tales. Qui confestim
adducti sunt in conspectu regis. Pro-
nuntiauitque rex nabuchodonosor eis. Ve-
ne Sidrac misac et abdenago de-
os meos non colitis et statuam
aurea[m] qua[m] constitui non adoratis.

Que fecerunt iudei in hoc tempore
Et ambulabant in medio flammę
laudantes deum et benedicentes domino deo
autem azarias orauit sic. Domine
deus meus in medio ignis autem. Et
tunc eis dominus deus patrum meorum et

[illegible]

In prima vigilia decantatur et sermo
prope et petico don cognoscant
vinctes qm Inatur ex celsus in
regno homi a cuiusq voluente da
bit illud a quilibet hoies constitut
sup eo hoc populu vidi e rex na
Tu g balthasar mptatq narra
festm qz om s sapientes regni
mei no queut solucm edic m
tu ac potes qz pps deoz pcep
te e **T**uc damel au no baltha
sar cepit mē semetipm tacitus
cogita qz homi vna a cogitaco
eius coturbabat eu **I**ndene ac
rex ait **B**althasar et iēptaco
nes eius no coturbat te **I**ndt
balthasar a dixit dnc mī sop
mū hys qui te odere a iēptaco
eius hostibus tuis sit **A**rbore
qua vidisti sublimem atq ro
busta cuius altitudo pēgit usq
ad celu et aspectus ei i omē
terra et ram eius pulcherrimi
et fructus eius mmi **E**sta
om i ea sube ea hītares bestie
agri et ramis ei aues celi
comorates **T**u es rex q mag
nificus es et ualuisi a mag
nifico tua creuit a plicuit usq
ad celu **E**t ptas tua usq ad
terminos amuse ere **Q**u ac vid
rex vigilem et sem de pende
de celo a dice **E**uccidite arbo
rem a dissipate illa **A**ttame
germen radiau eius itra dit
rite et vinciatur ferro a ere
i herbis foris a voc ali qppgat

et tu fecisti...
septem diebus...
in septem diebus...
volet dno meo regi...
horibus et tu bestie...
fuit tuus et fenu...
et uide celi...
mutabitur sup te...
dnetur exaltatus...
et nuncupat voluit...
at precepit ut...
radicu eius...
tibi manebit...
te esse celeste...
copiam meam...
tua elemosinis...
tes tuas...
forfitan ignoscat...
tuis...
regis post fine...
babylonis...
rex et ait...
magna qua ego...
mu regni...
mee et in gla...
ad huc...
Vox de celo...
chadopor rex...
ate et ab hoibus...
tu bestie...
fenu...
ipa mutabitur...
q dnatur exaltatus...
et tu voluit...
hoca fmo...
regem...
e et fenu...
celi corpus...
capilli...
et ungues...
vires aniu...
igitur post finem

et tu fecisti...
reddidit...
et nuncupat...
fenu...
na et regnum...
gnatione...
apud cu...
Iuxta voluntate...
ta in virtutibus...
ere et no...
2 dicat ei...
reus...
ad honore...
puem...
ad me...
et optimates...
ingratius...
regno meo...
miseria...
Nunc igitur...
nisco et glorifico...
oia opa...
cia 2 gradietes...
B alleluia...
grande convivium...
suis mille...
pua bibebat...
rex 2a temulentus...
vasa argentea...
portauit...
de templo...
et eis rex...
q eius et...
ta sua...
apportauit...
i nrm...
tes eius...
bebat...
aureos...
reos...
hoca apparuerunt...

scribentem omnia in tabulis
iussitque pueri eundem regem
apprehendere et oculos manus
et pedes eius ligare. **Et** cum
et cogitationes eius turbabat
eum et copages regis eius solue-
bantur et genitricem eius ad senium
collidebantur. **Et** proclamavit itaque
rex fortiter ut introducerent ma-
gos caldeos et aruspices et plo-
que rex ait sapientibus babilonis
Quia legem scripturam hanc et
interpretationem eius manifesta mihi fecit
purpura vestietur et torquem
aureum in collo habebit et circuli regis
mei erunt. **Tunc** ingressi sunt omnes
sapientes regis non potuerunt
scripturam legem interpretari
indicare regi. **Un** rex balthazar
satis turbatus est et voluit illi
mutatus est. **Et** et optantes ei co-
turbabantur. **Regina** autem per non quod
acciderat regi et optantibus eius
domum coniunx ingressa est et plo-
que ait. **Re**x aeterni viue. **Et** te
conturbat cogitationes tue regis
facies tua immutetur. **Est** ei vir
in regno tuo qui spiritum deorum scire
possit et in diebus prius tui
fida et sapia iuncta est ei. **Ha**
et rex nabu² princeps principum
magorum et interpretum caldeorum
et aruspicum constituit eum princeps
tuus rex quia spiritus amplior et
prudens intelligens atque inter-
pretans populum et ostensio peccatorum
ac solutio ligamentorum in te sit. **Et**
Hoc enim damiele cui rex imposuit
nomen balthazar. **Tunc** itaque da-
mel vocatur et interpretans mirum

Interpretans et mirum. **Et** cum
regem. **Id**que rex ait. **Da** me da-
mel de scriptura interpretans. **Iude** que
adventum regis mei de iudea
hodie de te quod spiritum deorum habe-
as et scia intelligens atque sapia
apliores in te sit. **Et** ne in-
gressi sunt in conspectum meum sapientes
magi ut scripturam hanc legerent
et interpretationem eius indicarent mihi
et nequere sensu finem huius
edice mihi. **Porro** ego audiui de te
quod tu possis obscuram interpretari
et ligata dissolvere. **Si** ergo vales
scripturam hanc legere et interpretationem
eius mihi indicare purpura vestie-
ris et torquem aureum circa collum
tuum habebis et circuli regis mei
erunt princeps. **Ad** que respondens da-
mel tota regem ait. **Munera** tua
sint tibi et dona domus tue altari
da. **Scriptura** autem hanc legam tibi rex
et interpretationem eius ostendam tibi.
Et rex. **Deus** altissimi regni et
magnificencia glorie et honoris dedit
nabuchodonosor patri tuo. **Regem** mag-
nificencia qua dedit ei omnes
populi tribus et lignis tremebant
et metuebant eum. **Quos** volebat
interficere et quos volebat per-
cutere et quos volebat exal-
tabat et quos volebat humiliabat.
Quando autem eleuatus est cor eius et
spiritus illius obfirmatus est ad su-
perbia deponitus est de solio regni
sui et gloria sua ablata est ei et as-
pex hominis eiectus est. **Et** cor
eius in bestia positum est et cum on-
gria cadaverum eius fenuit quod
ut bos comederat et rore celi corpus

Ego ostendi tibi quod non
a nouissimo maledictum quod
reputas sine fine. **H**ic dicitur
• **H**abere cornua. **E**go maledixi et
p[er]fecit. **P**orro h[ic] dicitur caput
grece et a cornu g[ra]de quod est
in oculis et ipse est rex p[ri]m[us] et
ad finem illo sumptetur m[er]it[us].
illos m[er]it[us] reges sue de gente copu-
gent sed non in fortitudine eius.
Et post regnum eius cum creuerit
iniquitates consurgit rex prudens
facie et intelliges p[ro]phetas et
robabitur fortitudo eius sed non
in viribus suis et sup[er] ip[s]um acci-
piet vniuersa vastabit et p[er]spicietur
et faciet et m[er]it[us] faciet robustos
et p[er]m[an]et sicut secundum voluntatem suam.
Et dirigetur dolus in manu eius
et cor suum magnificabit et copu-
ret om[n]es occidet p[ri]mos et contra
p[ri]ncipem p[ri]ncipium consurgit et sine
manu coteretur. **E**t visio rappe
et mac[ula] q[uod] dicta est va[ri]a est. **T**u g[er]o
signa visionis quia post dies mul-
tos eris. **E**t ego daniel lagui
et egrotavi p[er] dies p[ri]mos. **T**uq[ue]
fueris facieb[us] opa regis et
stupescas ad visionem et non
erit qui interpretetur ei. **W**
In anno p[ri]mo daniel filij **I**ssiveti
de semine medor[um] q[uod] impauit sup[er]
regnum chaldeor[um]. **I**n anno vno reg-
ni eius **E**go daniel intellexi
in libris num[er]i an[no]r[um] de q[uod] factu[m]
est p[ri]mo d[omi]ni ad **I**erusalem p[er]fecta
ut compleretur desolatio n[ost]ra
h[oc] am[en]. **E**t populi facie mea ad

Ego ostendi tibi quod non
a nouissimo maledictum quod
reputas sine fine. **H**ic dicitur
• **H**abere cornua. **E**go maledixi et
p[er]fecit. **P**orro h[ic] dicitur caput
grece et a cornu g[ra]de quod est
in oculis et ipse est rex p[ri]m[us] et
ad finem illo sumptetur m[er]it[us].
illos m[er]it[us] reges sue de gente copu-
gent sed non in fortitudine eius.
Et post regnum eius cum creuerit
iniquitates consurgit rex prudens
facie et intelliges p[ro]phetas et
robabitur fortitudo eius sed non
in viribus suis et sup[er] ip[s]um acci-
piet vniuersa vastabit et p[er]spicietur
et faciet et m[er]it[us] faciet robustos
et p[er]m[an]et sicut secundum voluntatem suam.
Et dirigetur dolus in manu eius
et cor suum magnificabit et copu-
ret om[n]es occidet p[ri]mos et contra
p[ri]ncipem p[ri]ncipium consurgit et sine
manu coteretur. **E**t visio rappe
et mac[ula] q[uod] dicta est va[ri]a est. **T**u g[er]o
signa visionis quia post dies mul-
tos eris. **E**t ego daniel lagui
et egrotavi p[er] dies p[ri]mos. **T**uq[ue]
fueris facieb[us] opa regis et
stupescas ad visionem et non
erit qui interpretetur ei. **W**
In anno p[ri]mo daniel filij **I**ssiveti
de semine medor[um] q[uod] impauit sup[er]
regnum chaldeor[um]. **I**n anno vno reg-
ni eius **E**go daniel intellexi
in libris num[er]i an[no]r[um] de q[uod] factu[m]
est p[ri]mo d[omi]ni ad **I**erusalem p[er]fecta
ut compleretur desolatio n[ost]ra
h[oc] am[en]. **E**t populi facie mea ad

et pedes eius et non timuit
et non timuit
tudis. **A**udi ait ego daniel
visione quod vidi virum qui erat me
cum non videretur sed et non minus
irruit super eos et fugerunt et abscondi
tu. **E**go de relictis solus vidi vi
sionem grande hanc et non rema
sit in me fortitudo sed et propter mea
mutata est in me et emarcui non
habui in me quiddam virum. **E**t audi
ui vocem sermonum eius et audiebam
cebam conspernatum super faciem mea
voluisti meus habebat. **E**t ecce
manus tetigit me et erexit me super
genua mea et super articulos ma
nuum meorum et dixit ad me. **D**aniel
vir desideriorum intelligere vis que
ego loquor ad te et scis in gradu tuo
huc et missus sum ad te. **C**umque dix
isset in sermone istu steti tremens
Et ait ad me. **N**oli timere daniel quia
ex die primo quo posuisti cor tuum
ad intelligendum ut te affigerem
in conspectu dei tui exaudietur pro
tuo et ego vici propter sermones tuos.
Prius autem regni per te restitue
michi viginti annis diebus. **E**t ecce
michael comes de principibus pri
mis venit in adiutorium meum et
remansi ibi in regem per te. **V**eni
autem ut docerem te que ventura sunt
populo tuo in novissis diebus quoniam ad
hanc visionem indiges. **C**umque loqueretur
michi huiusmodi verba. **R**ecitavi verbum
meum in terra et tacui. **E**t ecce quasi
filius filii hominis tetigit labia
mea et aperiens os meum locutus
sum et dixi ad eum qui stabat contra
me. **D**ne mihi in visionem tua dissolue

que
meum
et in me in manu
meus intelligit. **E**t respondit
me quia visio hominis et confortata in me
et dixit. **N**oli timere daniel desideriorum
per te tibi. **C**onfortatus est et ego respondit
tunc loquitur meum coram me et dixi
loquitur dne mihi quia confortasti me.
Et ait. **N**unquid scis quare veni
ad te et ne recitar ut plerumque ad
principem per te. **C**um ergo egredieris ap
paruerit princeps per te. **G**ratias
memento. **V**erumtamen amittabo tibi quod
exposui in scriptura veritatis et
nemo est adulter meus in omnibus
hinc nisi michael princeps vestri.
Audi ait ab anno primo. **C**um
daniel medi stabat ut confor
taretur et roboraretur. **E**t nunc
veritate amittabo tibi. **E**cce adhuc
tres reges stabunt in persequenda et quarta
dilatabitur opibus minime super oves
et cum invaserit diuinitas sua con
cietur omnis aduersus regnum grecie.
Exurgit vero rex fortis et dominabitur
potestate multa et faciet quod placuerit
ei. **E**t cum steterit totus regnum
eius et diuidetur in multas partes
sed non in posterum eius neque scilicet
potentia illi qua dominatus est. **E**ra
cerabit ei regnum et in opibus ex
ceptis hinc et confortabitur rex
austri et de principibus et pualle
bit super eum et dominabitur diebus nulla
enim dominus eius et post finem an
norum federabitur filiaque regis austri
veniet ad regem aquilonis facere
amicicia et non obestur fortis
brachium non stabit semine eius et multum

et faciet ei ad
 faciem suam ad insulas et
 insulas et cessare faciet pu
 erum et puerum suum et obprobrium
 eorum in eu et contumeliam faciet suam
 ad impium et faciet et ipse et cor
 ruerit et non inueniet et stabit in
 loco eius vilissimus et indignus deinde
 regio et in paucis diebus contem
 netur in furore neque in plio et stabit
 in loco eius despectus et non tribu
 etur ei honor regius et veniet
 clam et obprobrium regni in fraudu
 lecia et brachia pugnantis ex pug
 nabunt a facie eius et contemntur
 Insuper et duo sedes et post incia
 as faciet in illo doli et astudet
 et superabit in medio populo et ha
 buerit et vbera vberis ignediet
 et faciet que non fecerit prius et
 et patres patrum eius et apud
 piam et diuicias eorum dissipabit
 et contra firmissimas cogitationes
 imiet et hoc usque ad tempus et co
 ritabit fortitudo eius et cor eius
 aduersus regem austri in exatu mag
 no et rex austri provocabit ad
 bellum in armis auxiliis et fortibus
 nimis et non stabit quia inibit
 aduersus eum copia et comedentes
 panem cum eo contemnt illud exatuse
 eius opprimetur et cadet interfecti
 eius pluri Quorumque regum cor erit
 ut malefaciat et ad mensam vnam
 medacia loquetur et non perficient
 quia ad hoc finis in aliud tempus
 et reuertetur in terram suam cum opibus
 multis et cor eius aduersus testa
 mentum semper et faciet et reuertetur

et faciet ei ad
 faciem suam ad insulas et
 insulas et cessare faciet pu
 erum et puerum suum et obprobrium
 eorum in eu et contumeliam faciet suam
 ad impium et faciet et ipse et cor
 ruerit et non inueniet et stabit in
 loco eius vilissimus et indignus deinde
 regio et in paucis diebus contem
 netur in furore neque in plio et stabit
 in loco eius despectus et non tribu
 etur ei honor regius et veniet
 clam et obprobrium regni in fraudu
 lecia et brachia pugnantis ex pug
 nabunt a facie eius et contemntur
 Insuper et duo sedes et post incia
 as faciet in illo doli et astudet
 et superabit in medio populo et ha
 buerit et vbera vberis ignediet
 et faciet que non fecerit prius et
 et patres patrum eius et apud
 piam et diuicias eorum dissipabit
 et contra firmissimas cogitationes
 imiet et hoc usque ad tempus et co
 ritabit fortitudo eius et cor eius
 aduersus regem austri in exatu mag
 no et rex austri provocabit ad
 bellum in armis auxiliis et fortibus
 nimis et non stabit quia inibit
 aduersus eum copia et comedentes
 panem cum eo contemnt illud exatuse
 eius opprimetur et cadet interfecti
 eius pluri Quorumque regum cor erit
 ut malefaciat et ad mensam vnam
 medacia loquetur et non perficient
 quia ad hoc finis in aliud tempus
 et reuertetur in terram suam cum opibus
 multis et cor eius aduersus testa
 mentum semper et faciet et reuertetur

et reuelat ad nos
simile nouissimu
cu triceret et romani et p
etur et reuelat et indignabitur
contra testamentu suu et a facit
reuelat q et cogitabit aduersu eos
qui deliquerunt testamentu suu et
et brachia ex eo stabunt et polluet
ex eo suu et fortes et auferent
iuge sacru et dabit abhoracoe
in deplacone et impij i testa
similabunt fraudulenter pplus
at sciens deu suu obtrahit et faci
et et docti in pplus docebunt plimos
et rucunt in gladio et i flama in
captitate et i rapina diep tunc
conuerit subleuabunt auxilio
puulo et applicabunt eis plim stau
dulenti et de eruditio rucit ut
conflent et eligantur et de alle
tur usq ad tempus pfirmu et
adhuc aliud tempus est et fa
riet usq uoluntate sua rex et ele
uabitur et magnificabitur ad
usq omes deu et aduersu deu deap
loqitur magnifica et dirigetur
don compleat macudia ppetra
ta e quippe diffinico et deu patre
suoz no reputabit et cu i con
cupiscencia femina n queq deap
curabit ad qua aduersu omnia
consurget et cu ad moazim in
loco suo uenabit et deu quem
ignoraueat ptes eius colet et lu
ro et argento et lapide pioso re
busq piosis et facit ut mu
nat moazim cu deo alico que
cognouit et multiplicabit glori
et dabit ei pte i multis et etia

et reuelat ad nos
q reuelat ad nos
a glorio et etia et etia
et classe magna et igne et etia
et conit et ptingit et etia
in etia glori et etia conit
et etia sole saluabit et etia
eius et etia et etia et etia
filioz amon et etia et etia
suu et etia et etia et etia
giet et etia et etia et etia
ri et argenti et etia et etia
egipti p libias et etia et etia
pbit et etia et etia et etia
oriere et ab aquiloe et etia in
multitudine magna et etia et etia
facit plimos et figet tabna
suu in maria sup mote et etia
et sem et etia usq ad sumit
eius et etia et etia et etia

Capitulum
et etia et etia et etia
pnceps magnus qui stat pro
filioz pti tui et etia et etia
le no fuit ex eo quo getes esse
ceperunt usq ad tempus illud
et in tpe illo saluabit pti tui
ois q uictus fuit pti tui
uite et etia et etia et etia
in etia pulue et etia et etia
uita et etia et etia et etia
videat semp et etia et etia
fulgebunt quasi splendor firma
meti et etia et etia et etia
multos q stelle in ppetuas et etia
et etia et etia et etia et etia
et signa libri usq ad tempus sta
tutu pti tui et etia et etia
et etia et etia et etia et etia
et etia et etia et etia et etia

senes inter eos alius erat. **E**t
at egressi essent. **C**um
runt duo senes et accesserunt
et dixerunt. **E**ne ostia pomerij
faspit et nemo nos videt et concu-
piscia tui sumus. **Q**uare te asso-
tine nobis et commisce nobiscum
et si nolueris dicam testis
cont te quod fuit tecum iuuenis et ob
hac causam commiscu puellam a te
Ingemuit susana et ait. **A**ngus-
ticum fuit undique. **S**i enim hoc ego
mors mihi est si autem non ego non est
fuga. manum vram. **S**ed melius
est absque opere incidere in manus
vras quam peccare in conspectu domini. **E**t
exclamavit voce magna susa-
na. **E**xclamauit autem et senes ad-
uersus eam. **E**t cecidit vna et aperuit
ostia pomerij. **C**um autem audissent
clamorem i pomerio famula domus
irruere per posticum ut viderent quid
na esset. **P**ostquam autem senes locuti
fuit erubuerunt sui vehementer
quia nunquam fuerat dictus sermo
huiusmodi de susana. **E**t facta est
dies castitatis. **C**umque venisset populus ad
vnum eorum ioachim. **V**eneruntque duo
prophete pleni iniqua cogitatione ad-
uersus susana ut interficerent eam. **E**t
dixerunt coram domino populo. **M**ittite ad
susana filiam elisabe uxorem ioachim
et statim interficiat. **E**t venit cum pa-
rentibus et filiis et amicis et vni-
uersis cognatis suis. **P**orro susa-
na erat delicata nimis et pulchra
facie. **A**t iniqui illi iusserunt ut dis-
coopiretur. **E**rat ei coopta ut
vel sic faceretur decore eius. **P**le-
bat igitur sui et omnes qui nouerant eam

Itemque duo populi
ad eam. **E**ne ei res est filiarum
habet in domo. **E**t dixerunt prophete
in deridulum in pomerio populi.
Ingressi sunt et cum duabus puellis
et clausit ostia pomerij et dimisit
puellas. **V**enitque ad eam adolescens
qui erat absconditus et concubuit cum
ea. **P**orro nos cum essemus in agro
pomerij videntes iniquitatem que
erant ad eos et vidimus eos prius
commisceri et illa quidem non quimus
comprehendere quia scire nos eam et
apertis ostiis exiit. **H**ac autem cum app-
rehendissent. **I**ntrogauimus eam quid
na esset adolescens et noluit idcirco
nobis. **I**ngressi testes sumus et cre-
didit eis multitudo qui senioribus
populi et iudicibus et condempnauerunt
eam ad mortem. **E**xclamauit autem voce
magna susana et dixit. **E**ne de-
etne qui absconditorum es cognitor
qui nosti omnia antequam fiant. **T**u scis quoniam
falsum tulit contra me testis et
ecce morior cum masculis corporis feceris
que isti malefice composuerunt ad-
uersus me. **E**xaudiuit autem dominus vo-
cem eius. **C**umque duceretur ad mortem
susana. **D**ominus spiritum suum pueri iunioris
cui nomen amiel. **E**t exclamauit voce
magna. **I**stud ego sum a sanguine
huius. **E**t conuersus ad eam dixit populus
dixit. **Q**uare est iste sermo quem tu
locutus es. **Q**ui cum staret in medio
coram eis. **S**ic statim filii ipsi non
iudicantes neque quod verum est cog-
noscentes condempnasti filiam ipsam.
Fecistis enim ad iudicium quod falsum testis

Dixit dominus ad me. **Adhuc**
ta iudicabit membra tua. **Adhuc**
qm no ipa voca mea. **Adhuc** ego non
vir eius. **Adhuc** formidationes
suas a facie sua. **Adhuc** adulteria sua
de medio vber suorum. **Adhuc** ego
possem ea munda. **Adhuc** statua eam
secundum die natiuitatis sue. **Adhuc** pona
ea q solitudine. **Adhuc** statua ea vultu
et a via et mactia capiti a fi
lioz illius. **Adhuc** miseretor qm filij for
nicationis sue q fornicata e. **Adhuc**
ego et confusa e q coarpit eos.
Adhuc dixit. **Adhuc** post amatores
meos qui dant panes m et aquas
meas. **Adhuc** lana mea. **Adhuc** lnu meu
et oleu meu. **Adhuc** potu meu. **Adhuc** ego
et sepiam vias tuas. **Adhuc** sepiam
et sepiam ea mactia. **Adhuc** sepiam
suas no iuciet. **Adhuc** sequet ama
tores suos et no apprehendet eos.
et qret eos. **Adhuc** no iuciet. **Adhuc** dixit. **Adhuc**
da et reuertar ad viru meu. **Adhuc** pore
quia bn m tue ead magis qm nunc.
Adhuc hec nesciuit q ego dedi ei
frumetu. **Adhuc** vinu. **Adhuc** oleu. **Adhuc** argetu
multiplicavi ei et auru que se
terunt baal. **Adhuc** dedit coitatu. **Adhuc** sumu
frumetu meu. **Adhuc** vinu meu. **Adhuc** lpe
puro et librabo lana mea. **Adhuc** lnu
meu q opiebat ignominia. **Adhuc**
Adhuc nunc reuelabo stulticia eius
i oculis amatoz eius. **Adhuc** vir no
eruet ea de manu mea. **Adhuc** cessat
fania omne gaudiu eius. **Adhuc** Collec
mitate eius et neomenia. **Adhuc** et
salvatu. **Adhuc** et oia festa tepoz
eius. **Adhuc** corru panu vinu eius
et flau eius. **Adhuc** de quibus dixi. **Adhuc**
cedes hec mee sunt quas dedit.

Adhuc dixit dominus ad me. **Adhuc**
ta iudicabit membra tua. **Adhuc**
qm no ipa voca mea. **Adhuc** ego non
vir eius. **Adhuc** formidationes
suas a facie sua. **Adhuc** adulteria sua
de medio vber suorum. **Adhuc** ego
possem ea munda. **Adhuc** statua eam
secundum die natiuitatis sue. **Adhuc** pona
ea q solitudine. **Adhuc** statua ea vultu
et a via et mactia capiti a fi
lioz illius. **Adhuc** miseretor qm filij for
nicationis sue q fornicata e. **Adhuc**
ego et confusa e q coarpit eos.
Adhuc dixit. **Adhuc** post amatores
meos qui dant panes m et aquas
meas. **Adhuc** lana mea. **Adhuc** lnu meu
et oleu meu. **Adhuc** potu meu. **Adhuc** ego
et sepiam vias tuas. **Adhuc** sepiam
et sepiam ea mactia. **Adhuc** sepiam
suas no iuciet. **Adhuc** sequet ama
tores suos et no apprehendet eos.
et qret eos. **Adhuc** no iuciet. **Adhuc** dixit. **Adhuc**
da et reuertar ad viru meu. **Adhuc** pore
quia bn m tue ead magis qm nunc.
Adhuc hec nesciuit q ego dedi ei
frumetu. **Adhuc** vinu. **Adhuc** oleu. **Adhuc** argetu
multiplicavi ei et auru que se
terunt baal. **Adhuc** dedit coitatu. **Adhuc** sumu
frumetu meu. **Adhuc** vinu meu. **Adhuc** lpe
puro et librabo lana mea. **Adhuc** lnu
meu q opiebat ignominia. **Adhuc**
Adhuc nunc reuelabo stulticia eius
i oculis amatoz eius. **Adhuc** vir no
eruet ea de manu mea. **Adhuc** cessat
fania omne gaudiu eius. **Adhuc** Collec
mitate eius et neomenia. **Adhuc** et
salvatu. **Adhuc** et oia festa tepoz
eius. **Adhuc** corru panu vinu eius
et flau eius. **Adhuc** de quibus dixi. **Adhuc**
cedes hec mee sunt quas dedit.

et dno ordo annuere. **Et** dnm ad ea **Et** dnm mlti
 et peccatis meo et no formidabo
 et dno dno mlti et ego expe
 tabo te quia dicit mlti et dicit
 filij isrl sine rege et sine prince
 et sine sacerdote et sine altari et si
 ephod et sine thetaphim **Et** post
 hoc reuertetur filij et queret dnm
 deum suum et dauid rege suum et pau
 cut ad dnm et ad bo et in novis diebus

Huic omni dñi filij ipe **Cum**
quia iudiciu dño tu hitorali
tenet. **N**o e em vitas no e ma
et no e scia dei m tra **M**ile dñm
et mendaciu z horidū z furtu z
adulteriu z ondaunt z sagwis
sagwome tetigit ppe hoc lugebit
stu et mfirmabit ois q hitorat
ca In bestia agri z i volucre celi
Sed et pisces muis congregabūt
Uerutū vniūsq; **I**no **g**audi
cet z no arguetur vir pplus ei
tius sicut hñ qui contradicit
sacerdoti **E**t corruet hodie z cor
ruet ead ppha tecu **N**ote ead
eade fca matre tua corruet p
meis eo q no habuerit sacraa
Quia tu piam repulisti repellā
te et ego ne sacerdos fugaris
m **E**t oblita es leges dei tui obli
uisti filios tuos et ego scd mlt
titudiez corp pceptauerit m dñi
Glam corp i ignomiam comuta
bo **P**raa ppli mei comedet z admi
nitate corp subleuabunt auis corp
Et erit sicut pplus sic sacerdos **E**t
visitabo sup eu vias eius z cogi
tacoēs eius reddā ei z comedent
et no saturabuntur formati sui
et no cessauerit qm deu deliquit

et non castus. **F**ormatus enim
est super pedes eius. **B**aculus
etiam tenuit et **U**pus ei fornicatio
ni decipit eos. **F**ornicati sunt a
deo suo. **S**up. capita motu fac
ficabant et sup. colles accedebant
et immiamata. **S**ubt. quercu et
ipsum et thebim quia boni out
umbra eius. **I**deo fornicabatur
filie vire et sponse vire adultere
erunt. **N**o. vultus sup. filias vras
tu fuerit fornicate non sup. spo
sub vris tu adulterare. **Q**ui ip
tu meritis confabatur et tu
effematis sacrificabat et ipse
no. intelliges manipulat. **S**i for
nicatus tu israel no. d. h. q. salte
uida et nolite mgn. d. i. galgala
et ne ascenderitis i. bethauen m.
uidueritis. **V**init d. n. s. m. sicut
vacca lasciuia d. d. h. i. israel
nuc. p. p. e. d. n. s. q. agni m.
litudine. **P**articeps ydolo. e. effu
um. **I**ste cu. sepa. e. d. d. d.
e. p. fornicate fornicati s. d. d.
erunt. **A**fferre ignominiam p. tecto
re. e. uis ligauit cu. sp. s. i. alie. p. u.
to. f. d. e. t. u. a. s. a. c. r. i. f. i. c. i. o. s. u. i. s. **T**
A d. d. e. h. o. r. s. a. c. c. i. d. o. t. e. s. i. a. t. t. e. n.
Dice domus israel et domus regis
ausultate quia vobis iudicium
est qm laqueus facti estis p. pecu
lacioni et sicut reth. e. p. p. s. i. d.
sup. motem thabor et victimas
decimastis. s. i. p. s. i. m. d. et ego eru
dutor om. e. p. s. **E**go p. r. o. e. f. f. r. a. y. m.
et israel no. est abscondita a me
quia nuc. fornicatus e. e. f. f. r. a. y. m.
et contaminatus e. israel. **N**o. d. a. b. e.
cogitationes suas ut reuertatur

ad 3. In domo sua et spiritus
in corde et in medio ecclesie
cognouerunt et uidetur
galaad ipse in facie eius et ipse
et effraym ruerunt in iusticia sua
et uet etia iuda cu eis. In ggg
T fuit et in armis suis vadunt
ad querendum domum et non inueniunt
Abelatus e ab eis. In domo priuati
fuit quod filios alienos genu
erunt. Nunc deuorabit eos men
tis cu ptibus suis. Clagite hic
galaad cima in galba / tuba in fama vbi
fuit in bethlaem post terram tuam
kenyamin effraym in desolatis
eis in die correptionis in tribubus
ipse ostendi fidem. Facti sunt priuati
per iuda qui affluentes domum pro
eos effundit qui aqua nostra meam
calupnia pacis e effraym sic
tuis iudicio qui cepit abire post
sordem. Et ego qui tunc effray
et qui putredo domui iuda. Et ui
dit effray laguerie suus et iuda
vinculu suu. Et abiit effray ad
assur et misit ad rege vltiore
et ipse non potuit sanare vos ne
plius potuit a uobis amiculum
qui ego qui leena effray et qui ca
tulus leonis domui iuda. Ego
ego capia et vada et tolla et non
est qui eruat. Vades reuertar ad
locu meu donec deficiatis et
queratis faciem meam. **CV**
In tribulatione sua mane copu
get ad me. Vite et reuertamur
ad domum quia ipse cepit et sana
bit nos / pariet et curabit nos
diuificabit nos post duos dies
in die etia suscitabit nos et uiue

in ggg. In domo sua et spiritus
in corde et in medio ecclesie
cognouerunt et uidetur
galaad ipse in facie eius et ipse
et effraym ruerunt in iusticia sua
et uet etia iuda cu eis. In ggg
T fuit et in armis suis vadunt
ad querendum domum et non inueniunt
Abelatus e ab eis. In domo priuati
fuit quod filios alienos genu
erunt. Nunc deuorabit eos men
tis cu ptibus suis. Clagite hic
galaad cima in galba / tuba in fama vbi
fuit in bethlaem post terram tuam
kenyamin effraym in desolatis
eis in die correptionis in tribubus
ipse ostendi fidem. Facti sunt priuati
per iuda qui affluentes domum pro
eos effundit qui aqua nostra meam
calupnia pacis e effraym sic
tuis iudicio qui cepit abire post
sordem. Et ego qui tunc effray
et qui putredo domui iuda. Et ui
dit effray laguerie suus et iuda
vinculu suu. Et abiit effray ad
assur et misit ad rege vltiore
et ipse non potuit sanare vos ne
plius potuit a uobis amiculum
qui ego qui leena effray et qui ca
tulus leonis domui iuda. Ego
ego capia et vada et tolla et non
est qui eruat. Vades reuertar ad
locu meu donec deficiatis et
queratis faciem meam. **CV**
In tribulatione sua mane copu
get ad me. Vite et reuertamur
ad domum quia ipse cepit et sana
bit nos / pariet et curabit nos
diuificabit nos post duos dies
in die etia suscitabit nos et uiue

in ggg. In domo sua et spiritus
in corde et in medio ecclesie
cognouerunt et uidetur
galaad ipse in facie eius et ipse
et effraym ruerunt in iusticia sua
et uet etia iuda cu eis. In ggg
T fuit et in armis suis vadunt
ad querendum domum et non inueniunt
Abelatus e ab eis. In domo priuati
fuit quod filios alienos genu
erunt. Nunc deuorabit eos men
tis cu ptibus suis. Clagite hic
galaad cima in galba / tuba in fama vbi
fuit in bethlaem post terram tuam
kenyamin effraym in desolatis
eis in die correptionis in tribubus
ipse ostendi fidem. Facti sunt priuati
per iuda qui affluentes domum pro
eos effundit qui aqua nostra meam
calupnia pacis e effraym sic
tuis iudicio qui cepit abire post
sordem. Et ego qui tunc effray
et qui putredo domui iuda. Et ui
dit effray laguerie suus et iuda
vinculu suu. Et abiit effray ad
assur et misit ad rege vltiore
et ipse non potuit sanare vos ne
plius potuit a uobis amiculum
qui ego qui leena effray et qui ca
tulus leonis domui iuda. Ego
ego capia et vada et tolla et non
est qui eruat. Vades reuertar ad
locu meu donec deficiatis et
queratis faciem meam. **CV**
In tribulatione sua mane copu
get ad me. Vite et reuertamur
ad domum quia ipse cepit et sana
bit nos / pariet et curabit nos
diuificabit nos post duos dies
in die etia suscitabit nos et uiue

Quoniam sanare vellem ipse reue
lata e iniquitas effray et
malicia samarie quod operati sunt in
dactu. Et fur ingressus e spoliis
latrocinis foris. Et ne forte di
cat in cordibus suis omnia mali
cia eorum me recordatus. Nunc cir
cuedert eos aduocatos sue co
ra facie mea. Facite sicut in mali
cia sua letificauerunt rege et in me
dactis suis principes. Quis aduoc
ratus qui clibanus suus a coque
te. Quicquid paululu ciuitas a
comptioe fermeli don ferme
taretur totu dies regis in co
perut principes furere a vino. **CVI**

Non enim est deus qui
supra omnia dea et critica dea
torculari non pastor et vinu
meat eis Non habitabit in
domu eius et effray i egiptu et
i affray pollutu comedit Non
habitabit domo vinu et non plige
but ei sacrificia corp qd pame
lugrat Vnde qui comedit eu
totamta butur qd pame corp die
ipso no mirabit a domu dm
Quid facietis in die pccpni
i die festivitatis dm Ene em
pfecti sut a vastitate Egiptu
congregabit eos mephie ppe
licet eos Desiderabile argenti
corp vicia hereditabit laipam
tabernaculis corp Veniet dies
visitacois Veniet dies vtrubuo
no Deitate yrl stultu ppe ta
in sum vnu speciale ppe mul
titudine iniquitatis tue et mul
tudo amerie Speculator effray
tu deo meo ppe laque ruine
scus e sup omis vial et isama
in domo dei eius p fide pecc
ucte ei sicut in diebus galba
recordabit iniquas corp et visi
tabit ppa corp qd vual i depro
ivem yrl Quasi pma pomle
fleulne i cacume eius vidi pa
tres corp Ipi at mtrauerit ad
belphegor et alienati sut i co
fusione et facti sut allegoria
sup ea que dilexere Effraym
quasi aus auolauit Gla corp
a partu et abuteo et a conaptu
qd i enutricie filios suos abs
q libeis eos facia i qd illy Sed
et ve eis cu reaspo ab eis Eff
fraym ut vidi tyras cat fudata

ipulqum
misi cor filios
Dne dnd dabit eis
vnu ppe lem sine libeo rubia
aricia Dms naxae corp qd
gal qd ibi ppe qd habue
ppe malicia aduenerit corp de
domo mea cicia eos no adda
ut diliga eos omis pnapes corp
recedet ppassus e effraym
radix corp opscata e fructu
nequaqi faciet Qd et si genu
erit interficia amari fia vtr
corp Abiact eos deus meus
qd no audiet eu et est vngi naco
Unde si non dicitur **Cap x**
fructus adequatus est ei
et in multitudine fructus sui mul
tiplica altaria vix vberitatem
et sue epubeauit simlactre
Iuipio e cor corp ne mteribue
Ipe cosenger simlactre corp de
populabitur aras corp qd nuc
dicent No e rex nobis Non em
timem dm et rex quid faciet
nobis loqm va visiois vtilis
et ferictis fedus tu medacio
et germabit qd amantudo iudi
tu sup sulcos agri Vnam be
thauen coluere hntes es fama
rie qd luxit sup eu ppe et
editui eq sup eu epulauit
i gla eq quia migravit ab ea
Siquide et ipe in assue delata
est mun regi vltori Confuso
effray capiet et confudet ipe
in voluntate sua Transue fi
rit samaria regu suu qd puma
sup facie aq Et digredentur ex
celso ydoli pcam yrl laipia et
tribulus ascendet sup aras corp
et dicit motibus opite nos et

percuti de egypto ad
de terra egypti ad
na in tabernaculo
festivitatis et locutus
percuti et ego visiones
tui et in manu percuti
tu Si in galgal ydolo tame
frustra erant in galgal bo
bus ymolantes Nam et altaria
eorum qui acui super sulcos agri
Fugit iacob in regionem syrie
percuti in ymo et in ymo
percuti In galgal ac eduxit dñs
isrl de egypto et in galgal suat
e Ad iracundiam me provocavit
effraym in amaritudinibus suis
et sanguis eius super eum veniet
et obprobrium eius restituet ei do
minus Deus suus

Cap. XVII

Liquete effraym hominem
iniquum et deliquit in iudicio
et mortuus est Et nunc addidit
ad percutiendum fecerunt sibi costla
tile de argenteo pro quo similitudo
ydolorum factura accipit totum
hinc ipsi dicunt ymolate homines
vitulos adorantes Deo erunt
qui nubes matutina et sicut ros
matutinus propter sicut pulvis
turbine raptus ex arca et sicut
fumus de fumo Ego ac dñs de
tuus ex terra egypti et deum ab ipso
me nesciens Et saluator non est
propter me Ego cognovi te in deserto
in terra solitudinis ubi pascua sua
et ad impleri sunt et saturati ele
navit cor suum et oblitus sum mei
Et es eis qui leena sicut pardus
in via affricorum Curra eis qui
versa raptis catulis et dirupam
interiora reorum eorum et consumam

et eis qui leena sicut pardus
in via affricorum Curra eis qui
versa raptis catulis et dirupam
interiora reorum eorum et consumam
Et dñs deus tuus
in manu percuti
tu Si in galgal ydolo tame
frustra erant in galgal bo
bus ymolantes Nam et altaria
eorum qui acui super sulcos agri
Fugit iacob in regionem syrie
percuti in ymo et in ymo
percuti In galgal ac eduxit dñs
isrl de egypto et in galgal suat
e Ad iracundiam me provocavit
effraym in amaritudinibus suis
et sanguis eius super eum veniet
et obprobrium eius restituet ei do
minus Deus suus

Cap. XVIII

Percuti samaria quoniam ad
amaritudinem cordis tui
In gladio percuti parvuli eorum ele
dant et fete eorum discindantur
Coute isrl ad dñm deum tuum quoniam
corrupti in iniquitate tua Tollite
voliscum vobis et convertimini ad dñm
dicit ei Omnes aufer iniquitatem
et accipe bonum et redde vobis
labiorum meorum Assur non salvabit
nos super equum non astringemus
nunc dicemus ultra dñm mihi opam
meam meum quoniam eum qui te est mise
rebit pupilli Pana corrucones
eorum diliga eos spontanea quoniam
et furor meus ab eis Et ero quasi
ros et isrl gemabit quoniam silius et
erupet radix eius ut libani libani

domo domini domini
 miferi domini domini
 super humum domini domini
 tunc confusi sunt agricolae
 oleum confusi sunt agricolae
 laudate vinitores super frumeto
 vino et oleo et oratio de perit
 messis agri mea confusa est
 fletus clangit Malorum natum
 palma et malum et omnia signa
 agri aruerunt quia confusi sunt
 gaudium a filiis hominum et caute
 vos et plangite sacerdotes et vlu
 late miferi altitudo Ingrederimur
 rubate in sacro miferi dei mei qui
 intente de domo dei vestri sacrificium
 et libatio Perficite ieiunium voca
 te ceterum congregate senes omnes
 habitatores terre in domum dei vestri
 et clamate ad dominum ha ha ha
 dici quia prope est dies domini et qui vasti
 tas a potestate veniet Aliquid non
 coram oculis vestris alimeta pietatis
 de domo dei vestri leticia et exultatio
 Coputruerunt iumenta in stercore
 suo demolita sunt horrea dispa
 te sunt apertae quoniam confusi sunt tri
 tici Quid igemunt dicit mugi
 erunt greges armenti quia non est
 pascua eis sed et greges perierunt
 dissipaverunt et dicit dominus clamabo
 quia ignis comedit perierunt de
 perierunt et flamma succendit omnia
 ligna regionis Et et bestie agri
 qui arva facientes ymbre suscepere
 runt ad te quoniam expectata sunt fortis
 aqua et ignis deus perierunt de perierunt
Quante tuba in syon **11**
 ululate in monte sancto meo ad
 turbetur omnes habitatores terre quia
 veniet dies domini quia prope est dies

domini quia prope est dies
 turbetur quia prope est dies
 super montes super montes
 filii ei non sunt apertis
 cu non est uisus a domo
 et ignis domini Ante faciem ignis
 voras et post eum cineres flamma
 quia ortus voluptatis terra
 coram eo Et post eum solitudo de
 ferti non est qui effugiet eum Quia
 aspectus equorum aspectus virorum
 et qui equites sic current Sicut
 somnus quadrigarum super capita
 motum exiliet Sicut somnus su
 me ignis deuoratis stipula re
 lud plus fortis prout ad plus
 A facie eius triabuntur perierunt
 voluntas redigetur in olla Sicut stipes
 erent et prout viri bellatores as
 cendent murum In vine suis
 gradietur et non declinabit a se
 mitis suis Unusquisque fruem suum
 non coartabit Unguli in calle
 suo ambulabunt Sed et per fenestras
 cadet et non demolientur
 Urbe ingredietur in muros et erit
 domos ascendet per fenestras
 intrabit qui fur A facie eius co
 emuit terra moti sunt celi Sol
 luna obtenebrati sunt et stelle re
 traxerunt splendore suum a domino
 dedit vocem suam an faciem spiritus
 sui quia multa sunt miseria castri
 eius quia fortia et facientia va
 cius Magnus est dies domini et tri
 bulationis vas de et quod sustinebit eum
 Nunc ergo dicit dominus Continui ad
 me in toto corde vestro in ieiunio
 et in fletu et in plactu et semidit cor
 da vestra et non vestimenta vestra Et
 continui ad dominum deum vestrum quia

lupis in delubra sua et filios iudei
et filios iudei non desinunt
coris ut longe faciant eos de
inibus suis Et ego suscitabo eos
de loco in quo vendidistis eos et
conducam eos ad iherusalem
et vendam filios vestros et fili
as vestras in malis et filios iudei et
venudabunt eos et ab eis gemitu lo
gum quia Dominus locutus est et la
mate hoc in gemitibus significante
bellum suscitante robustos et
dat omni viri bellatores et
dite amara vultu in gladio et li
gones vestros in lacibus Infirmi
dicat quia ego fortis sum et erupite
et venite omnes gentes de circuitu
Et congregam ibi omnes faciet
Dominus robustos tuos et congregat et
ascendat gentes in valle Josaphat
quia ibi sedebat ut iudicet omnes gen
tes in circuitu Mittite falces quoniam
matuavit messis Venite et descen
dite quia plenus est torcular et
habet torcularia quia multiplicata est
malicia eorum populi populi in valle co
ris quia iuxta est dicit Dominus in val
le coris et sol et luna obtenebra
ti sunt et stelle repperunt populum do
re suum Et Dominus de syon rugiet
et de iherusalem dabit vocem suam Et mo
uebitur celi et terra Et Dominus spes
populi sui Et fortitudo filiorum israel
Et scietis quia ego Dominus deus vest
rum et syon in monte sancto meo
Et ceterum iherusalem Et aliam non
insubut per ea amplius Et ceterum in
die illa stillabunt montes dulces
et collis fluxit lacte et per omnes

ruos et ceterum et ceterum
omnis Dominus egredietur et ceterum
torrens spiritum et ceterum
ceterum et ceterum et ceterum
ceterum et ceterum et ceterum
iudei et ceterum et ceterum
ceterum in terra sua Et iudei et ceterum
habitat Et ceterum in gemitu et ceterum
ceterum Et mudabo sanguinem eorum
que non mudaverunt et Dominus comora
bitur in syon. **Prologus Amos**
Omnis Dominus legem solli
cite emulatur et Dominus in
omni religione amorem puori
tatis contra preceptum legis moysi ar
repto et furibulo ut historia libe
rati palipocron ostendit per tale
officium presumere conatur et ob cam
rem tremotu in templo dei exortu
constat cuius et zacharias propheta
meminit Ante hunc ita peremo
tu amos propheta tribus per da regis
et tribus Jeroboam filii Joas regis
ipse in eas gentes que secum cop
tense sunt eas causas quod mox
afflicturus denunciatur Et quia idem
propheta in sequentibus ait In tribus
impietatibus et super quod tu non con
verta eum Et ceterum per omnia indulge
tia deum dicit posse significabat
Quia ipse et ceterum per omnia dicitur in
per omnia per omnia non indulgentia
datur et denunciatur Et per omnia
similitudine que predicatur gentibus
mittendum per dicitur gratia quia non
revocabile dei nam ad subver
sione eorum civitatum que per
cesserunt voluit demonstrare

Incipit Amos propheta Cap. primum

Et dicit dominus super
israhel in diebus illis
et in diebus illis

Jerusalem filia syon regis israel in
guos anas fremotus. Et dixit
dominus de syon rugiet et de iherusalem
bit voce sua. Et superet precipia
pastor et exsecutus e. Verax
carmeli. Hec dicit dominus super
tribus israel et super quartum
non contra eu eo qd triturauerit
in plaustris fenis galaad. Et
mitta igne in domu azazel et de
uoabit domos benadab et cotem
weten damusci et dissipata hitato
re de capo ydoli et tenele sup
tru de domo voluptatis et luxurie
Et tussere plus pyrie i cyrenen
Hec dicit dominus super tribus
israhel et super quartum non
contra eu eo qd tussulerit capite
perfecta ut cohereret eu i ydumai
Et mitta igne i muru gaze et de
uoabit edes eius. Et dissipata hita
toda de azoto et tenelem sapit
de aschalone. Et contra manu
mea sup accaron et pibue relique
philistinas dicit dominus deus. Hec d
dominus deus super tribus israel
tyri et super iim non contra eu eo
qd cohereret capitate pstram
in ydumia et non sit recordati se
deris fratris. Et emitta igne in
muru tyri et deuorabit edes ei
Hec dicit dominus deus super tribus israel
et super quartum non con
tra eu eo qd psecutus sit i gladio
frem suu et violauit miam eius

et domos illius et domos filii et m
in domo illius usq i finem
ignis in thentam et deuorabit
domos israel. Hec dicit dominus super
tribus israel et super quartum
non contra eu eo qd dissuadet pgnat
tes galaad ad dilatandu dmmu
suu. Et succenda igne in muro
rabbath et deuorabit edes eius in
ululatu in die belli et i turbine
in die comotus. Et ibit meloso
in captitate ipe et principes ei
Simul dicit dominus. **Cap. ii**
Hec dicit dominus deus super tribus
israhel et super quartum
non contra eu eo qd incendit offa
regis ydumee usq ad cinem. Et
mitta igne i moab et deuorabit edes
carior et moietur in somitu mo
ab et in clagre tube et dissipata
iudiae de medio eius et omis pn
cipes eius in pira eu eo qd dicit
Hec dicit dominus deus super tribus
israhel et super quartum non
contra eu eo qd abiecerit lege
dmi et madata eius non custodierit
deceperit em eos ydola sua post
q abiecit pns ois. Et mittam
igne in iuda et deuorabit edes nrm
Hec dicit dominus super tribus israel
israhel et super quartum non contra eu
eo qd vendidit p argeto iustum
et paupem p calciamentis qui
coheret sup puluem et capta
paupem et via quiliu declinant
et filius ac pr eius ierut ad pu
ella ut violaret nome pem meu
et sup vestimentis pignoris ac
tribuerit uis de altare et vnu
dampnator bibebat i domo dei qui

Ego at ept
ne cap. cui? aliter
et de eius a. p. t. h. g.
et cotrua fructu eius
radices eius subter
ascende vos p. a. de. l. m. egypti
et eduxi vos in deserto p. o. l. a. m. p.
ut possederetis eam amoniam
suscitavi de filiis vris i. p. h. a. s.
et de iuvenibus vris m. h. a. r. e. o. s.
Nuquid no e. ita filii i. p. t. dicit
d. n. s. **E**t p. m. a. b. i. t. i. s. m. a. z. a. r. i. v. i.
nu et p. p. h. e. t. i. s. m. a. d. u. b. i. t. i. s. d. i. c. e.
t. e. s. **N**e p. p. h. e. t. e. r. i. s. **E**cce ego s. p. i.
debo sup. vos sicut stridet plaus.
tu. om. i. s. t. u. s. p. e. n. o. **E**t p. i. b. i. t. f. l. u. g. a.
a. v. e. l. o. r. e. et fortis no obtinebit
v. t. u. t. e. s. u. a. a. r. o. b. u. s. t. u. s. n. o. s. a. l. u. a.
b. i. t. a. i. a. s. s. u. a. et teneb. a. r. e. u. n. o.
s. t. a. b. i. t. et v. e. l. o. x. p. e. d. i. b. u. s. s. u. i. s. n. o.
s. a. l. u. a. b. i. t. et a. s. c. e. n. s. o. r. e. q. u. i. n. o. n.
s. a. l. u. a. b. i. t. a. i. a. s. s. u. a. a. r. o. b. u. s. t. u. s. c. o. r.
d. e. m. i. f. o. r. t. e. s. n. u. d. u. s. e. f. f. u. g. i. e. t.
i. n. d. i. e. i. l. l. a. d. i. c. i. t. d. n. s. **C**ap. iij
A d. i. c. i. t. e. v. m. q. u. o. d. l. o. c. u. t. u. s. e. s. t.
d. n. s. s. u. p. v. o. s. f. i. l. i. i. i. p. t. s. u. p.
o. m. n. i. c. o. g. n. a. t. i. o. e. q. u. a. e. d. u. x. i. t. d. e.
a. n. e. g. y. p. t. i. d. i. c. i. t. **T** a. n. t. u. m. o. v. o. s.
c. o. g. n. o. v. i. e. x. o. i. b. u. s. n. a. t. i. o. n. i. b. u. s. **E**cce
i. d. e. r. o. v. i. s. i. t. a. b. o. s. u. p. v. o. s. o. m. n. e. s.
i. n. i. q. u. i. t. a. t. e. s. v. m. s. **N**uquid ambu.
l. a. b. u. t. d. u. o. p. i. e. m. s. i. c. o. n. v. e. n. i. e. n. t. e. i. s.
Nuquid rugiet leo i. n. s. a. l. t. u. m. i. n. i. s. i.
h. a. b. u. i. t. p. d. a. m. **N**uquid d. a. b. i. t. c. a.
t. u. l. u. s. l. e. o. n. i. s. v. o. c. e. d. e. t. i. b. i. l. i. s. s. u. o.
i. n. i. s. i. a. l. i. q. u. i. d. a. p. p. h. e. n. d. e. i. t. **N**uquid
c. a. d. e. t. a. i. u. s. i. n. l. a. q. u. e. t. r. e. a. b. s. q. u. a.
a. u. p. e. **N**uquid a. u. s. t. e. r. e. t. l. a. q. u. e. t.
d. e. t. r. a. a. n. q. u. i. t. e. p. a. p. i. t. **S**i c. l. a.
g. e. t. t. u. b. a. i. n. c. i. v. i. t. a. t. e. a. p. p. l. o. n. o.
e. x. p. a. n. e. s. c. i. t. **S**i e. i. t. m. a. l. u. i. n. c. i. v. i. t. e.
q. u. o. d. d. n. s. n. o. f. e. c. i. t. q. u. o. d. n. o. f. a. c. i. e. t.

Uns de
sua ad quod
raret qd no
locutus e quis
ditu facite i
de egypti a dicit
sup mites samale
nias mltas i medio
ma pacietes i
Et nescierut fac
Thesaurizates iniquitate
in edibus suis pcca
deus Tribulabit
Et et detrahiet ex
tua a diripietur
dicit dno Quod si
de de leone duo
tenu a uricula sic
ipil qui filiat i
betuli et in grabato
Audite et ceteram i
dicit dno Deus
die cu visitabo
ipil sup cu visitabo
Bethel et amputabitur
cormia alicuius a
Et paucis domu
mo estima et pibit
nee et dissipabit
A d. i. c. i. t. e. v. m. h. o. c. v. a. c. a. **C**ap. iij
P i. g. r. e. s. q. u. e. e. s. t. i. n. i. m. o. n. i. a.
m. a. r. i. e. q. u. e. c. a. l. u. p. n. i. a. f. a. c. i. t. e. g. e.
m. i. s. et c. o. n. s. t. r. i. n. g. i. t. p. a. u. p. e. s. q. u. i.
d. i. c. i. t. d. n. s. v. r. i. s. **A** f. f. e. r. t. e. a. d. i. l. e.
m. u. s. **I** u. r. a. t. d. e. u. s. i. n. s. t. o. p. u. o. q. u. i. a.
e. c. c. e. d. i. c. i. s. v. e. i. e. n. t. s. u. p. v. o. s. a. l. e. u. a.
b. u. t. v. o. s. i. c. o. n. t. i. s. a. r. e. l. i. q. u. a. v. m. s.
i. o. l. l. i. e. s. e. r. v. e. t. i. b. u. s. e. t. p. a. p. t. u. r. a. s.
e. x. i. b. i. t. i. s. a. l. e. a. c. o. n. t. a. l. e. a. m. e. t. g. i.
n. e. m. i. n. a. r. m. o. n. d. i. c. i. t. d. n. s. **V** e. n. i.
t. e. a. d. b. e. t. h. e. l. e. t. i. m. p. i. e. a. g. i. t. e. a. d.

et offeret manum suam
et sacrificabit de sermone
et laudem et vocate voluntate
oblationis et amicitie. **Et** circumspectus
est filius israel dicit dominus deus israel
et ego sed vobis stupore dentium
et cunctis viribus vestris et indigen-
tia panni in omnibus locis vestris. **Et**
non estis reversi ad me dicit dominus
Ego qui prohibui a vobis ymbrem
tu adhuc tres menses super essent
usque ad messem. **Et** plui super civi-
tatem unam et super civitatem
alteram non plui. **Parce** una com-
pluit et etiam super quam non plui
aruit. **Et** venerunt due civitates
civitates ad civitatem unam ut
biberent aqua et non faciatis et
non redistis ad me dicit dominus
Percussi vos in voto vestro et in
aurigine militum vestrorum et in
trozo et vinctis vestris. **Obliuiscamini**
viam et sicca via tradit eruat
et non redistis ad me dicit dominus
Upsi in via morte in via egypti
peristi in gladio iuvenes vestros
usque ad caput equorum vestrorum
Et asconde feci putredinem dis-
trozo in naves vestras et non redi-
istis ad me dicit dominus. **Subverti** vos
sicut subvertit dominus sodomam et
gomorram et facti estis quasi tor-
ris raptus de incendio et non
redistis ad me dicit dominus. **Augur**
hec faciam tibi israel postquam ad-
her feceris tibi ipse et occurras
dei tui israel quia ecce ego formabo
montes et creabo ventum et ami-
cians homini eloqui suum faciens

manibus et gradibus
fuerunt domus eius. **Cap. v.**
Et te vni istud quod ego
feci super vos placitum do-
mini. **Et** ecce dicit non adiciet
ut resurgat. **Virgo** israel griter
ta est in terra sua non est qui suscipiet
ea quia hec dicit dominus deus israel
de qua egrediebatur mille relique-
tur in ea centum et de qua egrediebatur
centum reliquetur in ea decem et do-
mo israel. **Quia** hec dicit dominus deus
domui israel. **Quedite** me et vivetis
Et nolite querere bethel et i gal-
gala nolite intrare et i bethpalee
non transibitis. **Quia** galgala cap-
tua duocetur et bethel erit in vultu
Quedite dominum et vivite ne forte
obliviscamini ut ignis domus israel
et deinde dicit et non erit qui extinguat
bethel. **Qui** constitutis in iustitia
et iudicium et iusticia domus israel in
terra relinquitis facietes arcturum
et orionem et constitutis in iusticia
libas et die in nocte mutatis qui
advocavit aqua maris et effudit
eas super faciem terre domus israel non eius
Qui subvertet vastitatem super vo-
bustis et deplacatione super potestate
affert. **Odio** habuerunt in porta
corripiente et loquente post ab-
horati sunt. **Idcirco** pro eo quod deripi-
ebatis pauperem et peccatum electum
tollebatis ab eo. **Domus** quadam
lapide edificabitur et non habitabit
in eis. **Vinctis** amantissimas placitas
bitis et non bibetis vinum carum quia
cognovi multam pacem vestram et forcia
pauca vestra hostes iusti accipientes
munera et pauperes ipsi depmetes

[illegible]

Ubi dimittate super **Cap ix**
 Alced 2 dno pante cordis
 et comoueat supmiciata Quai
 cia ei i capite omni 2 nouissim corp
 i gladio it scia Mo eis fuga eis
 fugiet 2 no saluabit ex eis qsu 2
 gred Si descenderit usq ad infer
 inde man mea educa eos 2 si asce
 derit usq ad celu id est eos et
 si absconsi fuerit i vtraq armell
 inde scrutas auferu eos 2 si ce
 lauerit se ab oculis meis Exsu 2
 de malis ibi madabo spem 2 mordeb

Et postea dicitur in libro
 malum et non in bonum. **E**t dicitur
 etiam. **Q**ui latet etiam et
 et fugit et omnes gentes in ea. **E**t
 dicitur sicut rivus omnis aqua et
 sicut sicut fluvius.
Est autem in celo ascensione sua et
 suscitavit suum super terram fundavit
 et qui vocat aquas maris et effundit
 eas super faciem terre. **D**ominus nomen eius
 iniquum non ut filii etiam populi nos
 estis in filii israel aut dominus deus. **Q**ui
 quid non israel ascendit scia de terra
 egypti et palestinos de capadocia
 et syros de cyrenen etiam omni domini
 dei super regnum peccatis et cetera illud
 a facie terre. **V**erum non ceterum dominus
 iacob dominus. **E**tiam et e madabo et
 cetera in omni gentibus. **D**ominus israel per
 cuncti etiam in tribus non cadit ex
 eo lapilli per terram. **I**n gladio morietur
 omnes peccatores populi mei qui dicunt. **N**on
 appropinquabit et non veniet super nos malum.
In die iussitabo tabernaculum. **D**avid quod
 cecidit et reedificabo aptius mu
 ro etiam et ea que convenerat. **I**stau
 rabo. **E**t reedificabo. **I**psa etiam in die
 suis antiquis ut possideat reliquias
 ydumee et omnes nationes eo quod innotuit
 nomen meum per eos. **D**ominus facies heret. **E**t
 et dies venient dominus et quod per hoc ara
 torum messorum et calcatorum vine mittent
 per. **E**t stillabit mares dulces et omnes
 colles culti erunt et quia caput populi mei
 israel et edificabit a vestris et habitabit
 in eis et plantabit vineas et bibe in eis
 et faciet ortos et cadet fructus eorum. **E**t
 plantabo eos super humum suam et non

Incipit plagiis. Et hinc de hinc

Honore conuicti Dom. 2. say
Jacobi s. imp. amulu. **Cap. 1. Ignali**

Hic dicitur de d. m.
Deus ad Edom Audi
tū audiui a dno & lega
tū ad getes misit cur
 gite et resurgam? aduſu cu
 i plū **E**cce puſtu te dedi i ge
 tibz coſceptibilis tu es valde
Pupbia cordis tui extulit te ſi
 tante i ſciſſuris petraz exal
 tante ſolū ſui **Q**ui dicit i cor
 de tuo **Q**ui detrāhet me i tū
Si exaltatus ſuis ut aquila et
 ſi me ſidea poſuū in dū tui.
Inde detrāham te d. dno **S**i ſu
 res mēſſent ad te **S**i latrones
 p noctem quod cōtenuiſſes **N**o
 ne furati eſſent ſufficiētia pbi
Si vindemmatōres intrāſſes
 ad te **N**ūquid ſaltem mēcos
 reliquiſſes tibi **Q**uo ſcrutati
 ſue eſau **I**nſtiguauerūt abſco
 dita eius uſq; ad tūm dimiſe
 rūt te omē viri fedēz tui illu
 ſerūt tibi **I**nualuerūt aduſu
 te viri pacē tue **Q**ui cōcedit
 tui ponet mſidiāz ſup te
Non eſt prudēcia i cōtūg
 non in die illa dicit dno pda
 ſapientes de **I**dumca & prude
 cia de mōte **E**ſau **E**t tlebūt
 fortēz tui a meridie ut itere
 at a mōte eſau ppe mter

Et tu te confuso et
 in die tuas
 et ex tunc igne die
 sicut portus eius et super nolum
 mittebat porte et tu et eius qui
 unus ex eis Et non despicies in
 die fuit tui in die peremacis
 eius et non letaberis super filios
 iuda in die peremacis eorum Et non
 magnificabis os tuum in die agus
 te neque ingredieris porta populi
 mei in die ruine eorum neque despi
 cies et tu in malis eius in die vasti
 tatis illius et non emittes aduersum
 exercitum eius neque stabis in exi
 tus viarum ut interficias eos qui
 fugerint et non concludes reliquos
 eius in die tribulationis **Am** uero
 et dicit dominus super omnes gentes Sicut
 fecisti fiet tibi retributio tua con
 utet in caput tuum **Quo** et bibis
 super motem seminum meum sic bibet oves
 gentes iugiter Et bibet et absorbe
 bit et erit qui non sunt Et in motem
 syon erit saluatio et erit securus Et
 possidebit domus iacob eos qui
 se possederant Et erit domus iacob us
 que ad domum ioseph solum et domum
 esau stipula Et succedet i eis
 et deuorabit eos et non erit ultio relique
 domus esau quia dominus locutus est Et sedumbe
 huius qui ad austrum per motem esau et qui in
 perestis philistinorum et possidebit regionem
 effeay et samau et beayam possidebit
 galaad et transiungit eorum usque ad flumen
 et transiungit nolum qui in bosseo est possidebit
 et austrum et ascendet saluatio in motem
 syon iudicabit motem esau et erit dominus regnum

Incipit prologus Ionia ydiani

Jonae me
grosus pignora
mudu ad pman
hore mnuu. fufure gatu

Et factu IONAS Cap. 1

Est virum dnm ad Iona
Almau dicit Surge et
vade in Ninive ciuitate gran
dem et p dicit i ea quia ascendit
clamor malicie eius tota me
Et sumxit Ionas ut fugerit in
tharsis a facie dmi Et descendit
il soppen Et inuit nauem euntem
in tharsis et dedit nauem eius
et descendit i ea ut met cu eis
i tharsis a facie dmi Dns aute
misit ventu magnu i mare et
facta est tempestas magna i mari
et nauis piccabatur Et nauite
cocti timuerunt Et clamaue
runt viri ad deum suu Et misere
vasa que erat i nauis i mare ut
alleuaretur ab illis Et Ionas
descendit ad interiora nauis et
dormiebat sopore gnu Et accip
it ad eu gubernator et dixit ei
Quid tu sops de pncis Surge
et iuoca deum tuu si forte recogni
tet deus de nobis et no peam
Et dixit vir ad collegos suos
Veite et micta pntes et sciamus
quid hoc malu sit nob Et m
pnt pntes Et cecidit pnt sup
Jonam Et dixerunt ad eu Indica
nobis cui causa malu istud sit
nobis Quod est opus tuu et que
fra tua et quo radie al ex quo
pnt es tu Et dixit ad eos Hec
ego su Et dnm deum celi ego ti
meo q fecit mare et arida et timu
erunt viri tunc magno Et dixe
runt ad eu Quid hoc fecisti Cognos

Incipit prologus Ionia ydiani
Jonae me
grosus pignora
mudu ad pman
hore mnuu. fufure gatu
Et factu IONAS Cap. 1
Est virum dnm ad Iona
Almau dicit Surge et
vade in Ninive ciuitate gran
dem et p dicit i ea quia ascendit
clamor malicie eius tota me
Et sumxit Ionas ut fugerit in
tharsis a facie dmi Et descendit
il soppen Et inuit nauem euntem
in tharsis et dedit nauem eius
et descendit i ea ut met cu eis
i tharsis a facie dmi Dns aute
misit ventu magnu i mare et
facta est tempestas magna i mari
et nauis piccabatur Et nauite
cocti timuerunt Et clamaue
runt viri ad deum suu Et misere
vasa que erat i nauis i mare ut
alleuaretur ab illis Et Ionas
descendit ad interiora nauis et
dormiebat sopore gnu Et accip
it ad eu gubernator et dixit ei
Quid tu sops de pncis Surge
et iuoca deum tuu si forte recogni
tet deus de nobis et no peam
Et dixit vir ad collegos suos
Veite et micta pntes et sciamus
quid hoc malu sit nob Et m
pnt pntes Et cecidit pnt sup
Jonam Et dixerunt ad eu Indica
nobis cui causa malu istud sit
nobis Quod est opus tuu et que
fra tua et quo radie al ex quo
pnt es tu Et dixit ad eos Hec
ego su Et dnm deum celi ego ti
meo q fecit mare et arida et timu
erunt viri tunc magno Et dixe
runt ad eu Quid hoc fecisti Cognos

Et p pnt dms pnt grande
ut deglutiret Iona Et erat
Jonas in ventre pntis tri die
bus et tribus noctibus Et erat
Jonas ad dnm deum suu de utero
pntis et dixit Clamaui de tri
bulacione mea ad dnm et exaudi
me de ventre inferi clamaui et
exaudisti voce mea et pncisti
me p fundu in corde maris et
flumen circumdedit me Dns gur
gites tui et fluctus tui sup me
transiebat et ego dixi Abiectus
su a cospicu oculor tuor Vera
tame versus videbo templu scm
tuum Et circumdedit me aque usq
ad aia mea Abissus vallauit
me et pelagus coopuit caput
meu Ad extrema monciu desan
di ete vectes confuserunt me iet
nu Et subleuabis de corruptio
vita mea Dns de me Cu agusti

Et afflictus est non sicut **Oni**
Jonas afflictione magna et

udino e fiam
 i dca m
 ut fugam in
 dno di ego q tu deus
 et micoz es panes
 2 mltz mifericord et ignoscens
 sup malitia Et ne dñe tolle
 quepo aiam mea a me q melior
 est michi mors q vita Et dixit
 dñs putas ne bn nasceris tu
 Et egressus est Jonas de ciuitate
 Et sedit cont oriente ciuitatis
 et fecit sibi met ibi umbraculu
 et sedebat sub illud i umbra
 donec videret quid accideret ciui
 Et pauid dñs deus ederam et
 ascendit sup caput Ione ut esset
 umbra sup caput ei et pteget
 eu Et letatus est Jonas sup ede
 ra leticia magna Et pauid dñs
 vermem i ascensu diluculi i tras
 tinu et percussit edera et exaruit
 Et cu oportuit fuisset sol precepit
 dñs vento calido et vrentia percus
 sit sol sup caput Ione et estuabat
 et perierat aie sue ut moreretur et
 dixit melius e m moi q viuere
 Et dixit dñs ad Iona putas
 ne bn nasceris tu sup edera et
 dixit bn nascor ego usq ad
 morte Et dixit dñs Tu doles
 sup edera in qua no laborasti
 neq fecisti ut cresceret q sub vna
 nocte nata est Et sub vna noc
 te perijt Et ego non parcam
 nimis ciuitati magne In qua
 sunt plus q centu viginti milia
 homi qui nesciunt quid sit me
 de potram et sinistram suam et
 uimenta multa nimis

Incipit plangit iherusalem

Incipit plangit iherusalem
filie latronis et obprobri
mit cont ea quia maxillam
perussit iudicio ipse et spu pro
repletus pphavit tribus ier
usalem achas et ezechie regum
Juda ut hystoria libri quarta re
gu et sedi palipomecon indicat
Et ppter ydolatria achas regi
ipse et samaria captivitate et in
teritum afflictus denuciat

Verba domini Michae
quod factum est ad ananiam
propheta in diebus

Ierusalem achas et ezechie
regum Juda **Q**uod vidit sup
samaria et nrm **A**udite pph
omnes et attendat eam pph
eius et sit dno deus vobis in teste
Dns de templo suo **Q**uia ecce
Dns egredietur de loco suo
et descendet et calcabit sup excel
sa terre et cosuent montes sub
ei **E**t valles semident sicut ced
a facie ignis **S**icut aq que cur
rit i pceptis **I**n scelus iacob omne
istud et i pceptis domus ipse **E**t
scelus iacob **N**one samaria et
que excelsa iuda **N**one nrm **E**t
pona samaria qd acerrim lapi
du in agro cu plantat vinea et
setimha in vallem lapides eius
et sudamta ei reuelabo et oia
suppilia eius cadent et omnes
mecedes eius coburentur igni et
oia ydola eius ponam in pdicaz
quia de mercedibus meretricis
congregata sunt **E**t usq ad m
cedem meretricis reuertetur **S**up

Hoc plangit iherusalem
varius et nullus facia pph
ad iherusalem et ducti qd sunt
in quia desolata e plangit et q
venit usq ad iuda **E**t erit porta
ipse mei usq ad nrm **I**n gen
nolite amittite lacrimas ne plo
retis **I**n domo pulueris pulue
ris conpigit **E**t erit vobis hi
taco pulchra confusa ignominia
no e egressa q hnt i exitu pph
tu domi vicine accipiet exo
bis q stetit sibi met ipse infirma
ta e in bonu q hnt i amicitia
bus **Q**uia descendit malum a dno
in porta nrm tumultus quadage
stuporis hntibus lacrimis pnci
pui pta e filie syon qz ite iheru
salem pph ipse ppta dabit emis
sarios sup hereditate gressu domos
medici in deceptom regibus ipse
Ad huc herede adduca tibi que
hntas i marea usq ad odolla
venit gla ipse decalua et tonde
sup filios deliciae tuas **I**ulata
caluitui tui sicut aquila qm
captivi ducti sunt ex te **C. 11**

Ut qui cogitatis vtile et
opam malum i oculis
vris **I**n luce matutina faciunt id
qm contra deum e manus vroz et
concupierunt agros et violenter
tulit **E**t domos rapuerunt
et calupniabatur viru et domu
eius viru et hereditate eius **I**deo
hec dicit Dns deus **E**cce ego co
gito sup familia ista malum unde
no auferetis colla vru et no am
bulabitis supbi qm temp pessi
est **I**n die illa sumetur sup vos

Diceat de populo
 Quis recedat a me
 tunc qui in gionem nostram di-
 adit per hoc non est tibi miles
 panem tuum in manu domini
 et loquens non stillabit
 super istos non confundet confusio
 dicit dominus iacob. Tu quid abire
 atus es spiritus domini aut tales sunt co-
 gitationes eius. Mone vi mea
 bona sunt in eo qui recte graditur
 et contrarius populus meus in adu-
 rum consumpsit. Desuper tunicam
 pallii sustulisti et eos qui sim-
 pliciter transiebant contulisti in
 bellum. Mulieres populi mei ceciderunt
 de domo deliciarum suarum et pueri
 eorum tulisti laudem meam in perpetuum.
 Surgite et ite quia non habetis
 hic requiem propter inuidiam eorum.
 Ruperunt putredine pessima. Et ma-
 no esset vir habens spiritum et me-
 daci potius loqueretur. Callabo
 tibi in omni et in ebrietate et ed-
 super que stillabit populus iste. Co-
 gregabo congregabo iacob to-
 tu te in omni conducam. Reliquos
 simul pariter ponam illi quasi gregem
 in ouili quasi pecus in medio caula-
 rum tumultuabuntur a militatu hominum.
 Ascendet ei iter pandet an eos
 diuidet et in partibus portarum egre-
 dietur per ea. Et in partibus repperit
 in eis et dominus in capite eorum. **Capitulum**
Ad dicit. Audite principes
 iacob et duces domus israel. Quia
 non veni e facere iudicium qui odio
 habetis bonum et diligitis malum
 qui violentiam tollitis pelles eorum

Ad dicit. Audite principes
 domus israel. Quia non veni
 e facere iudicium qui odio
 habetis bonum et diligitis malum
 qui violentiam tollitis pelles eorum
 et non exaudiet eos. Et abscondet
 faciem suam ab eis in tempore illis sicut
 nequiter egerunt in adiutoribus
 suis. Hoc dicit dominus. Super populum
 qui seducunt populum meum qui mor-
 dent dentibus suis et predicant pacem.
 Et si quis non dedit in ore eorum
 sacrificium super eum populum propter
 vobis per visionem eorum et tenebre
 per divinationem. Et occidet sol super
 populum et obtenebrabitur super eos
 dies. Et confundentur qui vident
 visiones. Et confundentur divini et
 opientur vultus suos omnes quia non
 est responsus dei. Verum et reple-
 tus fu fortitudine spiritus domini iudi-
 ces et dux ut amicum iacob ge-
 lus suum et ipse pacem suam. Audite
 hoc principes domus iacob et iudi-
 ces domus israel qui abominamini
 iudicium et omnia recta pulchra. Qui
 edificatis syon in sanguine et in
 iniquitate. Principes eius in mu-
 nibus iudicabant et sacerdotes
 eius in macede docebant et prophete
 eius in pecunia divinabant et super
 dominum requiescebat dicens. Quia
 non dominus in medio nostrum. Non
 veniet super nos mala propter hoc.
 Causa ergo vestra syon quasi ager
 arabitur et non in qui accerit sa-
 pidus est et mors templi et excelsa pilu-
 rum. Et est in nouissimo. **Capitulum**
Ad dicit. Mors domus israel
 in vertice montium et sublimis super

Ut ciuitati sagivnu vniu
sa meduq dilatare ple
na non recedet a te rupina vo
ragelli et vox impetus rote et
equi fremens et quadriga fer
uens et equitis et ascendens
et micantis gladij et fulgentis
haste et militibus interfecte et gen
uis ruine nec e fine caducos
Et conuert i corpibus suis p
militudiez fornicationu mere
tricio speciose et grates habet
maleficia q vendidit geres i for
nicationibus suis et familias in
maleficio suis **E**t ecce ego ad te d
Dns exercituum **E**t reuelabo pu
dendi tua in facie tua **E**t oste
da gentibus nuditate tua et regi
bus ignominiam tua et piciam sup
te ab hostiaco tuas et cotuectis
te afficiam et ponam te i exemplum
Et cum ois q videt te resiliet a
te et dicat **C**onspata e nimis q
no comouebit sup te caput unde
quem coplatoze tibi **A**u quid
melior es alexandria pforu
que habitet in flubus aq i ciuitu

Sed et ipa in insperantibus
 est et captiua tua. **P**ropterea
 elisi sunt in capite omni viri. Et
 super meliores eius miserunt per
 et omnes optimates ei confusi
 sunt copedibus. Et tu ergo idcirco
 ab eis et eis. **D**especta est tu quod
 auxilium ab inimico tuo. **O**mnes
 milices tue sicut fluvius in gressu
 suis suis. **E**i causa fuerit cadere
 in os cedentis. **E**cce populus tuus
 milites in medio tui inimici
 tuis ad apertione panditur por
 te. **E**x tua devorabit ignis vec
 tes tuos. **A**qua prope obsidione
 hauri tibi. **E**xstrue militiones
 tuas. **I**ntra in lutum et calca sub
 gens tene latem ibi comedet
 te ignis. **P**ropterea gladio devorabit
 te ut bruchus. **C**ongregant ergo
 ut bruchus et multiplicat ut lo
 custae. **P**ropterea fecisti negotia tua
 tuas quod stelle sunt celi. **B**ru
 chus expansus est et auolavit. **C**us
 todes tui sicut locuste et puuli
 tui quasi locuste locustarum que co
 fidunt in sepiibus in die frigoris.
Sol ortus est et auolaverunt
 et non est cognitus locus capiti
 fuerit. **D**ormitauerunt pastores
 tui rex assue sepelientur prin
 cipes tui latitabunt in tui motibus
 et non est qui gesserit. **N**on est obscurum gemitu
 tua pessima est plaga tua. **O**mnes qui au
 dierint audiamus tua quod esset malum pro te
 quod si quod non transiit malicia tua pro

coram me. **D**ominus autem ait. **Q**uia tu
 angelus et angelus tuus spiritus noster
 est in conspectu eius. **Q**uia tu autem
 angelus spiritus noster a facie eius
Dominus autem ait. **Q**uia tu
 angelus spiritus noster a facie eius
 In medio angelorum notum facies tu
 innotuit. **I**me recordabor. **Q**uia
 ab auster venit et sicut de morte
 pharaonis. **O**portet celos gloria eius
 et laudis eius. **P**laudemus tui. **E**xplen
 dor eius ut lux est cornu in ma
 nibus eius. **I**bi abscondita est for
 titudo eius. **A**n facie eius ablit
 morbo. **E**gredietur dies an pe
 des eius stetit et mensuratus est terram
Appropinquavit et dissolvit gentes et con
 triti sunt montes sili. **I**ncurvati
 sunt colles. **M**undi ab itinibus
 et innotuit eius. **I**niquitate vidi te
 coram ethiopia. **A**rbabunt pelles
 tre median. **Q**uod in fratribus
 natus es. **D**ne autem in fratribus
 tuus ut in manu indignatio tua
Ascendit super equos tuos et
 quadrigae tue saluato. **O**usculas
 suscitabis arcum tuum. **I**nammetat
 balneus que locutus es. **F**luuios
 frondes. **E**re viderit te aequa et do
 luere. **M**ontes gurges aquarum
 trisunt. **R**edit abissus voce sua
 altitudo manus suas leuauit
Oel et luna steterunt in habitaculo suo
 in luce sagittarum tuarum. **I**bi
 doe fulgurantis. **H**aste tue. **I**n fre
 mitu concuties. **I**stare obstupe
 facies gentes. **E**gressus es in salu
 te populi tui in salute cum populo tuo
 percussisti caput de domo impij

denudasti similes. **D**ne autem ait. **Q**uia
 angelus spiritus noster a facie eius
 est in conspectu eius. **Q**uia tu autem
 angelus spiritus noster a facie eius
 In medio angelorum notum facies tu
 innotuit. **I**me recordabor. **Q**uia
 ab auster venit et sicut de morte
 pharaonis. **O**portet celos gloria eius
 et laudis eius. **P**laudemus tui. **E**xplen
 dor eius ut lux est cornu in ma
 nibus eius. **I**bi abscondita est for
 titudo eius. **A**n facie eius ablit
 morbo. **E**gredietur dies an pe
 des eius stetit et mensuratus est terram
Appropinquavit et dissolvit gentes et con
 triti sunt montes sili. **I**ncurvati
 sunt colles. **M**undi ab itinibus
 et innotuit eius. **I**niquitate vidi te
 coram ethiopia. **A**rbabunt pelles
 tre median. **Q**uod in fratribus
 natus es. **D**ne autem in fratribus
 tuus ut in manu indignatio tua
Ascendit super equos tuos et
 quadrigae tue saluato. **O**usculas
 suscitabis arcum tuum. **I**nammetat
 balneus que locutus es. **F**luuios
 frondes. **E**re viderit te aequa et do
 luere. **M**ontes gurges aquarum
 trisunt. **R**edit abissus voce sua
 altitudo manus suas leuauit
Oel et luna steterunt in habitaculo suo
 in luce sagittarum tuarum. **I**bi
 doe fulgurantis. **H**aste tue. **I**n fre
 mitu concuties. **I**stare obstupe
 facies gentes. **E**gressus es in salu
 te populi tui in salute cum populo tuo
 percussisti caput de domo impij

Inquit prologus i Sophoraz phaz

Sophomas Operulato
 et archanoz. **D**ne cogn
 tor audiuit clamorem
 a porta piscum et ciuitatu a scda
 et contricione a collibus. **I**ndicat
 qd ciuitatu habitatoribus pile quia
 cotineuit ois populus chanaan dispi
 erunt vniuersi qd inuoluti erant argento
Sophomas ei propheta de gnacione iose
 phica et glosa sempe gnata est et sub
Ioseph rege iuda p dicit. **S**ophomas
 ei speculator. **D**ne me pta et dn
 ei hoc no conuenit qd hic propheta
 i specula et i sublimibz constitutus
 nouat misteria dmi et filia erat
 elusi qd me pta humilitas habebat
 auu godollam qd de magnitudo

Roy

in regnum magis quod per
tur in finem. **Et** in die illa
quod sonat fortitudo. **Et** in
quadringenta ipse velus eximie
ga copletur. **Et** fortitudo illa
dm natum est in die illa. **Et** de
dm nata est magnitudo dm. **Et** de
magnitudine dm nata est humilitas.
Et tu puenit aliquis ad perfectum
dicit tu aplo quod ipse non su dignus
vocali aplo et illud psalmiste
Dne non est exaltatum cor meum ne
que elati sunt oculi mei. **Et**

Incipit Dophorias Capitulum I.

Uerbu dm quod sem
est ad Dophomiam
pliam filiu chusi si
in godesie filiu ama
sie filiu exetie i die
bus Josie filiu Amos. **Et** gl' uida
Congregans congregabo omnia
a facie terre dicit Dns. **Congre**
gans hoies et pecus. **Congre**
gans volatilia celi et pisces maris
et ruine impiorum erunt. **Et** diffu
siois a facie t're dicit Dns. **Et**
extendam manu mea sup iuda
et sup omes habitatores. **Et** in et
diffusa de loco hoc reliquas. **Et** al
et noia edituorum cu sacerdotibus
et eos qui adorant sup tecta mi
licia celi et adorant et uiuunt in
Dno et iurant in melchom. **Et** qui
aututur de posteris dm. **Et** qui
no quiescit dm. **Et** inuestigauit
uit eu. **Et** uilete a facie dm dei quod
uip e dies dm quod pauit Dns
hostia sacrificia uocatos suos. **Et**
et in die hostie dm. **Et** uisitato
sup principes et sup filios regis

Et sup omes qui in die illa
peregrina. **Et** uisitato
uigilantes in die illa qui copletur
domus dm dei su iniquitate. **Et**
Et et in die illa dicit Dns. **Et**
clamor a porta pascu. **Et** uis
latus a seba et colentes. **Et** uis
a collibus. **Et** uisitato
pile cotinuit omes pilus channa.
Dissipietur omes uoluit argens.
Et et in tpe illo scrutabor in
i lucine et uisitato sup uide de
fixos in fecibus suis qui dicit
in cordibus suis. **Et** non faciet
bn deus et no faciet male. **Et**
et fortitudo eorum in dmpone
et domus eorum in destit. **Et** edi
ficabunt domos et no habitabunt
et plantabunt vineas et no bibent
uinu eorum. **Et** uisitato e dies domi
magnus uip e et uisitato inuis
Vox dici dm amara tribulabi
tur ibi fortis. **Et** uisitato dies illa
dies tribulacoi et agustie. **Et** uisitato
calamitatis et miserie. **Et** uisitato
tenebrarum et caliginis. **Et** uisitato
nube et turbis. **Et** uisitato
et clamor sup ciuitates multas
et sup angulos exaltos. **Et** uisitato
bulabo hoies et ambulabunt
ut ceci quod dno pauerit. **Et** ef
fundetur sanguis eorum sicut qui
mus et corpa eorum sicut ster
cora. **Et** et argentum eorum et
aurum eorum no poterit libere eorum
in die ire furoris dm. **Et** in igne zeli
eorum deuorabitur omis terra quod copu
macu cu festinacoe ipse faciet. **Et** uisitato
habitantes terram.

non timere quia tu es
pila mea lignum de sinu meo
omni i nocte dnm
vno vltima fluita
placet mei filioz dnm
deserere munus m In die illa non
confundetur sup cunctis aduercoribz
tuis quibus puacata es i me q
tue aufeta de medio tui magni
loquos supbie tue no adicies ex
altari aplius i mote sco meo Et
dereliqua in medio tui p m pau
pem et egenum et spabur i nocte
dm reliquit iste No faciet inq
tate nec loquent mendaciu et
no iucietur in de cor lignu dolo
sa qm ipi pascent et acubabunt
et no est q exstent hec d dms
lauda filia syon iubilat iste letat
et exulta in oi corde filia iherlm
Abstulit dms iudiciu tuu auertit
mimicos tuos recipit dms i me
tui no timebis malu vltiu In
die illa dicitur nrm Noli time
syon Non dissoluatur man tue
dms deus tuus i medio tui fortis
ipe saluabit gaudebit sup te in
lecticia filebit in dilectione tua et
exultabit sup te in laude Rugas
qui a lege recesserunt congregabo
quia ex te erat ut no vltima habe
as sup eis obp bnu Ecce e mter
ficiam omes qui afflixerunt te i tpe
illo et saluabo claudicantem et ea
q eiecta fuerat congregabo et po
na eos i laudem et i nomen domi
terra confusionis eoz In tpe i q
adducam vos et in tpe q congrega
bo vos dabo ei vos i laudem et in
no oibz pplis dte cu couito cap
tuitate vraz cora oculis vris dicit
dominus omnipotens

Inapit prologus i Aggutus pph
I Aggutus ppheta
secundum dnm regis pph
in mense septimo In die prima
mensis sem eum dnm in
mau Aggutus pph ad iherlm
bel filiu Balathiel duce iudae
ad iherlm filiu ioseph sacerdote
magnu dices hec dicit dms ex
cituu dices aplus iste dicit Non
du vult tepus domus dmi edificari
de et sem est om dmi in maui ag
gutus pph dices Aliquid tepus est
vobis ut hiteris in domibus la
queatis et domus ista destit Et
nunc hec dicit dms deus exercituu
Ponite corda vna sup vias vras
et ciastis multu et intulistis pau
Comedistis et no estis faciatibi
bistis et no estis iebriati Opusistis
vos et no estis calefacti Et qui
maces congregauit misit eos i
sacculu pusu hec dicit dms ex
cituu Ponite corda vna sup vias
vras Ascendite i mote et p tate
lignu et edificate domu et accep
tabilis m erit et glificabor dicit
dms Respexistis ad amplius et
ecce sem est minus et intulistis
in domu et exsufflaui id Quia
ob causa dicit dms excituu Quia
domus mea destit et vos festina
tis vnusquisq in domu suam
ppter hoc sup vos phibitu st celi

Indoor
Trails

Et facta est in anno quarto **Cvii**
 dary regis. vni dñi ad zacharia-
 riam i quarta die mensis nom-
 de castreu. Et misere ad domu dei
 Parasar. et togomeleas. et viri q
 erat cu eis ad deprecandu faciem
 dñi ut diceret sacerdotibus domq
 dñi exortiu prophetis loquentes
 Numquid stendu m e. m mense qnto
 vel fastid me debco sicut feci
 ia ante mltis. Et factu e vni dñi
 ad me dices loque ad omem pplm
 die. Et ad sacerdotes dicit. Cu ie-
 iunatis et plagatis i quito et
 vis mense p hos lxx annos. Numq
 ieiunatis ieiunatis m. Et cu coe-
 distis. et bibistis. vinu. Numq no vo-
 bis comedistis. et vobismetipis
 bibistis. Numquid no sut. vi que
 locutus e dñs i manu prophetaru
 poro cu adhuc nlm habetis. et eff
 opulenta ipa. et vrbes i circuitu
 eius. et ad austru. et i capessu. hiet
 Et factu est. vni dñi ad zacharia-
 riam. Hec ait dñs exortiu dices
 Iudiciu veru audiate. et miam
 misericordias facite. vniquisq
 cu fratre suo. et vidua. et pupillo. et
 advenam. et pauper. nolite calup-
 niari. et malis viri sui non
 cogitet in corde suo. et noluerit
 attende. Et dicitur stipula re-
 cedet. et aures suas aggrauaverit
 ne audiret. et cor suu posuere. ne
 audiret legem. et via que misit
 dñs exortiu in popu suo. p ma-
 prophetas. Et facta e indignatio

et uis manum. **E**t sic est factum. **E**t
audierunt. **E**t sic est factum. **E**t
audia dicit dñs exatium. **E**t
dixi eos p omnia regna que no
cuerut et tñ depolara e ab eis
eo q no esset tñsies et reuider
Et posuerunt tra desiderabilem
Et sic est factum dñm. **E**t de pñ. **VIII**
Experitui ad me dicit dñs
dicit dñs exatium. Relatus sum
syon hñlo magno a indigna coe
magna relatus su ea. **E**t dicit
dñs exatium. Relatus su ad syon
et habitabo i medio nrm et vocabi
nrñ ciuitas ueritatis. **E**t dicit
dñs exatium. Moni sicuti. **E**t
dicit dñs exatium. **E**t hñc habitabit
pñes et auus i plateis nrñ
et uiri baculus i manu eius pre
militudie dñe et platee cui
copiebutur infantibz et puellis
ludentibus i plateis. **E**t dicit
dñs exatium. **E**t difficile uidebit
i oculis reliquiarz ppli hñi
diebus illis. **E**t quid i oculis meis
difficile e dicit dñs exatium. **E**t
ecce ego saluabo pplm meū de t
ra orientis et de tñ occasus solis
et adduca eos et habitabit i medio
nrñ et erit i pplm et ego co
eis i deu i ueritate et iusticia
Et dicit dñs exatium. Confor
tent manz vñe qui auditis i
diebus hñs pñones istos p os
pñaz i die qua fundita e dñs
dñm exatium ut teplu edificet
Et quidem an dies illos mces
qñm no ead n mces iumetoz
erat neq introducti et exerunt
erat pax p tribulatoez diuisi

et sic est factum. **E**t sic est factum. **E**t
audierunt. **E**t sic est factum. **E**t
audia dicit dñs exatium. **E**t
dixi eos p omnia regna que no
cuerut et tñ depolara e ab eis
eo q no esset tñsies et reuider
Et posuerunt tra desiderabilem
Et sic est factum dñm. **E**t de pñ. **VIII**
Experitui ad me dicit dñs
dicit dñs exatium. Relatus sum
syon hñlo magno a indigna coe
magna relatus su ea. **E**t dicit
dñs exatium. Relatus su ad syon
et habitabo i medio nrm et vocabi
nrñ ciuitas ueritatis. **E**t dicit
dñs exatium. Moni sicuti. **E**t
dicit dñs exatium. **E**t hñc habitabit
pñes et auus i plateis nrñ
et uiri baculus i manu eius pre
militudie dñe et platee cui
copiebutur infantibz et puellis
ludentibus i plateis. **E**t dicit
dñs exatium. **E**t difficile uidebit
i oculis reliquiarz ppli hñi
diebus illis. **E**t quid i oculis meis
difficile e dicit dñs exatium. **E**t
ecce ego saluabo pplm meū de t
ra orientis et de tñ occasus solis
et adduca eos et habitabit i medio
nrñ et erit i pplm et ego co
eis i deu i ueritate et iusticia
Et dicit dñs exatium. Confor
tent manz vñe qui auditis i
diebus hñs pñones istos p os
pñaz i die qua fundita e dñs
dñm exatium ut teplu edificet
Et quidem an dies illos mces
qñm no ead n mces iumetoz
erat neq introducti et exerunt
erat pax p tribulatoez diuisi
et sic est factum. **E**t sic est factum. **E**t
audierunt. **E**t sic est factum. **E**t
audia dicit dñs exatium. **E**t
dixi eos p omnia regna que no
cuerut et tñ depolara e ab eis
eo q no esset tñsies et reuider
Et posuerunt tra desiderabilem
Et sic est factum dñm. **E**t de pñ. **VIII**
Experitui ad me dicit dñs
dicit dñs exatium. Relatus sum
syon hñlo magno a indigna coe
magna relatus su ea. **E**t dicit
dñs exatium. Relatus su ad syon
et habitabo i medio nrm et vocabi
nrñ ciuitas ueritatis. **E**t dicit
dñs exatium. Moni sicuti. **E**t
dicit dñs exatium. **E**t hñc habitabit
pñes et auus i plateis nrñ
et uiri baculus i manu eius pre
militudie dñe et platee cui
copiebutur infantibz et puellis
ludentibus i plateis. **E**t dicit
dñs exatium. **E**t difficile uidebit
i oculis reliquiarz ppli hñi
diebus illis. **E**t quid i oculis meis
difficile e dicit dñs exatium. **E**t
ecce ego saluabo pplm meū de t
ra orientis et de tñ occasus solis
et adduca eos et habitabit i medio
nrñ et erit i pplm et ego co
eis i deu i ueritate et iusticia
Et dicit dñs exatium. Confor
tent manz vñe qui auditis i
diebus hñs pñones istos p os
pñaz i die qua fundita e dñs
dñm exatium ut teplu edificet
Et quidem an dies illos mces
qñm no ead n mces iumetoz
erat neq introducti et exerunt
erat pax p tribulatoez diuisi
et sic est factum. **E**t sic est factum. **E**t
audierunt. **E**t sic est factum. **E**t
audia dicit dñs exatium. **E**t
dixi eos p omnia regna que no
cuerut et tñ depolara e ab eis
eo q no esset tñsies et reuider
Et posuerunt tra desiderabilem
Et sic est factum dñm. **E**t de pñ. **VIII**
Experitui ad me dicit dñs
dicit dñs exatium. Relatus sum
syon hñlo magno a indigna coe
magna relatus su ea. **E**t dicit
dñs exatium. Relatus su ad syon
et habitabo i medio nrm et vocabi
nrñ ciuitas ueritatis. **E**t dicit
dñs exatium. Moni sicuti. **E**t
dicit dñs exatium. **E**t hñc habitabit
pñes et auus i plateis nrñ
et uiri baculus i manu eius pre
militudie dñe et platee cui
copiebutur infantibz et puellis
ludentibus i plateis. **E**t dicit
dñs exatium. **E**t difficile uidebit
i oculis reliquiarz ppli hñi
diebus illis. **E**t quid i oculis meis
difficile e dicit dñs exatium. **E**t
ecce ego saluabo pplm meū de t
ra orientis et de tñ occasus solis
et adduca eos et habitabit i medio
nrñ et erit i pplm et ego co
eis i deu i ueritate et iusticia
Et dicit dñs exatium. Confor
tent manz vñe qui auditis i
diebus hñs pñones istos p os
pñaz i die qua fundita e dñs
dñm exatium ut teplu edificet
Et quidem an dies illos mces
qñm no ead n mces iumetoz
erat neq introducti et exerunt
erat pax p tribulatoez diuisi

et erunt quasi munda cor
eorum. Ego enim dominus deus eorum exau
diens eos et erit in pace et
et letabitur cor eorum in domino quia
et filii eorum videbunt et letabuntur
et exultabit cor eorum in domino. Et libera
bo eos et congregabo illos quia
redemi eos et multiplicabo eos
aut an fuerint multiplicati et scia
bo eos in populo et de lege reuer
dabuntur mei et vivet. Et veniet
cum filiis suis et reuertetur et redi
ca eos de terra egypti et de assyrie
congregabo eos et ad terram galat
ad et libani adducam eos et non
invenietur in eis locus et tenebunt
in malis factis et praevalent in malis
fluctus et confundent omnia profunda fluvio
rum. Et humilabit superbia
assur et preparatum egypti readet
et confortabo eos in domino et in no
mine eius ambulabunt dicit dominus.

Peri libane portas tuas et comedat ignis eas
et domos tuas. Vltima abies quae ardet
cedrus quoniam magnifici vastati sunt.
Vltimate quercus basan quoniam suc
rifus est saltus multus. Vox vlu
latus pastorem quia vastata est
magnificencia eorum. Vox rugitus
leonum quoniam vastata est superbia ior
danis. Hec dicit dominus deus meus
pascite pecora occisorum quae qui
possederunt occidebant et non dolen
bat et vendebat ea dicit dominus.
Dicit dominus diuites facti sumus
et pastores eorum non praevalent eis.
Et ego non peccavi vltima super hiis ter
res terram dicit dominus. Ecce ego tra
dam heredes unusquisque in manus
proximi sui et in manus regis sui et

in manus regis sui.
Et dicit dominus
Et assumpsi michi domum
vna vltima decore et altum
in fuculo et pauci greges et
di tres pastores in mensura vna
et contracta est anima mea et
quid anima eorum variavit in me.
Dixi non pascite vos. Quod mo
ritur moriatur et quod sumitur
tur succidatur et reliqua deuoret
unusquisque carne proximi sui.
Et tuli vnguem meam quae vocabatur
decus et absidi eam ut irritum
faciam sedum meum quod pauci
cum omnibus populis et in irritum deduc
tu est in die illa. Et cognouit
sic pauperes gregis qui custodiunt
michi quia vnum dominum est. Et dixi
ad eos. Si bonus est oculis vestris
afferte mactem meam et si non des
cite. Et appenderunt mactem meam
pro argento. Et dixit dominus
ad me. Pice illud ad statuam
decorum praeui quo appreciatus su
us eis. Et tuli pro argento
et pice illos in domo domini ad
statuam. Et praeidi vnguem meam
sedum quae appellatur fuculus
ut dissolvere germanitatem
inter iuda et israhel. Et dixit dominus
ad me. Adhuc sume tibi vasa
pastoris stulti quia ecce ego
superstabo pastorem in terra qui
denudata non visitabitur dissipum
non queret et contritum non sa
nabit et id quod stat non enu
triet et carnes pignorum come
det et vngulas eorum dissoluet.
Et pastor et idolum deliquit gregem.

sup. pastorem meum et sup. ovem meam
 Percutite pastorem et disperdentur
 oves gregis. **E**cce enim manu
 mea ad quilibet et erant in omni
 terra dicit Dominus. Partes sue in
 ea dispergentur et deficiet et etiam
 populus relinquetur in ea. Et educa
 etiam partem per ignem et vram eos
 sicut vritur argentum et probabo
 eos sicut probatur aurum. Ipse in
 vocabit nomen meum et ego exau
 diam eum. Sciam populum et ipse
 dicet Dominus deus meus.
Ecce dies venient. **CAP. XIII**
 Dicit Dominus. Et dividentur
 spolia tua in medio tui. Et con
 gregabo omnes gentes ad bellum
 in prelium et capietur civitas et
 vastabitur domus et mulieres
 violabuntur. Et egredietur me
 dia populi civitatis in captivitatem
 et reliqui populi non auferentur ex
 urbe. Et egredietur Dominus et perlabi
 tur contra gentes illas sicut per
 labitur est in die certaminis et sta
 bunt pedes eius in die illa super
 monte oliuorum qui est contra bellum ad
 orientem. Et semdet mons oli
 uorum ex media parte sua ad ori
 entem et ad occidentem prupto
 grandi valde et sepabitur mons
 Dei montis ad aquilonem et me
 dium eius ad meridiem. Et fugie
 tis ad vallem motuum eorum quoniam
 coniungetur vallis montium usque
 ad primum. Et fugietis sicut fu
 gistis a facie tremotus in die
 bus ozie regis iuda. Et veniet
 Dominus deus meus omnesque sancti
 cum eo. Et erit in die illa non erit

lingua sed frigus. **1**
 Dies una que non
 dies nona neque dies
 et sup. Et erit in die illa
 fuit aqua vivens de bellum. Media
 eorum ad mare orientale et me
 dium eorum ad mare novissimum. In
 estate et in hieme erit. Et erit
 Dominus rex super omnes terram. In die illa
 erit Dominus unus et erit nomen eius
 unum. Et revertetur omnis bellum usque ad
 desertum de colle remon ad aus
 tram bellum et exaltabitur et hi
 tabitur in loco suo a porta ben
 yamin usque ad locum porte port
 usque ad portum angulorum. Et a
 turre ananahel usque ad torcu
 lum regis et habitabit in ea et
 anathema non erit amplius. Sed
 sedebit bellum secunda. Et erit
 haec plaga qua percussit Dominus
 omnes gentes que pugnaverunt
 adversum bellum. Tabescet caro
 vni cuiusque statim super pedes
 suos et oculi eorum tabescent
 in foraminibus suis et ligna
 eorum contabescant in de. In die illa
 erit tumultus in magnus
 in eis et apprehendet vir
 manum proximi sui et confect
 manus eius super manum proximi
 sui. Sed et iuda pugnavit
 bellum. Et congregabuntur divites
 omnium gentium in circuitu auri
 et argenti et vestes multe
 satis. Et sic erit ruina eorum et
 muli et camelii et asini et
 omni iumentorum que erant in castris
 illis sicut ruina haec. Et omnes
 qui reliqui fuerint de universis
 gentibus que venerunt contra

Ipsi eduxerunt me de terra egypti et
cubiliis egypti superstruxerunt
palatium cui nomen dicitur
eternum et oculi domini
et vos dicatis Magnificet
super omnem terram
patrem et servus domini sui ti
mebit **E**t ego ego pater tuus
super omni terra et honor meus et si dominus
ego super omni terra et honor meus dicit
dominus exercituum **A**d vos o sacerdo
tes qui despiciatis nomen meum
Et dixistis In quo despemus
nomen tuum **O**fferatis super altari
um meum panem pollutum **E**t di
catis In quo polluimus et In co
quo dicatis **M**ensa domini despecta
est **E**t offeratis accu ad vino
landum none malum est **E**t si
offeratis claudum et lagnum
none malum est **O**ffer illud duci
tuo si pluerit ei aut si susce
pit faciem tuam dicit dominus exer
cituum **E**t nunc deprecamini volentem
domini ut misereatur vestri **D**e ma
nu ei vestra factum est hoc **S**i quo
modo suscipiat facies vestras
dicit dominus exercituum **Q**uoniam est
in vobis qui claudat ostia et in
cendat altare meum gratuito
Non est michi voluntas in vobis
dicit dominus exercituum et munus
non suscipiam de manu vestra
Ab ortu enim solis usque ad occasum
magnum est nomen meum in
gentibus et in omni loco sacri
ficatur et offertur et sanctifi
catur nomen meo oblatio multa
quia magnum est nomen meum
in gentibus dicit dominus exercituum
et vos pollulistis illud in eo quod

dicatis **M**ensa
est et quod
illud est et ignis qui
vorat **E**t dixistis Ecce de huius
re **E**t consumpsimus illud dicit
dominus exercituum **E**t intulistis de rapina
claudum et lagnum et intulistis
manus **Q**uoniam suscipiam
illud de manu vestra dicit dominus
Maledictus dolosus qui habet in
grege suo masculum et votum
faciens ymolat debile deo quod
vobis magnus ego sum dicit dominus
exercituum et non meum horribile igitur
Et nunc mandatum **Capitulum II**
Hoc ad vos **O** sacerdotes
Si volueritis audire et pro
fueritis ponere super cor vestrum
ut detis gloriam nomini meo
ait dominus exercituum **M**ittam in
vos egestatem et maledictionem bene
dictionibus vestris et maledictionem
illis qui non posueritis super cor
Ecce ego precipiam vobis **B**enedictionem
et dispergam super vultum vestrum
stercoris sollemnitate vestram
et assumet vos secum **E**t facietis
quia misi ad vos mandatum istud
ut esset pactum meum cum leui di
cit dominus exercituum **P**actum me
um fuit cum eo vite et pacis et
dedi ei timorem et timuit me
et a facie nominis mei pauebat
Prox veritatis fuit in ore eius
et iniquitas non est inventa in
labiis eius **I**n pace et in equi
tate ambulavit meum et mul
tos auertit ab iniquitate **L**abia
omni sacerdotis custodient scientiam
et legem requirunt ex ore
eius quia angelus domini exercituum

et in penitus
 vobis malis et vobis
 fructibus et vobis
 tota Inferte omnia
 in horum meum ut sit
 domo mea. Et probate me super
 hoc dicit Dominus Si non aperuerit
 vobis catenatas celi et effuderit
 vobis benedictionem usque ad
 habundanciam. Et increpabo per
 vobis deuorantem et non corrumpet
 fructu tene vire. Nec erit
 sterilis vinea in agro dicit Do-
 minus exercituum. Et beatos
 vos dicant omnes gentes. Brites
 enim vos terra desiderabilis dicit
 Dominus exercituum. Invaluerunt super me
 vira vira dicit Dominus. Et dixistis quod
 locuti sumus contra te et dixistis
 Manus eius seruie deo. Et quod est
 molimentum quia custodiimus
 precepta eius et quia ambulauimus
 tristes coram Domino deo exercituum.
 Ergo nunc beatos dicimus aux-
 gantes. Si quidem edificati sunt
 facientes impietates et ceperunt
 rueri deum et salui facti sunt. Tunc
 locuti sunt timores deum vniuersi
 in primo suo. Et attendit Dominus
 et audiuit. Et scriptus est liber mo-
 nimenti coram eo. Timentibus
 Dominum et cogitantibus nomen eius.
 Et erunt michi aut Dominus exercituum
 in die illa qua ego faciam in pe-
 culum et parca eis sicut parca
 vir filii suo seruienti sibi. Et co-
 uertimini et videbitis quid sit ini-
 iustum et impium et inter seruie-
 tem deo et non seruientem ei. **III**
Ere enim dies veniet sicut
 sa quasi ramus. Et erunt
 omnes superbi et omnes facientes
 impietatem sicut stipula et ista

et in penitus
 vobis malis et vobis
 fructibus et vobis
 tota Inferte omnia
 in horum meum ut sit
 domo mea. Et probate me super
 hoc dicit Dominus Si non aperuerit
 vobis catenatas celi et effuderit
 vobis benedictionem usque ad
 habundanciam. Et increpabo per
 vobis deuorantem et non corrumpet
 fructu tene vire. Nec erit
 sterilis vinea in agro dicit Do-
 minus exercituum. Et beatos
 vos dicant omnes gentes. Brites
 enim vos terra desiderabilis dicit
 Dominus exercituum. Invaluerunt super me
 vira vira dicit Dominus. Et dixistis quod
 locuti sumus contra te et dixistis
 Manus eius seruie deo. Et quod est
 molimentum quia custodiimus
 precepta eius et quia ambulauimus
 tristes coram Domino deo exercituum.
 Ergo nunc beatos dicimus aux-
 gantes. Si quidem edificati sunt
 facientes impietates et ceperunt
 rueri deum et salui facti sunt. Tunc
 locuti sunt timores deum vniuersi
 in primo suo. Et attendit Dominus
 et audiuit. Et scriptus est liber mo-
 nimenti coram eo. Timentibus
 Dominum et cogitantibus nomen eius.
 Et erunt michi aut Dominus exercituum
 in die illa qua ego faciam in pe-
 culum et parca eis sicut parca
 vir filii suo seruienti sibi. Et co-
 uertimini et videbitis quid sit ini-
 iustum et impium et inter seruie-
 tem deo et non seruientem ei. **III**
Ere enim dies veniet sicut
 sa quasi ramus. Et erunt
 omnes superbi et omnes facientes
 impietatem sicut stipula et ista

Machabeorum libri duo
 notant plura mirabilia
 Hebreorum duces gentis
 per sepe pugna et
 pallatorum et nobiles machabe
 duces triumphos exercitus. Hoc
 nomen et libri idem sunt in cupa-
 ti. Hec quoque historia continet
 etiam inclita illa gesta macha-
 beorum fratrum qui sub antiocho
 rege pro sacris legibus diuina
 tormenta perpeperi sunt quos
 mater pia dum diuersis suppli-
 cijs vergerentur non solum non
 fleuit. Sed etiam gaudentes hoc
 tabatur ad gloriam passionis.
Incipit liber Machabeorum
primus Capitulum primum

Inapit liber machabeorum 1° ca. 1°

A factu est postquam
perussit rex alexan-
der philippi macedo-
ni qui primus regnavit
in grecia Egressus
de terra cethim percussit darium
regem persarum et medorum Copulavit
que plura multa et omnia obtinuit
municipia et interfecit reges terre
Et percussit usque ad fines terre Et
accepit spolia multitudinis gentium
et pluit eam in conspectu eius
Et congregavit virtutem et copiam
fortem nimis et exaltatum est et
elevatum cor eius et obtinuit re-
giones gentium et tyrannos et
facti sunt ei in tributum Et post
hec decedit in lectum et cognovit
quia moreretur Et vocavit pu-
eros suos nobiles qui secum erant
nutriti a iuventute sua et divisit
illis regnum suum cum adhuc viveret
Et regnavit alexander annis
xii et mortuus est Et obtinuerunt

pueri eius regnum et divisit illi
regnum suum in partes et dedit
illis partes suas et mortuus est filius
suus et cum annis multis et mul-
tiplicata sunt mala in terra Et exiit
ex eis radix peccatrix Antiochus
illustris filius antiochi regis qui
fuerat Rome obses Et regnavit
anno centesimo tricesimo septimo
regni grecorum In diebus illis exi-
erunt ex israel filii iniqui et fava-
serunt multis dicentes Eamus
et disponamus testamentum cum ge-
tibus que circa nos sunt Quia ex
quo recessimus ab eis iuenerunt
nos multa mala Et bonus visus
est finis oculis eorum Et destinauerunt
aliqui de populo et abiierunt ad regem
et dedit illis pacem ut facerent
iusticias gentium Et edificaverunt
in iherusalem gymnasium secundum legem
nacionum et fecerunt sibi prout et
recesserunt a testamento suo et iuncti
sunt nacionibus et venudati sunt
ut facerent malum Et paratum est
regnum in conspectu antiochi Et
cepit regnare in terra egypti ut
regnaret super duo regna Et in-
vitavit egyptum in multitudine gravium
in curribus et elefantibus et equis
et copiosa navium multitudine
Et constituit bellum adversus pto-
lomeum regem egypti Et veritus est
ptolomeus a facie eius Et cecide-
runt vincula militum Et comprehendit
civitates multas in terra egypti et
accepit spolia terre egypti Et co-
vertit antiochus postquam per-
cussit egyptum in centesimo et
quadringentesimo octavo anno et ascendit
ad israel et ascendit iherusalem in

multitudine eius et in domo
 fignavit ei sup[er] altare
 tunc inveni et in
 et uniusa eius vasa et m[en]sa
 fignis et libatoria et fialas
 et mortariola aurea et oculi et
 coronas et ornamentu aureu q[uod]
 in facie templi ead[em] et cominu[er]it
 oia **Et accepit argentu et auro**
 et oia vasa concupisibilia **Et ac-**
 cepit thesauros occultos quos
 auerit **Et ablatis orbis abne**
 terra sua et fecit eadem homi et
 locutus est in superbia magna
Et factus est plangit magnus
 ip[s]e et in omni loco eor[um] **Et iuge-**
 nuuerunt principes et seniores et
 iuuenes et virgines infirmati
 sut et speciositas mulieru mu-
 tata est **Omnes maritus suppe-**
 limentu et q[uod] sedebat in thoro
 maritali lugebat **Et comota e-**
 ra sup[er] inhabitantes in ea **Et un-**
 uersa domus iacob induit con-
 fusione **Et post duos annos dicit**
 misit rex princeps tributoru i ciui-
 tates iuda **Et venit n[on] in tu-**
 ra magna et locutus e[st] ad eos
 va pacifica in dolo et credidit
 ei **Et irruit sup[er] ciuitate repe-**
 te et percussit eam plaga mag-
 na et perdidit populu multu ex ip[s]e
Et accepit spolia ciuitatis et
 succedit eam igni et destruxit
 domos eius et muros ei[us] et cir-
 cuitu et captiuas duxerunt mu-
 lieres et natos et pecora posse-
 derunt **Et edificauerunt ciuitate**
 dauid muro magno et firmo
 et turribus firmis **Et facta e-**
 illis arce **Et posuerunt illic**

et arma et equos et m[en]sa
 et spolia et m[en]sa et m[en]sa
 et facti sut in laqueu magnu
 sem e[st] hoc ad m[en]sa et m[en]sa
 et in dolo magnu in ip[s]e sem
Et effuderunt sanguine in dolo
 per circuitu p[er]secutione et m[en]sa
 uerunt p[er]secutione et fugerunt
 tantes n[on] in ip[s]e eos **Et facti e-**
 mao ex t[er]ro et facti e[st] externa
 sem p[er] et nati eius reliquerunt
 ea **Et facta e[st] eius desolata e-**
 sicut solitudo dies festi et con-
 uer[si] sut in luctu et salu[ti] eius
 in dolo et h[er]es et m[en]sa
Et facta e[st] eius multiplicata
 et ignominia ei **Et sublimitas**
 eius conuersa e[st] in luctu **Et p[er]**
 sic rex antiochus omni regno suo
 ut esset oib[us] populus unus **Et re-**
 liquit unusquisq[ue] lege sua et
 consenserunt omnes gentes sicut
 un[um] regis antiochi **Et multi**
 ex ip[s]e consenserunt ei et sacrifi-
 cauerunt ydolis et conuenerunt
 salu[ti] **Et misit antiochus rex**
 liberos p[er] manus m[en]sa in
 et in omes ciuitates iuda ut
 sequerentur leges gentiu et
 p[er]hibent holocausta et sacrificia
 et placantes sicut in templo
 dei et p[er]hibent celebrare salu[ti]
 et dies sollempnes et conuenerunt
 sicut et sicut populu ip[s]e **Et misit**
 edificari aras et templa et
 ydola et ymolari carnes sicut
 eas et pecora comuia **Et reli-**
 quid filios suos ieru[sa]l[em] et
 conuenerunt aras eor[um] in oib[us] m[en]sa

et in iherusalem. Et ait ad omnes
et fratribus. Ergo ait ad omnes
iussu regis parati sunt omnes
tes et omni iuda et quicquid
in iherusalem et eris tu et filii tui. In
aureos regis et aplificatus argi
to et auro et muneribus multis.
Et respondit mathathias et dixit magna
voco. **E**t si omnes gentes regi an
tithiocho obedirent ut discedat unus
quisque a fratre patris et consuevit
mandatis eius. **E**go et filii mei
fides mei obediemus legi patris nostri
et non accipiamus ut nobis deus. Non
est nobis utile reliquere legem et
iustitias. Non audiemus vocem regis.
Antithiochi non sacrificabimus trans
gredientes legem nostre mandata ut
eamus altera via. **E**t ut cessavit
loqui, vixit. **E**t accessit quidam iu
deus in omni oculis sacrificare ido
lis super aram in ciuitate modum
secundum iussu regis. **E**t vidit matha
thias et doluit et contremuit. **R**enes
eius et accessus est furor eius secundum
iudicium legis et insiliens truci
dauit eum super aram. **D**edit et virum
quem miserat rex antiochi qui co
gebat immolari occidit ipsum tempore
et aram destruxit. **E**t zelatus est
legem sicut finces fecit zambri
filio salomni. **E**xclamauitque ma
thathias voce magna dicens. **O**ie
qui zelum habet legi statutus testam
tu exeat post me et fugit ipse et
filii eius in montes. **E**t reliquerunt
quicunque habebat in ciuitate. **T**unc
descenderunt multi quentes iudicium
et iustitiam in deserto ut sedent ibi
ipsi et filii eorum et milites eorum et
peccatores eorum qui idurauerunt super eos

mala. **E**t veniunt
ad eos et epistulae per
ueniunt dauid quoniam dissipauerunt
iherusalem quidam qui dissipauerunt man
datum regis in locum occultum in deserto
et absconderunt post illos multa et
properunt aduersus eos et consue
runt aduersus eos plures in die sabbatorum.
Et dixerunt ad eos. **R**espicitis et
nunc exite adhuc et facite secundum
volumen regis et viuetis et dixerunt.
Non exhibimus non faciemus volumen regis
ut polluiamus diem sabbatorum. **E**t
contemnerent aduersus eos plures et
non tenderunt illis non lapide misce
runt eis non operilauerunt loca diuites
in iherusalem omnes in simplicitate nostra
et testes erunt super nos celum et terra
quod iuste perditis nos. **E**t intulerunt
illis bellum sabbaticum et mortui sunt
ipsi et uxores eorum et filii eorum et pe
ccatores eorum usque ad mille animas. **E**t
cognouit mathathias et acie
et luctum habuerunt super eos valde.
Et dixit vir proximo suo. **S**i oes
fecerimus sicut preces nostre fecerunt
et non pugnauerimus aduersus
gentes per animabus nostris et iustitia
coribus nostris citius disperdet nos
de terra. **E**t cogitauerunt in die
diuites. **O**ie homo quicunque venit ad
nos in bello die sabbatorum pug
namus aduersus eum ut non moriamur
omnes sicut mortui sunt fratres nostri
in occultis. **T**unc congregata est
ad eos synagoga iudeorum fortis
viribus ex ipse omnes voluntarius
in lege et omnes qui fugiebant
a malis additi sunt ad eos et facti

est quod... et...
 bat reges...
Jacob populus...
 moris eius in...
 bula... civitates...
 pios ex eis et...
 et notatus est usque ad novissimam
 die et congregavit penitentes...
 congregavit **Apollonius** grecus
 et a samaria convulsa multam
 et magnam ad bellandum contra
 israhel... Et cognovit iudas et exivit
 obviam illi et percussit et occidit
 illum et occiderunt vincti milia
 et reliqui fugere...
 lia eorum et gladium apollonii
 abstulit iudas...
 pugnas
 in eo omnibus diebus...
 Et audit
Seron princeps exercitus syrie
 quod congregavit iudas congrega-
 tione et caesa fidelium secum...
 ait faciam michi nomen et glori-
 aliorum in regno et debellabo iu-
 da et omnes qui cum ipso sunt qui spera-
 nebant in rege...
 Et paravit se
 et ascendere cum eo castra im-
 piorum fortes auxiliarii ut face-
 rent vindictam in filios israhel...
 appropinquavit usque betheron...
 Et
 exivit iudas obviam illi cum pau-
 cis...
 Et viderunt autem exercitum veni-
 entem sibi obviam...
 Dixerunt iudei...
 non poterimus pauci pugnare ad-
 versus multitudinem tantam et tam stre-
 tem et nos fatigati sumus...
 non hodie...
 Et ait iudas facile est
 concludi multos in manus paucorum
 et non est differentia in conspectu dei
 vel liberare in multis et in paucis
 Quia non in multitudine exercitus

[illegible]

ad iustitiam aduersum **E**t ait **I**udas
et **E**stote parati in manu uestra
aduersus nationes quas que a
venerunt dispende nos et scia mra
qm melius e mori nos i bello q
vide mala gentis mra et sanctoro
Sicut ad fide voluntas i celo sic fiat
Et assumpsit **G**orgias **C**ui
qui q milia virorum et mille
equites electos et mouit castris
nocte ut applicaret ad castra iude
eorum et percuteret eos subito et filii
qui erat ex arce erat illis duos
Et audiuit iudas et surrexit
ipse et potentes paucos duxit regis
qui erat i ammanu **A**d huc ei
discessus erat exercitus a castris
Et venit **G**orgias i castra iude
nocte et nemine iueit Et que
bat eos i motibus **Q**ui dixit **I**u
guit huius an nos a nobis Et tu
dices falsus esset **A**pparuit iudas
in campo cum tribus milibus virorum
tm qui tegumenta et gladios no
habant Et viderunt castra gen
tiu valida et locatos et equita
tus i circuitu eorum et huius docti ad
plum Et ait **I**udas viris qui secum
erant **N**e timueritis multitudinem
eorum et impetum eorum ne formide
tis **M**emento quomodo salui facti
sunt pater noster in mari rubro cum se
querentur eos pharaon cum exercitu
multo Et nunc clamemus i celum
miserebatur noster dominus et meos erit
exercitum patrum nostrorum et conteret
exercitum istum an faciem nostram
hodie Et scient omnes gentes quia

est deus qui cum
Et **I**udas ait ad
et alia sunt et vide ut colorem
res eo aduersum et experientia eo cas
tris ad plium Et tuba occurrere
huius qui fuerant cum iuda et cognoscere
sunt et contrite sunt gentes et fugerunt
i caput **N**onnulli autem occiderunt
i gladio et persecuti sunt eos ap
gereron et usque i caput ydume
et azoti et iamne Et occiderunt
ex illis tria milia virorum et reliqui
i iudas et exercitus eius sequens
Et ait duxit ad **I**psam **E**t occupas
atque spolia quia bellum contra
nos est et **G**orgias et exercitus
eius i morte prope nos Sed pater
noster contra inimicos nostros et ex
pugnate eos et post hoc fuerunt
spolia pecuni Et adhuc laquei
Iuda ad huc **E**t ait appropinquas
quedam oppidum de monte et vi
dit **G**orgias qm in fuga sunt viri
sui et pater noster sunt castra sum
tm q videbatur declarabat
quod fecerat **Q**uibus illi coper
tis timuerunt valde appropin
tibus finit et **I**uda et exercitus ei
in campo patrum ad plium et fugerunt
et omnes i terra alienigenarum
Et **I**udas rursus est ad
spolia castrorum Et accepit
aurum multum et argentum et iaculum
et purpura marma et opes
multas Et cuncti ympnabant
necabat et benedicebat deus i celum
qm bonus e qm in seculum misericord
eius Et facta e salus magna
in israel in illa die **Q**uiaque ad
alienigenarum euasione venere

et cum... **A**udite audite
permatu quo deficiat
no qualia voluit talia con
tine i ipi et qualia mada
re et p quatu ano pognat
lipas electoy videro ho milia
et equi quap milia ut de bella
re eos et venerut i iudea et cast
posuerut in betheron Et cecit
illa iudas tu decem milibz vi
cis Et viderut exatid forte et
ocauit et dixit **I**ndictus es pul
aator nri ipe q ceteruisti impetu
potentis i manu serui tui dauid
et tradidisti caput alicuigenaz
i manu jonathas filij pauli et arm
gen eius **C**ochide exatid istum
mau ipi tui ipe Et cospidant
i exatid suo et in equitibz **P**a
illu formidine et tabescit auda
cia vtutis eoz et comoucantur
contritae sua **P**erit eos gladio
diligentia te et collaudent te oco
qui nouerut nome tuu i ympnis
Et comiserut et ceciderut de exatid
lypie quap milia viderut **V**idens at
lophas suoz fuga **I**udeoz auda
ciam et q pati sue aut vnie aut
moi fortiter **A**lunt antiochiam
et elegit milites ut multiplicati
rursus venirent i iudea **D**ixit
at iudas ad suos **E**t ecce contriti
sui inimici nri **A**scendam i iue
muda et sta et renouat **E**t coge
gatus est ois exatid **E**t aspende
rut in mote syon **E**t ut videret
sufficam deserta et altare ppha
natur et portas epustas et i atris
virgulta nata sicut in saltu ul
in motibus et pastosora diruta

stiderut vestimentis et i iudea
rut planctu magno et iposuerut
et i iudea caput suu et cecide
rut in statu sup tra **E**t exclama
uerut i iudeis signis et clamaue
rut in celu **T**unc ordinauit iudas
vires ut pugnaret aduersus eos
qui eant i arce don emudaret
sca **E**t elegit sacerdotes sine ma
cula voluntatem hntes i lege dm
Et emudauerut sca **E**t tulerut
lapides cotina eoz i locu imudu
et cogitauit de altari holocaustoz
quod pphanatu eat quid de eo fa
ceret **E**t incidit illi caput bonu
ut destrueret illud ne forte esset
illis in obprobriu quia cotamina
uerut illud gretes et demoliti sut
illud **E**t reposuerut lapides i mo
tem domus in loco apto q adu
veret ppha et videret de eis **E**t
acceperut lapides integros pdm
legem et edificauerut altare no
ui scdm illud quod fuit pph
edificauerut sca et que iuxta do
mu mensuras et edem et atria
sufficauerut et fecerut vasa sacra
noua **E**t intulerut candelabru
et altare incensoz et mensam in
templo et incensu posuerut sup al
tate **E**t accenderut lucernas que
candelabz eant et lucabat i tem
plo **E**t posuerut sup mesa paces
et appenderut vela et cosuauerut
oia opa que fecerut et an ma
tutino sunxerut quita et vicia
die mensis nomi hic mensis
casleu ceterum quadragessim
octauum et obtulerut sacrificiu

secundum legem super altare holocaustorum
 totum novum quod fecerat secundum
 preceptum a domino die in quo edificatum
 fuerat illud gentes et omnis populus
 tuus est cum canticis et cythara et
 organo et tympano. Et cecidit omnis
 populus in facie et adoraverunt et ben-
 edixerunt in altum cum quod precepit eis
 dominus. Et fecerunt dedicationem altaris die
 bus octo. Et obtulerunt holocausta
 et cuncta sacrificia et salutaria laudis.
 Et ornavit faciem templi coronis
 aureis et scutulis et dedicaverunt
 portas et pastofora et ipso fuerunt
 eis ianuas et facta est leticia in
 populo magna valde. Et auspicium
 obprobrium gentium. Et statuit Ju-
 das et fratres eius et universa ecclesia
 israel ut agatur dies dedicationis
 altaris et tribus suis ab anno in
 annum per dies octo a quinta et vice-
 sima mense casleu in leticia et
 gaudio. Et edificaverunt in tempore illo
 motum suum et per circuitum mu-
 ros altos et turreb firmas neque
 venirent gentes et convulsa-
 rent eum sicut antea fecerunt. Et collocavit
 illic edictum ut fuerat cum et mu-
 nitum eum ad custodiendam bethsu-
 ram ut haberet eum populus munitionem
 contra faciem ydumeorum. **U**
et factum est ut audiret gentes
in circuitu quia edificatum
 est altare et structurum sicut prius
 erat suum valde. Et cogitabant
 tollere genus iacob quod erat in eis
 eos. Et ceperunt occidere de populo et
 persequi. Et debellabat iudas fi-
 lios suos in ydumea et eos qui
 erant in atrubactane quod transiit de

israel et perierunt. Et perierunt
 multi de iudis et perierunt multi
 de iudis qui erant in galilea
 et in samaria iniquitates et iniquitates
 et ceteris suis ab eis et ceteris et
 applicavit ad eos et amantissimum
 eos et incendit eos et populum cum
 omnibus que in eis erant. Et tunc perierunt
 ad filios ammon et iuxerunt manum
 forte et populum copiosum et timorem
 duxit populum et commisit cum eis plura
 milita et cuncti sunt in copiam et
 et percussit eos. Et cepit vaperi
 civitate et filias eius et reliqua in
 iudam. Et congregavit sunt gentes
 que sunt in galilea aduersus israelitas
 qui erant in finibus eorum ut tol-
 lerent eos et fugerent in dathemam
 multitudine. Et miserunt litteras ad Ju-
 da et ad fratres eius dicens. Congre-
 gate sunt aduersus nos gentes per cir-
 cuitum ut auferant nos et parant
 venire et occupare multitudine in qua
 confugimus et timorem est duxit
 civitas eorum. Huc ergo veni et eripe nos
 de manibus eorum quia cecidit multitudo
 de nobis et omnes fratres nostri qui in
 loco cubi erant intercepti sunt et
 captivos duxerunt uxores eorum
 et natos et spolia et primicias
 illius fere mille viros. Et adhuc
 epistole leguntur. Et erant alii
 nuncios venerunt de galilea per
 se tuas nuntiantes secundum hec
 verba dicens. Concessit aduersus se ap-
 tolonaida et tyro et sidone et
 repleta est omnis galilea alienigenis
 ut nos consumat. Et audierunt
 autem iudas et populus similes istos
 conuenit cum magna cogitatione quod

facit in galilea. **E**go ad et frater
 meus **Jonathas** ibunt in galadi-
 tiam. **E**t reliquit **Josaphat** filium **za-**
 charie et **azarie** duces populi ad re-
 siduam gentem in iudea ad custodia-
 re precepit illis dicens. **P**recipite
 populo huic et nolite bellum committere
 adversum gentes domus vestre. **E**t da-
 ti sunt symoni vici tria milia ut iret
 in galilea. **J**ude ad octo milia in
 galaditiam. **E**t abiit **Symon** in ga-
 lilea et commisit populum multum in ge-
 nibus et contrivit sunt gentes a facie
 eius et persecutus est eos usque ad por-
 tum **ptolomaidis** et occidit de ge-
 nibus fere tria milia virorum. **E**t acce-
 pit spolia eorum et supplevit eos qui
 erant in galilea et in amabatam
 cum uxoribus et nativis et omnibus que
 illis erant et adduxit in iudam cum se-
 licia magna. **E**t **Judas machabeus**
 et **Jonathas** et fratres eius transierunt
 iordanem et abierunt via triu diebus
 post. **E**t occurrerunt eis **nahathai** et
supher eos pacifice et narra-
 runt eis omnia que acciderunt fratribus eorum
 in galaditide. **E**t quia multi ex eis
 comprehensi sunt in basem et **bozer** et
malchus et **capthor** et **maaceth**
 et **carnaim** hec omnes civitates
 multe et magnae. **S**ed et in ceteris
 civitatibus galaditidis tenent com-
 prehensi. **E**t in crastinum comprehenderunt
 admonem exercitum huius civitatibus
 et comprehenderunt et tollebunt eos in una
 die. **E**t venit **Judas** et exercitus eius

186
 viam de **bozer** et **capthor** et **maaceth**
 et **carnaim** et **supher** et **nahathai**
 et accepit omnia spolia eorum et
 succendit ea igni. **E**t surrexit inde nocte et ibat
 usque ad munitionem. **E**t fecit et dilu-
 tum elevarunt oculos suos et ecce
 populus multus cum non erat nubes por-
 tantes scalas et machinas ut co-
 prehenderent munitionem et expugna-
 rent eos. **E**t vidit iudas quia cepit
 bellum et clamor belli ascendit
 ad caelum sicut tuba et clamor magnus
 de civitate. **I**psius exercitus suo pug-
 nate hodie per fratribus vestris. **E**t venit
 tribus ordinibus post eos. **E**t ex-
 clamaverunt tubis et clamaverunt
 oros et cognoverunt castrum. **T**hiote-
 quia **machabeus** est. **E**t refugerunt
 a facie eius. **E**t percussit eos plu-
 ga magna. **E**t ceciderunt ex eis
 in die illa fere octo milia virorum.
Et dividit iudas in **massphat** et ex-
 pugnavit et cepit eam et occidit
 omnes masculum eorum et supplevit spolia
 eorum et succendit ea igni. **Q**uia per-
 venit et cepit **Capthor** et **mageth**
 et **bozer** et reliquas civitates
 galaditidis. **P**ost hec venit via **Cong-**
 gavit **thimothaeus** exercitum alium
 magnum et castra posuit contra
napthon in torrentem. **E**t misit
 iudas speculari exercitum. **E**t muerunt
 uerunt ei dicentes quia conveniunt
 ad eum omnes gentes que in circuitu
 nostro sunt exercitus multi nimis et
 arabes conduxerunt auxilium sibi
 et castra posuerunt in torrentem
 pati venire ad templum. **E**t abiit
 iudas obviam illis. **E**t ait **thiote**

p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um
 iudas et ephraim et beniamin
 te aque et tunc p[ro]p[ri]um
 non potuit p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um
 potes potes adu[er]sus nos p[ro]p[ri]um
 immueit tunc et posuere cas
 tra circa p[ro]p[ri]um tunc p[ro]p[ri]um ad
 eos et potuit adu[er]sus illu[m] p[ro]p[ri]um
 ad appropinquasset iudas ad torren
 tem aque p[ro]p[ri]um scribas p[ro]p[ri]um
 p[ro]p[ri]um torrente et mandavit eis
 dicens Nemine homin[um] reliqueritis
 sed veniat om[n]is in p[ro]p[ri]um Et tunc
 p[ro]p[ri]um ad illos p[ro]p[ri]um et o[mn]i p[ro]p[ri]um post
 ea Et coterrete sunt a facie eor[um]
 om[n]es gentes et p[ro]p[ri]um arma
 sua et fuger[unt] ad fanu[m] quod est
 i carnaym et occupa[n]t p[ro]p[ri]um eui
 tate et cepit ea et fanu[m] p[ro]p[ri]um
 igni cu[m] o[mn]ib[us] qui erant in p[ro]p[ri]um Et
 p[ro]p[ri]um e carnaym et no[n] potuit p[ro]p[ri]um
 ne coterrete uide Et coterrete
 iudas om[n]es p[ro]p[ri]um qui erant
 i galaditide a mimo usq[ue] ad
 maym et vixores eor[um] et natos
 et p[ro]p[ri]um magnu[m] valde ut v[er]
 vent in tra uide Et veniet usq[ue]
 ephraim et hec ciuitas magna e
 et i ingressu porta multa valde
 et no[n] erat declinare ab ea ad dex
 tra[m] ul sinistra[m] sed p[er] media iter
 erat Et incluseru[n]t se qui erant in
 ciuitate et obstruxeru[n]t portas
 lapidibus Et misit ad eos iudas
 viros pacificos dicens Transgredimini
 p[er] tra[m] v[est]ra[m] et cam[us] i tra[m] m[ost]ra[m]
 et nemo vobis nocet in pedib[us]
 tunc Et no[n] volebat ei ap[er]ire
 Et p[re]cepit iudas p[re]dicare i camp[is]
 ut applicaret se unusquisq[ue] i quo

erat loc[us] Et app[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um
 p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um
 tota die et tunc nocte p[ro]p[ri]um
 ciuitas i manu eor[um] et p[ro]p[ri]um
 masculu[m] i ad gladiu[m] et erant
 ea et accepit spolia eor[um] Et tunc
 p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um ciuitate sup[er] m[ost]ra[m]
 Et tunc p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um i camp[is]
 magno contra facie berp[ro]p[ri]um
 cal iudas congregas eor[um]
 et exhortabatur p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um
 via don[um] venire i tra uida Et
 ascender[unt] in monte syon cu[m] leti
 et gaudio et obuler[unt] holocausta
 q[uod] no[n] ex eis ceaderet don[um] ven
 ire in pace Et i diebus quib[us]
 cal iudas et jonathas in tra ga
 laad Et symon frater suus i ga
 lilea contra faciem p[ro]p[ri]um
 Auduit iosephus zacharie filius
 et azarias p[ro]p[ri]um d[omi]ni res
 b[us] gestas et p[ro]p[ri]um que fecer[unt]
 et dixit faciam[us] et ip[s]i nobis no[n]
 et cam[us] et ip[s]i nos pugnare con
 tra gentes que i circuitu m[ost]ra[m]
 Et p[re]cepit ip[s]is qui erant i camp[is]
 suo et abieru[n]t iammam Et cepi
 u[n]t gorgias de ciuitate et viri
 eius obvia illis in pugna et fu
 gati sunt iosephus et azarias usq[ue]
 ad fines iude Et ceideru[n]t i illa
 die de p[ro]p[ri]um isrl ad duo milia viri
 Et facta est plaga magna i p[ro]p[ri]um
 q[uod] no[n] audieru[n]t iuda et s[er]u[us] eius
 existimantes se fortit[er] facturos
 Ipi at no[n] erat de p[ro]p[ri]um v[est]ro
 illor[um] p[ro]p[ri]um quos salus facta e[st] i ip[s]i
 Et viri iude magnificati sunt
 valde i camp[is] o[mn]i isrl et gentiu[m]

quoniam ipse et filii eius et
admirantur per aliquos dies
ipse ipse et filii eius et
dixerunt Quousque faciemus
dicam et condicam filios nostros
Nos decernimus servum suum
et ambulare in preceptis eius et obsequium
qui edictis eius et filii ipsius in
ipse hoc alienabat se a nobis
et quicunque inveniebant ex nobis
interficiabant et hereditates nostras
diripiebantur **E**t non ad nos tamen
extenderunt manu sed in omnes
filios nostros **E**t ecce applicaverunt hodie
ad arcam in Bethsura occupare eam et
multitudinem Bethsuram munierunt
et nisi perveneris eos velocius
maiora quam hec faciet non poteris
obtinere eos **E**t iratus est rex
ut hec audiret **E**t convocavit omnes
amicos suos et principes exercitus
sui et eos qui super equos erant
Et de regibus alijs et de insu-
lis et maritimis venerunt ad
eum exercitus conductivus **E**t erat
numerus exercitus eius centum milia
pedum et sex milia equorum et ele-
phantum sexcentorum docti ad prelium **E**t ve-
nerunt per ydumeam et applicaverunt
ad Bethsuram et pugnabantur
dies multos et fecerunt machinas
et exierunt et succenderunt eas igni
et pugnabantur viriliter **E**t recessit
israhel ab arce et movit castra
ad Bethsura contra castra
regis **E**t sumxit rex animum suum
et contulit exercitum in impetu
contra via Bethsura et com-
paravit se exercitus in prelium et tubis
cœmiserunt et elephantis osten-
derunt sagittas rursus et mori ad

exercitus armatus
et pugnabantur
exercitus conductivus
in capitibus eorum et quicunque
erant ordinati in manibus regis
perierunt **I**n die videlicet ele-
phanti erant et quocumque ibant
et non discedebat ab eis **E**t
tres ligneæ super eas erant
proregentes super singulas bestias
et super eas machine et super singu-
las viri virtutis proprii qui pug-
nabant et intus in eis bestie
residuum equitum hic et inde sta-
tuit in duas partes tubis exortu
commovere et purge dissipatos
in legionibus eorum **E**t respicit
sol in clipeos aureos et creos
et resplenduerunt motes ab eis
et resplenderunt campi sicut
lampades ignis et distincta
est per exercitus regis per motes ex-
celsos et alij per loca humilia et
ibant caute et ordinate et com-
moverantur omnes isti tanquam
terra a voce multitudinis eorum et
incessu turbe et collisione armorum
Erat enim exercitus magnus valde
et fortis **E**t appropinquavit iudas et
exercitus eius in prelium **E**t ceciderunt
de exercitu regis sexcenti viri **E**t
vidit eleazar filius saurath
de bestijs locustarum locustas regis
et erat emines super castris bestiarum
et visus est ei quod in eis esset rex
Et ceciderunt de exercitu regis
in prelio et ceciderunt nomina
eorum et ceciderunt nomina
et dedit se periculo ut liberaretur
suum et acquireret sibi non tantum

Et factum est cum illis pacem
 et cum omni gente eorum et constituit
 illis ut ambulet in legitimis
 suis sicut priusque legitima em-
 ptoque de populo irati sunt
 Et fecerunt illa hec Et placuit
 summo in conspectu regis et principum
 Et misit ad eos pacem facere et
 rapere illa Et iuravit illis
 rex et principes Et exierunt de
 mure et intrauit rex motem
 syon et vidit murem loci et ru-
 pit cicus iumentum quod iuravit
 et madavit destruc murem i gyro
 et discessit festinater Et reuersus
 e antiochiam et iucit philippu
 ducentem ciuitati et pugnauit
 aduersus eu et vi occupat ciuitate
Anno cetero quinquagesimo primo **Cvii.**
 Pont demetrius filius abvabe ra-
 ma et ascendit cum paucis viris
 in ciuitate mactinam et regnat
 illis Et fecit e ut ingressus est
 in domu regni patris suorum copse-
 dit exercitus antiochi et lypiam
 ut adduceret eos ad eu et res ei in-
 notuit et ait nolite in ostende
 facie eorum Et occidit eos exercitus
 Et pedit demetrius super sede regni
 sui Et venerunt ad eu viri impij
 et iniqui ex isrl et alchimus
 dux eorum q volebat fieri sacerdos
 et accusauerunt populum apud regem
 dicentes perdidit iudas et fides

188

Et cum esset in iherosolymis et
crederet ut esset et
multi enim quidam
gionibus regis et principibus
amicos eius et adiutores eorum
elegit rex ex amicis suis bachi
dem qui dicitur transflumen magnus
in regno et fidelem regi et misit
eum ut videtur ex terminum quod fe
cit iudas. **Et** et alchimius impius
constituit in sacerdotem et man
davit ei facere vltione in filios
isrl. **Et** sumperunt et venerunt
ad exatium magno in terra iuda
et miserunt nuncios et locuti sunt
ad iudam et ad fratres eius ut pa
cificis in dolo et non intendere
fuerunt eorum. **Et** videtur et quod ve
nerunt ad exatium magno et conue
nerunt ad alchimium et bachi
dem cognoscere scribas requirere
que iusta sunt et primi assidei qui
erat in filiis isrl et exquire
bat ab eis pacem. **Et** responderunt
homines sacerdotes de semine aaron
verum non decipiet vos. **Et** locuti
sunt eis in pacem. **Et** iuravit
illis dicens. Non inferemus vobis
malum neque amicis vestris et tradi
derunt ei et comprehenderunt ex eis ho
mines et occiderunt eos in una die
secundum verbum quod scriptum est. Car
nes scorum tuorum et sanguinem ipsum
effuderunt in circuitu vestrum et non
erat qui sepeliret. **Et** incubuit terror
et tremor in omnem populum quia
dixerunt non est in eis veritas et
iudicium transgressi enim sunt con
stitutum et iussurandum quod
iurauerunt et movit bachi

dem et alchimius
multi enim quidam
et quosdam de populo
et iherosolymis magnam gentem
misit regione alchimio et
ad eos auxilium in adiutoria.
Et alchimius bachi
agebat alchimius per principatum
sacerdotum sui. **Et** conuenere ad
eum omnes qui turbabant populum
suum et obtinuerunt terram iuda et
fecerunt plagam magnam in isrl.
Et vidit iudas omnia mala que
fecit alchimius et qui cum eo erant
in filios isrl plus multo quam gen
tes. **Et** exierunt omnes fines iude
in circuitu et fecit vindictam in viros
desertores et cessauerunt vltim
exire in regionem. **Et** vidit autem
alchimius quod periclitaretur iudas et
qui cum eo erat et cognouit quia
non potuit sustinere eos. **Et** regressus
est ad regem et accusavit eos mul
tis criminibus. **Et** misit rex
et iherosolymis de principibus
suis nobilioribus qui eam inimi
cias exercens contra isrl et
mandauit ei euertere populum.
Et tunc venit alchimius in iherosolymis
cum exatium magno. **Et** misit ad
iudam et ad fratres eius ut pa
cificis in dolo dicens. Non sit pug
na inter me et vos. Venite cum viris
paucis et videamus facies vestras in
pace. **Et** venit ad iudam et saluta
uerunt se invicem pacifice et hospes
pati erat iudas. **Et** ino
ruit primo iude quod cum dolo venisset

Et cum
ignovit et ceteris qd denuc
uit consilium eius et exivit
Quia iude in pugna iuxta ca
pharsalama Et ceciderunt de pte
michanoris quicq milia virorum
et fugerunt in ciuitate dau Et
post hec va ascendit michanor
in monte syon et exierunt de sa
cerdotibus pti salutem cu ipae
a demoftrac ei holocaustomulta
que offerebantur p rege et re
videns pperuit eos et polluit et
locutus e suple et iurauit cu
na dicens **Q**ui traditus fuerit
iudas et exercitus eius a manus
meas totum cu regressus fuo
in pace suada domu ista et exiit
cu na magna Et intrauerunt
sacerdotes et steterunt an facie
altaris templi et stantes dixerunt
Tu elegisti domu ista ad iuocand
nomen tuum dnm i ea ut esset do
mus orationis et obsecrationis pto
tuo fac vindictam in homine isto
et i exercitu eius et cadat gladio
et iento blasphemiarum eorum ne
dedas eis ut pmaneat Et exiit
michanor ab nrlm et castra appli
cuit ad betheron Et occidit illi
exercitus syrie Et iudas applicuit
in darfa cu tribus milibus viris
Et orauit iudas et dixit Qui mis
si erunt a rege **A**enachib dnm
qui blasphemauerunt te exiit
angelus et percussit ex eis cetum
octoginta quicq milia Sic pcutit
exercitu istum in conspectu nostro
hodie et sciant ceteri quia male

in castris et occidit nrlm pmiu i
pilo Et vidit exercitus ei qd cecid
it michanor pperuit arma sua
et fugerunt Et psecuti sunt eos
vna vni dici ab adazar usq quo
veniat in gazera et tubis ce
rnerunt post eos cu significatione
et exierunt de omnibus castellis iu
dee in circuitu et vexabant eos
cornibus et conturbabant iter ad
eos Et ceciderunt omnes gladio et
non est relictus ex eis nrlm
Et acceperunt spolia eorum et pda
et caput michanoris amputaue
runt et dextera eius qua exten
debat suple et attulerunt et suspe
derunt contra nrlm Et letatus e dnm
pplius valde et egerunt die i letitia
magna et constituit agi omnia
annis die ista Et die mensis adar
Et filius tra iuda dies paucos
Ut autem audiuisset iudas **Com**
nomen romanorum quia sunt
potentes viribus et acquestiue
ad omnia que postulantur ab eis
et quicunq accesserunt ad eos sta
tuerunt cu eis amicitias et quia
sunt potentes viribus et audaces
plia eorum et ditates bonas quas
fecerunt in galacia et q obtinuerunt
eos et duxerunt sub tributo et
quarta fecerunt i regione hispanie
et qm pte redigerunt metalla
argenti et auri que illic sunt et
possederunt omnem locum campillo
et sapia et omnia loca que longe erant

etiam cum fratre suo
 puerum suum et fidelem
 pulchrum palam suum
 modum et fecerunt eum cum
 eius placentia magnam et omni
 fugebat eum dies multos et dixerunt
 quomodo cecidit potes qui saluum fa-
 ciebat israhel Et cetera. **¶** Unde bel-
 lotum et virtutem quas fecit non potest
 descripta multa enim erant valde
 Et factum est post obitum eius
 cum viri iniqui in omnibus finibus
 israhel et exorti sunt omnes qui ope-
 rantur iniquitate. **¶** In diebus illis
 facta est famas magna valde et
 tradidit se bachides omni regio eorum
 cum ipso. Et elegit bachides in
 suos viros et constituit eos do-
 minos regionis et exquirebant
 et perscrutabantur animas iude et addu-
 cebat eos ad bachidem et iudica-
 bat in illos et illudebat. Et facta
 est turbatio magna in israhel qualis
 non fuit ex qua die non est visus
 quousque in israhel. Et congregati sunt
 omnes amici iude et dixerunt. **¶** Iona-
 thas. Ex quo frater tuus iudas
 defunctus est non filius ei non est qui
 exeat contra bachidem et eos qui
 inimici sunt gentis nostre. **¶** Hinc itaque
 te eligimus. **¶** Hodie nobis pro eo esse
 in principe et ducem ad bellandum
 bellum nostrum. Et suscepit. **¶** Iudas
 natthas tunc illo principatus sui
 rexit loco. **¶** Unde factum fuit cognovit
 bachides et querebat eum occi-
 dere. Et cognouit. **¶** Ionathas et
 symon frater eius et omnes qui
 cum eo erant et fugerunt in desertum.

Die sabbato vni iherosolimis
venit eius in iherosolimis
et cum duobus filiis et regis
huc eos ad eos suos ut amodo
illi apparatu suo qd ad copiosum
Et exierunt filij zambri ex ma
daba et comprehenderunt iohannem
et omnia que habebat et abiecerunt
habentes ea post hec via renunti
atu est. Iohannes et Symon scilicet
q filij zambri faciunt nuptias
magnas et ducunt sponsam ex ma
daba filiam regis de maxime p
pibus et ananiam cu ambitione
magna Et recordati sunt sanguinis
iohannis fratris sui et ascenderunt
et absponderunt se sub tegumento
indie et leuauerunt oculos suos et
viderunt et ecce tumultus et appa
ratus multus Et sponsa pas
sit et amici eius et frater eius
obuia illis cu tympanis et musis
et armis multis Et surrexerunt
aduersus eos ex insidiis et occiderunt
eos et ceciderunt multi uulnera
et repidui fugerunt in montem Et
acceperunt omnia spolia eorum et co
uerse sue nuptie in luctu et vox
musicorum iporum et lamentum et u
dicauerunt uindicta sanguinis fratris
sui et reuersi sunt ad ripam iordanis
Et audiuit bachides et vni die
sabbato usq ad oram iordanis
et uenit multa Et dixit ad suos
Iohannas Eurgam et pugnet
contra inimicos nostros Et ecce
hodie sicut heri et nudius tertius

Et factum est in die illa et locutus est
dominus per prophetam et dixit
dominus de manu inimicorum
nostrorum Et emissus est bellum Et ex-
iit jonathas manu sua per
bactridem et duxit ab eis
diffinitum jonathas et qui cum
eo erant in iordane et insinatae
erant ad eos iordane Et ceciderunt
de parte bactridis mille viri Et cedi-
ficauerunt ciuitates multas in
iudea mulierum que erat in iericho
et in amai et in bertheron et in bethel
et in tthimatham et fara et tholo
muris excelsis et portis et foris
Et posuerunt custodias in eis ut
inimici eius exirent in israhel
Et munuit ciuitatem bethsuram
et gazaram et arcam et posuit in
eis auxilia et apparatum est et
accipit filios principum regionis
obsides et posuit eos in arce in ierusalem
in custodiam Et anno cclij mense
secundo precepit alchimus de serui-
muros domus sue interioris et
destrui opera prophetarum Et cepit de-
struere in illo tempore Et passus est
alchimus et impedita sunt opera illius
et obclusum est os eius et dissolutus
est palatium nec ultra potuit loqui
viri et madaie de domo sua Et
mortuus est alchimus in id tempore cum tor-
mento magno Et vidit bactrides
quod mortuus est alchimus et reuersus est
ad regem et filius eius duobus annis
Et cogitauerunt omnes iniqui dicentes
Ecce jonathas et qui cum eo sunt in
silencio habitant confideamus in eis

adducuntur bac...
...et una...
...et sumptit
...et magnus et
...et plures qui
...et iudea ut comprehenderet
...et eos qui cum eo erant sed non
...et motuit eis consilium eorum
...et apprehendit de viris regionis
...et principes erant milicie quinquaginta viros et occidit eos
...et praecepit
...et symon et qui cum eo
...et in bethbessi qui est in deserto
...et instruxit diruta eorum et firma
...et cognouit balthazar
...et congregauit amissa militum
...et quos qui in iudea erant de
...et nuntiavit et venit et posuit castra
...et super bethbessam et obpugnauit
...et dies multos et fecit machinas
...et reliquit jonathas symonem
...et in ciuitate
...et conuocauit
...et regionem et venit cum numero et paus
...et odorem et fructus eorum et filios
...et phasaron in tabernaculo ipso
...et cepit eum et misit in virtutibus
...et symon et qui cum ipso erant
...et exierunt de ciuitate et succedunt
...et machinas et pugnauerunt contra
...et balthazarem et contritus est ab eis
...et afflixerunt eum valde quia consilium
...et eorum et congressus eorum erat iam
...et natus contra viros in quos
...et qui ei consilium dederunt ut veni
...et in regione ipso multos ex
...et eis occidit ipse autem cogitauit cum
...et reliquis abire in regionem suam
...et cognouit jonathas et misit
...et ad eum legatos componere pacem
...et cum ipso et reddidit ei captiuitatem
...et libenter accepit et fecit secundum

...no quibus exet
...misa...
...et in alij...
...memisse frater...
...de glia...
...tribulacione...
...pila...
...ipugnaueret nos
...qui sut in circuitu nostro
...ergo vobis molesti esse
...et aicis...
...habuim? ei de celo auxi
...et libeati sum? nos? humiliati
...fuit inimici mei...
...itaq? imemiu antiochi et antipat...
...filiu et misim? ad roma
...enouae cu eis incicia? p
...pama...
...Mandauit itaq? eis
ut veniat etia ad vos et salutet
vos et reddat vobis eptas meas
de enouacoe firmitate...
...en facietis videntes ad hoc...
...heros?ptu eptaz quot miserat
...vobis...
...magno salutem
...m?cti e m septua de spaciatis
et iudeis qm sut fies quia sut
de gne abrah? Et nuc ex quo
hec cognouit? En facitis nob? p
...de pace...
...vobis pccat? mea? et pos
...me vestre sut? et vestre
me...
...itaq? hec nunciat
vobis...
...Jonathas qm
egressi sut pncipes demetri? cu
...magno pugnat? aduersus
eu...
...et exiit ab nlm et occidit eis
...regione...
...et dedit
eis pccat? ut ingredere regione
eius...
...Jonathas pccat?
...et reuer?i nuc
...supuenire illis

nocte...
Jonathas...
...patet...
...perantia...
...aduersus quia
...Jonathas cu suis in bello
et timuerit? et formidauerit? eade
suis...
...Jonathas at et qui cu eo
erat no cognouert usq? mact?i
...summa...
...Jonathas et no cop?endit
eos...
...ad amabas qui
vocatur zabedei et percussit eos et
accepit spolia eoz...
...et vixit eos
et vixit damascu et pambulabat
...regione illa...
...et vixit usq? ascalone et ad p?ima
p?dia et dedit...
...iudicabat ei...
...p?dia trade p?ibus demetri? Et
posuit ibi custodes ut custodiret
ea et reuersus e? Jonathas et conuocat
seniores p?i et cogit? cu eis...
...muros in nlm et exaltat
...magna m? media ar
cis et ciuitat? ut superet eam
a ciuitate ut esset ipa singula
et neq? emat neq? vendat...
...ut edificaret ciuitate
Et cecidit mury q? ead sup? porte
ab ortu solis et repavit eu q? vocat
...Et Symon edificauit
ad aida m septela et munit ei
et iposuit portas et fenestras...
...regnae...
...et extendere
manu i antiochu regem...
...ne forte no pmitteret eu...
...sed pugnat? aduersus eu...

p?dia i iudea et edificat

[illegible][illegible]

in legibus eorum sunt in diebus
 et confirmantur omnes iustitias
 ipsi sunt et lege equantur et ab in-
 iusticiis iniquis et malis. **Item** glo-
 ssam et interpretantur vasa scriptu-
 ra. **Et** audite et videte quod defunctus
 monachus et usque in sparsas
 et constituti sunt valde. **Et** audie-
 tur ut quod symon et eius frater esset
 sum sacerdos loco eius et ipse ob-
 tineret regionem et civitates in ea
 scriperunt ad eum tabulis ecclesie ut
 renouaret alicuias et pacem
 qua fecerunt cum iuda et monacho
 frater eius. **Et** lecte sunt et appa-
 rent in istis. **Et** hoc exm. eplam quod
 miserunt sparsate Sparciandorum
 princeps et civitates Symoni sacer-
 doti magno et senioribus et sacerdo-
 tibus et reliquis populo iudeorum scribunt
 salutem. Legati qui missi sunt ad popu-
 lum mittantur nobis de vestra gloria
 et honore ac leticia et gaudio summo
 in multitudine corporis et sapientie que ab ipsis
 erat dicta in conspectu populi sic. **Item**
 in antiochia et antipatria. **Item**
 filius. Legati iudeorum venerunt ad
 nos renouantes alicuias nobiscum
 istam. **Et** placuit populo excipere viros
 glorie et ponere exemplum symoni
 corpore in segregatis populi libris ut
 sit ad memoriam populo sparsarum.
Exemplum ad hoc sapientie symoni
 magno sacerdoti. **Post** hec autem
 misit symon Numenius romam
 quendam discipulum aureum magni po-
 tens. **Item** mille ad statuendum
 cum eis pacem. **Cum** audisset autem

[illegible]

illud pedibus et equis et
mouit castra contra
symonem et plures eius
populi expectantes ad
concedendum et inspicere
et videbatur eis vni et eadem
post eum et diuisit populum et equum
in medio castrum. Erat autem equum
aduersariorum copiosus nimis
exclamauerunt sacris tubis et
fuga corpus est candelabrum et castra
eius. Et ceciderunt ex eis
invenit residui ad fugam in
municione. Tunc invenit eum
Iudas frater Iosephus Iohannes et
miserunt eos donec veniret
drum qua edificata et fugerunt
usque ad turrem que erat iacob
azoti et succedit eis ignis. Et
ciderunt ex illis duo milia viri
et reversus est in Iudam in pace.
Et ptolemeus filius abobi con
stitutus erat dux in capite Iacob
et habebat argentum et aurum mul
tum. Erat enim gener summi sacer
dotis et exaltatus est cor eius et
volebat obtinere regionem. Et co
gitabat dolu aduersus symonem
et filios eius ut tolleret eos. Symon
autem perambulabat civitates
que erant in regione iudee et per
licitudinem gerens eorum dependit
Iosephus ipse et mathathias filius
eius et Iudas. Anno XLIIII
mense XI hic mensis est sabbatum
et suscepit eos filius abobi in mu
nitione qua vocatur dothi in do
lo qua edificata et fecit eis con
uiuium magnum et abscondit illis
vires. Et cum rebricati esset symon

illud pedibus et equis et
mouit castra contra
symonem et plures eius
populi expectantes ad
concedendum et inspicere
et videbatur eis vni et eadem
post eum et diuisit populum et equum
in medio castrum. Erat autem equum
aduersariorum copiosus nimis
exclamauerunt sacris tubis et
fuga corpus est candelabrum et castra
eius. Et ceciderunt ex eis
invenit residui ad fugam in
municione. Tunc invenit eum
Iudas frater Iosephus Iohannes et
miserunt eos donec veniret
drum qua edificata et fugerunt
usque ad turrem que erat iacob
azoti et succedit eis ignis. Et
ciderunt ex illis duo milia viri
et reversus est in Iudam in pace.
Et ptolemeus filius abobi con
stitutus erat dux in capite Iacob
et habebat argentum et aurum mul
tum. Erat enim gener summi sacer
dotis et exaltatus est cor eius et
volebat obtinere regionem. Et co
gitabat dolu aduersus symonem
et filios eius ut tolleret eos. Symon
autem perambulabat civitates
que erant in regione iudee et per
licitudinem gerens eorum dependit
Iosephus ipse et mathathias filius
eius et Iudas. Anno XLIIII
mense XI hic mensis est sabbatum
et suscepit eos filius abobi in mu
nitione qua vocatur dothi in do
lo qua edificata et fecit eis con
uiuium magnum et abscondit illis
vires. Et cum rebricati esset symon

et per purificationem
in diebus annis
et in diebus annis
fuit et templum ut probaret
quod factum erat. Et cum probasset
sacerdotibus donavit multa
bona, et accipiens manu sua
eis tribuebat. Appellavit autem
neemias hunc locum nephtar qd
inspicit purificationem. Vocatur
et apud plures nephti. **Cap. II**
Nunciat autem in descriptio
Iamne qd p. Iussit accipe
ignem eos qui inspiciebant
ut significatu est. Et ut mada
inspiciebant et dedit illis lege
ne obliuiscerent precepta domini et ut
non operarentur in diebus sanctis
similata aurea et argentea et
ornamenta corporis et alia huius
modi. Hortabatur ne lege amo
uerent a corde. Erant enim in ipa
spiritu quomodo tabernaculum
et arcam iussit per divina
responsa ad se facto comitari
per. Vixit quo exiit in montem
in quo moyses ascendit et vidit
dei gloriam. Et veniens ibi
Jeremias invenit locum spelunce
et tabernaculum et arcam et
altare mense in tulit illuc et ostium
obstruxit. Et accesserunt simul
quidam qui sequebantur ut
notaret per locum et non potue
runt invenire. Et tunc cognovit
Jeremias culpans illos dixit qd
ignotus erat locus donec con
greget dominus congregationem populi
et spicius fiat. Et tunc dominus
ostendet hoc. Et apparet ma

gnus domini et nunc
manifestabitur. Et sicut
et salomon. Et ut locum sa
cratum magna de magnifice
cia sapientiam tractabat. Et ut
sapientiam habens obediens sa
cratum dedicationis et consua
tudo templi sicut et. Et
moyses orabat ad dominum et desce
dit ignis de celo et consumpsit ho
locausta sicut et salomon oravit
et descendit ignis de celo et co
sumpsit holocaustum. Et dixit moy
ses eo qd non sit mudatu quod
erat per peccatum consumptum est. Et similiter
et salomon octo diebus celebravit
dedicationem. Inferbantur autem
in descriptio comibus et comitatus
neemias hoc eadem et construxit
bibliothecam congrega de regni
bus libris prophetarum et dauid et
eplis regu et de donariis simi
liter et iudas ea que didicerat
per bellum qd nobis acciderat con
gregavit omnia et sunt apud nos.
Et autem desideratis hoc mittite
qui perforant vobis. Et tunc ita
qd purificatione spiritus vobis. Bene
ignitur facietis si egeritis hos
dies. Deus autem qui liberauit
populum suum et reddidit hereditatem
omnibus et regnum et sacerdotium
et sanctificatione sicut promisit
in lege. Speramus qd cito nostri
inveniantur et congregabit de
sub celo in locum sanctum. Erripuit
enim nos de magnis periculis et
locum purgavit. Et iudas et ma
chabeo et fratribus eius et de
templi magni purificatione

...
nobile et patrum
de illis comibus qui ad
fuit ad eos qui quidam
fecerunt ita ut universam regem
ne cum pauci essent viderentur
et barbari multitudinem fuga
rent et famosissim toto orbe
plum recuperarent et civitatem
aberrarent ut leges que abole
de ante restituerentur dno cu oi
tranquillitate ipicio facto illis
Item que ab japo ne cyreneo
quique libris comprehensa temp
tuum nos vno voluit brevia
re Considerantes em multitudi
libroz et difficultatem volenti
bus aggredi narrationes histoia
ru ppter multitudinem reru aud
uimus volentibus quidem lege
ut esset animi ~~oblecta~~ oblecta
cio studiose vob ut finale posse
memorie commendari ~~Amicus~~ Amicus at
legentibus utilitas conferatur
et nobis quide ipis qui opus hoc
breuiandi causa suscepim no
facilem laborem vno vero ne
gociu plenu vigiliaru et sud
orib assupimus sicut hi qui p
parant anim et querunt alioru
voluntati parere ppter multoru
gratiam libenter laborem susti
nem? Veritatem quidem de fin
gulis auctoribus concedentes
Ipsi autem scdm datam forma
breuitati prudentes Sicut em
noue domus architecto vniuersa
structura curandū est si vero
qui pingere conatur que apta

fuit ad omnia
ita expresse
...
fymonem et curioque patres
gulas quasi paucos hysto
congrue auctori vob breui
Dictionis fortis et expectandi
reru vitare breuitati concedat
est hinc igitur narrationem in
apremus de pfatione tantum
dixisse sufficiat Stultu etiam
est ante historiam effluere
ipa autem historiam succingit
Licet autem scia quibus hysto
in omni parte leges etiam adhuc
optime custodimentur ppe omne
pontificis disposicionem et pietat
tem et non odio habentis ma
la fiebat ut ipi reges et prima
per locu sumo honde dignu du
cent et complu maxime mu
neribus illustraret ita ut de
lencius ipse rex de hereditatib
suis prestaret omnes supras ad
misteriu sacrificioru pmentes
Symon autem de tribu benia
min ppositus templi constitutus
contendebat obistere sibi pri
cipe sacerdotu iniquu aliquid
in ciuitate moliri Sed cum videret
omiam no posse vnu ad apollo
niu trasire filiu q illo tpe erat
dux cellesirie et ferias et muer
aut ei pecunie inuicibilibus
plenu esse curru relinquit et co
mues copias imensas esse que
non pment ad rationem sacri
ficioru Esse autem possibile quod
potestate regis cadere vniuersa
Cumq retulisset apolloniades
ad regem de pecuniis que desate

negotia cuius impetum in
seu. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
negotia quidem quae p
deserunt et feminam multitudine
offe paginam. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
sed cum
commissum in manu et benigne a su
mo sacerdote in civitate esset ep
reptus inuauit de dato iudicio
peruicax et cui rei gra adesset
aperuit. Interrogabat autem si
vere hec ita essent. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
sacerdos ostendit deposita esse
hec ad victualia viduam ac pu
pillorum. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
cam thebe vni vultu eminent
in hys que detulerunt impius. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
non. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
talenta quadrigenta esse. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
ri ducta. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
dixissent loco et templo quod p
vniuersu mundi honoratur p su
veneratione et sanctitate impos
sibile omnino esse. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
que habebat i mandatis a rege
dicebat omni gre regi ea dese
renda. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
Constituta autem die in
trabat de hys **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
turus non modica vbi p vniuersa
civitatem erat trepidatio. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
dotes autem an aliam cu sacerdo
calibus stolis iactauerunt se et
inuocabant de celo cu q de depo
sitis legem posuit ut hys qui de
posuerant ea salua custodiret.
Philostratus **Philostratus** **Philostratus**
tam vbi qui videret summi sacerdo
tis vultu morte vulnerabatur fac
es em et color immutatus declara
bat. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
internu animi dolorem

201
Philostratus **Philostratus** **Philostratus**
cognita de hominibus confluctat
publica supplicatio obsecrantes
p eo q in contemptu locus ess
venturus. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
cilicis pectus p plateas conflu
ebant. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
cluse erat prurire ad omnia
Philostratus **Philostratus** **Philostratus**
vbi p fenestras aspiciant.
vniuersa autem p tendentes ma
nus in celum deprecabantur.
erat em miseri comixte mil
titudine et magni sacerdotis
in agone constituti expectatio.
Philostratus **Philostratus** **Philostratus**
Et hys quidem inuocabant omipo
tentem deum ut credita pbi in hys
qui crediderunt in omni integri
tate conseruarentur. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
autem quod dixerat pstat
bat eodem loco ipe cu satellitibus
circa erat u presens. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
omnipotentis dei magnam fecit
sue ostensionis euidentiam ut
ut omnes qui ausi fuerat pare
ci ruentes dei virtute in diss
tutionem et formidinem conuer
terentur. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
apparuit em illis qui
dam equus terribilem habens
pessorem optimis opimentis
ornatus. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
doro porsu calces eligit. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
autem in eo sedebat videbatur
arma habere aurea. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
apparuerunt duo iuvenes virtu
a decori optima gloria speciosiq
amictu qui circumferebant cum
et ex utraque parte flagellabant
sine intermissione multis pla
gis verberantes. **Philostratus** **Philostratus** **Philostratus**
 subito autem
Philostratus **Philostratus** **Philostratus**
concidit in terram cuq

omnia hys iustis...
 sunt quos...
 In legibus...
 non erat sed...
 que declinabit...
 que natus...
 quoniam...
 tur et rex...
 son facinorosus...
 viros patres...
 ti didingmas...
 crificans herculis...
 postulauerunt...
 tunc ne in...
 rentur quia...
 in alios...
 Sed hec oblata...
 eo qui misit...
 herculis...
 dicitur...
 triennium...
 tu apollo...
 pates...
 ris regis...
 tioribus...
 regni effectus...
 consulens...
 poppen et...
 magnifice ab...
 te susceptus...
 nibus et...
 est et inde...
 tu comuerit...
 tempus...
 supradicti...
 portantem...
 de negotio...
 sa platurus...
 tus regi...
 nem potestatis...

omnia hys iustis...
 sunt quos...
 In legibus...
 non erat sed...
 que declinabit...
 que natus...
 quoniam...
 tur et rex...
 son facinorosus...
 viros patres...
 ti didingmas...
 crificans herculis...
 postulauerunt...
 tunc ne in...
 rentur quia...
 in alios...
 Sed hec oblata...
 eo qui misit...
 herculis...
 dicitur...
 triennium...
 tu apollo...
 pates...
 ris regis...
 tioribus...
 regni effectus...
 consulens...
 poppen et...
 magnifice ab...
 te susceptus...
 nibus et...
 est et inde...
 tu comuerit...
 tempus...
 supradicti...
 portantem...
 de negotio...
 sa platurus...
 tus regi...
 nem potestatis...

habens sacerdotio animi? vero
crudelis tyrannus et ferox belue
iram gerens. Et **g**apon quidem
qui pro suorum captivitate
ipse descriptus profligatus in **A**m
namitem expulsum est regione
menelaus autem principatu
quidem obtinuit. De pealimis
vero regi promissis nihil age
bat cum exactionem faceret.
Sostratus qui solus erat pro
fuitus. Nam adhuc exactio vecti
galium pertinebat. Ob quam causam
utriusque ad regem sui vocati. Et me
nelaus amotus est a sacerdotio
succedente lisimacho fratre suo.
Sostratus autem presulatus e
cypris. Et cum hec agerentur
contigit tharsenses et mallo
thas seditiones mouere eo quod an
thiochi regis concubine dono
essent date. Festinanter itaque
rex venit sedare illos relicto
suspecto uno ex comitibus suis
andronico. **V**atus autem mene
laus accepisse se tempus oportu
num aurea quedam vasa de te
plo furatus donauit androni
co et alia vendiderunt tyro et
per vicinas ciuitates. **Q**uod cum
certissime cognouisset **A**niab
arguebat eum ipse in loco tuto
se continens antiochie pecus
daphnem. **V**nde **M**enelaus acci
dens ad andronicum rogabat
ut **A**niam occideret. **A**nius cum
remisset ad **A**niam et datus de

trouit cum **A**niam
causam non solum iudei sed
quoque nationes indignabantur
et moleste ferebant de morte
ei viri iusta. **S**ed et regressus
regem de **S**ilicie longe adiecit
iudei simul et greci apud an
ochiam coquerentes de iniqua
necesse omne. **C**ontristatus itaque
animo propter omniam antihoc
et fletibus ad misericordiam su
dit lacrimas recordatus de
sobrietatem et modestiam ad
suscepit animo. **A**ndronicum pur
pura exuitu circumduci per totam
ciuitatem iubet et in eodem lo
co in quo in omnem impietatem
comiserunt sacrilegiu vitam per
uari. **D**no illi dignam penam
retribuente. **A**ulias de sacri
legis in templo **D**ni a lisimacho
commissis menelau consilio et
diuulgata fama congregata e
multitudo aduersus lisimachum
multo iam antea exortito. **T**ur
bis autem insurgentibus et am
mis ira repletis lisimachus ar
matis fere tribus milibus in
manibus uti cepit. **D**uce quodam
tyranno citate pariter et deme
cia prouecto. **S**ed ut intellexe
runt conatu lisimachi. **A**lii sagi
des alii fustes validos arripuerunt
Quidam ad cinerem i lisima
chu ierere. **E**t multi quidem ut
nerati quidam ad prostrati omnes
vero in fugam conuersi sunt. **I**psam
etiam sacrilegiu pecuniam curru mite

asportantur et venduntur. **S**uebant
ergo ad hoc unum, ac semina
mulierum et maritum. **V**irginum
q[ue] et puulorum m[ult]os
vixit autem tota triu[m]pho
milia interfecti et p[er] pulia vir
ti sed no[n] minus venudati. **S**ed
nec ista sufficere. **A**usus est m[er]
re templu[m] vniuersa[m] terram. **S**anc
tius menelao ductore qui legu[m]
et patrie fuit p[ro]ditor et scelus
manibus sumens sua vasa que
ab alijs regibus et ciuitatibus
erant posita ad ornatu[m] loci et
gloriam contritabat indigne
et contaminabat. **I**ta aliena
tus mente antiochus non co
siderabat q[uod] p[ro]pter p[ec]c[ata] habi
tantiu[m] ciuitati medicu[m] d[omi]n[u]s
fuerat natus. **A**pter quod et
accidit circa locu[m] de speculo. **A**lio
quin nisi contigisset. **M**ultis
p[ec]c[atis] esse m[er]itis sicut helio
dorius qui missus est a **S**elen
co rege ad exspoliandu[m] erariu[m]
etiam hic statim adueniens fla
gellatus et repulsus. **V**tiq[ue] fuis
set ab audacia. **V**eru[m] non p[ro]
loco gentem sed p[ro]pter gente[m]
locu[m] d[omi]n[u]s elegit. **I**deoq[ue] et ipse
locus p[re]cep[er]it factus est po
puli maloru[m]. **P**ostea autem fiet
et p[ro]p[ri]us honore. **E**t qui detele
tus est in ira dei omnipotentis itaq[ue]
in magni d[omi]ni reconciliatione cu[m]
suma gloria exaltabitur. **I**gitur
antiochus mille et octingen
tis ablatiis de templo talentis
velociter antiochiam regressus
est. **E**xistimans se p[ro]pter superbiam
tenere ad nauigandu[m] pelagi
bus vero ad iter agendu[m] de

ductu[m] p[ro]p[ri]o. **A**lium
et affligendu[m] gentem. **I**tem
tunc quidem p[er] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]
fragium moribus ciuitatib[us]
eo ipso a quo constitutus est.
In gazariu[m] autem **A**ndron
et menelao qui grauius q[uam]
reteri iminebant ciuib[us]. **I**u
q[ue] appositus esset contra uel
ob **A**riste odiosum p[ri]ncipem. **P**
poloni cu[m] exercitu viginti
duobus milibus p[re]cipiens
eis omnes perfecte etatis m[er]
ficere. **M**ulieres ac **I**uuenes se
dere. **Q**ui cu[m] venisset **I**eropsoli
mam pacem similes quicunq[ue]
usq[ue] ad diem sanctu[m] sabbati.
Et tunc feriatis **I**udeis arma
capere. **S**uas p[re]cepit omnesq[ue]
simul qui ad spectacu[m] p[ro]
cesserant trucidauit et ciuita
tem cu[m] armatis discurrere.
gentem multitudinem pemit.
Iudas autem **A**achabeus qui
decimus fuerat p[re]cesserat in
p[re]teritu locu[m]. **I**biq[ue] inter firmis
vitam in montibus cu[m] suis a
gebat et sem[per] cibo vescentes.
Demonstrabantur ne participes
essent conuincationis. **E**t
Non post multu[m] t[em]p[us]
misit rex senem quenda[m]
antiocheni qui compellere
iudeos ut se transferrent a pa
tr[ia] et dei legibus. **C**ontamina
re etia[m] quod in **I**eropsolimis ad
templu[m] et cognominaret **I**ouis
olimpij et in gazariu[m] p[ro]p[ri]u[m]
q[ui] locu[m] inhabitabant io
uis hospitale. **P**essima autem

et vultu... et aui multorum
 Nam templum loq
 et et comessationibus
 Et scortancu in macti
 alius facit et edibus mulie
 et p vltro ingeriebant Inter
 entes ea que non habebant al
 ante enim plenu erat illicitis
 que legibus prohibebantur. Re
 q autem fallacia custodiebantur
 neq dies sollempnes patrii serua
 bantur nec simpliciter se quippi
 iudeu esse constebatur. Quia
 tur at cu amica necessitate in
 die natalis regis ad sacrificia
 et cu liberi sacra celebrarentur
 congregati cogebantur ede
 ra coronari libero circuire. De
 artu autem eont in proximas
 gentiliu ciuitates suggerentibz
 ptolemis ut pari modo et npi
 apud se iudese agerent ut sacri
 ficarent. Eos autem qui nolent
 transire ad instituta gentiliu
 interficerent. Erat ergo videre
 miserum. Que em mulieres de
 late sue natos suos circumcidisse
 quas infantibus ad vltim susce
 ptu cu publice p ciuitatem circu
 duxissent p muros precipitauerunt.
 In vero ad proximas ciuitates prelu
 cis et latenter diem saluati cele
 brans cu indicati essent philip
 po flamis suacensi sue eo q vere
 bantur ppter religionem et ob
 seruanciam manu sibi met augi
 sui fere. Obsecro autem eos qui
 huc libru lecturi sue ne abhor
 restant ppter aduersos casus p
 reputent ea que acciderunt non
 ad mendum sed ad correptione gms

nos... et in multis...
 sine... et...
 sed statim...
 magni beneficii est...
 in sicut in alijs nationibus do
 minus patienter expectat ut
 eas cu iudici dieb venerit in
 plenitudine peccatorum puniat.
 Ita et in nobis statuit ut pecc
 cis nris in finem deuolutis ita
 demum i nos vindicet ppter qd
 nunqua quide a nobis misericor
 diam suam amouet. Corripies
 vero in aduersis populu suu no
 derelinquit. Sed hec nobis ad
 comonitionem legentiu dicta
 sue paucis. Jam autem venien
 dum est ad narrationem. Igit
 Eleazar unus de prioribus pri
 bari vir etate prouectus et vlt
 tu decorus apertis ore satis hians
 compellebatur carnem porcina
 manducare. At ille gloriosam
 mortem magis q odibilem vitam
 amplectens voluntarie preibat
 ad suppliciu. Intuens autem q
 admodum oportet cu accideret
 patienter sustinens destinauit
 non admittere illicita ppter vi
 et amorem. In autem qui asta
 bant iniqua misericordie comoti
 ppter antiquam vizi amicitiam
 collentes ei secrete regabant
 afferri carnes quibus vesp ei
 licebat ut simularetur mandu
 casse sicut rex imperauerunt
 de sacrificij carnibus ut hoc fac
 to a morte liberaretur et prop
 ter veterem vizi amicitiam hac

in eo placuit humanitatem. **A**lle
ille cunctis rebus etatis ac se-
nectutis pariter et fortitudinem
eminentiam dignam et ingenu-
am, nobilitatis etiam aetatem atque
puero optime conversationis
et secundum sancte et a deo condita
legis constituta. Respondit cito
dicens promitti se velle in infer-
num quod hoc committere. Non enim
etati nosse dignum est inquit fi-
gere ut multi adolescentium ar-
bitrantes eleazarum centum et
viginti annorum transisse ad vitam
alienigenarum. Et ipsi propter mea
simulacrum et propter modicum
corruptibilis vite tempus deca-
pianur et per hoc maculam
atque execrationem mee senec-
tuti conquiram. Nam et si in p-
senti tempore supplicis hominem cri-
piat sed manus omnipotentis ne-
que vivens neque defunctus effugia-
tur a nobis foreiter vitam exce-
dendo senectute quidem dignus
apparuit. Adolescentibus autem
exemplum forte relinquam si
forti animo ac prompto pro gre-
uissimis ac sanctissimis legibus
honestam mortem perfungar. His
dictis confestim ad supplicium per-
traheretur. In autem qui cum
duabant et paulo ante fuerant
miciores in iram versi sunt propter
sermones ab eo dictos quod illi
per arrogantiam prolatos ar-
bitrabantur. Sed cum plagis pe-
rimere incipit ingemuit et dixit
Domine qui habes sanctam pie-
tatem manifeste scis tu quia tu

a morte possis. **P**eris sustinere. **I**
propter. **E**t est quidem
hoc modo vita decessit. Non
vivimus sed et commiseri ge-
memoriam mortis sue ad ex-
plum virtutis et fortitudinis delin-
git. **O**ntigit autem et **Capitulum**
septem sententias in una ma-
tre apprehensas compelli auge-
contra phas carnes potestas
contingere et flagris et thau-
ribus cruciatus. Unus autem ex
illis qui erant primus sic ait ad
queris et quid vobis discere a nobis
parati sumus mori magis quam
patrias ac dei leges periclitari.
Gratus itaque rex iussit sartagi-
nes et ollas eneas succendi. Qui
sub statim succensissimus fuit ei
prior fuerat locutus amputari
fugivam et ante capitis abscin-
ta sumas quoque manus ei et pe-
des precidi ceteris eius fratri-
bus et matre insipientibus. Et
cum iam per omnia inutilis factus
esset iussit ei ignem adinveniri
et adhuc perantem torrem in
sartagine. In qua cum duo cruci-
antur ceteri una cum matre in-
tem se hortabantur mori forti-
ter dicentes. In deus apparet
veritatem et consolabitur in
nobis quemadmodum per propiti-
ationem tantia declaravit mori
sed et in servis suis consolabitur.
Adortus itaque primo illo. Hoc mo-
do frequentem deducebant ad il-
ludendum et ante capitis eius
cum capillis detincta. In deroga-

si manus suas prius ipse cor
et membra singula qui
munda et illi respondens
non dixit Non faciam illa
qua facit mens credidit enim
quod est penam Non negabit
omni propter quod et ipse sequenti
loco primi tormenta suscepit
et in ultimo spiritu constitutus sic
ait Tu quidem scolestissime in p
pna vita nos perdis Sed res
mundi defunctos nos pro suis
legibus in eterne vite resurrectione
suscitabit Post huc tertius
illud latur et figuram postulatus
cito protulit et manus constant
extendit et cum fiducia ait Ecce
ista possides sed propter leges dei
nunc hec ipsa despiceo quoniam
ab ipso me ea recepturus spero
Ita ut rex et qui cum eo erant mi
nuerentur adolescentis animu qui
tamquam nichil duceret crucia
tus Et ille ita defunctus Quas
cum similiter vexabant torquen
tes Et cum iam esset proximus mor
tis ductus ad suppliciu sic ait
Potius est ab hominibus morti da
re spem vite expectare a deo
et iterum ab ipso resuscitandos Tu
bi enim resurrectio ad vitam non
erit Et cum aduocassent quon
tum vexabant eum ille respi
ciens in eum dixit potestatem
inter homines habens tu pro cor
ruptibilis facis quod visum Non
autem putare genus nostrum
a deo esse derelictum Tu autem
patienter sustine et videbis mag
nam potestatem ipsius qualiter

te et semen tuum etiam sic
etiam et spiritu et manu
sic ait Non frustra er
unt illi enim propter nosmetipsos
hec patimur quia peccauimus
in deum nostrum et signa amica
cone facta sunt in nobis Tu autem
ne existimes tibi impune futurum
quod contra deum pugitare tempta
ueris Supra modum autem ma
ter mirabilis et bonorum memoria
digna quod peuntes septem filios
sub vnius diei tempore conspi
ciens bono animo ferebat propter
spem quam in deo habebat Cum
gulos illorum hortabatur prima
voce fortiter repleta sapientia
et femine cogitationi masculi
finu animu inferens dixit ad
eos Restis qualiter in vultu meo
apparuitis neque enim ego spiritu
et animu donavi vobis vitam et
singulorum membra non ego ipsa
conpegi sed enim mundi creator qui
formauit hominis natiuitatem
qui quod omni inuenit originem et
spiritum vobis eternu cum mise
ricordia reddet et vitam sicut nunc
vosmetipsos despiciatis propter le
gem eius Antiochus autem
contempni se arbitrans simul
et exprobrantibus voce despecta
cum adhuc adhuc adolescentior
supersesset non solum verbishorta
batur sed cum iuramento affir
mabat Diuitem se et beatum
facturum et translaturu a patris
legibus amicum habiturum et
non necessariis ei praebiturum
Sed ad ista cum adolescentis neque

...ione agens...
...pungens eo qd ita facile
...est se venturum idcirco
...congeniem populis iudeis
...factura sed qui vniuersa
...dixit dñs deus ipse percussit
...in insensibili et invisibili pla
...ga ut em firmus huc ipm ser
...monem appenderet cu doler di
...vno visceris et amara interioris
...tormenta Et quidem sustinuit
...quos q multos et nolos cruci
...atibus alios torserunt visceri
...liat illa nullo modo a sua ma
...lita cessavit Sup hoc at pop
...lus repletus ignem spirans
...ad m iudeos et papies acule
...m m gocu Contigit eu ipse
...lucem de cru cadere et gravi
...corpi colligione mēbra veru
...re id q q sibi videbat eam pū
...ribus malis impare sup hū
...modū supbia repletus i moau
...altitudinis i statua appendere
...huc humiliatus ad eū i gē pūcio
...portabat manifesti dei vultum
...i pmetipo cōstans Iam ut de
...corpe mpm vincti scaturirent
...ac vincti m doloribus armis
...eius effluere Adde etia illis
...et fere exatibz grauaretur
...Et q paulo an sūda celi cōage
...se arbitrabat cu nō potuit
...q p cōdēcia fēoris portat
...hic igit cepit ex gū supbia de
...ductus ad agnitiōe sui venire
...diuina amonitibz plaga p mo
...mēta singula doloribus suis aug

...mēta impudens...
...ia fēdē...
...at...
...talem nō pōtē...
...bat autē hēc sceleratus dñm a quo
...nō esset mām cōspiciendus et
...ciuitate ad qua fēstinas vēibat
...ut eā ad solū dēduat ac sepulchro
...cogestore facit nūc optat libē
...reddere et iudeos quos nō sepul
...cra quidem esse dignos se habi
...tū pōtē audire et fēre diripie
...dos traditū Et cū pūlis cō
...minatus dixerat Et quales
...nūc i iherosolē factū pol
...licetur Templū eā pū quod
...pū expoliauerat opus domus
...ornaturū et scā vasa multipli
...catū et pmetes ad sacrificia
...supbia de redditibus suis pūctū
...Sup hoc et iudeū fūctū i omē
...locū dē pambulatū i pēditū
...dei pūctū Sed nō cōstantibus
...doloribus supuenerat ei m cū
...iustū dei iudiciū dēperat pū
...pū ad iudeos m modū dēparatū
...pūctū hēc cōtēte Optimis
...audibz iudeis pūctū salute
...et bene vale et esse felix Rex
...et pūctū antiochus Si bene
...valētis et filij vri et ex fēda
...vobis cūcta sūt maxias agim
...deo grās Et ego i infirmitate
...cōstitutus vestri at benigne me
...mor Reuersus de pūctū locis
...et infirmitate gū appēctus
...necessariū dūxi q cōmū utili
...tate vri cura habē nō dēparat
...memetipm sed spem multam
...habens effugiendi infirmitate

Depressa ante se et per meam
quendam causam in terra sua
bus duces quosdam ostendit
post se suscepit. **Q**uod si
quid contrarium autem de
facile inveniretur. **Q**uod si
qui in regionibus eius cum esset res
suma delicta non turbarentur.
Ad hoc considerans de primo
potentes ipsi et viros quibus
fidantes et cuncti exstiterunt de
navi filii mei antiochi regem
que sepe recessit in superiora regna
miles vrm comedebat et sepe ad
eum que subiecta sunt. **M**o itaque vos
et peto meos in fisco publice
et privatim ut vni quisque consuet
dem ad me et ad filium meum. **C**onsilio
ei cum modesto et quicquid accipit et
sequitur propositum meum committit vobis
sine. **I**gitur herodes et blasphemus
passim pauperes et ut ipse alios tota
videt pugnare in motibus miserabili
obitu vici defunctus est. **T**ransfere
hanc ac corpus philippi collat
cane et qui meos filii antiochi
ad ptolemeum filometorem in egyptum abierunt.
Metastabius autem et qui cum **X**
alio erat domino se protegente
civitatem quidem et templum recepit
et aras ac quas alienigenae per pla
tras struxerant itaque delubra de
molitus est et purgato templo aliis
altaris fecerunt et de ignitis lapidi
bus igne coepto obtulerunt sacrificia
post biennium et ieiunium et lachryas et pa
nes quoniam posuerunt quibus gustu
rogabat dominum prostrati in terra ne
amplius talibus malis viderentur.

Dedit si quidam ut ad me
veniret. **S**ed et barbaris
etiam die ac nocte ab alienigenis
pollutatum fuerat condigne eadem de
antiochi fieri propositum meum
cum letitia egere. **H**oc octo
tabernaculorum et conditum
modicum temporis die sollempne taber
nacula in montibus et in speluncis
bestiarum egredere propter quod tunc
et ramos virides et palmas
rebat ei et appropinquavit mundum
suum. **E**t decreverunt communi pro
et secreto vinisse gentes iudeos
omnibus ante agere dies istos. **E**t
antiochi quidem et appellatus
nobilis vite expressus itaque ha
buit. **H**uc autem et de cupatore alio
chi filio impij que gesta sunt in
rabimque breviares mala que
bellis gesta sunt hic suscepto reg
no constituit super regem regni
lisum quedam femina et sicut
militie principem. **H**ic ptolemeus
qui dicebat mater iusti tenet
erga iudeos esse instituit et pa
pue propter iniquitatem que facta erat in
eos et pacifice agere cum eis
ob hoc accusatus ab amicis apud
cupatorem cum frequenter perditur au
diatur eo quod ciprii audita phi
a filometore deseruissint et ad an
tiochi nobilem transfugas eam
ab ipso recessisset veneno vitam
finivit. **G**orgias autem cum esset
locorum assuevit adueniens frequenter
iudeos debellabat. **I**udei vero qui
tenebant optatas munitiones fuga

quodammodo et tunc pugnare valeret
 et auxilio dei pperisset
 residui victi arabes pe-
 lobat a iuda dextris sibi daret
 pmitteret passim daturus et
 in ceteris pfuturos iudas autem
 arbitratu suo in multis eos
 vtile pmissit pax. **T**er arrip-
 acceptis discesserunt ad taberna-
 cula sua. **A**ggressus est autem et
 civitate quandam firmam po-
 ribus murisq; circumseptam que
 a turribus habitabatur gentium
 pmissa cui nomen elaphim
In vico qui intus erat conside-
 res i stabilitate muris et ap-
 paratu alimontium remissius
 agebant maledictis blasphemis
 et loquentes que phas non est
 machabeus autem vocato mag-
 no mundi pncepe q sine arctibus
 et machinis epibus ihesu papi-
 tauit. **I**ericho **I**eruit ferociter
 muris et capta civitate p dm
 voluntate memorabiles cedes
 fecit. **I**ta ut adiacens singula
 stadiis duos latitudinis p-
 vme interfectos fluere vide-
 retur. **I**nde discesserunt stadia
 septingenta quinquaginta et ve-
 nerunt in charaba ad eos qui
 dicuntur elubianci iudeos. **E**t
 et thimotheu quidem in illis
 locis non comprehenderunt. **N**ullo

1. pueri

et tunc pugnare valeret
 et auxilio dei pperisset
 residui victi arabes pe-
 lobat a iuda dextris sibi daret
 pmitteret passim daturus et
 in ceteris pfuturos iudas autem
 arbitratu suo in multis eos
 vtile pmissit pax. **T**er arrip-
 acceptis discesserunt ad taberna-
 cula sua. **A**ggressus est autem et
 civitate quandam firmam po-
 ribus murisq; circumseptam que
 a turribus habitabatur gentium
 pmissa cui nomen elaphim
In vico qui intus erat conside-
 res i stabilitate muris et ap-
 paratu alimontium remissius
 agebant maledictis blasphemis
 et loquentes que phas non est
 machabeus autem vocato mag-
 no mundi pncepe q sine arctibus
 et machinis epibus ihesu papi-
 tauit. **I**ericho **I**eruit ferociter
 muris et capta civitate p dm
 voluntate memorabiles cedes
 fecit. **I**ta ut adiacens singula
 stadiis duos latitudinis p-
 vme interfectos fluere vide-
 retur. **I**nde discesserunt stadia
 septingenta quinquaginta et ve-
 nerunt in charaba ad eos qui
 dicuntur elubianci iudeos. **E**t
 et thimotheu quidem in illis
 locis non comprehenderunt. **N**ullo

Hanc **XXII**
 mulierem aduersus iudeos
 et aulicam procuratorem et po-
 situm negotiorum secum habente
 Centu decem milia pedum et quing-
 milia equum et elefantos
 viginti duos **Et** curruis aulici
 bus trecentos **Commisit** autem
 se illis et menelaus cum multa
 fiducia deprecabatur antiochum
 fortiter pugnare non pro patris
 salute sed penitus se constitui
 in principatu **Sed** rex regum
 suscitauit animi antiochi in p-
 entium **Et** suggerente lypia
 huc esse causam omni malorum
Iussit ut eis est consuetudo co-
 prehensum in eodem loco necari
Erat autem in eodem loco turris
 quinquaginta cubitorum aggestu
 undique habens cineris hoc pro-
 pter habebat in pectus inde
 in cinerem dei iussit sacrilegi
 omnibus cum pellantibus ad in-
 teritum ut **et** tali lege puari-
 catorem legis contigit mori
 nec tunc duci menelaus **Et** qd
 scitis iuste **nam** qui multa ex-
 ga dei animam delicta commisit
 cuius ignis et cinis erat sanctus
Ipe in cineris morte damnatus
 est **Sed** rex mente effrenatus
 veniebat nequiorum se patre
 suo iudeis ostensurus **Quibus**
 iudas cognitis precepit populo ut
 die ac nocte dominum invocaret qd
 sicut semper et nunc adiuuaret
 eos quippe qui lege et patria
 sancto qd templo priuari vere-

rentur ac populi
 paulatim
 milia rursus aduersus iudeos
 et potentibus aduersus
 cum flitu et clamore
 tunc prostratis hostibus
Iudas eos ut se parauerunt
 vos cum senioribus cognauit
 qd rex admovent exercitum ad
 iudeam et obtineret ciuitate
 epore et domini iudicio committit
 exitum rei **Dans** itaque potestate
Iudas omni domo mundi oratorum
 hortatus est suos ut fortiter di-
 micarent et usque ad mortem p-
 legibus templis ciuitate parati
 et ciuibus starent circa modum
 epore constituit et dato signo
 suis de victoria iuuenibus for-
 tissimis electis nocte aggreffi
 aulam regiam in castris **In**
 fecit viros viginti quatuor mi-
 lia et maximis elefantorum
 cum his qui suppositi erant sumo
 qd metu ac perturbacione hostium
 castra replentes **Rebus** pro-
 pter gestis abierunt **Porro**
 factum est die illa reserente adiu-
 uante cum domini protectione **Sed**
 rex accepto gustu audacie iude-
 orum arte difficultatem locorum
 temptabat et bethsure quod
 erat iudeorum proprium **multum**
 castra admovent **Sed** fuga-
 batur inpingebatur minuebatur
 tur **His** autem qui intus erant
Iudas necessaria mittebat nunc-
 ciavit autem mysteria hostibus
 redochus quidam de iudaico ex-

uidebat quia propheta ipse
 machabaeus uidens per ei auster
 agere manens et copulans corpus
 feroci et exhibere intelligens mo
 ex bono esse austeritate ipsa pau
 cis suis congruatis oculis uide
 se a mirandore. Quod uti cognos
 fortit se a uis pueri uenit ad
 maximam et fassimam tunc et per
 dotibus solutus hospas offerenti
 bus iussit sibi tradi uirum. Quibus
 cum uiam eo dicitibus nescie per
 ubi esset quod querebat. Extendens
 manu ad templum iurauit. Nisi
 in uirtu uidi tradiderit istud
 dei plenum in plamie aduoca
 et aliam effodiam et templum
 alio prius consecrabo. Et hinc die
 tis abijt. Sacerdotes autem perinde
 tes manu in alio uocabat ei qui
 per expugnator gentis ipse sit
 dicentes. Tu domine uniuersorum qui
 nulli indiges inuisti templum
 huiusmodi tue fieri in nobis. Et
 nunc sancte scorum omnium domine conser
 ua in eternum ipollutam domum istam
 quod nupc mudata est. Tassias autem
 quidam de senioribus ab ierop
 lymis delatus est. morandis con
 amator ciuitatis et bene audiens
 quod per affectu per iudeorum appella
 batur hic multas tribus contem
 ptu apertu tenuit in iudaismo
 corpusque et animam trade contem
 ptu per ueraciam. Nihil autem mihi
 non manifestare odium quod habebat

Ite amor at ut compit iuda
esse i locis camarie cogita
die sablati tu oi ipetu committe
bellu iudeis vo qui illu p necessi
tate sequebat diatribus ne ita
ferociter ac barbarie fecis s; hono
re tribue dici passica cono 2 hono
ra eu q vniusa cospiciat. At ille
isclis interroga si e potes i celo q
ipauit agi die sablati et rndeti
ex illis Est dne viuens i celo potes
q uisit agi septian die. At i aut et

[illegible]

prologus in Mattheu ^{ta} ~~sin~~

Placuit fuisse qui euangelium
 scripserunt et lucas euangelium
 scripsit testatur dicitur in
 multa conata sue ordinare
 narratione res que in nobis comple-
 te sunt sicut tradiderunt nobis quia
 ab initio videtur ipsi sermone et mis-
 eratione ei et perseverantia usque ad
 tempus momenta declarare que a
 diversis auctoribus edita diversimodum
 heresim fieri principia ut et illud
 iuxta egyptios et thoma et matthia
 et bartholomeu xpi qd apostolorum et
 basilidis atq; appellis ac reliquis
 quos enumerare longissimum est. Tu hoc
 tamen in principis hanc se dicit exortat
 se quosdam qui sine spiritu et gratia di-
 conati sunt magis ordinare narrationes
 quam historie tempore veritate. Quibus
 iure potest prophetia coaptari. Ne qui
 prophetarum de corde suo qui abulat
 post spiritum suum qui dicit dicit dominus
 et dominus non misit eos de quibus et sal-
 uator in euangelio solus loquitur. Sed
 qui ante me venerunt fuerunt fuerunt
 et latrones qui venerunt non quia
 missi sunt. Ipe enim ait. Veniebant
 et ego non mittebam eos. In venie-
 tibuscum presumptio temeritatis. In mis-
 sione obsequium fuit ut et. Et ait
 que super petram domini voce fide data
 et qua introduxit rex in cubiculum
 suum et ad quam per foramen descen-
 dit oculus misit manus suam
 similis annule limulorum duorum
 in flumina paradisi instar eructuab

213
 in angulo let am. in per
 quod quasi in scriptis testamentis
 auctor leges in lignis mobilibus
 relictur. Primus domini mattheus et
 publican cognovimus leui qui
 euangelium in iudea hebreo sermone edidit
 ob corpus ut maxime causa qui in
 ipsum crediderat ex iudeis et neque
 legem umbra succedere euangelium
 veritate suavit. Secundus marcus
 interpret apostoli petri et alexan-
 drie erat primus episcopus qui dominum quod
 saluatore ipse non vidit sed ea que
 in eum audierat predicavit iuxta
 fidem magis gestorum narravit quam ordinem
 Tercius lucas medicus natione
 foris antiochenus cuius laus est
 in euangelio quod et ipse discipulus apostoli
 pauli in actibus luttymen per totum
 volumine condidit quedam alius
 repetas et ut ipse in propheta co-
 stiterit audita magis quam visa descri-
 bens. Ultimus iohannes apostolus et euangelista
 que ipse amavit plurimum quod super
 pectus domini recubens purissima
 doctrinam flucta potavit et quod
 solus de cruce meruit audire. Et
 in tua. Et cum esset in asia erat tunc
 hereticorum semina pullulantes ceterum
 diabolus ebrius et ceterorum qui negant
 christum in carne visse quos et ipse
 in epistola sua antiochiam vocat et
 apostolus paulus frequenter percutit
 coactus est ab omnibus pene tractatus
 episcopus et militum et ceterorum legationibus
 de divinitate saluatoris alius scri-
 bere et ad ipsum ut ita dicam dei

vni no in unum p[er]fecta
 etate p[er]p[et]ua et p[er]p[et]ua
 ut scribet ista p[er]p[et]ua
 disse si induto reum et comue
 ome deu de p[er]p[et]ua et us expleto
 reuelaco p[er]p[et]ua et illud p[er]
 hemid eccl[esi]e. verens eructavit
 In p[ri]ncipio ead[em] vni et vni ead[em] a
 pud deu et de[us] ead[em] vni hoc ead[em]
 i p[ri]ncipio apud deu hoc g[er] quatuor
 euangelia m[un]do an p[re]dicta eze
 chielis q[ui] voluen p[re]bat i q[ui] p[ri]ma
 visio co[n]texit Et in medio sicut
 similitudo m[un]di aialiu et virtus
 corp[or]is facies ho[m]inis et facies leonis
 et facies vituli et facies aquile
 p[ri]ma ho[m]inis facies ioh[ann]is signi
 ficat q[ui] q[ui] de ho[m]ine exors[us] et p[er]p[et]ua
 liber g[er]nacois ihu xpi filij dau
 filij abraha Et da m[un]do i quo
 vox leonis in h[er]mo rugientie
 auditur Vox clauis i de p[er]to
 pate via d[omi]ni x[risti] facite p[er]p[et]ua
 eius Tercia vituli q[ui] euange
 lista lucas a zacharia sacerdote
 sup[er]p[er]p[et]ua exordiu et m[un]do p[er]p[et]ua
 quatuor Quarta ioh[ann]is euange
 lista q[ui] assumptis pennis aquile
 ad alcom festinas de vo dei dis
 putat Tercia que p[er]p[et]ua i cund[em]
 sensu p[er]p[et]ua Cruci cor[por]is recta
 et penati pedes et quatuor sp[irit]us
 ibat i bat et no r[ati]onebat[ur] et d[omi]na
 corp[or]is p[er]p[et]ua oculis et p[er]p[et]ua ac lam
 pades i medio disantete[re] et rota
 i rota et in singulis m[un]di facies
 vnde et i apocalypsi ioh[ann]is post ex

p[er]p[et]ua et p[er]p[et]ua
 p[er]p[et]ua et p[er]p[et]ua
 au dei m[un]do p[er]p[et]ua
 trua et p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua
 m[un]do vitu et m[un]di aialia p[er]
 oculis d[omi]ni et al[ia] p[er]p[et]ua
 Et d[omi]ni p[er]p[et]ua vitulo Tercia p[er]p[et]ua
 leon p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua
 Et post paululu p[er]p[et]ua m[un]di et
 oculis et regem no h[er]e[re] die ac
 nocte d[omi]ni et p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua
 m[un]di op[er]e q[ui] ead[em] et q[ui] e[st] et q[ui] ven
 turus e[st] Quibus iudis p[er]p[et]ua
 ostendit m[un]di tantu d[omi]ni eu
 gelia p[er]p[et]ua et om[ne] apocrypha
 uenias m[un]do mag[is] h[er]e[re]
 q[ui] etatias vniu[er]s[us] cauendas **Ar**
Mattheus ex iudea g[er]nacois
 p[er]p[et]ua i ordie p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua
 ita euangeliu iudea p[er]p[et]ua
 i iud[ei] vocaco ad deu ex p[er]p[et]ua
 me actibus fuit Quatuor i g[er]naco
 toe x[risti] p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua
 cuius p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua i carne
 altius p[er]p[et]ua cui[us] cor electo fuit
 et ex verisq[ue] em p[er]p[et]ua
 Sicq[ue] quatuor m[un]do tris m[un]do
 p[er]p[et]ua p[er]p[et]ua de credi fide
 in electois tepus p[er]p[et]ua et
 ex electois usq[ue] i t[er]m[in]u[m] p[er]p[et]ua
 die d[omi]ni usq[ue] a t[er]m[in]u[m] p[er]p[et]ua
 tois die usq[ue] i x[risti] d[omi]ni
 decurpa aduetus d[omi]ni ostendit
 g[er]nacois et m[un]do p[er]p[et]ua et p[er]
 et se q[ui] e[st] onda et dei i p[er]p[et]ua
 monstru etia in h[er]e[re] quoz ge
 n[er]i p[er]p[et]ua x[risti] op[er]ante a p[ri]ncipio
 testioim no negat **Quatuor**

omni rebus quibus et dispositione
vult ut rursus quod fidei necessa
ria est deus xpc est qd fuit deus mu
ltera fuit sub lege natus ex ma
rie passus in carne omni in cruce
fixus et triumphans ea in semetipso
resurgens in corpore et prius nome
in patribus filio et filii nome patri
resurgens in filio in pna in pna
cuno sine fine ostendens se vnu
ad pre esse qd vnt et in quo cuo
vnt et desiderantibus deus sic pma
ut media ut psta cognoscere Ut
et ad vocacom apli et opus eum
geli et dilectione da in carne nas
centis pmissa leges intelli
gat atq illud in eo in qd appropi
que apprehendat et qd apprehendere
expectat recog noscat Nob ei hec
studio argumeti sint et fidem
fide rei tude et sponte dei intel
ligenda diliget esse dispositione
quentibus no tae

Liber quintus **Cap 1**
Abraham ge
nuit Isaac Isaac autem genuit
Jacob Jacob autem genuit
Iudam et genuit phares et zaram de
chamar phares autem genuit
Esrom autem genuit Aram autem
genuit Aminadab Aminadab
autem genuit Naason Naason autem genuit
Salmon Salmon autem genuit Boos de
rubem Boos autem genuit Obeth ex ruth
Obeth autem genuit Yesse Yesse autem genuit
Dauid regem Dauid autem genuit
Salomone ex ea qd fuit vrie
Salomon autem genuit Roboam Roboam
autem genuit Abiam Abiam autem genuit Asa Asa
autem genuit Iosaphat Iosaphat autem
genuit Ioram Ioram autem genuit Ozias
Ozias autem genuit Ioathan Ioathan
autem genuit Achaz Achaz autem genuit
Ezechias Ezechias autem genuit Manas
sen Manasses autem genuit Ammon
Ammon autem genuit Josias Josias autem genuit
Iechonias et fratres eius in transmigratione
babylonis Et post transmigrationem
babylonis Iechonias genuit
Salathiel Salathiel autem genuit
Zorobabel Zorobabel autem genuit
Abiud Abiud autem genuit Eliachim
Eliachim autem genuit Azor Azor autem
genuit Sadoch Sadoch autem genuit Achim
Achim autem genuit Eliud Eliud autem
genuit Eleazar Eleazar autem genuit
Matthan Matthan autem genuit Iacob
Iacob autem Ioseph virum marie
de qua natus est ihesus qd vocatur xpc
Omnes generatioes ab Abraham

usque ad annos quatuordecim
a dauid usque ad transfugam
babilonis quatuordecim annos
migratorum babilonis usque ad populum
gnatocorum usque ad christum et gnatio
sic erat. Tu esset desponsata ma
riae matris ioseph. Antequam conue
rent in terra et in via habebat de spu
santo ioseph ac vir eius cum esset
iustus et nollet eam traducere vo
luit occulte dimittere eam. Hec ac
eo cogitate. Ecce angelus domini
in sompniis apparuit ei dicens ioseph
fili dauid noli time accipe ma
riam coniugem tuam quod ei in ea
natum est de spiritu sancto et pariet
ad filium et vocabitur nomen eius
ihesum. Ipse enim saluum faciet populum
suum a peccatis corporis. Hoc ac totum semper
fuit ut adimpleretur quod dominus
a domino per prophetam dixerat. Ecce ego
in videro habebit et pariet filium
et vocabitur nomen eius emanuel
et quod est interpretatum nobiscum deus
et surgens ac ioseph de sompno
fecit sicut ei precepit angelus domini
et accepit coniugem suam et non cog
noscebat eam donec peperit filium suum
virginis et vocatum est nomen eius ihesum.

Quoniam ergo natus est ihesus in
bethleheme iude in diebus ho
stis regis. Ecce magi ab oriente
venere in iherusalem dicentes. Vbi est qui
natus est rex iudeorum? Vidimus ei
stellam eius in oriente et venimus
adorare eum. Audierat autem herodes
rex turbatus est et omnis iherusalem cum
illo. Et congregavit omnes principes
sacerdotum et scribas populi sciscita
bat ab eis ubi christus nasceretur.
At illi dixerunt ei. In bethleheme

iude. Sic enim scriptum est.
Et tu bethleheme fili iude in
minima es in principibus iude
et enim exiit dux qui regat populum
meum israel. Tunc herodes cum
ceteris magis diligenter didicisset
eis tempus stelle que apparuit ei
mittens illos in bethleheme dixit.
Ite et interrogate diligenter et pu
erum et cum invenitis remittite
mihi ut et ego veniens adorem
eum. Qui cum audisset rege abiit.
Et ecce stella qua viderat in ori
ente antecedebat eos usque dum
veniens staret super ubi erat puer.
Videntes autem stellam gaudentes per gau
dio magno valde. Et intrantes
domum invenerunt puerum cum matre
eius. Et prostrantes adorave
runt eum. Et apertis thesauris suis
obtulere ei myrram aurum et
mirram. Et respondit accepto in som
pniis ne rediret ad herodem per aliam
via reversi sunt in regionem suam.
Qui cum recessisset. Ecce angelus
domini apparuit in sompniis ioseph dicens.
Surge et accipe puerum et ma
trem eius et fuge in egiptum et esto
ibi usque dum dica tibi. Rursum enim
ut herodes querat puerum ad persequendum
eum. Qui cum surrexisset accepit puerum
et matrem eius nocte et recessit in egi
ptum et erat ibi usque ad obitum he
rodis. Ut adimpleretur quod dominus
a domino per prophetam dixerat. Ex egi
pto vocavi filium meum. Tunc hero
des videns quoniam illusum esset a magis
tratus est valde. Et mittens occidit
omnes pueros qui erant in bethleheme
et in omnibus finibus eius ab initio
tunc et infra secundum tempus quod exspectat

et magis **I**n adimpletu e qd dicitur
e p **I**eremia ppheta dicitur **V**ox
iherama audita e pldatus 2 vlu
lurus mltus **I**eremias pldatus f
lor fuit 2 nolu opolu q no pte
refuto ad hode **E**cce agly dm
appuit m sopms ioseph dicens
Surge et accipe puerp 2 mrem
eius **E**t vade m tra isrl defucti
fue em qui quibat autm pueri
Qui cosurgens accepit puerp et
mrem eius et venit i tra isrl
Iudias ad q archelaus regnaret
m iudea p hode pte suo timuit
illo ire **E**t amonitis i sopms se
cessit m ptes galilee **E**t veniens
hita m ciuitate q vocatur na
zareth ut adimpletur qd dictu
e p ppham qm nazareno vocabit

In diebus ac illis venit **Cap m**
Iohannes baptista p dicens m
deserto iudee dices qmiam agi
te qmiquabit em regnu celoz
hic e ei de quo dcm e p **I**saiad
ppham dicitur **V**ox clamantis i
deserto pate via dm rras facite
pmitas eius **I**pe ac iohes habebat
vestimetu de pilis cameloz
et zoni pellicia circa lumbos
et **I**saia ad eius em locusta 2 mel
pluiebre **T**uc exiebat ad eu
iudolia et oib iudea 2 oib regio
da iordane et baptizabantur
i iordane ab eo confitentes pcca sua
Vides ac mltos pphzoz 2 sadu
cozp venientib ad baptisnu pui
dixit eis **P**ropterea vigeniz qd
demonstrauit vob surge a futua
ma facite ergo fructu pnie
dignu et ne vltis dicit mtra
vob patrem habemus abraham

Ipsa em pphia **I**saie p dicens
audistis istu pphm filiu
adhafe **I**am em pphm ad ra
one arboris pphm e **V**is ei ar
bor q no facit fr em bonu exci
det et m igne mittet **E**go quide
vos baptizo m aq m pnie **Q**ui
at post me venturus e fortior
me est cuiq no su digna calcia
meta portae **I**pe vos baptizab
m spu sco et igni **Q**ui ventura
bit i manu sua et pnuab are
am sua et congregabit tritici
suu m horru paleas autem
comburet igni reuigibili
Tuc venit ihus a galilea i ior
dane ad iohem ut baptizaretur
ab eo **I**ohes ac phibeat eu di
ces **E**go a te debeo baptizari
et tu venis ad me **R**espondit ac ihu
dixit **E**t hinc modo **Q**ui ei deq
nos adimple omem iusticiam
Tuc dimisit eu **B**aptizatus ac
ihus confestim ascendit de aqua
et ecce apri sue ei celi 2 vidit
spm dei descendere sicut colu
ba et remete sup se **E**t ecce vox
de celo dices **H**ic e filius meus
dilectus i qm coplacui **Cap iiii**

Tunc ductus e ihus m desadu
a spu ut temptaret a diabolo
Et ac ieiunasset xl diebz 2 xl
noctib postea esurit **E**t acci
des temptator dixit ei **S**i filius
dei es dic ut lapides isti pamea
fiant **Q**ui respondit dixit **R**espon
dit em **N**on m solo pane viuit ho
sed m oi vo quod pcedit de de
dei **T**uc assupit eu dia i ieram
ciuitate et statuit eu sup pinacu

nota ista

temple et digne et digne de
ce mitte te aorsu. **S**icut est
em quia angelis suis mandauit
de te et in malibus tollent te
ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum. **A**ut illi illis. **S**icut
scriptum est. **N**on temptabis dominum
deum tuum. **T**unc assupsit eu dixit
in mote exaltu valde et osan
dit illi oia regna mundi et glaz
cor et dixit illi. **H**ec oia tibi
dabo si caues adorare me. **T**unc
dixit ei ihesus. **V**ade retro satana
nab. **S**criptum est em dominum deum
tuum adorabis et illi soli serues.
Tunc reliquit eu dixit. **E**t ecce
angeli accesserunt et ministrabant ei.
Cum audisset ihesus quod iohannes tra
ditus esset secessit in galileam
Et relicta ciuitate nazareth
venit et habitabat in capernaum
et neptalim ut adimpleretur quod
dicitur est per prophetam. **E**tenim
habulon et terra neptalim via
maie in sion dicitur galilee gen
tiu plus quam sedebat in tenebris
vidit lucem magnam. **E**t sedentibus
in regione vmbrae mortis lux orta
est eis. **E**xinde cepit ihesus predicare
et dicere. **P**rimam agite qui sequantur
ei regnum celorum. **A**mbulantes autem
iuxta mare galilee vidit duos fra
tres symonem qui vocabatur petrus
et andream fratrem eius mittentes
retes in mare erat enim piscatores.
Et ait illis. **V**enite post me faciam
vos fieri piscatores hominum. **A**t illi
continuo relictis retibus secuti sunt eu.
Et postquam inde vidit alios duos

secos iacobum et iohannem
fratres eius in nauis cum iohanne
venerunt reficiendo. **R**ecola sua dux
erunt eos. **I**lli autem statim relictis
retibus et persequuti sunt eum.
Et circueiuit ihesus totam galileam
docens in synagogis eorum et predi
cans euangelium regni et sanans
omnes languores et omnes infir
mitates in populo. **E**t abiit opus
eius in tota syria. **E**t obtulerunt
ei omnes male habentes varas
languoribus et tormentis corporis
eos. **E**t qui demora habebant
et leuiticos et paliticos et alia
iuxta eos. **E**t secute sunt eu turte
multe de galilea et decapolis et de
trianis et de iudaea et de transiordania.
Capitulum v.
Aspendit in mote et cum sedisset
accesserunt ad eu discipuli eius
Et aspiciens eos suum docebat eos
dicens. **B**eati pauperes spiritu quoniam
iporum est regnum celorum. **B**eati mites
quoniam ipsi possidebunt terram. **B**eati
qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.
Beati qui esurunt et sitiunt iusti quoniam
ipsi saturabuntur. **B**eati misericordes
quoniam ipsi misericordiam dei consequentur.
Beati mundo corde quoniam
ipsi deum videbunt. **B**eati pacifici
quoniam filii dei vocabuntur. **B**eati
qui propter iustitiam patiuntur quoniam
ipsorum est regnum celorum.
Beati estis cum maledixerit vo
bis homines et persecuti vos fuerint
et dixerint de malis aduersus vos
invenientes propter me. **N**audete et

exultate quoniam in dies vestra copiosa
 est in celis. **Hic** enim persecuti sunt
 prophetas qui fuerunt ante vos.
Vos estis sal terrae quoniam si sal eva-
 nucit in quo salietur ad mecti-
 lu valet ultra nisi ut mittat
 foras et contulcetur ab hominibus.
Vos estis lux mundi non potest autem
 tas abscondi sub mote posita.
Nec accendit lucerna et ponit
 ea sub modio sed super candela-
 ut luceat omnibus qui in domo sunt.
Hic luceat lux vestra coram hominibus
 ut videant opera vestra bona et glori-
 ficet patrem vestrum qui in celis est.
Nolite putare quoniam veni solvere le-
 ge aut prophetas non veni solvere sed
 adimplere. **Amen** quippe dico vo-
 bis donec transeat celus et terra
 iota unum aut unus apex non
 praeteribit a lege donec omnia fiant.
Qui ergo solvit unum de manda-
 tis istis minimus et docuit sic ho-
 miculus minimus vocabitur in regno caelo-
Qui autem fecit et docuit hic mag-
 nus vobis magnus calor. **Dico** ei
 vobis quia nisi habundaverit iustitia
 vestra plusquam scribae et pharisaei
 non intrabitis in regnum caelorum. **Au-**
 distis quia dominus est antiquus. **Non**
 occidet. **Qui** autem occidit reus est
 iudicio. **Ego** autem dico vobis. **Qui**
 omnis qui irascitur fratri suo sine causa
 reus est iudicio. **Qui** autem dixerit
 fratri suo racha reus est concilio.
Qui autem dixerit fatue reus est
 gehene ignis. **Si** ergo offeres mu-
 nus tuum ad altare et ibi rector
 datus fuerit quoniam frater tuus habet aliquod

adversum te. **Si** ergo offeres munus
 tuum ibi datus fuerit tibi. **Non**
 offeres munus tuum. **Non** estis
 aduersarius tuus. **Du** es in via
 cum eo ne forte tradat te aduersari-
 iudici et iudex tradat te ministro
 et in carcerem mittat. **Amen** dico
 tibi non exies inde donec reddas
 novissimum quadruncum. **Audistis**
 quia dominus est antiquus non me-
 morabilis. **Ego** autem dico vobis quoniam omnis
 qui videt mulierem ad concupiscendum
 ea iam mechatus est ea in corde suo.
Et si oculus tuus dexter scandalizat te erue eum et proice eum abs-
 te expedit ei tibi ut peccat unum me-
 brum tuorum quoniam totum corpus tuum
 mittatur in gehennam. **Et** si dextera
 manuum tua scandalizat te abscede
 ea et proice abs te. **Expedit** ei tibi
 ut peccat unum membrum tuorum quoniam
 totum corpus tuum erit in iehenna.
Dictum est autem quicunque dimiserit uxorem
 suam suam det illi libellum repudij.
Ego autem dico vobis quia omnis qui dimi-
 sit uxorem suam exapta fornicat
 tota causa facit eam mecham et qui
 dimissa duxit adulterat. **Iterum**
 audistis quia dominus est antiquus. **Non**
 purabis reddere aut domino iuramentum
 tuum. **Ego** autem dico vobis. **Non** iurare
 oino neque per celum quoniam thronus dei est
 neque per terram quoniam scabellum pedum eius est
 neque per iherusalem quoniam civitas est regis
 magni neque per caput tuum iurabis
 quoniam non potes unum capillum albi
 facere aut nigrum. **Sic** autem omnis ser-
 mo vestr est est non non. **Quid** autem

vbi in tui vbi erugo et timor
 itur et vbi fures effodiunt et fun-
 t. **Thesaurizate vobis thesauros in celo**
 vbi neq. erugo in tinea demol-
 unt et vbi fures non effodiunt in-
 fiant. **Vbi est et thesaurus tuus**
 ibi est et cor tuum. **Interna corpi-
 tu e oculus tuus.** **Si fuit oculus**
 tuus simplex totum corpus tuum
 lucidum est. **Si autem oculus tuus neq.**
 fuit totum corpus tuum tenebrosu-
 m est. **Si ergo lucem quid tibi e tene-**
 bre fuit ipse tenebre quante est
Memo potest duobus dominis servire
 aut enim unum odio habet et alio
 diligit aut unum sustinet et al-
 terum contempnit. **Non potestis deo**
 servire et mammonae. **Deo dico vobis**
 ne solliciti sitis autem vnde quid ma-
 ducetis neq. corpori vobis quid in-
 duamini. **Nunc autem plus e quod estis**
 et corpus plus quam vestimentum. **Res-**
 piciate volutibus caeli quoniam non se-
 ruit neq. metuit neq. contemnat
 in honore et pro vobis parat illa
 nonne magis pluri estis illis. **Quia**
 autem vnum potest cogitare addicere
 ad statum suum arbitrium vnum et
 de vestimento quid solliciti estis.
Considerate lili agri quod aris-
 aut non laborant neq. nent dico
 autem vobis quoniam nec salomon in or-
 gla sua cooptat e sed vnde est
Si autem fenu agri quod quid hodie
 e et cras in cilicium mittit de-
 sic vestit quanto magis vos mi-
 me fidei. **Mollite ergo solliciti esse**
 dicentes. **Quid maducabimus aut**
 quid bibemus aut quid opiemur.

Capitulum VII
Nolite iudicare ut non iudice-
 mini in quo enim iudico iudicave-
 ritis iudicabimini et in qua men-
 sura mensi fueritis emicuet vobis.
Quid autem videt festuca in oculo
 fratris tui et trabem in oculo tuo non
 consideras. **Aut quid dicit frater**
 tuo sine ciccia festuca de oculo
 tuo et ecce trabes e in oculo tuo.
Propterea cice primum trahet de oculo
 tuo et tunc videbis cice festu-
 ca de oculo fratris tui. **Mollite sem-**
 duc ambobus neq. mittatis mar-
 gaitas vestras in porcos ne forte
 contumeliet eas pedibus suis et
 conculcat et dirupat. **vos.** **Petite et**
 dabit vobis. **Quaerite et invenietis**
 pulsate et aperiet vobis. **Quis ei quod**
 petit accipit et quod querit invenit
 et pulsanti aperietur. **Aut quis**
 e ex vobis homo quem si percussit filius
 suus pane magis lapide percutiet
 ei aut si pistre percussit magis ser-
 pente percutiet. **Si ergo vos**
 autem patris mali nescitis bonum data
 dare filijs vestris quanto magis pro-
 videretis celestis dabit bonum petentibus se.
Quia ergo quaecumque vultis ut fa-
 ciat vobis homines et vos facite
 eis hoc exemplum est e prophete.
Intestate per angustam portam que

lata porta et sparsa via e que
ducit ad perditionem et multi
qui intrant per ea. **Et** angeli
pta et ante via q ducit ad vitam
et pauci sunt qui intrant per ea.
Attendite a falsis prophetis qui
veniunt ad vos in vestimentis ovium
intusque sunt sicut lupi rapaces
a fructibus eorum cognoscite eos.
Quia colligitur de spina vinum
aut de tribulis fides. **Et** omnis
arbor bona fructus bonos facit.
Non potest arbor bona fructus malos
facere neque arbor mala fructus
bonos facere. **Omne** arbor q non
facit fructum bonum excidet et in
ignem mittetur q ex fructibus
eorum cognoscite eos. **Non** omnis
q dicit in domino domine intubit in
regnum celorum sed q facit voluntate
patris mei q in celis est ipse in
tubit in regnum celorum. **Multa**
dixit in illa die domine domine.
Nonne in nomine tuo prophetavimus
et in nomine tuo demonia eiecimus
et in tuo nomine virtutes multas
fecimus et tunc confitebor illis
quia nunquam novimus vos discedite
a me qui operamini iniquitate. **Et**
q auditis verbum meum hec et facit
ea affilabitur vis sapientie q edificavit
domum suam supra petrum.
Et descendit pluvius et venerunt
fluvii et flauere venti et irruerunt
in domum illam et non cecidit funda-
ta enim erat super petrum. **Et** omnis
qui audit verbum meum hec et non
facit ea similis est viro stolto q edificavit
domum suam super arena et descendit
pluvius et venerunt

fluvii et flauere venti et irruerunt
in domum illam et cecidit et
fuit euersa eius magna. **Et** factus
est autem coepit illis. **Et** turbatus
est et mirabatur turbatus super
eum et dicit ei domine domine
sicut per te habens et non potest
scribere eorum et plura. **CVIII**
Quia autem descendisset ihesus
de monte secute sunt eum tur-
be multe. **Et** ecce leprosus veniens
aduenit eum dicens domine si
vis potes me munda. **Et** exten-
dens manum tetigit eum dicens
volo. **Munda** est. **Et** confestim munda-
ta est lepra eius. **Et** ait illi ihesus
vide nemini dixis sed vade ostende
te sacerdoti et offer munus quod
cepit moyses in testamento illis.
Quia autem introisset leprosus in
accessit ad eum centurio rogans eum
et dicens domine puer meus iacet in
domo palatii et male torquetur.
Et ait illi ihesus Ego venio et
curabo eum. **Et** respondens centurio
ait domine non sum dignus ut intres
sub tectum meum sed tamen dic verbo
et sanabitur puer meus. **Na** et
ego ipse sum sub prete constitutus
habens sub me milites et dico
huic vade et vadit et alio venit
et venit et frater meus fac hoc et
facit. **Audientes** autem ille miratus
est et sequentibus se dixit. **Ame**
dico vobis non inveni tantam fidem
in israel. **Dico** autem vobis q multi
ab oriente et occidente venient et
reclinentur ad abscissum ysaac et
iacob in regno celorum. **Fili** autem
regni eicientur in tenebras exterioris

red ibi eu fectus et gloriatus
 eu et dixit illi ceterum **Thimo**
 et fuit audidisti fiat tibi et fa
 natum est puer in illa hora
Et cu venisset illi in domum puer
 vidit puerum eius iacere et febrim
 alacem et tetigit manu eius
 et dimisit eam febrim et surrexit
 et ministrabat eis **Vespe** autem facta
 obtulerunt ei multos demones ha
 beres et eiciebat spiritus vobis et oves
 male habentes annuit ut adim
 plectur quod dicitur per ysaia propheta
 et dicitur **Ipe** infirmitates nos
 tras tulit et egrotationes portavit
Adhuc autem illi puer turbas mul
 tas circa se iussit ire in fessum
Et accedens unus scilicet aut
 illi magister pater te quocumque ieris
Et dixit ei ihesus **Volpes** foueas
 habet et volucres celi in domo fi
 lius autem hominis non habet ubi caput suum
 reclinet **Alia** autem de discipulis
 eius ait illi **Domine** permitte me per
 me ire et sepelire patrem meum
Ihesus autem ait illi **Seque** me et
 permitte mortuos sepelire mor
 tuos suos **Et** ascendite eo in
 nauicula secuti sunt eum discipuli
 eius **Et** ecce motus magnus factus
 est in mari ita ut nauicula operiret
 fluctibus **Erant** autem illis ventus
 contrarius **Ipe** vero dormiebat **Et**
 accedentes discipuli suscitauerunt
 eum dicentes **Domine** salua nos per
 et dixit eis **Quid** timidi estis
 modice fidei **Tunc** surges impa
 ventis et mari et facta est tranquilli
 tas magna **Porro** homines mirati

us dicebat **Ihesus**
 et multos demones ei in nomine
 ihesu in regione genesarum
 occurrunt ei et dicit illis demo
 niis de mouementis exultet seu
 in mari ita ut nos posset transire
 per viam illam et ecce clamauerunt
 dicentes **Quid** nobis et tibi ihesu
 fili dei venisti huc in tempus
 torquere nos **Erant** autem non longe
 ab illis grex porcorum multorum
 pasces **Demones** autem rogabant
 eum dicentes **Si** eicias nos mitte
 nos in gregem porcorum **Et** ait illi
Ite **Et** illi exultantes abierunt
 in porcos **Et** ecce impetu abiit
 totus grex per precipitum in mare et
 mortui sunt in aquis **Pastores**
 autem fugerunt et venientes in ciuitate
 nuntiauerunt omnia et de his qui deo
 inia habuerunt **Et** ecce tota ciui
 tas exiit obviam ihesu et viso eo
 rogabat ut transiret a finibus eorum
Et ascendens ihesus **Capitulum ix**
Am nauicula transierant et
 venit in ciuitate quida **Et** ecce of
 ferebat ei palatium iacente in
 lecto **Et** ihesus videns fidem illorum
 dixit palatium **Confer** fili tui
 tui tibi pecunia tua **Et** ecce qui
 da de scribis dixit intra se hic
 blasphemiat **Et** cum vidisset ihesus
 cogitationes eorum dixit **Et** quid
 cogitatis mala in cordibus vestris
Quid est facilius dicere **Domine**
 tibi pecunia tua autem dicere **Surge** et
 ambula **Et** sciatis autem quoniam filii
 hominis habent potestatem in mari dimittere pecunia

tunc autem post haec **E**rgo tollit
seu tunc et vadit in domum suam
et praecepit et abijt in domum suam
Videret autem quidam et mirabantur et
glorificabant deum quod dedit potestatem
tales hominibus. **E**t cum transisset
inde ihesus vidit homines sedentes
in thesaurio matthei nomine et
ait illi **E**cce ego me et surges se-
cutus es eum. **E**t secundum eum discube-
te eo in domo. **E**cce multi publicani
et peccatores venientes discubebant
cum ihesu et discipulis eius. **E**t vide-
tes pharisei dicebant discipulis
eius **Q**uare cum publicanis et pec-
catoribus manducatis et bibitis. **E**t ihesus
audiens ait **N**on est opus valem-
tibus medicus sed male habentibus.
Venite autem discite quid est
inimam volo et non sacrificium. **N**on
enim vult vocare iustos sed peccatores
ad penitentiam. **T**unc accesserunt ad
eum discipuli ipsius dicentes **Q**uare
nos et pharisei ieiunamus frequenter
discipuli autem tui non ieiunant. **E**t
ait illis ihesus **Q**uoniam possit
filius sponsi lugere quam diu cum illis
est sponsum. **V**enit autem dies cum
auferetur ab eis sponsum et tunc
ieiunabunt. **N**emo autem immittit
commissuram panni rudis in vestitu
vetus tollit ei pleuritidies eius
a vestimento et peior strissura
fit. **N**ec immittit vinum novum in
vases vetes. **A**lioquin rumpitur
vases et vinum effunditur et vases
peius. **S**ed vinum novum in vases
novos mittitur et alio conservatur.

Hec ille loquens ad eos. **T**unc
postquam unus accessit et adoravit
eum dicens **F**ilia mea modo des-
cendit et sedem sponsum ponit manum
super eam et vivet. **E**t surgens ihesus
perquebatur eum et discipuli eius.
Et ecce mulier quae sanguinem fluxum
paciabatur per annos accessit retrorsum
et tetigit fimbriam vestimenti eius.
Dicebat enim intra se **S**i tantum
tetigerim vestimentum eius salua ero.
Et ihesus conversus vidit eam et dixit
Confide filia fides tua te salua
fecit. **E**t salua facta est mulier ex illa
hora. **E**t cum venisset ihesus in domum
principis et vidisset turbam et
turbam tumultuantem dixit **E**cce
dixit non ei est mortua puella sed
dormit et deridebat eum. **E**t cum
eiecisset turbam introiit et tenuit
manum eius et suscepit puellam.
Et exiit fama haec in universa terra.
Et transiit inde ihesus praecur-
sus cum duo ceteri discipuli et discipuli
multi filii david. **C**um autem ve-
nisset domum accessit ad eum ceteri
Et dicit eis ihesus **P**rocuratis quod possit
haec facere vobis dicit ei **V**irgo dicit
Tunc tetigit oculos corporis dicens
Quoniam fides vestra fiat vobis. **E**t aperti
sunt oculi eorum et comminatus est
eum ihesus dicens **V**idete ne quis prae-
sumat aliquid ex oculis diffamaverit
eum in tota terra illa. **E**gressus autem
illis. **E**cce obtulerunt ei hominem
mutum demonium habentem et cetero
de morbo locutus est mutus et mi-
rate sunt turbae discipuli. **N**unquam

et dicitur quod si quis
pulsus fuerit in unum
dum sit. **Q**uod si quis
ut sit sicut in ge. et secus
sicut dicitur eius. **E**t primum
belzebub vocauerit. **Q**uato ma
gis domesticos eius. **M**e g^o ti
mueris. **N**ichil enim optu
e quod no reuelabit. **E**t ocula
quod no sciat. **Q**uod dico vob
in tenebris dicite in luce et qd
in aere auditis predicare super
terra. **E**t nolite timere eos qui
occidunt corpus autem at no pos
sunt occidere. **S**ed potius eu time
re qd per autem et corpus p^o d^o i g^o l^o
nam. **N**unc duo passeres ase
veniat. **E**t unus ex illis no cadit
sup^o terra sine p^ore v^ori. **V**ri at et
capilli capitis v^ori o^o m^ouati
sunt. **N**olite ergo timere multos
passeribus meliores estis quia
autem ergo q^o confitebitur me cora
tribus confitebor et ego eu co
ra p^ore meo q^o in celis e. **Q**ui at
negauit me cora tribus nega
bo et ego eu cora p^ore meo q^o e
in celis. **N**olite g^o arbitrii quia
veniri p^ore mitte p^ore gladiu
in terra. **N**o. **V**ri p^ore mitte p^ore
gladiu. **V**ri enim separe hoiem
adipus p^ore p^ore et filia adu
sus m^ore p^ore et m^ore adu
p^ore p^ore et m^ore hois doctia e
Qui amat p^ore et m^ore p^ore
q^o me no e me dignus. **Q**ui amat
filium aut filia sup^o me no e me
dignus. **E**t q^o no accipit crucem

autem et sequitur me no e me dignus
autem et qui inuenit autem p^ore et
et q^o p^ore autem p^ore et me m^o
m^o et autem. **Q**ui recipit v^ore m^o
cipit. **E**t q^o me recipit respicit
q^o me m^ore. **Q**ui recipit p^ore
m^o noie p^ore m^ore p^ore accipit
et. **E**t q^o recipit iustu in ore iustu
m^ore iusti accipiet. **E**t quocumq^o
potu dedit omi ex minimis istis ca
lice aq^o frigide tm in noie dis
cipuli. **N**unc dico vob no p^ore
m^ore p^ore. **E**t scim e cu consu
masset iste p^ore p^ore p^ore p^ore
p^ore t^ore m^ore ut docet et predi
cavit in ciuitatibus eor^o. **E**t
Iohannes at cu audisset v^ore
culis opa xpi mittens duos
de discipulis p^ore aut illi. **T**u es
q^o venturus es an alius expectat
et. **E**t v^ore aut illis. **E**t v^ore re
m^ore iohi que audistis et vi
distis. **E**t v^ore claudi ambulat
lepsi mudane surdi audiunt mor
tui resurgunt pauperes euangeliz
atur et beatus e q^o no fuit scan
dalizatus in me. **I**llis at abeu
tibus cepit. **I**ste dicit ad turbas
de iohi. **Q**uid existis in deserto
vide herudine vento agitata
sed quid existis vide homine
mollibus vestitu. **E**t ecce qui mol
libus vestitur in domibus re
gu fuit. **S**ed quid existis videre
p^ore etia dico vobis et plus
q^o p^ore. **H**ic e enim de q^o scriptu
est. **E**cce mitto angelu meu
an facie tua q^o p^ore ma tua ante

et levabitur in spiritu magis
et melior homo tunc ita sit puer
boni facit. Tunc autem homo extendit
manu tua et extendit et vesti-
tuta et sanitati sicut altera
Excutit autem pharisei consilium fa-
ciebat aduersus eum quomodo eum p-
deret. Ille autem sciens recessit inde
et secuti sunt eum multi et clamauit
eis omnes et precepit eis ne mani-
festum eum facerent ut adimpletetur
quod dicitur per Isaiam prophetam
dicente Ecce puer meus quem ele-
gi dilectus meus in quo boni complacent
autem mee. Puerus spiritum meum super eum
et iudicium gentibus nuntiabit
Non contendet neque clamabit neque
audiet aliquis vocem eius. Harudines
quassatae non confringent et vinum
fragrans non extinguetur donec eiciat
ad victoria iudicium et in nomine
eius gentes perabunt. Tunc obla-
tus est ei homo de moim habebat cecum
et mutus et cecus eum. Ita ut lo-
quetur et videt. Et stupescunt
omnes turbe et dicebant. Numquid hic
est filius dauid. Pharisei autem
audientes dixerunt. Hic non eicit
demonem nisi in belzebub prince-
pe demoniorum. Ille autem sciens cogita-
tiones eorum dixit eis. Ome regnum
diuisum contra se desolabitur et omnis
ciuitas vel domus diuisa contra
se non stabit. Et si sathanas satha-
na eicit aduersus se diuisus est quomodo
stabit regnum eius. Et si ego in bel-
zebub eicio demonia filii autem mei in

nomine filii hominis eicio. Ideo ipsi iudicant in
hoc. Si autem ego in nomine dei eicio
demonia igitur puerus in me
non est. Aut quomodo potest quis
intrare in domum forte et vasa ex-
diripere nisi prius alligauerit fortorem
et tunc domus illius diripietur. Tu
non es mecum contra me et qui non
congregat mecum dissipat. Ideo
dico vobis. Ome peccatum et blasphe-
mia non remittuntur hominibus. Quis autem
blasphemie non remittet et quicquid
dixerit contra filium hominis non re-
mittet ei. Qui autem dixerit contra
spiritum sanctum non remittet ei neque in
hoc seculo neque in futuro. Sed facite
arborem bonam et fructum eius bonum
aut facite arborem malam et fructum
eius malum. Siquidem ex fructu arboris
cognoscitur. Progenies viperarum
quomodo potestis bona loqui cum sitis
mali. Ex habundantia enim cordis
os loquitur. Bonus homo de bono the-
saurum profert bonum et malus homo
de malo thesaurum profert malum.
Dico autem vobis quoniam omnis ovis
per quem quod locuti fuerint homines reddet
de eo rationem in die iudicii. Vos
vero enim tunc iustificabitis et ex vobis
tunc condempnabitis. Tunc videret
quidam de scribis et pharisaeis dicentes
Magister volumus a te signum videre. Qui
respondens ait illis. Bonum malum
adulteri signum queritis et signum non
dabitur ei nisi signum Iohannis prophete.
Sicut enim Iohannis fuit in ventris cecis
tribus diebus et tribus noctibus
sic est filius hominis in corde terre

Quando autem audierat quid diceret
 abscondito in agro que et iuncte
 abscondit et per gaudia illius
 videret et videret oia que ipse et
 agna illius et ipse pille et regnum et
 corp heri negotiatori querebat illas
 margaritas. **I**nventa autem una pro
 sa margarita abiit et vendidit oia
 que habuit et emit ea et ipse pille
 est regnum celorum. **S**agene misse
 mac et ex oia gne piscum congrega
 ti et sua ad implenda esset educe
 res et secus littus pedetes elege
 rit bonos in vasa sua malos aut
 foras misit. **Q**ue et i consuetudine
 pauli. **P**roibuit angelus et sepelire
 malos de medio iustorum et mittere
 eos in caminum ignis ibi est ste
 tus et stridor denarum. **I**ntellegerunt
 hec oia. **D**icunt ei etiam aut illi. **I**deo
 eis scriba doctus in regno celorum
 plus est heri prifamilias qui pferit
 de thesauro suo noua et vetera.
Et semper et i consueuerunt ille palle
 lab istas trahere inde et venies in
 patria sua docebat eos i smago
 gib oris ita ut mirarentur et dicerent
 unde hunc sapia hec et virtutes. **N**o
 ne hic est faber filius? **N**one mr et
 de maia et freres eius. **I**acobus et
 ioseph et symon et judas et pater
 res eius none omnes apud nos sunt.
En ergo hunc oia ista et scandaliza
 bantur in eo. **Q**ue ad dixit eis. **N**o
 e ppha sine honore n in pria sua
 et in domo sua et no fecit ibi virtutes
 vllas ppter medulitate illorum.

Item. **C**rim
 ipse pater et ioseph et iacobus et symon et
 iudeus opantur in eo. **H**erodes ei
 tenuit iohannem et alligauit eum et
 posuit in carcerem ppter herodiam
 uxorem fratris sui. **D**icebat ei illi iohannes
 non licet tibi hunc eam et volens illum
 occidere inuinit ad ipsum quia sicut
 propheta eum habebat. **S**ic autem na
 talis herodes saltauit filia herodi
 adis in medio et placuit herodi.
Unde cum iuramento pollicitus e ei
 dare quicquid postulasset ab eo.
Et illa promissa a matre sua da
 mianis inquit in disco caput iohannis
 baptiste. **E**t contristatus e rex ppter
 iuramentum et eos qui pater recube
 bat iussit dari. **I**nsequens et decollat
 iohannem in carce et allatum e caput
 eius in disco et datum e puelle et
 tulit matri sue. **E**t accedentes disci
 pupuli eius tulerunt corpus eius et se
 pelierunt illud et venientes mactia
 uerunt ipsum. **Q**uod cum audisset ille
 recessit inde in nauicula in locum
 desertum prope. **E**t cum audissent
 turbas secute sunt eum pedes tres de
 ciuitatibus. **E**t exiens vidit turbas
 multas et misertus e eis et cecidit
 sagittidos. **V**espere autem facta accesserunt
 ad eum discipuli eius dicentes. **D**isp
 est locus et hora iam precepit dimitte
 turbas ut eutes in castella emat
 sibi estas. **Q**ue ad dixit eis. **N**on
 habetis necesse me. **I**ate illis vos
 maducate. **I**ndetunt ei. **N**o hem.

que in se quia pueri et duos pueri
alii autem eum differte nullus
et cum uisisset turbas et pueri
supra fenu accepit quia pueri
et duobus piscibus aspiciens
celum benedixit et fregit et dedit
discipulis suis. Discipuli autem dederunt
turbis et manducauerunt omnes et
satiati sunt. Et sustulerunt reliquias
non copiosas fragmetorum plenos
manducatorum ac fuit numerus quinquaginta
et sex uirorum exceptis mulieribus et pueris.
Et statim iussit discipulos a se
de in nauicula et procedere cum transi-
tu domus daretur turbas. Et dis-
sa turba ascendit in montem solus
omnis. Vespere autem factus solus erat ibi.
Nauicula autem in medio mari iac-
tabat fluctibus erat ei ventus
contrarius. Quarta autem vigilia noctis
venit ad eos ambulans super mare
et videntes eum super mare ambula-
ntem turbati sunt. Dixerunt quia spiritus
estasma et per timorem circumue-
runt. Locutus est eis. Ihesus habete
fiduciam ego sum nolite timere. Res-
pondens autem petrus dixit. Domine
tu es iustus me uenire ad te super
aqua et ipse ait. Veni. Et de pre-
sens petrus de nauicula abula-
bat super aqua ut ueniret ad Ihesum.
Videns uero ventum validum timuit
et cum cepisset magis clamar. Domine
Domine saluum me fac et continuo Ihesus
extendens manum apprehendit eum et
ait illi. Modice fidei quare dubi-
casti. Et cum ascendisset in nauicu-
la cessauit. Qui autem in nauicula

erant uenerunt et adorauerunt eum
dicens. Vere filius dei es. Et ait
petrus. Venere in eundem gene-
rat et cum cognouisset eum uiri
etiam illius misere in uniuersam
regionem illam et obtulerunt ei ope-
male habentes et rogabant eum
ut vel fimbria vestimenti eius
tangere et quicumque tetigerit
eum salui facti sunt. **Capitulum xv**
Tunc accesserunt ad eum ab ier-
solumis pharisei et scribe
dicentes. Quare discipuli tui bi-
grediuntur traditiones seniorum non
enim lauant manus suas ante pa-
nem manducare. Ipse autem respondens
ait illis. Quare et uos transgre-
dimini mandatum dei propter tradi-
tionem uiram. Nam dicit homo
nona preceptum et morem et quia ma-
ledixit. Prius uero morem mo-
ratur. Vos autem dicitis. Quicumque
dixerit prius uero morem moratur
quod est ex me tibi prodeum et non
honorificum preceptum et matrem. Cir-
citer fecistis mandatum dei propter
traditionem uiram. Propter hoc
prophetas de uobis ysayas dicit
populus hic labijs me honorat
cor autem eius longe est a me sine
causa autem coluit me docetis do-
ctrinas et mandata hominum et co-
uocatis ad se turbas. Dixit eis.
Audite et intelligite non quod
intrat in os conuincit hominem
Tunc accesserunt discipuli eius
dixerunt ei. Scis quia pharisei

audire hoc vo scandalizati
Et ille respondit ait **Quis** plon
tuo qua no plonit p^r meus
releptis erudicabitur **Quia**
hos ceti p^r dices eam **Et** aut
ne p^r ceto ducatu p^rter ambo i
p^rica cadue **Respondit** ac p^rter
dixit ei **Ediffere** nob p^rabola
q^rat **Et** ille dixit **Ad** huc et
vob^r p^rme m^rtelu ep^ris **Mo** itel
ligitis quia ome quod mos m
eat m ventre vadit **Et** p^rcessu
emittit^r **Huc** ac p^radue de ore
de corde exue et ea coignat
hoiem **De** corde ei exue cogi
tacoeb male h^ricidia adulteria
formitacoeb fura falsa testio
ma blasphemie **Hec** p^rue que
inquit hoiem **Mo** lotis ac ma
mbus manducat no coignat
hoiem **Et** egressus inde ihus
p^rcessit m p^rtes t^rip^ri r^ridome
Et ecce mulier chanaanica afi
mib^r illis egressa clamat dices
Miserere mei d^rne fili dauid filia
mea male a demoi^ro vexatur
Qui no vndit ei v^rm **Et** acce
detes discipuli eius rogabat
eu dices **Dimitte** ea q^r cla
mat post nos **Ipe** ac vndes ait
Non su missus nisi ad oues que
p^rierut domus ip^re **Et** illa ve
t et adorat eu dices **Dne** adiuua
me **Qui** vndes ait **Mo** e bonu
sume pane filio^rum mitte amib^r
Et illa dixit **Facia** d^rne **Nam** et
catelli edue de micis que cadue

de mensa **Luc vi**
dunt illi aut illi **Ihu** mag
na **Et** d^rne tuz **Et** d^rne p^rit v^r
r^rsanata e filia eius ex illa h^rea
Et cu t^rip^rset inde ihu v^r
p^raub^r mac galilee r^rasendeb
m more sedebat ibi **Et** acce
rue ad eu turbe mltie q^rntes p^r
cu mutos claudos cetos debiles
et alios mltos **Et** p^ricauit eos
ad pedes eius et cura^r eos ita
ut turbe mirarent^r **Videntes**
mutos loquentes claudos ambu
lantes cetos videtes r^r magnifica
bat d^rne ip^re **Ihus** ac conuocatis
discipulis suis dixit **Miserere**
turbe quia triduo ia p^rruca
uert^r mecu et no habent quod
manducet r^r dimitte eos ieiunos
nolo ne deficiat m via r^r d^rne
ei discipuli **Vnde** ergo nobis
m d^rsto panes tanti ut satue
mus turba tanta **Et** ait illis
ihus **Quod** panes habetis **Ait**
illi d^rne **Septe** r^r paucos pis
ciculos et p^repit turbe ut dis
cubent sup^r tra **Et** accipiens
septe panes et pisces gradas
egit r^r fregit et dedit discipulis
suis r^r discipuli deder^r p^r et
comederut om^r et saturati p^r
et quod sup^r fuit de fragmentis
tulert^r septem sportas plen^r
Erant autem qui manducabat
quatuor milia hom^r exaptis
paruulis et mulieribus r^r dispa
lla ap^red^r i nau^r r^r ve^r i fies magdon

et tunc redierunt in
 galileam. **Et** post dies sex assumpsit ille
 iacobum et iohannem fratres suos
 et duxit illos in montem ex
 altum prorsus et transfiguratus est
 ante eos et resplenduit facies eius
 sicut sol. **Et** circumstita sunt ei duo
 spiritus albi sicut nix. **Et** ecce appa-
 ruunt illis moyses et elias loquen-
 tes cum eo. **Indes** autem petrus dixit
 ad ihm. **Domine** bonum est nobis hic esse
 si vis faciamus nobis hic tria tabu-
 lacula. **Tibi** unum moysi unum et
 elie unum. **Adhuc** eo loquente ecce
 nubes lucida obumbravit eos. **Et**
 exiit vox de nube dicens. **Hic** est
 filius meus dilectus in quo mihi
 bene complacui. **ipm** audite. **Et** au-
 dierunt discipuli ceciderunt in facie
 sua et timuerunt valde. **Et** accessit
 ihesus et tetigit eos dixitque eis.
Surge et nolite timere. **Leuantes**
 autem oculos suos neminem viderunt
 nisi solum ihm. **Et** descendentes illi
 de monte precepit illis ihm dicens.
Nemini dixistis visionem hanc donec
 filius hominis a morte resurgat. **Et**
 interrogauerunt eum discipuli dicen-
 tes. **Quid** ergo scribe dicunt quod
 elias optineat primum venire. **Et** re-
 spondens ait eis. **Elisas** quidem
 venturus est et restituet omnia. **Dico**
 autem vobis quia elias iam venit
 et non cognouerunt eum sed fecerunt
 i eo quaecumque voluerunt. **Hic** et filius

hominis. **Et** post dies sex assumpsit ille
 iacobum et iohannem fratres suos
 et duxit illos in montem ex
 altum prorsus et transfiguratus est
 ante eos et resplenduit facies eius
 sicut sol. **Et** circumstita sunt ei duo
 spiritus albi sicut nix. **Et** ecce appa-
 ruunt illis moyses et elias loquen-
 tes cum eo. **Indes** autem petrus dixit
 ad ihm. **Domine** bonum est nobis hic esse
 si vis faciamus nobis hic tria tabu-
 lacula. **Tibi** unum moysi unum et
 elie unum. **Adhuc** eo loquente ecce
 nubes lucida obumbravit eos. **Et**
 exiit vox de nube dicens. **Hic** est
 filius meus dilectus in quo mihi
 bene complacui. **ipm** audite. **Et** au-
 dierunt discipuli ceciderunt in facie
 sua et timuerunt valde. **Et** accessit
 ihesus et tetigit eos dixitque eis.
Surge et nolite timere. **Leuantes**
 autem oculos suos neminem viderunt
 nisi solum ihm. **Et** descendentes illi
 de monte precepit illis ihm dicens.
Nemini dixistis visionem hanc donec
 filius hominis a morte resurgat. **Et**
 interrogauerunt eum discipuli dicen-
 tes. **Quid** ergo scribe dicunt quod
 elias optineat primum venire. **Et** re-
 spondens ait eis. **Elisas** quidem
 venturus est et restituet omnia. **Dico**
 autem vobis quia elias iam venit
 et non cognouerunt eum sed fecerunt
 i eo quaecumque voluerunt. **Hic** et filius

[illegible]

videretur et si quis te aliquid
dixerit et erraverit una ex his na-
mque reliquit non magis non
in modum et vult quod cu-
q' erravit sic si contigerit ut
invocet eam et me dico vobis q'
gaudet super eam magis q' super
99 que non erraverunt Sic est
em voluntas am patris vni q'
in celis eut no peccat vnus de pu-
illis istis Si aut peccaverit
sit tuus in te vade et corripe eu
int te et ipse solvetur Si te audierit
lucratu es fratrem tuum Si aut te
no audierit adhibe te ad unum vel
duos ut in ore duorum vel trium testiu
sit omne verum et si no audi-
erit eos dic ecce ego etiam
no audierit sit tibi sicut ethnicus
et publicanus Et me dico vobis
quicunq' alligaveritis super terra
et erit ligata et in celo et quod
cunq' solveritis super terra erit so-
lutum et in celo Item dico vobis
quia si duo ex vobis consense-
rit super terra de omni re quacunq'
peccaverint fiet illud a patre meo
qui in celis est Vbi duo vel tres
fuerint congregati in nomine meo
ibi sum in medio eorum Tunc ac-
cedens petrus ad eu dixit Domine
quoties peccabit in me frater
meus et dictam ei usq' septies
Dixit illi Ihesus Ego dico tibi usq'
septies sed usq' septuagies sep-
cies Vado assistendo tui regni
celorum homini regi qui avult in
cone ponere ad finem suum Et cum

me interrogat de bono et malo
Bonus Deus qui est in nobis
migne de sua mandata de
ille qui Ihesus ait dixit Non
foradua facies no adulterabis
no facies furtu no falsu testi
moniu dices honora prem et ma
trem et diliges proximum tuum sicut
teipsum Dicit illi adolescens Quid
hec custodiri a iuactute mea
quid adhuc in deest Dicit illi Ihesus
Si vis pitius esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus et ha
bebis thesaurum in celo et veni se
qui me Tu autem audisset adoles
cens vni istud abijt tristis cor
em habens multas possessiones
Ihesus autem dixit discipulis suis
Dico vobis quod diues difficile in
trabit in regnum celorum Et iterum
dico vobis Facilius est camelum per
foramen acus transire quam diuitem
intrare in regnum celorum Auditis
autem hinc discipuli mirabantur
dicentes Quis ergo potest saluus
esse Respiciens Ihesus dixit Apud
homines hoc impossibile est Apud
Deum autem omniaabilia sunt Tunc
respondens petrus dixit ei Ecce
nos reliquimus omnia et secuti sumus
te quid ergo eris nobis Ihesus autem
dixit illis Amen dico vobis quod
vos qui secuti estis me in regnum
celorum sedetis filius hominis in sede ma
gestatis sue sedebitis et vos super
sedes viginti iudicabitis viginti tribus
isrl Et omnes qui reliquerint domum
aut fratrem aut sororem aut patrem aut matrem

aut uxorem aut filios aut fratres
pro nomine meo tetraplu amplexu
et vita eterna possunt habere Multa autem
etiam non novissis et novissis primis
Simile est regnum **Cap. xx.**
celorum Hic prius familias
qui erant primo mane conduxit
operarios in vineam suam Couenit
autem facta cum operariis ex denario
uero misit eos in vineam suam
Et egressus circa hora tertia
vidit alios stantes in foro ois
pos et illis dixit Ecce et vos in
vineam meam et quod iustum fuerit
dabo vobis Illi autem abierunt Tercia
autem erant circa hora sexta et no
na hora et fecit similitudinem Circa
undecim autem erant et inuenit alios
stantes et dixit illis Quid hic
statitis tota die ociosi Hanc ci
quia nemo nos conduxit dicit
illis Ecce et vos in vineam meam
Tu autem post primum esset dixit dominus
vinee procuratori suo Voca opera
rios et redden illis mercedem mapi
ens a nouissimis usque ad primos Tu
ergo venisset qui circa hora vn
decimam venerat accipere singu
los denarios Venientes autem et primi
arbitri sui quod plus esset acceptum
accipere autem et ipsi singulos dena
rios Et accipientes inuocabant
aduersus primifamilias dicentes In
nouissimis vna hora feceris et pa
res illos nos fecisti qui per totum
diem pondus diei et estis et
ille respondens vni eorum dixit Amice

rō pūo nōi mūyua hōne
 nūo cōuecti mēu tolle quō
 o et pūo dōlō alē hūc mō
 mūo dōe fūat et tūi An nō hō
 mūo quōd nōlō mī oculū tūy
 mōp dō ego hōm pū dōe et uē
 nōuip pūm et pūm nōuip pūm
 dō pūo pūa pūo vōo electi
 Et apēdēs ilūp ad pōlīmā
 dōpē dīfipulū pūb dōe apēn
 dōm ilūpōlīmā et filiū hōis
 mūdētū pūcipibū pacerdotū
 et fcribū et cōdēpnabū eū mōz
 et et tradēt eū gentibū ad illū
 dēdū et flagellandū et crucifī
 gēdū et cōspūcū 23 dīe r p g
 Tūc accēpīt ad eū nū filiū
 et bēdē tū filiū pūb ad dōmū
 et pētēs aliquid ab eō dōi dōp
 ei dōi dōi dōi illi dōi pē
 dēnt hō duo filiū mēi vñ ad
 dēptē tūā et vñ ad fīnīstrū
 mī regnō dōdēns ad ilūp dōp
 dō fātīe quōd pētāis pōt pūb
 bīcē calicē quē ego bībiturū
 pū dōi ei pōssūm dōi illi
 dō alicē quōd mēu bībēt fēd
 ad ad dēptē mēu ad fīnīstrū
 nō ēst mēu dōe vōbī fī quibū
 pātū ēst a pē mēo Et audī
 tēs dēcēm mīdīgnatī pūe dē dū
 obū fībū dōp dōe uōcāt
 eōs ad pē et ait dōi q pūci
 pē gēnā dōnāē eōp et quī
 mōiōrēs pūe pātē ēpēt i vōb
 Non ita ēst mē vōb fēd quāq
 mē vōb mōiōr vōlūcī fīerī pīt

vō mōp dōe q vōlūcī mēu
 pūm dōi ei dō fūm dōi fī
 lūe hōm nō vōe mīftrū pēdū
 mīftrū dōe dōe pūa vōdē pūy
 p mīftrū dōe egredīētibū illū
 dōi dōe fēatē pūe eū dōe mīftrū
 et eēte dōe cēi pēdēcēs pēy vō
 audīetēs quā ilūc fīftrū clāue
 tūe dīetēs dōe mīftrū nōftrū
 fili dāuid dōi dōe mōp pābat
 eōs ut tātē dōi illi mōp dōe
 mōp dīetēs dōe mīftrū mī
 fili dāuid dōi pēit ilūc et vōcāt
 eōs et ait dōi dōe ut fūa d
 vōb dōi illi dōe ut apīantur
 oculi mī mīftrū dōe eōp ilūc tēti
 gīt dōe eōp dōe vīdēt dōe fēatē pūe
 Et tū apīquāftrū **Cap. xxj**
 Et dōi dōe et vīftrū dōe
 pūy ad mōtē olīuē dōe
 ilūp mīp dōe dōe dīfipulōs dōe
 eōs dōe mī castellū quōd cōnā
 vō ēst et statī mōmēt fāfma
 allīgātā et pullū tūā dōe dōe
 et adduātē mī dōe pī quī vōbī
 aliquid dōp dōe dōe q dōe hōis
 opū hāt et cōfēftrū dōe
 eōs dōe dōe fūm dōe ut ad mīpēt
 quōd dōe ēst p pū hām dōe
 dōe filiē pōy dōe rēp tūū
 vōt tūi mōpūctū pēdē pūp
 afmā et pullū filiū pūbūgālī
 dōe dōe dīfipulī fēatē pūe
 pēpīt illi ilūp et addūpēt
 afmā et pullū et mōpūctū
 pūp eōs vōftrū pūa et eū dōe pūp
 fēd fēatē pūmā ad tūctū

Zanhaie 9

strauere vestimentis suis in via
 alij de ecclesia eum. Et de arbori-
 ribus et quiescentibus in via
 beate que perierat et et que per-
 bant clamabat diabolus osana
 filio dauid. **Inda**us qui venit in
 nomine domini osana i alasphe
Et cum misisset eos solima como-
 ta e vniuersa ciuitas dicebat quia
 est hic propheta de diebus. **Hic** est
 ihesus propheta a nazareth galilee
 Et mirati sunt in templo dei et
 dicebant omnes ementes et vende-
 tes in templo et mensas numula-
 riorum et cathedras vendentium
 columbas eunt et dicit eis. Quia
 est domus mea domus orationis
 vocabitur. **Vos** autem fecistis illam prope-
 luerat latronum. **Et** accesserunt ad
 eum cecum et claudi in templo et sanati
 sunt. **Videntes** autem principes sacer-
 dotum et scribe mirabilia que fe-
 cit et pueros clamantes in templo
 et dicebant osana filio dauid. **In-**
 dignati sunt et dixerunt ei. **Audis**
 quid isti dicunt. **Respondit** autem dicens
 eis. Numquid legistis quod ex ore infan-
 tum et lactentium profecti laudem
 dei. **Et** relictis illis abiit foras extra
 ciuitatem in bethaniam ibique mansit.
Mane autem facta fuerunt in ciuitate
 esurientes. **Et** videns fici arborem secum
 via venit ad eam et nihil inuenit
 ea nisi folia tantum et ait illi. **Quia**
 ex te fructus nascatur in sepe tempore
 Et crefacta e ficulnea continuo
 Et videntes discipuli mirati sunt dicens
 quomodo istud aruit et docebat. **Et** ergo dei

Respondeo et ait illis
Ame dico vobis si habueritis fidem
et non hesitaueritis non possitis
haec facere sed si mei fueritis
dixero tolle et iacta te in mare
et eris super aquas pertransibis
morae credentes accipietis
Et tu venisset in templum accesserunt
ad eum principes sacerdotum et
seniores populi dicebant In qua
potestate haec facis et quod tibi des potestatem
haec facere respondens ille dixit eis In
terrogabo vos et ego vnu respondeam
neque si dixeritis mihi et ego dicam
vobis in qua potestate haec facio Baptismus
Iohannis unde erat ex caelo an
ex hominibus Et illi cogitabant
inter se dicentes Si dixerimus ex caelo
dixit nobis quare ergo non credimus
tunc illi Si autem dixerimus ex hominibus
timeamus turbam Omnes enim sciebant
Iohannem sicut prophetam Et respondens
Iesus dixit Nescimus Et ait illis
Nec ego dico vobis in qua potestate haec facio
Quid autem vobis videtur Homo
quidam sciebatur duos filios et accedens
ad primum dixit fili mi vade
hodie operare in vinea mea Ille
autem respondens ait nolo postea autem
proxima motus abiit Accedens autem
ad alterum dixit similiter Et ille
respondens ait Ego domine et non iui
Quibus ex illis duobus fecit voluntatem
prior dicens primum dicit illis Iesus
Ame dico vobis quia publicani et meretrices
precedent vobis in regno dei Verum autem Iohannes

ad vos in via iusticie et no[n] in
 d[i]c[t]o ei sed p[ro]p[ri]etate et m[er]ito
 crediderit ei. **V**os aut[em] v[er]ba
 n[on] p[ri]mum habuistis postea ut
 crederetis ei. **A**lia parabola au
 dite. Homo erat p[ro]p[ri]etarius qui
 plantavit vineam et sepe circum
 dedit ei et sedit in ea torcular et
 edificavit turrim et locavit eam
 agricolis et p[er]gre p[er]fectus e[st].
Erat aut[em] t[em]p[us] fructuum appropinquasse
 misit suos suos ad agricolas
 ut acciperent fructus eius. **E**t agri
 cole apprehensis fructibus eius alius
 ceciderit alius occiderit alius vero
 lapidaverit. **T**ertio misit alios s[er]v[os]
 uos plures p[ro]p[ri]etarius et fecerunt
 illis p[ro]p[ri]etarius. **R**espondit aut[em] misit ad
 eos filius dicens. **V**erebunt filium
 meum. **A**gricole aut[em] videntes filium
 dixerunt. **M**isere se. **H**ic est heres. **V**enite
 et occidamus eum et habebimus hereditatem eius.
Et apprehensum eum eiecerunt
 eum extra vineam et occiderunt.
Tu ergo veni domine vinee. **Q**uid fa
 ciet agricolis illis. **R**espondit illi.
Malos male p[er]det et vineam suam
 locabit aliis agricolis qui non
 dant ei fructus t[em]p[or]ibus suis. **A**ut
 illis respondit. **N**umquid legis in
 scripturis. **L**apide que reprobave
 runt edificantes hic fructus circa
 put angeli. **E**t d[omi]no f[aci]m[us] e[st] ip[su]m
 et e[st] mirabile in oculis meis.
Ideo dico vobis quia auferetur
 a vobis regnum celorum et dabitur
 genti facienti fructus eius et qui

ecce d[omi]nus sup[er] lapide[m] quem costu
 m[us]tur. **S**up[er] que[m] v[er]ba crediderit
 frigit eum. **E**t tu audisti p[ri]nci
 p[al]es sacerdotum et pharisei pa
 bobus eius cognoverunt q[uod] de ip[s]o
 p[er] dicit. **E**t quentes eum tene
 bant eum q[uia] p[er] p[ro]p[ri]etatem eius
Et respondens ille dixit. **XXII**
Quoniam eis in parabola dicens.
Simile f[aci]m[us] est regnum celorum
 sicut regi qui fecit nuptias filio
 suo et misit servum suum dicere
 invitatis ut veniret et nolle
 bat venire. **T**ertio misit alios ser
 vos dicens. **V**enite invitatis. **E**t
 prandium meum pauci et pauci mei
 et alia occisi sunt et omnia pata
 sunt. **V**enite ad nuptias. **S**ed aut[em]
 neglexerunt et abierunt alii in
 villam suam alii aut[em] ad negotia
 sua. **R**eliqui vero tenuerunt suos
 eius et concubina affectos occide
 runt. **T**ertio aut[em] tu audisti natus e[st]
 et missis exoribus suis p[er]didit
 heredes illos et civitates illorum
 succendit. **T**u aut[em] fructus suos. **S**up[er]
 ac quidem p[er]dite sunt sed qui invi
 tati erant non fuerunt digni. **I**deo ergo
 ad exitum viarum et quoscuq[ue] in
 veneritis vocate ad nuptias.
Et egressi sui eius in vias con
 gregaverunt omnes quos invenit
 malos et bonos et implete sunt mup
 tie distulcentur. **I**ntra aut[em] t[em]p[us]
 ut videt distulcentes et vidit
 ibi hominem non vestitu[m] veste nup
 tiali. **E**t ait illi. **A**mnice quomo

que in traia no habet vestim
nuptiale. **T**unc ille obmutuit.
Tunc dixit rex imperator liget pe
dibus eius et manibus mittit
eum in tenebras optiores ubi est
fletus et stridor denarii multi
em sunt vocati pauci vero electi.
Tunc abeunt pharisei consi
lunt inierunt ut caperent eum per
moes et mittunt ei discipulos suos
cum herodiaribus dicentes Magister
scimus quod verus es et via dei in
veritate doces et non est tibi cura
de aliquo. **N**on ei respicit persona
hominum. **N**unc ergo nobis quid tibi vide
tur licet censu ducis cesari an non
cognita ad ille nequa coram aut
quid me temptatis propterea oste
dite mihi numisma census. **A**ut illi
obtulit ei denarium et ait illi
illegitimum est ymago hec et super
scriptum. **D**ixit ei cesar. **T**unc ait
illis reddite ergo que sunt cesari
et que sunt dei deo. **E**t
audientes mirati sunt et relicto eo
abierunt. **I**n illo tempore accesserunt
ad eum sadducei qui dicunt non esse
resurrectionem et interrogaverunt eum
dicentes. **M**agister moyses dixit
si quis mortuus fuerit non ha
bens filium ut dicat frater eius ux
ore illius et suscitetur sibi frater
suo. **F**uit autem apud nos septem
fratres et primus uxore ducta de fratre
tuo est et non habes semen. **E**t
si quis uxore sua fratri suo similem
fecerit et etiam usque ad septimum
convixerit atque omnes et mulier de
fuerit. **I**n resurrectione autem erit

de septem uxores unius cum
vivo. **R**espondens autem ille dixit
eis illis. **N**on scitis neque scrip
tura neque virtute dei. **I**n resur
rectione enim neque nuptie neque
nubent sed sicut angeli
dei in celo. **E**t resurrectione mor
tuoꝝ non legistis quod dicitur
a deo dicente vobis. **E**go sum deus
abraham et deus isaac et deus
iacob. **D**eus non est mortuus sed
vivens. **E**t audietes iuxta mi
rabantur in doctrina eius. **P**ostquam
vero audientes quod silencium
imposuisset sadduceis conversus
in unum. **E**t interrogavit eum unus
ex eis legum doctor temptans eum
dicens quod est mandatum mag
num in lege. **A**ut illi ille. **D**ili
ges dominum deum tuum ex toto cor
de tuo et in tota anima tua et in
tota mente tua hoc est maximum
et primum mandatum. **Q**uoniam autem
filius est huius diliges proximum
tuum sicut teipsum. **I**n his duobus
mandatis universa lex pendet
et prophete. **C**ongregatis ergo
phariseis interrogavit eos ille
dicens. **Q**uid vobis videtur de
cuius filius est. **D**ixit ei dauid
et ait illis. **Q**uoniam ergo dauid in
spiritu vocat eum dominum dicens dixit
dominus domino meo sede ad dexteram meam
donec ponam inimicos tuos pedibus
tuis. **E**t si ergo dauid vocat eum
dominum quomodo est filius eius et non potuit
ei respondere. **V**nde et nunc super illis
dixit eum amplius interrogavit. **xxiii**

Tunc locutus est illis ad eorum
et ad discipulos suos dicens
Supra caesedim moysi sedebat
scriba et pharisei. **D**icit ergo quibus
superius vobis facite et servate
idem opera. Vobis ergo nolite facere
dicit enim et non faciunt. **A**lligat
enim omnia gravia et imbecilia et
ponit in humeros hominum digne
et ad suo nolite ea mouere. **D**icit
vobis opera sua faciunt ut videantur
ab hominibus. **D**ilatant enim phylas
et alia sua et magnificant sibi
ad amant ad pinos recubitos
in cenis et primas cathedras in
synagogis et salutacionem in foro
et vocati ab hominibus rabi.
Vos autem nolite vocari rabi. **U**na
est enim magister vester. **O**mnis autem vobis
filius estis et nolite praeponere vobis
vocari super terram. **N**us est enim pater
qui in celis est. **N**ec vocemini magistri
quia magister vester unus est Christus.
Qui maior est vester esse mister
vester qui ad se exaltant humiliabitur
et qui se humiliavit exaltabitur.
Non autem vobis scribae et pharisei
ypocrite quia clauditis regnum
celorum ante homines. **V**os ei non in
teritis non insecutores finit in tera.
Non vobis scribae et pharisei ypo
cite qui comeditis domos vidu
arum ore longo orantes propter
hoc amplius accipietis iudicium.
Non vobis scribae et pharisei ypo
cite qui arciunt mare et aridam
ut faciatis unum pro se litum et ad

seu sunt facitis in pluribus.
Dixit ergo illis. **N**on vobis dicitur
et illi qui dicunt quod iuraverit
per templum dei nichil est quod adiuvet
vel in auro templi debet stulti
et ceteri. **Q**uid ei maius est aurum
an templum quod perficit aurum.
Et quicunque iuraverit in altari non
est. **Q**uicunque autem iuraverit in dono
quod est super illud debet. **C**eteri quod
maius est donum an altare quod
perficit donum. **Q**ui ergo iuraverit
in altari iuravit in eo et in rebus
que super illud sunt. **E**t qui iuraverit
in templo iuravit in illo et in eo
qui habitant in ipso et qui iuravit in
celo iuravit in throno dei et in eo
qui sedet super eum. **N**on vobis scribae
ypocrite pharisei qui decimatis
menta et anetum et cymimum et
reliquias que gravia sunt legis
iudicium et misericordiam et fidem. **H**ec oportet
facere et illa non obmittere.
Quas etiam excolatis alicam et
melum ad deglutient vel glutientes.
Non vobis scribae et pharisei ypo
cite qui mudatis quod de foris est
calicis et pappidis. **I**ntus autem
pleni estis rapina et in iudicia
pharisee. **C**eteri muda sunt quod
intus est calicis et pappidis ut
fiat id quod et de foris est mudum.
Non vobis scribae et pharisei ypo
cite qui silios esse sepulchrorum dealbatus
que foris parit hominibus speciosa
intus vero plena sunt ossibus mor
tuorum et omni spurcia. **H**ec et vobis

quidem patet a se et hominibus
iusti. Insuper autem plerumque videri
si et iniquitate. **Et** aduersus
pharisei et scribae qui edifi-
catis sepulchris prophetarum et ven-
tis monumentis iustorum et dicunt. Si
fuissemus in diebus patrum nostrorum
non essemus percussores in sanguine
prophetarum. **Itaque** testis estis vobis
metipsum quia filii estis eorum qui
prophetas occiderunt. **Et** vos imple-
re mensuram patrum vestrorum. **Et** petes
gemina vipera quod fugiet
a iudicio gehene. **Et** dico ecce ego
mitto ad vos prophetas sapientes et
scribas et ex illis occidatis et
crucifigatis et ex illis flagel-
labitis in synagogis vestris et per-
sequimini de civitate in civitatem
ut veniat super vos omnis sanguis
iustus qui effusus est super terram a
sanguine abel iusti usque ad sangui-
nem zacharie filii barachie
quem occidistis. **Et** repleri al-
taria. **Amen** dico vobis. **Et** veniet
hec omnia super generationem istam.
Et iherusalem iherusalem que occidis prophetas
et lapidas eos qui ad te missi
sunt. **Et** vocibus volui congregare
filios tuos quemadmodum gallina
congregat pullos sub alas
et non iusti. **Ecce** reliquit vos
domus vestra deserta. **Dico** enim vobis
non me videbitis amodo donec
dicatis benedictus qui venit in nomine domini.
Et egressus ibat de templo. **XXIII**
Et accesserunt discipuli eius et
ostendunt ei edificationes templi.
Ipse autem respondens dixit illis. Videtis
omnia hec. **Amen** dico vobis non reli-

quet hic lapis super lapidem
non destruetur. **Et** accesserunt
super montem oliveti accesserunt
ad eum discipuli eius secretis
dicentes. **Quid** nobis quoniam hec etiam
quod est signum adventus tui
et consuetudinis filii et respondens illis
dixit eis. Videte ne quis vos
seducat. **Multi** enim venient in no-
mine meo ducere. **Ego** super et multos
seducet. **Iudicium** enim estis per
et opiniones plures. **Videte** ne
turberemini. **Quia** enim hec facti sunt
non dum statim finis. **Consurgite**
enim ergo in gentes et reges in regnum et
erunt pestilentie et fames et terre-
motus per loca. **Hec** autem omnia incipiant
primum. **Tunc** erunt vobis in tribulatio
et occident vos et eritis odio omni
gentibus propter nomen meum. **Et** stabili-
turbabitur tunc multitudo et invicem tra-
dent et odio habebunt invicem
et multi pseudo prophete surgent et
seducant multos et quoniam habundat
iniquitas refrigeret caritas multi-
tudo. **Et** tunc accipietis in usum
finem hic salvabitur eis. **Et** predicabit
hec cum in regnum in universis
orbibus in testimoniis omnibus et tunc
veniet consuetudo. **Tunc** ergo audietis
tribulationem de solationis
que dicta est a danieli propheta
stante in loco sancto qui legit
intelligat. **Tunc** qui in iudicia sunt
fugiant ad montes et qui in agro sunt
non descendant collere aliquid
de domo sua. **Et** qui in agro non
revertatur collere tunicam suam.

in die qua non parat. **Cap. xxv**
Vnde sile est regnum celorum
Dece viginibus que accipie
tes lampades suas exierunt ob
via sponso et sponse. **Quia** ad
ex eis erat fatue et quique prude
tes. **Quia** quique fatue accepit la
padibus suis non suppet oleum
aut prudentes vero acceperunt oleum
in vasis suis cum lampadibus. **No**
n aut faciente sponso dormitave
runt omnes et dormierunt. **Media** aut
nocte clamor factus est. **Eccce** spon
sus venit exite obviam ei. **Tunc** sum
pserunt omnes virgines. **Ille** et orna
verunt lampades suas. **Fatue** aut
prudentibus dixerunt. **Date** nob
is oleum vestrum quia lampades nostre
extinguntur. **Respondit** prudentes
dicentes. **Ne** forte non sufficiat
nobis et vobis. **Ne** potius ad ve
dentes et emite vobis. **Quia** ad ve
nientem sponsum et que parate erant
intervenire ad nuptias et
clausa est ianua. **Non** vultis et re
liquas virgines dicentes. **Dne**
dne aperi nobis. **At** ille respondit ait
Ame dico vobis nescio vos. **Vi**
gilate itaque quia nescitis diem et horam
venit enim homo pegerificiens
vocavit suos suos et dedit illis
lira sua. **Et** unus dedit quinq. tale
et alii alii duo alii vero unus
unus sedem propter avaritiam et perfectus

et perfectus. **Et** dicitur ad quoniam p
ta accepit et operatus est in campo
lucrum et alia quoniam. **Ille** qui dicit
accepit lucrum et alia duo qui
ad unum accepit abiecit fodit et
et abscondit pecuniam suam pro
post. **Ille** vero tempore venit dicitur
uorum illorum et posuit rationem
eis. **Et** accedens ad quoniam talenta ac
cepit obtulit alia quoniam talenta
dicens. **Dne** quoniam talenta tradi
disti mihi ecce alia quoniam supplectus
sum. **Ait** illi dicitur eius. **Euge** sue
bone et fidelis quia super pauca fuisti
fidelis super multa te constituam
intra in gaudium domini tui. **Access**
it et quod duo talenta accepit et ait
dicitur duo talenta tradidisti mihi ecce
alia duo lucrum feci. **Ait** illi dicitur
eius. **Euge** sue bone et fidelis quia super
pauca fuisti fidelis super multa
te constituam in gaudium domini tui.
Access it et quod unum talentum acce
pat et ait. **Dne** scio quia quod durus
es metis ubi non semina et cogre
gas ubi non sparsisti et timens
abij et abscondi talentum tuum in
terra ecce habes quod tuum est. **Respondit**
autem dicitur eius dixit ei. **Perue** ma
le et piger facias quia meto ubi
non semino et colligo ubi non spargo.
Proptuit ergo te comitatus pecunias
meas numulans et venies ego
recepisse. **Atque** quod meum est cum
usura. **Tollite** itaque talentum ab
eo et date ei quod habet. **Dicitur** quoniam
talenta. **Quia** ei quanta dabit ei aut

Tunc aliqui de discipulis qui
iudei fuerant ad iherosolimam
per sacerdotes et iudeos
in dace ut ego vobis eu traba
illi constituerat ei pro denario
et exinde quibat oportuitatem
ut eu traderet. **P**rima autem die azimorum
accesserunt discipuli ad iherosolimam
ubi vidit patrem suum comedere
pascha. **E**t ille dixit. **E**cce iherosolima
ad quendam dicitur ei. **E**rgo dicitur
meu prope est apud te facio pascha
cum discipulis meis. **E**t fecerunt dis-
cipuli sicut constituit illis iherosolima
et parauerunt pascha. **V**espere autem
facto discubebat cum duodecim discipulis
suis et edentibus illis dixit. **E**cce
dico vobis quia unus vestrum me tra-
diturus est. **E**t contristati sunt valde
et ceperunt singuli dicere. **N**umquid ego
sum domine? **E**t ille respondens ait. **Q**ui
trahit mecum manum in palatium hic
me tradet. **F**ilius quidem hominis
vadit sicut scriptum est de illo. **E**t ad
hoc illi per quem filius hominis tradetur
bonum erat ei si natus non fuisset
quod ille. **V**idens autem iudas quod tradi-
dit eum dixit. **N**umquid ego sum tibi
aut illi tu dixisti. **C**enatisque ad eis
accepit iherosolima panem et benedixit ac
fregit deditque discipulis suis et
ait. **A**cipite et comedite hoc est
corpus meum. **E**t accipiens calicem
gratus egit et dedit illis dicens. **B**ibi-
te ex hoc omnes hic est sanguis
meus novi testamenti qui pro multis
effundetur in remissionem peccatorum. **D**ico

autem vobis. **N**on bibetis hunc calicem
donec bibam vobiscum. **E**t cum illis
esset. **B**enedixit illis novum regnum
in nomine domini. **E**t cum esset
esset. **E**t cum esset. **E**t cum esset.
illi ille. **A**mes. **N**on scandalum pa-
ciemini mihi in ista nocte. **E**cce
ei praeuia pastorem et dissipentem
ovem gregis postquam ad summe
parat vos in galilea. **R**espondens autem
petrus ait illi. **E**t si omne scandalum
ligati fuerint et ego tu nunquam
scandalizabor. **A**ut illi ille. **A**me
dico tibi quia in hac nocte antequam
gallus cantet ter me negabis.
Aut illi petrus. **E**cce si optine-
re me mori te ad non te negabo. **F**ili-
ter et omnes discipuli dixerunt. **T**unc
venit iherosolima cum illis in villam quae dicitur
getsemani et dixit discipulis
suis. **H**abedete hic donec vadam
illuc et orarem. **E**t assumpto petro
et duobus filiis zebedei cepit
tristari et mestus esse. **T**unc ait illi.
Tristis est anima mea usque ad mortem
sustinete hic et vigilate mecum. **E**t
pergressus pusillum cecidit in faciem
sua orans et dicens. **M**ihi prope populi
est transire a me calix iste. **V**erum
tamen non sicut ego volo sed sicut
tu et venit ad discipulos suos et
invenit eos dormientes et ait petro.
Hic non potuisti una hora vigila-
re mecum. **V**igilate et orate ut non
intretis in temptationem. **S**piritus qui
semper promptus est cadit ad infirmitatem

et oravit dicens
 ne quid tibi fiat
 sed fiat uterque
 et dormi-
 entes. Tunc enim oculi eorum gravati
 fuerant et illis ita dormierat
 et dormientes dicit illis. Tunc venit
 ad discipulos suos et dixit illis dor-
 mite iam et requiescite. Ecce appropin-
 quat hora et filius hominis tradetur
 in manus potentiorum. Surgite ergo
 ecce appropinquabit qui me tradit. Ad
 hoc ego loquere. Ecce iudas unus
 de duodecim venit et cum eo turba multa
 cum gladiis et fustibus missi a prin-
 cipibus sacerdotum et senioribus
 populi. Qui autem tradidit eum dedit eis
 signum dicens. Quicumque osculatus
 fuerit ipse et tenuerit eum. Et confestim
 accedens ad ipsum dixit. Ave rabi
 et osculatus est eum et dixit illi ille
 Amice ad quid venisti. Tunc accessit
 et manus iniecit in ipsum et
 tenuerit eum. Et ecce unus ex hiis
 qui erant cum ipso extendens manum
 exivit gladium suum et percussit
 suum pontificis sacerdotum apu-
 d eum amiculum eius. Tunc ait illi
 ille. Contine gladium in loco suo
 quia enim qui accipit gladium gladio
 peribit. An putas quia non possum
 regere preem et exhibebit michi
 plusquam viginti legiones angelorum
 qui non semper implebunt scriptum quod
 scriptum est. In illa hora dixit illis
 turbis. Itaque ad latrone conversus ad

apud eos per sedem domini
 in templo et non metuentibus hoc
 ac totum semper ut impleretur prophetia
 prophetarum. Tunc discipuli conflato
 eo fugerunt. Et illi tenentes illum
 duxerunt ad capharna p[ri]ncipe sacer
 dotum ubi scribe et seniores conue
 nerunt. Petrus autem sequebatur eum
 a longe usque ad atrium p[ri]ncipis sacer
 dotum et ingressus ita sedebat
 cum ministris ut videret fine p[ri]ncipes
 ac sacerdotum et omne conciliū q[uod]
 verbat falsum testimoniū q[uod] illum ut eum
 morti tradent et non invenirent eum
 v[er]o multi falsi testes advenissent.
 Novissime autem venerunt duo falsi tes
 tes et dixerunt hinc dixit. Possu de
 struere templū dei et post triduum
 reedificāre illud. Et surgens p[ri]m
 cep[s] sacerdotum ait illi. Quicquid
 rudes ad ea que isti aduersu te
 testificat. N[on]ne ad tacebat. Et p[ri]m
 cep[s] sacerdotum ait illi. Aduerso te
 p[er] deum vivum ut dicas nobis si es
 x[ristus] filius dei vivi. Respondit illi d[ic]e[n]s. Tu
 dixisti. Verumptē dico vobis. Amodo
 videbitis filium hominis sedere a dex
 teris sedis dei et veniens in nu
 bibus celi. Tunc p[ri]ncipes sacerdotum
 stridit vestimenta sua d[ic]e[n]s blasphe
 mavit. Quid adhuc egemus testib[us]
 ecce nunc audistis blasphemiam.
 Quid vobis videt[ur]. Et illi r[es]pon
 dentes dixerunt. Reus ē mortis. Tunc ex
 spuerunt in faciem eius et colapsis ei

crederetur aliquid scire. Iam
enim dederunt dicitur. Ipsi autem
nobis. Petrus qui dicitur. Petrus
et accessit ad eum una ancilla di-
cens et tu cum galileo eras.
Et negavit coram omnibus dicens. Nescio
quid dicas. Et postea ad iudaea
vidit eum alia ancilla et ait. Hic
qui erat ibi et hic erat cum ihesu
nazareno. Et iterum negavit cum iura-
mento quod non novit. Hic est. Et post
paululum accessit qui stabat et
dixerunt petro. Et tu ex illis
es. Et loquela tua manifestavit
te. Tunc cepit detestari et iura-
re quod non novisset. Hic est. Et continuo
gallus cantavit. Et recordatus
est petrus in illis quod dixit. Puer
et gallus cantet ter me. Negavit
et egressus petrus factus amarus.
Mane autem factus est. **Capitulum xxvii**
consilium omnes principes sacer-
dotum et seniores populi adven-
torem ut eum morti tradere et victum
adduceret et tradere eum ponti-
fici pilato. Tunc videns iudeus quod
tradidit eum quod dampnatus esset
pena ductus. Retulit propter arge-
ntos principibus sacerdotum et senio-
ribus populi dicens. Petrum tradere
sanguine iustum. Et illi dixerunt.
Quid ad nos. Tu videbis et percipies
argenteis in templo et abies la-
queos se suspendit. Principes autem sa-
cerdotum acceptis argenteis dixerunt.
Non licet eos mittere in corbanam
quia pecunia sanguis est. Consilio autem

multo emere. Et illi agri signi-
ficant in sepultura. Petrus. Et postea
hoc vocatus est ager ille. Hic est
manus hoc est ager sanguis usque
in hodiernum diem. Tunc ipse
est quod dicitur. Et petrus. Et
dixit. Et accepit propter arge-
ntos pecuniam appropinquans quod appre-
henderet a filiis israel. Dederunt
eum in agrum figuli sicut costu-
m. Dominus ihesus autem sciebat an ipse
dicit. Et interrogavit eum propter dicens.
Tu es rex iudeorum. Dicit illi. Ihesus.
Tu dices. Et cum accusaretur a prin-
cipibus sacerdotum et senioribus
nichil respondit. Tunc dicit illi. Pila-
tus. Tu audis quatuor isti adspice-
re dicunt testimonia et non respondit ei
ad ullum unum ita ut miraretur propter
vehementem. Per die autem sollempne
consuevit propter dicens. Propter unum
tunc quem voluisset habere aut tunc
victum insignem quod dicebat. Bar-
rabas. Congregatis ergo illi dicit
pilatus. Quis vultis dimittere
vobis. Barabam an Ihesum qui dicitur rex
iudeorum. Sciebat enim quod propter invidiam tradi-
disset eum. Sedente autem illo propter tri-
bunali. Anxit ad eum vox sua dicens.
Nichil tibi et iusto illi multa ei
passa sunt hodie propter iustum propter illud
principes autem sacerdotum et seniores
persuaserunt populo ut peterent baraba-
m. Ihesum vero pendente. Respondens autem
propter ait illis. Quis vultis de du-
obus vobis ditti. Et illi dixerunt.
Barabam. Dicit illis pilatus.

Quid g' facia de illis q' de p'p'is
 dicit omes crucifigat. **T**u illis
 p'p'is dicit ei mali facit. **E**t illi
 magis clamabat dices **C**rucifigat
Iudeu ad pilatu q' m'p'it
 p'f'at p'ud magi tumultus fieret
 accepta aq' lauit manus suas co
 ra p'lo dices **I**mmore e' su a sag
 uisti qui vob' videtis. **E**t t'ndit
 p'p' dices **S**agivis eius sup' nos
 et sup' filios m'os. **T**u dimisit
 illis **B**arnaba. **I**tm id flagella
 tu tradidit eis ut crucifigetur
Tu milites p'p'is suscipietes
 ihm m' p'toio congregaverunt ad
 eu' vniu'sa cohorte et exueres
 eu' clamide corinica circumde
 runt ei et plectetes corona de spi
 ris posuerunt sup' caput ei et haru
 dine m' d'p'ta eius et g'ru' flexo
 an' eu' illudebat ei dices. **T**u
 rex iudeor' et expuertes i' eu' ac
 aperit harudine et p'cuicbat
 caput eius et postq' illuserit ei
 exuerit eu' clamide et inducit
 eu' vestimentis eius et duxerit eu'
 ut crucifigetur. **E**t exueres i'me
 nerit h'p'lem tyrenu' noie symo
 ne huc angariauerit ut tolleret
 cruce eius et venerit i' locu' q' d'r
 golgatha q' e' caluare locus. **E**t
 dedit ei bibe' vinu' cu' felle m'p'o
 tu et cu' gustasset noluit bibe'
Postq' crucifixerit eu' diuiserunt
 vestimenta ei sorte mittentes ut
 adimpleretur qd' d'm e' p' p'p'eta

Dicente. **I**psa p'p'ia v'ntu'm
 mea et sup' v'ntu'm mea m'p'it p'p'ia
 et p'p'ia p'p'ia d' eu' et p'p'ia
 sup' caput ei et causa ipius p'p'ia
Hic e' ih'us rex iudeor'. **T**u crua
 p'p'ia p'p'ia cu' eo duo latrones vni
 a d'p'tis et vni a sinist'is. **P**ec
 reutes ad blasphemabat eu' mo
 uetes capita sua et dices. **N**aq'
 q' destruit templu' dei et i' triduo
 illud reedificat. **S**alua temetip'm
 Si filius dei es et d'p'nde de cre
 scite et p'ncipes sacerdotu' illude
 tes eu' p'p'is et p'p'is dices
Alios saluos facit p'p'ia no p'p'
 saluo facit. **S**i rex ipse e' d'p'ndat
 me de cruce et credim' ei. **C**osidit
 m' d'os libet eu' nunc p'p'ia d'p'it ei
 quia filius dei p'p'ia d'p'it ad latro
 nes qui crucifigi erat cu' eo. **T**ypea
 bat ei. **A**p'p'ia ad q'p'ia tenebre f're
 sup' vniu'sa t'ra usq' ad hora
 nona. **E**t circa hora nona clauit
 ih'us voce magna dices. **H**ely heli
 lamazabathani. **H**oc e' d'q' me
 deus meq' ut quid dereliquisti me
Quidam aut' illuc stantes et audientes
 dicebat. **H**elia vocat iste et cotinuo
 t'res vni ex eis accepta spogiaz
 m'p'leuit aceto et iposuit harudi
 et dabat ei bibe'. **C**eti v' d'p'p'ia
Sine videam' an verat helias
 liberat eu'. **I**h'us ad it'p' clauit
 voce magna emisit sp'm. **E**t ecce
 velu' templi p'p'ia e' m' duas p'tes
 a fumo usq' decurrit et t'ra mota e'
 et petre p'p'ia p'p'ia m'ltia corpora

171
fuerunt qui dormierunt in sepulchro
et exierunt de monumento per re-
fuerunt eum venerunt in pram
ciuitate et apparuerunt mulieribus
centulo et qui cum eo erant aucto-
ritate. Ihesum visum et motum et quod
que fletus timuerunt valde dicit
te. **E**t filius dei erat iste. **E**rat
ad ibi mulieres multe a loge quod
secute erant Ihesum a galilea mis-
serunt ei in quibus erat maria
magdalena et maria iacobi et ioseph
et filii et filii zebedee
et ipse ad sem esse venit quidam
et diues ab arimathea nomine
ioseph qui et ipse discipulus erat
Ihesu hic accessit ad pilatum et
petiit corpus Ihesu. **T**unc pilatus
iussit reddi corpus Ihesu ioseph.
Et accepto corpore ioseph voluit
illud in sindone munda et posuit
illud in monumento suo nouo quod
exciderat in petra et aduersum
saxum magnum ad ostium monti
et abiit. **E**rat autem ibi maria mag-
dalena et alia maria sedentes
contra sepulchrum. **A**lia autem die quod
est post pasceum conuertit princi-
pes sacerdotum et pharisei ad pila-
tum dicentes Domine recordati sumus
quia predictor ille dixit adhuc
vives post tres dies resurgas. **I**nbe-
go custodiri sepulchrum usque in die
tertium ne forte veniant discipuli
et resurgent eum et dicat plebi resurrex-
it a mortuis et cum nouissis erant per
os patris. **S**ic illi pilatus et cum custodibus
sic custodite sepulchrum. **E**lli autem abeuntes
muniere sepulchrum signum lapide ad custodiam.

Vespere autem facti sunt. **CXXVIII**
Lucas in prima capitulo
maria magdalena et alia ma-
ria. **V**ide sepulchrum. **E**t ecce die
motus factus est magnus. **A**ngelus
enim Dominus descendit de celo et accen-
dens reuoluit lapidem et pedebat
super eum. **E**rat autem aspectus eius sicut
fulgor et vestimenta eius sicut
nix. **Q**ui timens ad eum exterritus
fuit custodes et facti sunt velut
mortui. **A**ndens autem angelus dixit
mulieribus. **N**olite timere. **V**os
scitis enim quod Ihesus qui crucifixus est
quidam non est hic surrexit enim
sicut dixit. **V**enite et videte
locum ubi positus erat Dominus. **E**t
cito euntes dicite discipulis et
quia surrexit et ecce praecedet
vos in galilea ibi eum videbitis.
Et praedixi vobis. **E**t exierit cito
de monumento cum timore et gaudio
magno credentes nuntiae disci-
pulis eius. **E**t ecce Ihesus occurrit
illis dicens. **A**ue. **I**lle autem accen-
serunt et tenuerunt pedes eius et ado-
rauerunt eum. **T**unc ait illis Ihesus.
Nolite timere. **N**unciate fratribus
meis ut eant in galilea ibi me
videbunt. **Q**ue cum abiisset erat
quidam de custodibus. **V**enerunt in ciui-
tatem et nuntiauerunt principibus
sacerdotum omnia que facta fuerant.
Et congregati cum senioribus consilio
accepto pecuniam copiosam dederunt
militibus dicentes. **N**ate quia
discipuli eius nocte venerunt et

Item ad eu nobis dormien-
tibus. Et si hoc auditu fuerit
appetere nos suaderimus et ip-
sum vos faciemus. Et illi ac-
cepta penam fecerunt quia et erat
doctus. Et divulgante unum istud
apud iudeos usque in hodiernum
die. Unde et discipuli abierunt
in galileam in monte ubi constitutus
erat illis ihesus. Unde et eu ad-
venit. Quidam autem dubitaverunt
Et accedens ihesus locutus est
eis dicens. Pata est in omni parte
in celo et in terra. Eritis ergo doce-
te omnes gentes baptisantes eos
in nomine patris et filii et spiritus sancti
docentes eos servare omnia que-
cumque mandavi vobis. Et ecce ego vo-
bis sum omni die usque ad consummationem
seculi.

Incipit prologus in marcum

Marcus evangelista dei
electus et petri etiam bap-
tiste filius atque in divinis primis
discipulis sacerdos cum
miserabiliter agens secundum carnem
levita conversus ad fidem christi
evangelium in italia scripsit. Quod
dicitur in eo quod gratia de suo debet
et christo. Omnia inchoat principij et
in voce prophetice exclamationis
Instituens ordinem levitice clerici
et ostendit ut predicatus predesti-
natus ioseph filius zacharie in
voce angeli annuntiatus omni-
bus non solum unum casum secundum
corpus domini in omnia per unum diuine

etiam auctor in multis evangelice
predicationis ostendit ut quod hoc de
genere iude et cuius inchoat carnis
in domino et ipso adveniente hunc casum
in casu debet agnosce atque ipse
unum vocat quod in consonantibus
predicatus inveniet. Denique ad
per sancti evangelij opus ita usque
a baptismo domini predicatus. Denique
nichilominus non laborat naturam
carnis quod in personis videtur dicitur
sed totus in primis in primis christo
propter deum inchoat numerum et per
com diabolici congregatorum bestiarum
et misterium pertulit angelorum
ut institueret nos ad intelligendum
singula in brevi compingens non
cautate sicut rei demerit et opi-
plicitudine non negaret. Denique
amputasse sibi post fidem polli-
ce de ut sacerdote typus quod queret
sed in conspectu fidei predestinata
potuit electus ut in se in ope vi-
deret quod prius meruerat in igne.
Ad et alexandrie episcopus fuit. Cuius per
singula opus pre evangelij ipse
ita disponere et disciplinam legis
in se cognoscere et divina in carne
domini intelligere naturam quod nos per
modum requiri de hoc inchoat vo-
luntatem agnoscere hunc casum inchoat
exhortationem quod quod plantat
et quod rigat unum sicut. Cui autem
maximetur prestat deus est.

Incipit evangelium matthei

Verum euangelij istu xpi filij dei
 sicut scriptum est in ysaia propheta
 mitto angelum meum in facie tua
 qui praeparabit viam tuam. Vox clamantis
 in deserto praeparate viam domini rectas facite
 semitas eius. Hic iohannes in de-
 serto baptizans et predicans bap-
 tismum penitentiae et remissionis peccatorum
 et egrediebantur ad illud omnes
 iudee regio et iherosolymite vi-
 uerunt et baptizabantur ab illo
 in iordane flumine confitentes pec-
 cata sua. Et erat iohannes vestitus pilis
 cameli et zona pellis circa
 lumbos eius et locustas et mel
 vescere edebat et predicabat dicens
 Venite foras me post me et non
 sum dignus percipere solium corri-
 giae calceamentorum eius. Ego bap-
 tizavi vos in aqua ille vero baptiza-
 bit vos spiritu sancto. Et factum est in die
 bus illis venit ihesus a nazareth
 galilee et baptizatus est in iordane
 a iohanne et statim ascendens de aqua

vidit apertis caelis et spiritum tanquam
 columbam descendere et inmanere
 in ipso. Et vox facta est dicens tu es
 filius meus dilectus in te complacui.
 Et statim spiritus copulavit eum in de-
 sertum et erat in deserto per dies
 et per noctes et temptabatur a sa-
 tan. Rursum cum bestias et ageli
 ministrabat ei. Postquam autem traditus
 est iohanni venit iste in galilea pre-
 dicans euangelium regni dei et dicit
 Cum impletum esset tempus et app-
 roquabitur regnum dei. Penitentem et
 credite euangelio. Et pertransiens
 per iussu mact galilee vidit symo-
 nem et andream fratrem eius mitte-
 tes retia in mare. Rursum cum pertransiret
 per digne eis ihesus. Venite per
 me et faciam vos fieri piscato-
 res hominum. Et postquam reliquit retia
 prout fuerat cum eis pergressus inde
 pertransiit iacobum zebedei et
 iohannem fratrem eius et ipso tempore conponen-
 tes in navis retia et statim vocavit
 illos et relictis prout suo zebedeo
 in navis cum mercatoribus prout fuerat cum
 eis. Et ingressus est capharnaum
 et statim sabbatis ingressus in sinago-
 gam docebat eos. Et stupebant
 super doctrina eius. Erat enim docens
 eos quasi potestate habens et non sicut
 scribae. Et erat in sinagoga corru-
 ptio in spiritu immundo et exclamavit
 dicens Quid nobis et tibi ihesu
 nazarene. Viscerati perdes nos. Scio
 quia es filius dei. Et commotus est
 ei ihesus dicens. Obmutesce et exi

de hore et dixit p[er] eos cu[m] sp[iritu] m[u]lti
 bus et exclaimans voce magna
 ab eo. **E**t m[en]ti p[er] om[n]es ita
 ut congre[n]t me p[er] d[omi]nos. **Q**uod
 est hoc et q[uod] doctrina h[ec] n[on]
 quia in p[er]te et sp[iritu] m[u]ltis
 impat et obediunt ei. **E**t p[er]cessit
 rumor eius statim in om[n]em regio[n]em
 galilee. **E**t p[ri]m[us] egr[ess]us
 de sinagoga venit in domum p[er]
 mom[ent] et andree cu[m] iacobo et io
 hane. **D**ecubabat at p[er]cur[us] p[er]
 mom[ent] febriat[us] et statim dicit ei
 de illa. **E**t accedens elevat eam app[ro]p[ri]a
 sensa manu eius et continuo dimi
 sit eam febris et ministrabat eis.
Messe at p[ri]o cu[m] orasset sol
 app[er]ebat ad eum om[n]es male ha
 bentes. **E**t erat o[mn]is civitas ag
 gata ad ianuam et cu[m] iuit m[ul]tos
 qui vexabantur varijs sa[n]gu
 ribus et demonia m[ul]ta eiciebat.
Et n[on] finiebat loq[ui] ea q[uam] sciabat
 cu[m] esse xpm. **E**t diluculo vultu
 surgens abiit in desertu[m] locu[m] ibi
 q[uod] orabat et secutus e[st] eum somno
 et qui cu[m] illo erat et cu[m] venisset
 ad eum dixerunt ei. **Q**uia h[ic]ones
 querunt te. **E**t ait illis. **E**amus
 in p[ro]prios vicos et civitates ut
 et ibi p[re]dicem. **A**d hoc em[er]it
Et erat p[re]dicans in sinagoga
 eor[um] et in galilea et decia eiciebat.
Et venit ad eum leprosus d[omi]nans
 cu[m] et genuflexo dixit. **S**i vis po
 tes me munda. **R**espondit atq[ue] m[an]u
 eius extendens manu[m] sua[m] et tan
 gens eum dixit illi. **V**olo munda
 et cu[m] dixisset statim discessit ab eo.

ad eum et comminans
 p[er] p[re]dicat illis. **S**icut a
 vado m[an]u[m] d[omi]ni. **P**ed vade et
 tende te p[ri]ncipaliter p[re]dicans et offer
 p[er] munda[m] tuam que p[er]p[et]u[m] m[on]stru[m]
 in testimo[n]io illis. **E**t ille egressus
 cepit p[re]dicare et diffamare s[er]mone
 ita ut ia[n] no[n] posset m[an]ifestare in
 civitate introire sed foris in de
 s[er]tis locis et quicquid ad eum v[en]iret
Et iteru[m] intrauit in **Cap. II**
 cap[er]nathum post dies et audi
 tum est q[uod] in domo esset et conve
 nire m[ul]ti ita ut no[n] caper[et] na[m]q[ue] ad
 ianuam et loq[ui]ba[n]t eis v[er]ba et v[er]ba
 fentes ad eum palatium q[uod] a qua
 tuor portabatur et cu[m] no[n] posset
 m[an]ifestare cu[m] illi p[er] turba[m] iudea[n]e
 ruit tectum ubi erat et patefacie
 res submiserunt grabatu[m] in quo
 palatius iacebat. **C**u[m] vidisset
 atq[ue] ih[esu]s fidem illor[um] ait palatius
 fili dimittit tibi p[ec]c[at]a. **E**rat at
 ibi quidam de scribis sedentes et
 cogitantes in cordibus suis. **Q**uid
 hic sic loquitur. **B**lasp[hemat]
Quod p[er] dimittit p[ec]c[at]a nisi solus
 deus. **Q**uo statim cognito ih[esu]s
 sp[iritu] suo quia sic cogitaret m[en]te se
 dicit illis. **Q**uid ista cogitatio in
 cordibus v[est]ris. **Q**uid e[st] facilius
 dicere palatius dimittitur tibi p[ec]c[at]a
 aut dicere Surge tolle grabatu[m]
 tuu[m] et ambula. **V**t ac p[er]tatis quia
 p[er]tatis q[uod] filij h[om]i[n]u[m] in terra d[omi]ni
 p[ec]c[at]a. **A**it palatius. **T**ibi dico s[er]ge
 tolle grabatu[m] tuu[m] et vade in do
 mu[m] tua[m]. **E**t statim ille surrexit et

sublato graduato ab
ita ut amitteret omnes. **E**t
et deum dicentes quare sic videmus
Et egressus est et reversus ad mare
omnisque turba veniebat ad eum et
docerat eos. **E**t cum periret audire
leui alphei sedentis ad thecolom
u et ait illi. **S**equere me. **E**t surgens
secutus est eum. **E**t factum est cum acci
deret in domo illius multi publicani
et pharisei simul discubebat cum
illis et discipulis eius. **E**rat ei mi
ti qui sequebantur eum scribe et
pharisei videntes quod manducaret
cum publicanis et phariseis dice
bant discipulis eius. **Q**uare cum pu
blicanis et phariseis manducant
migravit et bibit. **H**oc audito illis
ait illis. **N**on necesse habet scire
medico sed qui male habet. **N**on
ei veni vocare iustos sed phariseos.
Et erant discipuli iohannis et pharisei
ieiunantes et veniunt et dicunt illi.
Quare discipuli iohannis et phariseorum
ieiunant tui autem discipuli non ieiunant
et ait illis illis. **Q**uod possunt
filii nuptiarum quod dum sponsus cum illis
est ieiunant quato tempore habet spon
sulum non possunt ieiunare. **V**eni
ent autem dico tui auferet ab eis spo
sulum et tunc ieiunabunt in illis diebus.
Nemo adstrinxit veteri panem rudis
assuit vestimento veteri. **A**lioquin au
fert supplementum novum auctere
et maior fissura fit. **E**t nemo
mittit vinum novum in vases veteres
alioquin dirumpit vinum vases et
vinum effundetur et vases probentur

Sed vinum novum in vases novos
et dicit illis. **E**t factum est cum periret
multitudo per faciem discipulorum
et periret ingredi et velle spiritus
sancti ac dicebat ei. **E**cce quid per
tineat salutaris quod non habet. **E**t
illis ait. **Q**uoniam legistis quod se
cit dauid quando necessitate habuit
et esuriret ipse et qui cum eo erant
quomodo in domo dei sub altari
principis sacerdotum et phariseorum
comanducavit quod non habebat
manducare nisi sacerdotibus et
dedit eis qui cum eo erant. **E**t dice
bant eis salutaris propter herem factum
esse et non homo propter salutaris
dominus est filius hominis et non salutaris.
Et introiit iterum in synagoga. **M**
Et erat ibi homo habens manum
arida et obscurabant eum
salutaris curaret ut accusarent
eum. **E**t ait homo habens manum ar
ida. **S**urge in medium et dicit eis. **H**
abet salutaris in facie vestimenta male. **Q**uare
salutaris facit an potest. **E**t illi tace
bant. **E**t circumspiciens eos cum ira
contristatus super cecitate cordis
eorum dicit. **H**omo. **E**t tende manum
tua et extendit et restituta est manus
illi. **R**ecurtes autem statim pharisei
et herodiani consilium faciebant
adversus eum quod cum periret et illis
cum discipulis suis periret ad mare.
Et multa turba a galilea iudea
prouta est eum et ab iherosolymis et
ab ydumea et transiordane et qui
circa tyrum et sydone multitudo magna

indictos que faciebant venere
 et dixit discipulis suis
 ut in nauicula sibi depercuterent
 ipse turba ne obpomeretur ei
 sed cum sanabat ita ut intraret
 in eis ut illi tangere quocumque
 habebat plagas et spues immundi cu
 illa videbat prouidebant ei et
 clamabant dicentes Tu es filius
 dei et uelut cominabatur eis
 ne manifestaret illi et postea dñs
 in montem uocauit ad se quos uoluit
 ipse et uenere ad eu et fecit ut es
 sent xij cu illo et ut mitteret eos
 predicare et dedit illis potatem curandi
 infirmitates et eiciendi demonia
 et imposuit symon nome petrus
 et iacobum et zebedei et ioseph fratrem
 iacobi et imposuit eis noua bona
 nerges quod e filij hominu et
 andream et philippum et bartholomeum
 et mattheum et thomam et iacobum
 alpheu et thacum et symone chana
 nancu et uida ppetuorum que dedit
 illi et uenit ad domum et conue
 nit turba ita ut non posset pane
 manducare et cum audisset sui exi
 erunt tene eu dicebat ei qm in
 furorem uersus es et scribe
 qui ab isepolimis descendit
 dicebat qm beelzebub habet et
 quia in pncipe demoniorum eicit
 demonia et conuocatis eis i pa
 bolis dicebat illis Quis potest
 nas sathana eice et si regnum
 in se diuidatur non potest stare regnum
 illud et si domus sup semetipsum
 dissipatur non potest domus illa stare

et si faciant consensum ipse
 metipsum dissipabit et non potest
 stare sed si non faciant consensum
 uasa foras ingressus i domum di
 cepit nisi prius foras alligetur et tunc
 domus eius dissipabit **A**me dico
 uobis qm oia dimittent filijs
 hominu peccata et blasphemie quas
 blasphemauerunt **Q**ui autem blaspheme
 mauit in spm scm non habet
 remissione metui sed reus est
 et in delictis qm dicebat spm in
 mundu habet **E**t uenit mater eius
 et fratres et foris stantes miserunt
 ad eu uocantes eu **E**t sedebat
 circa eu turba et dicebat ei **E**cce
 mater tua et fratres tui foris quere
 te **E**t respondens eis ait **Q**uare me
 mea et fratres mei **E**t circumspicies
 eos qui in circuitu eius sedebant
 ait **E**cce me mei et fratres mei **Q**ui
 a fecerit uoluntate dei hic fra
 ter meus et soror mea et mater **III**
Et iterum cepit docere ad mare
 et congregata e ad eu turba
 multa ita ut in nauem ascendens
 sedet in mari et ois turba circa mare
 sup terra erat et docebat illos in
 parabolis multa et dicebat illis in
 doctrina sua **A**udite **E**cce exiit
 seminas ad seminandum **E**t dum
 seminat aliud cecidit uicq uiam
 et uenere uolucres et comederunt
 illud **A**liud uero cecidit super
 petrosam ubi non habuit certam
 mulam **E**t statim exortu e qm non
 habebat altitudinem **E**cce et qm ex
 ortus est sol exsternauit ex eo q

no habet radicem in terra et a fronde
eius in primis et a fronde eius
spine et suffocante illud et sic
tu no dedit et aliud tradit
ita bona et dabat fructum
dente et crescente et affe-
bat vnu triginta et vnu sexaginta et
vnu centum et dicebat qui
aures audiendi audiat et ad
esset singularem interrogauerit
ad hunc qui ad eo erat per pabo-
la et dicebat eis vobis datum e-
st misterium regni dei illis at
qui foris sunt pabolis oia fiat
ut videntes videant et no vide-
ant et audientes audiant et no illi-
gant neque colligant et dixerunt
eis parum et ait illis nescitis
pabola hac et quomo oia pa-
bolas cognoscetis Qui seminat
vni sciat hunc autem scit qui dicit via
vbi sciatur vni et ad audierit
confestim veiet satanas et
auferet vni quod sciatur in corda
eorum et hunc pater filius qui super
petrosa seminat qui ad audi-
et vni statim ad gaudium suscipi-
t ut illud et no habet radicem in
se sed epales sue deinde orta e-
bulatoe et psecutio propter verbum
confessi scandalizatur et alij
qui in primis sciunt hunc se qui vni
audiat et erupne pater et decepto
diuiciat et circa reliqua concupie
mentibus suffocat vni et sine fructu
efficitur et hunc pater qui super terram
bona seminat qui audiat vni et
suscipit et fructificat vni propter

et vni et vni centum et dicebat
illis Nunquid vult lucerna ut sub
modio ponatur aut sub vitro non
ut super candelabrum ponatur et
est aliquid absconditum quod no
manifestetur nisi fuerit occultum sed
ut in pala veniat et si quis hunc
verbum audiendi audiat et dicebat
illis Videte quid audiat in
mensura mensi fueritis reme-
ret vobis et addiet vobis Qui ei hunc
dixit illi et quoniam etiam quod habet
auferet ab illo et dicebat Sic
est regnum dei quicquid modum si spolia-
tiam semetipsum in terra et dormiet
et surgat nocte ac die et semen
gminet et iacet dum nescit ille
vltro enim terra fructificat primum
herba deinde spica deinde ple-
rumque in spica et tu se pro-
cipit fructus statim mittit falce quoniam
adest messis et dicebat Qui as-
pilabitur regnum dei aut cui pa-
bole copulabitur illud Sicut ysa-
ia synagoga quod ad sciatur fuerit
in terra in omni die oibus semibus
que sunt in terra et ad sciatur fuerit
ascendit et fit maior oibus ho-
libus et facit ramos magnos ita
ut possit sub umbra eius auct
celi habitare et talibus multis pa-
bolis loquebat eis vni put po-
teant audire Et sic pabola non
loquebat eis de corpore aut disci-
pulis suis dicebat oia et
ait illis in illa die Tu es effi-
factus transiamus contra dicit
tes turba assumme cum ta ut

et fuit et percella magna
venti et fluctus mitis et in noue
ita ut impletur nauis et erant
ipse in puppi super ceruicem dor
mientis et exortat eum et dicit ei
Igitur ad te periet quia perimus
et exurgens comminatus est uento
et dixit mihi tace obmutesce et
cessauit ventus et facta est tranquillitas
littus magna **E**t ait illi **Q**uid
timidi estis nec diu habetis fidem
et timueret magno timore et di
cebat alibi ad alios quod putatis
iste quod et uentus et mare obedire ei
A tunc uenerunt in phoenice **Capitulum V**
maius in regione gens saracorum
et exiit ei de nauis statim occidit
de monumentis quod spiritu mundo quod
dixit illi scilicet in monumentis
et neque catenas in quibus se eu
poterat ligare quoniam sepe copedibus
et catenis uinctus dirupisset
catenas et copedes commu
isset et neque poterat eum domare
Et semper nocte ac die in mouimen
tis et in motibus eadem clamans
et concidens se lapidibus **V**idens
autem ad illum a longe currens et
adorauit eum et clamans uoce
magna dixit **Q**uid mihi et tibi illi
fili dei summi adiuro te per deu
ne me torquas **D**icebat enim
illi **E**go spiritus inuidie ab homine
et interrogabat eum **Q**uod tibi
nomen est **E**t dicit legio michi
nomen est quia multi sumus et
deprecabatur eum multum ne se expel

let exire de regione **E**rat autem
ibi cum multo grege porcorum mag
no patiente **E**t deprecabatur eum
spiritus dicens mitte nos in portum
ut comedamus idem et concessit
eis statim illis **E**t exiit eis spiritus
inuidie iniecitque in porcos et in gre
ge no impetu grex precipitatus est
in mare ad duo milia et suffocati
sunt in mari **Q**ui autem pascebat eos
fugerunt et inuenerunt in ciuitate
et in agro **E**t egressi sunt uidere
quid esset factum et uenerunt ad illum
et uiderunt illum quod a demonio vexa
tus erat pedente uersuto et sene metus
et timore et narrauerunt illi que
uiderant qualiter factum esset ei qui
demonium habuerat et de porcis
et rogauit eum aperire ut discederet
de finibus eorum **T**unc ascendit
nauis cepit illum de portu quod a demonio
vexatus fuerat ut esset cum illo et
non admisit sed ait illi **V**ade in
domum tuam ad tuos et annuncia illi
quanta tibi dominus fecit et misitque sit
tuum et abiit et cepit predicare in de
capoli quanta sibi fecisset illis
et omnes mirabatur **E**t cum trans
cendisset illis de nauis rursus trans
fretum conuenit turba multa ad illum
et erat circa mare **E**t uenit quidam
de archisynagogis nomine parus
et uidentem eum percutit ad pedes
eius et deprecabatur eum multum dicens
Quia filia mea in extremis est ueni
ipso manu tua super eam et salua
fit et uiuet et abiit cum illo et seque
batur eum turba multa et compingebatur
illud **E**t mulier quod erat in fluxu

sum ut ponere animum ad discendum
et omnes oculos ad eum aduertebant
et omnes et saturati sunt et superabundant
eius reliquias frangentes non
cophinos plenos et de piscibus
erat ad qui maducaverunt v milia
viroz. Et statim coegit discipulos
suos ascendere naue ut praecedent
eum transire ad bethsaida don-
um ipse dimitteret populum. Et cum dimisisset
eos abire in motu orae. Et
cum ipse esset eadem naue in medio mari
et ipse eam solus in terra et videret eos
laborantes in remigando eadem enim
ventus contrarius eis. Et circa quartam
et vigilia noctis venit ad eos et
ambulabat super mare et volebat perire
eos. Et illi ut viderent eum am-
bulare super mare putaverunt spiritum
sanctum esse et exclamaverunt
omnes cum eum viderunt et conturbati
sunt et statim locutus est eis et dixit
illis. Confidite ego sum nolite time-
re. Et ascendit ad illos in naue
et cessavit ventus et pluvius magis
mirra se stupebat non enim intellexerat
erat de panibus. Erat enim cor-
poris obsecratum et cum transisset
sunt pervenire in terram genese-
retis et applicuerunt. Cumque exisset
essent de naui totum cognov-
erunt eum et perverentes uniusan-
gione illa ceperunt in grabatis
eos qui se male habebant artu-
fieri ubi audiebant eum esse. Et quod
cumque introibat in vicus aut in vil-
las aut civitates in plateis po-
nebat in firmos et deprecabantur

eum ut vel fimbria eius tangere-
nt et quodcumque tangere-
nt eum salvi fiebant. Et con-
versus ad eum pharisei et quidam de
scribis venientes ab eis et dicebant
et cum videret quosdam ex discipulis
eius comibus manibusque non
totum maducare panem vituperave-
runt pharisei et omnes iudei nisi
crebro lauent manus non maducant
tenentes traditionem seniorum et a so-
ro nisi baptizent non comedunt
et alia multa sunt que tradita sunt
illis servare baptismata calicem
et vinctorum et acramentorum et lectorum.
Et interrogabat eum phariseus
scriba. Quare discipuli tui non
ambulant iuxta traditionem seniorum
sed comibus manibusque maducant
panem. Et respondit eis. Bene
propheta de vobis ypocritis. Isaias
ait sicut scriptum est populus hic labios
meos honorat cor autem eorum longe est
a me. Invanum autem me colunt doce-
tes doctrinas et precepta hominum. Et
inquietes enim mandatum dei te-
netis traditionem hominum baptismata
et vinctorum et calicem et alia filia
hominum facitis multa et dicebat illis
unde verum fecistis mandatum dei
ut traditionem vestram servetis. Tunc
respondens enim dixit. Honoram patrem tuum
et matrem tuam. Et quod male dixerat
propter illam meam mortem moriatur. Et
de dicitis. Si dixit homo patri aut
matri corban quod est donum quod
cumque ex me tibi profuerit et alia

no dimittit eum quidam fuit pri
suo a me. Respondebat unum dei
per eundem. Verum quia tradidit
et similia quomodo multa faciat
Et aduocato iterum turbam dicebat illi
Audite me omnes et intelligite. Nihil
extra horem introiens in eum quod
posset eum cognoscere. Sed que de ho
mine procedat illa sunt que cognoscunt
horem. Si quis spiritus aures audire
audiat. Et cum inisset in domum a
turbam interrogabat eum discipuli
eius parabola et ait illis. Sic et vos
imprudentes estis. Non intelligitis
quia de extrinsecus introiens in
horem non potest eum cognoscere quia non
introit in cor eius sed in ventrem
et in praesepum eius purgas omnes
estis. Dicebat autem quoniam que de hore
exiit illa cognoscit horem ab intus
em de corde hominis cogitationes
male procedunt. Adulteria fornicatio
concordia furta auaricia
nequicia dolus impudicia oculi
malus blasphemia superbia stul
ticia. Omnia haec mala ab intus procedunt
et cognoscunt horem. Et inde sur
gens abiit in fines tyri et sidonis
et ingressus domum nesciens voluit
scire et potuit latere. Mulier enim
statim ut audiuit de eo cum esset
erat filia hominis inuidum intrauit et
prostravit ad pedes eius. Tunc ei mu
lier gentilis syrophoenissa gressu
Et rogabat eum ut demonium ei
exiret de filia eius. Qui dixit illi.
O mulier pusillanimitas filioe. Non enim
bonum sume panem filiorum et

mitte eum. De illa enim et
dixit ei. Virgo. Tunc et cecidit
sub mensa comedens de micis pu
erorum. Et ait illi. Propter hoc solum
vade exiit de domo de filia tua
et cum abiisset domum suam invenit
puellam iacentem super lectum et demo
nium exiisse. Et iterum exiens de si
donibus venit per sidonem ad macedonia
galailee in medios fines decapodis
et adducit eum surdum et mutum et de
precabatur eum ut imponat illi manum
et appropinquans eum de turbam percipit
digitos suos et auricularum eius
et expressit et tetigit ligam eius
et suspiciens in celum ieiunavit et
ait illi. Effice quod est apire et scire
apertae sunt aures eius et soluta est in
celum ligam eius et loquebatur recte et
praecipit illis ne cui dicent. Quia
autem eis praecipiebat tanto magis plures
predicabant et eo amplius amira
bantur dicentes. Bene omnia fecit et sur
dos fecit audit et mutos loqui. **Ca VIII**
In illis diebus iterum cum turbam in
ta esset cum illis et non haberent quod
manducarent. Conuocatis discipu
lis ait illis. Misereor super eam quia
ecce iam triuo sustinet me non habet
quod manducant. Et si dimisero
eos ieiunos in domum suam discedent
in via. Quidam enim ex eis de longe
venerunt. Et respondit ei discipulus
sui. Unde istos poteris quibus hic satu
ras panibus in solitudine. Et in
rogauit eos quot panes haberent. Qui
dixerunt septem et praecipit turbe disci
pulis super eam. Et accipies septem panes

gras agere fregit et dedit illis
panes suos ut asponerent et apposu-
erunt cibus et habebant pisciculos pau-
cos et ipse benedixit et misit aspon-
et maducaverunt et saturati sunt et
sustulerunt quod superabundabat et frag-
mentis septem portis et erat autem qui
maducaverunt quasi quatuor milia
et dimisit eos et statim ascendens
naue cum discipulis suis venit ipse
et dalmatitica et exierunt per gal-
zei et ceperunt coque cum eo quere-
re ab illo signum de celo expectantes
eum et respondens spiritus ait illis
quid ignoratis ista quecumque signum
vobis et ignoratis isti dabit signum
et dicit eis et ascendes iterum naue
abhis transietis et obliti sunt sume
panes et misi unum panem non habuit
secum in naui et precebat eis di-
centes Videte caute a fermento phari-
saeorum et fermento herodis et co-
gitabat ad aliter dicens quia
panes non habemus quo cognito ipse
ait illis quid cogitatis quia panes
non habetis non dum cognoscitis nec
intelligitis adhuc cececi habet
cor oculos habentes non videtis et au-
res habentes non auditis non recordamini
quia quicquid panes fregi et quicquid milia
hominum et quot copiosius fragmenta
et plures sustulisti dicit ei et
respondit et septem panes et quatuor
milia quot portis fragmentorum
tulisti et dicit ei septem et dicit
eis quod non dum intelligitis et ve-
nit bethsaida et adducit ei cibus
et rogabat eum ut illum tangeret et

inphensa manu sua conuocauit eu[m] et
 uenit et exspuens i[n] oculos eius pos-
 uit manibus suis interrogauit eu[m] si
 aliquid uidet et aspiciens ait **Bar-
 tholomeus** uelut arbores abulantes
 Deinde iteris inposuit manus suas ocu-
 los eius et cepit uidere et restitutus
 e[st] ita ut uidet omnia clare et misit
 illu[m] in domum sua dicens uide i[n] do-
 mu[m] tua[m] et si i[n] uicu[m] inuenis nemi-
 dixit **Et egressus e[st] illud et disci-
 puli eius i[n] castella cesaree p[er]si-
 tippi et in uia interrogabat discipu-
 los suos dicens eis **Quid me dicat
 homines** Qui responde[n]t illi dice[n]tes io-
 h[ann]em baptista alij helia alij uero
 q[uod] unu[m] de prophetis **Tunc** dicit illis
Vos uero que me dicatis esse **Respondens**
 petrus ait ait **Tu es xpc[ristus]** et comi-
 natus e[st] eis ne cui dicant de illo
 et cepit docere illos q[uod] oportet filiu[m]
 hominis multa pati et reproba[n]i a senioribus
 et a summis sacerdotibus et scribis
 et occidi et post dies tres resurre-
 ctu[m] et palam ueni loq[ui]bat[ur] **Et appropinquans**
 eu[m] petrus cepit increpare eu[m] q[uod] co-
 natus e[st] uidens discipulos suos co-
 minatus e[st] petro dicens **Uide** re-
 me satanas q[uia]m non sapis que
 dei sunt sed que sunt hominu[m] **Et conuo-
 cata turba cum discipulis suis dixit**
 eis **Si quis uult me sequi abneget**
 semetipsum et tollat crucem quam
 et p[er]sequatur me **Qui enim** uoluerit
 animam suam saluam facere perdet eam **Qui**
 autem perdidit animam suam propter me et cum
 gloriam saluam eam faciet **Quid enim****

p'deie illi p'lueretur munda totu
 de det'metu faciet aut p'ue aut
 quid no dabit comutaco p' sua
 p'ia. **Q**ui ei me confessus fuit
 et mea cu in gnaco ista adul
 tera et peccatrice et filii hois co
 fuerit cu au venit i gl'az p'ris
 su cu angelis sanctis. **E**t dice
 bat illis. **A**me dico vob. **Q**uia
 p'ue quida de hic stantibz qui no
 gustabunt morte don videant
 regnu dei veniente in virtute.
Et post dies sex **A**ssupps. **W**
Quesus petru et iacobu et jo
 hanem et dicit illos i mote ex
 celso p'orsu solob et t'nssiguatq
 est cora ipis. **E**t vestimenta eub
 f'asut p'plendecia et candida mi
 nibz velud nix qualia fillo pup
 tra no p' candida facit. **E**t appa
 ruit illis helias cu moyse. **E**t e
 rant loquentes cu ihu. **E**t vides
 petrus ait ihu. **T**ibi bonu est
 hic esse. **P**acia t'ia tabnaula
 tibi vnu et moyse vnu et helie
 vnu. **N**on ei sciebat quid diceret
 f'at em ex'p'iti timor et f'at
 e nubes obumbras eos et venit
 vox de nube dices. **H**ic e filius
 meus cuiusq audite illud et sta
 tim circaspiactes nemiue am
 plius videre nisi ihu tm secu
 et descendentibz illis de mote
 p'cepit illis ne cui que vidissent
 narraret nisi cu filius hois a
 mortuis resurrexerit. **E**t vnu coti
 nuetur apud se co'p'etes q' esset
 cu a mortuis resurrexerit.

Et m' cogitabat cu discipulis quid
 d'go dicit p'p'et' et scribo q'
 q'ellu op'eat vnu p'mu qui re
 spondens ait illis. **H**elias cu venie
 p'imo restituet oia et quos p'p'et'
 in filiu hois ut m'lea paciatur et
 condepernet. **S**ed dico vob q' et heli
 as venit et f'ecit illi q'cuq' volue
 rit sicut p'p'tu e de eo. **E**t venies
 ad discipulos suos vidit turba
 magna circa eos et scribas co
 q'rentes cu illis et co'p'it omibz
 p'p'et' videns ihu stupefactus est
 et expauerit et accit'es saluta
 bat eu et m'rogauit eos q' m'ed
 vos co'p'it'is. **E**t inde vnu de
 turba dixit m'gr attuli filiu meu
 ad te h'nte sp'm mutui q' vbiuq'
 eu app'enderit allidit eu et p'umiat
 et p'ndet dentibus et an'fat et dixi
 discipulis tuis ut r'icent illud et
 no potuerit. **Q**ui inde eis dicit
O gnaco m'ardula q' dui apud
 vos eo q' dui vos paciatur. **I**fferte
 illu ad me et attulerunt eu et cu
 vidisset illud p'p'et' sp'us co'turbat
 eu et eliquis in tra volutabatur
 p'p'mas et m'roga' p'rem e' qua
 tu t'p'is e ex quo hoc ei accidit.
Et ille ait. **I**b' m'f'mcia et f'p'p'e
 eu et i igne et in aqua misit ut
 eu p'det. **S**ed si quid potes adiuua
 nos m'f'tus m'i. **I**q'us ac ait illi.
Si potes arde oia possibilia p'ut
 ardena. **E**t cotinuo exclamans
 p' p'ued cu lacrimis aiebat. **C**re
 do d'ne adiuua m'ardulitatem
 mea et cu videt ihu co'rente

turbam comminatus est spiritus sanctus
dicens illi. **Q**uare et morte spiritus sanctus
tibi perire exi ab eo et amplius
ne introcas in eum et clamans et
multum discipulis cum exiret ab eo et
fuit est sicut mortuus. Ita ut multi
dicerent quia mortuus est. **Q**uod autem
tenebat manu eius elevavit eum et
sublevavit. **E**t cum introisset in domum
discipuli eius secuti interrogabant
eum. **Q**uare nos non potuimus eicere eum
et dixit illis. **H**oc genus in nullo
potest exire nisi in oratione et ieiunio.
Et inde perfecti peragrabantur
galilea nec volebat quicquam scire.
Docebat autem discipulos suos et dice-
bat illis. **Q**ui filius hominis tradetur
in manus hominum et occidetur et terti-
o die resurget. **E**t illi igno-
rabant. **V**erum et timebat eum. **I**nter-
rogavit et venerunt capernaum. **Q**ui
cum domi essent interrogavit eos.
Quid in via tractabatis. **E**t illi
taresabant. **S**iquidem inter se disputa-
verunt in via. **Q**uibus esset illorum ma-
ior. **E**t resedens vocavit primum et ait
illis. **S**i quis vult primus esse erit
omnium novissimus et omnium minister et
accipies puerum statuit eum in medio
coram. **Q**uod cum compleretur esset ait
illis. **Q**uiusque unum ex his pueris
recepit in nomine meo me recipit.
Et qui cum me suscepit non me susci-
pit sed eum qui misit me. **R**espondit illi
iohannes dicens magister. vidimus quendam
in nomine tuo eicientem demonia quod non
pergitur nos et prohibuimus eum. **R**es-
pondit ait. **N**olite prohibere eum. **N**emo
est enim qui faciat virtute in nomine meo

et possit cito male loqui de me. **Q**ui
enim non est adversus vos. **P**ro vobis est.
Quiusque enim potum dedit vobis calicem
aqui in nomine meo quod propter quod estis. **A**me.
Dico vobis non potest nocere quicumque
scandalizaverit unum de
his pusillis credentibus in me. **E**t
est ei magis si circumdaret mola
asinaia collo eius et in mare mit-
teret. **E**t si scandalizaverit te ma-
nus tua abscedat illa. **B**onum est tibi
debile introire in vitam quam duas
manus habentem ire in gehennam
in igne extingvibilem. **V**bi unus
corpus non moritur et ignis non exting-
uitur. **E**t si pedes tuos te scandaliza-
verit amputa illum. **B**onum est tibi de-
bile introire quam duos pedes ha-
bentem mitti in gehennam in igne
extingvibilem. **V**bi unus non moritur
et ignis non extinguitur. **E**t si oculus
tuus scandalizat te eicere eum bonum
est tibi luscum mittere in regnum quod
duos oculos habentem mitti in gehennam
in igne. **V**bi unus coram non moritur
et ignis non extinguitur. **Q**ui enim sa-
lietur et ovis victus saliet pale.
Bonum est pale quam si sal in sultu fuerit
in quo illud condietur. **H**abete
in vobis pacem et pacem habete mecum.
Et exsurget inde venit in fines
iudee ultra iordanem et conveni-
unt iterum turbe ad eum et sicut con-
sueverat iterum docebat illos. **E**t ac-
cedentes peragrabant interrogabant
eum. **S**i licet vis uxorem dimittere
et nuptias eum. **R**espondit ille et respondit
eis. **Q**uid vobis precepit moyses. **Q**ui

dixerunt **M**agister p'mptu libellu
 repudiij scribere et dimitte **Q**uibus
 vnde no dixerat aut **A**d dicitur cor
 de v's sapit vob p'ceptu **A**l'm
 no ac cecidit masculu et femina
 p'ceat eos deus p'pter hoc reliquet
 q's p'rim suu et mem' et adhebit
 v'p'ei que et erut duo i carne vna
Quare in no duo sed vna caro quod
 q's deus vult homo no separet
 Et in domo itez discipuli eius
 de eod m'rogauerut eu **E**t dicit
 illis **Q**uicunq' d'miserit v'p'orem
 sua et alia dupl' adulteru co
 mittit sup ea et si v'p'or d'miserit
 viru suu et alij m'p'p'et me d'at
Et offerebat illi puulos ut ta
 get illos discipuli **C**ap **X**
 at comminabatur offerentibus
 Quos cu videt illos indignu tulit
 et ait illis **D**imite puulos v'ri
 re ad me et ne p'hibeatis eos
 talu est em regnu dei **A**me dico
 vobis quisq' no recipit regnu
 dei velut puulus no m'itabit i
 illud et coplexans eos et ipones
 manus sup illos b'ndicibat eos
Et cu egressus esset i via p'cur
 ren's quida genu f'lexo an eu ro
 gabat eu dices **M**ag' bone **Q**uid
 facia ut vita et na p'cipia **Q**ue
 at dixit ei **Q**uid me dicis bonu
 No bonu n' solus deus p'cepta
 nosti **N**e **D**ixit ei **N**e frau
 de p'ceptis honora p'rim tuu et
 mem' **E**t ille r'ndens ait illi **M**ag'
 Quia hec obseruaui a iuuetute
 mea **Q**uepus ad m'itatus eu dilex'

eu **E**t dixit illi **P**rim ubi de est **V**ale
 quicunq' h'c vende et da paup'ibus
 et habis thesauru i celo et ven se
 quere me **Q**ui r'p'ndit i verbo
 abne mercede **E**t erat em habens
 possessiones multas **E**t circump'ia
 ens ihus ait discipulis suis q' dif
 ficile qui pecunias habet i regnu
 dei m'itabit **D**iscipuli at obstu
 pescebant in v'bo eius **E**t ille rur
 su r'ndens ait illis **F**ilioli q' dif
 ficile est confidete i pecuniis i
 regnu dei m'itabit **F**acilius est
 camelu p' forame acus transire
 q' diuite m'itad i regnu dei **Q**ui
 magis amirabant' dicetes ad
 semetipos et quis p't saluus fi
 Et intuens illos ihus ait **A**pu
 d hoies i possibile e sed no apud
 deu **D**ia em possibilia p'ce apud
 deu **E**t cepit ei petrus dice **E**cce
 nos d'missim' oia et secuti sum'
 te **R**ndens ihus ait **A**men dico
 vobis **N**emo e q' reliquit domu
 aut fr'es aut p'pores aut patre
 aut mem' aut filios aut agros
 p'p' me et p'p' eu'ngeliu q' no
 accipit centies tantu nunc i t'p'e
 hoc domos et fr'es et p'pores
 et m'ces et filios et agros cu p'p'e
 t'coribus et i seculo f'uto vita
 et na multa at erut p'imi nouis
 simi et nouissimi p'imi **E**rant
 ad m' via ascendentes i iedoli
 ma et p'cedebat illos ihus et stu
 pebat et p'equetes dicebat et assu
 mense iteru xij cepit illis dicere
 que esset eis euctua **Q**uia ecce

aperiendum. reliqui et filii et
tradetur principibus sacerdotibus
et scribis et pharisaeis et tradetur
eum in mortem et tradetur eum ge-
tibus et illudetur ei et opprimitur
et flagellabitur eum et mortificabitur
eum et tertia die resurget. Et accedens
ad illud Jacobus et Iohannes filii ze-
bedei dicentes. Domine ut quodcumque
petierimus facias nobis. Et dixit
eis. Quid vultis ut faciam vobis? et dix-
erunt. Domine nobis ut una ad dexteram
tua et aliam ad sinistram tuam se-
deamus in gloria tua. Iesus autem ait
eis. Nescitis quid petatis. Potest
tibi habere calicem quem ego bibo
ad baptismum quo ego baptizor bap-
tizari. Dixerunt ei possumus. Quibus
autem ait eis. Calicem quidem quem
ego bibo bibetis et baptismum
quo ego baptizor baptizabimini.
Sed ad dexteram meam vel
ad sinistram non est meum dare vobis
sed quibus parum est a patre meo.
Et audientes dixerunt. Accipe in
dignum de Jacobo et Iohanne. Iesus
autem vocans eos ait illis. Scitis quod
huius qui videntur principes gentium
dominantur eis et principes eorum praer-
ogative habet a populo. Ita est autem
in vobis. Sed qui cumque voluerit
fieri maior eis sit et sit servus et quis
cumque voluerit in vobis primus esse
sit omnium servus. Nam et filius hominis
non venit ut ministraret ei sed ut
ministraret et daret animam suam in re-
demptionem pro multis. Et venit

et dicens et persequere et de ieri-
salo et discipulis eius et plurima
multitudine filius hominis barbam
meam accipere sedebat secus viae
medicinis. Qui cum audisset quia
ille negare non est cepit cla-
mare et dicere fili dauid ihesu mise-
re mei et comminabatur ei in
se ut taceret. Et ille multo magis
clamabat fili dauid misere
mei. Et stans ihesus precepit illi
vocari et vocatus accitit discipulos ei
et in medio eorum surge vocat
te. Qui praeterea vestimento suo
exposuit. Venit ad eum. Et respondens
ihesus dixit illi. Quid tibi vis
faciam. Respondit autem dixit ei. Rabbi
mihi ut videam. Iesus autem ait illi.
Vade fides tua te salvum fecit
et confestim vidit et sequebatur.
Cum in via. Et cum appropinquaret
iherosolimam et bethaniam ad mo-
tem oliuorum mittit duos ex
discipulis et ait illis. Ite in
castellum quod est contra vos et
statim invenietis illuc itentem
pullum ligatum super quem ad huc
nec homo pedem soluit illud
adducite et si quis vobis dixerit
quid facitis dicite quod Dominus ne-
cessarius est et retinimus illud dicens
huc. Et abeuntes invenerunt pullum
ligatum ante ianuam foris in huius
et solvunt eum et quidam de hic
stantibus dicebant illis quid fa-
citis solvete pullum qui dixe-

Cap
21

et cum sicut prepat illis illud
et dampnat eum et adduxerit pul-
crum ad illum et imponit illi vestimen-
ta sua et sedit super eum et multi autem
vestimenta sua strauerunt in via alij
autem frondes cadebat de arboribus
et strauerunt in via et qui preibat
et qui sequabantur clamabant dicentes
Quana benedictus qui venit in nomine
domini benedictum quod venit regnum pa-
tris nostri dauid o sana in exprobris
Et introiit in iherosolimam et in templum
et circumspexit omnia circa se et
quia esset hora exiit in bethaniam
et per **E**t alia die cum exirent
a bethaniam exierunt cumque vidisset
alioque sicut hinc folia vite et quia
forte inveniret in ea et cum venisset
ad eam nichil invenit pre folia
Non enim erat tempus foliorum et
respondens dixit ei Jam non apostolus
invenit quisque fructum ex terra
ducat et audiebant discipuli eius
Et veniunt in iherosolimam et cum misisset
in templum cepit eum vendentes et
ementes in templo et mesas nummu-
los et cathedras vendentes et
tabulas eunt et non scribebat ut quod
transiret vel per templum et doce-
bat dicens eis **N**unc scripsit quod
domus mea domus orationis voca-
bitur omnibus gentibus vos autem fecistis
eam spelunca latronum **Q**uo audito
principes sacerdotum et scribe que-
rebant quomodo eum perderent timebat
enim eum quoniam universa turba admi-
rabatur super doctrina eius **E**t cum
vespera facta esset egrediebantur
de civitate et cum mac transirent

241
Exiit sicut prius factum a vi-
ciis et recordatus petrus dixit
ei tibi etiam sicut tu maledixisti
mihi et ait **E**t respondens illis ait illis
quod dixit deus **A**me dico vobis quia
qui cumque dixerit hinc moti tollite et
miste in mare et non hesitavit
in corde suo sed credidit quod quod
cumque dixerit fiet ei propterea dico vobis
omnia quaecumque oraveritis petitis fiet
vobis **E**t cum stabitis ad orandum
dimittite si quid habetis adversus
aliquem et ut per a te **Q**ui autem
dixerit vobis peccata vestra et si vos
non dimiseritis non perit de vobis
et dimittet vobis peccata vestra **E**t
venit rursus in iherosolimam et cum
ambularet in templo accedunt ad
eum summi sacerdotes et scribe et
seniores et dicunt illi **I**n qua potestate
hec facis et quod dedit tibi hac potestate
ut ita facis **R**espondens ait
illis **I**nterrogabo vos et ego respon-
dam et respondete mihi et dicam vobis in qua
potestate hec facio **B**aptismus iohannis
de celo venit an ex hominibus responde-
te mihi **E**t illi cogitabant perire dicens
Si dixerimus de celo dicit quare
non credidistis ei **S**i dicemus
ex hominibus timebat populum quoniam
dicebant iohannem quod verus propheta esset
Et respondentes dicunt illis **N**escimus
Respondens illis ait illis **N**ec ego
dico vobis in qua potestate hec facio
Et cepit illis in parabolis loqui
Vinea plantavit quidam et circumdedit
peripetum et fodit lacum et edificavit
turmam et locavit eam agricolis
et pergit profectus et misit ag-
colas in tempore perivit ab agricolis

accipet de fructu vinee que ap-
p- su eu cadere et dimiserit vinea
et ita ipse ad illud aliu p-
et illud i capite vinee et com-
melis affectum et rursum aliu
miserit et illud occiderit et plures
alios quosdam cedentes alios vero
occidens. Adhuc ergo unus habens
filium cuius simum et illud miserit ad
nouissimum diem quod reuertitur filium
meum. Tunc autem dixerunt ad iuicem
hic est heres. Venite occidamus eum et
intra eius hereditatem et apprehensum
eum occiderunt et eiecerunt extra vineam.
Quid ergo faciet dominus vinee. Vnde
et perdet colonos et dabit vineam aliis
nec scriptum est hac legistis. Lapidem
que reprobauerunt edificantes hic sit
in caput aguli a domino secundum est
istud et est mirabile in oculis nos-
tris. Et querebat eum tenens sed timu-
erunt turba cognouere eum quoniam
ad eos parabola hac dixit et relicto
eo abiit. Et mittit ad eum
quosdam ex pharisaeis et herodianis ut
eum caperent in verbo qui venientes di-
cunt ei. Magister secundum quod scriptum est et
non curas quicquam neque ei iudex istius
sive hominum sed in veritate via dei do-
ces. Ille autem respondit cessauit an non
dabimus. Qui sciens veritatem
eorum ait illis. Quid me temptatis
afferte mihi denarium ut videam ut
illi obtulerunt ei et ait illis. Cuius
est ymago haec et inscriptio dicitur
illi. Cessauit. Respondens autem illis dixit
illis. Reddite igitur quae sunt cessauit
cessauit et quae sunt dei deo et matri-
banis super eo. Et venerunt ad eum

saducei qui dicunt resurrectione
non esse et interrogabant eum dicens
Magister moyses nobis precepit ut si
quis frater mortuus fuerit et dimiserit
verum et filios non reliquerit
capiat fratrem eius uxorem suam et
reficiat se in fratre suo. Precepit
ergo frater eius et secundum quod accepit ux-
orem et mortuus est non relicto se-
mine et secundus accepit eam et mor-
tuus est et non iste reliquit se in fratre
et tertius similiter et accepit eam
filius septimus et non reliquit se in fratre
nouissimus omnium defunctus est et mulier
in resurrectione ergo ad quem se referret
cuius de his esset uxor. Respondit ei
habuerit eam uxorem. Et respondens ait
illis illis. Nonne ideo erratis non
scientes scripturas neque ueritatem dei.
Cum enim a mortuis resurrexerint
neque nubent neque nubentur sicut
sicut angeli in celis. De mortuis
autem quod resurgat non legistis in libro
moysi super rubum quoniam dixit illi deus
inquens ego sum deus abraham et
deus ysaac et deus iacob. Nonne est
mortuorum sed uiuorum uos ergo male
erratis. **Capitulum vii.**
Et accessit unus de scribis qui
audierat illos coegregatos et vi-
dens quoniam bene illis respondit interroga-
uit quod esset primum omnium mandatum
quod ait et respondit ei quoniam primum omnium
mandatum est Audi israel dominus deus
unus est et diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo et ex to-
ta anima tua et ex tota scientia tua haec
est primum mandatum. Secundum autem primum
est illi. Diliges proximum tuum tanquam

reipm maut. **17** alud mandatu
no est. **Et** ait illi scriba bn mge
in veritate dixisti q vnus est et no e
aliud pt eu et ut diligat ex tota
me et ex toto mella et ex tota
uia et ex to fortitudine et diligere
ppm tam pppm inuicem est
omnibus holomustomatibus et
sacrificiis. **Quis** ac videt q sapi
ent respondit dixit illi. **Non**
es longe a regno dei. **Et** nemo
ia audebat eu interrogare. **Pete** et
ppondens illis dicebat docens
in templo. **Quomo** dicue scribe
ppm filius esse dauid. **Ipe** em da
uid dicit in spu sco dixit dno
dno meo pede adextre meo do
nec pona **super** inimicos et scabell
lu pedu tuorum. **Ipe** g dauid dicit
eu dnm et vnde e filius ei et
mlta turba libenter eu audie
bat. **Et** dicebat illis in doctrina
sua. **Cauete** a scribis qui volut
in stolis ambulare et saluta in
foro et in pmiis cathedris sede
in synagogis et pmos discubitor
in cenis. **Qui** deuorat domos
viduarum sub obretu plipe orois
sq accipiet plipine iudiciu. **Et**
sedes illis q gazophylacu appi
ciebat quos turba iactat eos in
gazophylacu et mlti diuites
iactabae mltia. **Cum** uerisset aute
vidua paup misit duo minuta qd
e quadra et quodam discipulo suos
ait illi. **Ame** dico vb qm vidua hec
paup plus oibz misit qui misere
i gazophylacu. **Pec** ei ex eo qd ha
buit illi misere hec. **Id** de penuria
sua oia q habu misit to victu sui

Et ai egredere de templo ait illi
omnes q discipulis suis. **Aspe**
cite quales lapides et quales
structue. **Et** vides ille ait illi. **Vi**
des omis quas magnas edificaco
no reliquet lapis sup lapid q
no destruat. **Et** ai pedet i more
oluarum q templu. **Interrogabat**
eu sepatim petrus iacobus et iohes
et andreas. **Dic** nob qn ista fiet
et quod signu eu qn hec oia ma
pict consumu. **Et** dixit illi ihus
Videte ne quis vos seducat anli
em veniet in nome meo dicentes
quia ego su et mltos seducet
Cum audieritis ac bella et opproces
bellorum ne timueritis optz ei fia
sed no du fine. **Resurget** ac ges
sup gente et regnu sup regnu et
erue tre motus p loca et famas
iniciu dolorum hec. **Videte** ac vos
metipos. **Tradet** em vos i concilio
et in synagogu vapulabitis et
an pside et reges stabitis pter
me in testiom illis. **Et** i ome ge
tes pmiu optz p dicit euuangelu.
Et ai duxeritis vos tradetes no
lite p cogitare quid loqui sed qd
datum vobis fuit in illa qda id lo
quim. **Non** ei estis vos loquentes
sed spu scus. **Tradet** ac st ftem
in mortem et prem filij et equis
et consurget filij in pentes et
morte afficient eos et dnt odio
oibus pter nome meu q ac sus
timueit in fine hic saluus erit.
Cum ac videritis abhoratione de
solacois stante vbi no dz q legit

intelligat. Tu qui iudicis se si-
gna. in motu et qui sup. creatu-
no descendat in domum. n. mteat
ut tollat quid d. domo sua et q.
i agro eie no. reutur. et tu tolle
vestimentu suu. **Ve** at pgnatibz
et nutrietibus in diebz illis. **Da**
te ut hieme no fiat. **Veru** ei dies
illi tribulacoebz tales quales no
fuerit ab imco creatur quia cōdi-
dit deus usq. nūc. neq. fiet. **Et** n.
breuiasset dñs dies. no fuisset
salua ois. cōd. sed ppter electos
quos elegit breuiabit dies. **Et**
tūc si quis vobis dixit. **Eccē hic**
ē xp̄us ecce illic. ne crediditis.
Exsurgit ei pseudo xp̄i et pseu-
do pph̄e et dabūt signa et p̄cta
ad p̄ducēdos si p̄t fieri etia scōs.
Vos g. videte ecce p̄dixi vob oia.
Sed in illis diebz post tribula-
tōm illa sol cōtenebrabit. et luna
no dabit splendore suu. et stelle
celi erūt decidentes et virtutes que
sūt in celo mouebūt. **Et** tūc vide-
bit filius hominis veniente i nubibz
celi cū virtute mltā et gl̄a et tūc
mittet angelos suos et cōḡgabit
electos suos a im̄. ventis a sumo tre-
usq. ad sumu celi. **Et** sicut ac dīxi-
te parabola. **Tū** rā ramus tenet
fucit et nata fuerit folia cog-
noscitis quia m̄ p̄p̄io sit estas.
Sic et vos cū vidētis hec fieri
scitote q. m̄ p̄p̄io est regnū dei.
Ame dico vobis qm̄ no t̄p̄bit
gnācō hec donec oia ista fiat.
celū et t̄ra t̄p̄bit vā ac mea no t̄n-
Ululāt

De die ac illa ut qm̄ no sit nō
angeli in celo n̄q. filii m̄p̄i p̄-
Videte vigilate et orate n̄q.
ne em qm̄ tempus sit. **Sicut** h̄
q. p̄p̄ie p̄fectus reliq. domū
sua et dedit suū p̄tate autē
opis et i amito p̄cepit ut vigilet.
Vigilate g. nescitis em qm̄ dñs
domus veniat. **Sed** an. media noc-
te an gallicantu an mane ne cū
venit et p̄te inueniat vos dormi-
entes. **Quod** ad vob dico omnibz
dico. vigilate. **Capitulum Xiii**
Quāt at pascha et iama p̄-
riduū. **Et** quēbat sumi p̄d-
dotes et scribe quos ipm̄ dolo te-
neret et occideret. **Dicebat** ei nō
in die festo. ne forte tumultu fiet
in p̄lo. **Et** cū esset bethanīe i do-
mo symonis leprosi et recubaret
veit mulier habebat alabastru vn-
genti nardi spicati p̄p̄i et fracto
alabastru effudit sup caput eius.
Erāt em quidā. indigni sentes
mē se metipos. et dicētes. **Quid**
p̄dico vngenti ista f̄ta ē. potat
em. vngenti istud vniū dāi p̄lā
q. cūcentis denariis et dāi paup̄i.
Et et fremebat i ea. **Respō** de
dixit eis. **Amite** ea. **Quid** illi mo-
lesti estis bonu opus opata est
m. me. **Semp** em paupes hētis
vobiscū et cū volueritis potestis
illis bñ facē me ac nō p̄p̄ hēbitis.
Quod habuit hec fecit p̄uenit
vngē corpus meū in sepultura.
Amen dico vobis vbiūq. p̄dica-
tū fuerit euāgelu istud i vniūso

mude et q̄ fecit h̄ec narrabitur
i memoria eius. Et uidas scario
ep̄s unus de xij abne ad p̄m
sacerdos ut p̄der̄ eu illis qui
audieret gaup̄i p̄e et p̄miser̄
ei pecunias se datur̄os et quēbat
quomo illu optue tradet. Et p̄
ma die m̄m̄as q̄n pascha ymo
latus dicit ei discipuli. Duo
vob̄ cam̄ et panem tibi ut ma
duces pascha. Et mittit duos ex
discipulis suis et dicit eis. Ite i ci
uitate et occidet̄ vob̄ h̄o lagenā
aq̄ baculas sequi eu et quocuq̄
introidet dicate dno dom̄. Quia
migr̄ dicit. Vbi ē refectio mea ubi
pascha cu discipulis meis man
duces et ip̄e vobis demonstrabit
cenaculum gnde stratu et illic pa
rate nobis. Et abiit discipuli
eius et vener̄ i ciuitate et inue
nēr̄ sicut dixat illis et pauper̄
pascha. Vesp̄e at̄ f̄co v̄it cu xij
et discubebat eis et maducatib̄
ait illis. Am̄e dico vobis q̄ vn̄
ex vobis me tradet q̄ maducat
mecum. At illi ceper̄t conf̄tari et
dice ei sigillatim nūq̄ ego. Qui
ait illis. Unus ex xij q̄ int̄git
mecum i cath̄mo et filius quidem
h̄ois videt̄ sicut p̄ptu ē de eo. Ve
at h̄oi illi p̄ que filius h̄ois audet̄
Vom̄ ead̄ ei si nō ē natus h̄o
ille. Et maducatib̄ illis acce
pit illis panē et b̄ndicēs fregit
et dedit eis et ait. Sumite h̄oc ē
corpus meū. Et accepto calice ḡ
cias agēs dedit eis et biberūt ex

illo omēs et ait illis. Hic ē sanguis
meus noui testam̄ti q̄ p̄ vobis
effundet̄. Am̄e dico vobis q̄ nō
bibā de hoc genimine vitis
usq̄ i die illud cu illud biba nō
erū i regno dei. Et v̄m̄no dicto
exierūt i mote oliuā. Et ait
eis ih̄us. Omēs scandalizabim̄
i nocte ista quia p̄ptu ē per
cucia pastore et dissip̄getur oues
sed postq̄ surrex̄o p̄ceda vob̄ i
galileā. Petrus at̄ ait ei. Et si
om̄s scandalizati fuer̄t sed nō
ego et ait illi ih̄us. Am̄e dico tibi
quia tu hodie i nocte hac p̄p̄
tū gallus v̄ce dedit ter cō me
negaturus. At ille amplius loq̄
batur. Et si optu me f̄m̄l cōmo
ri nō te negabo. Illis at̄ et om̄s
dicebat et veniūt i p̄dū cui nō
geth̄smāni. Et ait discipul̄ suis
Sedete hic dñs orem̄. Et assuit
petru et iacobu et ioh̄m sedet
cepit pauc̄ et tedere. Et ait illis.
Tristis ē aīa mea usq̄ ad mortē
sustinete h̄ic et vigilate. Et cu pro
cessisset paululu p̄adit super
tra et oabat ut si fieri poss̄ tñ
p̄rit ab eo. Hōa et dixit. Illa p̄
tra tibi possibilia sūt tñss̄er̄ ca
lice h̄ic a me. Sed nō quod ego
volo sed quod tu et v̄it ad disci
pulos suos et iux̄t eos dormiēs
et ait petro. V̄m̄no dormiēs. Nō
potuisti vna h̄oa vigilare. Vigila
te et oate ne int̄t̄is i t̄ptacō
sp̄us quidē p̄mptus ē cad̄ at̄
i infirma. Et iterū abiecit orniūt

eundem simone dicit et respondit
iurei cor dormientes erat ei oculi
eoz guali et ignorabat qd res
ponderent ei Et venit dno et ait illi
Dormite iam et requiescite Sufficit
vobis hora ecce tradet filius hominis
manus patroz surgite eam ecce
q me tradet ppe est Et adhuc co
loquente venit iudas scariotus vnus
ex xij et cum illo turba multa cum gla
dijs et lignis Amissi a sumis sa
cerdotibus et a scribis et a senioribus
Redeat ad traditor eius p q
dicit Quicunq osculatus fuerit
ipe et tenete eum et duce eum caute et
ad vesper accedite ad eum aut habi
et osculatus eum Et illi manus
incurrunt eum et tenuerunt eum vnus
aut de circumstantibus educat gla
diu percussit suum summi sacerdotis
et aperuit illi auricula Et
videns ihesus aut illis Tamq ad
latrone existis cum gladijs et lig
nis copulende me cotidie apud
vos erat in templo docens et non me
tenistis sed ut adimpleat scrip
tura Tunc discipuli ei reliquentes
eum omnes fugerunt Adolebens aut
quidam seqbat eum amictus fidei
sup nudis et tenuerunt eum at ille re
iecta fudone nudus p fugit ab eis
Et adduxerunt ihm ad summi sacer
dote et conuerunt omnes sacerdotes
et scribe et seniores Petrus aut
a longe secutus e eum usq intro
in atrium summi sacerdotis et se de
bat cum ministris et calefaciebat

se ad igne Cum ibi sacerdotes
et omne concilio quibat aduersus
im testimonij ut eum morti tradi
rent n meminit Multi em
testio falsu dicebat aduersus eum
et concientia testioia no erat
Et quidam surgeret falsu testio
feribat aduersus eum diceret
nob audiui eum dicere Ego dis
solua templu hoc manu factu
et p triduu aliud no manu factu
edificabo et no erat concientia tes
timo illor Et exsurget sumus
sacerdos in medium metrogat ihm
dicens No respondes quicq ad ea que
tibi obiciunt ab hys Illi aut tace
bat et nihil respondit Tunc
sumus sacerdos metrogabat eum
et dixit ei Tu es filius dei bndi
Ihesus aut dixit illi Ego su et vide
bitis filiu hominis a dextris sede
re vntis et veniente cum nubibz
celi Sumus aut sacerdos scindit
vesti sua ait Quid ad hoc de
sidam testes audisti blasphe
mia Quid vob videtur Qui os
condempnauerunt eum esse reu mortu
Et ceperunt quidam conspuere in eum
et velare facie eius et colaphis
eum cedere et dice ei prophetiza et
ministri alapis eum cedebat Et cum
esset petrus in atrio dorsu vertit
vna ancilla summi sacerdotis et
ad vidisset petru calefaciente se
aspiciens illu ait Et tu cum ihs
nazareno eras Et ille negavit
dicens Neq scio neq noui quid
dicas Et exiit foras in atrium

et gallus cecidit. **I**n quo autem
cu vidisset cu ancilla cepit dic
circumstantibus q sic ex illis e at
ille iter negavit et post pugillu
ut sus qui astabat dicebat pe
trus. **E**t cu ex illis ex nra galile
et ille ac cepit anathematisare
et unum q nescio ipsem istu q
dicatis. **E**t statim iter gallus can
ta. **E**t recordatus e petrus vi
q dicit ei ihu pns q galli
cantet bis ter me negabis et asse
Et confestim mane. **C**apitulum xv
consilium facientes summi sacerdo
tes cu senioribus et scribis et
universo concilio Vincientes ihm dup
erunt et tradiderunt eu pilato. **E**t in
terrogavit eu pilatus. **T**u es rex
iudeorum. **E**t ille respondit ait illi. **T**u
dicis. **E**t accusabat eu summi sacer
dotes i multis pilatus ad rursus
interrogavit eu dicens. **N**o respondes q
qua vide m quatis te accusant.
Ihu ad amplius nichil respondit ita
ut miraret pilatus. **P**er die ad
festum dicitur solebat illis unu ex
vinctis quocunq petissent. **E**rat
ad q dicebat barrabas q cu p di
coris erat vinctus q i peditore fe
cit homicidium. **E**t cu ascendisset
turba cepit rogare sicut pp facie
bat illis pilatus ait. respondit eis
et dixit. **V**ultis dimittam vobis
regem iudeorum sciebat ei q p iudicia
tradidisset eu summi sacerdotes
pontifices ac concitaverunt turba
ut magis barraban diceret eis.
pilatus ad iter respondit ait illis

Quid ergo vultis facia regi iude
orum at illi clamaverunt. **C**rucifige
eu. pilatus id dicebat eis quid
m mali fecit. **E**t illi magis cla
mabant crucifige eu. pilatus ad
vultis pp satisfacia. **D**imisit illis
barraban et tradidit ihm flagel
latu ut crucifigeret. **M**ilites autem
dixerunt eu intro i atriu pctorij
et circumdant tota cohorte et induunt
eu purpura et imponunt ei plecte
ppinea corona et ceperunt salutare
eu dicentes. **A**ue repudicor et p
tuebatur caput eius herudine
et coquebat eu et ponentes ge
nua adorabat eu. **E**t postq illu
perit ei exuerunt illu purpura
et induerunt eu vestimentis suis
et educunt illu ut crucifigerent eu.
Et angustiauerunt plecterem qpria
symone cyrenicu veniente de villa
prem alexandri et ruffi ut tolleret
crucem eius. **E**t pducunt illu i gol
gatha locu q e interpretatu cal
uare locu. **E**t dabat ei bibe
mirratu vinu et no accepit. **E**t
crucifigentes eu diuiserunt vesti
eius mittentes sorte pp eis qd
quid tolleret. **E**rat aut hora tertia
et crucifixerunt eu. **E**t erat titu
lus cause eius scriptus. **R**ex iu
deorum. **E**t cu eo crucifigunt duos
latrones unu adexteris et aliu
a sinistris eius. **E**t adimpleta
e scriptura q dicit. **E**t cu iniquis r
putatus e. **E**t plectentes blasphe
mabat eu mouentes capita sua

In vultu eius erat sicut ignis et non erat quidam dixerunt
 timore enim dixerunt ac uide
 mae pma salu apparuit pma
 maie magdalene de qd dicit
 ppe de monia filia ualde mu
 ciuit hie qui cu eo fuerant
 ligati et flentibus Et illi
 audientes quia uide et uisq effi
 ab ea no crediderunt Post hec
 ac duobus ex eis ambulatibz
 ostensus e in alia effigie euti
 bus i villa Et illi eutes nucci
 auerut cetis n illis crediderit
Mouisse reuere tibz unde ci
 illis apparuit et expbra mē
 dulitate illaz et duricia cord
 Quia hie qui uiderunt cu res
 uisse no crediderit et dix eis
 futes i mudu vniuersu pdicte
 ewngeluz omi creatur Qui
 credidit et baptizatus fuerit
 saluus est Qui vō no credidit
 condempnabit Signa aut eos
 qui crediderit hec sequentur
In noue meo demora cicient
 liguris loquet nouis speteb
 tollet et si mortifex quid bibe
 rit no eos nocbit Super
 egros manus imponent et bn
 habebut Et dno quidem ihu
 postq locutus e eis assumptus
 est in celu et sedet ad dxtm di
 Alii at pfecti pdicauerunt ubi
 ex dno coopante et sm onem
 confirmate septibus signis
Incipit ploga in lucam

In vultu eius erat sicut ignis
 rate medicus discipula
 apud ppea pauli ppe
 uis app ad confessione et ferui
 ene dno sine crime na neqz
 vxore vniq habuit filios nuqz
 parauit hoxom anoz obit
 in bithinea plenus spu sco Igit
 cu ia descripta essent ewnglia
 p mattheu quide m iudea Per
 marcadat m ytalua pto mstiga
 te spu m actiane ptibz hie de
 scripsit ewngeluz significans
 etia ipe p pncipiu suu ante
 alia esse descripta cui extra ea
 que ordo ewnglice disposicois
 exposat sed et sibi maximam
 necessitate meude greges fide
 libus cu summa diligencia ois
 disposicione xpi in carne ven
 turi narracois sua exponere
 ppea ne iudaicis fabulis atte
 ti in solo desidio teneantur ne
 uel hereticis fabulis et stultis
 sollicitatibz seducti excedant
 a ueritate Itaq p qua necessitatē
 statim pncipio supst ab iohis
 natitate q e inciu ewngeli p
 missus dno mri ihu xpi et fuit
 socius ad pfectione ppe Et induc
 tois baptismi atq passionis po
 tius cu pfecto disposicois co
 munit mala etia ppha am q
 de xpi Deinde ipe lucas scripsit
 actus aploz post huc iohes
 ewngelista scripsit apocalippi i
 mfula pactmos deide cu i asia

Vit in diebus he-
rodio regis iudee
sacerdos quida
noie zacharias
de vice alia et
erat illi de filia
bus aaron et no
eius elizabet
autem iuste amblo an deum
maedentes in oribus mandatis
et iustificatibus dm sine que
la et no cat illis filius eo q
elizabeti sterilis esset et amblo
pessisset in diebus suis sem e
at cu sacerdotio fingeret za
charias in ordine vice sue an deu
sdm consuetudine sacerdotu
prie cont ut manus ponde
Ingressus in templu dm et omne
multitudo cat ppli oras foris
god incensit. Appruit at illi
angelus dm stans ad dextru

allius incensit. et angelus tur
batus e videns et timor ei
sup eum ut ad eu angelus
timor et radia qm gau
dia doro tua. Et ecce vocat
elias et paret tibi filius et vos
bis nome eius iohann et gaudi
eie tibi et exultatio et multi
in nativitate eius gaudebunt. Et
em magnus coram dno et vnu
et siceru no bibet et spu sco
replebitur adhuc ex utero matris
sue et multos filios ipse cont
ad dm deum nro et ipse paret
an illud in spu et virtute helve
ut contat corda patris et filios
et incredulos ad prudencia ius
toru parie dno. **I** plebis per
fecta. Et dixit zacharias ad an
gelu. Unde hoc sciam. Ego ei su
pene et vxor mea precessit in
diebus suis. Et videns angelus
dixit ei. Ego su gabriel qui
asto an deum et missus su loq
ad te et hec tibi euangelizae.
Et ecce eis tacet et non potuit
loqui usq in die qua hec fiet
p eo q no credidisti vno meo
que implebit in tpe suo et ad
plebe expectans zacharia et
mirabant q tardaret ipse in
templo. Egressus at no potat
loqui ad illos et cognouere
q visione audisset in templo.
Et ipse cat inueniens illis et pma
se mutus. Et sem e ut imple
ti sue dies officij eius abnt.

et dicitur quod post hoc die dicitur
 concepit elizabeth vna cum
 et dicitur se mensibus quibus
 et dicitur sic fecit in die in
 die quibus respexit angelus
 in obsequium meum in homines
In mense autem sexto missus est
 angelus gabriel a deo in cuius
 curia galilee cui nomen nazareth
 ad virginem desponsatam viro
 cui nomen erat ioseph de domo
 dauid et nomen virginis maria
 Et ingressus angelus ad eam
 dixit Ave gratia plena domine tecum
 benedicta tu in mulieribus Ave
 cum audisset turbata est in spiritu
 eius et cogitabat qualis esset
 ista salutatio et ait angelus
 ei Ne timeas maria invenisti
 enim gratiam apud deum Ecce con-
 cipies in utero et paries filium et
 vocabis nomen eius ioseph hic
 enim magnus et filius altissimi
 vocabitur et dabit illi dominus deus
 sedem dauid patris eius et reg-
 nabit in domo iacob in eternum
 et regni eius non erit finis Dixit
 autem maria ad angelum Quomodo
 fiet istud quoniam virum non cognos-
 co Et respondit angelus dixit ei
 Spiritus sanctus superueiet in te et ven-
 tui altissimi obumbrabit tibi Ideo et
 quod et quod nascetur ex te spiritum vo-
 cabis filium dei Et ecce eliza-
 beth cognata tua et ipsa conce-
 pit filium in senectute sua et hic

mensis et dicitur quod post hoc
 die in possibilibus
 apud deum dicitur autem
 maria et dicitur in facie in
 sedem viri tui et discessit ab illa
 angelus **E**xurgens autem maria
 in diebus illis abiit in matrem
 in festinatione in civitate iude
 et intrauit in domum zacharie et
 salutavit elizabeth Et factum est ut
 audiuit salutacionem marie eliza-
 beth exultavit in fano in utero eius
 et repleta est spiritu sancto elizabeth
 et exclamavit voce magna
 et dixit Benedicta tu in mulieribus
 et benedictus fructus ventris tui
 et unde hoc mihi ut visat mater
 domini mei ad me Ecce et ut facta
 est vox salutacionis tue in auribus
 meis exultavi in gaudio in fano
 in utero meo et beata quia credidisti
 quoniam perficeretur ea que dicitur
 tibi a domino et ait maria Magni-
 ficat anima mea dominum Et exultavit
 spiritus meus in deo salutari meo
 Quia respexit humilitatem ancille
 sue ecce et ex hoc beatam me
 dicet omnis generatio Quia fecit
 mihi magna quod potes et spiritum non est
 Et maria et appropinquavit propinqua
 emicibus eam fecit potestatem in
 brachio suo discessit super locum in
 cordis sui **D**eposuit potestatem de
 pede et exaltavit humiles **E**xultavit
 et implevit bonis et diuitibus di-

inquit iacob dicitur et puer
sui recordatur et dicitur
locutus est ad puerum abrahā
et sic erat iacob et apte autē
maia ad illa tribus mensura
et rufa ē in domu sua. **E**li
zabeth impletus ē tempus pa
riendi et peperit filium et audi
erunt vicini et cognati eius quod
magnificat dñs manū suā ad
illa et cognitula bāt ei. **E**t
fem ē in die octauo. Venit uero
circuad puer et vocabant
eū nōie prius sui zachariam
Et uidens m̄ eius dixit. Neq̄
q̄ sed vocabit̄ iohēs. **E**t dix
erunt ad illa. Quia nō ē in
cognacōe tua q̄ vocetur hoc
nōie. **I**nnuebat autē prius ei que
uelleret vocari eū et postulas
pugillarem scripsit dicens. Iohēs
ē nōie eius. **E**t mātī sunt
om̄i. **A**ptus ē at illico oēs ei
et ligua ei et loq̄bat̄ dicens. **E**n
deū et fr̄us ē tior sup omes
uicinos eius et sup oīa mōta
na iudee. **D**iuulgabat oīa uer
ba hęc et posuerunt oēs qui au
diunt in corde suo dicentes qd
putab puer iste cū. **E**t em̄ ma
n̄ dñm eadē cū illo. **E**t zachari
as p̄r eius impletus ē spiritu
dicens. **B**ndictus dñs deus ipe
quia uisitauit et fecit redēptiōem
plebi sue. **E**t exiit cornu sa
lutis nob̄ in domo dauid puer
sui. **S**icut locutus ē p̄ oēs p̄p̄s
qui a s̄b̄ p̄p̄s q̄p̄az ei. **S**alutē
eximiam m̄is et de manu om̄i

qui oderet nos. **I**n p̄p̄is
cū p̄p̄is nō ē in manu
sui p̄p̄is iustitiam. **I**n manu
abrahā p̄p̄is nō ē in manu
nō ē in manu de manu m̄i
et m̄is libatū suam. **I**n
p̄p̄is et uisū cōm ip̄o ei
q̄ dicitur m̄is et tu puer
altissimi uocabit̄ p̄p̄is ei
faciē dñm p̄p̄is. **A**nas ei
da p̄p̄is salutē p̄p̄is ei et iustitiam
p̄p̄is ei. **P**er uisū m̄is de
m̄i in quibz uisū nos dicens
ex alto. **A**uare h̄is qui iustitiam
et iustitiam mortis p̄p̄is
ad dicens p̄p̄is m̄is iustitiam
p̄p̄is. **P**uer autē accēbat et cō
fortabat̄ sp̄u et erat iustitiam
iustitiam die ostēp̄is sue iustitiam
Et dicitur est ad iustitiam. **CA. II.**
Filius. **P**ontē dñm a cēp̄is
augusto ut describeretur unius
orbis. **H**ec de p̄p̄is p̄p̄is sta ē
a p̄p̄is s̄p̄is q̄p̄is. **E**t libant
oēs ut p̄p̄is singuli in
sua ciuitate. **A**scendit autē et
iōsep̄s a galilea de ciuitate
nazareth i iudea ciuitate da
uid q̄ uocat̄ bethlehem eo qd
esset de domo et familia dauid ut
p̄p̄is cū maia de p̄p̄is
p̄p̄is uxorē p̄p̄is. **F**em ē at
cū esset ibi impletus p̄p̄is dicens ut
paret et peperit filium suum p̄p̄is
genitum et p̄p̄is cū uoluit et re
stituit eū in p̄p̄is q̄ nō eadē
ei locus in diuisio. **E**t p̄p̄is
erat iustitiam eadē uigilantes
et custodientes uigilantes noctis

qua secundum legem domini reuerti sunt in
galilee in ciuitate sua nazareth
et puer et uirgulus et coedificabant
plenus sapientie et gratie dei erant in
illo et ibat pentes eius per annos
in nazareth in die sollempni
pasche. Et cum factus esset annorum
non ascendit ibi in nazareth secundum
consuetudinem diei festi. Consueuerat
quod diebus cum redirent et inuenerit
puer ibi in nazareth et non cognouerunt
pentem eius existimantes autem illum
esse in comitatu. Et uenerunt iter
diei et quaerebant eum inter cognatos
et notos et non inuenientes regressi
sunt in nazareth requirentes eum. Et factum est post
triduum inuenere illum in templo
sedentem in medio doctorum audi-
entem illos et interrogante. Respon-
debat ut omnes qui eum audiebant
super prudentiam et responsis eius
et uidentes ammirati sunt. Et dixit
mater eius ad illum fili mi quid facis
tibi nobis sic. Respondeit ei et ait ego
dolentes querebam te. Et ait ad il-
los. Quid est quod me querebatis an
nesciebatis quod in domibus meis
sunt operari me esse. Et ipsi non
intelligebant. Vnus quod locutus
est ad illos. Et descendit cum eis
et uenit nazareth et erat subditus
illis. Et mater eius consueuebat omnia
haec in corde suo. Et ille perficiebat
sapientiam et etatem et gratiam apud
deum et homines. **Capitulum III**

In quo autem quinquagesimo impio ty-
berii cesaris praefate pon-
tione pilato iudea. Tetrarcha autem

galilee herodes. **P**ater huius et factus
eius tetrarcha uenit et in tra-
sindia regione et lisania ab-
hinc tetrarcha sub principibus
sacerdotum. Anna et cayphas
facti sunt in domo super iohannem baptis-
tae filium in deserto. Et uenit in
regione iordani praedicare baptis-
mum penitentiae in remissione peccatorum
sicut scriptum est in libro ysaie
ysaie propheta. **V**ox clamantis in de-
serto praeparate uiam domini. Erant facientes
imitationem eius. **I**bi uallis implebitur
et omnis mons et collis humiliabitur
et erit prout in directa et appa-
ret in uias planas et uidebit omnis
cuius salutare dei. Dicebat ergo
ad turbas que exierant ut bap-
tizarentur ab ipso. **B**enignia ui-
sio quod ostendit uobis fugere
a uentura ira. **F**acite ergo fructus
dignos penitentiae. Et ne reperitis die-
m perit hemus abrahae. Dico enim
uobis quod per deus de lapidibus
istis suscitabit filios abrahae. **I**am
enim securus ad radices arborum
posita est. **Q**ui ergo arbor non fa-
ciens fructum bonum excidetur et
in ignem mittetur. Et interrogabat
eum turba dicebat. Quid ergo fa-
ciamus. **R**espondens autem dicebat
illis. Qui habet duas tunicas det
unam non habenti. Et qui habet superfluum
faciat. **V**enere autem et pu-
blicani ut baptizarentur et dixerunt
ad illum. **M**agister quid faciamus. **E**t
ille dixit ad eos. Nichil amplius
quam quod constitutum est uobis facite.

Integritas ei et milites duc
 et quid faciemus et nos et
 ait illis Meminem conciat
 alipma faciatie sed totu
 e suspendit. vult. et emat de
 et cogitantibus vultus i cordi
 cui fuit de iohes ne forte ipe gff
 opus Indit iohes dicens omibz
 Ego quide aqua baptizo vos
 veniet at fortior me po me cuius
 no su dignus solue corrigiam
 calceamtoz eius ipe vos bapti
 zabit in spu sco et igni Cuius ve
 tilabru in manu eius et purgabit
 aream sua et congregabit triticu
 in horreu suu paleas at cobuet
 igni iextigribili Multa quide
 et alia pgnia exhortas ewnge
 lyabat pplm Herodes at tennar
 qua cu corripetur ab illo de he
 rodiade uxore suu puz de oribz
 malis que fecit herodes Adiecit
 et hoc sup oia et in cluso iohes
 in carce Factu e ut tu bapti
 zatur ois pplus Et ihu bapti
 zato et orate apu e aliu Et des
 cendit sps suu corpalis ipe sic
 coluba in ipm Et vox de celo sta
 est Tu es filius dilectus ier copla
 cui michi Et ipe ihu ead iapi
 ens qd anoz xxx ut putabat
 filius ioseph Cui fuit heli Cui
 fuit mathat Cui fuit leui Cui
 fuit melchi Cui fuit ianne Cui
 fuit ioseph Cui fuit mathathie
 Cui fuit amos Cui fuit nau Cui
 fuit hesli Cui fuit nagge Cui
 fuit maath Cui fuit mathatie
 Cui fuit semey Cui fuit ioseph

Cui fuit uida Cui fuit rona Cui
 fuit neta Cui fuit perobab
 Cui fuit salathiel Cui fuit neri
 Cui fuit melchi Cui fuit addi Cui
 fuit cogan Cui fuit helmoden
 Cui fuit her Cui fuit hesu Cui
 fuit helzer Cui fuit iorim Cui
 fuit mathat Cui fuit leui Cui
 fuit symeon Cui fuit uida Cui
 fuit ioseph Cui fuit rona Cui
 fuit heliactm Cui fuit melchi
 fuit menan Cui fuit mathata Cui
 fuit nathan Cui fuit dauid Cui
 fuit yesse Cui fuit obed Cui fuit
 baob Cui fuit salmon Cui fuit
 naapon Cui fuit aminadab Cui
 fuit aram Cui fuit efrom Cui
 fuit phares Cui fuit iude Cui
 fuit iacob Cui fuit ysaac Cui
 fuit abrahe Cui fuit thare Cui
 fuit nachor Cui fuit seruch Cui
 fuit rugau Cui fuit fabeli Cui
 fuit eber Cui fuit sale Cui fuit
 caynan Cui fuit arfaxat Cui
 fuit sem Cui fuit noe Cui fuit
 lameri Cui fuit mathu salem
 Cui fuit enoch Cui fuit vareth
 Cui fuit malelel Cui fuit caynan
 Cui fuit enoy Cui fuit feth Cui
 fuit ada Cui fuit dei **Cap m**
Iesu aut plen9 spu sco regress9
 est ab iordane et agebatur in
 spiritu in desu diebz plz tepta
 bat a dia Et nichil maducavit
 in diebus illis Et consu mat illis
 fuerit Dixit at illi dia Si fili9
 dei es dic lapidi huc ut panis fiat
 Et rndes ad illud ihu Spus e
 qui no in pane solo uiuet qd sed

in orbe dei. **E**t duxit illud dicitur
et ostendit illi etiam regna orbis
et in momento temporis. **E**t ait illi
tibi dabo potestatem. **H**ac promissa
et gloriam illorum quia in tradita
sue et cui volo do illa. **T**u ergo
si adoraveris coram me et tua
ora. **E**t respondens ihesus dixit illi
captivus es domini. **D**eu tuum adorabis
et illi soli servies. **E**t duxit illud
in iherosolimam et statuit eum super pinnam
aule templi et dixit illi. **S**i filius
dei es mitte te hinc deorsum. **Q**uia
tu es enim quod angelus suus mandavit
davit de te ut conseruet te ne
forte offendas ad lapide pedem
tuum. **E**t respondens ihesus ait illi
domine non temptabis dominum deum
tuum. **E**t consummata omni temptatione
dixit recessit ab illo usque ad tempus.
Et regressus est ihesus in virtute
spiritus in galileam et fama exivit
per universam regionem de illo et
ipse docebat in synagogis eorum
et magnificabatur ab omnibus.
Et venit nazareth ubi erat nutritus
et intra secundam consuetudinem
sua die soliti in synagogam
et surrexit lege. **E**t traditus
est illi liber prophete ysaie. **E**t ut
revolvit librum invenit locum ubi
scriptum erat. **S**piritus domini super me
quia unxit me evangelizare pau-
peribus misit me predicare captivis
remissionem et ceteris. **V**isum domini mitti
constructorem in remissione predicare
anno domini acceptum et die retributio-
nis. **E**t cum perlegeret librum reddi-
dit ministro et sedit et omnis in sinu

goga oculi eorum intendentes in eum
cepit ad dicens ad illos quod hodie
impleta est haec scriptura in auribus
vestris. **E**t omnis testimonium illi dedit
et mirabatur in eis quia quicquid
cecebat de ore ipsius. **E**t dicebant
illud est hic filius ioseph. **E**t ait
illis utique. **P**rocuratis in hac scriptura
domine. **M**edicus cum te ipsum. **Q**uia
ta audimus facta in capharnaum.
fac et hic in patria tua. **D**ixit autem
illis. **D**ico vobis. **Q**uia non propheta
acceptus est in patria sua. **I**n veri-
tate dico vobis. **N**ultra videlicet
erat in diebus helie iherosolymis quoniam
chrisus est celum amens terram et me
servus servorum. **C**um facta esset fames
magna in terra et ad nulla
illorum missus est helias in iherosolymam
ta sydonie ad mulierem viduam.
Et multi leprosi erant in iherosolymis sub he-
lizco propheta et non corpe mutata
est nisi naaman syrus. **E**t repleti
sunt omnes in synagoga non habentes
audientes et sumere perire et eicere.
tunc illud exivit civitate et duxit
tunc illud usque ad super altum montem
super quem civitas illorum erat edificata
ut precipitaret illud. **I**psus autem
transiens per medium illorum ibat.
Et descendit in capharnaum
civitatem galilee ibique docebat
illos salutare. **E**t stupescunt in
doctrina eius quia in potestate erat
summo spiritus. **E**t in synagoga erat
quo habebat demonium. **M**ultum
et exclamavit voce magna dicens.
Quid nobis et tibi ihesu nazareth
zarene venisti per nos. **E**t respondit

quia se stans dei et impauit illu
 quid dicens obmutescite et ex
 illo et in pueris illud i me
 somoni exijt ab illo. **Et** notuit
 illud notuit **Et** fuit e paucos in
 ubus **Et** colloqbat ad vicem
 dicentes **Quid** e hoc vni quia i
 pte et dante impat imundia
 pntibz et ex eue **Et** divulgaba
 fama de illo i oes log loca regio
 nis **Purges** ad ihu de syna
 goga mtiuit in domo symonis
 et iacob ad symonem tenebatur
 magnis febribus et rogauerunt
 illud p ea **Et** stans sup illa impauit
 febri et dimisit illa **Et** continuo
 purges instruit illud **Qu** sol
 at occidisset omes qui stebat in
 p meos vane lagribus off
 pos duabz illos ad eu **Et** illi
 singulis manus ipones cuabat
 eos **Et** dicebat ad demoia a mul
 to clamaia et dicitia q tu es fi
 lius dei et mcepat no sinebat
 ea loqui qz sciebat ipm ee xpm
Postea ad die egressus ibat in
 desertu locu et turbe requirebant
 eu et veniebat usq ad ipm et deti
 nebat illud ne discedet ab eis q
 bus ille ait q et alijs ciuitati
 bus optz me euangelizae regnu
 dei quia ideo missus su et ead
 pducas i magogis galilee **Capitulum V**
Actu e aut cu turbe irue
 rent i eu ut audiret vbu
 dei et ipe stabat secus stagnu
 genezareth **Et** vidit duas naues
 pates secus stagnu **Piscatores**
 ad descendere et launabae re
 cia sua **Ascendens** ad i vnam
 naue q erat symonis rogauit eu

ut a eu reducere pusu **Et**
 dno dormie de nauicula castru
Ve cessauit ac loqui dixit ad sy
 monem **Duc** i altu et laxate re
 tia vni in captiuu **Et** responde
 symon dixit illi **Preceptor** p tota
 nocte laborates nichil cepim
In vno ad tuo laxabo rete **Et** ad
 hoc fecisset concludere pisciu
 multitudie copiosam **Sup** erat
 ac rete **Et** anuerit pones qui
 erat in alia nauu ut veniret et
 adiuuaret eos et venerunt et
 impleuerunt abas nauiculas ita ut
 mergentur **Quod** cu videt symon
 petrus prostrat ad genua ihu di
 cens **Exi** a me dnc qz qo pator su
 et cupor em circundare cu et oes
 qui cu illo erat in captiuu pisciu
 qua ceperunt **Fili** ad iacob et
 iosem filios zebedei q cane pocij
 symonis **Et** ait ad symone ihu
Noli time ex hoc ia hores eris
 capies **Et** subductis ad etia na
 uibus relictis oibz secuti sunt illud
Et factu est cu esset i vna ciui
 et erat vir plenus lep et videns
 ihm et pndens in facie rogauit
 eu dicens **Dnc** si vis potes me
 mudare **Et** extendens manu
 tetigit illud ihu dicens **Volo** **Et**
 dicens **Et** confecti lepra discessit
 ab illo **Et** ipe precepit illi ut nemi
 dicat sed vade ostende te sacer
 doti et offer p emundacoe tua si
 cut precepit moyses in testimoniu
 illis **Perambulabat** ad magi
 smo de illo et conueiebat turbe
 multe ut curaret ab infirmita
 tibus suis **Ipe** ac processit i desertu
 et orabat **Et** factu e in vna die

et ipse sedebat domo et erat p[ro]
pheti sedentes et legist[re] doctores q[ui]
venierat ex om[ni]bus galilee
et iudee et iherosolimis et alijs
ad s[er]monem eius. Et erat viri p[ro]
phetie in lecto q[uo]rem q[uod] erat pali
tius et quib[us]d[am] eu[m] m[en]te[m] et
pone[n]s an[te] eu[m] et no[n] in vementib[us]
qua p[ro]p[ter] illu[m] m[en]te[m] p[ro] turba
appenderet sup[er] actu[m] p[ro] tegu
lari submiserunt illud an[te] lecto
in medio an[te] illu[m]. Quoru[m] fidem
ut vidit dixit. Homo dimitte
tibi p[ec]c[ata] tua. Et ceper[unt] cogitare
scribae et pharisaei dicentes. Quis
est hic q[uod] loq[ui]t[ur] blasphemias? q[uod]
p[ro] dimitte p[ec]c[ata] nisi deus ut cog
novit at illu[s] cogitantes cor
p[ro]ndius dixit ad eos. Quid cogi
tatis mala in cordib[us] v[est]ris q[uod]
est facilius dicere. Mittitur tibi
p[ec]c[ata] an[te] dicere. Surge et ambula.
Et at sciatis q[uod] filii ho[m]i[nu]m p[ro]p[ter]
hab[ent] in terra dicere p[ec]c[ata]. At pali
tico. Tibi dico surge tolle lectu[m]
tuu[m] et vade in domu[m] tua[m] et con
fitemur surgens cora[m] illis tulit
lectu[m] in q[uo] iacebat et abiit i[n] do
m[u] sua magnificans deu[m] et stupor
deprehendit om[n]es et magnificabat
deu[m] et repleti sunt timore dicentes
quia vidimus mirabilia hodie.
Et post hec exiit et vidit pu
blicanu[m] nomine leui sedente ad thes
sauru[m] et ait illi. Sequere me. Et
relictis o[mn]ib[us] surgens secutus e[st] eu[m].
Et fecit ei conviviu[m] magnu[m] leui
in domo sua et erat turba multa
publicanoru[m] et alioru[m] qui cu[m] illis

erant discipuli et multi ministri
p[ro]pheti et scribae et alii dicentes ad
discipulos eius. Quare cu[m] publici
comil et p[ro]p[ter] bibunt et manducant
et bibunt et comedunt illud digne
ad illos. No[n] eget qui sumit p[ro]
medico sed qui male habet. No[n]
enim veni vocare iustos sed p[ro]
p[er]es ad p[ro]p[ri]am. Et illi dixerunt
ad eu[m]. Quare discipuli iohannis
ieiunant fruge[m] et obsecra[n]tes fa
ciunt filie et pharisaei. Qui autem
edunt et bibunt. Quib[us] ipse ait.
Quid potestis filios sponsi dei
cu[m] illis est sponsus facite ieiunare.
Veniet autem dies cu[m] ablatu[s] fue
rit ab illis sponsus tunc ieiunab[un]t
in illis diebus. Dicebat autem et
similitudine[m] ad illos. Quia n[on]
commissura a vestim[en]to nouo
mittit i[n] vestim[en]tu[m] vetus. Alio
q[ui]n et nouu[m] rupit et vetu[m] non
conuenit commissura a nouo et n[on]
mittit vinu[m] nouu[m] in vases ve
tes et vinu[m] effundet[ur] et vases pi
bunt. Sed vinu[m] nouu[m] i[n] vases no
vos mittend[um] e[st] et vases conser
uat[ur] et n[on] bibet[ur] vetus statim
uit[ur] nouu[m]. Dicit enim vetu[m] meli[us] e[st].
Factu[m] e[st] autem in salbo p[ro]p[ter] p[ro]
mo cu[m] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]
puli eius p[ro]p[ter] et manducabat
confricantes m[en]tus. Quid autem
pharisaei dicebat illis. Quid fac
tis quod no[n] hic in salbatione. Et r[es]
p[ro]ndes illu[s] ad eos dixit. Nec
hoc legistis q[uod] scit dauid cu[m] esu
riss[et] ipse et qui cu[m] vocant quomo
modo intravit in domu[m] dei et pance

propheta iussit manducare et dedit
 eis panem quem ipse erat quos non
 dat manducare nisi tunc faceret
 eum et dicebat illis quia dñs e
 filius hominis et dñs saluati **Cap VI**
Et ait eis in alio saluati ut m
 traret in sinagoga et doceret
 et erat ibi et man9 e9 dexte
 ra arida. **O**bsuabat ac scribe
 et pharisei si in saluati curaret ut
 mirarentur in accusantem illud. **I**pse
 vñ sciebat cogitationes eorum et ait
 eis qd habebat manu arida. **S**urge
 et sta in medio et surge et stetit. **A**it
 ad ad illos. **I**psus. **I**nterogo vos si
 licet saluati bñfaciat an male. **A**ias
 salua faciat an pde. **E**t circūspec
 tis oculis dixit eis. **E**xstende ma
 nu tua et extendit et restituta
 ē manus eius. **I**psi autē repleti sunt
 invidia et colloquuntur adiutorem
 quid nam faceret istud. **F**actu
 ē autē in illis diebus. **E**rgo in mote
 orationis et erat pnoctas in oratione dei.
Et cum dies finis esset. **V**oca^{ti} disci
 pulos suos et elegit xij ex ipsis
 quos et apostolos nominavit. **S**ymone
 quem cognouit petrus et andrea
 fratrem eius. **I**acobum et iohannem. **p**hi
 lipum et bartholomeum. **m**attheum
 et thomam. **I**acobum alpheri. **s**ymo
 ne qd vocat zelothas. **J**uda iacobi
 et iuda scarioth qui fuit p ditor.
Et descendens cum illis stetit in
 loco capestri et turbu discipulorum
 eius. **E**t multitudo copiosa plebis
 ab omni iudea et iherosolym et iudaea
 et tyri et sidonis qui ueniant ut
 audirent eum et sanarentur a languoribus
 suis et qui vexabantur a

spiritibus immundis curabantur et
 omnis turba querebat eum tangere quia
 virtus de illo exibat et sanabat
 omnes. **E**t ipse eleuatis oculis in disci
 pulos suos dicebat. **B**eati pau
 peres quia vñ ē regnū dei. **B**eati
 qui nūc esuritis quia satiabimini.
Beati qui nūc fletis quia ridebitis.
Beati eritis cum vos oderint homines
 et cum sepaauerint vos et expbra
 uerint et eiecerint nomen vñm ta
 qua malitiam ppter filium hominis. **G**audete
 in illa die et exultate ecce ei mētes
 vñi mlti ē in celo scdm hec em
 faciebat prophetie ppter eos. **V**erū
 tamen de vobis diuitibus qui spe
 tis consolationem vñm. **N**e vobis
 qui satiati estis quia esurietis. **N**e
 vobis qui ridetis nūc quia lugebitis
 et fletis. **N**e vobis cum bñdixerint
 vobis omnes homines scdm hec facie
 bat prophetie ppter eos. **S**ed vobis
 dico qui auditis. **D**iligite inimicos
 vestros bñfacite his qui vos
 oderunt bñdicite male dicentibus
 vos. **O**rate p calumpniatibus vestris.
Et qd te percutit in maxilla pte
 ci et alteram et ab eo qd auferet
 tibi vestimentum etiam tunicam noli
 prohibere. **Q**uoniam si petiti te tribue
 et qd auferet que tua sunt ne repetas.
Et pte vultus ut faciat vobis ho
 mines et vos facite illis similes.
Et si diligitis illos qui vos dili
 gunt qd vobis ē grā. **M**ala et peccatores
 diligentes se diligunt et si bñfecerint
 his qui vobis bñfaciunt qd vobis ē
 grā siquidem et peccatores hoc faci
 unt et si mutui dederitis his

a quibus spiritus accipit et ignis est
vobis. Nam et patres percuti-
fenerat ut recipiat equalia. Re-
rupti diligite inimicos vestros et
benefacite et mutui date nichil in-
spantes et cum malis vestris multa
et eritis filii altissimi quia ipse
benignus est super ingratos et ma-
los. **Ex** tunc ergo misericordes sic
et per vestrum misericors est. Nolite iudi-
care et non iudicabimini. Nolite con-
depnare et non condempnabimini. Dicitur
et dicitur vobis. Date et dabitur
vobis. Mensura bona conferta
et coagitata et superflua. Da-
bit in sinu vestrum. **E**ad quippe me-
sura qua mensuraveritis remeietur
vobis. **D**ixit autem illis et similitudi-
ne. **N**umquid potest cecus cecum ducere
nonne ambo in foveam cadunt. **N**o-
ne discipulus super magistrum perfigat
aut nonne si sic sicut magister eius.
Quid autem videt festinam in oculo
fratris tui trahere ad quod in oculo tuo
est non consideras. **E**t quomodo poteris
dicere fratri tuo frater sine cicatrice fes-
tina de oculo tuo ipse in oculo tuo
trahem non vides. **P**rocurata cice-
pimus trahere de oculo tuo et tunc propro-
picias ut educas festinam de oculo
fratris tui. **N**on est arbor bona quod
facit fructus malos. **N**ec arbor
mala facit fructum bonum. **U**naquodque
quod enim arbor de fructu suo cognos-
citur. **N**ec ex cicatrice spiritus colligitur
fructus neque de rubo vindemia. **B**o-
nus homo de bono thesauro cordis
sui profert bonum et malus homo de
malo thesauro profert malum. **E**t

et in dicitur enim cordis. **Q**uid autem vocatus me dicit dicit
facite que dico. **D**ominus qui
ad me et audit similes meos et
facit eorum. **E**t non vos autem filii
patris et filii et edificati domum
quod sedit et posuit fundam. **S**uper petrum
monstravit autem facta illis et filii
domus illi et non potuit eam movere
fundam enim eam super petrum. **Q**ui
autem audiuit et non fecit similis et hoc
edificati domum suam super terram sine
fundamento. **I**n qua illique est fluxus
continuo concidit et facta est ru-
ina domus illius magna. **C**on-
Quoniam autem impleverat omnia verba
in aurebus plebis intra caput
navi. **C**entumviro autem cum esset super
male habebat eam moriturus quod illi
eum preciosus. **E**t cum audisset de illis
misit ad eum seniores iudeorum rogans
eum ut veniret et sanaret fructum eius.
Et illi cum venisset ad ipsum rogaban-
tes eum pollicite dicebant ei. **Q**uia
dignus est ut hoc illi presteret dili-
git enim gentem suam et synagogam
ipse edificat nobis. **Q**uod autem ibat
cum illis et cum iam non longe esset a do-
mo misit ad eum centumviro amicos
dicens. **D**ne noli vexari. **N**o enim
dignus ut sub textu meum intres
propter quod et me ipsum non sum dignus
arbitratus ut venire ad te. **E**t
dixit. **V**o et sanabitur puer meus.
Matthaeus et ego homo sum sub potestate capi-
tutus habebis sub me militibus et
dico huic vade et vadit. **E**t alius
veni et venit et fructus meus fac hoc
et facit. **Q**uo audito illis mirum

est et qui peruenit ad se et
dixit dñe dico vobis nō m
pde mōi et videri qui missi
sunt domū mōnēre pccatū qui
laqueat pccatū. Et fēn e dñm
cepit lat in ciuitate q uocatur
nāzareth et illū cū illis discipuli
eius et turba copiosa. Cū autē
appropinquaret porte ciuitatis ecce
defectus essent filius vnicus
mris sue et hec uidua eadē illa
ciuitatis mltā cū illa. Quā ad
uidisset dñs mīa motus sup eū
dixit illi noli stē et accessit et teti
git loculū hū ac qui ptabat stē
terit et ait. Adolēscēs tibi dico
surge. Et resedit q eadē mortuus
et cepit loqui et dedit illū mris sue.
Accepit ac omīs timor et magni
ficabat dñm dicētes. Quia pphā
magnā suscepit i nobis. Et quia
deus uisitauit plebem suam.
Et exiit hic sūmo m vniuersam
iudeā de eo et omēm eāregiā.
Et nūciauēre illi discipuli eā
de oībus hīs et conuocāt duos ex
discipulis suis iohānes et misit ad
ihm dicētes. Tu es q venturus es
an aliū expectam? Cū autē uenisset
ad eū viri dixerūt. Iohānes
baptista misit nos ad te dicētes.
Tu es q venturus es an aliū
expectam? In ipa ac hōi curat
multos a lagribus et plagis
et spiritibus malis. Et cecē mī
tis donat visū. Et rñdēs dixit
illis. Eūtes nūciaue iohāni que
uidistis et audistis q cca videt
et claudi ambulat leprosi mundaē

251
surdī audiat mortui resurgūt et
pauperes euāgelizāt. Et lñs est
q nō sūt scandalizātus i me. Et
cū dixisset mīam iohēs cepit dicē
de iohāne ad turbas. Quid existis
vidē hōiem mollibus vestitū esse
qui in veste pāsa sūt et dñs
in domibus regū sūt. Sed q existis
vidē pphētā. Vtiq dico vob et pph
q pphētā. Hic ē de quo scriptū est.
Ecce mitto agelū meū an facie
tuā q pparabit viā tuā an te dico
enī vobis maior int natos mu
lier pphā iohāne baptista nō
est qui ad mior est i regno dī
maior ē illo. Et oīs pphs audi
ent et publicā iustificauerūt
deū baptisati baptismo iohānis
pphēci ac legis cōplūd dī ppe
uerūt in semetipos nō baptizati ab eo.
Cū g pphs dīca hōies gnācorū
huius et cū pphs sūt. Similes sūt
pueris p dētibus in foro et loque
tibus ad mīce et dīcētibus. Ecce
uim et nō saltastis lamētā
uim et nō plorastis. Vt ei iohēs
baptista nōq maducat panē ne
q bibet vīd et dīcātis de mōmū
habz. Vt filius hōis maducat
et bibet et dīcātis ecce hō dñs
rator et bibet vīnū amīq pu
blicanor et pccor et iustificata ē
sapia ab oībus filijs tuis. Cogn
bat ac illū quidā pphēci ut
maducat cū illo. Et ingressus
domū pphēci discubuit et ecce
mulier q eadē in ciuitate pcca
trix ut cognouit q acubuit

1. Homo pharisei attitit. alabastrum
unguenti et stans ut secus pedes
eius lacrimis cepit rigare pedes
eius et capillis capitis sui cer-
gebat et osculabatur pedes eius
et argento ungebat. **¶** Vnde ait
phariseus qui vocauit eum ait intra
se dicens hic si esset propheta sciret
utique quod et qualis esset mulier qui
tangit eum quia peccatrix est. **¶** Et re-
spondens illi dicit ad illum Sy-
mon habeo tibi aliquid dicere. **¶** Ille
ait. **¶** Vnde dicit. Duo debitor es
eandem ciuitatem feneratori. Vnus debebat
denarios quingentos et alius quinquaginta.
¶ Quis horum illis vnde redde-
rent dona? **¶** Vtrique. **¶** Quis ergo eu-
plus diligit? **¶** Respondens homo dixit.
¶ Estimo quia ille cui plus donauit.
¶ Ille dicit ei. Recte iudicasti.
¶ Et conuersus ad mulierem dixit. **¶** Non
vides hac muliere? **¶** Intraui in do-
mum tua aqua pedibus meis non de-
disisti. **¶** Hec autem lacrimis rigauit pedes
meos et capillis suis terxit. **¶** Oscu-
lum non dedisti. **¶** Hec autem ex quo in-
traui non cessauit osculandum pedes me-
os. **¶** Oleo caput meum non unxisti. **¶** Hec
autem argento unxit pedes meos.
¶ Propter quod dico tibi. **¶** Remittuntur ei
peccata multa quoniam dilexit multum. **¶** Cui
autem minus dimittitur minus diligit.
¶ Dixit autem ad illam. **¶** Remittuntur tibi
peccata. **¶** Et cepere qui sunt accusa-
bat dicens intra te. **¶** Quis est hic qui
etiam peccata dimittit? **¶** Dixit autem ad
mulierem fides tua te salua fecit.
Vade in pacem. **¶** Et factum est deinceps.

et ipse iter faciebat per ciuitates
et castella predicans et euangelizans
regnum dei. **¶** Et vij. cum illis et mulieribus
aliquibus que erant curate a spiritibus
imundis et infirmitatibus.
¶ Maria quae vocatur magdalene de qua
demonia septem exierant et Iosana
uxor quidam paratoris herodis et
susanna et aliae multae quae misera-
bantur ei de facultatibus suis.
¶ Cum autem turba prima conueneret
et de ciuitatibus properaret ad
eum dixit per similitudinem. **¶** Bonum qui
seiat seminare semine suum. **¶** Et dum
seiat aliud cecidit secus viam
et calcatus est et volucres caeli
comederunt illud et aliud cecidit
super petram et natum aruit quia
non habebat humorem. **¶** Et aliud ce-
cidit in spinas et simul exortae
spinae suffocauerunt illud. **¶** Et aliud
cecidit in terra bona et ortum fe-
cit fructum centuplum. **¶** Hec dicens
clamabat. **¶** Qui habet aures audi-
endi audiat. **¶** Interrogabat autem
eum discipuli eius qui esset haec pa-
bola. **¶** Quibus ipse dixit. **¶** Vobis
datum est nosse mysterium regni dei.
¶ Ceteris autem in parabolis ut videntes
non videant et audientes non intel-
ligant. **¶** Est autem haec parbola. **¶** Semine
est verbum dei. **¶** Qui autem secus viam
sunt hi qui sunt qui audiunt deinde ve-
nit et tollit verbum de corde. **¶** Ne
credentes salui fiant. **¶** Nam qui
super petram sunt qui cum audierint
cum gaudio suscipiunt verbum. **¶** Et hi
radices non habent quod ad tempus

et ut et ipse experientia recte
 quod ac in spiritus tendit huius
 qui audiret et a sollicitudine
 et diuitiis et voluptatibus vice
 citius suffocantur et non ferunt fructum
 quod ac in bona terra huius qui
 in corde bono et optimo audiret
 non retinet et fructum afferunt in
 pacia. **M**emo autem lucerna ac
 tendens opit ea vase a pulchro
 sem ponit sed super candelabrum
 ponit ut in hoc vultu videat lucem
Non enim est occultum quod non maius
 festabitur neque absconditum quod
 non cognoscatur et in palam veniat
 videte ergo quomodo auditis quod ei
 habet dabit illi et qui non habet
 etiam quod putat se habere auferet
 ab illo. **V**enerunt autem ad illam ma-
 ter et fratres eius et non poterant
 adire eum pro turba et multitudine
 est illi. **M**ater tua et fratres tui stat
 foris volentes te videre. **Q**ui respon-
 dens dixit ad illos Ave mea et
 fratres mei huius qui vult dei au-
 diunt et faciunt. **F**actu est autem in una
 die et ipse ascendit in naviculam
 et discipuli eius. **E**t ait ad illos
Transfretemini in stagnum et as-
 cendite. **N**avigantibus autem illis
 obdormiuit et descendit procella
 venti in stagnum et compleretur
 et periclitabantur. **A**ccedentes autem
 suscitauerunt eum dicentes. **P**ropter
 periculum. **A**t ille surgens increpavit
 ventum et tempestatem aquarum et cessauit
 et facta est tranquillitas. **D**ixit autem
 illis. **V**bi est fides vestra qui timetis

ventum qui ad terram dicitur et
 putas huius est quia et ventus spiritus
 et mater et obediuit ei. **N**avigante
 tunc autem ad regionem genesarum
 quod est contra galileam. **E**t cum egisset
 est ad terram occurrit illi vir quidam
 qui habuit demonium iam temporibus multis
 et vestitus non induebatur neque in domo
 morabatur sed in montibus. **E**t ut
 vidit illum perdidit animum. **E**t ex-
 clamans voce magna dixit. **Q**uid
 mihi et tibi fili dei altissimi.
Obspero te ne me torqueras pro
 peccatis enim spiritui immundo ut exi-
 ret ab homine. **M**ultis enim temporibus
 anticipabat illum et vinciebatur
 catenis et copedibus custodi
 et ruptis vinculis agebatur a
 demonio in deserto. **I**nterrogans autem illum
 ille dicens. **Q**uod tibi nomen est.
At ille dixit. **L**egio quia multum
 demonia multa et eum et rogabant
 illum ne imparet illis ut in abissu
 irent. **E**rat autem ibi grex porcorum
 multorum pascentium in monte et roga-
 bat eum ut permitteret eis et illos in-
 gredi et premere illos. **R**espiciens
 ergo demonia ab homine et intrauit
 in porcos. **E**t impetu abire grex
 precepit in stagnum et suffocatus est.
Quod ut vidit frater qui pasce-
 bat fugiit. **E**t nuntiavit in
 civitate et in villis. **R**espiciens autem
 vidit quod frater est et venerunt ad
 illum et invenerunt hominem sedentem
 a quo demonia eiecerat. **V**estitus ac
 sana mente ad pedes eius et timuit

Ultimauere aut illis et quod dicit
eum quod sanus fuit esset a legi-
one **E**t rogauerunt illud omni
tudo regionis gerazenerum
ut discederet ab ipsis quod timore
magno tenebantur **I**pe autem as-
cendens nauem recessus de-
gabit illud a quo de mo-
ra eiecit ut cum eo esset **D**ixit
autem cum illis dicens **R**edi in domum
tua et narra quanta tibi fecerit
deus **E**t abiit per universam ciuitatem
predicans quanta illi fecisset **I**hesus
postquam est autem cum redisset **I**hesus ex-
cepit illud turba **E**t ecce ei omnes
expectantes eum **E**t ecce uenit vir
cui nomen papyrus et ipse princeps
synagoge erat et cecidit ad pedes
deus **I**hesus rogans eum ut intraret
in domum eius quod filia unica erat
illi fere annorum xij et hec morie-
batur **E**t contigit dixit ut
a turbis se promoueret **E**t mulier
quedam erat in fluxu sanguinis
ab annis xij qui medicos exroga-
uerat omnes sed non quia ab ullo
potuit curari **A**ccessit retro et
tetigit fimbriam vestimenti eius
Et confestim stetit fluxus sangui-
nis eius **E**t ait **I**hesus **Q**uia est
quod me tetigit **N**egatibus autem omnes
dixit petrus et qui cum illo e-
runt **P**ropterea **T**urbe te comp-
munt et affligunt et dicis quod me
tetigit **E**t dixit **I**hesus **T**etigit
me aliquis **N**am et ego noui vir-
tute de me exisse **V**idens autem
mulier quod non latuit tremens re-

et prostratus in pedibus illius **E**t
ait quia causa tetigisti eum mihi
restituit coram omni populo et quod
modum confestim sanata sit
Et ipse dixit illi **F**ilia fides
tua te salua **V**ade in pace
Et ad huc illo loquente **V**enit
ad principem synagoge dicens ei
Quia mortua est filia tua no-
li turbare illum **I**hesus autem audito
hoc non respondit per puellam **N**oli
timere crede enim et salua erit **E**t
cum remisset ad domum non permisit
intrare secum quemcumque nisi petrum
et iacobum et iohannem et primum
fratrem puellae **F**lectebat autem oculos
et plangebatur illa **A**it **E**t dixit
Nolite flere non enim est mortua pu-
ella sed dormit **E**t deridebat
eum discipulis factis quod mortua esset
Ipe autem tenebat manum eius et clamauit
dicens **Q**uella surge et reuertere
est spiritus eius et surrexit continuo
Et iussit illi duci manducare
et stupuerunt penitus ei **Q**uibus
pariter ne alicui dicerent quod foris
Anuocatis autem **capitulum 12**
Aplis dedit illis virtutem et
potestatem super omnia demonia et ut
lagynos curaret et misit
illos predicare regnum dei et sanare
infirmos **E**t ait ad illos **N**on
aliquid tulistis in uiam neque uinum
neque peram neque panem neque pe-
cuniam neque duas tunicas
habeat **E**t in quacumque domo
intraveritis ibi manete et inde
ne exeat **E**t quicumque non

mul
apparent vultu gaudentes de
eate illa cum pulchritudine
vultu exultante in testamento
illos agnoscere ac circubare
castella evangelizantes
cunctos ubique. **Gl**audiuit autem
herodes tetrarcha omnia que fie-
bant ab eis et hec mirabatur eo quod
dicebantur a quibusdam quod iohannes
sumptus a mortuis. **Al**ij
vero quia helias apparuit. **Ab**
alijs autem quod propheta unus de anti-
quis sumptus. **Et** ait herodes
iohanem ego decollavi. **Quis** e-
st iste et quid vult videre eu-
m? **Et** responsi apostoli narrauerunt illi
quicquid fecerunt. **Et** assumptis
illis processit processum in locum des-
tinatum qui est bethsaida. **Quod** cum ag-
nouissent turbe secute sunt
illum et excepit illos et loquebatur
illis de regno dei et eos qui
cum indigebat sanabat. **Acc**
ipsum cepit de capharnaum et accedentes
xij dixerunt illi. **D**itte turbas
ut euntes in castella villasque
que circa sunt dormiant et inueni-
ant escam quia hic in loco deserto
sumus. **Ait** autem ad illos. **Vos** da-
te illis manducare. **Et** illi dix-
erunt. **N**on sunt nobis plus quam quinque
panes et duo pisces nisi forte
nobis eam et emam? **Omnes**
hanc turba escam. **Erant** autem ibi
virii quinque milia. **Ait** autem ad
discipulos suos. **F**acite illos
discubere per conuiuia quinquaginta
Et ita fecerunt et discubere fecerunt

253
et. **Et** accepit ac quinque panes
et duo pisces et benedixit et repperit
in celis et benedixit illos et fregit
et distribuit discipulis ut
ponerent ante turbas. **Et** manduca-
uerunt omnes et saturati sunt et sub-
latum est quod superfluum illis frag-
mentorum non copiam. **Et** factum est
cum solus esset oras. **Erant** autem
ibi cum illo discipuli et meto-
ga illos dicens. **Quid** me di-
cunt esse turbe? **Et** illi respondit
et dixit. **Al**ij iohannem baptista
alij autem heliam. **Al**ij quod propheta unus
de prioribus sumptus. **Dixit** autem
illis. **Vos** autem que me esse dicatis?
Respondit symon petrus dixit xpm
dei. **Et** ille respondit illis. **P**ropterea
ne cui dicent hoc dicetis. **Quia**
optet filius hominis multa pati et
repleatur a seminibus et principibus
sacerdotum et scribis et occidi
et tertia die resurgere. **Dicebat** autem
ad omnes. **Si** quis vult post me ve-
nire abneget semetipsum et tollat
crucem suam et sequatur me. **Qui**
enim voluit animam suam saluam facere
perdet illam. **Qui** autem perdet animam
suam propter me saluam faciet illam.
Quid enim prodest homo si lucretur
vniuersum mundum et perdat
et detmetum sui faciat? **Nam** qui
me erubescit et meos sermones
que filius hominis erubescit cum ve-
nerit in maiestate sua et patris
et sanctorum angelorum. **Dico** autem vobis
sunt aliqui hic stantes qui non gust-

et tunc

tabuit morte don' uideret. **Et** factum est post haec ut peter et
iacobus et iohannes et ascendit i
monte ut oraret. **Et** factum est du
omnes spes uolans eius alba
et vestitus eius albus refulgens
Et ecce duo viri loquuntur ei illo
erat autem moyses et elias visi
i maiestate et dicebat excessus
eius que complerentur eam in iherusalem
peter uo et qui cum illo erat
grauati erant somno. **Et** euigila
tate uiderunt maiestate eius
et duos viros qui stabant cum eo
Et factum est cum discedent ab illo
dixit petrus ad ihesum pater bonum
e nos hic esse et faciamus tria
tabernacula. Vnu tibi et vnu
moysi et vnu helie. nesciens quod
dicebat. **Hec** autem illo loquente facta
est nubes et obumbravit eos et
timuerunt intrantibus illis in nube
Et vox facta est de nube dicens hic
est filius meus dilectus. **Ipsi** audite
et dum fieret vox motus est ihesus
solus et ipsi tacuerunt et nemini dix
erunt in illis diebus quicquam de his
que viderunt. **Factum** est autem in sequenti
die descendentibus illis de monte
occurrit illi turba multa. **Et** ecce
vir exclamauit dicens. **Hic** obsequere
te respice in filium meum quia
unicus est mihi. **Et** ecce spiritus app
hendit illud et subito clamat et
elidit et dissipat eum cum spuma et
vix descendit dilaniatus eum et
rogauit discipulos tuos ut eice
rent illud et non potuerunt. **Tunc**
autem ihesus dixit. **O** generatione infidelis

et uisus usque quo eras apud uos
et uisus uos. **Et** ducit illos
et cum accideret eligit illud de
eum et dissipat eum. **Et** iacopa
illud ipsum mundum et sana puer
et acciderit illud pueri eius. **Et** app
bat autem omnes in magnitudine dei
tribusque mirantibus in omnia que
faciebat dixit ad discipulos suos
pone in cordibus uestris sermo
nes istos filius enim hominis futurus
est ut tradatur in manus hominum. **Et**
illi ignorabant uerbum istud et eam
velatum an eos ut non sentirent
illud et timebat eum interrogare de
hoc uerbo. **Intrauit** autem cogitatio
in eos quod eorum maior esset et
ihesus uidentem cogitationes eorum illorum
apprehendens puerum statuit eum pro
se et ait illis. **Quicumque** suscepit
puerum istum in nomine meo me rea
pit. **Et** quicumque me recipit rea
pit eum qui me misit. **Quia** qui minor
est me omnes uos hic maior est
Tunc autem iohannes dixit pater
vidimus quendam in nomine tuo eia
centem de moia et plurimum eum quod
non sequitur nobiscum. **Et** ait ad illud
ihesus. **Nolite** perhibere eum quia ei non est
aduersus uos pro uobis. **Factum** est autem
dum complerentur dies assumptionis eius
et ipse faciem suam firmavit ut uideret
in iherusalem et misit nuntios ante
seperum suum. **Et** euntes introierunt in ci
uitate samitanorum ut paraent
illi et non receperit eum quod faciebat
eius eam euntem in iherusalem. **Cum** uideret
autem discipuli eius iacobus et iohannes
dixerunt. **Domine** vis dicimus ut ignis

179
deus mandauit de celo et consummat
et corpus interparauit illis et
resurrexit cum spiritu eius filius
no uenit ad uos per sed saluare
abierit in aliud castellum et
est ad ambulandum illis in
dixit quidam ad illum Sequar
te quocumque ueris Et ait illi
uolpes foueas habet et uolues
celi mides filius autem hominis non
ubi caput suum reclinat Dixit
autem ad alterum sequere me Ille autem
dixit Domine permittite mihi primum ire
sepelire patrem Dixitque ei ihesus
Dime ut mortui sepeliat mor
tuos suos Tu autem uade annuncia
regnum dei Et ait alter Sequar
te Domine sed primum permittite mihi reuoc
are hunc qui domi suus Et ad il
lum ihesus Nemo mittens manus
sua in aratrum et respiciens re
tro aptus est regno dei **Ca. 9**
Post hec ait designat dominus et
alios sex duos et misit illos
binos an facie sua in omnem ci
uitatem et locum quo ead ipse uen
turus et dicebat illis Messis quia
dem multa operari autem pauca ro
gate ergo dominum messis ut mittat
operarios in messem suam Ite ecce
ego mitto uos sicut agnos in
lupos Nolite ergo perire faculum
neque peram neque calciam tamen ne
minem per uiam salutauit in
quocumque domu intrauit primum
dicate pax huic domui Et si ibi
fuerit filius pacis requiescat super
illa pax uera si autem ad uos reu
tetur in eadem autem domo manete

254
edentes et bibentes que cum illis
sunt dignis et si operari in eadem
sua nolite intrare de domo in domum
et in quocumque ciuitate intrauit
et suscepit uos maducate que
apponuntur uobis et aurate uos firmos
qui in illa sunt et dicite illis quia
quabit in uos regnum dei in qua
cumque ciuitate intrauit et non
suscepit uos excutite in plateas
eius dicite etiam puluerem qui ad
tergetur nobis in ciuitate uera ex
tergemus in uos Tamen hoc scito
te quia sodomis in die illa remis
sit eis quod illi ciuitati Ve tibi cor
rozaim Ve tibi bethsaida quia
si in tyro et sidone fce fuissent
diuites que in uobis fce sunt olim
in cilicio et cinere sedentes penite
rent Verutamen tyro et sidonem re
missus eis in iudicio quod uobis Et
tu capharnaum usque ad aethiopal
tata usque ad infernum dimgeris
Qui uos audit me audit et qui
uos spernit me spernit Qui autem me
spernit spernit eu qui me misit Item
si sunt autem sex duo cum gaudio dice
tes Domine etiam demora subiungit
nobis in nomine tuo et ait illis Vi
delam sathana sicut fulgur de ce
lo cadente Ecce dedi uos potatem
calcandi super serpentes et scorpiones
et super omnem uirtutem inimici et
nichil uobis nocabit Verutamen
in hoc nolite gaudere quia spiritus
uobis subicitur Gaudete autem quod
nomen uostri scriptum sunt in celis in pa
trona exulta in spiritu sancto et dixit

Confiteor tibi pater in celis et de
quod abscondisti haec a sapientibus
et prudentibus et reuelasti ei paru-
lulis. **B**ea pr quia sic placuit
ante oia michi tradita sunt a
patre. **E**t nemo scit quis filius
nisi pater et qui pater nisi filius et cui
voluerit filius reuelare. **E**t con-
uersus ad discipulos suos dixit.
Beaati oculi qui vident que vos vi-
detis. **D**ico ei vobis quod multi prophete
et reges voluerunt videre que vos
videtis et non viderunt et audire
que auditis et non audierunt. **E**t ecce
te quidam legis praeceptorum sumptus
tamen illud dicens. **I**nge quid faci-
ciendo vitam eternam possidebo. **E**t
ille dixit ad eum. **I**n lege quod scriptum
est. **Q**uomodo legis. **I**lle respondens
dixit. **D**iliges dominum deum tuum ex
toto corde tuo et ex tota anima tua
et ex omnibus viribus tuis et ex omni
mente tua et proximum tuum sicut te
ipsum. **D**ixitque illi. **R**ecte respondisti.
Hoc fac et viues. **I**lle autem volens
iustificari seipsum dixit ad Iesum.
Quius es meus proximus. **S**uspi-
cans autem Iesus dixit. **H**omo quidam
descendebat ab iherosolymis et incidit in latrones qui etiam
despoliaverunt eum et plagis imposi-
tis abiecerunt semivivum relicto.
Accidit autem ut sacerdos quidam
descenderet eadem via et viso illo
praeteriit. **S**imiliter et levita cum esset
secus locum et videret eum praeteriit.
Amauritanus autem quidam iter fa-
ciens venit secus eum et videns eum

et motus est et afflixit eum. **L**iga-
tione cuius misit oleum et vinum
et ipse illud iumentum suum in
stabulum et curam eius egit. **E**t
altera die protulit duos denarios
et dedit stabulario et ait. **C**uram
illius habet et quodcumque supererit
gaudebis ego autem redico reddam tibi
dum corpus tuum videt tibi proximum
fuisse illi qui incidit in latrones.
Et ille dixit. **Q**ui facit misericordiam
illi. **E**t ait illi Iesus. **V**ade et fac
simile. **S**ecum autem dum iter et
ipse intrauit in quoddam castellum.
Et mulier quaedam martha nomine
excepit illum in domum suam. **E**t hic
erat soror nomine maria quae etiam
sedens secus pedes domini audiebat.
Vnus illius martha ad satagebat
circa frequens ministerium quod facit
et ait. **D**ne non est tibi curae quod
soror mea relinquit me solam
ministerium dicere. **Q**ui ut me adiuvet.
Et respondens dixit illi dominus. **M**artha
martha sollicita es et turbata
circa plura. **P**orro unus est necessarius
et maria optavit partem elegit quam non aufer-
retur ab ea. **E**t secum autem esset
in loco quodam orans et cessavit.
Dixit unus ex discipulis eius ad
eum. **D**ne doce nos orare sicut iohannes
noster docuit discipulos suos. **E**t ait
illis. **C**um oratis dicite pro praesentibus
nomen tuum adveniat regnum tuum.
Pane nostrum cotidianum da nobis
cotidie et mitte nobis pacem nostram
semper et ipsi dimittimus tibi debentia
nobis et ne nos induas in temptationem.

Et ait illis vni habet **Q**ui
amicum habet ad illud mediu
noctis et dicit illi Amice comode
michi tace panes quoniam circui me
uit de via ad me et non habeo
quod ponam ante illud **E**t ille de intra
respondens dicit illi Noli michi
molestus esse **I**am ostium clausum
est et pueri mei mecum sunt in tu
bilio non possunt surgere et dare tibi
Et si ille perueniat pulsas dico
vobis et si non dabit illi surgens
eo quod amicus eius sit **P**ropter ipso
tate tamen eius surgens et dabit
illi quicquid habet necessarios
Et ego vobis dico petite et dabi
tur vobis quicquid et nuncietis pul
sate et auerit aperiet vobis **D**is
enim qui petit accipit et qui quiescit in
uit et pulsati aperietur **Q**uius
autem ex vobis patre petit panem
nuncquid lapide dabit illi autem pisce
nuncquid pro pisce serpente dabit autem
si petierit ouem nuncquid porriget
illi scorpione **S**i ergo vos cum sitis
mali nescitis bona data dare filiis
vris quato magis pater vester de celo
dabit spiritum bonum petentibus se
Et erat cecidit demonum et
illud erat mutum et cum cecidisset
demonum locutus est mutus et ami
rate sue turbe **Q**uidam autem ex eis
dixerunt **I**n belzebub principe de
moniorum cecidit demonia **E**t alij tem
tantes signum de celo querebant ab
eo **R**espondens autem ait vidit cogitationes
eorum dixit eis **Q**uoniam regnum diuini
si desolatur et domus super domum

cadet **E**t sic factum est **I**psi
dixerunt **E**t quomodo stabit regnum
ipsum quia dicitur in belzebub
cicis demonia filii vtri in quo ei
cuius idem ipsi iudices vtri erit por
ro si in digito dei cecidit demonia
perfecto pueri in vos regnum dei
Et tu fortis armatus custodit atrium
suum in pace sue ea que possidet
Si autem fortior illo superuenies viceris
cum universa arma eius auferet
in quibus confidebat et spolia eius
distribuet **Q**ui non est mecum aduersus
me est et qui non colligit mecum dis
pergit **E**t in mundus spiritus exierit
ab homine ambulat per loca iniqua
querens requiem et non inueniens dicit
Erit in domum meam vnde exiui
Et cum venerit inueniet ea proprie mu
data et ornata **E**t tunc vadit et
assumit septem alios spiritus nequiores
se et ingressi habitant ibi et fiunt
nouissima hominis illius pericula poribus
Et sic ait et tu hec dicit **E**x tol
lenis vocem quedam mulier de turba
dixit illi **B**ene venter qui te pta
et vbera que sugisti **E**t ille dixit
quoniam benedictus qui audit verbum dei et
custodit illud **T**urbis autem con
turbatis cepit dicere **G**enacoe hec
genacoe nequa est et signum querit
et signum domino dabitur illi nisi signum
ione prophete **N**am sicut Jonas signum
fuit iniuiis ita cecidit filius hominis
genacoe isti **R**egia austri surgens
in iudicio cum viris genacoe quibus
et condemnabit illos quia venerunt
a fimbriis terre audire sapientiam

ab ipso dicitur quod non sciatur quia
quod in tenebris dixistis in lumine
dicitur Et quod in auro locuti estis
in cubilibus predicabitur in ecclesia
Hic autem vobis amicus meus ne
erubescam ab his qui occidunt cor
pus et post hoc non habet apostolus
quod faciat Ostendit autem vobis
que timeatis Timeate enim quod per
quod occidit habet potestatem mitti in
gehenam Ita dico vobis hunc timeate
Hunc quia postea veniet disposi-
tio et unus ex illis non est obliui-
one coram deo Sed et capilli ca-
pituli vni omnes nuntiati sunt Nolite
ergo time milia passerum plus
estis Dico autem vobis Quis quicumque
confessus fuit me coram hominibus
et filius hominis confitebitur illi co-
ram angelis dei Qui autem negaverit
me coram hominibus denegabit eum
coram angelis dei Et omnis qui dicit unum in
filium hominis remittet ei de quod si spiritum
sanctum blasphemaverit non remittet
ei autem inducet vos in synagogas
et ad magistratus et principes nolite
solliciti esse qualiter aut quid
respondeatis aut quid dicatis
Spiritus enim sanctus docebit vos in ipso
hora que oportet dicere Sic autem
quidam de turba Magister dicit fratri
meo ut diuidat meum At ille dixit
ei homo quibus me constituit iudicare
aut diuisorem super vos Dixitque
ad illos Videte et caute ab omni
auaricia quia non in habundancia
cuiusque vita eius est ex his que

possidet Dixit autem similitudinem
ad illos dicens homo cuiusdam diui-
tis vberibus fructibus ager attu-
lit et cogitabat intra se dicens
Quid facit quod non habeo quod cogi-
tem fructus meos et dixit hoc
faciam Destruam horrea mea et
maiora faciam et illuc congregabo
omnia que nata sunt michi et bona
mea et dicam anime mee Tu habes
multa bona posita tanquam plu-
mos requiesce comede bibe et repu-
lae Dixit autem deus Stulte hac
nocte animas tuas repetet a te que
aut parasti tuique erunt Sic et qui
sibi thesaurizat et non est in deum diuites
Dixitque ad discipulos suos Dico
vobis Nolite solliciti esse
animum vestrum quid manducetis neque cor-
poris vestram Cura plus est
quam vestimentum Considerate coruos
quia non seminant neque metunt quibus
non est cellarium neque horreum et
deus pascat illos Quanto magis
vos pluris estis illis Quis autem
vrum cogitando potest addere ad sta-
tura sua cubitum unum si quod neque
quod minus est potestis quid de
ceteris solliciti estis Considerate
lilia quomodo crescunt non laborant
neque nunt Dico autem vobis in synagoga
in omni ecclesia sua vestiebat sicut
unus ex istis Si autem fecerit quod
hodie in agro et cras in cubitum
mittit deus sic vestit Quanto
magis vos pupille fidei Et vos
nolite querere quid manducetis

aut quid bibatis et. alia quibus
hinc tolli hoc ei omnia gerere indi-
querunt per ad hoc per quoniam quibus
indigetis Verumptamen querite
regnum dei et haec omnia adiacent vobis
Nolite timere pupillus grex quia
complacuit patri vestro dare vobis regnum
Vendite que possidetis et date ele-
mosinam facite vobis sacculos
qui non veterescunt thesaurum non
deficiet in celis quo fur non ap-
propriet neque timea corrumpit
ubi enim thesaurus vestrum est ibi et
cor vestrum erit. **Q**uoniam ubi ubi per
cincti et lucerne ardentes in malis
vestris et vos siles hominibus expec-
tatibus dominum suum quoniam veniat
anupens ut cum veniat et pulsaverit
confestim aperiat ei. **B**eaati servi
illi quos cum veniat dominus inveniet
vigilantes. **M**ene dico vobis quod per-
get se et faciet illos discubere
et transiens ministrabit illis. **E**t
si veniet in secunda vigilia et si tertia
vigilia veniet et ita inveniet beati
sive servi illi. **H**oc autem scitote quod
si sciet perfusius quia hora fur
veniet vigilat utique et non finet
perforare domum suam. **E**t vos estote
parati quia quia hora non putatis
filius hominis veniet. **H**ic autem ei petrus
domine ad nos dicis haec parabolum
an et ad omnes. **R**espondit autem dominus quod
putas esse fidelis dispensator et
prudens que constituit dominus civis
super familia suam ut det illis in tem-
poraria mensura. **B**eaus ille servus

que cum veniat dominus. **V**ere dico vobis qui
super omnia que possidet constituit
illud. **Q**uod si dixit servus i. i. i. i.
de sue mora facit dominus mecum
me et cepit percutere pedes et
a. illas et etc. et bibere et i. i. i. i.
Veniet dominus servi illius in die qua
non sperat et hora qua nescit et dicit
et cu per te que civis cum infidelis
ponet. **I**lle autem servus qui cognovit
voluntatem domini sui et non paravit
et non fecit secundum voluntatem eius
vapulabit multis plagis. **Q**ui autem
cognovit et fecit digna plagis
vapulabit paucis. **O**mnis autem cui
multum datum est multum querit ab eo
et cui commendaverit multum plus
petent ab eo. **I**gitur veni mitte
in terram et quid volo nisi ut acci-
dat. **B**aptismo autem habeo bapti-
zari et quod coartor usque dum perfi-
ciatur putatis quod pace veni dicit
in terra non dico vobis pace sed perpa-
cone. **B**eaus enim ex hoc quoniam in
domo una divisi tres et duo et duo
in tres dividuntur pater et filius
et filius in patrem suum mater et filia
et filia in matrem suam et nuntius
sua et nuntius in sororem suam dicit
dat autem ad turbas. **C**um videritis
nubes oriente ab occasu statim
dicitis. **V**enit et ita fiet
Et cum austrum flante dicitis quod
estus erit et sic oportet faciem
celi et etc. nostris per hoc haec autem
tempus quod non per hanc quid autem

et uolens quod non iudicatus quod
iustus est. **¶** Tu autem uadis cum aduocato
in principem in uia da operam libere
intra ab illo ne forte turbat te ad
iudicem et iudex tradat te exactori
et actor mittat te in carcerem dico
tibi non exies inde donec etiam
nouissimum minutum reddas. **Cxiii**
¶ Venit autem quidam ipso in tempore
nuntius illi de galileis quorum
fugiuimus pilatus misit cum sa-
crificis eorum. **¶** Respondens dixit illis
putatis quod filii galilee per omnes
galileas peccatores fuerunt. **¶** Quia ta-
lia passi sunt non dico uobis sed nisi
penitentiam habueritis omnes similiter
peribitis et sicut illi decem et octo
super quos cecidit turris in pilosa
et occidit eos putatis quod et ipsi de-
bitores fuerunt propter omnes homines
habentes in se. **¶** Non dico uobis sed
si non penitentiam habueritis omnes
similiter peribitis. **¶** Dicebat autem
hanc similitudinem. **¶** Arbor fici habebat
quidam plantata in vinea sua
et uenit quoniam fructum in illa et non
inuenit. **¶** Dixit autem ad cultorem
vinee. **¶** Ecce anni tres sunt ex quibus
quoniam fructum in ficulnea hac et
non inuenio succide ergo illam ut
quid etiam terra occupatur. **¶** At ille re-
spondens dixit illi. **¶** Domine dimitte
illam et hoc anno usque. **¶** Tu fodias etiam
illam et mitte stercorem et si quidem
fecerit fructum secundum uiam in futurum suc-
cides eam. **¶** Erat autem doctus in synagoga
corpus saluatoris. **¶** Et ecce mulier
que habebat spiritum infirmitatis annis

257
decem et octo et eam moliatur non omni-
potens se super se regere. **¶** Quia cum vi-
disset illud uenit ad se et ait illi.
¶ Mulier dimissa es ab infirmitate
tua et impositus illi manus et confes-
sum erecta et glorificabat deum.
¶ Respondens autem archisynagogus indignus
natus quia saluo curasset iherosolymam
dicebat turbe. **¶** Vex dies sunt in quibus
opus operari. **¶** In his ergo quod uenit et cura-
uit et non in die sabbati. **¶** Respondens autem
illi dominus dixit. **¶** Porrite unusquisque
uerm saluo non soluet bouem suum de
asino appropinquare et ducat ad aquam.
¶ Hac autem filia abraham qua alligatur
sathana ab ecce decem et octo annis
non oportuit solui a vinculo isto die
sabbati. **¶** Et cum hoc dixisset erubescere
habebat omnes aduersarii eius. **¶** Et omnis
populus gaudebat in uniusque que
gloriosius fiebat ab eo. **¶** Dicebat
ergo. **¶** Cui simile est regnum dei et cui simile
esse existimabo illud. **¶** Sile est
granum sinapis quod acceptum quod
misit in ortum suum et creuit et factum
est in arborem magnam et uolucres
celi requieuerunt in ramis eius. **¶** Et
iterum dixit. **¶** Cui simile existimabo regnum
dei. **¶** Simile est fermentum quod ac-
ceptum mulier abscondit in farina
donec fermentetur totum. **¶** Et ibat
per ciuitates et castella docens et
iter faciens in iherosolymam. **¶** Ait autem illi quid-
dam domine si pauci sunt qui saluantur
ipse ait dixit ad illos. **¶** Contendite
introducere per angustam portam quia multi
dicunt uobis quoniam introite et non
poterunt. **¶** Cum autem introieritis per for-

luc et clausit ostium. Incipiet
scire facere et pulsare ostium dicit
Dne api nobis et tendens dicit
nescio vos vnus pater. Tunc incipiet
dicere manducatum? cornu te et bibi
m? et i plateis meis docuisti et
dicit vobis nescio vos vnus pater
Discedite a me omnes oparii mei
tunc ibi est fletus et stridor
cu. Cu videtis abraham et ysaac
et iacob et omnes pphas i regno
dei. Vos aut expelli foras et venient
ab oriente et occidente et aqloe
et austro et accubet i regno dei
Et ecce sunt nouissimi qui erant
pmi et sunt pmi qui erant nouissi
In ipa die accesserunt quida ppha
rizeos dicentes illi. Hoi et vade
hic quia herodes vult te occidere
Et ait illis. Ite et dicite vlpi illi
Ecce cicio de moia et salutates p
ficio hodie et cras et tertia die co
sumor. Verumtamen opus me hodie
et cras et sequenti die ambulare
quia non capit propheta pice extra
nrm. Irlm nrm q occidit pphas
et lapidas eos qui mittuntur ad
te. Quocirca volui congregare fi
lios tuos quemadmodum auis in du
pium sub pennis et noluisti. Ecce te
linq? vobis domus vna deserta dico
at vobis. Quia non videbitis me
donec veniat cu dicetis. Benedixit
in nomine domini. **Exuy**
Et factum est cu moraret i domo
quida pncipis phariseorum sub
bato manducare pane et ipi

obsequabantur eu. Et ecce quidam
ydophaus erat an illu. Et respo
dens illis dixit ad legi spiritus
phariseos dicit. Si licet saluare
curare illu de illi trauerit. ppe
id apud hunc sanauit eu ac dimi
sit. Et tendens ad illos dixit. Cur
vrm asinus a' bos in puteum cadit
et non cotinus extrahat illu die
salui. Et non poterat ad hec rnde
illi. Dicebat aut ad invitatos pa
bula intendes quomo pmo
accubitos eligent dices ad illas
Cu invitatus fueris ad nuptias
no distubas in pmo loco ne forte
honoriatur te sit invitatus ab
illo. Et veniens is q te et illu
vocat dicit tibi. Da quic locu
Et tunc incipias cu rubor nouis
simu locu tene. Sed cu vocatus
fueris vade recube i nouissimo loco
vt cu venit q te invita dicit ti
bi. Amice ascende superius. Tunc
cui tibi glia cornu sunt distube
abul. Quia ois qui se exaltat
humiliabit et q se humiliat exalta
bitur. Dicebat aut et ei q se in
uitauit. Cu facis prandiu aut
cena noli vocare amicos tuos ne
q cognatos neq vicinos diuites
ne forte et ipi te reuocet et fiat
tibi retributio. Sed cu facis co
muniu voca pauperes debiles clau
dos et cecos et batus eis qui no
habet retribue tibi. Retribuet
autem tibi in resurrectione iustorum
Hec cu audisset quida de simul

dis. **Deus** q. ma
 ducabit pane in regno celoru
Et ipse dixit ei homo quide
 erat cena magna et vocat mul
 tos et misit suu suu huius cene di
 cere moriens ut veniret q. ia
 parata sut oia **Et** ceperunt siml
 omes excusare **Primus** dixit illi
 Villu emi et necesse habeo exire
 et vide illud **Rogo** te habere me ex
 cusatu **Et** aliter dixit **Roga** bonu
 emi q. n. et eo place illa **Rogo**
 te habere me excusatu **Et** aliud
 dixit **Prorem** dixi et idonon
 possu. venire **Et** reusa sua nuc
 tianit huc dno suo **Tunc** natus
 prefatus dixit suo suo **Boi** cito
 i plateas et vias civitatis et
 paupes ac debiles cecos et clau
 dos introduce huc **Et** ait servus
 me **sem** e ut impasti **Et** ad huc
 locus est **Et** ait dno suo **Boi**
 in vias et sepes et compelle intrare
 ut impleatur domus mea **Dico**
 ac vobis **Et** neos viros illas qui
 vocati sut gustabit cena mea
Et ait tunc mlti cu eo et co
 versus dixit ad illos **Si** quis
 velit ad me et non odit ptem suu
 et mrem et uxore et filios et
 fros et sorores ad huc at raias
 sua non pe. meus ee discipulus
 et q. non habetat cruce sua et
 velit post me non pe. meus esse
 discipulus **Quis** em ex vobis
 volens rem edificare **None** p. s
 pedens coputat supas qui ne

cessat q. si habet ad p. facit
 ne postp. posuerit sudimetu
 et non potuerit p. facit **Omnes** qui
 videt incipiat illud ei dicere
Quia hic ho cepit edificare et
 non potuit consummare **Aut** quis
 rex iturus committit bellu adu
 sus aliu rege **None** sedes p. s
 cogitat si possit cu decem milibz
 occide ei q. cu viginti milibz venie
 ad se alioqn ad huc illo longe
 agere legatos mittet rogat ea
 que pacis sut **Ergo** ois ex vob
 q. non renunciat oibus que possi
 det non pe. esse meus discipulus
Bonu est sal **Si** ac sal quoq. eua
 nunciat in quo traditur **Neq.** in
 tra neq. in sterq. limu. utile e
 sed foras mittat **Qui** habet
 aureb. audiendi audiat **C. XV.**
Quant ad appinquantib. ei pu
 blicam et p. ones ut audi
 rent illu et m. murabat p. p. zi
 et scribe dicentes **Quia** hic p. o
 nes recipit et maducat cu illis
Et ait ad illos parabola ista dicens
Quis ex vobis ho q. habz cetiu
 oues et si p. didit una ex illis no
 ne dimittit nonaginta noue i
 deserto et vadit ad illa q. p. ieat
 donem. vocat illa **Et** cu m. venie
 illa m. ponet i humeros suos gau
 dens et veniens domu. convocat
 amicos et vicinos dicens illis
Congratulamini in omib. q. iuci
 oue mea que p. ierat **Dico** em

voluit quod ita eide gratia. Tu in celo
sup vno patre pma agere q
sup non agita noue iustis qui
non indigent pma. Aut que
mlicer habens dragmas decem
si pdidit dragma vnu non ne
accendit lucerna et eunt domum
et queie diligens don't ruerat
et cu' ruerat conuocat amicos
et vicinos dicens Congratulamini
michi quod inveni dragma quia p
didera. Ita dico vobis gaudium
eius totum angelis dei sup vno
patre pma agere. Sic aut
pmo quidam habuit duos fi
lios et dixit adolefcentior ex
illis pater dicens michi porco
ne fce q me contigit. Et diuipit
illis sciam. Et no post multos
dies congregatis omnibus adolef
centior filius pgre pfectus e
i regione longinqua et ibi
dissipauit omes sciam sua vine
do luxuriose. Et postq consump
ona fca e fames valida regi
one illa et ipe cepit egere et
abijt et adhefit vni ciuium re
gionis illius et misit illud i villa
sua ut pascet porcos et cupie
bat imple ventre suu de filiis
quos porci maducabatur et non
illi dabat. In se at reuipit dixit
Quati mtenari in domo patris
mei habu dnt panibus ego at
hic fame pro. Surga et ibo ad
patrem meum et dica illi pater peccavi
in celum et coram te et ia no su
dignus vocari filius tuus fac
me sicut vnu ex mœnarijs.

Et surgens venit ad patrem suum
Et ait adhuc longe estis a me
illi pater ipius et mma motus e
et oriens illi venit sup collum
eius et osculatus e eum. Dixit
ei filius. Pater peccavi in celum
et coram te et no su dignus vocari
filius tuus. Dixit aut pater ad po
nos suos. cito pferre stola pri
ma et induite illud et dote amulu
manu eius et calciamenta i pedes
eius et adducite vitulum sagma
tum et occidite ut maducam et
epulemur quia hic filius meus
mortuus erat et reuipit/pierat
et inuentus e. Et cepit epulari.
Erant aut filius eius semor i agro
et cu' veniret et appropinquaret do
mum audiuit symphoniam et chore
et vocauit vnu de suis i metro
gauiat que hec esset. Is q dixit
illi. Pater tuus venit et occidit pac
tuum vitulum sagmatum q saluum
illum recepit. Indignatus est aut
et nolebat mtere. pater q illius
egressus cepit rogare illud. At
ille tendens dixit patri suo. Ecce
tot annis seruis tibi et nunq ma
datum tuum pterni et nunq dedisti
mi edum ut cu amicis meis epu
larer. Sed postq filius tuus hic
q deuotus fcam suam tu metri
cibus videri occidisti illi vitulum
sagmatum. At ipe dixit illi. Fili
us pater meus es et oia mea tua
sunt. Epulati aut et gaude opte
bat quia frater tuus hic mor
tuus erat et reuipit/pierat et inuentus e.

Dicitur et ad dy **¶** Cum
duos quosdam viros qui
firmatus e apud illu qd dicitur
per hoc ipius Et vocavit illu et
ait illi Quid hoc audio de te
Et de ratione villitacionis tue
Et em no potu villicare Et ac
villicus intra se Quid facia q
dus meus auferet a me villica
cone fode no valeo medicare
erubescit Quid quid facia ut cu
amotus fuero a villitacione recipi
ant me i domos suas Conuocatis
itaq singulis debitoribus dmi sui
dicebat pmo Quid tu debes dno
meo Et ille dixit Centu cadus
olei Dixitq illi Accipe cautione
tua et pede cito scribe qnq gita
Deinde alio dixit Tu vo quantum
debes q ait centu choros tritici
Et illi accipe litteras tuas et pri
te octogita Et laudauit dno
villicu iniquitatis quia prudens
fuerat q filij huius scli pruden
tiores filijs lucis igna coe sua
sue Et ego vobis dico facite vo
bis amicos de mamona iniquitat
ut cu defeceritis recipiat vob m
eterna tabernacula Qui fidelis e
i mino et i maiori fidelis e Et q
i modico iniquus e et i maiori
iniquus e Si ergo iniquo ma
mona fideles no fuistis quod
veru e q credet vobis et si ali
eno fideles no fuistis quod vrm
est quis dabit vobis Nemo s
uis pt duobus dno seruire
aut em vnu odiet et alteru diligit

et alteru diliget et alteru con
tra Non potest vnu seruire
et mamone et dicitur de vna
licet p hanc qui erat auari et de
videbat illu Et ait illis Vos estis
qui iustificatis vos cora hominib
Deus ac nouit corda vna Quidq
hominibus altu est ab hominib e an
deu Rex et pphie usq ad iohanne
ex eo regnu dei euangelizatur
et oib m illud vnu facit facili
e ac celu et tnu ptere q de lege
vnu apice cade Et oib qui di
mittit vxore sua et ducit altera
medatur et qui dimissa a viro
ducit medatur Homo quida
eas diues et inducat purpura
et bisso et epulabat cotidie sple
dide Et ead quida mendicus no
ime ligatus q iacebat ad ianuam
eius vlceribus plenus cupies sa
turari de micis que cadebat de
mensa diuitis Sed et canes vcie
bat et ligebat vlceru eius feni e
at ut moreretur medicus et por
tatur ab angelis i sinu abrahe
Hortuus e ac diues et sepultu
est m inferno Eleuas ac oculos
suos cu esset m tormentis vidit
abraha a longe et lazaru i sinu
eius et ipe clamans dixit pater
abraha misere mei et mitte la
zarum ut intingat extremu digiti
sui i aqua ut refriget ligum
meu quia crucior i hac flamma
Et dixit illi abraha ffili recordare
quia recepisti bona m vita tua et
lazarus simile mala Huc ac

que in celo puer fulget ita erit
 puer in die sua. **P**rimo autem
 apertus illi mela pater et reprobati
 a gnarum hanc. **E**t pater pater
 in diebus nocte. **I**ta est et in diebus
 filii hanc edebat et bibebat et vix
 et ducbat et dabatur ad mup
 et usque in die qua mtra nocte
 in archa et vixit diluuium et pater
 omnes. **S**imilitudine pater pater in die
 eius lotus. **E**debat et bibebat eme
 et et vendebat plateabat et
 edificabat usque in die quod exiit
 lotus in sodomis et pluit ignem
 et sulfur de celo et omnes perdidit
 secundum hoc est quod die filii hominum
 reuelabit. **I**n illa hora quod fuerit
 in recto et vasa illi in domo non
 descendet tolle illa. **E**t quod in agro
 pluit non redent retro memores
 estote vpon lotus. **P**rimo quod
 et autem sua salua facit per illa
 et quicquid perdidit illa vniuersa
 bit ea. **D**ico vobis in illa nocte
 erunt duo in lecto vno vnus assue
 tur et alius relinquetur. **D**ue mo
 leres in pistrino vna assumet
 et alia relinquetur. **D**uo in agro vnus
 assuetur et alius relinquetur. **R**espo
 detes ac dicunt illi vbi dicit dicit
 dixit eis. **V**bi quod fuit corpus
 illuc congregabunt et aquile
Dicebat autem et pallosus. **V**bi
 ad illos. **Q**uonia optime semp
 orare et non desit dicit iudex
 quida erat in quadam ciuitate quod
 deum non timebat et hominem non
 reuebat. **V**idua autem quida erat

in conuicio illa et reuebat ad eum
 dices. **I**nduca me de adiutorio
 meo et nolebat per multum tempus
 post hoc autem dixit intra se et si
 deum non timeo non hominem reuerbor
Tame quia molesta est mihi hoc vi
 dua vindicabo illa ne in nouissimo
 venies suggillet me. **A**it autem
 dominus. **A**udite quid iudex iniquitatis
 dicit. **D**eus autem non facit vindictam
 electorum suorum clamatum ad se die
 ac nocte et patientia habebit in
 illis. **D**ico vobis quia cito faciet
 vindictam illorum. **V**erum filii hominum
 venies putas mouet fidem in
 eis. **D**ixit autem et ad quosdam
 qui in se confidebant tamquam iusti
 et approbantur ceteros pallosus ista
Duo homines ascenderunt in templum
 ut ostenderet vnus phariseus et alius
 publicanus phariseus stans hoc
 apud se dabat. **D**eus gratus ago
 tibi quia non sum sicut ceteri homines
 raptores iniusti adulteri melius etiam
 hic publicanus. **I**eiuno bis in sab
 bato. **D**ecimas do omnem que possideo
Et publicanus a longe stans no
 lebat non oculos ad celum leuare
 sed percutiebat pectus suum dices
 deus propitius esto mihi peccatori. **A**me
 dico vobis. **D**escendit hic iustificatus
 in domum suam ab illo. **Q**uia omnis
 qui se exaltat humiliabit et qui se
 humiliat exaltabit. **A**fferebat
 ad illum et infantes ut eos tan
 get. **Q**uod cum viderent discipuli in
 arripabat illos. **I**hesus autem conuocans

illos dixit Omnes pueri venite
ad me et nolite eos contrahere
Taliter est enim regnum dei sicut
dico vobis quicquid non accipit regnum
dei sicut puer non intrabit in illud
Et interrogavit eum quidam princeps
dicens Magister bone quid facies vita
eterna possidebo Dixit ei Iesus
Quid me dicis bonum Nemo bonus
nisi solus deus Mandasque nosti
Non occides non machaberis non
furtum facies non falsum testimonium
dices honora patrem tuum et matrem
quod autem hec omnia custodisti a iuventu-
te mea Quis auditus Iesus ait ei
Adhuc unum tibi deest Quia quicquid
quod habes vende et da pauperibus
et habebis thesaurum in celo et veni
sequere me Hunc ille auditis con-
tristatus est valde quod dives erat
valde Videns autem illud Iesus triste
semper dixit Quod difficile est qui pecu-
nias habet in regnum dei intrare
facilius est enim camelum per foramen
acus transire quam divitem in-
trare regnum dei Et dixerunt qui
audiebant Et quis potest saluus
fieri Ait illis Que impossibilia sunt
apud homines possibilia sunt apud
deum Ait autem petrus Ecce nos
dimisimus omnia et secuti sumus
te Qui dixit eis A me dico vo-
bis Nemo est qui relinquit domum
aut parentes aut fratres a uxorem
aut filios propter regnum dei et non
recipiat multo plus in hoc tempore
et in seculo vitam eternam

Assumpsit autem illos in viam et
ecce ascendit in montem et cecidit
fuitur omnia que scripta sunt per
eos de filio hominis et tradetur ei ge-
tibus et illudet et flagellabit
et confuetur et postquam flagellatus
verberatus occidet eum et die tertia resur-
get Et ipsi nichil horum intellexerunt
et erat vultus istud absconditum
ab eis et non intelligebat quod dicebat
Fecit autem cum appropinquasset illi
quidam cecus quidam sedebat secus
via mendicans Et cum audiret
turba preterente interrogabat
quid hoc esset Dixerunt autem ei
quod Iesus nazarenus transierat et cecidit
maius dices Iesu fili dauid misere-
re mei Et qui preibat macchabeus
cum eo tacet Ipe vero multo magis
clamabat fili dauid misere mei
Ecce autem Iesus iussit illum adduci
ad se Et cum appropinquasset interro-
gavit illum dicens Quid tibi vis
facere Ait ille dixit Domine ut vi-
deam Et Iesus dixit illi Responde
fides tua te salvum fecit Et con-
fessum vidit et sequebatur illum
magnificans deum Et omnis plebs
ut vidit dedit laudem deo **CXIX**
Et ingressus pambulabat
iherosolymam et ecce vir nomine zacche-
us et hic erat princeps publica-
norum et ipse dives et querebat
videre Iesum quis esset et non poterat
per turba quia statua pupillis erat
Et pauperes ascendit in arborem

et tu videris illi quia ipse
et discipulus et tu videris ad d
tu suspicaberis illius videris illi 28. 5
ad eum. **R**achab festinas descendere
quia hodie in domo tua optime
mane. **E**t festinas descendit et
cepit illi gaudere. **E**t tu videris
veneris omni mirabatur dicens quod
ad horem patore dultisset. **E**t
ait zacharus dixit ad dnm. **E**cce
dimidium bonorum meorum dñe do pau
peribus et si quid aliquem defrauda
ui reddo quadruplum. **A**it ihesus
ad eum. **Q**uia hodie salus domui
huc facta est eo quod ipse filius sit abra
he. **V**erum enim filius hominis queret et
salvum facit quod perierat. **H**ec illi
audientibus adiciens dixit palo
sam eo quod esset ipse nrm et quia
existimarent quod confestim regnu
dei manifestaretur. **D**ixit ergo
Nemo quidam nobilis abijt in re
gionem longinquam accipere sibi regnu
et reverti. **V**ocatis autem decem suis
suis dedit illis decem minas et ait
ad illos. **N**egotiamini dum venio. **C**i
ues autem eius oderat illud et misert
legacione post illud dicens. **N**olu
mus huc regnare super nos. **E**t sem
est ut rediret accepto regno. **I**us
sit vocati suos quibus dedit pecu
nia ut facerent quatuor quibus nego
tiationis esset. **V**erum autem primus dicens
dñe minna tua decem minas acqui
sivit. **E**t ait illi. **E**xulte bone quia
quid in modico fidelis fuisti. **E**ris
prætor habens super decem civitates.
Et alius dicens. **D**ñe minna tua

261
fecit quinquaginta minas et huc ait. **T**u
quoque super quinquaginta civitates. **E**t alter
verum dicens. **D**ñe ecce minna tua qua
habui repositam in sudario timui
em te quia homo austerus es tol
lis quod non posuisti et metis quod
non seminasti. **D**icit ei de oculo tuo te in
dico. **S**ive neque sciebas quod ego homo
austerus sum tolles quod non posui
et metes quod non seminavi et quare
non dedisti pecuniam meam ad mercatorem
Et ego veniens auferis. **V**ti quod
exigissem illam. **E**t astantibus
dixit. **A**uferte ab illo minam et
date illi decem minas. **E**t dixerunt
ei. **D**ñe quid per minas. **D**ico autem vobis
quod omni habenti dabit ab eo etiam quod
non habet et quod habet auferetur
ab eo. **V**eritate dico inimicos illos
qui noluerunt me regnare super se
adducite huc et interficite. **A**men. **M**e
Et hæc dictis præcedit ascendens
in limas. **E**t sem est cum appropinquasset
ad bethsage et bethaniam ad mo
te quod vocatur oliueti. **M**isit duos
discipulos suos dicens. **I**te in castellum
quod contra vos est in quo in
trocutes invenietis pullum asine
alligatum cui nemo unquam hominem
soluit. **E**t adducite. **E**t si quod
vos interrogaverit quare soluitis
sic dicetis ei quod dñs opera eius
desiderat. **A**liis autem qui missi
erant et invenerunt sicut dixit
illis stante pullum solutis et
illis pullum duxerunt dñm eius ad il
los quod solutis pullum. **E**t illi dix
erunt quod dñs cum necessarium habet

et dixerunt illi ad ihm et tunc
et vestimenta sua sup illa i posuerunt
illu. Tunc at illo subtraherebat
vestimenta sua i via. Et cu appropinquasset
iam ad descensum motus olivae
ti ceperunt omnes turbe descende-
re gaudentes laudare deu voce
magna sup omnibus quas viderant
dicentes. Benedictus qui
venit, rex i nomine domini pax i celo
et gloria in excelsis. Et quidam
phariseorum de turba dixerunt ad
illu. Argue mores discipulos tuos
quibus ipse ait. Dico vob quia si
hi tacerent lapides clamarent.
Et ut appropinquavit iherosolima
flevit sup illa dicens. Quia
si cognovisses et tu et quidem in
hac die tua que ad pacem tibi in-
ante abscondita sunt ab oculis
tuis quia veniet dies in te et cir-
cudabunt te inimici tui vallo et
coagustabunt te undique et ad
te costerunt te et filios tuos qui
in te sunt. Et non relinquet in te
lapidem sup lapide eo quod non cog-
novimus tempus visitationis tue.
Et ingressus in templum cepit eieci
vendentes in illo et ementes dices
illis. Scriptum est. Domus mea do-
mus orationis est. Vos aut fecistis
illa spelunca latronum. Et erat do-
mus cotidie in templo. Principes
aut sacerdotum et scribe et prin-
cipes plebis querebant illu per-
dere et non inveniebant quid fa-
cerent illi. Omnis enim populus

suspensus erat audiens illu.
Et factum est in una die
et illo tempore in templo et cum
gelante corde cunctis principibus
sacerdotum et scribe cum senioribus
et cunctis dicentes ad illu. Scimus
in qua potestate hec facis aut quis
est qui dedit tibi hanc potestatem. Re-
spondens aut dixit ad illos. Quod
rogabo vos et ego vni. Respondete
mihi. Baptismus iohannis de celo
erat an ex hominibus. Et illi co-
gitabant inter se dicentes. Quia
si dixerimus de celo dicit. Quare
ergo non credidimus illi. Si autem
dixerimus ex hominibus plebs
universa lapidabit nos. Certi sunt
enim iohannem prophetam esse. Et runde-
runt se nescire unde esset. Et ille
respondit illis. Neque ego dico vob
in qua potestate hec facio. Cepit
autem dicere ad plebem parabolas. Hunc
homo plantavit vineam et
locavit eam colomis. Et ipse pere-
gre fuit multis temporibus. Et tunc
misit ad cultores servum ut de
fructu vinee daret illi. Qui re-
sum dimiserunt illu in anem.
Et addidit alterum suum mittere.
Illi autem hunc quoque cedentes et affi-
cientes contumelia dimiserunt
eum in anem. Et addidit tertium mittere
qui et illu vulneratus eiecit.
Dixit autem dominus vinee. Quid faci-
am mittem filium meum dilectum
forsitan cum hunc viderit verebu-
tur. Quia cum viderint colomias

grauantur et se dicentes hic
 et hoc sciamus illi ut ma-
 fiat hereditas et cetera illud
 vinea occiderunt et quid ergo faciat
 illis vinea dñi. Veniet et perdet
 colonos istos et dabit vineam
 aliam. Quos audito dixerunt illi.
 Quis est ergo hoc quod scriptum est
 lapidem quem reprobauerunt edificati-
 ones hic factus est in caput an-
 guli. Omnes qui ceciderunt supra
 illum lapidem conuassabuntur prius
 quam alii ceciderunt conuincet illum.
 Et quæbat principes sacerdotum et
 scribæ mittentes illum manus illa
 quæ et timuerunt ipsum. Cognoue-
 runt enim quod ad ipsos dixit filium istum.
 Et obsequantes miserunt insidia-
 tores qui se iustos simlarent ut
 caperent eum in sermone et tradere-
 nt illum principibus et prætoribus propter
 interrogarent illum dicentes. Magister
 scimus quia recte dicis et doces
 et non accipis propterea sed in verita-
 te via dei doces. Respondit illis. Da-
 tributum cesari an non. Conside-
 rat ut dolum illorum dixit ad eos.
 Quid me temptatis. Ostendite mihi
 denarium cuius habet imaginem et
 inscriptionem. Inducti dixerunt ei
 cesari. Et ait illis. Reddite ergo
 que cesaris sunt cesari et que dei
 sunt deo. Et non potuerunt unum
 respondere contra plebem. Et mira-
 ti in responsis eius tacuerunt.
 Accesserunt autem quidam sadducei

qui negant esse resurrectionem et ni-
 tem gaudent cum diceret magister.
 Moyses dixit nobis. Si frater tuus
 mortuus fuerit qui uxorem et hic
 sine filiis fuerit ut accipiat eam
 frater eius uxorem et suscitet
 semen fratri suo. Septe ergo fratres
 erat et primus accepit uxorem
 et mortuus est sine filiis. Et se-
 quens accepit illam et ipse mortuus
 est sine filio. Et tertius accepit illam
 similiter et omnes septem. Et non re-
 liquerunt semen et mortui sunt.
 Nouissima omnium mortua est et mulier.
 In resurrectione ergo cuius corpus erit
 uxor. Rursum septem habuerunt
 eam uxorem. Et ait illis. Ihesus filius
 huius seculi nubet et tradit ad nup-
 tias. Illi uero qui digni habebuntur
 seculo illo et resurrectione ex mortuis
 neque nubent neque ducunt uxores
 neque enim ultra mori poterunt. Quia
 les enim angelis sunt et filii dei sunt.
 Tu sine filio resurrectionis. Quia uero
 resurgat mortui et moyses ostendit
 de per arbum sicut dicit dominus
 deus abraham et deus ysaac et deus
 iacob. Deus autem non est mortuus
 sed uiuorum. Omnes enim uiuunt ei.
 Respondentes autem quidam scribarum
 dixerunt a magistro bene dixisti. Et am-
 plius nec audebat eum interrogare.
 Dixit autem ad illos. Quomodo dicite
 christum filium dauid esse et ipse dauid
 dicit in libro psalmorum. Dixit dominus
 domino meo sede a dexteris meis. Et
 dauid ergo dominum illum vocat et quomodo

filius eius est. Audite uero in
p[ro]p[ri]o dixit discipulis suis. Et
dixit a scribis qui uolunt ambulare
in stolis et amant salutaciones in
foro et p[ri]mas cathedras in syna-
gogis et p[ri]mos discubitus in conuiuiis.
Qui deuorat domos uiduarum et
fimbrias longa oratione h[ab]ent precipient
datione maiore. **Cap. xxi**
Respiciens autem uidit eos qui
mittebat munera sua in gazo-
philacium diuites. Vidit autem et
quandam uiduam paupercula mit-
tente minuta duo et dixit. Ve-
dico uobis quia hec uidua pau-
per plus q[uam] omnes misit. Nam omnes
h[ab]ent ex habudati p[ro]p[ri]i misereunt
munera dei. Hec autem ex eo quod
deest illi omnem victum suum que
habuit misit. Et quibusdam di-
centibus de templo q[uod] lapidibus
domus et domus ornatus esset dixit.
Hec que uidetis. Venerit dies in qui-
bus non relinquet lapis super la-
pidem q[uod] non destruat. Inter-
rogauerunt autem illud dicentes. Pre-
ceptor q[uoniam] hec et uerum et quod signu[m]
cu[m] fieri incipiet. Qui dixit. Videte
ne seducamini. Multi enim ueniunt
in nomine meo dicentes quia ego su[m]
et tempus appropinquauit. Nolite go-
uere post illos. **Cu** audieritis
p[re]lia et seditiones nolite timere op[er]e
et enim p[ri]mu[m] hic fieri sed non diu
statim finis. Tunc dicebat illis.
Surget gens contra gentem
et regnu[m] aduersus regnu[m] et erit

motus magnus erunt pestes
fames et terremota et signa magna erunt. Sed an-
te hec omnia incipient uobis manus sua
et p[er]sequerentur tradentes in synagogas
et in custodias et traherent ad re-
ges et p[re]sides p[ro]pter nomen meum.
Contiget autem uobis in testimo[nio].
Propterea ergo in cordibus non
p[re]meditatu[m] que admodum respo-
deatis. Ego enim dabo uobis os
et sapientiam cui non poterit resis-
tere et contradicere omnis aduer-
sarius u[ost]ri. Trademus autem a p[re]sen-
tibus et fratribus et cognatis et auis
et morte afficiet ex uobis. Et
eritis odio omnibus p[ro]pter nomen meum.
Et capillus de capite u[ost]ro non
peribit. In pacia u[ost]ra possidebitis
ciuitates u[ost]ras. **Cu** autem uideritis arma
da[m] ab exercitu n[ost]ro tunc scito
te quia appropinquabit desolatio
eius. Tunc qui in iudea sunt fugiant
in montes et qui in medio eius sunt
discedant et qui in regionibus
non morantur in eam quia dies ult-
ionis sunt super uos. Et impleantur
omnia que scripta sunt. **U**t autem
p[re]gnatibus et nutriendis
illis diebus. **E**rit enim pressura
magna super terram et ira p[ro]pter quod
et cadent in gladio et capti-
ui ducentur in omnes gentes. Et
n[ost]rum calcabitur a gentibus donec
impleantur tempora nationum. **E**t
erunt signa in sole et luna et
stellis et in terris p[er]fusa gentium

ponitus murus et
 flatus atque ventibus hominibus
 p[er] timore et expectacione que sup[er]
 veniet uniuerso orbi. Ita deus
 celum mouebatur. Et tunc vide
 que filius hominis venietem in nube
 cu[m] p[re]sente magna et maiestate
 imp[er]at fidei incipientibus respici
 te et leuate capita v[est]ra q[uia] q[uod] i
 quat redemptio v[est]ra et dixit fili
 tudine. Videte ficulnea et omnes
 arbores cu[m] p[ro]ducunt ia ex se fructum
 scitis q[uia] ipse est estas. Ita et vobis
 cu[m] videritis hec fici scitote q[uia]
 ipse est regnu[m] dei. Amen dico vo
 bis quia no[n] p[er]teribit generacio hec
 donec o[mn]ia fiant. Cesari et tra
 sicut v[est]ra aute[m] mea no[n] transibit
 Attendite ad vobis ne forte
 grauentur corda v[est]ra crapula
 et ebrietate et curis huius vite
 et sup[er]ueniat in vobis repetita dies
 illa. Tamq[uam] laqueus em[er]it sup[er]
 met in omnes qui sedet sup[er] facie
 omnis terre. Vigilate itaq[ue] omni
 t[em]p[or]e omnes ut digni habeamini
 fuge ista o[mn]ia que futu[m] p[er] et
 stare an filius hominis. Erat aute[m]
 diebus docens in templo nocti
 bus vo exiens morabatur in
 mote q[uod] vocatur oliueti et o[mn]es
 p[ro]p[ri]etate[m] ad eu[m] in templo audie[n]t
 p[ro]p[ri]etate[m] quabat ad dies. **xxv**
 Festus azimorum qui dicitur
 pascha et querebat p[ri]ncipes
 sacerdotu[m] et scribe quomodo
 eu[m] interficeret timebant vero
 plebem. Intrauit ad sachanas

in. Et qui cognominatus saccaris
 vnu[m] de duodecim. Et abiit et locu
 tus e[st] cu[m] p[ri]ncipibus sacerdotu[m]
 et magistratibus que ad modum illu[m]
 traderet eis et gaui si sue et pacti
 sue pecuniam illi daret. Et spon
 dit et querebat oportunitate ut
 traderet illu[m] sine turbis. Venit at
 dies azimorum in qua necesse erat
 occidi pascha. Et misit petru[m] et
 iohannem dicens. Eut[er]es pate nobis
 pascha ut manducemus. Et illi
 dixerunt. Vbi vis parem[us] et dux
 ad eos. Erat introitibus vobis
 ciuitate occidet vobis h[oc] anpho
 ram aque portas sequi eu[m] in
 domu[m] in qua intrat et dicetis
 priusculis domus. Dicit tibi migr
 ubi e[st] diuisorium ubi pascha cum
 discipulis meis manducemus. Ipe
 vobis ostendet cenaculu[m] mag
 ni stratu[m] et ibi pate. Eut[er]es at
 inuenerunt sicut dixit illis et pa
 raucrunt pascha. Et cu[m] facta esset
 hora discubuit et xij ap[osto]li cu[m] eo.
 Et ait illis. Desidero deside[m]ui
 hoc pascha manducare vobiscu[m]
 anteq[uam] paciar. Hico em[er]it vobis
 quia ex hoc no[n] manducabo id
 donec impleat[ur] in regno dei. Et
 accepto calice gratias egit et dixit
 accipite et diuidite inter vos.
 Dico em[er]it vobis q[uod] no[n] biba[m] de ge
 neratione vitis donec regnu[m] dei
 veniat. Et accepto pane gratias
 egit et fregit et dedit eis dicens.
 hoc e[st] corpus meu[m] q[uod] pro vobis

tradetur hoc factum est in
monitione. **Amil** et calicem
postquam cenauit dicit **hic est calicis**
nouum testamentum et sanguinem
meum qui pro vobis fundetur. **Et**
ruptam enim eam manibus tradi-
tis me mecum est in mensa et
quidem filius hominis secundum quod
diffinitum est vadit. **Verumptame-**
ne illi homini per quem tradetur
Et ipsi ceperunt querere inter se
quis esset ex eis qui hoc facturus
esset. **Facta** est autem contencio inter
eos quis eorum videtur esse ma-
ior. **Dixit** autem eis **Reges gentium**
dominantur eis et qui potestate habet
super eos beneficia vocantur. **Vos**
autem non sic sed qui maior est in vobis
fiat sicut minor et qui praessor
est sicut ministrator. **Nam** quis
maior est qui recubitat an qui
ministrat. **Nonne** qui recubitat ego
autem in medio vestrum sicut qui mi-
nistrat. **Vos** autem estis qui prima-
ristis mecum in temptationibus
meis. **Et** ego dispono vobis sicut
disposuit michi pater meus regnum
ut edatis et bibatis super men-
sam meam in regno meo et sede-
atis super thronos iudicantes
per triginta tribus israel. **Et** ait ad dominum
Symon **Symon** ecce sathanas
expectauit vos ut cribret sicut
tritici. **Ego** autem pro te rogaui pe-
tre ut non deficiat fides tua
et tu aliquando conuersus confirma
fratres tuos. **Qui** dixit ei domine

14
tecum patiens su et cum viris
in morte tua. **Et** ille dixit **Domine**
tibi petre non cadabit quodcumque
dixeris super terram. **Et** abneget nosse me.
Et dixit eis **Quando** mihi vult
finire sacculum et pera et calce-
mentis. **Aliquid** aliquod de-
stinauit vobis. **Et** illi dixerunt
nichil. **Dixit** ergo eis **Sed** ne
qui habet sacculum collat simili-
ter et pera et qui non habet ve-
dat tunica sua et emat gla-
dium. **Dico** enim vobis quoniam adhuc
hoc quod scriptum est optinebitur
in me. **Et** cum iniquus deputa-
tus est. **Et** enim ea que sunt de me
finire habet. **Et** illi dixerunt
Domine **Ecce** gladius duo habet. **Et**
ille dixit eis satis est. **Et** eg-
sus ibat secundum consuetudinem
in monte oliuaz secuti sunt
autem illud et discipuli. **Et** cum per-
uenisset ad locum dixit illis
Orate ne intretis in tempta-
tionem. **Et** ipse auulsus est ab
eis quatuor iactus est lapidis
et positis genibus orabat
dicens **Pater** si vis transfer
calicem istum a me. **Verump-**
tamen non mea voluntas sed
tua fiat. **Apparuit** autem illi
angelus de celo confortans
eum et factus est in agonia per
longius orabat. **Et** factus est
sudor eius sicut gutte sanguinis

venit de curia in terram
 et cum surrexisset ab oratione
 et venisset ad discipulos in-
 vent eos dormientes peristi-
 na et ait illis **Quid dormitis**
surgite omnes ne intretis in
temptationem **Et** **hic** **eo** **lo-**
quente **ecce** **turba** **et** **q** **voca-**
tur **iudeis** **unus** **de** **duode-**
cim **antecebat** **eos** **et** **appi-**
quavit **ipsum** **ut** **oscularetur** **eum**
Et **hic** **ait** **dixit** **illi** **Juda** **ocu-**
lo **filii** **hominis** **tradis** **Indecus**
autem **hominis** **qui** **circa** **ipsum** **erat**
quod **futurus** **erat** **dixerunt** **ei**
Domine **propterea** **in** **gladio** **et**
pauisse **unus** **ex** **illis** **suum**
principis **sacerdotum** **et** **ampu-**
tauit **auriculam** **eius** **dexte-**
ram **Respondens** **ait** **illud** **ait**
illis **Simite** **usque** **huc** **Et** **cum**
tetigisset **auriculam** **eius** **pa-**
navit **eum** **Dixit** **ait** **illud** **ad**
eos **qui** **venierunt** **ad** **se** **pri-**
ncipes **sacerdotum** **et** **magistra-**
tus **templi** **et** **seniores** **Quia**
si **ad** **latronem** **existis** **cum** **gladiis**
et **fustibus** **cum** **cotidis** **vobiscum**
fuimus **in** **templo** **non** **extendistis**
manus **in** **me** **sed** **hec** **est** **hora** **vestra**
et **potestas** **tenebrarum** **Et** **pro-**
pterea **ait** **cum** **dixisset** **ad** **dominum** **pri-**
ncipis **sacerdotum** **Petrus** **vos** **seq-**
uatur **alonge** **et** **accensum** **ait** **ignem**
in **medio** **atrii** **et** **accensum** **illis** **erat**
Petrus **in** **medio** **coro-**
que **cum** **vidisset** **anassa** **quedam**

plene advenit et cum fuisset in
 curia dixit **Et** **hic** **cum** **illis** **erat**
Et **ille** **negavit** **cum** **dices** **mulier**
non **novi** **illum** **Et** **post** **pupillam**
illis **videns** **cum** **dixit** **et** **cum** **de** **illis**
et **Petrus** **vos** **ait** **Et** **hic** **non** **sum** **Et**
intuendo **facto** **quasi** **hoc** **unus** **aliquis**
quidam **affirmabat** **dices** **Et** **et**
hic **cum** **illis** **erat** **nam** **et** **galileus** **est**
Et **ait** **Petrus** **Et** **hic** **nescio** **quid** **dicitis**
et **continuo** **adhuc** **illis** **loquente** **ca-**
tauit **gallus** **Et** **conspiciens** **dominus** **re-**
spectus **Petrum** **Et** **recordatus** **epetrum**
verbi **domini** **sicut** **dixerat** **quia** **pup-**
gallus **cantet** **ter** **me** **negabis**
et **egressus** **foras** **Petrus** **flevit**
amare **Et** **vir** **qui** **tenebat** **illum**
illud **ebat** **ei** **cedentes** **et** **velave-**
rit **cum** **et** **percutiebat** **eum** **facie** **et**
et **interrogabat** **cum** **diceret** **ephe-**
tiza **quid** **est** **quod** **percutis** **Et** **alia**
multa **blasphemantes** **dicebant** **in** **eum**
Et **ut** **factus** **est** **diebus** **convenit** **se-**
niores **plebis** **et** **principes** **sacer-**
dotum **et** **scribes** **dixerunt** **illi** **in**
concilio **suo** **diceret** **Si** **tu** **es** **christus**
dice **nobis** **Et** **ait** **illis** **Si** **vos** **dix-**
ero **non** **creditis** **mihi** **Si** **autem** **et** **in-**
terrogatus **non** **respondetis** **mi-**
hi **nec** **dimittetis** **Et** **hic** **ait**
et **filius** **hominis** **sedens** **a** **dexte-**
ra **dei** **dixerunt** **ergo** **omnes**
Tu **ergo** **es** **filius** **dei** **Qui** **ait**
vos **dicitis** **quia** **ego** **sum** **Et** **illi**
dixerunt **Quid** **adhuc** **desideramus**
testimonium **Ipsi** **enim** **audimus**
de **de** **eius** **et** **Capitulum xxiiij**
Et **surgens** **omnis** **multitudo**
et **cor** **duxerunt** **illum** **ad** **pilatum**

Eperit ac illu accusat dicens
huc iuvenem sub itente gente
nam et prohibente tributa dari
cesari. et dicens se xpm rege ee
Pilatus ac interrogavit eu di
cens **T**u es rex iudeoru. **E**t ille
respondens ait **T**u dicis. **E**t ait
pilatus ad principes sacerdotu
et turbas. **N**ichil inveno cause
in hoc hoie. **E**t illi inualestebat
dicentes. **C**omovet pplm docens
p omnia iudea incipiens a
galilea usqz huc. **P**ilatus aut
audiens galilea interrogavit si
ho galileus esset. **E**t ut cognos
set q de herodie pte esset remi
sit eu ad herode quia et ipse
relinis ead illis diebus. **H**ero
des at viso ihu gauisus e val
de. **E**rat em cupiens ex mltis ipe
vide eu. **S**o q audierat multa de
illo et spabat signu aliquod vi
de ab eo fieri. **I**ntrogabat aute
illu mltis sermombus. **E**t ipe
nichil respondebat illi. **E**t stabant
eaa principes sacerdotu et scribe
constanter accusantes eu. **E**t pre
vit ac illu herodes cu exitu
suo et illu p induitu veste alba
remisit ad pilatu. **E**t facti sunt
amici herodes et pilatus ex ipa
die. **N**am antea inimici erat ad
invicem. **P**ilatus ac convocatis pn
cipibus sacerdotu et magistratibus
et plebe dixit ad illos. **O**btulif
tis michi huc hoie qm audite

Plmi. **E**t ecce ego iura. **E**t illu
interrogas nullam causa invenio
hoie isto ex his in quibus eu ac
cusatis. **S**ed neqz herodes na re
misi vos ad illu et ecce nichil
dignu morte actus e ei. **E**t mende
tu q illu dimittas. **N**eccesso aut
habebat ditte eis p die festu vni
versu. **E**xclamavit ac simul universa
turba dicens. **T**olle huc et ditte
nobis barnaba q ead ppter se
diconem quadam scdm i civitate
et homicidii missus i carcerem. **I**teru
at pilatus locutus e ad illos vo
lens ditte ihm. **E**t illi succlama
bant dicens. crucifige crucifige
eu. **E**t ac eis dixit. **Q**uid em
mali fecit. **N**ulla causa mortis
invenio in eo. **C**orripia q illu
et dimittas. **E**t illi instabant
vocibus magnis postulantes ut
crucifigeret et inualestebat voces
eor. **E**t pilatus adiudicat fieri
petitione eor. **D**imisit at illis
eu q ppter homicidii et sediconem
missus fuerat in carcerem que pe
tebat. **I**hm vo tradidit voluntati
eor. **E**t cu ducent eu apphende
runt symone quedam cyrenensem
veniente de villa et ipsu erue
illi cruce portare post ihm. **S**eqz
erat at illu turba mlti ppi et
mulier que plangebant et lamen
tabant eu. **C**onversq ac ad illas
ihus dixit. **F**ilie nrm. **N**olite
fle sup me sed sup vos ipsas flere

et filios suos qui erant re-
moti dies in quibus dicit **Beate**
scilicet et venientes qui non genuerunt
et videri que non lactauerunt **Tunc**
incipiet dicit moribus cadit super
nos et collibus opite nos quod si
in di ligno que faciunt in arido
quod fiet **Ducebantur** autem et alii duo
nequa cum eo ut misericorditer **Et**
postquam venetum in locum qui vocatur
caluaria ibi crucifixerunt eum **Et** la-
trones unum a dextris et alterum
a sinistris **Quis** autem dicebat **pa-**
dimitte illis non ei sciunt quid fa-
ciunt **Diuidentes** vero vestimenta eius
miserunt sortes **Et** stabat populus
expectans **Et** deridebat illum prin-
cipes cum eis dicentes **Alios** sal-
uos facit se saluum faciat si hic e-
st christus dei electus **Et** ludibatur autem
ei et milites accedentes et acutius
offendentes illum et dicentes **Si** tu es rex
iudeorum saluum te fac **Tunc** autem
et superpro scripta super illum linte-
re **hebraice** **grece** et **latine** **hic**
est rex iudeorum **Unus** autem de quibus
qui pendebat latronibus blasphemabat
eum dicens **Si** tu es christus
saluum fac te ipsum et nos **re-**
spondens autem alter increpabat il-
lum dicens **Neque** tu times deum quod
in eadem damnatione es et nos qui
idem iuste non digna factis re-
cipimus **hic** vero nichil respondit et
dicebat ad illum **Dne** memento
mei cum veneris in regnum tuum **Et**
dixit illi ihesus **Ame** dico tibi ho-

Die moriturus in paradiso **Tunc** autem
facta hora quarta **Et** tenebre facte
sunt in universa terra usque in hora
nona et obscuratus est sol **Et** ve-
luti templi fissum est medium **Et** cla-
mavit ihesus voce magna ait **pa-**
tr in manus tuas commendo spiritum
meum et hoc dicens expiravit
Videns autem centurio quod factum fuerat
glorificavit deum dicens **Ecce** hic homo
iustus erat **Et** omnis turba corporum qui
fuerat aderat ad spectaculum istud
et videbat que fiebat pauciores
pectora sua reuertebantur **Stabat**
autem omnes nota eum a longe et mu-
lieres que secute erant eum a galilea
hec videntes **Et** ecce vir nomine
ioseph qui erat decurio vir bonus
et iustus hic non consenserat con-
pilio et actibus corporum ab arymathea
ciuitate iudee quia expectabat
et ipse regnum dei **hic** accessit ad
pilatum et percipit corpus ihesu **Et**
depositum involuit sindone et posuit
eum in monumento excavo in quo non
dum quisquam positus fuerat **Et** dies erat
pasceus et sabbatum illucescebat
Subsecute autem mulieres que cum ipso
venerant de galilea viderunt monu-
mentum et quemadmodum positum erat corpus
Et reuertentes pauperunt aromata
et unguenta et sabbato quidem placuit
secundum mandatum **Capitulum xxiii**
Vna autem sabbata valde diluculo
venerunt ad monumentum pla-
tes que pauperunt aromata et in-

venit et lapide revolutum a monumento et ingressi non invenerunt corpus domini ihesu. Et factum est dum metere costernate esset de isto factum. Duo viri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. Tu timentes autem et declinaret. Illi in terra dixerunt ad illas. Quid queritis. Vivite tu mortuis. Non est hic sed surrexit. Recordamini qualiter locutus sit vobis tu ad huc igitur filia esset dicens. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum percuti et crucifigi et tertia die resurgere. Et recordate sunt verbum eius et regressi a monumento. Tunc invenit hec omnia illis videri et ceteris oculis. Erant autem maria magdalene et iohanna et maria iacobi et ceterae quae cum eis erant quae dicebat ad apostolos. Hec et visa sunt ante illos sicut de seipsum. Vix ista et non credebant illis. Petrus autem surgens accurrens ad monumentum et percussus vidit similia. Omnia sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spacio stadium. Ipsi ab eis nomine emaub et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabularentur et secum quererent et ipse ihesus appropinquans ibat cum illis. Pauli autem illorum tenebantur ne cum agnoscerent et aut ad illos. Qui sunt hi simones quos confertis

ad invicem ambulantes. Et respondit unus cum discipulis dicens ei. Tu solus pergrinans in iherosolimam et non cognovisti que facta sunt in illa hora diebus. Quibus illi dixit. Quae et dixerunt de ihesu nazareno qui fuit vir propheta potes in opere et firmas coram deo et omni populo. Et quod tradidit eum summi sacerdotes et principes nostri in dampnationem mortis et crucifixum eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israel. Et tunc super haec omnia etiam dices est hodie quod haec facta sunt. Sed et mulieres quaedam ex vobis tenuerunt nos quae ante lucem fuerant ad monumentum et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dixerunt eis. Vivite. Et abiierunt quaedam ex vobis ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt. Ipsi vero non invenerunt. Et ipse dixit ad eos. Ostendite mihi pedes et credetis in omnibus quae locuti sunt prophetae. Nonne haec scriptum patet per ipsum et ita intravit in gloriam suam. Et incipiens a moysi et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scriptis quae de ipso erant et appropinquabant castello quo ibant. Et ipse se proposuit loqui vobis. Et coegit illi dicens. Hanc nobiscum domine quoniam advesperas et incipit iam dies et intravit cum illis. Et

fuit ipse. Et ceciderat cum illis ante
 panem et benedixit ac fregit
 et porrigebat illis et aperti sunt
 oculi eorum et cognouerunt eum et
 ipse euamuit ex oculis eorum et dixit
 eis ad mouendam lorum eorum in
 uiderunt eum in nobis. Tu loqueris
 in uia et aperit nobis scripturas
 Et surgentes eadem hora regressi
 sunt in iherusalem et inuenerunt congregatos
 uiderunt et eos qui cum ipso
 erant dicentes quod surrexit dominus et
 apparuit symoni. Scripsi mira
 bac que gesta erant in uia et quo
 modo cognouerunt eum in fractione
 panis. Tu hec ait locutus illis sit
 hic in medio eorum et dicit eis pax
 uobis ego sum. Nolite timere. Contur
 bati uero et coterenti existimabant
 se ipsum uideri. Et dixit eis Quid
 turbati estis et cogitationes as
 cendunt in corda uestra. Videte ma
 nus meas et pedes quia ipse ego
 sum. Palpate et uidete quia spiritus
 carnis et ossa non habet sicut me
 uidetis habere. Et cum hoc dixisset
 ostendit eis manus et pedes.
 Adhuc autem illis non credentibus
 et mirantibus pro gaudio dixit
 Habetis hic aliquid quod mandu
 cetur. Et illi obtulerunt ei pte
 pistis assi et fauim mellis. Et
 cum manducassent coram eis sumens
 reliquias dedit eis. Et dixit
 ad illos. Hec sunt uerba que locutus
 sum ad uos cum adhuc essem uobis
 cum quoniam necesse est impleri omnia

que scripta sunt in lege moysi et
 prophetis et psalmis de me. Tunc
 aperuit illis sensum ut intellige
 rent scripturas. Et dixit eis. Quoniam
 sic scriptum est et sic optebat pro
 patri et resurgere a mortuis tertia
 die et predicari in nomine eius per
 omnia et inmissione patris iocunditer
 In apostolis ab iherusalem. Vos autem
 estis testes horum et ego mitto pro
 missum patris mei in uos. Vos autem
 sedete in ciuitate quoad usque in
 diuinam uirtute ex alto. Dixit autem
 eos foras in bethaniam. Et eleuatis
 manibus suis benedixit eis et ferebat
 in celum et ipsi adorantes regressi
 sunt in iherusalem cum gaudio magno et
 erant semper in templo laudantes et benedicentes deo

Prologus iohannis euangelii
 Hec est iohannes euangelista
 unus ex discipulis qui uirgo
 electus a deo est que de nuptiis
 uolente nube uocauit deus et
 cuius uirginitas in hoc duplex testi
 monium in euangelio datur quod et
 per totum discursus a deo dicitur. Hinc ma
 tris sua pendens in cruce comen
 dauit deus ut uirginem uirgo suam
 Denique manifestat in euangelio quod
 erat ipse incorruptibilis in opus
 inchoans solus uirum carne semine
 Nec lucem a tenebris comprehensum
 fuisse testatur. Primum signum ponens
 quod in nuptiis fecit deus ostendens
 quod erat ipse legentibus demonstra
 retur quod ubi dominus inuitat desic
 cupiamus uinum dicitur ac uetibus

mutatio noua omni que a tempore
 fuerit apparet. Hic ac eum
 gelu scripsit in asia postea i
 patmos. insula apocalypsim
 scripsit ut cum in principio cano-
 nis incorruptibile principium i ge-
 nesi incorruptibile finis per vir-
 gine in apocalypsi reddetur dice-
 re pro Ego sum a et o et hic est
 iohannes qui sciens superuixisse dicere
 cessus sui conuocatis discipulis
 suis in epheso per multa signorum
 exprimentia promens christum descen-
 dens in defossu sepulture sue lo-
 cu suu in ecclesia positus e ad pres-
 suos tam extraneus a dolore
 mortis quam a corruptione carnis i-
 venit alienus. Tamen post
 omnes euangelium scripsit et hoc
 virgini debebatur. Quorum tamen
 scriptorum typis dispositio ut librorum
 ordinatio idcirco per singula a nobis
 non exponitur ut sciendi de se deo
 collocatio et quoniam fructus
 laboris et dei magistrum doctri-
 na perueniat. Amen.

Incipit euangelium Johannis Cap. primum

In principio erat verbum et
 verbum erat apud deum et deus
 erat verbum. Hoc erat in prin-
 cipio apud deum. Quia per ipsum facta
 sunt et sine ipso factum est ni-
 hil. Quod factum est in ipso
 ante eam et vita erat lux
 et lux in tenebris luce-
 re. Tenebre enim non comprehendunt
 quod missus a deo cui nomen erat
 iohannes. Hic uenit in testimonium ut
 testimonium perhiberet de luce ut oes
 credentes per illum. Non erat ille lux
 sed ut testimonium perhiberet de
 lumine. Erat lux vera que illu-
 minat omnem hominem. Veniente
 in hunc mundum. In mundo erat et
 mundus per ipsum factus est et mundus
 eum non cognouit. In ipsa uenit et
 qui eum non receperunt. Quoties
 autem receperunt eum dedit eis potestate
 filios dei fieri hiis qui credunt
 in nomine eius. Qui non ex sa-
 gittis neque ex uoluntate car-
 nis neque ex uoluntate uiri sed
 ex deo nati sunt. Et uerbum caro
 factum est et habitabit in nobis.
 Et uidimus gloriam eius gloriam
 quasi unigeniti a patre pleni
 gratiae et ueritatis. Iohannes
 testimonium perhibet de ipso et
 clamat dicens hic erat quem
 dixi. Qui post me uenturus est
 ante me factus est quia per
 me erat. Et de plenitudine ei
 nos omnes accepimus et gratia
 et gratia. Quia lex per moysen

facta est. **E**t nemo
vidit unquam nisi unigenitum filium
qui est in sinu patris ipse circumdavit
Et hoc est testimonium iohannis
quando miserunt iudei ab iheroso-
limis sacerdotes et levitas ad
eum interrogarent eum. **T**u quis
est et confessus est et non negavit
et confessus est quia non sum ego
christus. **E**t interrogaverunt eum. **Q**uid
ergo helias es tu? **Q**ui dicit. **N**o
supplicata es tu et respondit. **N**o dix-
erunt ergo ei. **Q**uibus es ut respon-
su denuo huius qui miserunt nos
Quid dicit de te ipso? **A**it ego
vox clamantis in deserto. **D**irigi-
te viam domini sicut dixit ysaia-
as. **E**t qui missi fuerunt erant ex
pharisaeis. **E**t interrogaverunt eum
dixerunt ei. **Q**uid ergo baptizas
si tu non es christus neque helias ne-
que propheta? **R**espondit eis iohannes
dicens. **E**go baptizo in aqua. **A**te
dicitis autem verum stetit quod vos non
scitis. **I**pse est qui post me venturus
est qui ante me factus est cuius
non sum dignus ut solvia eius cor-
rigiam calciamenti. **H**ec in betsa-
nia facta sunt transiordanem ubi
erat iohannes baptizans. **A**l-
tera die vidit iohannes ihesum
veniente ad se et ait. **E**cce agna-
da ecce qui tollit peccata mundi. **H**ic est
de quo dixi. **P**ost me venit vir
qui ante me factus est quia
prior me erat et ego nesciebam

cu[m] quod ut manifestaretur i[n] ipso
quod non ego in aqua baptizas
Et testimonium perhibuit iohannes di-
cens. **Q**uia vidi spiritum descendere
sicut colubam de celo et mansit
super eum et nesciebam eum sed qui mi-
hi ait. **M**e baptizae. **I**lle michi dixit.
Super quem videris spiritum descen-
dente et manente super eum. **H**ic est
qui baptizat in spiritu sancto et ego vidi
et testimonium perhibui quia hic est
filius dei. **A**ltera die iterum sta-
bat iohannes et ex discipulis eius
duo et respiciens illum ambulan-
tem dicit. **E**cce agnus dei. **E**t au-
dierunt duo discipuli loquente
et secuti sunt illum. **C**onversus autem
ihesus et videns eos sequentes dicit
eis. **Q**uid queritis? **Q**ui dixerunt
ei. **R**abi quod dicis interpretatum magis
ubi habitas? **D**icit eis. **V**enite
et videte et viderunt ubi manet
et apud eum manserunt die illo.
Hora autem erat quasi decima. **E**cce
autem andreas ab iohanne et se-
cuti fuerunt eum. **I**nvenit hic pri-
mum fratrem suum symonem et dicit
ei. **I**nvenimus messiam quod est inter-
pretatum christus. **E**t adduxit eum ad
illum. **I**ntuitus autem ille dixit. **T**u
es symon filius iona tu vocabe-
ris cephas quod interpretatur petrus.
In crastinum voluit exire in gali-
leam et invenit philippum a betsa-
aida civitate andree et petri.
Invenit philippus nathanael.

et dicit ei **Quae** scripsit moyses
in lege et ipse meminit istum fi-
lium ioseph a nazareth et dicit ei
nathanael a nazareth potest
aliquid boni esse **Dicit** ei philip-
pus Veni et vide **Vidit** ihesus na-
thanael veniente ad se et dicit
de eo **Ece** reus israelita in quo dolus
non est **Dicit** ei nathanael unde
me nosti **Vidit** ihesus et dicit ei
priusquam te philippus vocaret tu
esset sub ficu vidi te **Vidit** ei na-
thanael et ait **Salvi** tunc fi-
lius dei tu es rex israel **Vidit** ihesus
et dicit ei **Quia** dixi tibi **Vidi** te
sub ficu **Credis** maior hunc vide-
bis et dicit ei **Amen** **Amicus** dico
vobis **Videbitis** celum apertum et an-
gelos dei ascendentes et descenden-
tes super filium hominis **Capitulum 11**

Et die tertio nuptie facte sunt
in chana galilee et erat mater ihesu
ibi **Vocatus** est et ihesus et
discipuli eius ad nuptias et defi-
ciente vino dicit mater ihesu ad eu-
m **Vinum** non habet **Et** dicit ei ihesus
Quid mihi et tibi est mulier non
duo venit hora mea **Dicit** mater eius
ministri **Quodcumque** dixerit vobis
facite **Erant** autem ibi lapidee y-
drie pro peste secundum purificationem
iudeorum capientes singule
metretas bimas vel trimas **Dicit**
eis ihesus **Implete** ydrias aqua
et impleverunt eas usque ad summum
Et dicit eis ihesus **Haurite** nunc

et ferte archam et thronum **Et** ac-
cepit aqua vinum facta et non sciebat
unde esset ministri ac sciebant
qui haurerent aqua **Vocatus** pro-
pter architectum et dicit ei **Quid**
signum bonum vinum portet et cum
inebriati fuissent tunc id quod dicit
vini est **Tu** autem servasti bonum
vinum usque adhuc **Hoc** fecit in
chana galilee et manifestavit gloriam suam
et crediderunt in eum discipuli eius
Post hoc descendit chapharnaum
ipse et mater eius et fratres eius et discipuli
eius et ibi manserunt non multis die-
bus **Et** ipse erat pascha iudeorum
Et ascendit in iherusalem **Et**
invenit in templo vendentes bo-
ves et oves et colubas et num-
mularios sedentes et auferentes
quasi flagellum de funiculis sed-
entium de templo **Oves** quoque
et boues et nummulariorum effudit
eos et mensas subvertit et quosque
colubas vendebat dixit **Aufer**
te ista hic et nolite facere domum
patris mei domum negotiationis
Recordati vero sunt discipuli eius
quia scriptum est **Zelus** domus tue
comedit me **Respondit** ergo
iudei et dixerunt ei **Quod** signum
ostendis nobis quod hec facias **Re-**
spondit ihesus et dixit eis **Soluite**
templum hoc et in tribus diebus
exaltabo illud **Dixerunt** ergo ei iudei

Amplius hoc et tu tribue die
bus expectabis illud, ille autem dice-
bat de templo corporis sui. **A**mplius
propterea amonuit recordati
um discipuli eius quia hodie
at et crediderunt scripturam et primo
nunc dicit illud. **C**um autem esset
in bethaniam in pascha in die festo
multa crediderunt in nomine eius. **V**ide
et signa eius que faciebat
ipse autem illud non credebat semet
ipsum eis eo quod ipse nosset omnes
et quia opus ei non erat ut quis
testimonium perhiberet de homine ipse
enim sciebat quid esset in homine. **Cum**
Pat autem homo ex phariseis
nicodemus nomine princeps iu-
deorum hic venit ad eum nocte et dixit
ei Rabbi. **S**cimus quia a deo venisti
magister. **N**emo enim potest hec signa fa-
cere que tu facis nisi fueris deus.
Cum eo respondit illud et dixit
ei. **A**me ame dico tibi nisi quis
natus fuerit deus non potest videre
regnum dei. **D**icit ad eum nicodemus
Quomodo potest homo nasci cum sit se-
nex. **N**unquid potest in ventre ma-
tris sue rursus introire et renas-
ci. **R**espondit illud. **A**me ame dico
tibi nisi quis renatus fuerit ex
aqua et spiritu sancto non potest introire
in regnum dei. **Q**uod natum est
ex carne caro est et quod natum est
ex spiritu spiritus est. **N**on mireris quod
dixi tibi. **Q**uia vos nasci deus

Quius ubi vult spirat et vocem
eius audit sed non scis unde veniat
aut quid vadat. **H**ic est omnis quia
eius est ex spiritu. **R**espondit nicodemus et
dixit ei. **Q**uomodo possunt hec fieri.
Respondit illud et dixit ei. **T**u es magister
gister in israel et hec ignoras. **A**me
amen dico tibi. **Q**uia quod scimus
loquimur et quod vidimus testamur
et testis nostrum non accipitis. **S**i
eterna dixi vobis et non creditis quod
si dixero vobis celestia credetis.
Et nemo ascendit in celum nisi
qui de celo descendit filius hominis
qui est in celo. **E**t sicut moyses
exaltavit serpentem in deserto ita
oportet exaltari filium hominis ut omnes
qui credunt in ipso non pereant sed
habeant fidem eternam. **H**ic ei deus
dilexit mundum ut filium suum unigeni-
tum daret ut omnes qui credunt in eum
non pereant sed habeant vitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mundum
ut iudicet mundum sed ut salvet
mundum per ipsum. **Q**ui credit in eum
non iudicatur. **Q**ui autem non credit
iam iudicatus est quia non credit in
nomen unigeniti filii dei. **H**oc est autem
iudicium quia lux venit in mundum et
dilexerunt homines magis tenebras
quam lucem erat enim corpe mala opera.
Omnis enim qui male agit odit lucem
et non venit ad lucem ut non
arguantur opera eius. **Q**ui autem
facit veritatem venit ad lucem
ut manifestentur opera eius
quia in deo sunt facta.

Post hec venit illud et discipuli eius
in iudeam et ibi et illuc de iudeis
tunc ad eum et baptizabant. Erat
autem et iohannes baptizans
in enon iuxta salim quia aqua
multe erant ibi et veniebant
et baptizabantur. Non enim
missus fuerat in carcerem iohannes
propterea est ergo questio ex disci-
pulis iohannis ad iudeos de pu-
rificatione et venerunt ad
iohannem et dixerunt ei. Rabbi quod
eris tunc transiordane cum tu
testimonium perhibuisti ecce hic bap-
tizat et omnes veniunt ad eum.
Respondit iohannes et dixit. Non pro
homo accipe quicquam nisi fuerit
ei datum de celo. Propter hoc michi
testimonium perhibetis quod dixi
ego non sum christus sed quem missus
fuit ante me. Qui habet sponsam
sponsus est. Amicus autem sponsi
qui stat et audit eum gaudio
gaudet propter vocem sponsi. Hoc
ergo gaudium meum impletum est.
Nunc oportet accrescere me autem minui quod
de superis venit super omnes est qui ait
est de terra terra est et de terra loqui-
tur. Qui de celo venit super omnes
est et quod vidit et audiuit
hoc testatur et testimonium eius
nemo accipit. Qui accipit eius
testimonium signavit quia deus
verax est. Quia enim misit dei
verba dei loquitur. Non enim ad
mensuram dat deus spiritum suum.

74
diligite filium et omnia dedit
nisi eius. Qui accipit in
vita eterna qui autem meretur
est filio non videbit vitam
et gloria dei manet super eum. **Ca. xii.**

Vergo cognovit illud quod
audierunt pharisei quod ille
plures discipulos faceret et bap-
tizaret quod ille quia ipse non
baptizaret sed discipuli eius. Tunc
quit iudeam et abiit iterum in
galileam. Oportebat autem eum
ire per samariam. Venit ergo
in civitatem samarie que dicitur
sichar iuxta pradium quod
dedit iacob ioseph filio suo. Erat
autem ibi fons iacob. Tunc ergo fa-
tigatus ex itinere sedebat sic
super fontem hora erat quasi sex
et venit mulier de samaria
haurire aqua. Dicit ei ihesus. Sa-
maritani bibere. Discipuli autem eius
abierant in civitate ut cibos
emererent. Dicit ergo ei mulier
samaritana. Quomodo tu iudeus
cum pro bibere a me possis que sum
mulier samaritana. Non enim con-
tutur iudei samaritane. Respondit
ihesus et dicit ei. Si scires donum
dei et quid est qui dicit tibi. Sa-
maritani bibere tu fortassis forsitan
petisses ab eo et dedisset tibi
aquam viva. Dicit ei mulier.
Domine neque in quo haurias habes
et puteus altus est. Unde ergo
habes aquam viva. Respondit ei
maior es pater meus iacob quod dedit

137
in et per hoc et
propter eam
mo et dixit ei **Domine** qui habet
ex aqua hac faciet iterum **omni** ac
Ubi ex aqua qua ego dabo
ei non faciet iterum **Sed** aqua
qua ego dabo ei fiet in eo fons
aque salientis in vitam eternam
Respondit ad eum mulier **Domine** da michi
aquam hanc ut non sitiam neque
veniam huc haurire **Dixit** ei **Iesus**
Vade voca virum tuum et veni huc
Respondit mulier et dixit **Domine** habeo
virum **Dixit** ei **Iesus** **Bene** dixisti
quia non habeo virum **Quia** enim
vires habuisti **Et** nunc quem ha-
bes non est tuus vir **Hoc** vere
dixisti **Dixit** ei mulier **Domine** video
quia propheta es tu **Quia** pater noster
in monte hoc adorauerunt et vos
dicatis quia in Iherosolimis est locus ubi
adoramus oportet **Dixit** ei **Iesus**
mulier crede michi quia venit
hora quando neque in monte hoc neque
in Iherosolimis adorabitis patrem
vos adoratis quod nescitis **Ios**
adoramus quod scimus quia
salus ex iudeis est **Sed** venit
hora et nunc est quando veri adorato-
res adorabunt patrem in spiritu
et veritate **Nam** et pater tales
quos qui adorant eum **Spiritus** est
deus et eos qui adorant eum in
spu et veritate oportet adorare
Dixit ei mulier **Sed** quia mes-
sas venit qui dicitur **Christus** **Cum**
ergo venerit ille nobis annun-
ciabit omnia **Dixit** ei **Iesus** ego

269
sum et loquor tecum **Et** continuo
venerunt discipuli eius et mirati
sunt quia cum muliere loquebatur
Memo tamen dixit **Quid** quæris
cum ea **Reliquit** ergo ydria sua
mulier et abiit in civitatem et dicit
illis hominibus **Venite** et videte
hominem qui dixit michi omnia
quæcumque feci **Numquid** ipse **Christus**
Expierunt ergo de civitate et vene-
runt ad eum **Interrogabat** autem eum dis-
cipuli dicentes **Salvi** manduca-
re autem dixit eis **Ego** cibum habeo
manducare quem vos nescitis **Dice**
bat ergo discipuli ad invicem **Tu**
quid aliquis attulit ei manducare
Dixit eis **Iesus** **Meus** cibus est ut fa-
ciam voluntatem eius qui misit
me ut perficiam opus eius **Nonne**
vos dicitis quod adhuc quatuor
menses sunt et messis venit **Hæc**
dixit vobis **Peccate** oculos vestros
et videte regiones quia alle-
sæ iam ad messem **Et** qui metit
mercedem accipit et congregat
fructum in vitam eternam **Et** qui
seminat simul gaudeat et qui
metit **In** hoc et enim est verbum
verum quia alius est qui seminat
et alius est qui metit **Ego** misi
vos metere quod non laborastis
Alii laboraverunt et vos in labo-
re corpore introistis **Ex** civitate
autem illa multi crediderunt in eum **sama-**
ritanorum **propter** verbum mulieris testimo-
nii **phibentis** **Quia** dixit in omnia
quæcumque feci **Cum** venissent ergo
ad illam samaritani rogaverunt

et tibi tolle grabatū tuū
 respondit ei qui m. f. et p.
 illi m. dixit tolle grabatū
 tuū et ambula. Interrogauerunt
 autē eū quia est ille q. q. dixit
 Tolle grabatū tuū et am-
 bulā. Et ait q. sanus factus suat
 et crebat quib. esset. Ihesus autē
 declinavit a turba constituta
 in loco. Postea mixtus ē cum ihs
 in templo et dixit illi. Bre-
 sanus factus es iam noli peccare
 ne deterius tibi aliquid cōtin-
 gat. Respondit illi homo et nūcia-
 vit iudeis quia ihs esset qui
 fecit eū sanū. Propterea persequantur
 iudei ihsē q. hec faciebat in
 sabbato. Ihesus autē respondit eis
 pater meus usq. modo opat-
 et ego operor. Propterea q. magis
 quēbat eū iudei miterent quia
 nō solum soluebat sabbatū sed
 et patrem suū dicebat deū eū
 lem se faciens deo. Respondit itaq.
 ihs et dixit eis. Amen amen
 dico vobis. Non p. filius a se
 facit quidq. nisi quod videt
 patrem facientem. Quicūq. ei
 ille fecerit hec et filius similiter
 faciet. Pater enim diligit filium
 et omnia demonstrat ei que ipse
 facit et maiora hīs demonstra-
 bit ei opa ut vos miremini. Si-
 cut enim pater suscitavit mor-
 tuos et vivificat sic et filius

quos vult vivificare neq. ei p.
 iudicat quicq. sed iudiciū omne
 Dedit filio ut omēs honorificet
 filium sicut honorificat patrem
 Qui nō honorificat filium nō
 honorificat patrem qui misit illum
 Amen amen dico vobis quia q.
 verbum meū audit et credit ei
 q. me misit habet vitā etnā
 et iudiciū nō venit sed tñsit
 a morte in vitā. Amen amen
 dico vobis quia venit hora et
 nūc est qn. mortui audient vocē
 filij dei. Et qui audierit vivet
 Sicut enim p. habet vitā in se
 metipso sic dedit et filio vitam
 habē in semetipso. Et p. pacem
 dedit ei iudicē scire quia filius
 hōis est nolite mirari hoc q.
 venit hora in qua omēs qui in
 nivumētis sunt audient vocem
 eius et qui audierit vivet et
 p. debet qui bona fecerunt vite
 p. resurrectionem vite qui v. mala
 egerunt in resurrectione iudicij
 Non possū ego a meipso facere
 quidq. sicut audio iudico et iudi-
 cium meū iustum est. Quia nō que-
 ro voluntatē meā sed voluntatē
 eius q. misit me. Si ego testis
 p. hōis de me testimonij meū nō
 est verū. Alius ē q. testimonij
 p. hōis de me et p. quia verū
 est testimonij quod p. hōis de me
 Vos misistis ad iohannem et
 testimonij p. hōis veritati. Ego

autem non ab homine testimonium accipio
sed hec dico ut vos salui sitis. Erat
enim lucerna ardens et lucida. Vos
autem nolistis consulere ad hanc
et lucem eius. Ego autem habeo testimo-
nium maius iohanne. Opera enim que
dedit michi pater ut perficiam
ea. Ipsa opera que ego facio tes-
timonium perhibent de me quia
pater me misit. Et qui misit me
per ipse testimonium perhibuit de me.
Neque vocem eius unquam audistis
neque speciem eius vidistis. Et unum
eius non habetis in vobis manens
quia que misit ille huc vos
non credidistis. Cruciamur scrip-
tum quia vos putatis in ipso
vitam eternam habere et ille scit
que testimonium perhibent de me et
non voluit venire ad me ut vitam
habeatis. Claritate ab hominibus
non accipio sed cognovi vos quia
dilectione dei non habetis in vo-
bis. Ego veni in nomine patris mei
et non accepistis me. Si alius
venierit in nomine suo illi acci-
pietis. Quomodo potestis vos
credere qui gloriam ab invicem
accipitis. Et gloria que a solo deo
est non queritis. Nolite putare
quia ego accusaturus sum vos
apud patrem. Est qui accusat vos
moyses in quo vos speratis.
Si enim crederetis moysi crede-
tis forsitan et michi. De me enim
ille scripsit. Si autem illius litteras
non creditis quomodo videri meis credetis.

Post hec autem abiit. **Cap. vi**
Ihesus transiit in galilaeam quod

est tiberiades et pagus capharnaum
multitudo magna quae seque-
batur signa que faciebat super
aquas qui infirmabantur. Erant
ergo in monte ihesus et ibi sedebat
cum discipulis suis. Erat autem
proximum pascha dice festus in
deorum. Cum sublevarisset ergo oc-
ulos ihesus et vidisset quia mu-
ltitudo magna venit ad eum di-
xit ad philippum. Unde emen-
tem panes ut manducet huiusmodi.
Ihesus enim sciebat quid esset factu-
rus. Respondit ei philippus. Duce-
torum denariorum panes non suffi-
ciunt eis ut unusquisque modicum
quid accipiat. Dicit unus ex
discipulis eius andreas frater
symonis petri. Est puer unus
hic qui habet quinque panes orde-
aceos et duos pisces sed hec quod
sunt in tantum. Dixit ergo ihesus
facite homines discubere. Erat
autem fenum multum in loco. Disce-
bunt ergo viri. Ihesus qui quinquaginta
milia. Accipit ergo panes
ihesus et cum gratias egisset disci-
buit discubentibus. Similiter
et de piscibus quantum volebat.
Et cum impleti sunt dixit disci-
pulis suis. Colligite que super-
pauerunt fragmenta ne pereant.
Collegerunt ergo et impleve-
runt octo copiosos fragmen-
torum ex quinquaginta panibus orde-
aceis que superfuere huiusmodi qui
manducaverunt. Illi ergo homines

sed fecerat p[er]g[ressu]m
d[icitur] quia hic exire
qui venturus e[st] in m[un]du[m]
I[stus] g[er]m[an]u[m] cu[m] cognovisset quia
venturi essent ut rapent eu[m]
facient eu[m] regem fugit itez
more ipe solus ut at p[er]v[en]it
em e[st] descendit discipuli
ad m[ar]e et cu[m] asce[n]disset
navi venerunt t[ra]nsmar[ine] i[n] ch[ana]n[an]
Et tenebre facte i[n]a
erat et no[n] veneat ad eos ih[esu]s
mare at vento magno flate
exurgebat Cu[m] remigassent g[er]m[an]u[m]
q[ui] stadia xxx aut xxxv videret
ih[esu]m ambulante sup[er] m[ar]e et
p[ro]xim[am] navi fici timuerunt Ille
aut[em] dixit eis Ego su[m] nolite
time[re] Voluerunt ergo accipe
eu[m] in navi et statim fuit navis
ad tra[m] qua ibant T[er]cia die
turba que stabat t[ra]nsmar[ine] vidit
quia navicula alia non erat
ibi nisi vna et quia no[n] m[is]isset
cu[m] discipulis suis ih[esu]s in nave
sed soli discipuli eius abissent
T[er]cia v[er]o sup[er]venit naues a
tyberide iuxta locu[m] ubi m[an]du
caverat pane[m] g[ra]tis agentes
d[omi]n[u]s Cu[m] ergo vidisset turba q[uod]
ih[esu]s no[n] esset ibi neq[ue] discipuli
eius ascenderu[n]t naviculas et
veneru[n]t capharnaum quentes
ih[esu]m Et cu[m] invenissent eu[m] t[ra]nsmar[ine]
dixeru[n]t ei Rabbi q[ui]n[on] huc venisti
Indit eis ih[esu]s et dixit Amen
amen dico vob[is] Qu[er]itis me

non quia vidistis signa sed quia
mi ducastis ex pambus et p[er]v[en]it
v[er]o estis Opam non cibum q[ui]
perit sed q[ui] p[er]manet i[n] vita eter[na]
nam que filius ho[m]i[n]is vobis dabit
tunc em p[ro]p[ter] signavit deus Dixit
ergo ad eu[m] Quid faciem[us]
ut opemur opa dei Indit ih[esu]s
et dixit eis Hoc e[st] opus dei ut
credatis in eu[m] quem misit ille
Dixeru[n]t ergo ei Quid ergo tu
facies signu[m] ut videamus et cre
damus tibi quod oparis p[ro] nob[is]
nostri mana manducaueru[n]t
in deserto sicut scriptu[m] e[st] panem
de celo dedit eis manducare
Dixit ergo eis ih[esu]s Amen ame[n]
dico vobis Non moyses dedit
vobis panem de celo sed pater
meus dat vobis pane[m] de celo
veru[m] pane[m] em dei e[st] q[ui] desce[n]
dit de celo et dat vita[m] m[un]do Dixit
ergo g[er]m[an]u[m] ad eu[m] Dne semp[er] da nob[is]
pane[m] huc Dixit at eis ih[esu]s
Ego su[m] pane[m] vite Qui venit
ad me no[n] esuriet Et q[ui] credit
in me no[n] faciet v[er]gu[m] Sed dixi
vobis quia et vidistis me et no[n]
creditis Ame[n] quod dat michi
pater ad me venit et eu[m] q[ui] venit
ad me no[n] eiciat foras Quia desce[n]
dendi de celo no[n] ut facia[m] voluta
tem mea[m] sed volutate[m] mea[m] e[st]
q[ui] misit me Hec e[st] at volutab
eius qui misit me ut o[mn]e quod
dedit michi no[n] p[er]dam ex eo sed
resuscitem illud i[n] novissimo die

Hec e aut volutat pte mei q
miste me ut ois q videt et
credit in eu habeat vitam etna
et ego resuscitabo eu i nouis
die. **M**urmurabat ergo iudei
de illo quia dixisset **E**go su pa
nis qui de celo descendi et dice
bat. **N**one hic est ihus filius
Joseph? **Q**ui nos nouim? prem
et malte quomo g^o dicit hic q
de celo descendi. **R**edit ergo ihc
et dixit eis. **N**olite murmure
in inuice. **N**emo pt venire ad me
nisi pater q misit me traxerit
eu et ego resuscitabo eu i nouis
simo die. **E**st scriptu in prophetis
Et erut omes docabiles dei
omib qui audiuit et didicit. **V**enit
ad me. **N**on quia prem vidit
quisq nisi is qui est a deo hic
vidit prem. **A**men amen dico uob
qui credit i me h^o vita eterna
Ego su panis vite ptes vri
manducauerunt mana in deserto
et mortui sunt. **H**ic est panis de
celo descendens et si quis ex ipo
manducauerit no morietur. **E**go
su panis viuus q de celo descendi
si quis manducauerit ex hoc
panis uiuet in etnu et panis
que ego dabo caro mea e pnu
di vita. **P**itigabat ergo iudei ad
inuice dicentes. **Q**uomo pt hic
nobis carne sua dare ad man
ducandu. **D**ixit ergo eis ihus
Amen amen dico vobis. **R**isi
manducaueritis carne filij
h^ois et biberitis e⁹ sanguine

no i. **H**ec dicitur. **E**go su panis
manducauerunt mana et biberunt
manu sanguine h^ois de vita et
na et ego resuscitabo eu i nouis
simo die. **C**aro em mea ven
est abis et sanguis meus
est potus. **Q**ui manducauerit
carne et bibit meu sangui
in me manet et ego in illo. **Q**
aut misit me viues pte et
vius pte paterem et q manu
cat me et ipe uiuet pte me
Hic est panis qui de celo desc
dit. **N**on sicut manducauerunt
pres vri mana et mortui sunt
qui manducat hic panis uiuet
in etnu. **H**ec dixit in synagoga
docens in capharnaum. **M**ulti g^o
audientes ex discipulis e⁹ dix
erunt. **F**urios est hic sermo quia
pt eu audire. **S**ciens ac ihc
apud semetipm quia murmura
rent de hoc discipuli e⁹ dixit
eis. **H**oc vos scandalizat. **S**i go
videritis filiu h^ois ascenden
tem vbi erat pater. **S**piritus est
q viuificat caro non potest
quidq. **V**erba que locutus su
vobis sps et vita sunt. **S**ed
sunt quida ex vobis qui non
credunt. **S**ciebat em ab inicio
ihus qui essent credentes et quis
traditurus esset eu. **E**t dicebat
pater dxi vobis quia nemo
potest venire ad me nisi fuerit
ei datu a pte meo. **E**o hoc ml
ti discipulos eius abierunt rel
et ia no cu illo ambulabat. **D**ixit

penapes quia hic est
hic scimus unde sit. Et clamabat
ergo docens in templo iherosolymorum et
dicens **E**t me scitis et unde sum
scitis et amicum non veni sed e
verus que vos non scitis. **E**go
scio enim quia ab ipso sum et ipse me
misit. **Q**uerbant ergo eum app
rehendere et nemo misit in illud ma
nus quia non ducebat eos. **E**rgo
de turba autem multi crediderunt in
eum et dicebat **C**ristus cum vene
rit nunquid plura signa faciet
quam hic facit. **J**udicant pharisei
turba immunitate de illo. **H**ec
Et miserunt principes et phari
seos misit ut apprehenderent eum.
Dixit ergo illis **A**d hoc mo
dicum tempus vobis sciam et vado
ad eum qui misit me. **Q**ueritis
me et non invenietis et ubi sum
ego vos non potestis venire. **I**po
crite ergo iudei ad semetipsos
Quo hic iturus est quia non
inveniemus eum. **Q**uod in dis
positione gentium iturus est doc
turus gentes. **Q**uod est hic sermo
que dixit queritis me et non
invenietis et ubi sum ego vos non
potestis venire. **I**n novissimo
autem die magno festivitatis sta
bat illis et clamabat dicens
Si quis sitit veniat ad me et
bibat. **Q**ui credit in me sicut dicit
scriptura flumina de ventre eius fluent
aque viue. **H**oc autem dixit de spiritu
que accepturi erant credentes
in eum. **N**on ducebat spiritus datus

quia illud non dicitur. **E**t
cristianus. **E**t illa autem dicitur
audiret quod sermones eius
dicebantur. **H**ic est autem cristus
de iudea autem dicebantur. **Q**uod
a galilea properat. **V**erum **N**one
tura dicitur. **Q**uia ex semine da
vid et bethlehchem capite ven
cat dauid. **V**erum properat. **D**issen
itque facta est in turba propter eum.
Quia autem ex phariseis vole
bant apprehendere eum sed non
misit manus propter illud. **V**enit
ergo mistri ad pontifices et
phariseos et dixerunt eis illi.
Quia non adduxistis eum. **E**nde
runt mistri. **Q**uod sic locutus
est homo sicut hic homo. **E**nderunt
ergo eis pharisei. **Q**uod et
vos seducti estis. **Q**uod aliqui
ex principibus credit in eum aut
ex phariseis sed turba hec que
non novit legem maledicti
sunt. **D**icit nicodemus ad eos
ille qui venit ad eum nocte qui vult
eum ex ipso. **Q**uod lex vult
iudicare hominem nisi audierit
ab ipso patrem et cognoverit quid
faciat. **R**esponderunt et dixerunt
ei. **Q**uod et galileus es scimus
tamen quia propheta a galilea non
surgit et reversi sunt unusquisque
in domum suam. **CAP. VIII...**

Ihesus autem prexit in monte
soluendi et diluculo iterum
in templum et omnis populus venit ad

cu et p[ro]phetas. d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
 aut[em] p[ro]phetas et p[ro]phetas multi
 in m[un]do adu[er]sus d[omi]n[u]m et
 p[ro]phetas et in m[un]do et d[omi]n[u]s
 et p[ro]phetas. In lege aut[em] moyses
 m[un]dauit nobis h[uius] lapide[m]
 Tu ergo quid d[omi]n[u]s. Hec aut[em] d[omi]n[u]s
 et p[ro]phetas cu ut posset accu
 p[ro] cu. H[uius] aut[em] m[un]das se d[omi]n[u]s
 su digno scribebat in t[em]p[or]e. Tu
 at p[ro]phetas m[un]dantes cum
 erexit se et dixit eis. H[uius] sine
 p[ro] est v[er]u[m] p[ro]m[issu]m i illa lapide
 mittat. Et it[er]u[m] se m[un]das p[ro]p[ter]
 bat in t[em]p[or]e. Audietes aut[em] v[er]u[m] p[ro]
 v[er]u[m] exiebat. Incipietes a se
 moribus et illis remane[re] sola
 et m[un]das in medio stans. Priges
 at se illis dixit ei. Mulier vbi
 sue qui te accusabat. Nemo te
 conde[m]nauit q[uod] dixit. N[on] d[omi]n[u]s
 Dixit at ei illis. Nec ego te co
 n[de]m[na]bo. Vide et amplius noli
 peccare. H[uius] ergo locutus e
 eis illis dicens. Ego su[m] lux m[un]di
 Qui sequit[ur] me n[on] ambulabit
 in tenebris sed habebit lume[n]
 vite. Dixit ergo ei pharisei
 Tu de q[uo] t[em]p[or]e testiom[oniu]m p[ro]p[ter]
 testiom[oniu]m tuu[m] n[on] est. H[uius] d[omi]n[u]s
 dixit eis. Et si ego test
 imom[oniu]m p[ro]p[ter] de me ip[s]o. Veru[m]
 est testiom[oniu]m me[u] quia p[ro]p[ter] vnde
 veni et quo vado. Ego. Vos aut[em]
 nescitis vnde venia[m] aut[em] q[uod] vada[m]
 Vos s[ecundu]m carne[m] iudicatis ego n[on]

iudicatis. H[uius] d[omi]n[u]s. Ego iudicabo ego iudi
 ca[m] me[u]m. H[uius] d[omi]n[u]s. Quia solus n[on]
 su[m] sed ego et qui me misit pater
 et in lege v[er]u[m] p[ro]p[ter] e[st] q[uod] duos
 hom[inu]m testiom[oniu]m. Veru[m] est. Ego su[m]
 q[uod] testiom[oniu]m p[ro]p[ter] de me ip[s]o et
 testiom[oniu]m p[ro]p[ter] de me q[uod] misit
 me p[ro]p[ter] d[omi]n[u]s. Ergo ei vbi est
 p[ro]p[ter] tuus. H[uius] d[omi]n[u]s. Nec me
 facitis nec p[ro]p[ter] me[u]m. Si me fa
 citis forsitan et p[ro]p[ter] me[u]m fa
 citis. Hec v[er]u[m] locutus e[st] i g[ra]tiis
 facio docens i t[em]p[or]e. N[on] d[omi]n[u]s
 cu quia nec d[omi]n[u]s v[er]u[m] h[uius] eius
 Dixit ergo it[er]u[m] eis illis. Ego
 vado et queritis me et in p[ro]p[ter]
 v[ro] moriem[ur]. Quos ego vado uos
 n[on] potestis venire. H[uius] d[omi]n[u]s. G[ra]tias
 ei iudei. Tu quid m[un]das facit semet
 ip[s]u[m] quia d[omi]n[u]s quo ego vado v[er]u[m]
 n[on] potestis venire et d[omi]n[u]s eis
 Vos deorsu[m] estis ego de sup[er]is
 su[m]. Vos de m[un]do hoc estis ego
 n[on] su[m] de hoc m[un]do. Dixit g[ra]tias vobis
 quia moriem[ur] in p[ro]p[ter] v[ro]s. Si ei
 n[on] credidistis quia ego su[m] morie
 mi in p[ro]p[ter] v[ro]s. H[uius] d[omi]n[u]s. Ergo ei
 Tu qui es. Dixit eis illis. H[uius] d[omi]n[u]s
 p[ro]p[ter] qui et loquor vobis. Multa
 habeo de vobis loqui et iudicare
 sed qui misit me verax e[st] et ego
 que audiui ab eo loquor i m[un]do
 et n[on] cognouit quia p[ro]p[ter]
 eis dicebat de u[er]o. Dixit g[ra]tias eis
 illis. Tu exaltaueris filiu[m]
 ho[m]i[nu]m tunc cognoscetis quia ego
 su[m] et a me ip[s]o facio nihil. H[uius] d[omi]n[u]s
 sicut docuit me p[ro]p[ter] h[uius] loquor

et qui me misit mecum esse
non relinquit me solus quia ego
que placita sunt ei facio semper
Hec ille loquens multa crediderunt
in eu. Dicebat ergo illis ad eos
qui crediderunt in eu iudeos. Si
vos manseritis in sermone meo
vos discipuli mei eritis et cog-
noscetis veritatem et veritas libe-
rabit vos. Respondere ei. Semel
abrahæ sumus et nemini seruimus
vniquam et quomodo tu dicis liberi
eritis. Respondit eis. Illud amen
amen dico vobis. Quia omnis
qui facit preceptum suum est pater
seruus. Sed non manet in domo
in eternum sed filius manet eternum
Si ergo vos filius liberauerit
vos liberi eritis. Scio quia filii
abrahæ estis sed queritis me in-
terficere quia sermo meus non
capit in vobis. Ego quod vidi
apud patrem loquor et vos que vi-
distis apud patrem vestrum facitis.
Respondit et dixerunt ei. Quia pater
abrahæ est. Dixit eis. Illis. Si
filii abrahæ estis opera abrahæ
facite. Nunc autem queritis me in-
terficere hominem qui veritatem vobis
locutus sum quam audiui a deo
hoc abrahæ non fecit. Vos facitis
opera patris vestri. Dixerunt itaque ei.
Nos ex fornicatione non sumus
nati vni patrem habemus deum. Dixit
ergo eis. Illis. Si deus pater
esset diligere etiam me. Ego

enim quod deus pater meus est
enim amicus vestrum sed deum
meum et quare loquens mecum
non cognoscitis quia non potest
audire sermonem meum. Vos enim
pater diabolo estis et desideria
patris vestri vultis facere. Ille qui
tota eadem ab initio et in veritate
non stetit quia non est veritas
in eo. Tu loquens mendacium
quoniam loquor quia mendax est
et pater eius. Ego autem per veritatem
dico non creditis michi. Et dice-
bat illis turba iudeorum.
Quis ex vobis arguet me de
patre. Si veritatem dico vobis
quare non creditis michi. Qui
est ex deo verba dei audit. Propter
vos non auditis quia ex deo non
estis. Respondit ergo iudei et dix-
erunt ei. Nunc benedicimus tibi
quia sanctitatem es tu et demo-
nium habes. Respondit illis. Ego de-
monium non habeo sed honorifico
patrem meum et vos inhonoratis
me. Ego autem non quero gloriam meam
Est qui querat et iudicet. Amen amen
dico vobis. Si quis sermonem meum
suauiter morte non videt in
eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc
cognouimus quia demonium habes.
Abrahæ mortuus est et ipse mor-
tuum patet et tu dicis. Si quis sermo-
nem meum suauiter morte non gustat mor-
te eternam. Numquid tu maior
es patre meo abrahæ qui mortuus

etate habet ipse de se loquitur
hec dixerunt pentes et qui crederent
iudeos. **T**a ei conspiciunt
iudei ut si quis ei confiteretur
ipsum extra synagoga fieri. **P**entes
eius dixerunt quia etate
habet ipsum interrogate. **V**ocavit
autem se rursus hominem qui fuerat
cecus et dixerunt ei. **S**a gratia deo
Nos scimus quia hic homo peccator
est. **D**ixit ergo ille. **S**i peccator
est nescio. **S**onid pro quia cecus
tu essem modo video. **D**ixerunt
ergo illi. **Q**uid fecit tibi quomodo
aperuit tibi oculos. **R**espondit eis
dixi vobis in et audistis quid
iterum voluit audire. **N**unquid et
vos istius discipuli eius fieri
male dixerunt ei et dixerunt. **T**u dis-
cipulus illius pro. **N**os autem moysi
discipuli sumus. **N**os scimus quia
moysi locutus est deus. **H**ic autem
nescimus unde sit. **R**espondit ille ho-
mo et dixit eis. **I**n hoc ei mirabile
est quod vos nescitis unde sit et ape-
ruit oculos meos. **S**emine autem
quia peccatores deus non audit. **S**ed
si quis dei cultor est et voluntate
eius facit. **H**ic exaudit. **A**postoli
non est auditu quia aperuit quod
oculos cecis nati nisi esset hic
a deo non potuit facere quicquam. **I**n-
dixerunt et dixerunt ei. **I**n peccatis
natus es totus et tu doces nos
et eiecerunt eum foras. **A**uduit
ille quia eiecerunt eum foras et
cum imminisset ei dixit ei. **T**u es
dies in filius dei. **R**espondit ille et dixit

Quid est dicitur. **I**n vultu
dixit ei illud et vidit ei cecus qui
loquitur cum ipse qui. **E**t ille ait
et credo dicit et perdidit adomum
eum. **D**ixit ei illud. **I**n iudicio
in hunc mundum veni ut qui non
videt videat et qui videt ca-
phant. **E**t audierunt ex phariseis
et qui cum ipso erant et dixerunt ei.
Nunquid et nos cecis sumus. **R**espondit
eis illud. **S**i cecis essetis non ha-
beretis peccatum. **N**unc vero dicatis quod
videmus peccatum vestrum manet.

Amen amen dico vobis qui
non intrat per ostium in ovile
omnium sed ascendit aliunde ille
fuit et latro. **Q**ui autem intrat
per ostium pastor est omnium. **H**uius osti-
um aperit et oues vocat et au-
diunt. **E**t ipse oues vocat nomina
eius et educit eas. **C**um autem ipse
oues emisisset an eas vadit et
oues illi sequuntur quia sciunt vo-
cem eius. **A**lienu autem non sequitur
sed fugit ab eo quia non novit
vocem alienorum. **H**oc puerbum dixit
eis illud. **I**lla autem non cognoverunt
quid loqueretur eis. **D**ixit ergo eis
iterum illud. **A**men amen dico vobis
quia ego sum ostium omnium. **A**ntes
quotquot venerunt fures sunt et la-
trones sed non audierunt eos oues.
Ego sum ostium per me si quis intraverit
salvabitur. **E**t ingredietur
et egredietur et pasca iumentorum
suum non venit nisi ut furem et mac-
tet et perdat. **E**go vero ut vitam
habeant et habundantiam habeant.
Ego sum pastor bonus. **B**onum pastor

dicitur. **O**vis in suis **her-**
 emis. **I**am et qd no e pastor cu
 no sit ouis ppe videt lupu veni
 te et dimitte oues et fugit lupus
 rapit et dissipat oues. **M**ercedem
 ut fugit quia mercedem et non
 pmet ad eu de ouibus. **E**go su
 pastor bonus et cognosco oues
 meas et cognoscat me mee. **S**i
 aut nouit me pr et ego agnosco
 prem et aiam mea pono p ouibz
 meis. **E**t alias oues habeo que
 no sut ex hoc ouili et illas optet
 me adducere et vocem mea audiet
 et fiet vna ouile et vna pastor
 ptra me pr diligit quia ego
 pono aiam mea et iterp assumo
 ea. **N**emo tollit ea a me sed eo
 pono ea a me ipo ptra habeo
 ponendi ea et ptra habeo iterp
 sumendi ea. **H**oc madatu acci
 pi a pre meo. **D**issensio iteru
 sta est in iudeos ptra fmoes
 qd dicebat aut multa ex ipis
 demoniu habet et insant quid
 eu auditis. **A**lii dicebant hec u
 non sut demoni habetis. **M**uch
 demoniu pr rector oculos apire
Afacta sut ac enema nrmis
 et hyemps cad et ambulabat
 ihus in templo in porticu salom
 Circudederunt ergo eu iudei et di
 cebat ei. **A**uouit aiam meam
 tollis. **S**i tu es xpus dic nobis
 palat. **R**ndit eis ihus. **S**oquor uo
 bis et no creditis. **A**pa que ego
 facio in nomine pris mei hec testi
 moniu pfilent de me sed uos
 non creditis quia no estis ex

e. **O**vis mei. **O**ues mee uocem
 mea audiet et ego cognosco eas
 et psequit me et ego uita etna
 do eu et no pibit metru et no
 rapiet eas quisq de manu mea
 pater meus quod dedit m manu
 omnibz et neo pr rupe de manu
 pris mei. **E**go et pr vnu sum.
Eustulert ergo lapides iudei ut
 lapidaret eu. **R**ndit eis ihus. **M**l
 ta opa bona ostendi uob ex pre
 meo qpt quod eoz opus me la
 pidant. **R**ndit ei iudei. **D**e bono
 opem non lapidam te sed de blas
 phemia et quia tu ho cu sis fa
 cis teipm deum. **R**ndit eis ihus. **D**
None scriptu est in lege vna quia
 ego dixi di estis. **S**i illos dixit
 deos ad quos fmo dei factus e
 no pr solui scripta que pr scripta
 uit et misit in mundu. **V**os dicit
 quia blasphemias quia dixi filij
 dei su. **S**i no facio opa pris mei
 nolite crede michi. **S**i aut facio
 et si michi no uolite crede opibz
 credite ut cognoscatis et credatis
 quia pr in me e et ego in patre.
Ducebat ergo eu apprehendere
 et exiuit de templo eoz. **E**t abiit
 iteru in iordanem in eu locu ubi
 cat iohanes baptizans pnu et
 mansit illic. **E**t mlti uenerunt ad eu
 et dicebat quia iohes quide signu
 facie in illu. **M**ia aute quecuq
 dixit iohanes de hoc uca erat
 et mlti crediderunt in eu. **C**xi
Erat ac quida lagruos laza
 rub a bethsania castello maie

et martha sororis eius **M**artha
at ead que vixit dnm conge
et excepit pedes eius capill
cuius fr lazarus infirmabatur
Miserunt ergo sorores eius ad eu
dicentes **D**ne ecce que amas in
firmat **A**udiente at ihus dixit
eis **I**nfirmas hec no est ad
mortem sed p gla dei ut glorificetur
filius dei p eu **D**iligebat
at ihus martha et sorore eius
maiam et lazaru **E**t ergo au
diunt quia infirmabat tunc qui
dem mansit in eode loco duobus
diebus **D**em de dicit discipulis
suis **V**enimus in iudea iterum **D**icit
ei discipuli **V**abias hic quere
bas te iudei lapidant et iterum
vadis illuc **R**espondit ihus **N**one
p q hoc sunt diei si quis abula
uerit in die no offendit qz luce
huius mundi videt **Q**ui at ambu
lauit in nocte offendit quia
lux no est ei **H**ec ait **E**t post q
dicit eis lazarus iacens ne dor
mit sed vado ut a populo exsus
citam eu **D**isputat g discipuli
eius **D**ne si dormit saluus est
dixit at ihus de morte eius
Alli at putauerunt qz de dormi
tione populi dicit **T**unc ergo dixit
eis ihus manifeste **L**azarus mor
tuis est **S**ed gaudeo ppter uos
ut credatis qm no erit ibi sed
eam ad eu **D**icit ergo tho
mas qui de didimus ad codisti
pulos **V**enimus et nos ut mori

am ad eu **V**enit eu quatuor
mouimento habente **E**nt at
bethania i iherosolima qz stans
xv **M**ulti at ex iudeis venerunt
ad martha et maria ut con
soleretur eas de fr suo **M**artha
ergo ut audiuit quia ihesus
venit occurrat illi **M**aria at domum
sedebat **D**ixit ergo martha
ad ihm **D**ne si fuisset hic fr
meus no fuisset mortuus **E**t
et nuc scio quia quecuqz popu
lus a deo dabit tibi deus **D**icit
illi ihus **R**esurget fr tu **D**icit
ei martha **S**cio quia resurget
in resurrectione in nouissimo die **D**i
cit ei ihus **E**go su resurrectione et
vita **Q**ui credit in me etia si
mortuus fuerit uiuet **E**t ois q uiuit
et credit in me no morietur i
eternu **C**redis hoc **D**icit illi **N**ay
Dne **E**go credidi qz tu es xpus
filius dei uiui qui in hac mundu
venisti **E**t at hoc dixisset abne
ipa et vocauit maria sororem
sua plene dicens **A**ngre adest et
vocat te **I**lla at ut hoc audiret
surripit cito et venit ad eu **N**o
du em veniebat ihus i castellu
sed ead ad huc in illo loco ubi
occurrat ei martha **I**udei igit
qui erant cu ea in domo i con
solatione ea cu uidisset maria
quia cito surripit et exiit secu
ti sunt ea dicentes **Q**uia vadit
ad mouimentu ut placeat ibi **M**aria

ergo cum misisset eum et illi
videns eum cecidit ad pedes eius et
dixit ei Domine si fuisset hic scire me
non fuisset mortuus. Iesus ergo
ut vidit eum plorantem et iudeos qui
venierunt cum ea plorantes istemut
seipsum et turbavit seipsum et dixit
ibi posuistis eum. Dicit ei Domine
non et vide et lacrimatus est Iesus
dixit ergo iudei Ecce quomodo
amabat eum. Quidam autem ex ipsis
dixerunt Non potuit hic qui aperuit
oculos cecis nati fieri ut et hic non
moreretur. Iesus ergo rursus stre
nuenter in semetipso venit ad mo
numetum. Erat autem spelunca et la
pis suppositus erat ei. Tunc Iesus
tolle lapidem. Dicit ei moritua
pora eius qui mortuus fuerat. Tunc
ia scietis quadragesimam. Item est
dicit ei Iesus. Nonne dixi tibi quoniam
si credideris videbis gloriam dei. Tu
lectus ergo lapidem. Iesus autem
elevatis sursum oculis dixit pater
graves ago tibi quoniam audisti me. Ego
enim sciebam quia semper me audis.
Sed propter populum qui circumstat dixi ut
credant quia tu me misisti. Hec
autem dixisset voce magna clama
vit. Lazare veni foras et statim posuit
qui fuerat mortuus ligatus pedes
et manus nistibus et facies illius
sudans erat ligata. Dicit eis Iesus
Soluite eum et fomite abire. Mul
ti ergo ex iudeis qui venerant
ad maria et videtur que fecerat
audierunt in eum. Quidam autem ex
ipsis abiit ad phariseos et

276
dixit eis que fecit Iesus. Tunc
legerunt ergo pontifices et pharisei
et ceteri consilium aduersus ipsum et dice
bat Aliud facimus quia hic homo
multa signa facit. Si dimittimus
eum sic omnes credent in eum. Et ve
nit metum romani et tollit in eum locum
et gentem. Unus autem ex ipsis cayphas
nomen cuius esset pontifex annis illius
dixit eis. Vos nescitis quidqua
ner cogitatis quia expedit vobis
ut unus homo moriatur pro populo et non
tota gens peccet. Hoc autem a se met
ipso non dixit sed cui esset pontifex
annis illius prophetavit quia ille homo
moriaturus erat pro gente. Et non tamen
pro gente sed ut et filios dei qui
erant dispersi congregaret in unum.
Ab illo ergo die cogitauerunt
ut interficerent eum. Iesus ergo iam
non in palatio ambulabat apud
iudeos sed abiit in regionem iudee
deportum in ciuitate que dicitur effrem
et ibi morabatur cum discipulis suis
prope iudam autem erat pascha et ap
prouerunt multi ierosolima de regi
one ante pascha ut sanctifica
rent seipsum. Conueriebant ergo
ihesum et colloquebantur ad
inuiam in templo stantes. Quod
putatis quia non venit ad die
festum. Erat autem pontifices et pharisei
et ceteri conspirati et fecerant ma
datum ut si quis cognouit ubi sit
inducat ut apprehendant eum. **CXII**
Ihesus ergo ante sex dies pasche
venit bethania ubi fuerat

lazarus mortuus que suscitatus
ihesus fecerat at ei cena ibi et
martha ministrabat lazarus
vnu erat ex discipulis eius
co **M**aria ergo accepit libram
unguenti nardi pistici preciosi
et unxit pedes ihesu et terpsit
illis suis pedes eius et domus
impleta est ex odore unguenti
ergo vnus ex discipulis eius
dixit scarioth qui erat cu
diturus **Q**uare hoc unguentum
non venit tridacis denariis et
datus est egenis dixit ad hoc
non quia de egenis pertinebat ad
eum sed quia scis eam et loculos
habens ei que mittebantur
pertinebat dixit ergo ihesus **O**me illa
ut in die sepulture mee seruet
illud pauper enim semper habet
vobiscum me autem non semper habebit
Cognouit ergo turba multa ex
iudeis quia illic est et venerunt
non propter ihesum tamen sed ut lazarus
viderent que suscitauit a mortuis
Cogitauerunt autem principes sacer
dotum ut et lazarus interficerent
quia multi propter illud abibant
ex iudeis et credebant in ihesu
Intrastim autem turba multa
que veniebat ad diem festum cum au
dissent quia venit ihesus iudeis
solima accepit ramos pal
marum et processerunt obviam ei
et clamabant osanna benedictus
qui venit in nomine domini rex israel
Et inuit ihesus a sellum et sedit

super eum sicut scriptum est **N**oli
filia syon ecce rex tuus venit
super pullum asine **H**ec non cog
nouerunt discipuli eius primum
sed quando glorificatus est ihesus
tunc recordati sunt quia hoc erat
scriptum de eo et hoc fecerunt ei
Testimonium ergo perhibebat
ba que erat ante eo quando lazarus
vocatus de monumento et suscitatus
cum amorum spectata et obuia
venit ei turba quia audierunt
eum fecisse hoc signum **P**harisei
autem dixerunt ad semetipsos **N**on
tis quia nichil proficimus ecce
mundus totus post eum abiit
venerunt autem gentiles quidam ex his
qui ascenderant ut adorarent
in die festo **I**n ergo accesserunt ad
philippum qui erat a bethsaida
galilee et rogabat eum dicen
tes **D**ne volumus ihesum videre
Venit philippus et dicit andree
et andree rursus philippus
dixerunt ihesu **I**hesus autem respondit eis
dicens **V**enit hora ut claudat
filius hominis **A**me ame dico vo
bis **S**i qui granum frumenti cadet
in terra mortuus fuerit non solum
manet **S**i autem mortuus fuerit multi
in fructu affert **Q**ui amat
animam suam perdit eam et qui odit animam
suam in hoc mundo in vitam eternam
custodit eam **S**i quis enim misertus
me sequatur et ubi sum ego illic
et mister meus erit **S**i quis enim
ministraverit horisabit cum patre

meus qui dicitur. **N**unc autem mor-
turbata est et quid dicit per filium
meum ex ipso. **E**rgo per prophetam
non in hominibus hoc per clarifica-
tione tua. **N**unc ergo vox de ce-
lo et clarificatio et iterum clarifica-
tio. **T**urba ergo que stabat et
iudicabat dicebat tomiteum sem-
per. **I**lli dicebat angelus ei lo-
cutus est. **V**ndit illud et dixit
Ite per me vox hec. **V**erum si per
vos. **N**unc iudicium est mundi ne-
pnceps. **Q**ui mundi eiciet foetibus
Et ego si exaltatus fuero a terra
et traham ad meipsum. **H**oc autem di-
cebat significans quia morte effi-
moriaturus. **V**ndit ei turba. **N**os
audimus ex lege quia Christus man-
metum. **E**t quomodo tu dicis Christus
exaltatus filius hominis. **Q**uibus est iste
filius hominis. **D**ixit ergo eis illud
Ad hoc modicum sume in vobis
est. **A**mbulate in luce habetis
ut non tenebre vos comprehendant
et qui ambulat in tenebris nescit
quo vadat. **I**n lucem habetis
credite in lucem ut filii lucis sitis
et hoc locutus est illud et abiit
et abscondit se ab eis. **T**u autem
tanta signa fecisset coram eis non
crediderunt in eo ut primo ysaias propheta
impleret que dixit. **N**unc quis
credidit auditui nostro et brachio
domini cui revelatum est propterea non
poterat credere quia iterum dixit
ysaias. **S**peravit oculos suos
et induravit cor eius ut non videat
oculis non intelligat corde et guttate

et sancti eos. **H**ec dicit ysaias
qui vidit gloriam eius. **L**ocutus est
de eo. **V**eritatem et ex principibus
multi crediderunt in eo sed prope
phariseos non confitebantur ut de
synagoga non eicerentur dilex-
erunt enim gloriam hominum magis quam
gloriam dei. **I**llud autem clamavit et
dixit. **Q**ui credit in me non credit
in me sed in eo qui misit me et
qui videt me videt eum qui misit me
Ego lux in mundum veni ut omnes
qui credit in me in tenebris non
maneant et si quis audierit verba
mea et non custodierit ego non
iudico eum. **N**on enim veni ut iudicem
mundum sed ut salvum faciam mundum
Qui spernit me et non accipit
verba mea habet qui iudicat eum. **V**er-
mo que ego locutus sum ille iu-
dicabit eum in novissimo die quia
ego ex me ipso non sum locutus sed
qui misit me per spiritum in man-
datum dedit quid dicam et quid lo-
quar. **E**t scitis quia mandatum est
vita eterna est. **N**unc ergo ego lo-
quor sicut dixit in per proloquor
Ante die autem festum. **C**XXIIII
Apaste prius illud quia ve-
nit hora eius ut transcat ex
hoc mundo ad patrem. **E**u dilexif-
set suos qui erant in mundo in
fine dilexit eos. **E**t cena facta
cum discipulis misisset in cor ut
traderet eum iudas symon scario
tibus. **S**ciens quia omnia dedit ei
pater in manus et quia a deo

exiit et ad deum vadit. **Exiit**
a cena et posuit vestimenta sua
et cum accepisset linteamen pergit
se. **Deinde** misit aqua in pelvum
et cepit lavare pedes discipulorum
suorum et extergere linteamen quo
eas percutiebant. **Venit** ergo ad symon
petrum et dicit ei petrus
Dne tu mihi lavas pedes. **Respondit**
ihesus et dicit ei **Quod** ego fa-
cio tu nescis modo scies aut
postea. **Dicit** ei petrus **Non** la-
vabis mihi pedes meos. **Respondit**
ei ihesus **Si** non laves te non
habebis partem meam. **Dicit** ei symon
petrus **Dne** non enim pedes
meos sed et manus et caput.
Dicit ei ihesus **Qui** lotus est
indiget nisi ut pedes lauet
sed est mundus totus. **Et** vos
mudi estis sed non omnes. **Scie-**
bat enim quis haec esset qui tra-
deret eum. **Postea** dixit **Non** estis
mudi omnes. **Postquam** ergo lauit
pedes eorum recepit vestimenta
sua et cum recubivisset iterum dixit
eis **Scitis** quid fecerim vobis
vos vocatis me magister et dne et
enim dicitis sicut etiam. **Si** ergo ego
laui vestros pedes dne et magister
est et vos debetis alii alios
lavare pedes. **Exemplum** ei de-
di vobis ut quemadmodum ego
feci vobis ita et vos faciatis.
Ame **ame** dico vobis **Non** est
suius maior dne suo magistro apostolus

maior eo qui misit illum. **Et**
haec sciatis scitis etiam per
hoc. **Non** de omnibus vobis
dico. **Ego** scio quos elegi
sed ut impleatur scriptum
cui manducavit meum panem
levabit contra me calcam
pedem. **Amode** dico vobis passus
est ut credatis cum scitis scitis
quia ego sum. **Ame** **ame** dico vobis
cui accipit si quis misit me ac-
cipit. **Cui** autem me accipit accipit
eum qui me misit. **Cum** haec dixisset
ihesus turbatus est spiritu et testatus
est et dixit. **Ame** **ame** dico vobis
quia unus ex vobis tradet me.
Aspiciebat ergo ad invicem dis-
cipuli hesitantes de quo dicit.
Erant ergo recubientes unus ex dis-
cipulis eius in sinu ihesu quem
diligebat ihesus. **Invenit** ergo hunc
symon petrum et dixit ei **Quis**
est de quo dicit. **Itaque** cum recu-
bivisset ille super pectus ihesu dicit
ei **Dne** quis est. **Respondit** ihesus **Ille**
est cui ego intinctum panem porrex-
ero. **Et** cum intinxisset panem
dedit inde symoni scarioth et
post buccella tunc intromisit in
illum satanas et dixit ei ihesus
Quod facis fac citius. **Hoc** autem
nemo sciuit discubans cum quid dix-
erit ei. **Quidam** enim putabat quod
loculos habebat iudas qui dixisset
ei ihesus. **Ame** ea que opus fuit
nobis ad hoc festum aut egredi
ut aliquid daret. **Cum** ergo accepisset
ille buccella exivit cotinus
erat autem nox. **Cum** ergo exisset

mundo. **I**ndie illis a dixit eis. Si
quia diligit me simone meum
uabit et pater meus diligit eum et
ad eum veniemus et mansione apud
eum faciemus. **Q**ui non diligit me
simones meos non suat. **E**t simo
que audistis non est meus sed est
qui misit me pater. **H**ec locutus est
vobis apud vos manebis. **P**actus
autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine
meo ille vos docebit omnia et suggeret
vobis omnia quaecumque dixero vobis.
Pace reliquo vobis pace mea do
vobis. **N**on quia mundus dat ego do
vobis. **N**on turbet cor vestrum neque
formidet. **A**udistis quia ego dixi
vobis. **V**ado et venio ad vos. **S**i
diligeritis me gaudetis utique quod
vado ad patrem quia pater maior me
est. **E**t nunc dico vobis pusillus fiat
ut cum semper fuerit credatis. **T**am non
multa loquar vobis. **V**enit enim pater
et pater mundi. **Q**ui et in me non habet
quidquam. **S**ed ut cognoscatur mundus
quia diligo patrem. **E**t sicut mandata
tu dedit mihi pater sic facio. **E**rgo sic
Ergo sic vultis veni et pater. **C**xxv
Ameus agricola est. **O**mnem pal
mitem in me non sentem fructum
tollet eum. **E**t omnem qui fert fructum
purgabit eum ut fructum plene affe
rat. **T**am vobis mundi estis. **A**pproper
monem quem locutus sum vobis.
Manete in me et ego in vobis.
Sicut palme non potest facere
fructum a semetipso nisi manserit
in vite sic nec vos nisi in me
manseritis. **E**go sum vitis vos pal

mites. **S**i in me manet et ego
in eo. **H**ic affert fructum multum
quia sine me in mundo periretis si
tete. **E**t si quis in me non man
serit mittetur foras sicut pal
mes et ardet. **E**t colligent eum
et in igne mittent et ardet.
Si manseritis in me et verba
mea in vobis manserint quid
cumque volueritis petetis et fiet
vobis. **I**n hoc clarificatus est
pater meus ut fructum plenum
afferat et efficiam mei disci
puli. **S**icut dilexit me pater
et ego dilexi vos. **M**anete in
dilectione mea. **S**i precepta mea
servaueritis manebitis in dilec
tione mea. **S**icut et ego pater
mei precepta servavi et maneo
in eius dilectione. **H**ec locutus
est vobis ut gaudium meum in vo
bis sit et gaudium vestrum implea
tur. **H**oc est preceptum meum ut
diligatis invicem sicut dilexi
vos. **M**aiore hac dilectionem
nemo habet ut animam suam quod
ponat pro amicis suis. **V**os ami
ci mei estis si feceritis quem ego
peto vobis. **T**am non dico vobis
suos quia servus nescit quid
faciat dominus eius. **V**os autem dixi
amicos quia omnia quaecumque
audivi a patre meo nota feci vo
bis. **N**on vos me elegistis sed
ego elegi vos et posui vos ut
eat et fructum afferatis et fruc
tus vester maneat. **E**t quodcu
mque petaveritis patrem in nomine meo

det vobis. **H**ec mando vobis
ut diligatis invicem. Si mundus
vobis odit scit quia me priore
vobis odio habuit. Et si de mundo
suffertis mundus quod scit erit
illigens. Quia vobis de mundo no
n est ego elegi vos de mundo
quia odit vos mundus. **M**e
tote si moris mei quem ego
vobis. Non est finis maior
no suo. Si me percuti fuerit vos
persequentur. Si si moris mei si
nauerit et vobis suabue. Sed
hec oia facient vobis propter no
me meum quia nescit enim qui
me misit. Si non venissem et
locutus fuisset eis per am non
haberent. Huc autem ex causatione
no habent de patre suo. Qui me
odit et patrem meum odit. Si opa
no fecissem in eis que nemo a
lius fecit per am non haberent.
Huc autem et viderunt et oderunt
et me et patrem meum. Et ut imple
atur scriptura quod in lege corpe scriptum est
quia oderunt me gratie. Cum autem
veniret pacificus que ego mitto
vobis a patre per am veritatis qui a
patre patet. Ille testimonium perhibe
bit de me et vos testimonium
perhibebitis quod ab initio mecum estis.
Hec locutus sum vobis. **Cxxvi**
ut no scandalizem ab ipso
synagoga facient vos sed ut
scia ut omnes qui me fecerit vos
arbitratur se obsequium perstare
deo. Et hec facient vobis quia non
nouerunt patrem neque me. Et hec
locutus sum vobis ut cum venerit

qui deo venissem quia e dixi
vobis. Hec autem vobis ab initio dixi
quod vobis sum cum. Et huc vado ad
eum qui me misit et nemo ex vobis
interrogat me quo vadis. Sed quia
hec locutus sum vobis tristitia
implevit cor vestrum sed ego verita
tem dico vobis. Propter ut ego
vadam si enim non abiero pacificus
non veniet ad vos. Si autem abiero
mitto eum ad vos. Et cum venerit
ille arguet mundum de peccato et de
iustitia et de iudicio. De peccato quod
dum quia non crediderunt in me.
De iustitia vero quia ad patrem va
do etiam non videbitis me. De iudi
cio autem quia princeps mundi huius
iam iudicatus est. Ad huc mitto
habeo vobis dicit sed non potestis
portare modo. Cum autem venerit ille
spiritus veritatis docebit vos omnes
veritatem. Non enim loquetur a
semetipso sed quecumque audiet lo
quetur et que ventura sunt annu
ciabit vobis. Ille me clausulabit
quia de meo accipiet et annucia
bit vobis. Quia quecumque habet
pater meus sunt scripta dixi quia
de meo accipiet et annunciet vobis.
Testimonium etiam non videbitis
me et iterum modicum et videbitis
me quia vado ad patrem. Dixit
ergo ex discipulis eius quidam
ad invicem. Quid est hoc quod
dicit nobis modicum et non vide
bitis me et iterum modicum et vide
bitis me et quia vado ad patrem.
Dicebant ergo quid est hoc quod
dicit modicum. Nescimus quid loquitur.

Cognouit autem illud quia uoluit
eum interrogare et dixit ei **Q**uæ-
ratis mater uos quia dixit mo-
dum et non uidebitis me **A**men
modum et uidebitis me **A**men
amen dico uobis quia plorabi-
tis et flebitis uos mundus autem
gaudebit **V**os autem contrista-
mini sed tristitia uestra uertetur
in gaudium **M**ulier tu parit et
tristitia habet quia uenit hora **E**
tu autem peperit puerum non
meminit pressuræ eius propter
gaudium quia natus est homo
in mundum **E**t uos igitur nunc
dem tristitia habetis **T**erum autem
uidebo uos et gaudebit cor ue-
strum et gaudium uestrum nemo tol-
let a uobis **E**t in illo die me non
interrogabitis quia **A**men amen
dico uobis **S**i quid petieritis pa-
trem in nomine meo dabit uobis
Non modo non petistis quid-
am in nomine meo **P**etite et accipie-
tis ut gaudium uestrum sit plenum
Hec in puerbis locutus sum
uobis **V**enit hora tu iam non
puerbis loquar uobis sed pala-
m de patre annuntiabo uobis **I**llo
die in nomine meo petitis **E**t non
dico uobis **Q**uia ego rogabo
patrem de uobis **S**ed enim pater
amat uos quia uos me amastis
et credidistis quia ego a deo exiui
Exiui a patre et ueni in mundum **N**unc
relinquo mundum et uado ad pa-
trem **S**icut ei discipuli eius **H**ec
nunc palam loqueris et puerbum
nullum dicis **N**unc scimus quia scis

omnia et non opus est tibi ut
te interroget **I**n hoc ordinem
quæ ab eo exiui **H**ec enim
modo credidistis **E**t ueni hora
et iam uenit ut dissipem omnes
quisque in seipsum et me solum relin-
quatis et non sit solus qui per
meum est **H**ec locutus sum uobis
ut in me pacem habeatis
mundo pressuram habebitis
sed confidite quia ego ueni mundum

Et locutus est illud **C**xxv
Et subleuatis oculis in celum
dixit **P**ater ueni hora clari-
fica filium tuum ut filius clarifice-
te sicut dedisti ei potestatem omnis
carnis ut omne quod dedisti ei
det eis uitam eternam **H**ec est
autem uita eterna ut cognoscant
te solum deum uerum et quem mi-
sisti illum **X**p̄m **E**go te clari-
ficaui super terram opus consumma-
ui quod dedisti michi ut facerem
et nunc clifica me tu pater
apud te et ipsum claritate qua
habui primum mundus esset apud
te **A** manifestauit nomen tuum
hominibus quos dedisti michi de
mundo **T**ui erat et michi eos de-
disti et sermonem tuum seruauit
tunc **N**unc cognouerunt quia dixi
que dedisti michi absque **Q**uia
uerba que dedisti michi dedi eis
Et ipsi acceperunt et cognouerunt
uere quia a te exiui **E**t crediderunt
quia tu me misisti **E**go pro eis ro-
go non pro mundo rogo sed pro hijs
quos dedisti michi quia tui sunt
et mea omnia tua sunt et tua mea

187
fuit et clarificatus su in eis. Et
iam non sum in mundo et hinc itau
de fuit et exi ad te venio. Pater
sancte serua eos in nomine
quo dedisti michi ut sint
vni sicut et nos. Tu essem cu
et ego seruabam eos in noie
quo dedisti michi custodiri
nemo ex eis perijt nisi filius
diabolus ut scriptura impleat
Tunc autem ad te venio et hoc lo
quar in mundo ut habeat gau
dium meum impletum in semetipsis.
Ego dedi eis sermonem tuum
mundo odio eos habuit quia
non sunt de mundo sicut et ego non
sum de mundo. Non rogo ut tol
las eos de mundo sed ut serues
eos a malo. De mundo non sunt
sicut et ego non sum de mundo. Sac
tifica eos in veritate sermo tuus
veritas est. Sicut tu me misisti
in mundum et ego misi eos in mundum
et pro eis ego sanctifico ut sint
ipsi sanctificati in veritate. Non
pro eis autem rogo sed et pro eis
qui credituri sunt per verbum eorum
in me. Ut omnes vni sint et sicut
tu per me et ego in te ut et ipsi
in nobis vni sint ut mundus
credat quia tu me misisti. Et
ego claritatem quam dedisti
michi dedi eis ut sint vni sicut
et nos vni sumus. Ego in eis
et tu in me ut sint consummati
in vno et cognoscat mundus
quia tu me misisti et dilexisti
eos sicut et me dilexisti. Pater
quos dedisti michi volo ut vbi

280
ego sum et illi sint mecum ut videat
claritatem meam quam dedisti
michi quia dilexisti me ante co
stitutionem mundi. Pater iuste
et mundus te non cognouit ego au
tem te cognoui. Et hinc cognouerunt
quia tu me misisti et notum feci
eis nomen tuum et notum facia ut
dilectio qua eos dilexisti in ipsis
sit et ego in ipsis. **XXVIII**
Hec tu dixisset ihesus. Egressus
est autem discipulis suis transfor
rentem ad ieron ubi erat ortus
quem intravit ipse et discipuli eius.
Habebat autem et iudas qui trade
bat eum locum quia frequenter ihesus
conueniebat illuc cum discipulis suis.
Iudas ergo cum accepisset cohortem
et a pontificibus et pharisaeis mis
tros venit illuc cum latronibus et sa
cibus et armis. Ihesus itaque scies
omnia que sumentia erant super eum
percepit et dicit eis. Quem queri
tis. Responderunt ei ihesu nazarenum.
Dicit eis ihesus. Ego sum. Stabat
autem et iudas qui tradebat eum cum
ipsis ut ergo dixit eis ego sum
abiecerunt retrorsum et ceciderunt
in terram. Tunc ergo eos interroga
uit quae queritis. Illi autem dixerunt. Ihesu
nazarenum. Respondit illis. Dixi vobis
quia ego sum si ergo me queritis
pignite hunc abire ut impleatur
sermo quem dixit. Quia quos de
disti michi non peridi ex ipsis quem
symon ergo petrus habens
gladium eduxit eum et percussit po
ntificis seruum et abscidit eius au
ricula dextra. Erat autem nomen

seruo maledictus xpi. ergo ille
petro mitte gladium i vagina ei
lice que dedit michi p^r no biba
illu. Cohors ergo et tribuni et
ministri iudeo^r comprehendunt
ilm¹ et ligauerunt eu^m et adduxerunt
eu^m ad ananiam p^rmu^m fuit aut^{em} p^rar
caph^r qui erat potifex am¹ illis
fuit aut^{em} caph^r qui consiliu^m de
derat iudeis quia expedit unum
hominem mori p^r p^rlo. Sequebatur
aut^{em} ilm¹ symon petrus et alius
discipulus. Discipulus aut^{em} ille
erat notus pontifici et introiit
cu^m ilm¹ in atriu^m pontificis petrus
aut^{em} stabat ad ostiu^m foras. Exiit
ergo discipulus alius q^u erat
notus pontifici et dixit ostiari
et introduxit petru^m. Dicit ergo
petro ancilla ostiaria. Quicquid
et tu ex discipulis es h^ois istis
Dicit ille. noⁿ p^r. Stabat aut^{em}
serui et miseri ad prunas quia
frigus aut^{em} et calefaciebant se
erat aut^{em} cu^m eis et petrus stans
et calefaciens se. Pontifex ergo
interrogabat p^r ilm¹ de discipulis
suis et de doctrina eius. Respondit
ei ilm¹. Ego pala locutus sum
mundo ego semp^r docui iⁿ synago
ga et in templo quo omnes iudei
conueniunt et in oculto locutus su^m
nichil. Quid me interrogas. In
terroga eos qui audierunt quid
locutus su^m ip^sis ecce h^o scit q^u
dixerim ego. Hec aut^{em} tu dixisset
Unus assistens ministris dedit ala
pam ihesu dicens. Sic respondes

pontifex. Induc^{it} eum in iⁿter
le locutus su^m testimoniu^m p^r h^ode
de malo. Et misit eu^m anas ligatu^m
ad caph^r pontificem. Fuit
aut^{em} symon petrus stans et cale
faciens se. Dixerunt ergo ei. Nu
quid et tu ex discipulis eius
negauit ille et dixit. Non sum
Dicit unus ex seruis pontificis
cognatus eius cui⁹ abscondit
trus auricula. Nunc ego te
vidi in orto cu^m illo. Iteru^m ergo
negauit petrus et statim gallus
cantauit. Adductus ergo ilm¹
a caph^r ad pilatu^m in p^rtoriu^m
erat aut^{em} mane. Et ip^si noⁿ
intromissi ut noⁿ contamina
rentur sed manducarent pascha.
Exiit ergo pilatus ad eos fo
ras et dixit. Quam accusaco
nem fertis ad iⁿde hominem
huc. Responderunt et dixerunt
ei. Si non esset hic malefactor
non tibi tradidissimus eu^m dixit
ergo eis pilatus. Accipite eum
vos et scdm¹ legem v^ram iudica
te eu^m. Dixerunt ergo ei iudei. No
bis noⁿ licet interficere quecu^m ut
p^rmo ilm¹ impleat quem dixit
significans qua morte esset mo
riturus. Introiit ergo in p^rto
riu^m pilatus et vocauit ilm¹ et
dixit ei. Tu es rex iudeo^r. Et
respondit ihesu^s. Atmetipso
hoc dices an alii tibi dixerunt
de me. Respondit pilatus. Numquid
ego iudeus su^m nam gens tua et

Iussit perire autem illum et eduxerunt
eum et bartholomaeus sibi crucem exposuit
in eum qui dicitur calvarie lo-
cus hebraice golgatha ubi cru-
cifixerunt eum et cum eo alios duos
hunc et hunc medium autem ihesu
scripsit autem et titulus pilatus
et posuit super crucem. Erat autem
scriptum **I**esus nazarenus rex
iudeorum. Hunc autem titulum multi
legerunt iudeorum quia ipse civi-
tatis erat locus. **U**bi crucifixus
est ihesus. Et erat scriptum hebrai-
ce grece et latine. Dicebant
ergo pilato pontifex iudeorum.
Noli scribere rex iudeorum. Sed quia
ipse dixit. Rex sum iudeorum. Re-
spondit pilatus. Quod scripsi
scripsi. Milites ergo cum crucifixis
essent cum accepissent vestimenta
eius et fecerunt quatuor partes
uniuscuiusque militi parte et tunica.
Erat autem tunica in consualis
desuper contexta per totum. Dixe-
runt ergo ad invicem. Non sum-
damus eam sed sortiamur de
illa cuius sit ut scriptura imple-
retur quod dicit partiti sunt vesti-
menta mea sibi et in veste me-
am miserunt sortem et milites
quidam haec fecerunt. Stabant
autem iuxta crucem ihesu mater eius
et soror matris eius maria cleo-
pae et maria magdalene. Cum
vidisset ergo ihesus matrem et
discipulum stantem quem dilige-
bat. Dicit matri suae mulier ecce

781
filius tuus. **I**am haec discipulo
erat mater eius et ex illa. Et
accepit eam discipulus in domum.
Postea sciens ihesus quia in
omnia consummata sunt ut con-
firmaretur scriptura. Ita dicit. **E**
ras ergo postea erat accipere
mum. Illi autem spongiam plenam
aceto. **I**psos autem arripentes a-
tulerunt ori eius. Cum ergo ac-
cepisset ihesus acetum dixit. Con-
sumatum est. Et inclinato capite
tradidit spiritum. **I**udei ergo qui
passere erat ut non remane-
rent in cruce corpora salbato. Er-
ant enim magnus dies ille sab-
bati. **R**ogaverunt pilatum ut fra-
gerentur corpora crura et tolle-
rentur. **V**enerunt ergo mili-
tes et primi quidem frangerunt
crura et alterius qui crucifixus
est cum eo. **A**d ihesum autem
cum venissent ut viderent cum
iam mortuum non frangerunt
eius crura. **S**ed unus militum
lancea latus eius aperuit et
continuo exiit sanguis et aqua.
Et qui vidit testimonium perhi-
bit et verum est testimonium
eius. Et ille scit quia vera di-
cit ut et vos credatis facta
sunt enim haec ut scriptura im-
pleretur. **N**on enim comminatus
est eo. Et iterum alia scriptura
dicit. **V**idebit in quem trans-
fixerunt. **P**ost haec autem ro-
gavit pilatum. **I**oseph ab ar-
thyamathia eo quod esset disci-

pulvis ihu erat: et tunc propter
 iudaeos et tollit corpus
 ihu et praecepit pilatus Venit
 ergo et tulit corpus ihu. Venit
 autem et nicodemus qui venerat
 ad ihu nocte. Primum ferens myrram
 et aloes quasi libram
 centum. Acciperunt ergo
 corpus ihu et ligaverunt eum
 lintibus cum aromatibus sicut
 mos est iudeis sepeliri. Erant
 autem in loco ubi crucifixus est
 ihu ortus et in orto monume-
 tu novum in quo non erat quisquam
 positus fuerat. Ibi ergo propter
 parasceven iudeorum quia iuxta
 erat monumentum posuerunt eum.

Willa autem salvata. **Cap. xx**
 Maria magdalene venit
 mane cum ad huc tenebris esset
 ad monumentum et vidit lapidem
 sublatum a monumento. Quae-
 rit ergo et vocat ad symonem pe-
 trum et ad alium discipulum quem
 amabat ihesus et dicit eis. In-
 tererunt dominum de monumento et
 nescio ubi posuerunt eum. Tunc
 ergo petrus et ille alius dis-
 cipulus et venerunt ad monu-
 mentum. Currabant autem duo
 simul et ille alius discipulus
 praevenerit citius petro et venit
 primus ad monumentum. Et cum
 se inclinasset vidit linteamina
 posita non tamen introiit. Ve-
 nit ergo symon petrus sequens
 eum et introiit in monumentum

et vidit linteamina posita et
 sudarium quod fuerat super caput
 eius non cum linteaminibus po-
 situm sed separatim involutum in
 unum locum. Tunc ergo introiit
 et discipulus qui venerat pri-
 mo ad monumentum et vidit et
 credidit non dum enim sciebant
 scripturas quia oportet eum
 a mortuis resurgere. **Abie-**
 tit ergo iter discipuli ad se-
 metipsos. Maria autem stabat
 ad monumentum foris plorans.
 Dum ergo fleat inclinauit se
 et prospexit in monumentum et
 vidit duos angelos in albis
 sedentes unum ad caput et unum
 ad pedes ubi positum fuerat
 corpus ihu. Dicit ei illi mu-
 lier quid ploras dicit eis quod
 tulerunt dominum meum et nescio
 ubi posuerunt eum. Et cum haec dix-
 isset confusa est retrorsum et
 vidit ihesum stantem et non sci-
 ebat quia ihesus est. Et dicit ei
 ihesus. Mulier quid ploras quem
 queris? Illa estimans quia or-
 tulamur esset et dicit ei. Domine
 si tu sustulisti eum dicito michi
 ubi posuisti eum et ego eum tol-
 lam. Dicit ei ihesus. Maria. Co-
 nversa illa dicit. Rabboni quod
 dicitur magister. Dicit ei ihesus.
 Noli me tangere. Non dum enim
 ascendi ad patrem meum. Vade
 autem ad fratres meos et dic

401
eius. **A**spicendo ad patrem meum et pa-
trem vestrum et deum meum et vestrum. **V**enit
maius magister. **A**nunciatis discipulis quia viderunt
dominum et hec dixit michi. **C**um esset
ergo sero die illa una sabbato-
rum et fores esset clausae ubi e-
rant discipuli congregati propter
metum iudeorum. **V**enit ihesus et stetit
in medio et dicit eis pax vobis
et cum hoc dixisset ostendit eis
manus et latus. **G**avisus sunt ergo
discipuli visum domino. **D**ixit ergo eis
iterum pax vobis. **S**icut misit
me pater et ego mitto vos. **H**oc cum
dixisset insufflauit et dicit eis
Accipite spiritum sanctum. **Q**uorum remi-
ssio peccatorum remittetur eis et quod
retinueritis retenta sunt. **T**homas
autem unus ex duodecim qui dicitur
didimus non erat cum eis quando uenit
ihesus. **D**ixit ergo ei alij disci-
puli. **V**idimus dominum. **I**lle autem dixit
eis. **N**isi videro in manibus eius
signum clauorum et mitto digi-
tum meum in locum clauorum et mittam
manum meam in latus eius non cre-
dam. **E**t post dies octo iterum
erant discipuli eius intus et thomas
cum eis. **V**enit ihesus ianuis
clausis et stetit in medio et dixit
pax vobis. **D**einde dicit thome
Infer digitum tuum huc et vide ma-
nus meas et affer manum tuam
et mitte in latus meum et noli
esse incredulus sed fidelis. **R**espondit
thomas et dixit ei. **D**ominus meus
et deus meus. **D**icit ei ihesus quia

videris me et non crederis. **E**t ait disci-
pulis qui non viderunt et crediderunt
multa quidem et alia signa facit
ihesus in conspectu discipulorum. **Q**uia
que non sunt scripta in libro hoc
hec autem scripta sunt ut credatis
quia ihesus est christus filius dei
et ut credentes vitam eternam ha-
beatis in nomine eius. **C**ap. xxi.

Postquam manifestauit se
discipulis ad mare tyberiadicum
manifestat autem sic. **E**rant enim symon
petrus et thomas qui
dicitur didimus et natthanael
qui erat a chana galilee et filij
zebedei et alij ex discipulis
eius duo. **D**icit symon petrus
Vado piscari. **D**icit ei. **V**enimur
et nobiscum. **E**t exierunt et asce-
derunt in nauem et illa nocte
nichil prenderunt. **M**ane autem
iam factum stetit ihesus in litore
non tamen cognouerunt disci-
puli quia ihesus est. **D**icit ergo
eis ihesus. **P**ueri inquit pulme-
ntum habetis. **R**esponderunt
ei. **N**on. **E**t dixit eis ihesus. **A**nti-
te in dexteram nauis et re-
tete et inuenietis. **I**nferunt ergo re-
tete et iam non valuerunt illud
trahere propter multitudinem piscium. **D**i-
cit ergo discipulis illis. **Q**ue dili-
gebat ihesus petro. **D**ominus est. **P**etrus
ergo iuxta suum prout se erat ei
nudus et misit se in mare. **A**lij
autem discipuli nauigio venerunt.
Non enim longe erat a terra sed
quasi cubitales ducentis trahebant
retete piscium. **V**e ergo deprecantur

in terra videtur primum posuit
 et panem et
 de piscibus quos
 prandidistis aut prandite primo
 et traxit retes in terra
 cum magnis piscibus centum quinquaginta
 tribus et cum tali esset
 de se scissu recte dicit eis illud
 prandete Et nec audebat
 respondere ei metrogas cum tu quod
 scientes quia dominus est et venit
 illud et accepit panem et dabat eis
 et piscem similiter hoc ita etiam
 manifestavit se illis discipulis
 postquam resurrexisset a mortuis
 Tu ergo prandidisse dicitur
 petro illud Symon iohannis di
 ligis me plus hinc dicit ei etiam
 dicit tu scis quia amo te dicit ei
 pascere agnos meos dicit ei iterum
 Symon iohannis diligis me aut
 illi etiam dicit tu scis quia amo te
 dicit ei pascere agnos meos dicit
 ei tertio Symon iohannis amas
 me Contristatus est petrus quia
 dixit ei tertio amas me dicit ei
 dicit tu omnia nescis et scis quod amo
 te dicit ei pascere oues meas
 Amen amen dico tibi Tu es petrus
 iunior cingebas te et ambulabas
 ubi volebas Tu autem semineis ex
 tendes manus tuas et alius te
 cinget et duat te quo tu non vis
 hoc autem dixit significans quia
 morte clarificaturus esset deum
 Et hoc cum dixisset dicit ei sequere
 me Tunc petrus vidit illum
 discipulum quem diligebat illud sequere
 et retulit in terra super petrum et

dixit illi quod dicitur te hinc
 et non dicit petrus dicit illi dicit hic
 ac quid dicit ei illud dicit ei cum volo
 manere donum dicit quod ad te Tu me se
 que hinc ac finis iste me finis quod
 discipulus ille non morietur ino dixit
 illud non morietur sed sic cum volo manere
 donum remanere quod ad te hic est discipulus
 ille qui testatur pluribus de hinc et super
 hoc et primo quod verum est et testatur
 hoc et alia multa quod fecit illud que
 si scribantur per singula nec ipse
 arbitror mundum posse capere eos qui
 scribendi sunt libri

Prologus in epistolas pauli

Primo quaeritur quid sit post
 evangelia que suppleverunt legem
 sunt et ista non ex preceptis
 vivendi preceptis digesta sunt voluit
 apostolus habere epistolas ad singulos ecclesias dis
 tinctas hac de causa scripsit ut videtur
 ut per initia nascentis ecclesie novis
 causis existens puerit et principia
 atque sciencia et recte vicia et per fu
 turas excluderet quoscumque ex populo
 qui per editam legem moysi in quod omnia ma
 data dei legem habent in conspectu in deo
 na sua et divina per populum copiose prece
 data et per videri liberos ad matrem ecclesiam
 memoria transiret Et de quibus cur
 non apostolus quod per epistolas ad ecclesias scripsit
 per hunc etiam illa quod ad hebreos ha
 relique magis ad discipulos specialiter
 porrecte ut ostenderet novum non discere
 per a veteri testamento et per legem non factum
 moysi ad matrem per moysi decalogi ma
 data per suas epistolas ordinat et per precepta
 et per prophetas instituit liberos totius
 hinc epistolas a laqueis diaboli et idolatrie
 servitute edocet ac servitute et duas
 tabulas lapideas duos testamentorum

figura saluati nos vni crudi
 iussu tradidit. **Epistola** sane q
 ad hebreos pte qd pauli no de
 cedebat eo qd no pte qd no pte
 ta et pte pte pte pte pte
 aut carnabe uix et tullianu a
 luce uix quosd ut ete clement
 discipuli aplos et epi romae ete
 post aplos ordinati. Quibus ita
 rindend e. **Si** ei pte pauli no ad
 qd eand habz no g n aliau qd
 qd nllia noie titulac qd si ab pte
 e ipi magi ardeat e qd tato de
 due sue fulg eloqo p qm ap hcb
 op ead qd destructor legi falsa
 suspicione hcbat. Voluit tacito
 noie de figur legie et vitate xpi
 reddere ratione ne odia noie pte
 utilitate excludet. **Secundum** no est
 sane miru si eloqor videtur
 i pte idest hebreos qd i pte idest
 greco quo recte eple sue pte pte
 monent. Mouet etia quosd quae
 romanor epla i pte pte pte ad
 in ea no pte pte pte pte
Ha hac se pte pte pte pte
 tepat ai corinthios et alios ia ante
 ut misteru quod pte pte pte
 ead colligeret. **Littera** exhortat
 pte. **In** intelligi quida voluit ita
 oed eplas ordinatas ut pma pte
 tur quib posterior huc destinata
 ut p singlas eplas gradib ad p
 fectionem veniret. Romanor naq
 pte pte ta rudes erat ut no iteli
 gent de se gra pte suis meritis
 esse saluatos estimaret et ob hoc
 duo mte pte pte pte pte
 illos indige asserit corrigi vicia
 gentilitas pte comedat. **Cori**
 thios ac ia dicit scie gra et concessa

et ne uideat. **Epistola** sane q
 ad hebreos pte qd pauli no de
 cedebat eo qd no pte qd no pte
 ta et pte pte pte pte pte
 aut carnabe uix et tullianu a
 luce uix quosd ut ete clement
 discipuli aplos et epi romae ete
 post aplos ordinati. Quibus ita
 rindend e. **Si** ei pte pauli no ad
 qd eand habz no g n aliau qd
 qd nllia noie titulac qd si ab pte
 e ipi magi ardeat e qd tato de
 due sue fulg eloqo p qm ap hcb
 op ead qd destructor legi falsa
 suspicione hcbat. Voluit tacito
 noie de figur legie et vitate xpi
 reddere ratione ne odia noie pte
 utilitate excludet. **Secundum** no est
 sane miru si eloqor videtur
 i pte idest hebreos qd i pte idest
 greco quo recte eple sue pte pte
 monent. Mouet etia quosd quae
 romanor epla i pte pte pte ad
 in ea no pte pte pte pte
Ha hac se pte pte pte pte
 tepat ai corinthios et alios ia ante
 ut misteru quod pte pte pte
 ead colligeret. **Littera** exhortat
 pte. **In** intelligi quida voluit ita
 oed eplas ordinatas ut pma pte
 tur quib posterior huc destinata
 ut p singlas eplas gradib ad p
 fectionem veniret. Romanor naq
 pte pte ta rudes erat ut no iteli
 gent de se gra pte suis meritis
 esse saluatos estimaret et ob hoc
 duo mte pte pte pte pte
 illos indige asserit corrigi vicia
 gentilitas pte comedat. **Cori**
 thios ac ia dicit scie gra et concessa

Romulus plagi ad Romanos

Romulus plagi ad Romanos
 quodam die in synagoga
 nonne videlicet per alios sup-
 pone. **U**a uideri dicitur. **N**on sum
 plus dei quod ab initio dilectus
 et nunc non curatur ex gno-
 stralia ex stirpe sua descendimus
 et notus retro apud iudea tan-
 to deus. **N**os de egipto signis dei
 atq. virtutibus liberati mare sicco
 pertransimus pede cum inimicos nos-
 tros gravissimi fluctus involuerit
 vobis manna pluit dominus in deserto
 et quasi filius suus celeste pabulum
 ministravit. **R**os die noctuq. in
 columba nubis ignisq. precessit
 ut nobis in visio iter ostenderet
Atq. ut cetera circa nos et in mesa
 beneficia taceamus nos soli digni
 sumus dei lege accipere et vocem
 dei loquentis audire cuiusq. cognos-
 cere voluntate. **I**n qua lege nobis
 promissus est opus. **A**d quos etiam
 se et ipse venisse testatus est dicens
No rem nisi ad oues que pie-
 rae domus ipsi cum vos canes po-
 tius quam homines appellaverit.
Equum ne ergo est ut hodie idola
 desentes quibus ab initio desui-
 iustis nobis coparemus et no-
 potius perlicito in locum ex lege
 aucte et consuetudine deputemus
 et hoc ipsum mecum nisi quia
 larga semper dei clemencia voluit
 vos ad malam imitatione admit-
 te. **G**entes etiam cotraio ipso
 debet. **Q**uanto maiora erga vos
 dei beneficia narraueritis tanto
 maioris vos crimine reos esse mo-

struimus. **S**ed cum in omni
 migrati existeret. **P**udelicet an
 idola que fecistis et ipse de quo
 paulo ante ob nece adussumus.
Sine laude catenatis simulacris
 vobis fieri poposistis. **I**dem oculis
 quibus deum in nube vel igne con-
 spicere solebatis simulacrum intue-
 bami. **A**ntea quod vobis fastidio
 fuit et semper in deserto contra
 dominum mururatis ad egiptum
 unde vos manu valida eiecerat
 redire cupientes. **Q**uid plura
Ita pres. **V**ri credita puoracoe
 deum irritaverunt ut omnes in
 mo moretetur. **N**on plus ex sem-
 oribus eorum quam duo homines erant
 repressiois maret. **S**ed quid
 antiqua replicam? tu etiam pilla
 minime fecissetis de hoc solo vos
 nemo dignos vena iudicaret
 quod dominum christum prophetarum semper
 vobis vocibus repressum non
 solum sustine nolueritis sed cum
 morte pessima permisistis. **Q**uem
 nos ut cognovimus statim credi-
 dimus. **T**u nobis de eo ante non
 fuerit predictum. **U**nde pluit quod ydo-
 lis fuimus? non obstinati metis
 sed ignorantie esse deputandi.
Qui enim agniti illico sequimur
 que olim utique secuti fuissimus?
Si ante cognovissemus? **S**ic autem
 vos de gentis nobilitate iactatis
 quasi non moris imitatio magis quam
 carnalis nativitas filios faci-
 at esse stultos. **D**enique esau et
 ysmahel cum abrahama stirpe sint
 minime in filijs reputant. **I**psae

itaq; talie alieq; supliu
se mediu mitione ita pueru
dirunt questiones at neutro
eoz sua iusticia salute merui
set ostendit Ambros vo plos
et scient et graue deliquisse
Iudeos quidem q p puaica co
legis deu mho nozauerit Ben
tes vo qui cu cognitu de ma
tua creatore ut deu debuerit
venari glam eius in mausta
mutauerit simlacha. Vapoz
eua simlax vena coptuoz
equales esse veadissia rone
demonstrat pper tm ad icade
lege pdictu sit et iudeos et
gentes ad xpi fidem vocados
Quia obrem viciissim eos huli
ans ad pace et concordia cohortat

Prohemium ad Romanos

Romani sut in pthia ytalie
hij puenti pte a falsis aplis
et sub noie dmi nri ihu xpi
gem et pphetas erue inducti
hos reuocat aplis ad vera
et euangelica fidem scribens
eis a distorto. **Inapit e**
pistola ad Romanos Cap 1

Paulus pmi ihu xpi voca
tus aplis segregatus i
euangelium dei quod ante
p mperat p pphetas suos i sp
tutis pti. **De filio suo q factus**
e ei ex peme dauid ptem car
ne q pdestinatus e filius dei in
uitute ptem spm scificacois ex
resurrecoe mortuoz ihu xpi
p que accepim gram et aposto
latu ad obediend fidei vobis

gentib; nre iusticia
pnt et vob vobis. **Qui**
qui pte rome dlectio dei vob
et pti. **De vobis et pax a de**
pnt nro et dno ihu xpi pmi
quide gram ago deo meo p
xpm p oibus vobis q pti v
amutiat in vniuerso mudo. **De**
em michi e deus cui seruo in
spu meo in euangelio filij eu
q sine intermissione memoria
eri facio pmp in oibus meis
obsecrans siquo tande aliqu
pper iter habeam voluntate
dei veniendi ad vos. **De p**
em vide vos ut aliquid iper
ciar vobis pte pualis ad co
firmados vob id est siml co
lau in vobis p ea q iura
et fidem vram atq mea. **Holo**
ut vob ignorat fides q ppe p
qui venire ad vos et pti vob
su usq adhuc ut alique ftem
habeam in vobis sicut et i cetis
gentibus. **Brevis ac barbaris**
sapientib; et insipientib; debitor
su ita quod in me e pemptu p
et vobis qui rome estis eu
gelizae. **Ho ei erubescit eu**
tuo. **Virtus ei deus e in salute**
omni credeti. **Iudeo pmi et geo**
iusticia ei dei mei reuelatur
ex fide in fidem sicut ptem est
iustus at ex fide vivit. **Revela**
tur ei ma dei de celo sup ome
impietate et iniusticia hom
eoz qui veritate dei i iusticia
detinent q quod notu e dei
manifestu est in illis. **Deus ei**

147
et in augeantur. **I**urisdictione
in **illis** ipius a creatura mundi
et ea que facta sunt intellecta co-
spiciantur semper in illis quibus
in his et diuitias ita ut sint
irreparabiles et cognouissent
deum non sicut deum glorificauerunt
aut gratias egerunt sed euertunt
in cogitationibus suis et obstruunt
et insipientes cor eorum **D**icentes et
scire esse sapientes stulti facti sunt
et mutauerunt gloriam incorrupti-
bilibus dei in similitudinem yma-
ginis corruptibilis hominis et volu-
crum et quadrupedum et serpentium
Propter quod et tradidit illos deus
in desideria cordis eorum in immundi-
tiam ut contumeliose afficerent corpora
sua in semetipsis qui commuta-
uerunt veritatem dei in mendacium
et coluerunt et seruiuerunt creaturæ
potius quam creatori qui est benedictus in
seculum amen **P**ropterea tradidit illos
deus in passionem ignominie **I**n
femine corpora immutauerunt naturale
usum in eum usum qui est contra naturam
Similiter autem et masculi relicto
naturalis usus femine exarserunt
in desideriis suis inuicem masculi
in masculos turpitudinis opere
vates et incedere quod oportuit
erubescere sui in semetipsis recipi-
entes et sicut non placebat deum
habeere in noticiam **T**radidit illos
deus in reprobum sensum ut faciat
ea que non conueniunt repletos
omni iniquitate malicia formica-
tione auaritia nequicia plenos inuidia

285
et in augeantur. **I**urisdictione **I**urisdictione
superiores detractores deo odi-
biles contumeliosos superbos elatos
inuentores malorum parentibus non
obedientes insipientes inoppositos
sine afflictione sine fide absque fide
sine misericordia qui cum iusticia dei cog-
nouissent non intellexerunt quomodo
qui talia agunt digni sunt morte
non solum qui ea faciunt sed etiam
qui consensunt facientibus **Capitulum 7**
Propterea irreparabilis est o-
mnino omnes qui iudicabunt in
eum iudicabunt altero tempore coram
nobis **E**adem enim agis que iudicabunt
seruus enim quo iudicatus est
secundum veritatem in eos qui talia
agunt **H**is simas autem hoc o homo
qui iudicabunt eos qui talia agunt
et facis ea quod tu effugies iu-
diciu dei **A**n diuicias hominatus
eius et paciencia et logarithmitatis
contempnis **I**gnomine quoniam benigni-
tatis dei ad penam te adducit
Secundum diuicias autem tuas et cor
impetens thesaurizas tibi
iram in die ire et reuelationis
iusti iudicii dei qui reddet unicuique
secundum opera sua **H**is quidem qui secundum
paciencia hominis operibus gloriam et ho-
nore et incorruptionem querunt
vita eterna **H**is autem iniquitati in-
et indignatione tribulatio et angustia
in omnem animam hominis operantis ma-
lum iudei primum et greci **G**loria autem
et honor et pax omni operanti bonum
iudeo primum et greco **N**on est pro-
prie accepto apud deum **Q**ui cum
enim sine lege preuenerit sine lege

pubus et sapiens in lege
p lege iudicabit. **Q**uod si iudicabit
res legis iusti sunt apud deum
fcores legis iustificabit. **E**u
em getes que lege no habet
naturalit ea que legis sunt fa-
ciunt huius legis no habet ipi
ibi sunt lex. **Q**ui ostendit op
legis septuaginta in cordibus suis tes-
timoniam reddere illis conscientia ipso
et in se invicem cogitacione ac-
cusacione aut eadem defendendū in
die cū iudicabit deus occulta
hominum secundum euangelium meum per
ihm xpm. **S**i autem tu iudeus
cognovisti et regis in lege
et gloriaris in deo et nosti vo-
luntate eius et probas utiliora
instructus p lege confidis teipm
ducere ceteros et lumen corpi qui
in tenebris sunt eruditore in pi-
eniam myrm in faciem habente
forma stitit et veritatis i lege
q ergo alium doces teipm non
doces q p dices no furum furas
aut dices no mechandum mechans
q abhorris ydola sacrilegium facis
aut glaris i lege p p uacacione
legis deum inhonoras. **N**ome em
dei p vos blasphematis in getes
Sicut scriptum est. **C**ircumcisio que
pdest si lege obsues. **S**i autem p
uacator legis p circumcisio
tua p uacata facta est. **S**i igitur
p uacat iusticias legis custodiat
none p uacat illi i circumcisione
reputabit et iudicabit quod ex
natura e p uacat lege consumans

et q p littera i circumcisione non
veritas legis est. **N**o et q i manu
scripto iudicabit est non q i manu
in carne e circumcisio p d q i au-
dito iudicabit e et circumcisio re-
in spu no tra cuius laus no e
hominibus sed ex deo est. **Q**uod
Quid ergo amplius e iudicatio
q utilitas circumcisiois aut
um p omem modum p m quod
legem em destruimus p fide q
credita sunt illis eloquia dei.
Quod em si quidam illorum no re-
didit nuquid incredulitas i
fide dei euacuauit. **A**bsit. **E**t
em deus verax. **S**is autem homo
mendax. **S**icut scriptum e. **V**t iusti-
ficus in fide iustis et vincas ad
iudicaris. **S**i autem iniquitas nostra ius-
ticia dei commendat quid dicemus
Nuquid iniquus est deus q i iustit
in. **S**edem hominem dico. **A**bsit ali-
qn quo iudicabit deus huc mundus
Si em veritas dei i meo medacio
habundabit in glam ipius quid
adhuc et ego taqua pator iudi-
cor et no sicut blasphemus et
sicut aiunt nos quidem dicere faci-
amus mala ut veniat bona q
dapatō iusta e. **Q**uid g p al-
limus. **R**equa q causati ei sumus
iudeos et grecos omes sub pao
esse sicut scriptum e. **Q**uia no e
iustus quisq no e intelligens
no e requirens deum. **O**mes de-
clinauerunt sicut inutiles facti
sunt no e q faciat bonum no est
usq ad unum. **E**t epulatur patres

et querit et in iure pueri dely
an daret non in appien pab lu
one cora. **¶** Quia ob maledictione
amantude ptem e. velore
des cora ad effm dendi pag
¶ Torrens et mfectitas i vno cora
et via pat no cognouere non
nor dei an oculos cora. **¶** Sim
ut qm quecuqz lex loquit hys
qui in lege pte loquit ut ome
ob obseruatur et subdito fiat ois
mundus deo q ex opibus legis
no iustificabit ois ad coram
illo p lege eu cognico peccati
¶ Huc de sine lege manifestata e
testificata a lege et pphetis
¶ Iusticia ad dei p fidem ihu xpi
sup omeb qui credut. **¶** No e em
distinco. **¶** Omeb em peccauere
et eget gla dei iustificati gt
p gracia ipius p red pconem
q est in xpo ihu que pposuit de
piciationem p fidem in sag
ipia ad ostensione iusti pte ppe
remissione pcederit delictora
¶ In sustetaco dei ad ostensione
iusticie eius in hoc tpe ut sit
ipe iustus et iustificans eu qui
ex fide est ihu cristi. **Cap m**
¶ Si e g glacio tua exclusa
¶ Est p quia lege factoris no
sed p legem fidei. **¶** Arbitmur ei
iustificai homem p fide sine opi
bus legis. **¶** An iudex deus tan
tu none et genai quo quidem
vni est q iustificauit circucisio
ex fide et ppuai p fide legem
em destrui p fide m abse. **¶**

leg. p. t. m. d. d. d. g. p. m. m. m.
m. m. m. m. m. m. m. m. m. m. m.
carne. **¶** Si em abraha ex opibz
iustificatus e habz glam sed non
apud deu. **¶** Quid ei scriptum dicit
¶ Credidit abraha deo et reputatus
e illi ad iusticia. **¶** Si de q opatur
mces no imputat sedm gracia
sed sedm debitu. **¶** Si vo q no opat
credeti at in eu q iustificat
impiu reputat fides et ad iustia
sedm ppositu gre dei. **¶** Dicit et
dauid dicit. **¶** Btitudine hois cui
deus accepto fert iusticia sine
opibus. **¶** Beati quoz tecta sut
pca. **¶** Stus vnr cui no iputab
dno pcam. **¶** Btudo g hec i ar
circuisione manet. **¶** An etia in
ppucio. **¶** Scim9 em q reputata
e abrahe fides ad iusticia. **¶** Quo
g reputata e in circucisione
cu esset an in ppucio. **¶** No i ar
cissione sed in ppucio. **¶** Et signu
accepit circucisiois signaculu
iusticie fidei q est i ppucio ut sit
pr oim credai p ppuciu ut re
putet et illis ad iusticia ut sit
pr circucisiois no hns tantu
qui sut i ar circucisioe sed et hns
qui pteat vestigia eius q est
in ppucio fidei pte m abrahe
¶ No em p lege pmissio abrahe
aut sem eius ut heres ess mudi
sed p iusticia fidei. **¶** Si em qui
ex lege sut heres sut ex mani
ta est fides abolita e pmissio
¶ Lex ei nra opat. **¶** Vbi em no e
lex nra puaia. **¶** Deo ex fide ut
sedm gracia firma sit pmissio

omni p[ro]m[iss]io[n]e ad d[eu]m t[em]p[or]e et d[eu]m
p[ro]d[uc]it et ei q[ui]d ex p[ar]te d[eu]i n[on] e[st] s[ed]
p[ro] om[n]i n[ost]r[um] sicut p[ro]p[ter] d[eu]m et d[eu]m
p[ro]m[iss]io[n]e multat[ur] g[ra]t[ia] p[ro]p[ter] d[eu]m et
ante d[eu]m cui credidit q[ui]d v[er]u[m]
cat mortuos et vocat ea que no[n]
sunt tamq[uam] ea que sunt Qui cotra
p[ro]m[iss]io[n]em credidit ut flet p[ro] m[er]ito
genui p[ro]m[iss]io[n]e q[uod] dictu[m] e[st] ei sic
ei p[ro]m[iss]io[n]e t[em]p[or]e sicut stelle celi et
arena maris Et no[n] infirmatus
fide no[n] co[n]sp[ec]it corp[us] suu[m]
emortu[u]m ad ia fere centu[m] an
no[r]p[er] esset et emortua v[er]u[m]
sare[m] p[ro]m[iss]io[n]e de d[eu]i no[n] h[ab]e
p[ro]tauit diffide[n]cia p[ro]d[uc]it co[n]fortat[ur]
est fide d[eu]m g[ra]t[ia]m d[eu]i p[ro]p[ter] d[eu]m
p[ro]p[ter] d[eu]m q[uod] q[ui]d p[ro]m[iss]io[n]e d[eu]i p[ro]p[ter] d[eu]m
est et facit d[eu]m q[uod] reputat[ur] e[st]
illi ad iusticia[m] No[n] ad p[ro]p[ter] d[eu]m e[st]
tantu[m] p[ro]p[ter] reputat[ur] e[st] ad d[eu]m
in eu[m] q[uod] p[ro]p[ter] d[eu]m p[ro]p[ter] d[eu]m
m[er]ito a mortuis q[uod] tradit[ur] e[st] p[ro]p[ter]
delicta n[ost]ra et resp[ec]it p[ro]p[ter]
iustificat[i]o[n]em n[ost]ram **Cap V**
Iustificati g[ra]t[ia] ex fide p[ar]te habea[n]t
ad d[eu]m p[ro]p[ter] d[eu]m n[ost]r[um] i[esu]m xpm
p[ro]p[ter] que et accessu habema[n]t p[ro]p[ter]
dem in g[ra]t[ia] ista in qua stam[us]
et gl[ori]amur in spe gl[ori]e filio[r]u[m] d[eu]i
no[n] solu[m] ad p[ro]d[uc]it et gl[ori]am i[n] tribu
lacio[n]ib[us] scientes q[uod] tribulatio
paciencia opat[ur] paciencia ad
p[ro]batione[m] p[ro]bato[n]e[m] v[er]u[m] p[ro]p[ter] d[eu]m
ad no[n] co[n]sp[ec]it q[uod] caritas d[eu]i
diffusa e[st] in cordib[us] n[ost]ris p[ro]p[ter] d[eu]m
s[an]c[t]u[m] q[uod] datus e[st] nobis Et quid
em xps cu[m] adhuc infirmi es[se]nt
p[ro]m[iss]io[n]e t[em]p[or]e p[ro]p[ter] imp[er]is mortu[u]m

est xps em p[ro]p[ter] d[eu]m quod cu[m] d[eu]m
m[er]ito p[ro]m[iss]io[n]e n[ost]r[um] ad d[eu]m
d[eu]s in nob[is] quod cu[m] d[eu]m p[ro]p[ter]
caritas e[st] p[ro]p[ter] d[eu]m p[ro]p[ter] nob[is] m[er]ito
m[er]ito e[st] multo g[ra]t[ia] mag[is] iustif
nue in sag[is] p[ro]p[ter] d[eu]m salu[m] e[st] m[er]ito
ma p[ro]p[ter] d[eu]m Si em cu[m] m[er]ito
p[ro]m[iss]io[n]e et co[n]ciliati salu[m] e[st] m[er]ito
vita ip[s]ius No[n] solu[m] ad p[ro]d[uc]it et g[ra]t[ia]
mur in d[eu]o p[ro]p[ter] d[eu]m n[ost]r[um] i[esu]m xpm
p[ro]p[ter] que n[ost]r[um] co[n]ciliat[i]o[n]e acce
pim[us] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] d[eu]m h[ab]e[n]t
p[ro]p[ter] m[er]ito in h[ab]e[n]t m[er]ito et co[n]c
ciliati sum[us] d[eu]o p[ro]p[ter] morte filij
eius multo mag[is] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] m[er]ito
ita et i[n] o[mn]ib[us] h[ab]e[n]t m[er]ito p[ro]p[ter]
s[an]c[t]u[m] in quo o[mn]ib[us] p[ro]p[ter] m[er]ito
p[ro]p[ter] ad legem em p[ro]p[ter] ead[em]
m[er]ito p[ro]p[ter] ad no[n] imputat[ur]
ad lex no[n] e[st] et regna[m]t m[er]ito
ab ada usq[ue] ad moysen ead[em] in
eos qui no[n] p[ro]p[ter] m[er]ito i[n] p[ro]p[ter]
p[ro]p[ter] ad d[eu]m q[uod] e[st] forma f[aci]t
sed no[n] p[ro]p[ter] delictu[m] ita et donu[m]
Si em vni[us] delicto multi m[er]ito
tui s[an]c[t]u[m] multo mag[is] g[ra]t[ia] d[eu]i et
donu[m] in g[ra]t[ia] vni[us] h[ab]e[n]t i[esu]m xpm
in plures habuda[n]t et non
p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ita et donu[m]
Ma iudiciu[m] ex vno in co[n]d[em]nati
conem g[ra]t[ia] ad ex multis delic
tis in iustificat[i]o[n]e Si ei in
vni[us] delicto m[er]ito regna[m]t per
vnu[m] multo mag[is] habuda[n]t
g[ra]t[ia] et donat[i]o[n]e et iustif[ic]at[i]o[n]e
tes in vita regnab[un]t p[ro]p[ter] vnu[m]
i[esu]m xpm Igit[ur] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] vni[us] delic
tu o[mn]ib[us] h[ab]e[n]t in co[n]d[em]nati

Qui enim mortuus sumus propter quod
ad huc vivemus in illo. An
ignoratis fratres quia quidam bap-
tizati sumus in nomine ipsius in morte
ipsius baptizati sumus. Consepulti
enim sumus cum illo per baptismum in
mortem ut quod surrexit Christus
a mortuis per gloriam patris ita et
nos in novitate vite ambulemus. Si
enim consepulati sumus plenam
mortem eius simul et resurrectionem
eius. Et enim hoc scitis quod vetus
homo noster simul crucifixus est ut de-
struatur corpus peccati ut ultimum
non serviamus peccato. Qui enim mor-
tuis est iustificatus est a peccato. Sicut
mortui sumus cum Christo credimus
quod simul cum eo vivemus cum illo scie-
tes quod Christus resurget ex mortuis
ita non morietur mors illi ultimum
non dominabitur. Quod si mortui
est peccato mortui est semel quod ad-
vixit vivit deo. Ita et vos exis-
timate vos mortuos quidem esse
peccato viventes autem deo in Christo. Non

Ad ignorantie fratres scientibus
em lege loquor quia lex in
homine dnat quato tpe vivit
Itaqz sub vno est mulier vivente
vno alligata e legi si ad mortuū
fuit vñ eius soluta e a lege vñ

Ad ignorantie fratres scientibus
em lege loquor quia lex in
homine dnat quato tpe vivit
Itaqz sub vno est mulier vivente
vno alligata e legi si ad mortuū
fuit vñ eius soluta e a lege vñ

igitur auctore videlicet auctore
 si fuit auctore videlicet auctore
 mortuus fuit videlicet auctore
 a lege viri ut non sit adulter
 si fuit auctore Itaque fratres mei
 et vos mortificati estis legi per
 corpus Christi ut sitis aliter qui
 ex mortuis resurrexit ut fructifi-
 carem deo. Tu enim essemus ita
 ne passionibus peccatorum que per legem
 erant operabatur in membris meis
 ut fructificaret mortui. Quia autem
 soluti sumus a lege mortis in qua
 detinebamur ita ut suam in
 novitate spiritus et non in vetustate
 littere. Quid ergo dicemus legem peccati
 esse absque? Peccatum non cognovimus
 nisi per legem. Nam concupiscentiam
 nesciebam nisi lex diceret non con-
 cupisces. Occasione autem accepta
 peccatum per mandatum operatum est in me
 omnes concupiscentias sine lege
 enim peccatum mortuum erat. Ego autem
 vivebam sine lege aliquando. Sed cum
 venisset mandatum peccatum et venit
 Ego autem mortuus sum et inventum
 est michi mandatum quod erat ad
 vitam hoc esse ad mortem. Nam peccatum
 occasione accepta per mandatum pe-
 duxit me et per illud accidit itaque
 lex quidem sancta est et mandatum
 sanctum et iustum et bonum. Quod ergo
 bonum est michi factum est mors.
 Absque peccato ut appareat peccatum
 per bonum in operatum est mors ut
 fiat super modum peccati peccatum per
 mandatum. Quia enim quod lex spiri-
 talis est ego autem carnalis sum veni-
 datus sub peccato. Quod ei operor

non intelligo. Nam si quod operor
 hoc ago per quod dico in conscientia
 si autem quod nolo illud facio co-
 sentio legi quoniam bona est. Sicut autem
 iam non ego operor illud si quod
 operatur in me peccatum. Quia et qui
 non operatur in me hoc est in carne
 mea bonum. Nam velle adiacet in
 perficiendo autem bonum non invenio. Quia
 enim quod volo bonum hoc facio
 quod nolo malum hoc ago. Si autem
 quod nolo illud facio ita non ego
 operor illud per quod operatur in me
 peccatum. Invenio igitur legem volenti
 in facere bonum quod in malum ad-
 iacet. Condelector ei legi dei
 in timore honoris. Vides autem aliam
 legem in membris meis repugnante
 legi mentis mee et captiva-
 te me in lege peccati quod est in membris
 meis. Infelix ego homo quod quibus me
 liberabit de corpore mortis. Quia gratia
 dei per Iesum Christum dominum nostrum. Igitur
 ego ipse mortuus sum legi dei
 caro autem legi peccati. **Capitulum VIII**

Nihil ergo nunc dampnabile
 est hiis qui sunt in Christo Iesu
 qui non secundum carnem ambulant
 lex enim spiritus vite in Christo Iesu libe-
 ravit me a lege peccati et mortis.
 Nam quod impossibile erat legi in
 infirmabat per carnem deus filius
 suum mittens in similitudinem carnis
 peccati et de peccato dampnabile peccatum
 in carne ut iustificatio legis im-
 pletur in nobis qui non secundum
 carnem sumus. Qui enim in carne sunt
 que carnis sunt sapiunt. Qui vero
 secundum spiritum sunt spiritus sentiunt

Na p[ro]videtur carnis m[or]tu[us] est
 p[ro]videtur ac sp[irit]us v[er]it[as] p[er] p[er]
 q[ui] p[er] p[er] m[or]tu[us] m[or]tu[us] est
 p[er] legi em d[icitu]r no[n] e[st] p[ro]videtur
 q[ui] e[st] p[er] d[icitu]r ac m[or]tu[us] p[er]
 no[n] p[er] no[n] p[er] v[er]it[as] ac m[or]tu[us]
 ac m[or]tu[us] no[n] e[st] p[er] m[or]tu[us] p[er] t[em]p[or]e
 p[er] d[icitu]r m[or]tu[us] v[er]it[as] d[icitu]r q[ui] q[ui]
 ac sp[irit]us x[risti] no[n] h[ab]et h[ic] no[n] e[st] e[st]
 d[icitu]r em x[ristus] m[or]tu[us] e[st] cor[por]is
 q[ui]dem m[or]tu[us] e[st] p[er] p[er] p[er]
 sp[irit]us v[er]it[as] v[er]it[as] p[er] iusticia[m]
 d[icitu]r q[ui] p[er] e[st] q[ui] s[us]c[ri]pta x[risti]
 a m[or]tu[us] h[ab]it[us] m[or]tu[us] q[ui] s[us]c[ri]pta
 ritat[is] x[risti] a m[or]tu[us] v[er]it[as]
 p[er]abit et m[or]talia cor[por]a v[er]it[as]
 p[er] m[or]tu[us] sp[irit]us e[st] v[er]it[as]
 Ergo f[ra]t[er] d[icitu]r sum[us] no[n]
 tam ut p[er] carne v[er]it[as]
 d[icitu]r em p[er] carne m[or]tu[us] m[or]tu[us]
 riem d[icitu]r ac sp[irit]us f[ra]t[er] m[or]tu[us]
 tificandis v[er]it[as] d[icitu]r p[er] ei
 sp[irit]us d[icitu]r agitur h[ic] filii p[er] d[icitu]r
 no[n] em accepistis sp[irit]us p[er]it[us]
 iter[um] m[or]tu[us] p[er] accepistis sp[irit]us
 adop[ti]o[n]is filio[rum] m[or]tu[us] clamam[us]
 abba p[er] d[icitu]r ei sp[irit]us testimo[n]i[um]
 reddit sp[irit]us n[ost]r[us] q[ui] sum[us] filii d[icitu]r
 d[icitu]r ac filii et heredes heredes q[ui]
 dem d[icitu]r co[n]f[er]es ac x[risti] d[icitu]r t[em]p[or]e
 copatim[us] ut et sim[il] co[n]f[er]icem[us]
 p[er]istimo ei q[ui] no[n] sint co[n]f[er]icem[us]
 ne passio[n]es h[ic] t[em]p[or]e ad sup[er]ve[n]i-
 tura gl[ori]am q[ui] reuelabit[ur] m[or]tu[us]
 Na expectat[ur] creatur[us] reuelat[ur]
 filio[rum] d[icitu]r expectat[ur] v[er]it[as]
 em creatur[us] p[ro]videtur e[st] no[n] v[er]it[as]
 p[er] d[icitu]r eu[m] q[ui] p[ro]videtur va[ri]e p[er]
 qua et ip[s]a creatur[us] liberabitur

agitur creatur[us] p[ro]videtur iusticia[m]
 q[ui] filio[rum] d[icitu]r d[icitu]r ei q[ui] om[n]is
 creatur[us] iusticia[m] et p[er]it[us] usq[ue]
 ad h[ic] no[n] solu[m] ac illa p[er] d[icitu]r no[n]
 ip[s]i p[ro]videtur sp[irit]us h[ab]et[ur] et ip[s]i
 m[or]tu[us] no[n] gemim[us] ad op[er]ationem
 filio[rum] d[icitu]r expectat[ur] v[er]it[as]
 cor[por]is m[or]tu[us] d[icitu]r ei salu[m] facti
 sum[us] d[icitu]r p[er] ac q[ui] videt no[n]
 est p[er] d[icitu]r Na quod videt q[ui] quid
 p[er]at d[icitu]r ac quod no[n] videmus
 p[er]am[us] p[er] p[er] expectam[us]
 d[icitu]r ac et sp[irit]us adiuvat m[or]tu[us]
 firmitate m[or]tu[us] Na quid orem[us]
 p[er]t opt[us] nescim[us] p[er]t p[er] sp[irit]us
 p[er]ulat p[er] nobis gemitibus m[or]tu[us]
 enarrabilib[us] d[icitu]r ac p[er]itatur
 corda p[er]it quid d[icitu]r d[icitu]r p[er] q[ui]
 p[er]m d[icitu]r p[er]ulat p[er]
 d[icitu]r ac q[ui] diligetibus d[icitu]r
 oia co[n]pantur m[or]tu[us] h[ic] qui
 p[er]m p[er]it v[er]it[as] p[er] sancti
 Na quos p[er]it p[er] p[er]it
 conformes f[ra]t[er] v[er]it[as] filii p[er]
 ut p[er]t p[er] p[er]it i multib[us]
 f[ra]t[er] d[icitu]r ac p[er]it h[ic]
 et v[er]it[as] et quos v[er]it[as] et
 iustifica[m] d[icitu]r ac iustifica[m] illos
 et magnifica[m] d[icitu]r q[ui] d[icitu]r ad
 h[ic] d[icitu]r d[icitu]r p[er] no[n] que co[n]f[er] nos
 d[icitu]r etia[m] p[er] filio p[er] no[n] p[er]it
 p[er]t p[er] nobis om[n]ib[us] tradidit illu[m]
 quod no[n] etia[m] d[icitu]r nob[is] donavit
 d[icitu]r accusabit adu[er]sus electos
 d[icitu]r d[icitu]r q[ui] iustifica[m] q[ui] e[st] q[ui] con-
 d[icitu]r p[er]t x[ristus] illu[m] q[ui] m[or]tu[us] e[st]
 v[er]it[as] q[ui] r[es]p[er]xit q[ui] e[st] i d[icitu]r
 d[icitu]r q[ui] e[st] m[or]t[is] p[er] nob[is] d[icitu]r
 ergo nos p[er]abit a caritate x[risti]

tribulatio an angustia an p[er]i-
 culo an fames an nuditas an
 piculu an gladius sicut scriptu e
 quia p[ro] te mortificam tota die
 estia sum? ut oues occipio
 et in h[is] oib[us] superam[us] p[ro] te
 et dilexit nos. Certu su e[m] q[uod]
 neq[ue] mors neq[ue] vita neq[ue] ageli
 neq[ue] p[ri]ncipatu neq[ue] v[er]itates neq[ue]
 instacia neq[ue] futu[ra] neq[ue] fortitudo
 neq[ue] alia d[icitu]r p[ro]fund[us] neq[ue] crea-
 tua aliqua pot[er]it nos p[re]pare
 a cau[sa] dei q[ui] e[st] i[n] x[p]o ihu d[omi]no n[ost]ro

Ueritate dico i[n] x[p]o **Cap. 12**
 Uno melior testom[oniu] michi p[ro]
 hibente conscia in sp[iritu] sancto
 q[uam] tristitia e[st] in magna et co-
 tinuus dolor cordi meo. Opta-
 ba e[m] i[n] x[p]o ego anathema ee
 a x[p]o p[ro] fratrib[us] meis qui s[un]t cog-
 nati mei s[ecundu]m carne[m] qui s[un]t
 israelite quor[um] adoptio e[st] filio[rum]
 et gla[ria] et testam[en]tu[m] et legellaco
 et obsequiu[m] et p[ro]missa quor[um] pa-
 tres ex quib[us] x[p]o s[ecundu]m carne[m]
 q[ui] e[st] sup[er] o[mn]ia deus b[e]n[e]dictus i[n] p[er]petu-
 amen. No[n] a[ut]e[m] q[uod] exidit v[er]u[m] dei
 no[n] e[m] o[mn]es qui ex i[st]a s[un]t h[er]e-
 sita israelite neq[ue] qui semen
 s[un]t abrahe o[mn]es filij p[er] abrahe
 sed in ysaac vocabu[n]t[ur] tibi seme[n]
 i[n] no[n] qui filij carnis s[un]t s[ed] filij
 dei sed qui filij s[un]t p[ro]missio[n]is
 estimatur in semine p[ro]missio[n]is
 e[m] v[er]u[m] hoc e[st] s[ecundu]m hoc temp[us]
 v[er]u[m] et e[st] p[ar]te filij no[n] solu[m]
 at illa sed rebecca ex vno con-
 cubitu habens filios ysaac pa-
 tris mei. Tu e[m] non du[n]c nati

fuisse aut aliquid egissent
 boni aut mali ut s[ecundu]m d[omi]n[u]m
 p[ro]p[ter]u[m] dei manet no[n] ex op[er]ib[us]
 sed ex v[er]itate d[omi]ni e[st] ei q[uod] manet
 sicut m[er]ito sicut scriptu e[st] i[n] ier[em]ia
 dilexi esau ac odio habui d[omi]n[u]m
 ergo dicam[us] quid iniquu[m]
 apud d[eu]m ab ip[s]o e[m] d[icitu]r
 miserebor tui voluco et miam
 tabo tui m[er]ito sicut i[n] ier[em]ia
 volentis neq[ue] t[er]rent[ur] sed m[er]ito
 est dei. Dicit e[m] s[ecundu]m p[er]ph[ra]s[am]
 om[n]i d[omi]na in hoc ip[s]o ex[er]citauit
 te ut ostenda in te dante mea
 et ut amittatur nome[n] meum
 vniu[er]sa e[m] ergo cui vult misere[re]
 et que vult induunt. Dicit itaq[ue]
 michi. Quid adhuc querit? Vult
 tati ei e[st] quib[us] respicit q[uod] homo
 tu q[uod] e[st] q[uod] respondeas deo. Tuq[ue]
 dicit figmentu[m] ei q[uod] se finxit. Quid
 me fecisti sic? An no[n] h[ab]et p[ro]p[ter]tate
 sigillus suu[m] ex ead[em] massa facit
 aliud quide[m] vab[is] in honore aliud
 v[er]u[m] in conu[er]sio[n]e. Et si vultes de[us]
 ostende m[er]ito sua et nota facit
 pot[er]tia sua p[er]sistunt i[n] m[er]ito
 patia vasa ire aptata i[n] m[er]itu[m]
 ut ostendet diuicias gl[ori]e sue
 in vasa m[er]ito que p[ro]p[ter]uit i[n] gl[ori]a
 quos et vocauit nos no[n] solu[m] ex
 iudeis sed etia[m] ex ge[n]tibus sicut
 in op[er]e dicit. Quid p[ro]p[ter]e vocabo
 no[n] plebe mea et no[n] dilectam
 dilecta et no[n] miam c[on]secuta
 miam c[on]secuta et e[st] in sol loco
 ubi d[omi]n[u]s e[st] eis no[n] plebe mea v[er]u[m]
 ibi vocabu[n]t[ur] filij dei v[er]u[m] i[n] ier[em]ia
 at clamat p[ro] ip[s]is. Si s[un]t n[ost]ri filij

1121
istis in p[ro]p[ri]a m[en]te reliquie
saluati estis v[er]o et c[on]firmati
et aliter in m[en]te q[uod] v[er]o
m[en]te p[ro]p[ri]a et d[omi]ni sup[er] terram
sicut p[ro]p[ri]a et d[omi]ni nisi d[omi]ni
reliquisse nob[is] s[em]en
sicut p[ro]p[ri]a fuisse et gomoz
sicut p[ro]p[ri]a et d[omi]ni q[uod] d[omi]ni
g[ra]tias que no[n] sectabat[ur] iusti
app[re]henderut iusticia[m] iusticia[m]
et q[uod] ex fide est iusticia[m] no[n] p[er]
legem iusticia[m] in lege iusticia[m] no[n] p[er]
venit et q[uod] no[n] ex fide sed
q[uod] ex op[er]ibus offende[n]t em in
lapide offensionis sicut p[ro]p[ri]a et
Ecce p[ro]p[ri]a in p[ro]p[ri]a lapide offen-
sionis et p[ro]p[ri]a stadii et om[n]is
q[uod] credit in eu[m] no[n] confunde[n]t fide
voluntas quide[m] cordis et obsecratio
ad d[omi]n[u]m sit p[ro]p[ri]a in salute et est
m[en]te et p[ro]p[ri]a illis q[uod] emulatores
dei habent sed no[n] s[ecundu]m s[an]ctam
ignorantes em dei iusticia[m] et sua
volentes co[n]stitutio iusticia[m] dei non
sunt subiti s[an]ctis et legis xpus
ad iusticia[m] om[n]i crediti moyses
em p[ro]p[ri]a q[uod] iusticia[m] q[uod] ex lege
et q[uod] fide v[er]u[m]t in ea q[uod] ex
fide et iusticia[m] sic dicit Ne dixis
in corde tuo d[omi]n[u]s ascendet in
celu[m] inde xpm deduce aut quis
descendet in abissu[m] hinc etiam
xpm ex mortuis reuocare Sed
quid dicit p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et v[er]u[m] in
ore tuo hoc etia[m] v[er]u[m] fidei quod
p[ro]p[ri]a quia si co[n]fitearis i[n] o[mn]i
tuo d[omi]n[u]m illu[m] et in corde tuo
credideris q[uod] illu[m] p[ro]p[ri]a a mor-
tuis saluus eris Corde ei dicit

289
ad m[en]te de ut co[n]fitearis p[ro]p[ri]a
ad m[en]te dicit et p[ro]p[ri]a d[omi]ni
et credit in illu[m] no[n] co[n]funde[n]t
et si d[omi]ni iudei et g[ra]ci
No[n] idem d[omi]ni om[n]i d[omi]ni iudei
qui vocat illu[m] d[omi]ni em q[uod] d[omi]ni
vocat n[omi]ne d[omi]ni saluus est
et q[uod] g[ra]ci mirabur in que non
crediderut Aut quo[m]odo credit ei
que no[n] audierit et quo[m]odo audierit
sine p[ro]p[ri]a et quo[m]odo p[ro]p[ri]a
nisi mittant sicut p[ro]p[ri]a et q[uod] d[omi]ni
p[ro]p[ri]a pedes eu[n]geliu[m] et p[ro]p[ri]a
eu[n]geliu[m] bona et no[n] o[mn]es
obediunt eu[n]geliu[m] et p[ro]p[ri]a et d[omi]ni
d[omi]ni quis credit auditui m[en]te
Ergo fides ex auditu[m] auditu[m]
et p[ro]p[ri]a xpi Sed dicit Aliquid
nisi audierut et quide[m] In dem
tra exiit sonus corp[or]is et fide[m] et
fide[m] v[er]u[m] corp[or]is Sed dicit Aliquid ip[s]e
no[n] cognouit p[ro]p[ri]a moyses dicit
Ego ad emulatores vos adduca
ibi no[n] g[ra]tias in g[ra]tias in p[ro]p[ri]a
in m[en]te vos mitta p[ro]p[ri]a et audet
et dicit Inuentus su[m] a quentibus
me palam apparui h[ic] qui me
no[n] interrogauit et ip[s]e et dicit
Tota die expandi man[us] meas
ad p[ro]p[ri]a no[n] e[st] d[omi]ni et co[n]fite[n]t[ur] m[en]te
Hadi ergo n[un]q[uam] repulit **CXII**
Deus q[uod] creditate ab ip[s]o etiam
et ego israhelita p[ro]p[ri]a ex p[ro]p[ri]a
abrahe de tribu beniamin et
repulit deus plebe[m] sua[m] qua[m] p[ro]p[ri]a
An nescitis in helia quid dicit
p[ro]p[ri]a quicquid m[en]te et d[omi]ni
adipus ip[s]e et p[ro]p[ri]a tuos or-
tulerut altaria tua suffoderut
et ego relictus su[m] solus et querit

nam in illis sed quia in illis
dono diuini. Reliqui in sepe in
milia. vix qui no euaueri ge
nia sua in baal. Sic q. 2. nunc
in hoc tpe reliquie scdm electas
grē dei salue fte sue. Si de gra
dei in no ex opibz aliqñ gra
ia no ē gra. Quid g. quod que
bat ipse hoc no est cōsecutus
electo at cōsecuta ē ceteris vob
exerati sūt sicut scriptū ē. Dedit
illis deus spm cōpūctis oīs
ut no videant et aures ut no
audiat usq. in hodiernū diem.
Et dauid dicit. fiat mesa eoz
corū ipse in laqueū et i captoz
et i retribucōe illis et in stan
dalu. Obscurent oculi eoz ne vi
deant et dorsū eoz semp. mēua
Dico g. Aliquid sic offenderue
ut cadent ab ipse. Q. 3. illos delicto
salus gentibus fca ē ut illos
emulentur. Quod si delictū illoz
diuicie sūt mudi et diminuco eoz
diuicie gentiū quato magis plet
tudo eoz. Vobis ei dico gentibz
Quadiū quide ego sū gentiū
aplis misterū meū honorifica
bo si quō ad emulandū puocem
carne mea et saluos facia ali
quos ex illis. Si ei amissio eoz
reconciliaco ē mudi q. assupcio
nisi vita ex mortuis. Q. 4. si deli
baco fca ē et massa et si radix
fca et rami. Q. 5. si aliqui ex ra
mibz fracti sūt tu at cū oleaster
esset insertus es in illis et pōi
radicibz et pigredis oliue frus
es noli gloriari adusū ramos q.
si gloriaris no tu iudice pōtas

sed iudex te. Sic q. 6. si fructus
rami ut ego inferas. Un pōtas
incredulitate fructus pōtas in
pōtas. Sic q. 7. si fructus
ei em deus ramos natural
no pōtas ne forte nec tibi pōtas.
Vide g. bonitate et pōtas
in eos quide qui mudi sūt pōtas
tate in te at bonitate si pōtas
pōtas in bonitate. Aliqñ et tu ex
deis sed et illi si no pōtas
in incredulitate mētur pōtas
ei deus itez mētur illos. Si ei
tu ex naturali exisus es oleaster
et cont. nam insertus es i boc
oliua quato magis hñ scdm na
tura mētur pōtas oliue. Volo
ei vob ignozie fte misterū
hoc ut no pōtas vobis ipse sapie
tes quia cecitas ex parte colligit
in ipse don. oīs pletudo gentiū
intrat et pōtas oīs ipse salus fte
sicut scriptū ē. Vult ex syon q.
eripiat et audiat impietatem
ab iacob et hoc illis a me testa
tu abscondit pōtas eoz scdm eū
gelu quide m. pōtas vob fte
electom cūssim pōtas pōtas sine
pōtas em pōtas dona et vob pōtas
Sicut ei et vob aliqñ no cōti
distis deo nūc at cōsecuti mē
estis pōtas illoz incredulitatem
ita et isti nūc no credidit in
tra mēam ut et ipse mēaz cōse
quatur. Conclust ei deus oīs
in incredulitate ut oīs mēaz
pōtas diuiciāz sapier pōtas
dei q. cōphensibilia sūt iudicia
eius et inuestigabiles vie illius
Quibz em cognouit sensu domi

aut quam respondere dicitur fuit
aut non fuit dicitur illa et dicitur
et dicitur ex ipso et per ipsum et
non fuit eis ut ipse et fela se
autem amen. **Capitulum VII**

Omnipotens itaque vobis fieri per manum
aut ut exhibeatis corpora vestra
conspiciamur sicut deo placere
conabile obsequium vestrum. Et non
aut conformari huius seculo sed re
formam in novitate sensus vestri
ut probetis quod sit voluntas dei bona
et implacens et perfecta deo enim
per gratiam quam data est michi omnibus
qui sunt me vobis non plus scire
quod opto scire sed scire ad sobri
etate et vincit quod sicut deus
divinitus mensura fidei. Sicut enim
in uno corpore multa membra
gerimus. Ita autem membra non eundem
actu habet. Ita multi unus cor
pus sumus in christo singuli autem
aliter aliter membra habetis quod
donacorum secundum gratiam quam data est
nobis differens siue prophetiam
secundum rationem fidei siue misterium
in ministrando siue quod docet in doctrina
quod exhortatur in exhortando quod tri
buit in simplicitate quod perit in
solicitudine quod ministratur in solai
tate dilectio sine similitudine quod die
tes malum adhaerentes bono. Cau
tate firmitatis invia diligenti
tes honore invia patientes sol
licitudine non pigri spiritu ferventes
domino servientes spe gaudentes in
tribulatione gaudentes omnino
instantes necessitatibus pauperum

commodi alii in dicitur et malum ma
lum. gaudentes autem gaudentibus
dicitur in silentibus. Idem rone
pauca non ultra sapientes sed
quolibet consensientes. Polite et
prudenter apud vosmetipsos. Nihil
malum per malo redentes quidem
res bona non tamen coram deo sed co
ra omnibus hominibus. Si fieri potest quod
ex vobis est in omnibus hominibus
hentes non vosmetipsos defendentes
cuiusmodi sed dicit locum me. Quartum
est enim michi vindicta et ego re
bua dicit dominus. Sed si esurierit
inimicus tuus ab eo illud si sitit
potum da illi hoc enim faciens car
bones ignis congeres super caput
eius. noli vinci a malo sed vin
ce in bono malum. **Capitulum VIII**

Omnis autem potestati vobis sub
limioribus subdita sit. Non
est enim potestas nisi a deo. Quae autem
sunt a deo ordinata sunt itaque quod
resistit potestati dei ordinati re
sistit. Qui autem resistit ipsi sibi
damnationem acquirit. Nam principes
non sunt timores boni operis sed mali.
Vos autem non time potestate boni fac
et habetis laudem ex illa dei et
minister est tibi in bonum. Si autem
malum feceris time. Non enim sine
causa gladium portat. Qui enim
minister est vindex in ira ei quod
malum agit. Ideo necessitate vobis
diti estote non solum propter iram
sed et propter conscientiam. Ideo enim
et tributa prestatis. Ministri ei
dei sunt in hoc ipsum servientes

Reddeat ergo oculus suum an-
tutu tributu cui vultuque vultu
gal cui more morem cui honor
honor. **N**em quidq. debeat
nisi ut invice diligatis. **Q**ui ei
diligat pxim lege implevit. **N**a
no adulterabis no occides non
furabis no falsu testis dices
no concupisces rem pximi tui et
si quod e aliud mandatu i hoc
vo mstratur. **D**iliget pxim tuu
tamq. teipm. **D**ilecto ei pximi
malu no opatur plebitudo go
legis e dilecto. **H**oc facies
quia hoc e ia nob de sopno p-
gere. **N**uc ei pxior e ma sala
q. tu ardidim. **N**ox pcepit
Dies at appinquabit abicias
go opa tenebras et induamur
arma lucis sic ut in die hoesse
ambulem. no i comessationib.
et ebrietatibus no in cubilib.
et impudicijs no in cotetone
et emulacoe. **F**iduciam dnm ihm xpm
Et carnis cura ne **C**erim
peccatis in desiderijs vris
Infirmus in fide assidue no
in disceptationibus cogitacoe
alius em credit maducare se oia
Qui at infirmus e oius man-
ducat. **I**s q no maducat non
maducate no pnat et q non
maducat maducate no iudicat
deus em illu assupit. **T**u qe
es q iudicas alienu suu suo
dno stat aut cadit si stabit
at potes e em deus iteru statu
illu. **N**a alius iudicat die me
die alius at iudicat ome die
Unusquisq. ipso sepi habudet

Qui sapit no e qd dicit
dicit. **S**ic mactat qd dicit
agit. **N**e et q no mactat ac
no manducat et quid agu-
Hec ei vrm sibi vivit et nem
sibi moritur. **S**ive em vivim
dno vivim. **S**ive morim dno m-
rim. **S**ive go vivim. **S**ive mori-
m sum. **I**n hoc em p. mori
est et respexit ut et mortua
et vivit dnetur. **T**u ad qd iud-
cas frem tuu aut tu quae p-
frem tuu. **O**mes em stabimur
an tribunal xpi. **S**criptu est em
Vivo ego dicit dno qm michi flet
tet ome gen et ois ligna con-
fitebit dno. **I**taq. vni q. p. vrm
p se mone reddet deo no ergo
ampli. **I**nvice iudicem. **S**ed hoc
iudicate magis ne ponat offe-
diculu fti et scandalu dno et
confido in dno ihu q nichil co-
mune p ipm nisi ei q estiat quid
comune esse illi comune e. **E**i em
ppt. cilu frater tuu contristatus
scandalizat ia no scdm caritate
ambulas. **N**oli cilu tuo illu p-
p quo xps mortuus e. **N**o ergo
blasphemat comulvrm no est
regnu dei escat. et potes sed
iusticia et pax et gaudiu in p-
p. **Q**ui em in hoc fuit p. plag
deo et pbatus est hoib. **I**taq.
que pax sue sedetur et que di-
ficacoe sue invicem custodiam.
Noli ppter esta destrue op. dei
Na quide munda sut sed malu
est hoi q p offendiculu maducat
Ne no maducate carne et no

vos vni nati in quo sit tunc
 pndit aut pndat aut i
 firmat de pndam habeo apud
 scriptum habeo etiam deo pma
 uenit digne et qd no ex fide

Ostendit em quod no **C. xv**
 est ex fide piam e debem
 lutem nos firmiores in beati
 tates infirmos suscipere et no
 nobis placeat. Unusquisq; vni
 primo suo placeat in hunc ad
 edificationem. Nam et xpc non
 sibi placuit sed sicut scriptum est
 Imperia imperatorum tibi cedere
 sup me. Etiamq; em scripta
 sunt ad. nrm doctrina supra sunt
 ut p paciam et consolationem
 scripturaz spem habeamus. **De**
 ac pacie et solacii det vobis
 idipm saps i alituz sedm istm
 xpm ut unanimiter vno de ho
 norificatis deum et prem dmi in
 ihu xpi ppe quod suscipite in vi
 cem sicut et xps suscepit vos
 in honore dei. **Pro** ei xpm istm
 mstru fuisse ac nunciu ppe
 veritate dei ad confirmandas p
 missioes patris getes ac sup
 sua honorare deum sicut scriptum
 est ppter conflictos tibi i geti
 bus dne et noi tuo ratulo. **Et**
 iterum dicat. **Et** tunc getes cu plebe
 eius. **Et** iterum laudate omes gen
 tes dnm et magnificate eu oes
 pli. **Et** iterum su ppaas aut **Brit**
 radix vesse et q exurgit regem
 getes in eu getes ppaabunt. **Deus**
 ut spei repleat vos di gaudio
 et pace i credendo ut habudetis

in spe et vna ppaas in **Deus** qu
 et fides mea est qd de vobis qm
 et qd piam estis dilecti et pleti
 omi sua ita ut possitis alituz
 mone. **Audacius** de ppi vobis
 fides ex parte tunc in memoria
 vos reducat ppe gratia q data e
 m a deo ut sim mstr xpi ihu
 in gentibus fides et ewangelium
 dei ut fiat oblatio gratia accepta
 et fides in ihu xpo. **Habeo** igit
 glam in xpo ihu ad deum. **Non**
 em audeo aliquid loqui vobis que
 p me no efficit xpc i obedientia
 gratia in vobis et fides in virtute sig
 norum et p digitorum in virtute spiritus
 sci ita ut ab nrm p circuitu
 usq; illirum repleueri ewange
 lium xpi. **Eic** ac hoc p dcaui cum
 gelio no vbi natus e cristus
 ne sup alienum fundamentum edificet
 sed sicut scriptum e quilibet no e amicus
 natu deo videbit et qui no au
 dictur intelligit ppe quod et
 impediebat plinu venire ad vos
Hic vos ultiq; locu no habens
 in his regionibus. **Cupiditate**
 ac habes videndi vos ex multo
 in pcedentibus annis. **Tu** i hispa
 niam pflasti cepto speo q pteri
 entis videri vos et a vobis deducar
 illuc si vos pmi ex pte fructus
 suos. **Hic** igit p ficiat nrm mstr
 trad sanctis pbauct ei ma
 cedonia et achaja collationem
 aliqua fac in pauperem prope
 qui sunt in nrm. **Placuit** ei eis
 et debitores sue corpe. **Ha** si spiri
 talium corpe ptiaps facti sunt

cu omibus vobis ame **Cap**
Aumenda et oris **xvi**

et statim salutem
salutate apostoli pe
salutate eis qui sunt ex
totam homo salutem
one cognati mei salutem
eos qui sunt ex nazareth domo
in dno salutem triphena
et triphosa que laborat in
dno salutem ppi da caissia
q multu laboravit in dno salu
tate rufu electu in dno a ma
tre eius et mea salutem a
sinchritu flogota hermem
patroba herma et qui cu
eis sunt fratres salutem philo
logu et iulia et nereu a sorore
eius et olimpiade et omib qui
cu eis sunt fratres salutem iuia
in osculo pio salutem vos oes
caro ppi. Ego ad vos fratres ut
obsecro eos qui dissensio
et offendiculi sunt doctrina qua
vos didicistis facite et dedicate
ab eis humi in xpo dno mo
no seruiunt sed suo ventri et
p dulces sermones et benedictio
seducit corda inuicem. Vra
autem obedientia in omem locu
diuulgata e. Gaudeo igitur i
vobis. Et volo vos sapientes ee
in bono et simplices i malo
Deus ad pias contem sathana
sub pedibz vris velocat. Gra
dmi nri ihu xpi vobiscu. Salu
tat vos thymotheus adiutor
meus et lucius et vason a ppi
pater cognati mei salutem
vos ego tertius q s ppi eplam
in dno salutem vos gaudiu heros.

sapientia et hominum et quod infir-
mitas est dei potentia et quod
em. vocatione vultum suum quod non
multa sapientes secundum carnem non
multa potentes non multa nobiles
sed que sunt stulti mundi elegit
deus ut confundat sapientes et
infirma mundi elegit deus ut
confundat fortia et ignobilia
mundi et contempnibilia elegit deus
et que non sunt ut ea que sunt de-
struat ut non gloriatur ois caro
in conspectu eius. Et ipse autem vobis est
in christo illud quod scriptum est nobis sapientia
a deo et iusticia et sanctificatio et
redemptio ut quemadmodum scriptum est
et qui gloriatur in domino gloriatur. **¶**

Et ego cum venissem ad vos fratres
veni non super in sublimitate ser-
monis aut sapientie amittens vobis
testimonium christi. Non enim iudicavi scire
me aliquid me vobis nisi illud quod
et hunc crucifixum. Et ego in fir-
mitate et timore et timore multo
fui apud vos et sermo meus et
predicatio mea non in persuasibilibus
humane sapientie videtur sed in ostensione
spiritus et virtutis et fidei. Vnde non
sit in sapientia hominum sed in virtute dei
sapientiam autem loquimur in mysterio
sapientiam vobis non humiliter sed neque prin-
cipium humiliter sed que destruitur
sed loquimur dei sapientiam in mysterio
quod abscondita est quam predestinavit
deus ante secula in gloria nostram quam
nemo principum huius seculi cognovit.
¶ Si enim cognovissetis nunquam deum
glorie crucifixum. Sed sicut scrip-
tum est. Quod oculus non vidit nec
auris audiit nec in cor hominis

assensit. Et quod in vobis
tribus. Et Modus et modus
per spiritum suum. Et quod
etiam possidet deus. Et quod
que sunt hominibus nisi spiritus hominibus
ipso est. Et quod deus per nomen
cognovit nisi spiritus dei. Et quod
non spiritum huius mundi accipimus
sed spiritum qui ex deo est ut sciamus
que a deo data sunt nobis que
et loquimur non indoctis humane sapi-
entie sed in doctrina spiritus spirituali-
bus spiritualia copantes. ¶ Nihil
autem hoc non precipit ea que sunt spiritus
dei. ¶ Scilicet enim illi est et non potest
intelligere quam spiritualiter exami-
nat spiritualis ad iudicat deum
et ipse a nemine iudicatur. ¶ Quibus enim
cognovit sensum domini qui instruat eum
nos autem sensum christi habemus. **¶**

Et ego fratres non potui vobis
loqui quasi spiritualibus sed
quasi carnalibus. Etiam parvulis
et pro hac vobis potui dedit non esca-
m. Sed enim potentibus sed non nunc
quidem potestis capere. Adhuc enim
estis carnales. Sed enim sit inter
vos zelus et contentio non car-
nales estis et secundum hominem abundat.
¶ Sed enim quiddam dicit. Ego quidem
sicut pauli aliquid autem ego apollo non
ne homines estis. ¶ Quid ergo est apollo
quid vobis paulus ministri eius qui
credidistis et amicum qui sicut dominus
dedit. Ego plantavi apollo rigavit
sed deus incrementum dedit. ¶ Itaque
neque qui plantat est aliquid neque
qui rigat vnum putat. ¶ Unusquisque
autem propriam mercedem accipiet secundum
suum laborem. ¶ Deum enim sumus adiutores

ut scripsi
ut filii mei
Nā si deā nulla
habebatis in dō p̄d nō multū
p̄rē. Nā in xpo ihsu p̄ eūngē
lud ego vob̄ genūi. Ego ergo
vob̄ Imitatores mei estote. Ad
misi ad vob̄ thimothēum q̄ ē filius
meus carissim⁹ et fidelis. Dñs
q̄ vob̄ cōmone faciat vias
meas que sūt in xpo ihsu sicut
vbiq̄ in oī ecclā doceo tam quā
nō venturus sū ad vob̄ sic in
statu sū quidā Venia at cito
ad vob̄ si dñs voluerit et cognos
cā nō sermone corp̄ qui iſtati
sūt p̄d dñe. Nō ē i sermone
ē regnū dei p̄d in v̄tute. Quid
vob̄ in v̄ga venia ad vob̄ an
in caritate et spū mīlitudinis.

Omnino audite inter. **Cap**
vob̄ fornicatō qualis nec
inter gentes ita ut vxore prius
aliquis habeat. Et vob̄ iſtati
estis et nō magis luctū habuistis
ut tollat̄ de medio v̄m q̄ hoc
opus fecit. Ego quidē alipens
corpe p̄sens at spū. Iam iudi
cavi ut p̄ns eū q̄ sic opatus ē
in nōre dñi n̄ri ihsu xpi cong
ratib̄ vob̄ et meo spū cū vir
tute dñi n̄ri tradidit huius patia
ne i mētiā carnis et spū sal
uus sit in die dñi ihsu xpi. Nō
bona glaciō v̄m. Rescitis quia
modicu fermentu totā massā
corrupt. Repurgate. Vetus
fermentu ut sitis noua conspicio

ut scripsi
nōm ymolatus. **Cap**
palestine in p̄
ne q̄ m̄ p̄ mēto malitiae
quā p̄d in a m̄is p̄mē
et veritatis. Scripsi vob̄ in
eplā ne cōmisteamini fornicatō
Nō vtiq̄ fornicatō q̄ mūd
aut avaris aut rapacib⁹ aut
idolis fūctib⁹. Aliq̄i dñi
eratis de hoc mūdō exisse. Nō
at sēpi vob̄ aut cōmisteamini
Si quis frater nōiā ē for
nicator aut avarus a idolis ser
uiens aut maledicus aut ebri
sus aut rapax cū huius n̄tali
sumē. Quid ē in de h̄is qui fo
ris sūt iudicand⁹. Nōne de h̄is qui
intus sūt vob̄ iudicand⁹. Nā eos
qui foris sūt deus iudicab⁹. In
ferre malū a vob̄ ip̄is. **Cap**

Ad vob̄ aliquis v̄m habens
negociū adūsus alteru iudi
cari apud iniquos et nō apud
scōs. An nescitis qm̄ sūt de hoc
mūdō iudicab⁹. Et si i vob̄
iudicab⁹ mūdus indigni estis
qui de minimis iudicatis. Nescitis
qm̄ angelos iudicabim⁹ quāto
magis seculāia. Seculāia iudicā
si habueritis cōteptibiles qui sūt
in ecclā illos constituite ad iudi
candū. Ad v̄cūdiā v̄m dico
Sic nō ē mē vob̄ sapiēs quisq̄
qui possit iudicā mē fr̄s suū
Sed frater cū iudicō con
tendit. Iam quidē omnino delictū
ē in vob̄ q̄ iudicia habetis int⁹
vob̄. Quare nō magis iuriam

quid dicitur aliter
Nuquid domos non habetis
ducendi et bibendi aut
dei contempnitis et confunditis eos
qui non habetis. **Q**uid dicam vobis
laudo vos in hoc non laudo. **E**go
enim accepi a domino quod et tradidi
vobis quoniam ipse in qua nocte tra-
debatur accepit panem et gratias
ages fregit et dixit. **H**oc est corpus
meum quod pro vobis traditur hoc fa-
cite in mea commemoratione. **E**t
calicem postea annuntiavit hic
calix novum testamentum est in meo
sanguine. **H**oc facite quotiescumque
bibetis in mea commemoratione.
Quotiescumque enim manducabitis
panem hunc et calicem bibetis morte
domini annuntiabitis donec veniat.
Itaque quoties manducatis panem
aut bibetis calicem domini indigne re-
cet corpus et sanguinem domini probet
aut ipsum se et sic de pace illo
edat et de calice bibat. **Q**ui ei
manducat et bibit indigne iudicium
propter se manducat et bibit non diu-
dens corpus domini. **Q**ui autem non est
infirmus et imbecillus et dormiens
multi. **E**t si non ipse diiudicat
mus non utique iudicemus. **D**u-
at iudicamus a domino corripimur
ut non cum hoc mundo dampnemur.
Itaque fratres mei cum contempnit ad
manducandum invicem expectate.
Si quis esurit domini manducet
ut non in iudicium contempnatis.
Et cum venero dispo-
nam. **Capitulum. xij.**

Dignoscite quod
gentes non habent
muta sunt quod dicitur in eorum
notis et in facie quod non
dei loquens dicitur anathema
Et non potest dicere dominus ipse
spiritus. **D**ivisiones vero gratia
sunt idem aut spiritus. **E**t divisiones
instructio sunt idem aut dominus.
Divisiones operationum sunt idem
et deus qui operatur omnia in omnibus.
Unicaque autem datur manifestatio spiritus
ad utilitatem. **A**lii quidem per spiritum datur
sermo sapientie. **A**lii autem sermo scientie
secundum eundem spiritum. **A**lii fides in
eodem spiritu. **A**lii gratia scientiarum
eodem spiritu. **A**lii operatio virtutum. **A**lii
prophetia. **A**lii discretio spirituum.
Alii gratia linguarum. **A**lii interpretatio
sermonum. **H**ec autem omnia operatur unus
autem idem spiritus dividens singulis
sicut vult. **S**icut enim corpus
unum est et membra sunt multa omnia
autem membra corporis cum sint multa
unum corpus sunt ita et Christus. **E**t cum
in uno spiritu omnes vos in unum cor-
pus baptizati sumus sive iudei
sive gentiles sive servi sive li-
beri et omnes uno spiritu potati si-
mus. **N**am et corpus non est unum
membrum sed multa. **S**i dixit pes
quoniam non sum manus non sum de corpore
non ideo non est de corpore. **E**t si dixit
est auris quia non sum oculus non
sum de corpore non ideo non est de cor-
pore. **S**i totum corpus oculi ubi
auditus. **S**i totum auditus ubi odor

112
cum edipit. **Q**uod est
loqui ligum magi. **Q**uod
maior est prophetat qd loq
ligum n forte m pectur ut ec
clesia edificat accipiat. **Q**ue
at fies si venio ad vos ligum
loqueb quid vobis pdeo n vob
loquat aut in reuelatõe aut
in scia aut in pphetia aut i doc
trina tamẽ que sine anima
sit voce dacia sine tuba sine
athora. **M**isi distictõne pmitum
dederit quomodo pñetur id qd
cant aut quod citharizatur.
Et em si incerta voce det tuba
quis pabit se ad bellum. **T**a et
vos p ligum nisi manifestet
monẽ deditis quod pñit id qd
dicitur. **E**itib ei i acta loqut
Tam multa utputa gna ligum
in sud i hoc mudo et nichil sine
voce e. **S**i ergo nescio dñice
veris ero ei cui loquor barbarus
et q loquitur in barbarus. **S**ic et
vos qm emlatoreb estis spiri
tuid ad edificatõe eccle quẽte
ut habuẽtis. **E**t ideo q loquitur
ligum oet ut m pñet. **N**a si o
rem ligum spũs meus orat meẽ
at mea sine frũ e. **Q**uid g
est. **O**rabo spũ orabo r mente
Eteterũ si bñdixis spũ qd sup
plet locũ idiote quod dicit ame
sup tua bñdicoẽz quod quid di
cas nescit. **N**a tu quid bene
gras agis sed aliter nõ edificat
Gras ago deo q omũ vrm lig
um loquor sed in eccle volo qnq
vã pensu meo loqui ut et alios
instrua q dñe milia vrp in

113
loqui ligum magi. **Q**uod
maior est prophetat qd loq
ligum n forte m pectur ut ec
clesia edificat accipiat. **Q**ue
at fies si venio ad vos ligum
loqueb quid vobis pdeo n vob
loquat aut in reuelatõe aut
in scia aut in pphetia aut i doc
trina tamẽ que sine anima
sit voce dacia sine tuba sine
athora. **M**isi distictõne pmitum
dederit quomodo pñetur id qd
cant aut quod citharizatur.
Et em si incerta voce det tuba
quis pabit se ad bellum. **T**a et
vos p ligum nisi manifestet
monẽ deditis quod pñit id qd
dicitur. **E**itib ei i acta loqut
Tam multa utputa gna ligum
in sud i hoc mudo et nichil sine
voce e. **S**i ergo nescio dñice
veris ero ei cui loquor barbarus
et q loquitur in barbarus. **S**ic et
vos qm emlatoreb estis spiri
tuid ad edificatõe eccle quẽte
ut habuẽtis. **E**t ideo q loquitur
ligum oet ut m pñet. **N**a si o
rem ligum spũs meus orat meẽ
at mea sine frũ e. **Q**uid g
est. **O**rabo spũ orabo r mente
Eteterũ si bñdixis spũ qd sup
plet locũ idiote quod dicit ame
sup tua bñdicoẽz quod quid di
cas nescit. **N**a tu quid bene
gras agis sed aliter nõ edificat
Gras ago deo q omũ vrm lig
um loquor sed in eccle volo qnq
vã pensu meo loqui ut et alios
instrua q dñe milia vrp in

Ne quid et nos quibuscumque
sua cotidie moriamur
sed quia habeo in xpo auctoritas
mro si scdm homines ad bestias
pugnaui ephesi quid m pdest
si mortui no resurgue maducos
et bibamus et moriemur
nolite seduci **C**orruptio macis
bonos colloquia mala **V**igila
te iusti et nolite peccare **I**gno
rantia em dei quida habet ad
reuerentia vobis loquor **S**ed di
cit aliquis **Q**uo resurgit mor
tui **Q**uali at corpe veniet **I**n
spicet tu quod seminas no vi
uificat nisi pus moriat **E**t qd
semias no corpus qd futurum
e semias sed nudum **S**nu ut puta
tritici aut alicuius cetero **D**eus
at dat illi corpus sicut vult et
vnicuique seminum **Q**uid corpus
no ois ead ead caro sed alia
somm alia pecoro alia caro volu
crum alia at piscium et corpora
celestia et corpora terrestria **S**ed
alia quide celestium glia alia at
terrestrium **A**lia claritas solis
alia claritas lune et alia claritas
stellarum **S**tella in a stella differt
sic et resurrectio mortuorum **S**em
inat in ignobilitate surgit in gloria
Seiatur in infirmitate surgit in
virtute **S**eiatur corpus vile sur
get corpus spiritale **S**i e cor
pus vile est et spiritale sicut
scriptum e factus e primus homo
ada in aia viuet nouissimus
ada in spm viuificatus **S**ed no
pus quod spiritale e sed quod

uale **S**icut enim in aia
qd de terra etren **S**icut enim
malle relinquit talis e **S**icut enim
Igitur sicut pater in aia **V**magin
terram **S**icut enim in aia **V**magin
celestis **S**icut enim in aia **S**icut enim
et sanguis regnum dei no possit
sue nos corruptio in corruptio
possit **S**icut enim in aia **S**icut enim
dico **A**men quide resurgemus **S**i
no ois immutabimur **Q**uid e cor
ruptibile hoc induere incorruptum
et mortale hoc induere immorta
litate **S**icut enim in aia **S**icut enim
immortalitate tue fiet **S**icut enim in aia
e **A**bsorpta e mors in victoria
Abi e mors victoria tua **A**bi e mors
stimulus tuus **S**icut enim in aia **S**icut enim
pater e virtus vobis pater lex deo at
gratias qd dedit nobis victoria **P**rimus
xpm dnm in **S**icut enim in aia **S**icut enim
lecti stabiles estote et imobiles
habundate in opere dei **S**icut enim in aia
etres qd habet **V**ir no e iam in
dno **D**e collectis at que sunt in
fuit sicut ordiaui **C**elestis gal
lacie ita et vos facite **P**rimus
sabbati **V**nicuique qd vult apud
se reponat **N**on condens quod ci
bn placuit ut no tu venero
tue collecte sunt **S**icut enim in aia **S**icut enim
ero quos **P**robaucitis **P**er epistolas
hoc mittam **P**robaucitis **P**er epistolas
in **N**on **S**icut enim in aia **S**icut enim
ego ad meum **I**bi **S**icut enim in aia
ad vos tu **M**acedonia **P**rimus
apud vos at **S**icut enim in aia **S**icut enim
vel etia **S**icut enim in aia **S**icut enim
ducatis quocumque iero **N**olo e vos

2^a Epistola ad Corinthios Cap 1^m

299

salutem vobis in domino nostro ihesu christo
 et pax a deo patre nostro et
 domino ihesu christo. **B**enedictus deus
 pater domini nostri ihesu christi propter
 misericordiam et deum totius consolationis
 quod consolatur nos in omni tribulatione
 nostra ut possimus et ipsi con-
 solari eos qui in omni persecutione sunt
 per exhortationem quam exhortamur
 et ipsi a deo quam sicut habundat
 passionibus christi in nobis ita per
 christum habundat consolatio nostra
 sicut ad tribulationem per viam ex-
 hortationis et salutis sive consolationis
 per viam consolationis sive exhortationis
 exhortationem et salutem que operatur
 tolerantiam carum passionum quod
 et nos patimur ut species nostra firma
 sit per vobis. **O**rientes quoniam sicut
 socii passionum estis sic etiam et
 consolationis. **N**on enim volumus vos
 ignorare fratres de tribulatione nostra
 quod facta est in asia quoniam super modum
 gravati sumus super virtute ita ut
 tederet nos etiam vivere sed et ipsi
 in nobis ipsis respondimus mortem
 habuimus ut non sumus fidentes
 in nobis sed in domino qui suscitavit mor-
 tuos qui de tantis periculis eripuit
 et eruet nos in qua speramus quoniam
 et adhuc eripiet adiuvantibus
 et vobis in oratione pro nobis ut ex
 multis precibus faciemus eius qui
 in nobis est donator per multos

Propter hoc non desistimus
 sed etiam in omni tribulatione
 nostra ut possimus et ipsi con-
 solari eos qui in omni persecutione sunt
 per exhortationem quam exhortamur
 et ipsi a deo quam sicut habundat
 passionibus christi in nobis ita per
 christum habundat consolatio nostra
 sicut ad tribulationem per viam ex-
 hortationis et salutis sive consolationis
 per viam consolationis sive exhortationis
 exhortationem et salutem que operatur
 tolerantiam carum passionum quod
 et nos patimur ut species nostra firma
 sit per vobis. **O**rientes quoniam sicut
 socii passionum estis sic etiam et
 consolationis. **N**on enim volumus vos
 ignorare fratres de tribulatione nostra
 quod facta est in asia quoniam super modum
 gravati sumus super virtute ita ut
 tederet nos etiam vivere sed et ipsi
 in nobis ipsis respondimus mortem
 habuimus ut non sumus fidentes
 in nobis sed in domino qui suscitavit mor-
 tuos qui de tantis periculis eripuit
 et eruet nos in qua speramus quoniam
 et adhuc eripiet adiuvantibus
 et vobis in oratione pro nobis ut ex
 multis precibus faciemus eius qui
 in nobis est donator per multos

Saluta Corin

que agunt. **N**am
 mea heret testimonium ostendit me
 quod in simplicitate et sinceritate
 dei et non in sapientia carnali sed
 gratia dei conversati sumus in hoc
 mundo habundantes et apud vos
Non et alia scribimus vobis quod que
 legistis et cognovistis. **E**pro
 de quod usque in fine cognoscetis
 sicut et cognovistis nos ex parte
 divina gloriæ vestre sicut et
 vos me in die domini nostri ihesu christi
 et hac fiducia volui per vos
 ire ad vos ut secundam gratiam habe-
 tis et per vos transire in macedonia
 et iterum a macedonia venire
 ad vos et a vobis deduci in iudea
Cum ergo hoc voluisse mihi quid le-
 gitate usus sit aut que cogito
 secundum carnem cogito ut sit apud
 me et non fidelis ad deum quod
 finis meus qui fuit ad vos non est
 in illo est et non sed est in illo est
 dei et filius ihesus christus qui et vos
 per nos predicatus est per me et per
 uarium et theotecn non fuit in illo
 est et non sed est in illo fuit. **Q**uasi
 quas et promissiones dei per in illo
 est. **I**deo et per ipsum amen deo ad
 gloriam vestram. **Q**ui autem confirmat
 nos vobiscum in christo et qui unxit
 nos deus et qui signat nos deus
 et dedit pignus spiritus in cordibus
 nostris. **E**go autem existem deum in
 voco in auxilium meum per precans vobis
 non veni ultro corinthios non
 quia dominamur fidei anstre
 sed adiutores sumus gaudium vestrum
 tri nam fide statis. **Capitulum 11**

Nonne uisus est facies eius in uobis
et cum eo contristatus uos et contristatus
est me et hoc ipsum scribo uobis
ut non cum uenero tristitia super
tristitia habea de quibus opine-
ratur me gaudere omni in me et ha-
ec multa tribulatio et angustia
cordis scripsi uobis per multas lac-
rimas non ut contristemini sed ut
sciatis quam caritate habea ha-
bitudinem in uobis. Si quod autem con-
tristauit me non me contristauit
sed ex parte ut non onere omnes
uos sufficiat illi qui cuiusmodi est ob-
iurgatio haec quod sit a pluribus
ita ut eorum magis donetis
et consolamini ne forte habudam
tota tristitia absorbeat quod cuius-
modi est propter quod obsecro uos
ut confirmetis in illa caritatem
Ideo enim et scripsi ut cognoscam
expressum uerum an in omnibus ob-
dientibus sitis. Si cui autem aliquid
donastis et ego et ego quod
donauimus per quod donauimus propter uos
in persona christi ut non circumeua-
mur a satana. Non enim ignoramus
cogitationes eius. Cum uissem autem
troadem propter eum christi et ostium in
apertum esset in domino non habuerem
spiritum meo eo quod non inueni titulum
fratrum meorum ualefacies eum pro
fectus sui in macedonia. Deo autem
gratias qui semper triumphat nos in
christo ihesu et odore uocis sue
manifestat per nos in omni loco quod christi
boni odor sumus deo in his qui

et vultu in corpore
 manifestum est in corpore
 vivimus in morte et in vita
 istum ac 2 vita ista manifestum
 in carne nostra mortali ergo
 mors in nobis operatur vita ac
 in vobis habetis ac eundem spiritum
 patris sicut spiritus credidi propter quod
 locutus sum et nobis credimus quod
 quod et loquimur scietis quoniam
 suscitavit istum et nos cum istum
 suscitabit et coascit nobiscum
 Quia enim propter nos et gratia habu-
 dano per multas gratias actus
 habundet in gloriam dei propter
 quod non deficiemus sed hoc id quod
 forte est in hoc corripatur in
 id quod in tuum est et renouatur de die in
 die Quod enim quod in presenti est momentu-
 tantum est et leve tribulatio
 nostra super modum in sublimitatem
 et in gloria pondus operatur in nobis
 non correptionibus nobis que vi-
 dentur sed que non videntur Quia
 ei videntur qualia sunt que autem
 non videntur eterna sunt Quia enim
 enim quoniam si terrestris domus nostra
 quia habitatio dissolvatur quod edi-
 ficatio ex deo semus domus
 non manufacta eterna in celis habet
 et in hoc ingemiscimus habitatio
 nostram quod de celo est super induit tu
 scietis si tamen vestiti non nudi
 inveniamur Nam et quod diu sumus
 in hoc tabernaculo ingemiscimus
 quatenus eo quod nolumus exspoliari
 sed super vestiri ut absorbeat id quod
 mortale est a vita Quia autem efficit
 nos in hoc ipsum deus quod dedit nobis pignus
 spiritus

Hic vultu in corpore
 manifestum est in corpore
 vivimus in morte et in vita
 istum ac 2 vita ista manifestum
 in carne nostra mortali ergo
 mors in nobis operatur vita ac
 in vobis habetis ac eundem spiritum
 patris sicut spiritus credidi propter quod
 locutus sum et nobis credimus quod
 quod et loquimur scietis quoniam
 suscitavit istum et nos cum istum
 suscitabit et coascit nobiscum
 Quia enim propter nos et gratia habu-
 dano per multas gratias actus
 habundet in gloriam dei propter
 quod non deficiemus sed hoc id quod
 forte est in hoc corripatur in
 id quod in tuum est et renouatur de die in
 die Quod enim quod in presenti est momentu-
 tantum est et leve tribulatio
 nostra super modum in sublimitatem
 et in gloria pondus operatur in nobis
 non correptionibus nobis que vi-
 dentur sed que non videntur Quia
 ei videntur qualia sunt que autem
 non videntur eterna sunt Quia enim
 enim quoniam si terrestris domus nostra
 quia habitatio dissolvatur quod edi-
 ficatio ex deo semus domus
 non manufacta eterna in celis habet
 et in hoc ingemiscimus habitatio
 nostram quod de celo est super induit tu
 scietis si tamen vestiti non nudi
 inveniamur Nam et quod diu sumus
 in hoc tabernaculo ingemiscimus
 quatenus eo quod nolumus exspoliari
 sed super vestiri ut absorbeat id quod
 mortale est a vita Quia autem efficit
 nos in hoc ipsum deus quod dedit nobis pignus
 spiritus

112
pauca et nobis. **I**tem et de
tristitia et p[er]m[an]entia in salu[ti]bus
se opat[ur]. **S**eculi et de morte
te opatur. **E**t de hoc ip[s]o p[er]m[an]entia
deu[m] contristat. **N**os quidem ex
vobis opatur sollicitudine p[er]
defensione[m] sed indignationem
sed timore[m] sed desideriu[m] sed
emulatione[m] sed vindicta[m]. **I**n oib[us]
exhibuistis vob[is] i[n]coramiatos
esse negotio. **I**gitur et si scipi vob[is]
no[n] p[ro]pter eu[m] q[uod] fecit i[n]iuria n[on]
p[ro]pter eu[m] q[uod] passus e[st] sed ad mai[or]e[m]
festanda[m] sollicitudine[m] nostra[m]
qua[m] p[ro] vobis h[ab]em[us] ad vob[is] cora[m]
deu[m]. **D**eo co[m]p[ar]ati sum[us] vobis
in co[m]p[ar]atione ac mea habundantia
magis gauisi sum[us] sup[er] gaudio
tui q[uam] respectus e[st] sp[irit]us ei ab oib[us]
vobis. **E**t si quid apud illu[m] de vob[is]
gloriatu[m] su[m] no[n] su[m] co[n]fusa[m] p[er]it
etia[m] vobis in veritate locuti sum[us]
ita ut gl[ori]a mea q[uod] fuit ad titu[m]
veritas fidei et v[er]itas eius habu[er]it
diciu[m] in nobis p[er] remissionem
o[mn]i[u]m v[er]i[m] obediencia[m] qui tu[m] t[em]p[or]e
et t[em]p[or]e excepistis eu[m]. **H**aud eo
q[uod] i[n] oib[us] co[n]fido i[n] vobis. **C. viii.**
Notam ad vobis facim[us] fides
gratiam dei q[uod] data e[st] i[n] ecclesijs
macedonie q[uod] i[n] m[un]do ex p[er]m[an]entia
tribulacionis habundantia gaudiu[m]
ip[s]o et altissima paupertas eoru[m]
habundauit in diuicijs. **I**mplicita
tatis eoru[m] q[uod] scdm[us] v[er]itate[m] testis
illis reddo q[uod] sup[er] v[er]itate[m] voluta
in fidei ac m[un]da exhortacione
obsecrates nos g[ra]tia[m] et co[n]tactos
mysterij quod sit i[n] sc[ri]ptis et no[n] sicut

ex p[er]m[an]entia. **I**tem et de
p[er]m[an]entia. **I**tem et de
tate de. **I**tem et de
ut que admodu[m] p[er]it ita
i[n] vobis etia[m] etia[m] g[ra]tia[m] p[er]
sed m[un]da habundantia p[er]
f[er]m[an]entia et f[er]m[an]entia et oib[us] sollicitudine[m]
et caritate[m] v[er]i[m] i[n] no[n] ut i[n] hoc
g[ra]tia[m] habuideris no[n] q[uod] i[n] m[un]da
dico sed p[er] alioz sollicitudine[m]
etia[m] v[er]i[m] caritatis ingeniu[m] bonu[m]
capbans. **S**atis ei g[ra]tia[m] em
m[un]da ip[s]i q[uod] p[er] nos egen
fructus est ad eff[er] diues ut illud
topia vob[is] diuites essetis et consi
tui in hoc de hoc ei vob[is] vtile
e[st] q[uod] no[n] solu[m] facit sed et velle te
pistis ab amo p[er]ore. **N**uc v[er]o et
facto p[er]ficite ut quicquid adu[m]
p[er]m[an]entia e[st] animu[m] voluta[m] ita
sit et p[er]ficiendi ex eo q[uod] habet
q[uod] em voluta[m] p[er]m[an]entia e[st] p[er]m[an]entia
id quod h[ab]et accepta e[st] no[n] p[er]m[an]entia id
quod no[n] h[ab]et. **N**o em ut alijs sit
remissio vobis ad tribulaco[n]e[m] f[er]
ex equalitate in p[er]m[an]entia t[em]p[or]e v[er]i[m]
habundantia illor[um] inopia supple
at ut et illor[um] habundantia v[er]i[m]
inopia sit suppleme[n]tu[m] ut fiat
equalitas sicut sc[ri]ptu[m] e[st] et i[n]
multu[m] no[n] habundauit et q[uod] modi
tu no[n] minora. **E**nis ad deo q[uod]
dedit eandem sollicitudine[m] p[er] vob[is]
in corde titi q[uod] exhortacione[m]
p[er] vob[is] quide[m] suscepit sed ad sol
licitior esse sua volutate p[ro]
fectus e[st] ad vob[is] **I**psim[us] ead[em] ad
illo f[er]m[an]entia m[un]da tuu[m] laus e[st] i[n] eu[m]
p[er] o[mn]es ecclesias no[n] solu[m] ad

Uma sustinebis **C**medat
modicum quid respiciat **Cxv**

et excedere a simplicitate
 in christum id est quod vult alium
 christum predicat que non predicant
 aut alium spiritum accipitis que
 accepistis aut aliud euangelium
 quod non recepistis recte patet
 Epistimo enim nichil me min
 fecisse a magno apostolo etiam
 et si imperitus sum sed non
 stia in omnibus aut manifestatus
 su vobis aut nunquid peccatum
 feci me ipsum humilians et vobis ex
 altans quoniam gratis euangelizavi
 euangelizavi vobis et licet eas
 exspoliavi accipies stipendium
 ad misterium vestrum Et cum essem
 apud vos et egerem nulli oner
 fui sed quid mihi decet supplere
 uerue fratres qui venistis a mace
 donia et in omnibus sine onere me
 vobis seruavi et serualo Est rei
 tas christi in me quoniam hec gratia
 non instigat in me regionibus
 achae Quod quia non diligo
 vos deus sit Quod autem facio
 et faciam ut aputem occasione
 eorum qui voluerunt ut et
 in quo gloriantur inveniuntur
 sicut et nos Sed cuiusmodi pro
 de apostoli sunt operarii subdoli omni
 figurantes se in apostolos christi Et
 non mirum ipse enim sacrificans
 transfiguratus se in angelum lucis

et non in gloria. Quod si in gloria
 non loquor secundum deum sed quasi in
 sapientia. In hac gloria gloria secundum me
 secundum carnem et ego gloria
 habeo. Libenter enim sufferam propter
 ad finem ipsi sapientes. Custi
 metis et si quis vobis in fructu
 redigit si quis deuorat si quis
 accipit si quis extollit si quis
 in facie vobis cedit secundum ignobi
 litatem dico quasi nos infirmi su
 mus in hac parte. In quo quod audet
 in insipientia dico audeo et ego he
 bremus et ego. In scilicet et ego
 semen abrahamus et ego. In scilicet
 christi et ego. Non enim in sapientia
 dico plus ego. In laboribus plus
 in carceribus habundantia in
 plagis super modum in mortibus
 frequenter a iudeis quicquid
 dragenas vna minis accipi
 et virgulis et saepe per semel la
 pidatus per ter naufragus feci
 nocte et die in profundo maris
 in itinere saepe periculis
 fluminum periculis latronum pericu
 lis ex genere periculis ex gentibus
 periculis in ciuitate periculis in
 solitudine periculis in mari pericu
 lis in falsis fratribus et labore
 et erupna in vigiliis multis
 in fame et siti in ieiuniis multis
 in frigore et nuditate per illa
 que extiterunt per instantia mea

et non in gloria. Quod si in gloria
 non loquor secundum deum sed quasi in
 sapientia. In hac gloria gloria secundum me
 secundum carnem et ego gloria
 habeo. Libenter enim sufferam propter
 ad finem ipsi sapientes. Custi
 metis et si quis vobis in fructu
 redigit si quis deuorat si quis
 accipit si quis extollit si quis
 in facie vobis cedit secundum ignobi
 litatem dico quasi nos infirmi su
 mus in hac parte. In quo quod audet
 in insipientia dico audeo et ego he
 bremus et ego. In scilicet et ego
 semen abrahamus et ego. In scilicet
 christi et ego. Non enim in sapientia
 dico plus ego. In laboribus plus
 in carceribus habundantia in
 plagis super modum in mortibus
 frequenter a iudeis quicquid
 dragenas vna minis accipi
 et virgulis et saepe per semel la
 pidatus per ter naufragus feci
 nocte et die in profundo maris
 in itinere saepe periculis
 fluminum periculis latronum pericu
 lis ex genere periculis ex gentibus
 periculis in ciuitate periculis in
 solitudine periculis in mari pericu
 lis in falsis fratribus et labore
 et erupna in vigiliis multis
 in fame et siti in ieiuniis multis
 in frigore et nuditate per illa
 que extiterunt per instantia mea

Damasci populi gratia. **CXXII**
 Damasci regis custodiebat
 ciuitate damascenarum ut me co
 pprehenderet et per fenestram porta
 dimissus sum per murum et sic effugi
 manus eius. Si gloria optet non
 expedit quidem. Rema ad ad visi
 ones et reuelaciones domini. Pro
 em hominem in christo in annos qua
 tuordecim siue in corpore siue in
 corpore nescio deus scit in ipso
 quousque usque ad eternum celum et scio qu
 modi habet siue in corpore siue in
 corpore nescio deus scit in ipso
 in paradiso et audiuit archana
 va que non licet homini loqui per quous
 gloriabor per me ad nihil gloriabor
 nisi in infirmitatibus meis. Ra
 et si volueris gloria non de ipso
 Veritate enim dico quod arce ad ne
 quis me existat super id quod videt
 in me aut audit aliquid ex me
 Et ne magnitudo reuelacione
 extollat me datus est in stimulum
 carnis mee angelus sathan
 ut me colaphizet et propter quod ter
 dominum rogavi ut discederet a me
 et dixit mihi Sufficit tibi gratia
 mea. Ma vtus in infirmitate
 perficitur libenter ergo gloriabor in in
 firmitatibus meis ut in ipso
 me vtus christi propter quod placuit in
 infirmitatibus in cotumeliis in
 necessitatibus in periculis
 in angustiis per christum. Tu ci infirmior

...
su in p...
ego ei debui a vobis...
nichil ei min...
sue sup mod apl...
nichil su signa in aplato...
sue sup nob i ei parietia...
et p digne et v...
e quod min...
ecclesia nisi q ego ipe no gra
uau vob Donate in hac iuria
Ecce tunc patius su **Cym**
venite ad vob et no cogit
vobis. No ei quod que vni put
sed vob. Nec ei debet filij pare
tibz. Ihesuizad sed parentes
filij. Ego ad libetispe penda
et sp mpendat ipe p aialz vris
liaz p lue vob diligens min di
agar. Ego no grauau
sed cu egem astutus dolo vob
cepi. Quicquid p aliquo corp qe
misi ad vob ad vobem vob. To
gau titu et misi cu illo fructe
Quicquid titus ad vobem vob. No
ne eode spu abulauit. Non e eis
vestigis olim putatus q exau
sem nos apud vob. Cora do i
xpo loqm. Quia ad causam pper
vrum edificatam. Timeo ei ne
forte cu venis no quales volo
venia vob et ego veniat a vob
qualem no vultis ne forte coten
cones emulaciones animositates
disensiones detractiones supinationes
inflaciones pditiones sint in vob
Timeo ne itez ad vobem huius
me deus apud vob ut lugea ml
tob ex hne qui in peccauere et
non egerut pnam sup inuidia

...
stabit ome vni...
ut pue vob et nunc alpe...
qui in peccauere et cetis...
qm si vob itez no parat...
ex pmetu queitis eius q i nu
loquit xpus qm vob no ipe
tur sed potes ei nobis. Ma 2
crucifixus e ex infirmitate
vult ex vult de iuda et nob
infirmi sumus in illo sed vult
tu eo ex vult de i vob. Vult
ipob teptate si estis ipe de ipe vob
plate an no cognoscatis vult
ipob q xpus ipe i vob e m
forte xpi estis. Ego ad q cog
nostetis q nos no sumus xpi
Oramus ad deum ut nihil mali
faciat nob ad ut xpi sumus
No ei possim aliquid ad vob
veritate sed p veritate. Gaudemus
ad qn nos infirmi sumus. Vob ad
potetes estis. Hoc et oramus
vrum consolatione. Ad hoc alpe
scribo ut no pue durius aga
sedm pte que dno dedit in
m edificatam et no m destruat
De cetero frs gaudete perfecti
estate exhortamur idem sapite
pacem habete et deus dilectio
nis et pacis erit vobis. Sa
lutate inuicem i osculo sancto
Salutat vob omes sacri. Gra
dmi mri ihu xpi et caritas dei
et caritas fr sps sit cu oibz
vobis amen. **Ad Galathas**
Galathae sue gra huius verba
vultatis pmi ab apostolo

Epistola
ad Galathas 1^m

Paulus apostolus non ab hominibus neque
per hominem sed per Iesum Christum
filium dei patris qui suscitavit eum a mortuis
et qui mecum sunt omnes fratres
in Galacia gratias vobis et populo
deum patri et domino Iesu Christo qui dedit
principium per periculis meis ut eriperet
nos de potestate istius nequam secundum
voluntatem dei et patris mei cui est
gloria in seculum seculorum amen. **N**unc
quia sic tam cito transierim ad eos
qui vos vocavit in gratiam Christi in
aliud evangelium quam non aliud nisi
sunt aliqui qui vos turbant
et volunt convertere evangelium
sed licet nobis aut angelus de celo
evangelizet vobis propter quod
evangelizamus animas vobis anathema
sit. **S**icut perdisce vobis ne iterum
dico si quis vobis evangelizaverit
per id quod accepistis anathema
sit. **M**odo et hominibus suadeo. **A**u-
tem aut quid hominibus placeat. **S**i
adhuc hominibus placeat Christi servus
non essem. **N**otum est vobis facio
fratres evangelium quod evangeliza-
vi a me quod non est per hominem neque
est ego ab homine accepi id magis di-
dici sed per revelacionem Iesu Christi. **A**udi-
tem confiteor meum aliqui in iudaismo
non quod super modum persequeretur eccle-
siam dei et expugnabat illam
et perficiebat in iudaismo super multos

fratres. **E**mittebat spiritus in magna
potestate. **E**rat enim deus ac placuit
ei qui me segregavit de utero matris mee
et vocavit per gratiam suam ut revelare-
ret filium suum mihi ut evangeliza-
rem illi in gentibus. **C**ontinuo non
acceci carnis et fugivi neque veni
in Ierusalem ad antecessores meos apostolos
sed accessi ad alios et iterum. **R**equies
fuit in Damascum. **D**einde per annos tres
veni in Ierusalem. **V**idi Petrum et mansi
apud eum diebus quatuordecim. **A**lium
autem apostolorum neminem vidi nisi Iacobi
fratrem domini. **R**ue autem scribo vobis
eae causa deo quia non mencior.
Deinde veni in partes syrie et cilicie.
Eni autem ignotus facie eae iudeis
que erant in Christo. **T**antum autem au-
ditum habebant quoniam quod persequeretur
nos aliqui nunc evangelizat fide
quia aliqui expugnabant in me ista
refutabant deum. **C**ap. 11.

Deinde post annos quatuordecim
iterum ascendi ad Ierusalem revocacione
et contuli ad illis evangelium
quod perdisce in gentibus. **P**ropterea
autem hiis qui videbatur aliquid esse
me forte in incivilem et aut auctorem
vissem. **S**ed neque titulus qui mecum erat
aut esset gentilibus copulatus est aut
autem sed propter subintroductos fratres
fratres qui subintroducti ex-
plorant libertatem meam quia habeo
multum in Christo Iesu ut non in fructu
redigam quibus neque ad hominem
cessum publicatorum ut veritas evan-
gelii permanet apud vos. **A**liis hiis
autem qui videbatur esse aliquid quales

134
aliqui sunt qui dicunt
Deus persona ipse non autem
em qui videbat esse aliquid in se
contulerunt sed etiam ad videndum
et creditum est in euangelio ipse
et sicut petro et andree et alii
em opatus est petro et apostolum et
et apostolis opatus est et in inter
gentes et ad cognovisset gentes
quod data est in petrus et iacobus
et iohannes qui videbat consilium esse
dextris dederunt in barnabe
pactatis ut nos iherosolymam
et andree tantum ut pauperum me
mores essent. Quod etiam sollicitus
fui hoc ipsum facere. Cum autem venisset
petrus antiochiam in facie ei
restitit quia reprehensibilis erat
pater ei quod convenirent quidam
ab iacob cum gentibus edebat
cum autem venissent subtrahere bat
et segregabat se timeb eorum qui
ex antiochia erant et simulacrum
eius consenserunt ceteri iudei ita
ut etiam et barnabas duceretur
ab eis in illa similitudine. Sed ad
videndum quod non recte abularent
ad veritatem euangelii dixi petro
contra omnes. Si tu iudeus cum pater ge
ntilium et non iudaice vivis quomodo
gentes cogis iudicare. Nos nata
iudei et non ex gentibus patres
fuerunt ad quod non iustificabitur homo
ex operibus legis nisi per fidem christi
lesu et nos in christo iesu credimus
ut iustificemur ex fide christi et non
ex operibus legis propter quod ex o
peribus legis non iustificabitur ois

135
omnis homo qui per legem
operum suum. Et per
legem. Si enim quis per legem
iterum redisset per iustitiam
me constituo. Ego enim per legem
mortuus sum ut deo vivam. Sed
corpus per crucem. Vivus autem in
ego vivit. Vivit in me christus. Quia
autem nunc vivo in carne in fide
non filii dei qui dilexit me et tradidit
seipsum pro me. Non abicio gloria
dei. Si enim per legem iusticia
quod christus gentibus mortuus est. **Et m.**
Omnis enim galathae quis fas
cinavit veritati non obediens
ante quod oculos christi. Iesus pro
scriptus est et in vobis crucifixus
hoc solum volo a vobis discere
Ex operibus legis spiritum accepistis
an ex auditu fidei. Sic stulti est
ut cum spiritu cepistis nunc carne
consumamini. Tanta passi estis sine
causa si tamen sine causa. Qui
quod tribuit vobis spiritum et operatur
virtutes in vobis ex operibus legis
an ex auditu fidei. Sicut abra
ha credidit deo et reputatum est
illi ad iustitiam. Cognoscite ergo
quia qui ex fide sunt filii
abrahama. Viventes autem per scripturam
quia ex fide iustificat gentes deus
primi curavit abrahama quod benedic
tur in te dominus gentes. Igitur qui
ex fide sunt benedicentur cum fidei abra
ha. Quia et ex operibus legis
sunt sub maledicto per scriptam
sunt in libro legis qui ut faciat ea

A De ego pultus **Cap v**

[illegible]

et quod si quis in carnis
et in sanguine
malitiam facit
in a carne et in sanguine
aduersus
et quod si quis in carnis
et in sanguine
malitiam facit
in a carne et in sanguine
aduersus

Capitulum vi.

Spiritu uiuimus spiritu et ambulamus
non efficiamus manus glorie cupidi
vices quocumque inuicem inuicem
et si potestis scire quod homo iusti
no delicto uos qui spirituales estis
quod inuitate in spiritu lenitate con
fidenter tempore ne et tu tempore
aliter aliter omnia portate et sic
adimplebitis legem christi. Nam si quis
existimat se aliquid esse ad nihil
sic seipsum reducat. Opus autem suum
et unusquisque et sic in semetipso
in gloriam habebit et non in altero
unusquisque enim omnia sua probabit. Do
minuet de uis quod cathegizat uis et
quod se cathegizat in omnibus bonis. Pollice
emendat deus non uideat. Que enim se
mauerit hoc hec et metet quoniam qui
seminat in carne sua de carne et
metet corruptionem quod autem seiat in spiritu
de spiritu metet uitam eternam. Bonum
autem faciatis non deficiamus tempore enim
suo metemur non deficiemus. Ergo di
tempus seminus operemur bonum ad oculos
maxime autem ad domesticos fidei. Vi
dete qualibus litteris scripsi uobis manu
mea. Quicunque ei placeat uoluit in
carne huius cogit uos adiuuandi tamen
ut crucis christi persecutionem non patia
tur. Neque ei qui adiuuatur huius
lege custodiat sed uoluit uos adiu
uandi ut in carnis uis glorie. Neque
autem absque gloriis nisi in cruce domini

et quod si quis in carnis
et in sanguine
malitiam facit
in a carne et in sanguine
aduersus
et quod si quis in carnis
et in sanguine
malitiam facit
in a carne et in sanguine
aduersus

Prohemium ad Ephesios.

et huius accepto uis ueritatis
fateretur in fide. Quos collaudat
apostolus scribens eis a roma de car
et per episcopum diaconum.

Epistola ad eph.

Paulus apostolus ihesu christi
per uoluntate dei suis omnibus
qui sunt ephesi et fidelibus
in christo ihesu gratia uobis et pax a
deo patre nostro et domino ihesu christo
dictus deus et pater domini nostri ihesu
christi qui benedixit nos in omni benedic
tione spiritali in celestibus in christo
sicut elegit nos in christo ante mundi
constitutionem ut essemus sancti et ima
culati in conspectu eius in caritate qui
predestinauit nos in adoptione fili
orum per ihesum christum in idipsum secundum
propositum uoluntatis sue in laudem glorie
gratie sue in qua glorificauit nos in di
lecto filio suo in quo habemus re
demptionem per sanguinem eius remissi
one peccatorum secundum diuicias gratie eius
quod superabundauit in nobis in omni sapientia
et prudentia ut notum faceret nobis
sacramentum uoluntatis sue secundum
bonum placitum eius quod proposuit
in eo in dispensatione plenitudinis
temporis in statuanda omnia in christo que
in celis et que in terris sunt in ipso

In quo enim vocati sumus p
destinatus secundum propitium eius et
operatur secundum consilium voluntatis
sue ut finem in laude glorie eius qui
ad spem in christo in quo et vos au
audiissetis. Vnde veritatis per euange
lium salutis in quo et credentes
pignati estis spiritu promissionis scilicet quod
est pignus hereditatis nostre in re
depositione acquisitionis in laude glorie
ipsius. **P**ropterea et audite si de vobis
qui est in domino ihesu et dilectus in oculis
suis non cesso gratias agere pro vobis
memoria vni facies in oculis meis
ut deus et pater domini nostri ihesu christi
pro glorie deus vobis spiritum sapientie
et reuelationis in agnitione eius
illuminet oculos cordis vestri ut sci
atis quod sit species vocacionis eius que
diuine glorie hereditatis eius in sanctis
et quod sit supereminens magnitudo
virtutis eius in nobis qui credimus
secundum operacionem potencie virtutis eius
qua operatus est in christo suscitans
illum a mortuis et constituit ad dex
tera sua in celestibus super omnem
principatum et potestatem et virtutem et
dominationem et omne nomen quod
nominatur non solum in hoc seculo
sed etiam in futuris et omnia subiacet
sub pedibus eius et ipsum dedit
caput super omnes ecclesiam que est
corpus ipsius plenitudo eius qui
omnia in omnibus adimplet. **¶**

¶ **A**d vos autem essetis mortui delin
quas et peccatores vris in quibus
aliqui ambulastis secundum seculum
mundi qui secundum principem potestatis
aeris qui spiritus qui nunc operatur
in filiis diffidencie in quibus et

nos omnes augetur in omni
in deus in omni in omni
voluntatis et omni
et dominus noster in omni
et ceteri. **S**icut autem qui dominus qui
in omni in omni in omni
dilexit nos cum essemus mortui
conuiuificauit nos propria autem gratia
estis saluati et confusati
et corpe fecit in celestibus in ipso
ihesu ut ostenderet in seculis propter
venerabilibus habundantes diuina
gratie sue in bonitate super nos in ipso
ihesu. **E**tiam enim eius estis saluati
per fidem et hoc non ex verbis dei
donum est non ex operibus ut ne quis
gloriatur. **I**psi enim sumus futura etiam
in christo ihesu in operibus bonis que
parauit deus ut in illis abundemus
propter quod meritis estote quod aliqui
vos carnis gentes in carne qui
dicebamus propter carnem ab ea qui dicitur
circumcisio in carne manu facta
quia eratis illo tempore finis per alie
nati a consuetudine ipsi et hospites
testamentorum promissionis spem non
habebatis et finis deo in hoc mundo
Nunc autem in christo ihesu vos qui ali
qui eratis longe facti estis prope
in sanguine christi. **P**ace enim est pax
intra que fecit vniuersum in medium
pietatem soluit inimicitias in car
ne sua lege mandatorum de carni
eua cuas ut duos condidit in se
metipsum in vno nouo homine faci
ens pacem ut reconciliet amicos
in vno corpore deo per crucem in se
ens inimicitias in semetipso et
veniens euangelizauit pacem vobis

qui longe sunt...
 et aduene...
 et domus...
 sup...
 ipso sumo angulari
 xpo illud in quo omne edi-
 constructa crestit item
 in quo et xpo
 edificam...
Quius rei gratia ego **Cap. III**
 paulus uinctus xpi ihu pro
 uobis gentibus si in audistis
 dispensationem gratie dei que data est
 michi in uobis qm scdm reue-
 latione notu in scm e sacramentu
 sicut scripsi uobis in breui put
 potestis legetes intelligere
 prudentia mea i mistrio xpi qd
 alijs gnationibus no est agnitu
 filijs homi panti nunc reuelatu
 est pnt aplis eius et pphs in
 spu esse getes cose des et coce-
 pales et coptiares pmissionis
 in xpo ihu p ewangelium cuius sum
 p ego mster scdm donu gratie dei
 q data est michi scdm opacti uir-
 tutis eius michi minno om pto
 data est gra qe i gentibz omne
 lize iuestigabiles diuicias xpi
 et illuare omes q sit dispensaco
 sacramenti absconditi a seculis i deo
 q oia creauit ut innotescat p-
 cipibus et pntibus in celestibz
 p eam multa formis sapientie
 dei scdm pfmicone seculoz qua
 fecit in xpo ihu dno nro i quo

filius...
 in...
 mea...
 pntm dm nri ihu xpi ex quo
 ois pmitas i celis et i terra
 nouatur ut det uobis scdm di-
 uicias glie sue deute corrobo-
 rati p spm eius i interiori hore
 hntate xpm p fide i cordibus
 vris i caritate radicati et fun-
 dati ut possitis comprehendere cum
 oibus pnt q sit latitudo et lon-
 gitudo et sublimitas et pfundus
 scie eia supereminete pntiae
 caritate xpi ut impleamini in
 omes plenitudine dei Si de q po-
 tens est oia fac sup habundant
 q petm aut intelligim scdm
 uirtute q opatur i nobis ipsi
 gla in eccia et i xpo ihu omes
 gnationes scli pto **Cap. III**
Quius rei gratia ego uinctus
 in dno ut digne abuletis
 uocatione qua uocati estis cu omi
 unitate et mansuetudine cu pa-
 tencia supportantes uice i carita-
 te solliciti suae unitate spūs
 in vinculo pacis unu corpus et
 unu spūs sicut uocati estis in
 una spe uocationis vre unu dno
 una fides unu baptisma unus
 deus et pr om q sup omes et p
 oia et in oibus nobis Uniuersu
 at nrm data est gra scdm men-
 sura donacois xpi ppt qd dicit
 ascendens in altu captiua duxit
 captiuitate dedit dona hominibz

Ergo et in hoc non sicut in
causa de qua quidam non
spontaneamente collaborantes
in hac evangelii et in illo ter-
ram ab adiutorio q. d. illis
causa p. d. vobis de salutis
Et hoc adeo quia vobis dona-
to est q. d. pro no. solu. ut i. eu. ac-
datis sed ut etia. p. illo. pacia-
mini idem certamen habetes qua-
le et vidistis in me et nunc audistis
de me. Si qua ergo consolatio in
xpo si quod solacium caritatis
si qua societas spūs si qua vis-
cera misericordie implete gaudium
meum ut idem sapiatis eandem
caritatem habetes. Unanimiter id-
ipm sentientes nihil cotentione
neq. p. iane glam. sed i. humilitate
superiores sibi invicem arbitantes
non que sua sunt singuli copide-
rentes sed ea que alior. **C. 11.**
Nunc em sentite i. vobis quod
et in xpo ihu. **Qui tu i. for-**
ma dei esset no. rapina arbi-
tratus ē esse se equale deo sed
semetipm exinaniuit forma
serui accipies in similitudine
hom. factus et hūtu i. ventus
ut homo humiliatus semetipm
factus obediens usq. ad morte
morte at crucis ppter quod et
deus illū exaltavit et donavit
illi nome. quod ē sup. de nome.
ut in nome ihu omne genu flecta-
tur celestiu. t. r. et inferno.
ru. et omnis lingua confiteatur q.
d. n. ihu xpus in gloria est dei
patris. Itaq. carissimi mei sicut

304
et in hoc non sicut in
causa de qua quidam non
spontaneamente collaborantes
in hac evangelii et in illo ter-
ram ab adiutorio q. d. illis
causa p. d. vobis de salutis
Et hoc adeo quia vobis dona-
to est q. d. pro no. solu. ut i. eu. ac-
datis sed ut etia. p. illo. pacia-
mini idem certamen habetes qua-
le et vidistis in me et nunc audistis
de me. Si qua ergo consolatio in
xpo si quod solacium caritatis
si qua societas spūs si qua vis-
cera misericordie implete gaudium
meum ut idem sapiatis eandem
caritatem habetes. Unanimiter id-
ipm sentientes nihil cotentione
neq. p. iane glam. sed i. humilitate
superiores sibi invicem arbitantes
non que sua sunt singuli copide-
rentes sed ea que alior. **C. 11.**
Nunc em sentite i. vobis quod
et in xpo ihu. **Qui tu i. for-**
ma dei esset no. rapina arbi-
tratus ē esse se equale deo sed
semetipm exinaniuit forma
serui accipies in similitudine
hom. factus et hūtu i. ventus
ut homo humiliatus semetipm
factus obediens usq. ad morte
morte at crucis ppter quod et
deus illū exaltavit et donavit
illi nome. quod ē sup. de nome.
ut in nome ihu omne genu flecta-
tur celestiu. t. r. et inferno.
ru. et omnis lingua confiteatur q.
d. n. ihu xpus in gloria est dei
patris. Itaq. carissimi mei sicut

non cessamus vobis
 multum ut amplius
 voluntate eius in omni sapientia
 lectu spirituali ut ambuletis
 deo per omnia placites in omni opere
 bono fructificantes et crescentes
 scientia dei in omni virtute respon-
 di secundum potentiam dantem causam
 in omni patientia et longanimitate cum
 gaudio vestri agentes deo patre
 qui dignos nos facit ipse factus
 propter invidiam quod eripuit nos de po-
 testate tenebrarum et transfudit in
 regnum filii dilectionis sue in quo
 habemus redemptionem in remissi-
 one peccatorum quod est ymago dei in-
 visibilis primogenitus omnis creaturæ
 quia in ipso condita sunt universa
 in celis et in terra visibilia et invisibilia
 sue eternitatis sue divinitatis
 sue potestatis Omnia per ipsum et in ipso
 creata sunt et ipse est ante omnes
 et divina in ipso consistat et ipse est in-
 put corporis carnis quod est principium pri-
 mogenitus ex mortuis ut per
 orbem ipse primatus tenetur quia in
 ipso complacuit omnem plenitudinem
 habitare et per eum reconciliavit omnia in
 ipso pacificas per sanguinem crucis
 eius sive que in terra sive que
 in celis sunt Et vos cum essetis ali-
 quando alienati et inimici sensu
 in operibus malis nunc autem reconcilia-
 vit in corpore carnis eius per
 mortem exhibere vos sanctos et in-
 maculatos et irreprehensibiles
 coram ipso si tamen permanetis in
 fide fundati et stabiles et immobiles

Cap iii

non quod scitis sed quod facitis
vita que fuit in carne et
vultu secundum precepta et doctrinam
hominum que sunt ratione quare ha-
bentia sapientie in sapientia et humi-
litate et a domino percipiendo corpus no-
minaliter aliquo fatuitate car-
nis. **I**gitur si modo resurrexistis
cum christo que sursum sunt querite
ubi christus est in dextera dei sed non
que sursum sunt sapite non que
super terram. **H**ortum ei estis et vita
vra abscondita est cum christo in deo
Cum enim christus apparuerit vita v-
stra et vos apparebitis cum ipso in gloria
Hortificate igitur membra v-
stra que sunt super terram fornicatione immundi-
cia libidine concupiscentiam mala et
auaritia que sunt simulacra
seruitus propter que venit ira dei
super filios inobedientie iniqui
et vos ambulastis aliquando cum viu-
eritis in illis. **N**unc autem deponite et
vos omnia ira et indignatione ma-
licia blasphemiam turpem sermone
de deo v-
ro. **N**olite inuicem mentiri
Exspoliate vos veterem hominem
cum actibus eius et induentes no-
uum hominem qui renouatur in agnitione
secundum imaginem eius que creauit
eum ubi non est gentilis et iudeus
circumcisio et praeputium barbarus
et scita seruus et liber sed omnia
et in omnibus christus induite ergo
vos sicut electi dei sancti et dilecti
viscera misericordie benignitate humilita-
tem modestiam pacem purpura-
tes inuicem et donantes vobismet
ipsis si quis aduersus aliquem habet

quod est in corde suo
ut sit in pace et in caritate
habete quod est vultus
et pater propter quod et caritas
vra in qua et vultus qui est
corpe. **E**t grati estote
habentes in vobis habundanter
omni sapientia. **D**ocetes et comone-
resmetipsos in psalmis et ymnis
et canticis spiritualibus in gra-
tias in cordibus vestris deo
quodcumque facitis in vobis aut in op-
eribus in nomine domini nostri ihesu christi
facite. **G**ratias agere deo et patri
per ipsum. **M**ulieres subdite estote
viris sicut estis in domino. **V**iri dili-
gite uxores vras et nolite amari
esse ad eas. **F**ilii obedite parentibus
per omnia haec est placitum est in domino. **P**at-
res nolite ad indignationem prouo-
care filios vros ut non pupillamini
siant. **S**ervi obedite per omnia dominis
carnalibus non ad oculum seruie-
tes quasi hominibus placere sed in
simplicitate cordis timentes deum
quodcumque facitis ex animo opa-
mini sicut domino et non hominibus scie-
tes quod a domino accipietis retributio-
nem hereditatis domino christo seruite
Qui enim in uerba facit recipiet id
quod iniquum gessit et non est personarum
acceptio apud deum. **D**ominum quod
iustum et equum est praestare seruis
scientes quod et vos dominum habetis
in caelis. **D**ominum in state vigila-
tes in ea cum gratiarum actione omni-
tes simul et pro nobis ut deus ap-
periat nobis ostium misericordiae ad loquendum
domini misterium christi propter quod et iam

Inciit epistola prima ad Cellatorem iacobum

[illegible]

Num ipi scitis fratres **Cy**
num ad vos qd no iamis fuit
sed an passi multa et cotuclio qd
facti sicut scitis in philippis qd
fida habuisti dno mo loq ad
vos eu^m dei i multa sollicitudine
explicato ei ma no de errore n^o
de iudicia n^o i dolo sicut p^o bati
sum⁹ a deo ut ca^o detur nob eu^m
ita loqm⁹ no qd hoib⁹ placet
sed deo qd p^o bati corda ma⁹ **He**

In illis diebus cum essem in iherosolymis et
esset quidam de fratribus nostris qui erat
cyprianus nomine et erat de civitate ciliciae
mideum glie nomine et erat de civitate
ciliciae possidemus omnia et per nos et per
fratres sumus parati in medio et in fine
si nutritio foueat filios suos sicut et
fiderantes vos cupide volebat
tradere vos non solum cum dei propter
causas meas quam causam habebamus et
dicentes ei estis frater laboris mei et
tota nocte et die operantes nunc
aliquem vestrum gradum predicauimus
ei vos cum dei. Vos testes estis et dei
qui scitis et uisceribus et in qua laude uos qui
deditis suum sicut scitis qualiter
unumquemque vestrum tamquam pro filiis suis
deprecaretur uos et consolaretur testifi-
cati sumus ut ambularetis digne
deo qui uocat nos in suum gloriam et gloriam
deo et nos gratias agimus deo in me-
missione quam cum accepissetis id a nobis
unum auditus dei accepissetis id non ut
unum hominem sed sicut est uel unum dei qui
operatur in uobis qui est deditis. Vos
enim imitatores facti estis fratres ecclesie
dei que sunt in iudaea in christo iesu quem eadem
passi estis et uos a tribulationibus
uestris prout et ipsi a iudeis qui et dominum
occiderunt iesum et prophetas et nos prope-
ti sunt et deo non placuerit et ideo ipse
nobis adiungant perhibetes nos getibus
loquar ut saluus fiat ut impleat peccata
sua propter precium ei nostra dei super illos
usque in finem. Nos autem fratres dilectissimi
a uobis ad tempus decessimus et apparere non corde
habundantius festinaui facere uos

Propter quod non sustinentes **Cum**
apostolus placuit nobis remanere
cum vobis et misimus thessalicensium
in vobis et misimus dei in christo xpi
et scripsimus vobis et exhortamur
fidei vestre ut non moveatur et tribu-
lationibus istis. Nisi enim scitis quoniam
hoc posui sumus. Nam et cum apud
vos essemus et predicabam vobis passus
est nos tribulatio sicut et scimus et
et scitis propterea et ego apostolus non
sustinebam nisi ad cognoscendum fidei
vestre ne forte vobis id quod scripsit
et iam fiat labor meus. Deinde adve-
niente thessalicensio ad nos a vobis
et annuntiante nobis fidei et caritate
vestram et quod memoria nostra habetis
bonam semper deprecantes nos videtur
sicuti nos quod vobis. Deo consolati su-
mus fides in vobis et in necessitate et
tribulatione nostra per fidei vestram quoniam
nunc vivimus si vobis statui in domino.
Quia ei gratia actione possit deo
retribuere per vobis in omni gaudio quoniam gau-
demus propter vos cum domino nostro nocte
et die habundantius orantes ut
videamus faciem vestram et compleamur
ea que desunt fidei vestre. Ipe autem
deus et pater noster et ihesus christus dominus
vestrum ad vos. Vos autem domino
multiplicet et habundantia faciat cari-

tas et in omni die. Quia quidam modo
et nos in vobis ad opera nostra
coram se habent in pietate cum deus
patrem nostrum et adiecit dominum nostrum ihesu
christum cum omnibus sanctis eius. **Cum**
et actus fides rogamus vos et
obsecramus in domino ihesu quod ad
modum accepistis a nobis quod oportet
teat abulac vobis et placeat deo si
autem abulatis ut habundetis magis
fatis ei que precepta dedit vobis
per dominum ihesum. Hec est enim voluntas
dei sancta vestra ut abstineatis
vos a fornicatione ut sciat unusquisque
vestrum suum vas possidere in sanctificatione
et honoris. Non in passione desiderii
sicut et gentes que ignorant deum et
ne quis supergravidetur neque curam
veniarum in negotio suorum quoniam unus
quisque deus de hominibus sicut per
diximus vobis et testificati sumus.
Nunc enim vocamus nos deus in iudicia
per sanctificationem. Itaque quod hoc spernit
non honorat spernit sed deum qui est deus
spiritum sanctum suum in nobis. De caritate
autem firmitatis non necesse habet
scribere vobis. Ipsi enim vobis a deo didi-
cistis ut diligatis invicem et ei faci-
tis illud in omni fide et in omni
macedonia. Rogo autem vos fides ut
habundetis magis et operamini deus
ut quieti sitis et ut vestrum nego-
cium agatis et operamini manibus vestris
sicut precepimus vobis et ut hoc facite a-
bulatis ad vos qui foris sunt et
nullus aliquid deprecetur. Nolu-
mus autem ignorare vos de dormitionibus

ut no[m]i[n]e[m] p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
q[uod] ih[esu]s mortuus e[st] et resurrexit
et deus eos qui dormierunt per
ih[esu]m adducet cu[m] eo q[uam] ip[s]e d[omi]n[u]s
iussu et i[n] voce archageli et i[n]
tuba dei descendet de celo et mor-
tui qui i[n] x[p]o su[n]t resurgent p[ri]m[o]
deinde nos qui vivim[us] qui i[n] v[er]m
q[uam]ur sim[il]e[m] rapiem[ur] cu[m] illis i[n]
nubibus obuiam d[omi]n[u]s i[n] aeri et
sic semp[er] cu[m] d[omi]n[o] erim[us] itaq[ue] con-
solam[ur] invice[m] i[n] h[is] v[er]bis

Omnibus ad et mo **Cv**
mentis fr[atr]es no[n] indigetis ut
scribam[us] vob[is] i[n] p[er] h[oc] ei dilige[n]ter
p[er] h[oc] q[uod] dico d[omi]n[u]m sicut fuit i[n] nocte
ita v[er]iet q[uod] ei dixerit pax et
curitas tunc repetimus eis sup[er]
met i[n]te[n]t[u]s sicut dolor i[n] v[er]bo
habebis et no[n] effugiet v[os] aut[em]
fr[atr]es no[n] estis i[n] tenebris ut v[os] di-
ces illa t[em]p[or]e fuit co[n]f[us]io[n]e d[omi]n[u]s
ei v[os] filij lucis estis et filij diei
no[n] sum[us] noctis neq[ue] tenebrar[um] Igit[ur]
no[n] dormiam[us] sicut et c[eter]i si v[er]gi-
lemus et sobrii sim[us] sicut ei dor-
miunt nocte dormiunt et qui ebrii
sunt nocte ebrii sunt Nos ad qui dicit
sum[us] sobrii sim[us] Induti lorica[m]
fidei et caritatis et galea[m] spe[m]
salutis q[uam] posuit v[os] deus non
i[n] i[n]iusticia i[n] acq[ui]sicio[n]e salutis p[er] d[omi]n[u]m
n[ost]r[u]m ih[esu]m x[p]m q[uod] mortuus e[st] p[ro] nob[is]
ut sive vigelem[us] sive dormiam[us]
sim[il]e[m] cu[m] illo vivam[us] p[er] h[oc] i[n] co[n]so-
lari invice[m] et edificare alteru[m]
sicut et facitis Rogam[us] ad v[os]
fr[atr]es ut no[n]cietis v[os] qui laborat
i[n] v[os] et p[er] h[oc] v[os] i[n] d[omi]n[o] et mone[re]

ut ut habentis p[er] h[oc] p[er] h[oc]
i[n] v[os] p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
cu[m] eis p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
nimes suscipite i[n] p[er] h[oc] p[er] h[oc]
eos q[uod] p[er] h[oc] ad o[mn]es p[er] h[oc]
multis malo alicui v[er]bi p[er] h[oc]
quod h[oc] e[st] sectam i[n] v[er]bo
p[er] h[oc] gaudete i[n] me i[n] v[er]bo
i[n] v[er]bo g[ra]tis agite h[oc] e[st] v[er]bo
dei i[n] x[p]o ih[esu] i[n] v[er]bo v[os] p[er] h[oc]
lite ex[er]citate p[er] h[oc] nollite p[er] h[oc]
p[er] h[oc] p[er] h[oc] q[uod] h[oc] e[st] tenete
o[mn]i spe mala abstine[n]te v[os] p[er] h[oc]
de p[er] h[oc] p[er] h[oc] v[os] p[er] h[oc] ut i[n] v[er]bo
ger sp[irit]us v[er]bo et aia et corp[us] i[n] que-
la i[n] adu[n]ctu d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m ih[esu]m x[p]m sicut
fidelis e[st] q[uod] v[er]ba v[os] q[uod] e[st] faciet
fr[atr]es date p[ro] nob[is] salutem fr[atr]es de
i[n] ostulo p[ro] d[omi]n[o] d[omi]n[u]m v[os] p[er] h[oc] ut
legat[ur] epla h[oc] o[mn]i filij sancti
d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m ih[esu]m x[p]m q[uod] o[mn]i v[os] am

Argu i[n] v[er]bo epla

Hessalomicus epla p[er] h[oc]
scribit apl[us] et notu[m] fuit
e[st] de p[er] h[oc] no[n] v[er]bo et de adu[n]ctu
ad[un]t[ur] et de t[em]p[or]e e[st] p[er] h[oc]
h[oc] epla ab athene p[er] h[oc] dia-
cone et o[mn]i[m]u[m] aco[n]itu **Epla**

Paulus et **loda C.1**
silvanus et t[im]otheus et
desic thessalomicus i[n] v[er]bo
de p[er] h[oc] p[er] h[oc] d[omi]n[o] ih[esu]m
g[ra]tia v[os] et pax v[os] agere
debem[us] deo p[er] h[oc] p[er] h[oc] fr[atr]es ut ita ut
dignu[m] e[st] q[uam] p[er] h[oc] p[er] h[oc] fide[m] v[er]ba
et habu[n]t caritas v[er]bi i[n] v[er]bo
o[mn]i v[er]bi i[n] v[er]bo ita ut et nos
ipi i[n] v[os] gloriem[ur] i[n] ecclesie dei

Inapit Cyta p^a ad thotou

de quibus affirmat **Secundum**
 quoniam bona est lex si quis ea ley-
 time utatur facies hoc qui-
 iusto lex non est posita sed iniusta
 et non subditis in prius et priori-
 bus scelatibus et contumaciis pu-
 trici diis et matricidiis homicidiis
 fornicationibus masculorum cohabitatio-
 nibus pluriariis medicamentis
 putris et si quid aliud sane de-
 time adusatur quod est secundum eum
 gle bapti dei quod creditum est
 michi **Gras** ago ei qui me con-
 fortauit in christo ihesu domino meo qui
 fidele me existimat ponens in
 ministerio qui prius fui blasphemus
 et persecutor et contumeliosus sed
 misericordiam consecutus sum quod ignorans
 feci in incredulitate **Super** habu-
 erunt ad gratiam domini mei ad fidem et
 dilectionem quod est in christo ihesu fidelis
 sermo et omni acceptio digna quod
 christus verus in ihesu michi pateres
 saluos faceret quorum primus ego sum
 sed ideo misericordiam consecutus sum ut
 in me primus ostenderet christus ihesus
 omnes primus ad informationem
 corporis qui creditum sunt in vitam eternam

Deus in corpore q est in deo
ui colupnae se manifestat
tis et manifeste manifeste pre
tatis sacramentum quod manifest
tatu e in carne iustificatu est
in spu apparuit angelis p dicit
tu est gentibus creditu est in
mundo assumptu e in glia spu at
manifeste dicit qm in nouissis
tribus discedent quida a fide
atcedentes spiritibus erroris
et doctrine demoniorum iypocri
si loquendi mendaciu et caute
riatam habentiu sua cofactia
phibent mibe abstinere a cibis
quos deus creauit ad picipiend
tu gratiaru acione fidelibus et
hys qui cognouert veritate quia
omnis creatura dei bona et nichil
reciendiu quod ad gratia acioe
picipitur Sanctificat em pvm
dei et oratione hoc ppones fra
tribus bonus eris miser xpi igni
enutritus vis fidei et bone doct
ne quia affectus es Ineptas ac
et manes fabulas de vita Sper
te teipm ad pietate Ma corpa
lie exercitatio ad modicu utilis
est pmissione habens vite que
nuc est et futue fidelis pmo
omni acceptioe dignus In hoc em
laborauim et maledicim spu
mub in deu viuu q est saluator
omni homi maxie fidelis Paice
hac et doce Nemo adolescentia
tua contempnat sed exemplum esto
fidelis in vo in conuersatione i cau
tate in fide in castitate In ve
nio Adtende lectionis exhortationi

Dei in corpore q est in deo
ui colupnae se manifestat
tis et manifeste manifeste pre
tatis sacramentum quod manifest
tatu e in carne iustificatu est
in spu apparuit angelis p dicit
tu est gentibus creditu est in
mundo assumptu e in glia spu at
manifeste dicit qm in nouissis
tribus discedent quida a fide
atcedentes spiritibus erroris
et doctrine demoniorum iypocri
si loquendi mendaciu et caute
riatam habentiu sua cofactia
phibent mibe abstinere a cibis
quos deus creauit ad picipiend
tu gratiaru acione fidelibus et
hys qui cognouert veritate quia
omnis creatura dei bona et nichil
reciendiu quod ad gratia acioe
picipitur Sanctificat em pvm
dei et oratione hoc ppones fra
tribus bonus eris miser xpi igni
enutritus vis fidei et bone doct
ne quia affectus es Ineptas ac
et manes fabulas de vita Sper
te teipm ad pietate Ma corpa
lie exercitatio ad modicu utilis
est pmissione habens vite que
nuc est et futue fidelis pmo
omni acceptioe dignus In hoc em
laborauim et maledicim spu
mub in deu viuu q est saluator
omni homi maxie fidelis Paice
hac et doce Nemo adolescentia
tua contempnat sed exemplum esto
fidelis in vo in conuersatione i cau
tate in fide in castitate In ve
nio Adtende lectionis exhortationi

Cap v
Duas honora que vce
due sunt Si qua ut vidua
habet aut nepotes q distat pmi
domu sua regit et mutila via
rele pentibus hoc em acceptu
est cor deo Que ac ut vidua
est et desolata spect in deu et in
spect obsecratombz et oronibus
nocte et die Ma q in delicijs e
vives mortua e et hoc pape
ut inceptibilibus sint Si quis
ac puer et maxie domesticor
cuius no habet fidem negat et
e infideli deterior Vidua eligat
no min q anox q fuit vnius
viri vxor in opibus bonis testi
moniu habens si filios educavit
si hospicio recipit si ppo pedes
lauit si tribulatione patientibz
subinstrauit si omne opus bonu
subprauit e Adolescentiores ac
viduas deuota qm em luxuria
te fuerint in xpo nibe voluit ha
bentes dapnacione qz pnia fide
irrita fecerunt Similit ac et
otiose discut circuire domos
no solu otiose sed et verbose et
curiose loquentes que no optet

512
Dm mlti alii qm que pnt
ostendet fuit et pnt
repugnare. **D**icitur autem
solus habet immortalitatem
sicut habitat inaccessibile que
nullus hominum videt n. videt pnt
cui gla honor et impud pnt
ternu amen. **D**ivites huius
seculi pape ho m sublimis pape
neq sperat in certo divitiis
sed in deo vivo q pstat nobis
omnia habunde ad fruendu bn
age divites fieri in opibus ho
mo facile tribue commutare
thesaurizae sibi fundamentu
bonu in futuru ut apprehendat
vera vita. **T**hy mothee depo
situm custodi deuitans pphanas
votu novitates et opposicones
falsi nomis facie qua quida
pmittebat circa fidem exade
rit. **A**men. **Epla scda**

Paulus **ad Thimo C1**
apostolus xpi ihu q volu
tate dei p m pmissio
nem vite q est i xpi ihu
Thy mothee carissimo filio
gracia mia et pax a deo pce
et xpo dno nro. **H**inc ago deo
meo cui servus et pgenitoribus
in conspectu pura q sine me
missione habeo tui memoriam
oratoribus meis nocte ac die de
siderans te vide meor lacrimas
tuas ut gaudio repleat terror
dacone accipies eiusde fidei q
est in te non ficta que r hnt
pnt in tua loide et
matre tua cumice. **C**ertus pu

at q et mte pnt que dnt
amones de ut repugnare
cia dei q est in xpi ihu
manu pnt. **H**inc vnt
nobis deus pnt immo pnt
tutis et dilectionis et sobrietat
Noli itaq erubescere testimonio
dmi nri neq me vincit eum
conlabora euangelio pnt
tate dei q nos liberauit et vnt
vocatoe sua scia no sedm ope
mra sed pnt ppositu pnt et gr
cia que data est nobis in xpi
ihu ante tpa scandalia man
ifestata e ad nuc p illuinaone
saluatoris nri ihu xpi q destruy
quide morte illuinauit ad vita
in corruptibile p euangelu
quo positus su ego p dicator et
apostolus et mgr gentiu. **O**b qua
causa etiam hec pador sed no
confundor. **S**cio em cui credidi
et certus su quia potes e depo
situm meum servare in illud diem
fforma habes sanor verbor
que a me audisti in fide et dilec
cone in xpo ihu. **B**onum depoi
tu custodi p spm sm q hntat
in nobis. **S**cis hoc q auersi pnt
me omes qui i asia pnt ex qui
bus est philetus et hermogete
nes. **S**cet miam nb dnt mven
te in illa die. **E**t quanta epistola
mstruuit in tu meli nro. **Cy**
Et ergo fili mi confortare i
gra que e in xpo ihu et que
audisti a me p multos testes
her comenda fide libe hoibus
qui ydnei erue et alios docere

domos et captivitas. **Q**uia
licet ad oneratas quibus que
ducentur vatem de fidei
cetes et magis ad quam
puerit et **Q**ue admodum
et manibus vestitae mox
ita et huius resistit veritati
corrupti meile repbi circa
dei sed ultra non proficiet
pietate enim cor manifestata erit
dibus paut et illorum paut **Tu** ad
appetitus es mea doctrinam
instituzione propositum per dem lon
gumtate dilectione patientia
precautiones passionibus **Q**ualia
michi facta sunt antiochie yero
mo listris quales persequentes
sustinui et ex oibus me exi
puit dominus et omnes qui voluit
per viam in christo ihesu precau
nem patientur mali ac homines
et seductores proficiant in peni
tentibus et in errore mittentes
tu vero permane in huius que didi
cisti et credita sunt tibi sciens
a quo didicisti et quia ubi in
cia facit huius nesci que te
possit instruere ad salutem
fidem que est in christo ihesu **Q**uia
enim scriptura diuinitus inspirata
utilis est ad docendum ad arguendum
ad corripiendum ad erudiendum
in iusticia ut proficiat homo dei ad
omne opus bonum instructus **III**
Gratias ago tibi deo et ipsius
christi ihesu qui iudicaturus est
vivos et mortuos et aduentum
ipsius et regnum eius predicam
in ista oportune ipse argue
obsecro mereari omni patientia

et doctrina **Q**uia enim in ista
fama doctrina me persequuntur
sed ad quam deus me vocat
huius sibi inquit persequuntur
vobis et a veritate quidem ad
autem ad falsitatem ad ducit
Tu vero in ista in oibus labor
opus fac evangeliste in ista
tuum imple sobrius esto **Q**uia
ia delibor et tempus meum
lucorum in ista **B**onum certum
certum ausum consummavi fide
seruavi de reliquo reposita
michi corona iusticie quidem
michi dominus in illo die iusticie
non solum ad michi sed et huius qui
diligunt aduentum eius **F**estina
mire ad me cito **D**ominus enim me
dereliquit diliges hoc scilicet et
abnt tessalonicam cretensem
galaciam **T**itus in dalmacia
lucam et meam solus **M**arcum assu
me et adduc tecum **E**st enim michi
utile in misterio **H**eritium aut
michi ephesum penula qua reliquias
trova ad apud carpum veniens
asser tecum et libros mapie aut
membranas **A**lexander enim
multa mala michi ostendit **S**ed
dat illi dominus secundum opera eius que
tu de iusta **V**alde enim resistit vi
michi **I**n prima mea defensione ne
mo michi affuit sed omnes me
reliquerunt **N**on illis reputatur
dominus ad michi affuit et confor
tauit me ut per me predicatio imple
atur et audiant omnes gentes
quia liberatus sum de ore hominis
et liberauit me dominus ab omni opere
malo et saluum faciet in regnum
suum celeste **Q**uia gloriari in ista

antem salutem per ipsum in christo
omni tempore et in omni loco
et in omni re et in omni homine
et in omni creatura et in omni mundo
et in omni universo et in omni corpore
et in omni anima et in omni spiritu
et in omni substantia et in omni essentia
et in omni potentia et in omni voluntate
et in omni intellectu et in omni ratione
et in omni sapientia et in omni scientia
et in omni veritate et in omni bono
et in omni iustitia et in omni pietate
et in omni caritate et in omni misericordia
et in omni clemencia et in omni benignitate
et in omni mansuetudine et in omni humilitate
et in omni modestia et in omni castitate
et in omni sobrietate et in omni temperantia
et in omni continentia et in omni castitate
et in omni sobrietate et in omni temperantia
et in omni continentia et in omni castitate

In epistolam ad thymum

Omnis comone facit et instruit
de constitutione presbiterij
de spirituali constitutione et de
taliis aliis quibus in scriptis
et in iudicio arduum est periculis inopoli

Inquit Epola ad thymum Cap 1

Paulus servus dei apostolus
nunc christi ihesu secundum fidem
electorum dei et agnitionem
veritatis quod secundum pietatem
est in speem vite eterne quam promi
sit quod non meretur deus ante tem
poralium manifestavit autem
signibus suis unum quidem in predicatione
quo credita est michi secundum preceptum
in saluatoris dei nostri Iesu Christo di
lecto filio secundum commune fidem
fra et pax a deo patre et christo
ihesu saluatore nostro huius rei gra
tia reliqui te recte ut ea que
desunt corrigas et constituas
per civitates presbiteros facit et ego
tibi disposui si quis sine crimine
est unus uxoris vir et filios ha
bens fideles non in accusatione
luxurie aut non subditos oportet
omnem episcopum sine crimine esse sicut
dei dispensatore non superbum non
iracundum non violentum non per
cupum non turpis lucri cupidum

sed hospitalem humilem sobrium
castum continentem non avarum
tam cum quod secundum doctrinam et fide
comparatione ut potest sic exhorter
tamen doctrinam suam et eos qui
contradictum arguere sunt enim
multi inobedientes vaniloqui et
seductores maxime qui de circum
cisione sunt quos oportet redargui
qui universas domos subvertunt do
centes que non oportet turpis lucri
gratia dixit quidam ex illis presbiteris
ipso presbitero cretenses semper
mendaces male bestie ventres
piger testimonium hoc verum est
quia ob causam mercedis illas ducit
ut sum sine in fide non intendentes
iudicis fabulis et mandatis
quorum auctoritas per a veritate sua
munda mundis conquinata est et
infidelibus nichil mundum secundum
quatenus per corpus et membra et conscientiam
conscientiam enim se nosse deum fac
tis ac negat in fine abhorati
et increduli et ad deum operibus non repen

Gratia loquere que deus
sana doctrina tenet ut
sobrii sint pudici prudentes fide
fide dilectione patientia. Annus
similis in huius modo non crimina
tes non vino multos servientes boni
doctores ut prudentia doceant
adulescentulas ut viros suos
amant filios diligant prudentes
sobrios castos domus recta ha
betes benignas subditas viris
suis ut non blasphemet unum dei
juvenes similiter hortatur ut sobrii
sint in omnibus tempore placeat ex
emplum bonorum operum in doctrina
in integritate in gravitate Verbu

173
tunc per uere p[ro]p[ri]etate
ex adu[er]s[us] e[um] et adu[er]s[us] m[un]dum
habet d[omi]n[u]m mali d[omi]ni n[on] s[un]t
nos d[omi]n[u]s s[un]t subditos esse in
omnib[us] placentes no[n] contra
dictes no[n] fraudates sed i[n] o[mn]i
bus fidem bonam ostendentes ut
doctrina saluatoris n[ost]ri dei
ornent in omnib[us] et p[ar]t[ic]u
em gratia dei et saluatoris
n[ost]ri omnib[us] hominib[us] erudire
nos ut abnegate impietate[m]
et seculara desidia solite et
iuste et pie uiuamus in hoc seculo
expectantes beatam spem et adue
ntu[m] gl[ori]e magni dei et saluatoris
n[ost]ri ihesu xpi q[ui] dedit semetipsum
p[ro] nobis ut nos redimeret ab o[mn]i
iniquitate et munda[m] sibi p[ro]p[ri]am
acceptabilem p[ro]secutorum bonar[um]
operu[m] hec loquens exhortare
et argue cu[m] o[mn]i impio nemo
te contempnat

Capitulum III

Homone illos p[ri]ncipales
et p[ro]statibus subditos esse d[omi]n[u]m
obedire ad o[mn]e opus bonu[m] p[ro]
tos esse neminem blasphemare
no[n] litigiosos esse sed modestos
o[mn]em ostendentes mansuetudine[m]
ad o[mn]es ho[m]ines fratres em et
nos aliqui insipientes et maledu
li citates seruientes deside[n]s
et voluptatibus varijs et mali
cia et inuidia agere odibiles
odietes inuice[m] sed ad benignitatem
et quamitas apparuit salua
toris n[ost]ri dei no[n] ex opibus
iusticie que fecimus nos sed p[er] suam
sua[m] misericordiam saluos nos fecit p[er]

luminis et t[em]p[or]is
tunc p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
quidam p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
inimicis ut iustis p[ro]p[ri]etate
fides p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
ne fideles p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
confirmare ut curet bonos
homo p[ro]p[ri]etate qui credit in deo
sua bona et utilia hominib[us]
Stultas at[que] questionibus eg
neologias et coteroneas et
nas legis deuota sua et iust
les et uane hereticu[m] ho[m]inem
post una et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
deuota sciens quia subuersa
est q[ui] eius p[ro]p[ri]etate et de l[ic]et p[ro]p[ri]etate
iudicio co[n]de[m]natus Cum mise
ro ad te at[que] t[em]p[or]is aut t[em]p[or]is
f[er]ma ad me uenit nicopolis
ibi em statui hyemare Benam
legis p[ro]p[ri]etate et apollo p[ro]p[ri]etate
nietto ut nichil illis desit dis
cant at[que] et m[un]di bonis opibus
p[ro]p[ri]etate ad u[er]sue necessarios ut
non sint instructuosi Salutate
te qui meum suu[m] f[er]re omnes
Saluta eos omnes qui nos amant
in fide Gra[ti]a dei cu[m] o[mn]ib[us] uob[is] ame[n]

Incipit epistola ad philemone

Paulus uinctus ihesu
xpi et thymotheus
fidelis philomoni dilecto
adiutori n[ost]ro et caris
p[ro]p[ri]etate est in domo tua Gra[ti]a uob[is]
et pax a deo p[ro]p[ri]etate n[ost]ro et d[omi]no ihesu
xpo Gra[ti]a ago deo meo sep[er]
memoriam tuam faciens i[n] o[mn]i
nibus meis Audiens caritatem
tua[m] et fidem qua[m] habes in d[omi]no
ihesu et in o[mn]ib[us] sanctos ut co[n]f[er]

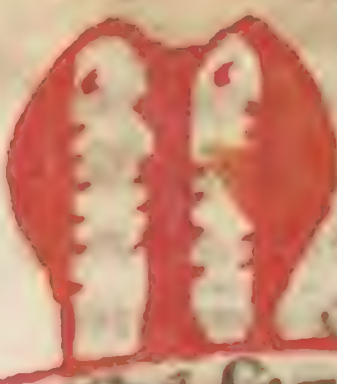

inimicus est. et eundem facit
in agnitione. quia. huiusmodi. et
magis. et consolatione.
et. quia. visum. facit.
et. per te. fructu.
et. quod. multum. si. ducam.
abena. in. xpo. ihu. in. pandi.
ubi. quod. ad. rem. p. tunc. p. ter.
magis. ob. p. ro. tu. p. e.
alio. ut. paulus. senex. nunc. ut. a.
m. tunc. ihu. xpi. Ob. p. ro. te. p.
et. filio. que. genui. in. m. a. u. l. i. s.
ne. s. i. m. i. q. tibi. aliq. u. i. v. t. i. l. i. s.
huc. ad. et. tibi. et. michi. v. t. i. l. i. s.
que. r. e. m. p. i. t. i. b. i. t. u. a. t. i. l. l. u. t.
mea. v. i. s. i. t. u. m. s. u. s. t. i. p. e. q. u. e. v. o. l. u.
eram. mea. r. e. t. i. n. e. d. u. t. p. r. o. t. e.
m. i. c. h. i. m. i. s. t. r. e. t. i. n. v. i. n. c. u. l. i. s.
e. v. a. n. g. e. l. i. s. m. e. c. o. n. s. i. l. i. o. a. t. t. u. o.
m. i. c. h. i. l. v. o. l. u. i. f. a. c. e. u. t. i. n. e. v. e. l. u. d.
e. p. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. b. o. n. u. t. u. u. e. s. s. e.
s. e. d. v. o. l. u. n. t. a. r. i. u. m. f. o. r. s. i. t. a. n. e. i. d. e. o.
d. i. s. c. e. s. s. i. t. a. d. h. e. r. e. d. a. t. e. u. t. i. e. t. h. u. d.
i. l. l. u. d. r. e. a. p. i. a. s. i. d. n. o. u. t. s. e. r. v. i. u. d.
s. e. d. p. s. e. r. v. i. o. c. a. r. i. s. s. i. m. u. m. p. a. t. r. e. m.
m. a. g. n. e. m. i. c. h. i. d. i. c. t. u. m. a. t. m. a. g. i. s.
t. i. b. i. e. t. i. n. c. a. r. n. e. e. t. i. d. n. o. s. i. g. n. o.
h. a. b. e. t. m. e. f. o. r. u. m. s. u. s. t. i. p. e. i. l. l. u. d. s. i.
c. u. t. m. e. s. i. a. t. a. l. i. c. i. u. m. n. o. t. u. i. t. t. i. b. i.
a. d. e. b. e. t. h. o. c. m. i. c. h. i. i. m. p. u. t. a. e. g. o.
p. a. u. l. u. s. s. c. r. i. p. t. i. m. e. a. m. a. n. u. e. g. o.
r. e. d. d. o. u. t. n. o. n. d. i. c. a. m. t. i. b. i. q. u. o. d.
e. t. t. e. i. p. s. u. m. m. i. c. h. i. d. e. b. e. t. i. t. a. q. u. i. s. t.
e. g. o. t. e. f. r. u. a. r. i. n. d. n. o. r. e. f. i. c. i. a. v. i. s. i.
t. e. r. a. m. e. a. m. i. n. x. p. o. c. o. n. f. i. d. e. n. s.
o. b. e. d. i. e. n. t. i. e. t. u. e. s. c. r. i. p. t. i. a. l. i. b. i. s. t. i. c. i. s.
q. u. i. a. m. e. t. s. u. p. i. d. q. u. o. d. d. i. c. o. f. a. c. i. e. s.
s. i. m. u. l. a. u. t. e. t. p. a. r. a. m. i. c. h. i. h. o. s. t. i. a.
p. i. a. m. h. a. m. s. p. e. r. o. p. o. r. t. i. o. n. e. s.
v. i. v. u. s. d. o. n. a. r. i. m. e. v. o. l. u. i. s. s. a. l. u. t. a. t.

et epistolam. et. p. m. e. u. s.
m. p. p. i. s. i. d. e. t. m. a. g. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. u. s.
e. u. s. i. m. a. s. e. t. l. o. q. u. i. a. d. i. u. t. o. r. e. s.
m. e. i. m. a. g. i. s. d. o. m. i. n. e. s. t. r. i. i. s. t. u.
x. p. i. e. t. s. p. i. r. i. t. u. s. d. e. i. s. t. u. a. m. e. n.

Actus apostoli c. p. m.

ad hebreos

Multipharie. multis.
modis. olim. deus. loquens.
patribus. in. p. p. h. e. t. i. a.
Non. i. s. s. i. e. d. i. e. b. u. s. a. u. t. e.
q. u. o. d. l. o. q. u. i. t. u. s. e. s. t. n. o. b. i. s. i. n. f. i. l. i. o.
q. u. e. c. o. n. s. t. i. t. u. i. t. h. e. r. e. d. e. m. v. n. i. u. e. r.
f. o. r. u. m. p. e. r. s. q. u. e. f. e. c. i. t. e. t. s. e. c. u. l. a.
Q. u. i. a. c. u. p. i. t. p. l. e. n. d. o. r. g. l. o. r. i. e. s. i. g. n. a.
s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. e. i. u. s. p. o. r. t. a. n. s. p. o. n. d. u. s.
v. i. r. t. u. t. i. s. s. u. e. p. u. r. g. a. t. i. o. n. e. m.
p. a. t. r. u. m. f. a. c. i. e. n. s. p. e. d. i. t. a. d. d. e. x. t. e.
r. u. m. m. a. g. e. s. t. a. t. i. s. i. n. e. x. c. e. l. s. i. s.
T. a. n. t. o. m. e. l. i. o. r. a. n. g. e. l. i. s. e. f. f. a. u. s.
q. u. a. n. t. o. d. i. f. f. e. n. c. i. a. s. p. r. e. i. l. l. u. s. n. o.
m. e. n. h. e. r. e. d. i. t. a. u. i. t. C. u. i. e. i. d. i. p. i. t.
a. l. i. q. u. i. a. n. g. e. l. o. r. u. m. f. i. l. i. u. s. m. e. u. s.
e. s. t. u. e. g. o. h. o. d. i. e. g. e. n. u. i. t. e. e. t. r. u. i.
s. u. e. g. o. e. r. o. i. l. l. i. i. n. p. a. t. r. e. e. t. i. p. e.
e. r. i. t. m. i. c. h. i. i. n. f. i. l. i. u. s. e. t. a. d. i. t. e. r. u. m.
i. n. t. r. o. d. u. c. i. t. p. r. i. m. o. g. e. n. i. t. u. m. i. n. o. r. b. e.
t. e. r. r. e. d. i. c. i. t. e. t. a. d. o. r. e. n. t. e. u. s. o. m. e. s.
a. n. g. e. l. i. d. e. i. A. d. a. n. g. e. l. o. s. q. u. i. d. e. m.
d. i. c. i. t. C. u. i. f. a. c. i. t. a. n. g. e. l. o. s. s. u. o. s.
p. r. o. p. r. i. o. s. m. i. n. i. s. t. r. o. s. s. u. o. s. f. l. a. m. m. a.
i. g. n. e. s. A. d. f. i. l. i. u. m. a. u. t. e. d. i. c. i. t. C. u. i. s.
m. e. u. s. t. u. u. s. d. e. u. s. i. n. s. e. c. u. l. u. d. p. a. t. r. i.
v. i. r. g. a. e. q. u. i. t. a. t. i. s. v. i. r. g. a. r. e. g. n. i.
t. u. i. i. n. l. e. x. i. s. t. i. i. u. s. t. i. c. i. a. e. t. o. d. i. s. t. i. i. n. i.
q. u. i. t. a. t. e. m. p. r. o. t. e. r. r. a. v. i. n. c. i. t. t. e. d. e. u. s.
d. e. u. s. t. u. o. l. e. o. e. p. u. l. e. n. t. i. a. m. p. p. t. i. a. p. u. b. l. i. c. i.
t. u. i. s. e. t. t. u. i. p. n. a. d. i. c. i. t. t. u. a. f. u. d. a. s. t. i. c. i. e.
o. p. a. m. a. n. u. u. t. u. a. r. p. e. c. c. i. i. p. n. i. p. u. b. l. i. c. i. t. u.
a. t. p. m. a. c. h. o. s. o. b. i. t. v. e. s. t. i. v. o. c. a. s. i. e. t.
e. t. v. e. l. u. d. a. m. i. c. t. u. m. m. u. t. a. b. o. o. s. e. t. m. u. t. a.
e. u. t. t. u. a. t. i. d. e. i. p. e. e. s. e. t. a. m. t. u. i. n. o. d. e. f. i. a. c. i. t.

Item que dicitur angelus **En**
dixit aliquando de adx
meis quousque ponam in
tuos scabellis pedum tuorum. **N**
ne omnes sue administratores
spiritus in ministerium missi
propter eos qui hereditatem
vite salutis. Propterea habu
dantius oportet obsequia nos
ea que audiimus. **S**i enim qui
per angelos dictus est sermo fas
tus est firmus et omnis puari
tatio et inobediencia accepit
iustam mercedis retributionem
quomodo nos effugiemus si tan
tam negleximus salutem
que cum initio accepisset enar
rari per dominum ab eis qui audierat
in vobis confirmata est cotes
tante deo signis et portentiis
et variis virtutibus et spiritibus
sancti distributionibus secundum
suam voluntatem. **N**on enim an
gelus subiecit deus orbem terre
future de quo loquimur. **T**esta
tus est in quodam loco quidam
dicens. Quid est homo quod me
mor es eius aut filius hominis
quod visitas eum. **M**inisti eum
paulo minus ab angelis gloria
et honore coronasti eum et con
stituiisti eum super opera manuum
tuarum. **O**mnia subiecit ei sub pe
dibus eius. **I**n eo enim quod ei omnia
subiecit nichil dimisit non
subiectum ei. **N**unc autem nec
tu videmus omnia subiecta ei
In autem quod modico per angelum
minoratus est videmus ipsum
propter passionem mortis gloria

et honore. **U**t quid
et per quod omnia
gloriam addidit et ut
salutis eorum per passionem
consummaret. **Q**ui enim sacrificat
et qui sanctificatur ex vi
omnes propter quod causam
non confunditur fratres et
vocare dicens. **M**agnabo non
tuum fratribus meis in medio
ecclesie laudabo te. **E**t iterum
Ego ero fidens in eo. **E**t iterum
Ecce ego et pueri quos vultis
dedit deus. **Q**uia ergo pueri
communiaverunt carni et sanguini
et ipse similiter participat
huiusmodi ut per mortem destruat
eum qui habebat mortis imperium
id est diabolum et liberaret eos
qui timore mortis per totam
vitam obnoxii erant servituti.
Rursus enim angelos apprehendit
per semen abrahe apprehendit
Inde debuit per omnia fratribus
assimilari ut misericors fieret
et fidelis pontifex apud deum
ut respiceret delicta populi.
In eo enim in quo passus est
ipse et temptatus potens est
eis qui temptant auxiliari. **En**
Unde fratres sanctificatio
omnis celestis participes consi
derate apostolum et pontificem con
fessionem me ipsum qui fidelis est
ei qui fecit illud proit et moyses
in omni domo illius. **I**mplioris
enim glorie iste per moysen dignus
habitus est quanto ampliore

ut ne midpm qui e me aut m
maedut aut exemplat. **Q**ui
est em fmo dei et effat. e pe
netrabilior omi gladio inci pi
ti et ptingens usq ad diuap
ne me et spus copagi q 2 me
dullau 2 disartoz cogitacomi
et mteconu cordis et no est
aliqua aratua mvisibilis m
coppai eius. **O**mnia em nudi et
apta sue oculis eius. **A**d quem
nobis fmo habentes g ponti
ficem magnu q penetrauit a
los ihm filiu dei teneamus
confessione eius. **N**on em ha
bemus pontificem q no possit
copari mfirmitatibus nostris
et peccat aut omia p filitudie
absq pao ergo tu fiducia ad
eternu gex ut misericordiu
consequamur et gratiam m
veniamus i auxilio optus. **Cap**

Omnis namq pontifex **V**
ex hominibus assumptus pro
hominibus constituitur i qne
que sue ad deum ut offerat dona
et sacrificia p peccatis et q condo
lere possit hne qui ignorantiter
erunt qm et ipe arauditus
e mfirmitate. **E**t pta debet
quoadmodu p ppo ita etia ip
semetipso offere hostia p peccatis
Nec quisqua assumat sibi ho
norem sed q vocatur a deo tam
qua aaron. **H**ic et xpus no se
metipm clausificauit ut pontifex
fiet sed qui locutus est ad eu
filius meus estu ego hodie ge
nu te. **Q**uoadmodu et m alio

loio dicit. **I**n et pcedit me
m pda m. **M**elchisedech
qui m dicitur que totius pcedit
supplicacomi p ad deum q poffe
illu a morte salu fuit ad etia
more valido et lacrimis effu
et exauditus est p sua muer
cia. **E**t quidem ad effu filius
dei didicit ex hys que pague
est obediencia et consummatio
factus e omnibus obtempera
tibus sibi causa salutis et ne
appellatus a deo pontifex iux
ordine melchisedech de quo
grandis nobis fmo

ad dicendu quod mbealtes fa
ti estis ad audiendu. **E**t em tu
deberetis mgti estis esse ppter
tempus rursu indigetis ut
vos doceam que sut elemeta
exordij smonu dei et facti est
quibus lacte opus sit no solido
cibo. **O**mnis em qui lactis est p
trape exuers e smonu iustie
paruulus em est pfectoz ut e
solidus abus eoz qui p consue
tudine exercitatos habent se
sue ad discrecone boni ac mali.

Quapropter m m m m m. **V**
Quoadmodu xpi smonem
ad perfecone feramur no rur
su iacientes smonem pme
ab opibus mortuis et fidei ad
deu baptisnu docthe mposico
nis manuu ac resurreccomi
mortuoru et iudicij eterni. **E**t
hoc faciemus siquidem deus p
miserit. **I**mpossibile est em eos

qui semel per illud in terram
 uenit. Et in die illa
 in uultu suo faciem suam et pro
 pter faciem suam faciem suam ad pe
 nitentiam conuertentes submisit
 et filia dei ostentum habentes
 terram enim super ueniente super
 habens umbram et gemitus
 per hoc optima illis a quibus
 datur accipit benedictione a deo
 propter ac spinas ac tribulos
 nupta est et maledictio propter
 cuius consumatio in combustionem
 Confidimus ac de uobis dilectis
 sumi meliora et uiciora saluta
 tam et si ita loquimur. Non enim in
 iustus deus ut obliuiscatur opus
 vestrum et dilectionem qua osten
 distis in nomine ipsius qui ministrat
 iustis sanctis et ministratis
 Supremum ac unumquemque uerum cum
 deum ostendit sollicitudine ad ex
 plicationem spei usque in finem ut ho
 u segnes efficiamur uerum imita
 tores eorum qui fide et patientia
 hereditabunt promissiones abra
 he namque promittens deus quoniam ne
 minem habuit per quem iuraret
 maiore iurauit per semetipsum di
 cens. Nisi benedicens benedicam
 te et multiplicans multiplicabo
 te. Et sic longanimiter ferens
 adeptus est promissione. Hic
 enim per maiore suum iurat et ois
 controuersie eorum finis ad confir
 mationem est iuramentum. In quo
 habundantius uolens deus osten
 dere pollicitationes hereditibus

mobilitate consilii sui inter
 posuit. Insuper uenit ac dual
 res immobiles quibus impossibile
 est metui. Deu fortissimum sola
 cui habeamus qui confugimus
 ad tenendum proposita propter quam
 sicut antequam habemus ac
 tuta ac firma et mandante
 usque ad interiora uelut ubi
 pauper pro nobis introit. Ihesus
 secundum ordinem melchisedech rex
 factus meternu. **Cvii**
Hic enim melchisedech rex
 salem sacerdos dei summi
 qui obuiat abrahæ regresso
 a caede regum et benedixit ei
 cui et decimas omni diuisit a
 braham primū quidem quia in
 terptatur rex iusticie deinde
 autem et rex salem quod est rex
 pacis sine patre sine matre sine
 genealogia neque initium dierum
 nec finem uite habens assimi
 latus ac filio dei manet sacer
 dos in perpetuum. Intuemini autem
 quantus sit hic cui decimas
 dedit de pauperibus abrahæ pa
 triarcha. Et quidem de filio le
 ui sacerdotum accipientes man
 data habebant decimas summe
 a populo secundum legem id est filii sui
 quapropter et ipsi exierunt de filiis
 abrahæ cuius autem generatio
 non annuatur. Meis decimas sup
 plet abrahæ et huc quod habebat
 promissiones benedixit. Et
 hic quidem decimas morie
 tes hoies accipiunt ubi ac co
 testatur quia uiuit in eternum

De ut ita dictu sit pro abom
Ga et huiusmodi acceptu
decimatu est. **A**d huc et i. libu
prius ead qm obuiauit ei mel
chisedech. **S**i ergo consumacio
p sacerdotu erat leuiticu po
pulus em sub ipo lege acci
pit quid adhuc necessariu
scdm ordine melchisedech
aliu surge sacerdote? no sur
ge p dnm aaron dicit. **T**rans
lato em sacerdotio, necesse e
ut et legis translatio fiat in
quo em hec dicitur de aliu te
bu est in quo nullus altariu
p ro fiat. **M**anifestu e em q
ex iuda ortus sit dnm nr iqua
tribu nichil de sacerdotibus
moyses locutus est. **E**t amplius
adhuc manifestu est si p dnm
multitudine melchisedech ex
urgat aliis sacerdos q no p dnm
lege madati carnalis factus
est sed p dnm vnde vite in solu
tione. **C**ontestat em qm tu es
sacerdos p dnm ordine melchi
sedech. **R**epbaco quide sit pce
dentis madati ppter infirmi
tate eius et mortalitate. **N**ichil
em ad pfectu duxit lex. **I**ntro
ductio vero melioris spei per
qua p pnam ad deu et qua
tu est no sine iuramentu
Alii quide sine iuramentu sa
cerdotes facti sue. **H**ic ac ad
iuramentu p eu qui dixit ad
eu. **I**urauit dnm? no penitebit
eu tu es sacerdos in eternu p dnm

memor melchisedech p dnm
nichil de sacerdotibus
moyses locutus est. **E**t amplius
adhuc manifestu est si p dnm
multitudine melchisedech ex
urgat aliis sacerdos q no p dnm
lege madati carnalis factus
est sed p dnm vnde vite in solu
tione. **C**ontestat em qm tu es
sacerdos p dnm ordine melchi
sedech. **R**epbaco quide sit pce
dentis madati ppter infirmi
tate eius et mortalitate. **N**ichil
em ad pfectu duxit lex. **I**ntro
ductio vero melioris spei per
qua p pnam ad deu et qua
tu est no sine iuramentu
Alii quide sine iuramentu sa
cerdotes facti sue. **H**ic ac ad
iuramentu p eu qui dixit ad
eu. **I**urauit dnm? no penitebit
eu tu es sacerdos in eternu p dnm

memor melchisedech p dnm
nichil de sacerdotibus
moyses locutus est. **E**t amplius
adhuc manifestu est si p dnm
multitudine melchisedech ex
urgat aliis sacerdos q no p dnm
lege madati carnalis factus
est sed p dnm vnde vite in solu
tione. **C**ontestat em qm tu es
sacerdos p dnm ordine melchi
sedech. **R**epbaco quide sit pce
dentis madati ppter infirmi
tate eius et mortalitate. **N**ichil
em ad pfectu duxit lex. **I**ntro
ductio vero melioris spei per
qua p pnam ad deu et qua
tu est no sine iuramentu
Alii quide sine iuramentu sa
cerdotes facti sue. **H**ic ac ad
iuramentu p eu qui dixit ad
eu. **I**urauit dnm? no penitebit
eu tu es sacerdos in eternu p dnm

Capitulu ad sup. **C**vm
ed que dicuntur. **T**ale
habem pontificem q conp
in dextera patris magnitudis
in celis sanctoru minister et
tabernaculi veri quod fixit
deus et no homo. **Q**uoniam em
pontifex ad offerenda mune
ra et hostias constituit. **V**nde
necesse est et huc habet aliq
quod offerat. **S**i ergo esset sup
terru nec esset sacerdos cu
essent qui offerrent scdm lege
munera qui exemplari et imbre

semetipsum obtulit immolatum
deo emundabit conscientiam
tuam ab operibus mortuorum ad
vivendum deo viventi. Et ita no
ui testamenti mediator est ut
morte intercedente in redemp
tionem carnis purificatio quae
erant sub priori testamento rep
missionem accipiant quia vo
cati sunt eterne hereditatis.
Vbi enim testamentum. i. mor
tuis confirmatum est alioquin
non dū valet dū vivit q. testatū
est. Unde n. p. m. quidem sine
sanguine dedicatum est lecto em
omni mandato legit a moysi
universo populo audiente accipiens
sanguinem vitulorum et hircorum ad
aqua et lana coacta et ysope
ipm q. librum et omem populum
aspicit dicens. Hic est sanguis
testamenti quod mandavit ad
nos deus. Hic tabernaculum et
omnia vasa ministerii sanguinis
similiter aspicit et omnia. pene
in sanguine mudantur secundum
legem et sine sanguine effusio
non fit remissio. Recesse ē go
exemplaria quidem celestium
hinc emundari ipsa autem celestia
melioribus hostiis q. istis. No
em. manufactis illis intravit
exemplaria verum sed in ipm
celum ut apparcat. nunc vultui dei
p. nobis neq. ut sepe offerat semet
ipm quemadmodum pontifex vitulum
in sca p. singulos annos i. sangui
ne alieno. Alioquin optebat eu
frequenter pati ab origine mundi
Hic autem semel in consumma
tione saeculorum ad destitucionem

peccati p. hostiam. In appo
sitione quodammodo. et ita
bui semel in anno. post hoc aut
iudicium sic et christus semel o
blatus ad multos exhaure
du peccata. sed sine peccato apparet
expectantibus se i. salutem. **X**
Ubi enim habens li
fucio p. bonorum non ipm
ymagine v. p. p. singulos. an
eisdem ipis hostiis quod of
fuit. inde sinenter. nunquam pe
cedentes p. perfectos facit alioquin
cessissent offerri. ideo q. nul
la haberet vltima conscientia
peccati auctores semel mudati p. d
in ipis commemoratio peccatorum p.
singulos annos p. impossibile
em est sanguine exhaure et
hircorum auferri peccata. De ing
dicens mundum dicit hostiam et
oblacione noluit corpus ad
apeasta. michi holocaustoma
ta cetera p. peccato non tibi placue
runt. Hic dicit ecce venio. In ca
pite et libri scriptum est de me ut
facia deus voluntate tua. Hu
pius dicens quia hostias et
oblaciones et holocaustoma
ta et p. peccato noluit n. placatu
sunt tibi que secundum legem offe
runt. Hic dicit ecce venio ut fa
cia deus voluntate tua auferat
peccatum ut sequens statuatur i. qua
voluntate sanctificati sumus
p. oblacionem corporis xpi. illud
nisi semel. Et omnis quidem sa
crificiorum p. peccato ē cotidie ministrat
et eadem sepe offerens hostias

que iniquitas...
 off. ut hostia...
 dicitur...
 tunc...
 scribitur...
 omne...
 in...
 Concessit...
 postquam...
 autem...
 quod...
 ad...
 dicit...
 dabo...
 leges...
 in...
 et...
 et...
 no...
 recordabor...
 ubi...
 hoc...
 no...
 est...
 oblatio...
 p...
 habet...
 itaq...
 fides...
 in...
 in...
 in...
 qua...
 in...
 nobis...
 nam...
 et...
 viuite...
 p...
 velamine...
 id...
 carne...
 sua...
 et...
 sacerdote...
 magnus...
 sup...
 domus...
 dei...
 et...
 audimus...
 ac...
 uo...
 corde...
 in...
 plenitudine...
 fidei...
 app...
 corda...
 consilia...
 mala...
 et...
 ablu...
 corpus...
 aqua...
 munda...
 teneamus...
 spe...
 me...
 confessione...
 indeclin...
 bilem...
 fidelis...
 em...
 est...
 quip...
 sit...
 et...
 consideremus...
 invicem...
 in...
 puoracione...
 caritatis...
 et...
 bono...
 et...
 operu...
 non...
 deseretes...
 collec...
 cone...
 uram...
 sicut...
 est...
 consuetu...
 dimis...
 quibusdam...
 p...
 coplatus...
 et...
 tato...
 magis...
 quato...
 videtis...
 appropinquatem...
 diem...
 Voluit...
 em...
 peccatibus...
 nobis...
 post...
 ac...
 apta...
 noticia...
 veritatis...
 iam...
 non...
 ubique...
 p...
 patris...
 hostia...
 terribilis...
 at...
 quedam...
 expectatio...
 iudicii...
 et...
 ignis...
 emulatio...
 que...
 consumptum...
 est...
 aduersarios...
 feri

tam...
 que...
 faciens...
 legem...
 moysi...
 fac...
 vlla...
 imper...
 duobus...
 ut...
 tribus...
 testu...
 no...
 moritur...
 quato...
 magis...
 putatus...
 deteriora...
 me...
 veri...
 supplicia...
 q...
 filius...
 dei...
 co...
 uide...
 et...
 sanguine...
 testamenti...
 pollutus...
 duxit...
 in...
 quo...
 purificatus...
 est...
 et...
 spm...
 gr...
 cotumelia...
 fe...
 cerit...
 et...
 em...
 em...
 q...
 dixit...
 quasi...
 vindicta...
 ego...
 reddu...
 et...
 iterp...
 iudicabit...
 dno...
 plm...
 sua...
 horre...
 d...
 est...
 in...
 ade...
 in...
 manus...
 dei...
 vi...
 uentis...
 Rememorari...
 at...
 pris...
 timos...
 dies...
 in...
 quibus...
 illu...
 magnu...
 certamen...
 sustinuit...
 passionu...
 et...
 in...
 altero...
 at...
 soc...
 talit...
 confidit...
 effecti...
 Nam...
 et...
 vinctis...
 copulsi...
 estis...
 et...
 rapina...
 bonor...
 vror...
 cu...
 gaudiu...
 fuste...
 pistis...
 cognoscentes...
 vos...
 habe...
 meliorem...
 et...
 manentem...
 sibi...
 Nolite...
 itaq...
 amitte...
 confidentia...
 vram...
 que...
 magna...
 habet...
 et...
 remu...
 ne...
 ac...
 ne...
 paciencia...
 em...
 vobis...
 necessaria...
 est...
 ut...
 voluntate...
 dei...
 facientes...
 reportetis...
 rep...
 sione...
 et...
 adhuc...
 em...
 modicu...
 ali...
 quatulu...
 qui...
 venturus...
 e...
 viciet...
 et...
 non...
 tardabit...
 Iustus...
 autem...
 meus...
 ex...
 fide...
 viuit...
 Quod...
 si...
 pub...
 traxerit...
 se...
 no...
 placebit...
 me...
 mee...
 Nos...
 at...
 no...
 sumus...
 sub...
 tractio...
 filij...
 in...
 pdicatione...
 fidei...
 in...
 acquies...
 autem...
 est...
 autem...
 fides...
 grandis...
 Cxi
 est...
 autem...
 veru...
 argumentu...
 non...
 apparenciu...
 In...
 hac...
 em...
 testimo...
 niu...
 consecuti...
 sunt...
 fenest...
 id...
 in...
 telligim...
 aptata...
 esse...
 filiu...
 vo...
 dei...
 ut...
 ex...
 inuisibilibus...
 visibi...
 lia...
 fierent...
 fide...
 plima...
 hostia

abel p[ro]p[ri]a edidit deo p[ro]p[ri]a
testimonium p[ro]p[ri]um et p[ro]p[ri]um
iustus testimonium p[ro]p[ri]um
miseribus eius deo et p[ro]p[ri]a
defunctus adhuc loquitur p[ro]p[ri]a
enoch t[ra]nsfatus e[st] ne videat
mortem et non inveniebatur
quia t[ra]nsfatus illu[m] deo et p[ro]p[ri]a
te t[ra]nsfatus em testimonium
habebat placuisse deo. **S**ine fide
de auct[orit]e impossibile e[st] placere
deo. **C**rede em opt[er] accedite
ad deum quia est et queretib[us]
se remunerator sit p[ro]p[ri]a de no[m]i[n]e
respons[us] accepto de h[is] que
adhuc non videbantur me-
tuens aptavit archa[m] in salu-
tem domus sue p[ro]p[ri]a quod damp-
navit mundu[m] et iusticie que
p[ro]p[ri]a fide[m] est heres est institu-
tu[m] **f**ide q[ue] vocatur abraham
obediuit in locu[m] exire qui ac-
cepturus erat in hereditate
et exiens nesciuit quo iret
fide moratus e[st] in terra rep[ro]-
missionis tamq[uam] in aliena
casulis habitando cu[m] ysaac
et iacob coheredibus rep[ro]-
missionis eiusdem. **E**xpectabat
em fundamentu[m] habente civi-
tatem cui[us] artifex et conditor
deus e[st] **f**ide et ip[s]a terra steri-
lis vultem in conceptione se-
minis accepit et iam p[re]ter
tempus etatis q[uam] fideliter
dedit esse cu[m] qui p[ro]misit p[ro]p[ri]a
quod et ab uno orti p[ro]p[ri]a et hoc
emortuo tamquam p[ro]p[ri]a celi
in multitudi[n]e et sicut arena

que est deo et p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a
et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a
omnib[us] q[ui] no[n] accipiant p[ro]p[ri]a
missionibus sed a longe eis
appicientes et salutantes et
constantes quia p[ro]p[ri]a in ei
hospites sui sup[er] terra. **E**u-
em hoc dicit significat p[ro]p[ri]a
terram inquirere. **E**t siquid
illius meminissent de qua
exierant habebant utique
tempus revertendi. **M**ue ac
meliore appetit id e[st] celesti-
um deo non confunditur deus
vocari deus corp[or]is paravit
em illis civitate[m] fide obtu-
lit abraham ysaac cu[m] temp-
taretur et vnguentu[m] offere-
bat qui suscepit rep[ro]missio-
nes ad quem dictu[m] e[st] quia
in ysaac vocabitur tibi se-
men arbitrans quia et a mor-
tuis suscitatur potens e[st] deus
Unde eu[m] et in parabola ac-
cepit fide[m] et de futuris bene-
dixit ysaac et iacob et **p**au-
fide iacob moriens singulos
filios suos benedixit et adora-
vit fastigiu[m] virge eius **f**ide
joseph moriens de p[ro]p[ri]a
filioru[m] israel memoratus
est et de ossibus suis mada-
fide moyses natus occulta-
tus e[st] mensibus tribus a
parentibus suis co[m]p[ar]andis-
sent elegantem infantem
et non timueru[n]t regis edic-
tu[m] **f**ide moyses grandis e[st]

ab eo inquit dicitur em dicitur
git dicitur inquit flagellat
at omem filium que recipit
In disciplina esse uideat tamq
filii uobis se offert deus
Quod est et filius que non
conripit pater **Q**uod si est
disciplinam estis cui pater
facti sunt omnes ergo aduerti
et non filii estis **D**einde pater
quidem carnis nre habuimus
eruditores et reuercebamur
eos no multo magis obtempe
ramus patri spiritui uiuere
Et illi quidem in tpe paucoru
dieru scdm uoluntate sua eru
diebat nos hoc autem ad id qd
utile est in recipiendo scilicet
nem eius **A**nnus at disciplina
in pnti quidem uidetur no esse
gratid pater meritis **P**ostea at
fructu pacatissimi exercita
tis p omi reddet iusticie ppter
quod remissas manus et soluta
genua erigite et gressus rectos
facite pedibus uestris ut no
claudicantes quib erit magis
aute sanctetur **P**acem sequimur
ad omnes et sanctimoniam
fme qua nemo uidebit deum co
templantes ne quid de se gre
dei ne qua radix amaritudinis
super se germinans impediatur
et p illa iniquitate multi ne
quid formetur aut pphanus
ut esau q ppe una est amven
didit pmo genita sua **S**citote
em qm et postea accipiens h
ditae benedictione reprobatus
est no em inuicem pme locum

...
Et si bestia tetigerit montem
lapidabitur et ita terribilis
erat q uidebatur moyses
exterritus su et tremebundus
sed accessistis ad syon montem
et ciuitatem dei uiuentis re
celestem et multoru milia an
geloru frequencia et casti
pmituoz qui conscripsi sunt
in celis et iudicam omi deu
et spūs iustoz pfectoz et testa
menti noui mediatorum et
sagittis aspersione melius lo
quente q abel **V**idete ne reu
patis loquentem **S**i em illi no
effugerunt recusantes eu qui
sup terra loquebatur multo
magis nos qui de celis loque
tem nobis aduim **I** cui vox e
ram mouit tunc modo ad ryp
mittit dicens **A**dhuc semel et
ego mouebo non solu terra sed
et celis q ad adhuc semel fiat
declavit mobiliu translatom
tamq factoru ut moueant ei
que pnt immobilia **I**ta q fratres
regnu dei immobile suscipietes
habeamus gratiam per qua
seruiamus placantes deo cum
metu et reuerencia quoniam
em deus noster ignis consumens
Omnis frater meus **I**u
maneat in uobis et hospitium

licet non videretur tunc et per hanc
 et in hac vita angelis huius
 pueri videretur. **I**tem videretur videretur
 in tantum simul videretur et ludo
 videretur tamquam et ipse in corpore
 videretur honorabile conubium
 in omnibus et thorax immacula
 tus offermatorum et et adulter
 non audiret deus. **I**tem mores
 in sine audacia contenti ppen
 abus. **I**tem deus dixit non
 de speram neq. de re inquam
 ut confidenter dicamus id
Item michi adiutor est no tie
 to quid faciat michi. **I**tem
 tota populi vestrorum qui v
 ludo locuti sunt verbum dei quod
 in tuentes exitu conuersionis
 imitanti fidem ihu xpi huius
 et hodie ipse et in secula. **I**tem
 trime videretur et peregrini no
 lite abduci. **O**ptimum est g
 cia stabili cor non esat que
 non pferat ambulantes in
 eis. **H**abemus aliam de quo edere
 potestate non habent qui tab
 naculo de feruore. **R**uorum em
 aialud in feruore saguine p pto
 in sancta p pontificam huius cor
 pora cremantur extra castra
Puer quod et ihu ut pferat
 p flui saguine ipse extra por
 tam passus est. **E**xecamus igit
 ad eu extra castra imperium et
 portantes. **N**on em habemus
 hic manentem ciuitatem sed fu
 turam inquirimus p ipm ergo
 offerimus hostiam laudis p m
 per deo id est fructu laborum
 confitenciu nomen eius. **B**ene
 ficiencie autem et comunicacis

nolite obliuisci collitus em hostias
 ponere. **D**eus. **I**tem pferat
 et vestit et subiacet eis. **I**tem
 em pferat quasi rationem
 pro vobis videretur reddidit ut
 in gaudio hoc faciant et non
 gementes. **H**oc em non expe
 dit vobis. **O**rite pro nobis. **I**tem
 fidemus em quia bonam consti
 encia habemus in omnibus he
 ne volentes conuersari. **I**mpli
 autem deprecor vos hoc facere
 quo pferat restituatur vobis
Deus autem pacis qui eduxit
 de mortuis pastorem magnum
 diu in saguine testamenti et
 in dnm in m ihm xpm aptet
 vos in omni bono ut faciatis et
 voluntatem faciens in vobis qd
 placeat coram se per ihm xpm
 cui gloria in secula seculorum
 amen. **E**go autem vos fides
 ut sufferatis vni solacii et em
 pro paucis scripsi vobis. **R**og
 noscite fratrem nostrum thimo
 theum dimissum cu quo si cele
 rius venerit videretur vos. **S**alu
 tate populos vestros et omnes
 sanctos. **S**alutant vos fratres
 de italia. **V**enia cu omnibus
 vobis. **A**men.

in medio fuit. **E**t autem
 quia per se reperta
 sunt spiritus sanctus et datus de
 deo qui fuit datus eis qui copiose
 erue istum qui conuictus erat in nobis
 et peccatus est parte misterij huius
Et hic quidem possedit agnum de m
 ede iniquitatis et suspensum ne
 que medius et diffusus per viscera
 eius **E**t notum fuit et omnibus habitati
 bus nrm ita ut appellaretur ager
 illi: lignum corporis acheldamach hoc
 est ager sanguinis **E**ptid est et in libro
 psalmorum fuit habitatio corporis de pta
 et non potest qui habitet in ea et epistola eius
 accipiat alter **E**ptis ergo ex hys
 viris qui nobiscum congregati sunt in o
 tpe quo mteruit et exiuit mter nos
 dno ihu a baptismo iohannis usque
 in die qui assumptus est a nobis
 teste resurrectionis eius nobiscum
 facti vnu ex istis **E**t statuerunt
 duos ioseph qui vocabatur barisfa
 bal qui cognouit eum iustis et ma
 thia et orantes dixerunt **E**u dno
 qui corda omnium nostri ostendit que elegit
 eis ex hys duobus vnu accipere
 locum misterij huius et apostolorum de quo
 iudicaturus est iudaei ut abiret in
 locum suum **E**t dedit eis sortem eis et
 cecidit sortis super mathiam et ania
 tus est cum viderent apostoli **E**t dicitur **11**
Et complentur dies pentecostes et
 omnes pariter in eodem loco **E**t factus
 est repente de caelo sonus tamquam
 aduenientis spiritus vehementis et
 factus est defectus iterum appa

resplenduit totum domus ubi erant
 sedentes **E**t apparuerunt illis dispo
 sitione figurarum tamquam ignis pedibus
 super singulos eorum **E**t repleti sunt
 omnes spiritu et ceperunt loqui alijs
 figurarum prout spiritus sanctus dabat eis
 qui illis **E**rant autem in nrm habitatio
 iudei viri religiosi ex omni natione
 qui sub caelo est **E**rat autem hac voce
 educe multitudo et mente confusa et
 quoniam audiebat unusquisque figuram
 suam illos loquentes **E**t stupet et at
 on et mirabatur dicens **E**stne ecce
 est isti qui locuti galilei sunt **E**t quod
 modo nos audiuimus **E**t unusquisque figuram
 suam in qua nati sumus partheni et
 medii et elamite et qui habitant
 mesopotamia iudea et capado
 cia pontum et asiam frigiam
 et panphiliam egiptum et pter hy
 bie qui est arca syrenen et aduene
 romum iudei quos et persellae et
 tes et arabes audiuimus eos lo
 quentes in linguis magnalia
 dei **E**t stupet et at on et mirabatur
 adiuuam dicentes **E**stne na hoc
 vult esse **E**t alij autem videntes dicebant
Estne musto pleni sunt isti **E**stne
 autem petrus cum videret leuatum
 suum et locutum eis eis dicens **E**ui iu
 dei et qui habitatio nrm vniuersi
 hoc vobis notum sit et auribus p
 cipite vni meam **E**t loquens prout vobis
 optimatus huius ebrius est cum sit hora
 diei tertia prout hoc quod dicitur est p
 prophetam iohel **E**t erit in novissis
 diebus dicit dno **E**ffunda de spiritu

Item quando ad illud **Cap m**
 et magis atq; repli et sicut dicitur
 res q; docent p;ba et amittunt
 rui et illud respice atq; ex mortuis
 et uerere i eos manus et posue
 rui eos i custodia usq; i crastinu
 Erat em ia vespere multi aut
 cor qui audierat vni crediderat
 et frus e nus vroz q; n; milia
 sem e ad m crastinu ut cogni
 sciret pncipes cor et seniores
 et scribe i nlm et anas pnceps
 sacerdotu et caphas et iohes et
 alexander et quotq; de gne sac
 dotali erat et statueret eos m
 medio interrogat eos Inq; vtu
 te aut i quo noie fecistis hoc u
 tunc petrus repleta sp;sto dixit
 ad eos pncipes p;ba et seniores
 si nos hodie diu dicam i bene
 facto hoib; infirmis i quo iste sal
 uui factus e notu sit vob
 et omi plebi isrl q; i noie ihu
 xpi nazareni que vos crucifixi
 istis que deus suscitauit a mortuis
 m hoc iste astat cora vob sanus
 hic e lapis q; i;batu; e a vob
 edificatib; q; factus e i caput
 anguli et no e i alio sal; n; ei no
 aliud e sub celo datu hoib; i quo
 opteat nos saluos fci Addece
 aute petri constancia et iohis cor
 to q; hoies esset sine litteris et yd
 ote ammirabat et cognoscebat eos
 qm cu ihu fuerat hoies q; viden
 tes stare cu eis q; curu; fuerat
 nichil potuunt contredice eis fuisse

et de leui et de iuda et de galilea
 et de syria et de iudea et de
 tes et quid p;ba et de iudea
 et de galilea et de iudea et de
 fcm q; p;ba et de iudea et de
 nlm manifestu e et no possum
 negare et ne amplius dixerit
 m p;ba cominem eis ne vlti
 loquatur i noie hoc vlli homi
 et vocaret eos denuciauerit
 illis ne omo loqret neq; docen
 m noie ihu Petrus vo et iohes
 et nates dixerit ad eos Si iust
 est m corpe dei vos poti; audi
 q; deu iudicate no ei possum
 nos que vidim; et audiuim; no
 loqui et illi cominates dimi
 perit eos no reuerentes quomo
 piment eos p;ba p;ba q; oia da
 i;batu; id quod sem e i eo qd
 acciderat i mroz ad amplius
 q; pl ead ho m q; sem e signu
 istud sanitatis Dimissi ad ve
 nerunt ad reliquos aplos et amuc
 ciauerit eis quanta ad eos pnci
 pes sacerdotu et seniores dixis
 sent Qui cu audisset non amiter
 leuauerit voce ad deum et dixerit
 Tunc q; fecisti celis et terris et mare
 et oia que i eis sunt q; sp;sto p
 os prub nri dauid pueri tui dix
 isti et tuas fremuerit gētes et
 p;ba meditati sue iania et p;ba
 rui reges et et pncipes conu
 rui m vnu adu;us dnm et adu;us
 xpm eius Couerit em v; i iudi
 cate ista adu;us sem pueru tuu
 ihm que vnixisti herode et ponci;

principi sacerdotum et omni qui in
illo erant et egressi fuerunt et re-
pleti sunt zelo et uiderunt manum in
apostolos et posuerunt illos in custodia
publica. Angelus autem domini per noctem
aperiens ianuas carceris et educens
eos dixit. **Ecce et statim loquimini**
in templo plebi omnia uerba uita. **Quia**
cum audisset minister ut dilucto
in templo doceret. **ducens autem**
principes sacerdotum et qui cum eo erant
conuocauerunt conciliū et oēs semiores
filiorum israel et miserunt in carcerem
ut adducerent. **Cum uero uisset** ac mis-
tri et apostoli carcerem non reuicerunt illorum
reus. **nuntiauerunt** dicentes. **Carcerem**
quidem inuenerimus clausum ac omni dili-
gentia et custodes statim ad ianuam
abierunt. **Apertis autem** neminem in-
tulerunt. **Et audierunt** ac hos ser-
mones nuntiatus templi et principes
sacerdotum ambigebant de illis quid
facerent. **ducens autem** quidam nunc
ciavit eis. **Quia ecce viri quos per-
suistis in carcerem** sunt in templo sta-
tes et docetes populum. **Tunc magistri**
abierunt cum ministris et adduxerunt illos
sine vi. **Timebat** ei populum ne lapi-
daretur. **Et ad adduxisset illos**
statuerunt in concilio et interroga-
uit eos princeps sacerdotum dicens. **praesum-
pentes precipimus uobis ne doceretis**
in nomine isto et ecce replesti templum
doctrina uua et uoluit inducere super
nos sanguinem. **Quos istiusmodi**
ait petrus et apostoli dixerunt. **Obedire**
oportet magis deo quam hominibus. **Deo pa-
trui more suscitauit** illum quem uos
intermisistis suspenses. **Et nunc**

principes et omnes qui in
concilio sunt et principes
et uenerunt ad eos. **Et**
miserunt illos in carcerem
ut adducerent. **Quia**
cum audisset minister ut dilucto
in templo doceret. **ducens autem**
principes sacerdotum et qui cum eo erant
conuocauerunt conciliū et oēs semiores
filiorum israel et miserunt in carcerem
ut adducerent. **Cum uero uisset** ac mis-
tri et apostoli carcerem non reuicerunt illorum
reus. **nuntiauerunt** dicentes. **Carcerem**
quidem inuenerimus clausum ac omni dili-
gentia et custodes statim ad ianuam
abierunt. **Apertis autem** neminem in-
tulerunt. **Et audierunt** ac hos ser-
mones nuntiatus templi et principes
sacerdotum ambigebant de illis quid
facerent. **ducens autem** quidam nunc
ciavit eis. **Quia ecce viri quos per-
suistis in carcerem** sunt in templo sta-
tes et docetes populum. **Tunc magistri**
abierunt cum ministris et adduxerunt illos
sine vi. **Timebat** ei populum ne lapi-
daretur. **Et ad adduxisset illos**
statuerunt in concilio et interroga-
uit eos princeps sacerdotum dicens. **praesum-
pentes precipimus uobis ne doceretis**
in nomine isto et ecce replesti templum
doctrina uua et uoluit inducere super
nos sanguinem. **Quos istiusmodi**
ait petrus et apostoli dixerunt. **Obedire**
oportet magis deo quam hominibus. **Deo pa-
trui more suscitauit** illum quem uos
intermisistis suspenses. **Et nunc**

In diebus illis quibus **Cap vi**
factum est ut cum esset
in iherosolimis quidam
placens in multis ecclesiis videtur
in honore et in multitudine
populi dicitur. **N**on est equum
tunc unum dei et in ista me
confidite. **S**ed viros ex
vobis dei testimonium sepe ple
ni spiritu et sapientia quos constituit
ut hoc opus. **M**os vero orationi
et misterio in misteris eius et
placuit primo coram omni multitudine
et elegerunt stephanum virum ple
ni fide et spiritu et philippum
et timotheum et parmeniam
et nicolaum adueniam antiochenum
hos statuerunt in conspectu apostolorum et
orantes imposuerunt eis manus. **E**t unum
dum crescebat et multiplicabatur
numerus discipulorum in iherosolimis. **V**alde mul
ta enim turba sacerdotum obedie
bat fidei. **S**tephanus autem plenus
et fortitudine faciebat prodigia et
signa magna in populo. **S**urrexerunt
autem quidam de synagoga quae appella
bat libertinorum et cyrenensium et
allexandrinorum et eorum qui erant
a rilicia et asia dissputantes a ste
phanus et non poterant resistere sapie
ntiae eius quae loquebatur. **T**unc submisit
viros qui dicebant se audisse eum di
centem verba blasphemie in moysen
et deum. **C**onmoverunt itaque plebem
et seniores et scribas et coercentes
rapuerunt eum et adduxerunt in conci
lium et statuerunt testes falsos dice
ntes. **I**ste non cessat loqui aduersus locum

sem et legem. **A**dversum enim locum
et legem nostram loquitur. **L**ocus istud
et mirabilem audientem quod tradidit
nobis moyses et intuerentur eum oes
qui sedebant in concilio viderunt faciem
eius tamquam faciem angeli. **Cap vii**
Dixit autem princeps sacerdotum si
hec ita se habet. **Q**ui autem viri
fratres et patres audite deus glori
am appuit. **P**rius enim abraham adesset
in mesopotamia postquam moraretur
in aram et dixit ad illud. **E**pi de terra
tua et de cognatione tua et verum est
quia monstrum tibi. **T**unc exiit de
terra chaldeorum et habitavit in aram. **E**t in die
postquam mortuus est pater eius insepulit
illum in terra ista in qua nunc vos ha
bitatis et non dedit illi hereditatem
in ea non possidit pedis et repromisit
dicens illi eam in possessione et semini
eius post eum. **C**um non haberet filium
locutus est ad deum quia es pater
eius accola in terra aliena et fructus
eorum subiacet et male tractabunt
eos ante quadringentis et quatuordecim
annis. **E**go iudicabo. **D**ixit deus et
post haec exiit et discessit in loco isto
Et dedit illi testamentum
circumcisionis et sic genuit ysaac. **E**t
circumcidit eum die octava et ysaac
iacob et iacob vii patriarcharum et pa
triarum emulantes ioseph vendide
runt in egiptum et ead. **E**t cum eo et eri
puit eum ex omnibus tribulationibus
eius. **E**t dedit ei gratiam et sapientiam
in conspectu pharaonis regis egipti et
constituit eum principem super egiptum
et super omnem domum suam. **E**t
ad famem in universa egiptum et

no inuictus ab eis p[re]s. m[er]i
audisset ut iacob esse fr[atr]em i[st]i
to. m[er]i p[re]s. m[er]i p[re]s. m[er]i
cognitus e[st] ioseph a fratribus suis
et manifestatus e[st] p[er] q[uod]d[am] gen[er]e
m[er]i ad ioseph acce[ss]it sicut iacob
p[re]s. m[er]i a om[n]ib[us] cognatis iacob
h[ic] v[er]o. Et descendit iacob i[n] egiptu[m]
et defunctus e[st] p[er] p[re]s. m[er]i a h[ic]
lati s[un]t i[n] s[ic]ilem a p[ro]p[ri]i s[un]t i[n] sepul
ch[is] q[uod]d[am] enit abrah[am] p[ro]p[ri]i argen
a filijs emor filij s[ic]ilem. Et d[icitu]r
quod ad t[em]p[us] rep[er]it missio[n]em quam
c[on]fessus e[st] deus abrah[am]e aruit
p[ro]p[ri]i et m[ul]tiplicatus e[st] i[n] egipto
quoadu[m] s[un]t aruit rep[er]it ali[us] i[n] egipto
to q[uod]d[am] s[ic]ilem ioseph h[ic] circue
m[er]i gen[er]e m[er]i affluet p[re]s
m[er]i ut exponere m[er]i p[re]s
ne v[er]ificaret. Et d[icitu]r e[st] natus e[st]
moyses a s[ic]ilem g[ra]tius d[icitu]r q[uod]d[am]
e[st] m[er]i p[re]s. m[er]i i[n] domo p[re]s. m[er]i
Et p[ro]p[ri]i ad illo m[er]i p[re]s. m[er]i
e[st] filia p[ro]p[ri]i a m[er]i e[st] at
adoptat[ur] p[ro]p[ri]i m[er]i filiu[m]. Et d[icitu]r e[st]
moyses o[mn]i sapia egipti a e[st] po
tens i[n] v[er]o et i[n] opib[us] suis. Et ad
implet[ur] ei p[er] a[n]o[r]u[m] t[em]p[us] v[er]o i[n]
cor eius ut visitat[ur] p[re]s. m[er]i p[re]s. m[er]i
h[ic] i[n] t[em]p[us] a t[em]p[us] vidisset que d[icitu]r
i[n] i[n] p[ro]p[ri]i v[er]o d[icitu]r illu[m] et
fecit ratione ei q[uod] i[n] i[n] p[ro]p[ri]i
p[ro]p[ri]i egipti existabat i[n] i[n]
m[er]i p[re]s. m[er]i q[uod]d[am] p[re]s. m[er]i
p[ro]p[ri]i d[icitu]r p[ro]p[ri]i illu[m]. Et illi
no[n] m[er]i p[re]s. m[er]i. Et q[uod]d[am] v[er]o
die apparuit illis litigatib[us] et

reuerentia[m] p[ro]p[ri]i d[icitu]r
V[er]o p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i
utru[m] q[uod]d[am] p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i
repulit eu[m] d[icitu]r p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i
me v[er]o que d[icitu]r m[er]i p[ro]p[ri]i
egipti q[uod]d[am] te c[on]stituit p[ro]p[ri]i
et iudice p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i
i[n] v[er]o i[n] t[em]p[us] e[st] ad v[er]o m[er]i
madian vbi g[ra]tius filios d[icitu]r
Et expleti s[un]t a[n]i[m]e p[ro]p[ri]i apparuit
illi angelus m[er]i p[ro]p[ri]i m[er]i p[ro]p[ri]i
i[n] igne flame rubi. Moyses aut
videt[ur] admiratus e[st] v[er]o. Et ad
d[icitu]r illo ut c[on]fiteat[ur] f[ra]t[er] v[er]o
d[icitu]r d[icitu]r. Ego p[ro]p[ri]i d[icitu]r p[ro]p[ri]i tu
deus abrah[am] deus ysaac a deus
iacob. Et reme[n]tus e[st] moyses no[n]
audet[ur] c[on]fiteat[ur]. Dixit at illi
d[icitu]r. Solue calceamentu[m] pedu[m] tu
locus ei i[n] quo stas e[st] i[n] p[ro]p[ri]i. Vi
dens vidi affluet p[ro]p[ri]i m[er]i q[uod]d[am]
i[n] egipto et gemitu[m] corp[or]is audui
a d[icitu]r lib[er]at[ur] v[er]o. Et ne veni
mitte te i[n] egiptu[m]. Que moyses
que negaverit d[icitu]r d[icitu]r. Et te
c[on]stituit p[ro]p[ri]i a iudice h[ic] d[icitu]r
p[ro]p[ri]i a redeptore m[er]i p[ro]p[ri]i m[er]i
angeli q[uod]d[am] apparuit illi i[n] rubo. H[ic]
eduxit illos facies p[ro]p[ri]i a p[ro]p[ri]i
magna m[er]i egipti a i[n] mari
rubro a i[n] d[icitu]r a[n]i[m]e p[ro]p[ri]i. H[ic] e[st]
moyses q[uod]d[am] eduxit filios i[n] t[em]p[us] a qui
dixit eis p[ro]p[ri]i v[er]o p[ro]p[ri]i
deus de fratrib[us] v[er]is t[em]p[us] m[er]i
audite. H[ic] e[st] q[uod]d[am] i[n] p[ro]p[ri]i
ad angelu[m] q[uod]d[am] loq[ua]t[ur] ei i[n] m[er]i p[ro]p[ri]i
et ad p[ro]p[ri]i m[er]i q[uod]d[am] p[ro]p[ri]i v[er]o

et mlti palatium et claudunt eum
Et semper gaudium magnum
Vir autem quidam nomine symon fuit
magne seducee genere samaria
cuius esse se aliquem magnum
sautabat ob a mmo usque ad maxi
mum dicebat hic est vtriusque dei quod vocat
magna. Et tenebat autem ei quod per quod
to tpe magis suis artibus
eos. Cuius credidisset philippo cum
gelizati de regno dei et non illud
baptizabatur vi ac mltis. Tunc
mon et ipse credidit et cum baptizatus
esset adhebat philippo videns eam
fidei et virtutis magnas fieri stupens
amabat. Cuius audiret apostoli qui
eum nuntiavit quod recepisset samaria
vinum dei miserunt ad illos petrum et
iohannem. Qui cum venisset rogaverunt per
ipsum ut acciperent spiritum sanctum. Et
ei inquit illorum veniat si baptiza
ti sunt in nomine domini ihesu. Tunc ipse
ponebat manum super illos et accipiebant
spiritum sanctum. Cuius vidisset autem symon quod per
poscor manuum apostolorum daretur spiritus
sed obtulit eis pecuniam dicens dante
et in hac potestate ut cuiusque ipse posco
manus accipiat spiritum sanctum. Petrus autem
dixit ad eum pecunia tua tibi prope
dicone quoniam donum dei existas si pe
cuniam possideri non est et per neque potest
iste modus. Tunc cor eius tunc non est rectum
coram domino. Tunc inquit itaque age ab hac
nequitia tua et roga deum si forte re
mittat tibi hec cogitatio. Corde tui
In felle et amaritudine et obligacione
iniquitatis video te esse. Tunc respondit symon
dixit precamini vos pro me ad deum ut
nichil veniat super me horum quod dixistis.

Et cum quidam de samaria
vidisset illud. Tunc respondit
mactantem eum. Tunc respondit
angelus autem domini locutus
dicens surge et veni ad viam
ad viam quod de predicto ab nunc
hec desista. Et respondit alibi. Et cum
vir ethiops eunuchus potest
dare regie ethiopi quod erat super
gazaras et veniat adorare in iherusalem
et futebat sedens super eum
gesus qui isaiam prophetam dixit autem spiritum
philippo. Accede et adiunge te ad
eum istud. Tunc respondit autem philippo
dicens illud legere ysaiam prophetam et
putas ne intelligis que legisti
ait. Et quomodo possum si non aliquis ostendit
mihi. Tunc respondit philippus ut accendat
et sedet se cum eo. Tunc respondit
quia legebat eum hic. Tunc respondit
ad eum istud ductus est et sicut agnovit
tondente se sine velle sic non aperuit
os suum. In simili iudicio et subli
tu est gratia illi quod eum nuntiavit
tolleret de terra vita eius. Tunc respondit
eunuchus philippo dixit. Obsecro te de
quod propheta dixit hoc de se an de alio aliquo
Respondit autem philippo os suum et accipiens
a prophetia ista evangelizavit illi istum
Et cum veniret per viam venere ad quandam
aquam. Et ait eunuchus ecce aqua quod philippus
me baptizet. Respondit autem philippus. Hic
dixit in toto corde licet. Et respondit
Credo dei filium esse istum. Et iussit prae
eum et descendere utque in aqua philippus
et eunuchus et baptizatus eum. Cuius autem
cendisset de aqua spiritus domini rapuit
philippum et apostoli non viderunt eum eunuchum.

Cap 12

Saulus autem adhuc persequens mi-
serum david et discipulos domini
percepit ab eo epistolam iherosolymam ad
magoga ut si quis inveniisset quoniam
in viros ac milites victos perducere
in iherosolimam. Et cum ita faceret contigit
appropinquare damasco. Et subito
occursit ei lux de celo et cecidit
et audiuit vocem dicentem sibi. Saul
saul quid me persequeris. Pervenit
enim ibi simul calcitrans. Qui cum
vocem percipisset et eo quod semel staret dixit
Dne quid me vis facere. Et Dns ad eum
dixit. Surge et ingredere civitatem et
ibi dicet tibi quis te oportet facere.
Viri autem illi qui comitabantur eum
stabant stupefacti audientes quoniam
voce non audiebant. Surrexit
autem saulus et cecidit apertis oculis. Misit
autem eum manus eius ad illud et invenit
eum. Et adduxerunt eum ad damasum. Et cum ibi
diceret non vides et non maducas nec
bibis. Ecce autem quid discipulus damasus
a nomine ananias et dixit ad illum. In visu
Dne. Anania autem ait. Ecce ecce Dne
Et Dns ad illum. Surge et vide in viam
quod vocatur rectus et que in domo iude
sauli. Nunc tunc respice et ecce ei ostendit
Et vidit virum ananiam nomine dicens
et imponere sibi manus ut visu recipiat.
Respondit autem ananias. Dne audiui
a multis de vis hoc quanta mala per-
tulisti propter nomen domini et hic habes potestate
ligandi oculos qui invocant nomen tuum. Dixit

et ad eum Dns. Vade qui vult et
in istis ut portet te. Et cum
venisset in iherosolimam et filius
et ego cum
stans illi quanta optaret eum pro nomine
meo pati. Et abiit ananias et invenit
in domo et imponens ei manus dixit. Saul
frater Dns misit me iherosolimam quod appropin-
quasti tibi in via quod dicebas ut videras et
impleat spiritus sanctus. Et cecidit et
ab oculis eius tunc squame et visum re-
cepit. Et surgens baptizatus est et cum
accepisset cibum confortatus est. Fuit autem
cum discipulis qui erant damasus per
dies aliquot et continuo in synagoga
predicabat illum quoniam hic est filius dei.
Et timebat autem eos qui audiebant et
dicebant. Nunc hic est qui expugnabat
in iherosolimam eos qui invocant nomen istud. Et
hinc ad hoc venit ut victos illos duceret
ad principes sacerdotum. Saul autem multo
magis convalescebat et confunde-
bat iudeos qui habitabant damasum affir-
mas quoniam hic est opus. Cum impleveretur autem
dies multi concilium fecerunt iudei ut eum
interficerent. Nunc prout autem pauli in die
iudeorum. Custodiebat autem et per tres dies
ac nocte ut eum interficerent. Accipientes
autem discipuli eius nocte per murum domini
perit submittentes in portam. Cum autem
venisset in iherosolimam temptabat iugum se discipulis
et oculus tenebat eum non audientes
quod esset discipulus. Barnabas autem ap-
prehensum illum duxit ad apostolos et in-
tenuit illis quod in via videret dominum
et quia locutus est ei et quomodo in damasco
fiducialiter egerit in nomine ihesu. Et erat
cum illis in iherosolimam et fiducialiter agebat
in nomine domini loquens quod gentibus et dispu-
tabat cum grecis. Illi autem quoniam non audiebant eum

Quod ad cognovisti: fides de deo
ere cu uisus est: dnm patre eorum
Et quia quid p tota uideat: galilee
et samaria: habet pacem: et edificat
bat: abulauit: i noie dnm: et consolatur
spu su: replebat: fsem e ad dnm pe
trus pntis: vniuersos: et ducit
ad eos qui habitabant lide: in eis
ibi hore: quedam noie enea ab
amis octo uicte: i grabato q ead
palliat: et ait illi petrus: **E**nea sa
net te dnm ihu x: surge et stne
Et continuo surrexit: et uidit illu
ocis q habitabat lide: et sarone qui
conuenerat ad dnm: **I**n ioppe ad fuit
quedam discipula noie tabitha q
tptata de dicitur: **H**ec ead plect
opibus bonis: et elis quas faciebat
fsem e ad dnm: illi ut i firmata
moretur: **Q**uia cu lauisset posue
rue i cruce: **E**t ad ppe effi lide
ab ioppe discipulo audientes q pe
trus effi i ea miserat duos viros
ad eu rogantes: ne pigeat te reme
usq ad nos: **H**omines ad petrus
venit cu illis: **E**t cu uisisset duxerit
illu i cruce: et cuisset e cu ois
vidue fletus: et ostendentes tunicas et
vestes quas faciebat illis: donas
Erectis ad oib: stans petrus pones
gemma orauit: et conuersus ad corpus
dixit: **E**t habitata surge: **E**t i appe
ruit oculos suos: et viso petro: respedit
dixit ad illi: mul' crep' ead: cu u
cass' pto: et viduas assignat: eaz
vniu: **M**onuat fsem e p vniuersi iop
pen: et didit: mla i dno: **S**em e ad
ut dice mltos maret petrus in

Ca x **L**xxx
Vidit autem petrus
lucis ceteris col
y talia: religio: mla
ei domo sua fuit: erat mla
et de pto dnm: **E**t vidit i visu
manifeste q hora nona dicit an
gelus dnm: mte ad se: et dicit
pbi: **C**orneli: **E**t ille itue: et
tore corrupta dixit: **Q**uod eo
dixit ad illi: **O**mnino tue: et de
astendit: i coppa dei: **E**t nuc
mitte viros i ioppen: et acci
simone q cognouit petru hic
hospitat apud symone: qued
coriariu cui domus i ioppe: mte
hic dicit: q te optent face: **E**t
cu discessisset angelus q loqbat
illi: **V**ocat duos domesticos suos
et milite metuentes dnm ex hys
qui illi parebant: **Q**uibus cu nar
rasset omnia: misit illos i ioppen
Postea ad die illis faciebant
et appropinquatibus ciuitati: astedit
petrus in pupora ut oraret: et
spnd septa: **E**t ad esuriret volu
gustare panibus: ad illis accidit
sup eu metis: et pcessit: et vidit celu
apertu: et descendit vas quoddam
velud linteum: magnu quatuor
micis submitti de celo: i tulum
q erat oia quadrupedia: et serpe
cia: et volatilia celi: **E**t facta est
vox ad eu: **S**urge petre: occide
macta: **A**it ad petrus: **A**lpe
dne qui: inquit: macta: macta: ali
ome inuidu: **E**t vox iterum ad eu

et sic hunc p[er] hunc u[er]bum
 hunc u[er]bum u[er]ba p[er] hunc
 quia ob causa[m] accepit me
 et cornelius ait hunc u[er]bum
 die usq[ue] i[n] hac h[ab]itauit et
 quod nona i[n] domo mea et ecce
 vir stetit an[te] me i[n] u[er]bo et
 et ait corneli exaudita est
 oratio tua et ecce tunc comen-
 tate m[en]te m[en]te dei hunc g[ra]t[ia]m
 et accepit symone q[ui] cognouit
 petrus hic hospitauit i[n] domo s[ua]
 moris coram u[er]bo m[en]te hunc
 g[ra]t[ia]m m[en]te ad te et tu b[ea]t[us] f[aci]t u[er]b[um]
 mendo hunc g[ra]t[ia]m om[n]e nob[is] i[n] con-
 sp[eci]u tuo sum[us] audie pati oia
 quecuq[ue] tibi p[re]cepta s[un]t a d[omi]no
 et p[re]cepta ad petrum ad quid d[omi]n[us]
 In ueritate copio q[ui] n[on] e[st] p[ro]
 n[on] acceptor deus sed i[n] om[n]i
 gente q[ui] t[em]p[or]e ei[us] et op[er]at[ur] i[n] iusti-
 cia accept[us] e[st] illi u[er]bu[m] m[en]te
 filius i[n]t[er] amica[m] p[ar]te[m] p[er] illu[m]
 xpm hic e[st] om[n]i d[omi]n[us] hunc p[ar]te[m]
 quod f[aci]t e[st] u[er]b[um] p[er] u[er]ba i[n] iudea
 i[n]cipit a galilea p[er] baptismu[m]
 quod p[re]dicat ioh[ann]es i[n]t[er] a nazareth
 quod u[er]b[um] ei[us] deus p[ro]p[ri]o et u[er]b[um]
 et q[ui] p[re]f[aci]t b[ea]t[us] f[aci]e[n]do et sanando
 o[mn]es op[er]at[ur] a dia[m] q[ui] de[us] e[st] cu[m]
 et nos testes sum[us] om[n]i que f[aci]t
 i[n] iudea i[n]t[er] et n[on] i[n]t[er] que et orat[ur]
 et p[re]f[aci]t i[n]t[er] i[n]t[er] hunc deus
 p[re]f[aci]t die t[em]p[or]e et dedit cu[m] mai-
 f[aci]t f[aci]t n[on] o[mn]i p[er] f[aci]t testib[us] p[er]
 d[omi]n[us] a d[omi]no nob[is] qui m[en]te
 uim et b[ea]t[us] cu[m] illo post[er]o u[er]b[um]
 rexit a mortuis et p[re]cepit nob[is]
 p[re]dicat p[er] et testificat[ur] q[ui] i[n]t[er] e[st]
 et testificat[ur] a d[omi]no i[n]t[er] uim et

et sic hunc p[er] hunc u[er]bum
 hunc u[er]bum u[er]ba p[er] hunc
 quia ob causa[m] accepit me
 et cornelius ait hunc u[er]bum
 die usq[ue] i[n] hac h[ab]itauit et
 quod nona i[n] domo mea et ecce
 vir stetit an[te] me i[n] u[er]bo et
 et ait corneli exaudita est
 oratio tua et ecce tunc comen-
 tate m[en]te m[en]te dei hunc g[ra]t[ia]m
 et accepit symone q[ui] cognouit
 petrus hic hospitauit i[n] domo s[ua]
 moris coram u[er]bo m[en]te hunc
 g[ra]t[ia]m m[en]te ad te et tu b[ea]t[us] f[aci]t u[er]b[um]
 mendo hunc g[ra]t[ia]m om[n]e nob[is] i[n] con-
 sp[eci]u tuo sum[us] audie pati oia
 quecuq[ue] tibi p[re]cepta s[un]t a d[omi]no
 et p[re]cepta ad petrum ad quid d[omi]n[us]
 In ueritate copio q[ui] n[on] e[st] p[ro]
 n[on] acceptor deus sed i[n] om[n]i
 gente q[ui] t[em]p[or]e ei[us] et op[er]at[ur] i[n] iusti-
 cia accept[us] e[st] illi u[er]bu[m] m[en]te
 filius i[n]t[er] amica[m] p[ar]te[m] p[er] illu[m]
 xpm hic e[st] om[n]i d[omi]n[us] hunc p[ar]te[m]
 quod f[aci]t e[st] u[er]b[um] p[er] u[er]ba i[n] iudea
 i[n]cipit a galilea p[er] baptismu[m]
 quod p[re]dicat ioh[ann]es i[n]t[er] a nazareth
 quod u[er]b[um] ei[us] deus p[ro]p[ri]o et u[er]b[um]
 et q[ui] p[re]f[aci]t b[ea]t[us] f[aci]e[n]do et sanando
 o[mn]es op[er]at[ur] a dia[m] q[ui] de[us] e[st] cu[m]
 et nos testes sum[us] om[n]i que f[aci]t
 i[n] iudea i[n]t[er] et n[on] i[n]t[er] que et orat[ur]
 et p[re]f[aci]t i[n]t[er] i[n]t[er] hunc deus
 p[re]f[aci]t die t[em]p[or]e et dedit cu[m] mai-
 f[aci]t f[aci]t n[on] o[mn]i p[er] f[aci]t testib[us] p[er]
 d[omi]n[us] a d[omi]no nob[is] qui m[en]te
 uim et b[ea]t[us] cu[m] illo post[er]o u[er]b[um]
 rexit a mortuis et p[re]cepit nob[is]
 p[re]dicat p[er] et testificat[ur] q[ui] i[n]t[er] e[st]
 et testificat[ur] a d[omi]no i[n]t[er] uim et

ut maneat apud eos aliquot diebus
Hec dicit ergo apostolus **Capitulum xi**
 et fratres qui erant in iudea qui

ad me. **E**rgo et postquam
 erat ad meam. **E**rgo et postquam
 sum. **D**ominus vero illi
 nobis quod vidisset agere. **E**rgo
 state. **E**t dicit ei pbi inquit. **E**rgo
 et accipere symonem qui cognovit
 petrus qui loquitur tibi va. **E**rgo
 uis eis tu. **E**t ois domini tui. **E**rgo
 accepissem loqui. **E**t cecidit spiritus sanctus
 eos prout. **E**t in nobis. **E**rgo et cecidit
 prout. **E**t in nobis. **E**rgo et cecidit
 baptizatus. **E**rgo et cecidit
 spiritus sanctus. **E**rgo et cecidit
 illis deus prout. **E**t nobis qui credi
 dimus. **E**rgo et cecidit
 qui possit. **E**rgo et cecidit
 tacuerunt. **E**rgo et cecidit
 tes. **E**rgo et cecidit
 ad vitam. **E**rgo et cecidit
 dixit. **E**rgo et cecidit
 fuerunt. **E**rgo et cecidit
 fuerunt. **E**rgo et cecidit
 usque. **E**rgo et cecidit
 ostendam. **E**rgo et cecidit
 solus iudeis. **E**rgo et cecidit
 viri ciprii. **E**rgo et cecidit
 ipse antiochia. **E**rgo et cecidit
 ad grecos. **E**rgo et cecidit
 et cetera. **E**rgo et cecidit
 qui nunc. **E**rgo et cecidit
 prout. **E**rgo et cecidit
 cetera. **E**rgo et cecidit
 barnaba. **E**rgo et cecidit
 tu prout. **E**rgo et cecidit
 uisus. **E**rgo et cecidit
 cordis. **E**rgo et cecidit
 boni. **E**rgo et cecidit

angelus ei pergit et calceas
 et caligas tuas et prout pergit
 illi. **E**t ait tibi vespertinu munda
 et sequere me. **E**t exiens sequatur
 eu. **E**t nesciebat quia vespere
 sebat per angelum. **E**t sciebat ac
 se visu videre. **E**t transiit ad p
 ma et p[er] p[er] custodia venerunt
 ad p[er]a p[er]a q[ue] ducit ad aui re
 q[ue] vlt[ima] apta e eis. **E**t exiit p[er]
 cessit viciu vnu. **E**t continuo dis
 cessit angelus ab eo. **E**t petrus
 ad se r[ati]o dixit. **N**unc scio ve q[ue]
 misit d[omi]n[u]s angelu suu et cepit me
 de manu herodis et de oi expectato
 plebis iudeo. **C**onfideris ac pe
 trus venit ad domu maie m[er]it
Et q[ue] cognouit e marci vbi
 erat mlti congregati et orantes
 pulsate ac eo ad ostiu ianue p[er]
 cepit puella ad audire noie rode
Et ut cognouit voce petri p[er] gaudio
 no aperuit ianua sed intravit et
 nuntiavit p[er] petro ad ianua. **E**t
 illi dixit ad ea. **I**nsane. **I**lla ac
 affirmabat sic se h[ab]ere. **I**lli ac dice
 bat. **A**ngelus e. **P**etrus ac p[er]sona
 bat pulsas. **E**t ac apuisset viderit
 eu et obstupuerit. **A**nnuens aute
 eis manu ut tacent et mira[ntur] quo d[omi]n[u]s
 eduxisset eu de carce. **D**ixitq[ue] nuc
 riate iacobo et fr[atr]ib[us] h[oc]. **E**t eg[re]ss[us]
 abijt i aliu locu. **P**er ac die cat
 no pua turbaco in milites. **E**t
 quid na de petro f[aci]m[us] ess[et]. **H**erodes
 ac cu requisivisset eu et no invenisset
 in q[ue] p[er]a f[aci]a de custodiis iussit eos
 dua. **D**escend[er]u[n]t a iudea i cesarea
 ibi comoratus e. **E**t erat ac iratus
 tyris et sidonib[us]. **E**t illi unanimib[us]

angelus ei pergit et calceas
 et caligas tuas et prout pergit
 illi. **E**t ait tibi vespertinu munda
 et sequere me. **E**t exiens sequatur
 eu. **E**t nesciebat quia vespere
 sebat per angelum. **E**t sciebat ac
 se visu videre. **E**t transiit ad p
 ma et p[er] p[er] custodia venerunt
 ad p[er]a p[er]a q[ue] ducit ad aui re
 q[ue] vlt[ima] apta e eis. **E**t exiit p[er]
 cessit viciu vnu. **E**t continuo dis
 cessit angelus ab eo. **E**t petrus
 ad se r[ati]o dixit. **N**unc scio ve q[ue]
 misit d[omi]n[u]s angelu suu et cepit me
 de manu herodis et de oi expectato
 plebis iudeo. **C**onfideris ac pe
 trus venit ad domu maie m[er]it
Et q[ue] cognouit e marci vbi
 erat mlti congregati et orantes
 pulsate ac eo ad ostiu ianue p[er]
 cepit puella ad audire noie rode
Et ut cognouit voce petri p[er] gaudio
 no aperuit ianua sed intravit et
 nuntiavit p[er] petro ad ianua. **E**t
 illi dixit ad ea. **I**nsane. **I**lla ac
 affirmabat sic se h[ab]ere. **I**lli ac dice
 bat. **A**ngelus e. **P**etrus ac p[er]sona
 bat pulsas. **E**t ac apuisset viderit
 eu et obstupuerit. **A**nnuens aute
 eis manu ut tacent et mira[ntur] quo d[omi]n[u]s
 eduxisset eu de carce. **D**ixitq[ue] nuc
 riate iacobo et fr[atr]ib[us] h[oc]. **E**t eg[re]ss[us]
 abijt i aliu locu. **P**er ac die cat
 no pua turbaco in milites. **E**t
 quid na de petro f[aci]m[us] ess[et]. **H**erodes
 ac cu requisivisset eu et no invenisset
 in q[ue] p[er]a f[aci]a de custodiis iussit eos
 dua. **D**escend[er]u[n]t a iudea i cesarea
 ibi comoratus e. **E**t erat ac iratus
 tyris et sidonib[us]. **E**t illi unanimib[us]

Antant ad m etia q ead antio
chie pph et doctores i qba
barnabas et symeon q vocabat
niger et lucius cyrenesis et ma
naen q ead herodis tetrarche
collectamens et saulus symiscen
ribus ad illis in dno et ieiunantibus
dixit illis sps pns Sepate in
barnaba et saulu opus ad qd
assumpsi eos tunc ieiunantes et
orantes imponentesq eis manus
dimiserunt illos Et ipsi quidem
missi a spu sco abierunt seleucia
et inde nauigauerunt cypru Et
cu uerissent salamina predicabat
vrm dei in synagogis iudeoru
habebat ad et iohem in mistio Et cu
perambulasset vniuersa insulam
usq paphu inuenerunt quendam
viru magnu pseudo pphetam
iudeu cui no ead barni cu pto
pule serio paula vno prudete
hic accersitis barnaba et paulo
desideabat audire vrm dei trespice

plene ei dolo et
 diaboli minime ore uero non
 desinit subire. **Et** nunc ecce man⁹ dñi sup⁹ te
 eis acub⁹ nō vides solem usq^{ue}
 ad caput. **Et** confestim accidit
 in eū caligo et tenebre et circu
 ens quæbat q^{ui} ei manū daret.
Tunc pronus cū vidiss^{et} hoc fem
 credidit amirū sup⁹ doctrina
 dñi. **Et** cū a papho nauigasset
 paulus et qui cū eo erant vene
 rūt p^{er} gen^{em} panphiliæ. **Iohes** ac
 discedens ab eis v^{er}isq^{ue} relin
 q^{uit} illi v^{er} p^{er} tē^{tem} seuerū p^{er} gen^{em} puene
 rūt antiochia p^{er} sidic^{em} et ig^{em}
 smagoga die sabbatorū p^{er} dñi
 post lectionē autē leg^{em} p^{ro}ph^{et}as
 miserūt p^{ri}ncip^{es} synagoge
 ad eorū dīctes. **Viri** frat^{es} si quis
 est in vobis p^{ri}mo exhortans
 ad plebē dicite. **Sur**ger^{et} autē
 paulus et manū p^{re}sentū indicā
 uit. **Viri** israelitæ et qui t^{er}re^m dñi
 audite. **Deus** pleb^{is} isrl^{is} eleg^{it}
 p^{ri}nc^{ipes} mor^{is} et plebē exaltauit
 cū esset incole in t^{er}ra egipti et
 in brachio exalto eduxit eos
 ex ea et p^{er} xl^{os} annorū tēp^{or}as mo^{re}s
 eorū sustinuit iⁿ deserto et destrues
 getes septē iⁿ t^{er}ra chanaan sor
 te distribuit eis t^{er}ra eorū quia
 si post quadrigetos et l^{os} annos

harnaba et dicitur ad romanos
fuit de illis et dicitur quod fuit
i eos veniens promissus discipulus
replebat gratia et spiritu sancto **XIII**

Factu est autem et ycone ut fuit in
trouet synagoga iudeorum
et loquitur ita ut credent quidam
corps iudeorum et giroz copiosa mlei
tudo **Qui** vero in arduli fuerit iudei
sustinuerit et ad iracundia tota
uerue nos geau adusa fies antio
i tpe demorati fuit ibi fiducialit
agere i dno testio phibete vo
gre sue date signa et prodigia fici
p man? corp diuina e de multitudo
ciuitatis ut quida esset cu iudeis
quida vo cu aplis **Cu** autem frus ess
impetis getiliu et iudeoz cu pnti
piba suis ut cotuelys afflaret et
lapidaret eos intelligetes cofigi
erue ad ciuitates sycome listra
et derben et vniuersa i arcitu re
gione et ibi euangelizates erat
Et quida vir listris mfirm? pe
dibus pedebat claudu ex vtero
mris sue q nuq abulaueat hic
audiuit paulu loquere **Qui** itui
tus eu et videt q habet fide ut
salu? fuit dixit magna voce **Sur**
ge sup pedes tuos recte **Et** exili
uit et ambulabat **Turbe** autem cu
vidisset qd fecerat paulu leuaueru
voce sua **Lyconice** dicitur **Hi**
fides facti homines desiderere ad nos
Et vocabat barnaba iouu paulu
v mcuriu qm ipe ead dux v **Ca**
cerdos q iouis q ead an ciuitate
equoru et coronas an fere ad
ianuas cu populis volebat sacri
ficare **Quod** ut audiret apli bar
nabas et paulu confissis tuncie suis

Et quida vir listris mfirm?
pedibus pedebat claudu ex vtero
mris sue q nuq abulaueat hic
audiuit paulu loquere **Qui** itui
tus eu et videt q habet fide ut
salu? fuit dixit magna voce **Sur**
ge sup pedes tuos recte **Et** exili
uit et ambulabat **Turbe** autem cu
vidisset qd fecerat paulu leuaueru
voce sua **Lyconice** dicitur **Hi**
fides facti homines desiderere ad nos
Et vocabat barnaba iouu paulu
v mcuriu qm ipe ead dux v **Ca**
cerdos q iouis q ead an ciuitate
equoru et coronas an fere ad
ianuas cu populis volebat sacri
ficare **Quod** ut audiret apli bar
nabas et paulu confissis tuncie suis
p teitio gnacoba
tes igdi i vias suas **Et** quida
no sine testio se metipm
bnsacib de celo dno pluuia
tpa fructifica implens tibo et li
cia corda vna et hec dicitur v
pedaueru turbas ne sibi ymola
ret **Sup** ueneru at quida ab an
thiochia et ycone iudei et psuaso
turbis lapidates paulu tuxe
rue sepra ciuitate **Estimates**
eu mortuu esse **In** iudea tibi
cu discipulis surges intruit ciui
tate et postea die pfectus e ad
barnaba in derben **Cu** euu geli
zasset ciuitati illi et docuissent
multos reup sue listram et yconiu
et anthiochia confirmates aios
discipuloy exhortatesq ut pma
nent in fide et qmo p multas
bulacoe opti nos intrare i regnu
dei **Et** cu copituisset illis p singu
las eccas pbroz et oasset ad ieu
nacoba comedaueru eos dno i
que credideru tnsceusq ppidam
veneru i panphilia **Et** loquas
in pgen vni dei descendere i yta
liam et inde nauigaueru anthio
chia vnde erat traditi gre dei i
opus quod coplaueru **Cu** autem re
p? et gggasset eccas re tuleru qnta
fuisse de q cu ill q apuiss getilys qntu
p dei moati sp tpe no modicu cu discipulis

multi tu es. **Cap. xviii**
Post hoc exgressus ad athenas
 venit corinthum. Et invenit que-
 dam iudeu nomine aquila ponticu-
 m qui nup. veniat ab italia et pris-
 cilla vxore eius eo quod precepisset il-
 lum discedere omnes iudeos a roma
 transiit ad eos et saluta. eos et quod
 iussit ead. artus mactabat ap. eos
 et opabatur. Erat p. enofactorie. et
 disputabat in synagoga p. ac fallon
 m. p. ones nome. dm. ihu. suadent. y
 iudeos et grecos. Tu. vespere. ac. de. ma-
 rdoma. plas. et. thiotheus. instalat
 ro. paulus. testificas. iudeis. et. xpm.
 ihu. Contradicebatur. ac. eis. et. blasphem.
 matib. exortans. vesti. ad. eos.
Sagivis. vr. sup. caput. vrm. multa.
 ego. ex. hoc. ad. getes. vada. Et. mi.
 grans. inde. intra. in. domum. euclid.
 noie. tui. iusti. colent. deu. cuius. domus.
 ead. conuicta. synagoga. Crispus. ac.
 archisynagoga. credid. dno. tu. ei. do-
 mo. sua. et. mlti. corinthior. audientes.
 credidit. et. baptizabat. Sup. ac. dno.
 nocte. p. visione. paulo. Noli. time. s.
 loqui. et. me. taceat. qd. ego. su. te. au.
 et. non. opponet. tibi. ut. noccat. tibi.
 qm. p. multa. e. in. hac. ciuit. Cedit.
 ac. ibi. annu. et. p. x. menses. docebat. eis. v. m.
 dr. Gallione. ac. p. consule. achae.
 isum. p. ere. vno. ano. iudei. i. paulus. et.

qui tunc legem que per Moysen
 erat deu[m] p[ro]p[ri]e ap[er]te
 et dixit gallio ad iudeos. Quidam
 esset iniquus alius aut facinus pessi-
 mu[m] o[mn]i iudei recte vos p[ro]sume-
 rem. Si v[er]o q[uest]iones p[ro] de v[er]o et nu-
 m[er]is et legi v[er]e vos ip[s]i videret. Iu-
 dex ego hor[um] nolo esse et minauit
 eos a tribuali. p[ro]p[ri]e et ceteris autem
 o[mn]es p[ro]sternens p[ri]ncipe[m] synagoge p[ro]-
 cicerbat cu[m] ad tribunal et nihil
 eor[um] gallioni curae erat. Paul[us] et vos
 cu[m] adhuc sustinisset dies multos
 p[ro]tribus vale facies nauiga[m]us syriam
 et cu[m] eo p[ro]scilla et aquila qui p[ro]bi-
 totonderat mosen et caput he-
 bat ei votu[m] deuenit q[uod] ep[iscop]us et ibat
 illuc cu[m] iudicib[us] et p[ro]p[ri]e ad eis ut
 ap[er]tiori t[em]p[or]e manere et no[n] co[n]sensit sed
 vale facies et dicebat. Ep[iscop]us me p[ro]p[ri]e
 ne die adueniente face[m] v[er]im[us]
 et p[ro]p[ri]e t[em]p[or]e ad vos deo volente p[ro]fecto
 ab ep[iscop]o et de p[ro]p[ri]e rep[er]it ap[er]te
 et salutatu[m] et de p[ro]p[ri]e althiochia
 et facto ibi aliquanto t[em]p[or]e p[ro]fectus e[st]
 et p[ro]ambulauit ex ordine galacia regio
 et p[ro]p[ri]e confirmat[ur] o[mn]es discipu-
 los. Iudeus autem quidam ap[osto]lo n[om]i[n]e
 alexander n[om]i[n]e vir eloquens
 deuenit ep[iscop]us potens isq[ue] tuus hic
 erat doctus via d[omi]ni et fructus sp[iritu]s lo-
 quebat[ur] et docebat diliget[ur] cu[m] que p[ro]-
 ip[s]o sciens tantu[m] baptisma iohannis
 hic g[er]o cepit fiducialit[er] agere. Isma-
 ga t[em]p[or]e cu[m] audisset p[ro]scilla et aquila
 assupere eu[m] et diliget[ur] et expro-
 bati p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e discipulis ut
 suscipiant eu[m]. Qui cu[m] videret cotulit

et illi qui
 pessimum et dicitur
 contra eos ita ut
 effugerent de domo illa
 secundum e omnes iudeis atque gentilibus
 qui habitabant ephesi et ceciderunt
 super omnes illos et magnificabant
 nomen domini ipsius multique creden-
 tiabant confitebantur et annuntiantes
 actus suos multi autem ex eis qui
 erant curiosi spectati contulere licet
 et contuissent coram oculis et computa-
 rent illorum invenire pecuniam den-
 riorum quinquaginta milium ita for-
 titus unum dei credebant et confirmabant
 dominus autem expletis proposuit paulus
 in populo tempore a macedonia et achi-
 ya ire iustitia dicens quoniam postqua-
 m ibi optinui me et roma videre
 debetis ac in macedonia duos ex-
 ministralibus sibi commendavit et tras-
 tit et ipse remansit ad troas
 factum est autem illo tempore turbato non minima
 de via domini demetrius ei quidam
 nomine argetum faciens edes arge-
 teas diane postulabat artificibus
 non modicum questum suos eductis
 et eos qui cuiusmodi erat opifex
 dixit Viri scitis quod de hoc artificat
 est nobis Et videtis et auditis quod
 non solum ephesi sed pene tota asia
 paulus hic persuadet audit multam
 turbam dicens quoniam non scio deus qui ma-
 nibus suis non solum de hoc pictura
 bitor nobis pars in redargutione
 venire sed et in magnae diane tem-

gateu sequenti die venim et
 tunc et alia die applicamus
 sanu et sequenti die venim in
 letu posuam et paulus insinuat
 que ephe su nequa moa fide
 illi i asia festiabat et si possibile sibi
 esset ut die pertheopre faceret
 iopolis et mieto ad mittet ephe
 po paulus vocauit maiores natu
 ete qui adveisset ad eu et siml
 esset dixit eis vos scitis apma
 die qua ingressus su i asia qua
 ac vobiscu p omie teps fuerim
 seruies dno cu oi similitate et
 factis et teptaculibz que in uci
 derue ex mpidi iudeoz quomo
 nichil subtraxerim vob auxilium
 quomin amicitiae vob et docere
 vob publice et p domos testificas
 iudeis atq gentilibus idu per
 teat et fidem in dno nrm ihu
 xpm et huc ecce alligatus ego
 spu vado i nrm que i ea vetua
 sue in ignotus msi q sps suis
 p omes ciuitates ptestat michi
 diceb quod amica et tribulacoeb
 i me manet sed nichil horz vere
 or n' facio autm mea ptiopore
 qua me dno cosumem au su
 meu et misteriu quod accipi a dno
 ihu testificai euangelu gre dei
 Et mo ecce ego pio q apli no
 videbitis fac meo vob omes p
 quos insui pdicas regnari
 Quapropter cōtestor vob hodie
 na die quia mudus su a fagne
 om veni No ei sube fugi qm

pagoru sue et
 post discessionem
 ces in vob no pce
 vobisipio exurget vni loquens
 pusa ut abducatur discipulos
 se ppe quod vigilate memoria
 retinetes quod p tridm nocte
 et die no cessauit cu lacrimis mo
 nes vnuqueq vrm et nunc co
 medo vob deo et va gre ipi q p
 tes et edificat et dicit hereditate
 in pificatis oibz argenti et aurū
 aut veste nllis corupim ipi pte
 quo ad ea que in opz eme et hie
 qui mecu sue mstraueret man
 iste etia ostendi vob qno pclabo
 rates opti suscipe infirmos ac
 memisse vi dmi ihu quo ipe dix
 Reacius et magis dicit q accipe
 et cu hoc dixisset posuit genibz
 suis ad oibz illis orauit magnū
 ac pletus stans et omi et pūbetes
 sup collu pauli osculabatur eu do
 lentes maxie i vo quod dycat
 quo amplis facie eius no essent
 visuri et deducebat eu ad nauem
 Ann ad scm esset ut **CXX**
 nauigarem abstracti ab eis
 recto spu veni et sequenti
 die rodu et inde pateram et ad
 iueissem nauē tñstetatem m
 phemice ascederet nauigauit
 et apparuissem ad cipru reli
 quetes ea ad sinistram nauiga
 uisti syria et venim tñstetatem illi

adiuuante hic e' q' adu-
 pulu et lego et locu huc mme
 vbiq' dicitur in sup et gentiles idu
 in templu et violauit sem locum
 istu **V**iderat et theophylus q'ne
 sinu i carate ad ipo que est hanc
 ruc quo i templu m'roduxisset
 paulus **C**omotaq' e' ciuitas tota
 et facta e' concursio plu et apphe de
 res paulu traherant extra tem
 plu et statim clausa p' ianne **Q**ue
 re'ribus at cu occide' nunciatu
 e' tribuno cohortis quia tota co-
 fudit' nrm **Q**ui statim assumptis mi-
 litibus et retinombz decucrit ad
 illos **Q**ui cu vidisset tribunu et
 milites cessauerunt pauc paulu
Que accedens tribun' apprehendit
 eu et iussit alligari catenas duabz
 et interrogabat que esset et qd fecisset
Alij ad aliud clamabant in turba
Et cu no posset certu cognosce
 p' tumultu iussit duci eu i castra
Et cu uenisset ad gradus contigit
 ut portaret a militibz ppl' vni
 ppli **E**gebant em multitudo populi
 clamans tolle eu **E**t cu cepisset
 induci in castra paulus dixit tri-
 buno **S**i licet m loqui aliquid ad
 te **Q**ui dixit **G**rece nosti **N**one
 tu es egiptius q' am hos dies tu
 multu concitasti et eduxisti i desicu
 quatuor milia viroz p'atoru
Et dixit ad eu paulus **E**go ho su
 quide iudeus a thesop' cilicie no
 ignote ciuitatis muni cepi rego
 ac te p'mitte m loq' ad pplm **E**t
 cu ille p'mississet paulus stans in
 gradibz annuit manu ad plebem **E**t

nutritus at in ista ciuitate per
 pedes gamalielis eruditus
 veritate paterne legis emulatus
 legis sicut et vos omnes estis homines
 quia hac via persecutus sum usque ad
 mortem alligans et crades in custodias
 vobis ac milites sicut princeps
 sacerdotum in testimonium reddidit et
 omnes maiores nati a quibus et
 epistolas accipies ad fratrem damasum
 pergebas ut adduceret inde victos
 in iherosolimam ut punirentur. **Sed** ecce
 ecce me et appropinquare damasco
 media die subito de celo arripsum
 per te. me lux copiosa et decedens in
 terra audiuimus. voce dicente mihi **Saul**
Saul quid me persequeris. **Ego** au-
 tem respondi quibus es domine. **Dixitque** ad me
Ego sum ille nazaenae qui tu persequeris.
Et qui mecum erat lumen
 quidem viderunt. **Voce** autem non audie-
 runt cuius qui loquebatur mecum. **Et** dixi
Quid facias domine. **Domine** autem dixit ad
 me **Surge**. unde damasus et ibi
 dicebat tibi de omnibus quod te opte-
 rant facere. **Et** cum non videret per claritatem
 suam illi ad manum deductus a co-
 mitibus. **Veri** damasus. **In** namque
 ait quidam vir secundum legem testimonium
 habens ab omnibus istis tibi iudicibus
 venies ad me et astas. **Dixit** michi
Saul fateri respice. **Et** ego eadem

inquit et confectus per
 paulus ait Ego autem non
 timens te discessere ab illo qui cu
 me est tribunus qui timuit
 postquam scivit quia civis romanus
 et quia ligasset eum **Ca xxiii**
Postea autem die volens scire di
 ligentius quia ex causa actu
 retur a iudicibus soluit eum et iussit
 sacerdotes convenire et de consilio
 Et producit paulum statuit eum inter
 illos intendens autem consilium paulus
 ait Viri fratres ego omni consuetudine
 bona conversatus sum ab adolescentia usque
 in hodiernum diem princeps autem sacer
 dotum amannus precepit astantibus
 sibi percutere os eius Tunc paulus
 ad eum dixit percutiet te deus
 paries dealbatus Et tu perdes iudi
 cas me secundum legem et contra legem
 iubens me percuti Et qui astantes
 dixerunt Summus sacerdote dei ma
 ledictus dixit autem paulus Respice
 fra fratres quia princeps est sacerdos
 tuus est et princeps populi tui non ma
 ledicam Sciens autem paulus quia una
 pars esset sadduceorum altera phariseorum
 exclamavit in consilio Viri fratres ego
 phariseus sum filius phariseorum
 de spe et resurrectione mortuorum ego
 iudicor Et cum hoc dixisset facta
 est dissensio inter phariseos et sadduceos
 et soluta est multitudo Sadducei ei
 dicunt non esse resurrectionem neque an
 gelum neque spiritum Pharisei autem utique
 confitentur factus est autem clamor mag
 nus Et exurgebat quidam phariseorum
 pugnantem dicentes Nichil mali in
 venimus in hoc homo isto Quid si spiritus

inquit et confectus per
 paulus ait Ego autem non
 timens te discessere ab illo qui cu
 me est tribunus qui timuit
 postquam scivit quia civis romanus
 et quia ligasset eum **Ca xxiii**
Postea autem die volens scire di
 ligentius quia ex causa actu
 retur a iudicibus soluit eum et iussit
 sacerdotes convenire et de consilio
 Et producit paulum statuit eum inter
 illos intendens autem consilium paulus
 ait Viri fratres ego omni consuetudine
 bona conversatus sum ab adolescentia usque
 in hodiernum diem princeps autem sacer
 dotum amannus precepit astantibus
 sibi percutere os eius Tunc paulus
 ad eum dixit percutiet te deus
 paries dealbatus Et tu perdes iudi
 cas me secundum legem et contra legem
 iubens me percuti Et qui astantes
 dixerunt Summus sacerdote dei ma
 ledictus dixit autem paulus Respice
 fra fratres quia princeps est sacerdos
 tuus est et princeps populi tui non ma
 ledicam Sciens autem paulus quia una
 pars esset sadduceorum altera phariseorum
 exclamavit in consilio Viri fratres ego
 phariseus sum filius phariseorum
 de spe et resurrectione mortuorum ego
 iudicor Et cum hoc dixisset facta
 est dissensio inter phariseos et sadduceos
 et soluta est multitudo Sadducei ei
 dicunt non esse resurrectionem neque an
 gelum neque spiritum Pharisei autem utique
 confitentur factus est autem clamor mag
 nus Et exurgebat quidam phariseorum
 pugnantem dicentes Nichil mali in
 venimus in hoc homo isto Quid si spiritus

[illegible]

quod e in vno crimine, ut si aut e
de iudicio aut de morte dies no ap
p octo aut de te descendit a p
Et alia die pedit p tribuall iudic
paulu adduci Qui ad pductu
ess at auctetert eu qui ab nra
descenderat iudei multas et gra
ues causas obicitet quab non
potuit pte paulo at racone
reddere quo neq in lege iudeo
neq in ceplu neq i cesare quicq
petitum festus vltis iudeis gra
pstat vndem paulo dixit Vis
vltima ascende et ibi de hys iu
dicat apud me Dixit at paulu
Ad tribuall cesari sto ubi me
epts iudicat Iudeis no notu p
tu melius nesci Si ei notu
aut morte dignu aliq fca no
recuso moi Si ad michi e cor
quibz hys accusat me neo p me
illio domas cesare apello Tunc
festus cu copilio locutus vndit
fate appellasti ad cesare ibi Et
ai dies aliquot insacti esset Ag
pa rex et beronice deprederut
cesarea ad salutem festu Et cu
dies plures ibide moraret festu
regi idicauit de paulo dicitur
quid e delictu a felice et vinctu
de q cu esse vltimis adictt me p
cipes sacerdotu et priores iudeoz
postulantes aduq illud capnaaz
Ad quos vndi Quia no e coque
tudo remans dae aliq horem
pue q is q accusat pntes habeat
accusatores locuq defendendi acci
piat ad abluenda crima que ei obi
ciunt Tu g que conceisset in villa

delictu
nulli iussu
iussu amicus
vocat de quibz
malu Augustus
de sua supstia
cu et de quoda illo de facto
affirmabat paulu vnde festu
at ego de huius qstioe dicebam
Si vellet ne nra et ibi iudic
de istis paulo at appellate ut
uaret augusti cognicoi Iussu
uai eu don mitta eu ad cesar
Agrippa dixit ad festu Volebam
et me horem audire Cras inquit
audies eu Alia at die ad ves
agrippa et beronice ad multa an
bicoe et misset ad auditoriu cu
tribus et vris pncipalibz cui
Iubete festo adductu e paulu
Et dixit festus Agrippa rex et os
qui sunt adstis nobiscu fieri
videtis huc de quo ois multitudo
iudeoz impellat me vltima ut
trudem eu morti In accusabile
no potui crade eu pte mandata
que hemo cesari Si qe at accusat
eu sequat cesarea ubi custoditur
Qui cu visset clamauerit Tunc eu
de vita no dele eu vlt vnde Ego
vo copii nichil dignu eu morte ad
misse Ipo at hec appellate ad au
gustu iudicauit miete de q quid
cerrius scriba dno no hco ppar
q p duxi ad vos eu et maxie ad
te rex agrippa ut interrogatone
fca habea quid scriba sine rade
em in videt mitte victu et carpas

ad paulum medico suadet in
 optatum. Et paulus dicit ap-
 deu et i meo et magni non
 tm te sed et omes qes qui autem
 hodie flet tales qualis et est
 ex pte viculis hie et exim rep-
 it et ptes et heromice et qui agi-
 bae eis. Qui tu perisset loqbat-
 ad iuce dicitur. Quia nihil mor-
 te aut viculis dignu quid fecit
 ho ipe. Agrippa at psto dixit di-
 mitti potest ho hic si no appllassi

Cxxvii

Est cu nauigat i italia et
 tradi paulu cu reliquis custodis
 cetuoni noie iulio colortio augus-
 te ascendentes. naue adrometina
 incipientes nauigat circa aspe-
 loca sustulim ppeuante nobiscu
 aristharco macedone thessaloni-
 ce. Sequenti at die deucim pdone
 quane tractas iuli paulu pmi-
 sit ad amicos ire et cura sui age-
 Et cu inde sustulisset subnauiga-
 ui i cipro ppeu q esset veti con-
 trarij et pelagij aliac et paphlie
 nauigantes. Venim i lictu q elicie
 Et ibi iocens ceturio. naue al-
 lexadrina nauigat i italia in-
 posuit nos i ea. Et cu mltis diebus
 tarde nauigarem et vix deucissem
 cotragrudu phibete nos vento
 ad nauigauim certe iux salami-
 na et iux nauigantes venim i
 locu quedu q vocat bor portu cui
 iux ead ciuitas thesalapa. Multo
 at tpe pacto et ad ia no ess tuta
 nauigato eo q ieiuniu la pti-
 cosulabat paulu dices eis. Viri

ad hie mad plm
 nauigat inde si quo pperet
 metes ppeu hie mad portu
 certe i ppeuete ad affrica
 ppeuete at austro estiantri
 situ se tene cu sustulisset de-
 legobat terra. Nec post mul-
 at misit se cont. ipm ventu ty-
 nicus q vocat euro aglo. Cum
 ampta ess nauis et no posset a-
 nau i vetu datu naue flante
 referbam i pila at quadu
 et nates q vocat cauda potuim
 vix obtine scapha. Quia sublatu
 aduitoris vtebam accigetes na-
 ue. Timetes ne m si tim madden
 submissu vase sic ferebam vali-
 da ut pmanete nob tepestate
 Sequenti die iactu fecerit et da die
 suu mltis armamenta nauis p-
 ierant. Nec sole at nec luna
 neq fideles appentibz p plures
 dies et tepestate no exigua imme-
 te ia ablata ead spes ois salutis
 me. Et cu mltu ieiunaco fuisset
 tue stans paulu i medio corz dixit
 ptebat quide vni audito me
 tolle acceta lucris fac iuria
 hac et iactura. Et ne suadeo vobis
 bono au esse. Amisso et mltis
 acie eis ex nob pter q nauis
 stitit em m hac nocte agela
 dei au fide ego et cui de fuis dices
 Ne timeas paulu aperi te optet

Dicitur in mechalib. **E**rgo non
dicitur in mechalib. **E**rgo non
fuit et in gressu legis **E**rgo non
in et sic facite sicut p. lege libe-
tat. incipientes iudicari. **I**udicari
in fine mea illi q. no fecit mea.
Super exaltat de mea iudicari. **E**rgo
vissim quid p. deit. **F**ides mei si p. de
quid dicat p. h. opa ad no. ha-
beat. **T**u quid potes fides saluare
eu. **S**i ad p. aut soror nudi p. et
indigeat victu cotidiano. **F**icit
ad aliquis de vob. illis. **I**te i pace
calefaciat. et satiamini no. d. deus
ad eis que n. cia p. corpi. q. p. deit.
Sic et fides si no. habeat opa. mor-
tua e. in p. metip. **S**ed dicit quid
Tu fides habes et opa ego habeo. **O**ste-
de mi fides tua sine opibus. et e. o. o. ste-
ra tibi. **O**pa ex opibus fides mea.
Tu ardis qm. vn. e. deus. **B**n. fac
Et demones ardent et contumiscunt.
Vis ad p. o. h. i. ame. qm. fides
sine opibus o. o. a. et. **A**braha. p.
m. none ex opibus iustificatus est
offens filii p. u. p. a. c. sup. altare.
Fides quo fides coopabatur opibus
illius et ex opibus fides consumata
e. et suppleta e. p. p. u. a. d. i. a. **E**rgo
didit abraha. deo et reputatus
ei ad iusticia. et ai. q. dei. a. p. ellat. q.
e. videt. qm. ex opibus iustificatur
ho. et non ex fide tatu. **E**rgo in
Similit. ad et raab. meretrix
none ex opibus iustificata e.
suscipies nuncios et alia via
cicis. **S**icut ei corpus in spu
mortuum e. **T**u et fides sine opibus
mortua e. **N**olite plures m. g. n. f. ei

Ite i pace
calefaciat. et satiamini no. d. deus
ad eis que n. cia p. corpi. q. p. deit.
Sic et fides si no. habeat opa. mor-
tua e. in p. metip. **S**ed dicit quid
Tu fides habes et opa ego habeo. **O**ste-
de mi fides tua sine opibus. et e. o. o. ste-
ra tibi. **O**pa ex opibus fides mea.
Tu ardis qm. vn. e. deus. **B**n. fac
Et demones ardent et contumiscunt.
Vis ad p. o. h. i. ame. qm. fides
sine opibus o. o. a. et. **A**braha. p.
m. none ex opibus iustificatus est
offens filii p. u. p. a. c. sup. altare.
Fides quo fides coopabatur opibus
illius et ex opibus fides consumata
e. et suppleta e. p. p. u. a. d. i. a. **E**rgo
didit abraha. deo et reputatus
ei ad iusticia. et ai. q. dei. a. p. ellat. q.
e. videt. qm. ex opibus iustificatur
ho. et non ex fide tatu. **E**rgo in
Similit. ad et raab. meretrix
none ex opibus iustificata e.
suscipies nuncios et alia via
cicis. **S**icut ei corpus in spu
mortuum e. **T**u et fides sine opibus
mortua e. **N**olite plures m. g. n. f. ei

Optimatus me vos ostendat
ex v. o. a. c. o. n. s. a. c. o. e. o. p. a. p. u. a. i. m. a.
s. u. e. t. u. d. i. e. p. a. p. i. e. e. t. p. z. e. l. u. a. m. a.
r. u. h. a. b. e. t. i. s. z. c. o. r. d. i. e. s. p. c. o. r. d. i. b. s.

corpe suo sup lignu ut pater
tuo lusa unam? cui? luce fuit
ti estis **fratres** et sicut pater
rates sed cōspici estis nunc ad pa
tores et epm auz viru **Cap m**
O milie milietes subdite se
viris suis ut et si qui no arde
verbo p miliez gustat? sine vo
lucris fiant cōpudentes et timor
scam cōspiciat? Amq quaz sit no
extinse aut capillatua a' arai
duco auri a' idume ti vestimeto
culm sed q' absconditi cordis est
ho i mcorruptibili quieti et mo
desti spūs q' e i cōspici dei loquples
sic ei aliqn et pte milie pantes
i deo ornabit se subiecte ppe vi
rio sicut sam obediebat abrahe
dnm cu vocat eum? estis filie bñ
fnaetes et no hentes vlla p tu ba
coz **Viri** similit' cōspiciat? ptem
suis q' infirmiori vasculo mu
liebri ipatietes sporem capri et
cohedibz grē vite ut no ipedi
antur oner' vire **In** fide ac ocs
vinctes i oroe estote cōspiciat?
finitati amatores mitordeb mo
desi hūiles no videntes malu p
malo n' maledm p maledicto
sed et otiaio bndictes q' i hoc
voti estis ut bndictoz heritate
possideatis **Qui** ei v' vita dilige
et inde dies bonos cohercat lig
ua sua a malo et libui e' ne laq
tur doli **Declinet** ac a malo et fa
ciat bo' m' quae pace i se q' cu q'
ocli dñi sup iustos et aures e' m
p'ce cap' vltus ad dñm sup facie
tes mala **Et** q' e q' vob' noceat
si boi emulatores fuitis **Et** si qd
patim p' iusticia bñ **Timore**
ac cor' ne timueritis ne cot' bemi

[illegible]

acti se respiciant. Nam dum neque
 carnis lucri gratia sed voluntarie
 ut dñantes melius si for
 ma facti gregi et ex eis et cum ap
 paruerit princeps pastorem papam
 inmarcescibile glorie corona. Sicut
 adolefactores subditi estote senioribus
 oēs ei in invicem humilitate infirmate
 quia dñs superbi resistit humilibus aut
 dat gratiam. Humiliamini ergo sub potesti
 nati dei ut vos exaltet in tpe visi
 tationis omnes sollicitudines vestras
 proicietes in eu qui ipsi causa est de vob
 Roborati estote et vigilate quia adversarius
 vester diabolus tamquam leo rugiens circumit
 quēvis quē devoret. Cui resistite
 fortes in fide facietis eadem passio
 ei quā in mundo est vestre firmitati fieri
 Deus ac oīs gratia quā vocat nos in et
 nā suā gloriam in xpo ihu modicum
 passio ipse perficiet confirmabit
 solidabit quia ipsi gloria et imperium in
 seculū seculorū amen. Per suam fide
 lem firmi vobis ut arbitror bre
 viter super obsecratione et testimonio hac
 esse verā gratia dei in qua statim
 Salutat vos eam quā est in babilone
 collecta et marcus filius meus. Ca
 lutate invicem in osculo p̄o. Cui vob
 oībibus qui estis in p̄o amen. **Incipit epla**
apostolica petri scda Cap 1^m
Petron petrus servus et
 ap̄lus ihu xpi hñs qui
 vocatē nobiscum sortiti se
 fidem in iusticia dei misericordie salua
 toris ihu xpi. Gratia vobis et pax
 adimpleat in cognoscendo dñm nostrū
 ihu p̄. Quia omnia nobis diuine virtutis
 sue que ad vitam et pietatē donata ē

acti sicut p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]am d[omi]ni
 carnis lucri gra[ti]a sed voluntarie
 ut d[omi]nantes m[er]ito si for
 ma facti gregi[bus] et ex an[imo] et cu[m] ap
 paruerit p[ri]ncip[es] pastore[m] p[ro]p[ri]etate[m]
 inmarcescibile[m] gl[ori]e corona[m] sicut
 adolefactores subditi estote seniorib[us]
 o[mn]ib[us] ei i[n] invicem h[um]ilitate[m] i[n]nuate
 q[uia] d[omi]n[us] sup[er]bis resistit h[um]ilib[us] au
 tem dat gra[ti]a[m] h[um]iliam[ur] g[ra]t[ia] sub pot[est]ati
 mai[ori] dei ut vob[is] exaltet i[n] t[em]p[or]e visi
 tationis d[omi]ni sollicitudine[m] v[est]ram
 p[ro]ficiet[ur] in eu[m] q[ui] ip[s]i cura e[st] de vob[is]
 Rob[ur] estote et vigilate q[uia] adu[er]sus
 v[est]r[um] diabolu[m] ta[m]q[uam] leo rugiens circum
 quere[n]s que[m] devoret Tu resistite
 fortes in fide faciet[ur] ead[em] passio[n]e
 ei q[ui] i[n] m[un]do e[st] v[est]re f[er]mitati f[aci]a
 Deus ac o[mn]i[um] gre[gi]u[m] q[uod] vocat[ur] nos i[n] et
 na[m] suam gl[ori]am i[n] xpo ihu modicu[m]
 passio[n]e ipe p[ro]ficiet co[n]firmabit
 solidabit q[uod] ip[s]i gl[ori]a et i[m]periu[m] i[n]
 seculu[m] s[eculor]u[m] ame[n] Per p[ro]p[ri]am si
 delem[us] firm[us] vob[is] ut arbitror bre
 v[ite] sup[er] obsecro et co[n]testor hac
 esse veru[m] gr[ati]a[m] dei i[n] qua statu[m]
 Salutat vob[is] ead[em] q[ue] i[n] babilone
 collecta et marcus filius meus Tu
 lutate i[n] vice i[n] osculo p[ro]p[ri]o Tu vob[is]
 o[mn]ib[us] qui estis i[n] p[ar]te ame[n] **Incipit e**
canonica petri scda Cap 1^m
Pet[er]us p[et]rus servus et
 ap[osto]lus ihu xpi h[ic] q[ui] qu
 co[n]q[ue]rit nob[is] p[ar]tem p[ro]p[ri]a[m]
 fidem i[n] iusticia dei m[er]iti et salua
 toris ihu xpi Gra[ti]a vob[is] et pax
 adimpleat[ur] i[n] co[n]m[un]io[n]e d[omi]ni m[er]iti
 ihu xpi Am[en] o[mn]ia nob[is] d[omi]ni v[est]ra
 sue que ad vita[m] et pietate[m] donata e[st]

24
p cognoscere eius q vocavit ioh
glia & virtute p que magna & speciosa
sa vob pmissa donat ut p hanc
sciam diuine confortis nature
fugietes eius q i mundo e cora
pie corruptor. Vos ad auram oes
sub infentes mistrate i fide vni
virtute in deute ac sciam i pia
aut abstinentia i abstinentia aut
paciencia i pacia a pietate i pie
aut amore fmitatis i amorem
fmitatis caritate her ei si vobis
ad aspe & supent dno vacuor n
sine fca vob constituet i dmi nri
ihu xpi cognoscere. Cui ei no psto
sue her actus e r manu teptans
obliuione accipies purgacome
veteris pueri delictis. Quare fca
magis satagite ut p hanc opa acta
vni vocat et electi faciat her
ei facietes no peccabitis aliquando
Cui ei habundat miserabit vobis
militus i et iud regnu dmi nri et
saluatoris ihu xpi. p qd i rapia
vos p comone de hys & quide pte
tes & confirmatos vos i pnti vitate
Iustus ac arbitror q dmi su i hoc
tabernaculo suscitae vos i comoni
coe certus q velox e de posico ta
bernaculi mei p dmi q r dno nri ihu
xpi significat michi. Dabo ad opas
et frequet hre post obitu meo ut
faciat hre memoria. No ei idcirco
fabulas pcuti nota fca vob
dmi nri ihu xpi virtute & pte
cia sed speculatores facti illius
magnitudinis. Accipies ei a deo
pre honore & glia voce delapsa ad
eu qui tamodi a magnifica gla

ne e filius mei i m
pm aucta
ut ad edo alio
more pro et h
ita finone au
et q lucne lucet i cal
laco don dice illu
for oriat i cordib
Cui
De pnu intelligere
phca sptu ppa it
non pnto ei voluntate qua
allata e aliqn phca sed p
pro missiuti locuti p dei
hoies fuerit vob & pseudo phca
i ppo pcut & i vobis ere inge
mendaces qui itroducet pda
pdicor & eu q emit eis dmi n
gat sup duces sibi celest p
cone. Et mla frequet cor
uria p qa via vitat blasphe
mabit et i audiui fct vbi
de vob negociabur quibz iudiciu
ia olim no cessat & p dico cor
no dormitat. Cui ei de q angelu
peccatibus no peccat sed carce
bus caligis inferm de tractos
in tartaru tradidit i iudiciu
a uciados resuati et oi gimali
mundo no peccat sed octauu no
iusticie prone custoduit dilu
uiu mundo impio. i duces et
ciuitates pdomaz & gomozaz
i cinem rediges cupio dapna
uit ex m cor qui ipie actui p
ponet & iustu loci oppsu a ne
phandoz i iusta ac luxuosa
confacoe eripuit & spectu ei
& auditu iustq ead habitas ap
nos quide die i die aut iusta
iniquis opibz cruciabur. Cui

et pater et ego non est. Qui ergo non manet
non peccat et omnis qui peccat non vidit
eum nec cognovit eum. Filii autem mei vos se-
cuntur. Qui facit iustitiam iustus est
sicut et ille iustus est. Qui facit peccatum
peccator est. Quia ab initio dixi peccatorem
In hoc apparet filius dei ut dissoluat
opera diaboli. Quis ergo natus est ex deo
peccatum non facit quia semine ipsius in eo ma-
net et non potest peccare quia ex deo natus
est. In hoc manifestati sunt filii dei. Quis
ergo non est iustus non est de deo et qui non di-
ligit fratrem suum qui habet amicitiam
quam auditis ab initio ut diligatis
alterum non potest carum qui ex maligno
est et occidit fratrem suum. Et propter hoc
adit eum quia opera eius maligna erant
fratres ad cuius iustitiam nolite mirari
fratres si odit vos mundus. Nos scimus
quia transiit sumus de morte ad vitam
quia diligimus fratres. Qui non diligit
fratrem in morte. Quis ergo odit fratrem suum
homicida est. Et scitis quia omnis homicida
non habet vitam eternam in se manente. In
hoc cognovimus caritatem dei quia in ipso nobis
animas suas posuit et nos debemus animas
pro fratribus ponere. Qui habuit substantiam huius
mundi et vidit fratrem suum necessitate
habere et clausit viscera sua ab eo
quomodo caritas dei manet in eo. Filii
mei non diligamur vos neque ligna sed
ope et veritate. In hoc cognovimus quia ex
veritate sumus et in conspectu eius suavitatis
corda nostra quia si respiceret nos cor
nostrum maior est de corde nostro et novit
omnia. Cuius si cor nostrum non respiceret
nos fiducia habemus ad deum et quod pe-
ccatum accipiet ab eo quia mandata eius
custodimus et ea que sunt placita coram
eo facimus et hoc est mandatum eius ut cre-
damus in nomine filii eius Iesu Christi et diligamus

et omnis qui non manet
non peccat et omnis qui peccat non vidit
eum nec cognovit eum. Filii autem mei vos se-
cuntur. Qui facit iustitiam iustus est
sicut et ille iustus est. Qui facit peccatum
peccator est. Quia ab initio dixi peccatorem
In hoc apparet filius dei ut dissoluat
opera diaboli. Quis ergo natus est ex deo
peccatum non facit quia semine ipsius in eo ma-
net et non potest peccare quia ex deo natus
est. In hoc manifestati sunt filii dei. Quis
ergo non est iustus non est de deo et qui non di-
ligit fratrem suum qui habet amicitiam
quam auditis ab initio ut diligatis
alterum non potest carum qui ex maligno
est et occidit fratrem suum. Et propter hoc
adit eum quia opera eius maligna erant
fratres ad cuius iustitiam nolite mirari
fratres si odit vos mundus. Nos scimus
quia transiit sumus de morte ad vitam
quia diligimus fratres. Qui non diligit
fratrem in morte. Quis ergo odit fratrem suum
homicida est. Et scitis quia omnis homicida
non habet vitam eternam in se manente. In
hoc cognovimus caritatem dei quia in ipso nobis
animas suas posuit et nos debemus animas
pro fratribus ponere. Qui habuit substantiam huius
mundi et vidit fratrem suum necessitate
habere et clausit viscera sua ab eo
quomodo caritas dei manet in eo. Filii
mei non diligamur vos neque ligna sed
ope et veritate. In hoc cognovimus quia ex
veritate sumus et in conspectu eius suavitatis
corda nostra quia si respiceret nos cor
nostrum maior est de corde nostro et novit
omnia. Cuius si cor nostrum non respiceret
nos fiducia habemus ad deum et quod pe-
ccatum accipiet ab eo quia mandata eius
custodimus et ea que sunt placita coram
eo facimus et hoc est mandatum eius ut cre-
damus in nomine filii eius Iesu Christi et diligamus

aliteru pcut dedit mactatu na
Et q sunt madata ei i illo mae

2 ipe i eo Et i hoc sim qm mact

i nobis quia de spu suo dedit na

Odrissim nolite dnm **Cm**

spu arde sed p hanc spu p

ex deo sint qm mla p seudo ppe

exicet i mudu In hoc cognoscit

spu dei Quis spu q coact uhm p

ex deo no e 2 hic e antip de quo

audistis ipm vae 2 ne ia i mudu e

Vos ex deo qus filioi 2 vicist cu

qm maior e q i vos e eo q i mudu

e Ipi de mudu pte ideo de mudolo

tutur 2 mudu vos audit Nos ex

deo sumus Qui nouit deu aud nos

Qui no e ex deo no audit nos In

hoc cognouit spm veritatis 2 spm er

roris Causi diligam i vice qm ca

ritas ex deo e Et ois q no diligit

no nouit deu qm deus caritas e

In hoc appuit caritas dei i nobis

qm filiu suu vmgestu misit deus

i mudu ut viuam p eu In hoc e car

itas no q nos dilexerim deus sed

qm ipe por dilexit nos 2 misit

filiu suu p piciator p pccab mris

Causim p pte deus dilexit nos

et nos debet aliter dilige deu

nemo vidit vmq Si diligamus

i vice deus i nobis manet caritas

2 deus i eo In hoc

ex deo natus e Et ois q dili

git deu qm deus

Si qe dixit qm diligit

stem suu oden medap e

no diligit stem suu que videt

que no videt quomo pte diligere

Et hoc madata habet a deo ut

q diligit deu diligit 2 stem suu **Cv**

Omnis q ardet qm ihus e

ex deo natus e Et ois q dili

git deu qm deus

In hoc cognoscim

qm diligam 2 madata eius faciam

Et ei e caritas dei ut madata ei

custodiam Et madata ei quia no

sue qm ome qd natus e ex deo vi

cit mudu Et hoc e victoria q vi

cit mudu fides vna Quis e q vi

cit mudu nisi q ardet qm ihus e

filius dei Hic e q vae p aquam

2 sanguine ihus x no i aq solu

sed i aq 2 sanguine Et spu e q tes

tificat qm x e vitas Quia tres

sue qui testio dat in tra spu et

aq 2 sanguis et tres vnu sue

tres sue qui testio dat i alo pr

et vnu 2 spu 2 qn tres vnu sue

Si testiom hom accipim testio

recipere nos propter hoc si venis
amouea et opa que faciat va
maligine garrione i nos et q
no cipta sufficiat neq ipe su
cipit flet et ex qui pscipit
pibet et de eia cia **Caissime**
noli imitari malu sed qd bonu
est q bn facit ex de e q male
facit no videt eu **Demetrio** tes
tio reddit ab oibz et ab ipa vi
tate **Et** nos testio pscipit et nos
qm testiom mem vix e **Mulad**
habui scribe tibi **Pro** ad p t m
te vid et os ad os loquimur pay
tibi salutem te aia **Saluta** tu
amici noiatim **Epila Jude**
Uda ihu xpi seruus **fructer**
ac **Jacobi** hmo qui i deo pnt di
lectis et i ihu xpo consuetis vo
catis **Ma** vobis et pay et caritas
adiplect **Caissi** omes sollicitu
des facies scribendi mi vobis
de comui vni salute neceff ha
bui scribe vob de p t m sup te p t m
semel tradite p t m fidei **Subm**ti
ere ei quida hoies qui olim p
scipit sue i ho iudiciu impiu de m
gracia tiffenere i luxuria et
p t m dnatore et dnm mem ihu xpo
negate **Comone** ac vob volo si
etes semel oia quo ihu xpo p t m de
ria egipta saluati p t m eos qui
no credideret p t m **Angelos**
vos qui no suauere suu p t m
patu sed detuliquere suu domi
alio m iudiciu dei magnam
culis et m sub caligine reser
uauit **Sic** sodomia et gomorra
et finitime ciuitates sili modo
exformate et abentes p t m carne

altari p t m
no et m p t m
liet et q t m
suauere ac p t m
ad blasphemiam **Ca** m iudiciu
archangelus m iudiciu
tane aletactur **Ma** m iudiciu
no est ausus iudiciu m iudiciu
p t m m iudiciu sed dixit
tibi dnm **In** autem quicunq
ignorat blasphemat q t m
naturalit tamq muta aia
noru m hmo corruptu **Et**
qui via chaim abierit et em
balaam m iudiciu effusi p t m
traditione chore p t m
m epulis coruantes sine tima
semetipos pastores nubes m
aqua que a ventis aruferit
arbores autupmiles mfructu
ose hmo mortue eradicate flue
veri maris despumate suas
confusores sidera erracia quibz
p t m tebratu seruata e iudiciu
p t m taut autem de hmo septim
ab adam enoch dices **Ecce** veni
dne m sanctis m libue suis fa
cere iudiciu contra omes et ar
guere omes impios de omibz
opibus impietatis eoru quibz
impie egerut et de omibz du
ris verbis que locuti su cont
eu p t m m iudiciu **In** p t m
mutatores querulosi p t m desi
dera sua ambulantes et os illor
loquitur supbia mirates p t m
nas questus causa **Vos** autem
carissim m iudiciu estote verbis
que p t m p t m ab aplis dnm

Ego Iohannes scilicet et pater et frater
dare et regno a patre in ihesu
in insula que appellatur pathmos
vni dei et ceteris ihesu filii spiritus
domini die et audiui post me voce
magna tamquam tube dicentis **Q**uid
videt scribere in libro et mitte septe
ecclesiis ephepsi et smirna et pga
mu et thiatira et sardis et philadel
phiam et laodicia **E**t conuenio quod
ut viderem vocem que loquebatur mecum
Et conuenio vidi septe candelabra
aurea et in medio septe candelabrorum
aureorum stant filii hominis vestiti po
dere et pectus ad mammillas zona
aurea **C**aput autem eius et capilli erant
candidi tanquam lana alba et tanquam
nix et oculi eius veluti flama ignis
et pedes eius sicut aurum
sicut in camino cadenti **E**t vox il
lius tanquam vox aquarum multarum
Et stebat in dextera sua stellas vii
et de ore eius gladius exiit ut
pate acutus exiebat et facies eius
sicut sol lucet in veritate sua **E**t cum
vidissem eum cecidi ad pedes eius tan
quam mortuus **E**t posuit dextera
sua super me dicens **N**oli time **E**go
sum primus et nouissimus et sum mor
tuus et ecce sum uiuus et stella plerumque
Et habeo clauem mortis et inferni
Scribe ergo que vidisti et que sunt et
que oportet fieri post hec **E**t facit
metum septe stellas quas vidisti in
dextera mea et septe candelabra au
rea **S**epte stelle angeli sunt septe
ecclesiarum et candelabra vii septe ecclesie
Angelo ephepsi ecce scribe **C. ii.**
Hec dicit qui tenet septe stellas
in dextera sua qui ambulat in medio

septe candelabrorum **E**t ad
ipsam tuam et scribe **E**t ad
eum et quia non potest sustinere me
de et deprecatum est **E**t
ad eum et non potest sustinere me
meditans et per am habet et
misti per nomen **E**t non desit
cristi **E**d habeo ad ipsam et per
tate tua prima reliquisti **E**t
esto itaque unde exieris et
primam et prima opera fac **E**m
venio tibi et mouebo candelabrum
tuum de loco suo nisi primam egi
Ed hoc habes quia odisti fac
nicolaitarum que et ego odi **E**t
aures audiat quid spiritus dicat ec
clesiis **V**incenti dabo eum de ligno vi
quod est in paradiso dei mei **E**t ang
elo finit eccie scribe **H**ec dicit
mus et nouissimus qui fuit mortuus
et uiuit **P**ro tribulatione tua et
paupertate tua sed diues es et blas
phemas ab his qui se dicunt iudicare
esse et non sunt sed sunt synagoga satana
ne **N**ichil horum timeas que passu
rus es **E**cce missurus est diabolum
ex vobis in carcerem ut septem
et habebitis tribulatione diebus
decem **E**sto fidelis usque ad mortem
et dabo tibi coronam vite **Q**ui habet
aures audiat quid spiritus dicat ec
clesiis **Q**ui vincit non ledet a mor
te secunda **E**t angelo pgram scri
be **H**ec dicit qui habet rursus
ex utraque parte acuta **P**ro ubi ha
bitas ubi sedes est satana et tenes
nomen meum et non negasti fidem
meam et in diebus antipatri testis
meus fidelis qui occisus est apud vos
ubi satanas habitat **E**d habeo

Ecce facia illos ut veniant a domo
 in pedes suos et facit quia ego dixi
 te. **A**m piasit vni pacis mee et
 ego te servabo ab hoste te pertrahens
 q ventura em orbem vniuersu tep
 tad hntates in terra. **E**cce venio cito
Tene quod habes ut nemo accipi
 at corona tua. **Q**ui viciit faciam
 illu colupna in templo dei mei et
 foras no egrediet amplius et scriba
 sup eu nome dei mei et nome ciuit
 dei mei nouenlm q descendit de celo
 a deo meo et nome meum nouu. **Q**ui
 habet aures audiat quid sps dicat
 ecclesie. **E**t angelo loquatur ecclesie
 scribe. **E**t dicat amen testis fidelis
 et verus q est pnapu omis creatue
 dei. **E**cce opa tua q neq frigidus es
 neq calidus. **V**itna frigidus es
 aut calidus. **E**d q tepidus es et
 nec frigidus n calidus incipiam te
 euome ex ore meo quia dicis q di
 ues sis et locuples et nullu ego et
 nescis quia tu es amiser et miserabi
 lis et paup et aerus et nudus. **Q**ua
 do tibi eme a me aurum ignitu pro
 batu ut locuples sis et vestimetis
 albis induaris et no appebit confu
 sio nuditatis tue et collirio unge
 oculos tuos ut videas. **E**go q amo
 arguo et castigo. **E**mulare go et pei
 recta age. **E**cce sto ad ostiu et pulso
Si q audierit voc mea et aperuerit
 ianuam introibo ad illu et cenabo cu
 illo et qe mecu. **Q**ui viciit dabo ei
 sed mecu in throno meo sicut et ego
 vici et sedi cu patre meo in throno. **E**
Qui habet aures audiat quid
 spiritus dicat ecclesie. **E**m

Prophetia et cetera
 audiu in quibus
 ai dicens. **E**cce
 et tibi que pntia pntia
Eratia sui n
 pntia emt in lilo et sup pntia
 sedens. **E**t qui pntia pntia
 aspectui lapidum et pntia
 dimi et pntia cad in circuitu
 dis pntia vipom smaragdine. **E**
 in circuitu pntia pntia et
 sup thronos et pntia pntia
 tes circumamicti vestimentis
 bis et in capitibus et coron
 auree. **E**t de throno pntia
 fulgura et vates et tonitrua
 pntia lampades ardentes ante
 thronu que pntia pntia dei
Et in compai pntia tamq mac
 vitru simile cristallo. **E**t in medi
 pntia et in circuitu pntia quatuor
 aualia pntia oculis an et nro
Et aual pntia pntia leoni. **E**t pntia
 aual pntia vitulo et taud aual ha
 bes facie q hnt et quatuor aual
 pntia aquile volati. **E**t quatuor
 aualia singula corp habebat alas
 penas et in circuitu et me pntia
 pntia oculis. **E**t requie no habet
 bat die et nocte dicens. **E**cce
 pntia pntia dno deus ops q cad
 et q est et q venturus. **E**t ad
 dices illa m aualia gloria
 et honore et benedictione pntia
 sup thronu vici in pntia pntia
 amen pntia et pntia pntia
 an pntia in throno et aduabat
 vici in pntia pntia. **E**t mittebat

subtus alias mas m
vñ dei qd e capm quod qebat
Et clamabat voce magna dice
tes Vñ qd dñe sicut r. rui non
vndicab fugiunt m m de hñ qui
spat i dñi Et date sup illis singu
le stole albe et dictu e illis ut re
quiescent tepus adhuc modicu
donec impleat nūs corp cōpui et
fies corp qui mēficiēdi se sicut et
illi Et cu apuisset sigillu septu
Vidi et eae tremotus fuit e mag
nus et sol fuit e niger tūq fac
cilicm et luna tota fca e sicut sag
uis et stelle celi ceciderē sup tū
ficut ficut mittit grossos suos cu
a vcto magno mouet Et alu re
cessit ficut ymber voluta et omie
mons et insule de locis suis mote
sue et reges tū et pñapes et tribu
m et diuites et fortes et oīs suud
et liber abspondere se i spelu et
i petris monciū Et dicunt moribus
et petris cadite sup nos et abscondite
nos a facie sedentis sup thronu et
ab ira agni qm venit dñs magna
ire ipoy et qd potit stare

Cap vii

Post hec vidi m^{or} angelos sta
tes sup m^{or} angulos tūe tene
tes m^{or} ventos tūe ne flaret sup
tūa neq sup mae neq i vlla arbo
re Et vidi alaz agelū ascedem
ab ortu solis hñte signu di viui Et
clamauit voce magna m^{or} agelis
Hūc datu e noa tūe et māi dicēte
Nolite noa tūe et māi neq arboribz
quo aduqz signem^{or} suos di m^{or} i m
frontibz eoz Et audiui m^{or} signa
eoz exlm^{or} milia signati ex omi
tribu filioz isrl Et tribu iuda xñ
milia signati ex tribu ruben xñ

et alia signati
i signati
et tribu iuda
et tribu man
et tribu simeon
et tribu leui
et tribu ysaia
et tribu iuda
et tribu ioseph
et tribu beniamin
Post hec vidi turbā magna
dimicare nō potat ex oibz g
et tribubz et spīs et lignis stan
an thronu i cōspai agni am
lis albis et palme i manibz eoz
clamabat voce magna dicēte
Salus dñs nōs q sedet sup thronu
et agno Et omēs angeli stabat
in circuitu throni et senior et m^{or}
aulia Et ceciderē i cōspai throni
m facies suas et adorauerūt dñm
dicētes amen Vñ dñs et diuitas
et sapia et grūp aad honoz virtutis
et fortitudo dñs nōs i pñia pñia ame
Et vñdit vnus de senioribz dñs
michi hñ qui amicti sue stolis al
bis qui pñe et vñde verit Et dixi
illi Dñe m^{or} tu stas Et dixit michi
hñ sue quā veniet de tribulacōne
magna et lauerē stolas suas et deal
bauerūt eis i sagure agni Tūc stat
an thronu dñi et pñit ei die ac
nocte i tēplo eoz Et q sedet i throno
spat sup illos et nō cadet sup
illos neq sol neq vllus estus qm
agni q i medio throni e reget
illos et adducet eos ad vite fontes
aquaz et abstergit de oīs lacrima ab oculis

Cap viii

Et cu apuisset sigillu septim^{or} fctm e plenau
m celo quasi media hora Et vidi

Et vidi alium angelum forte descen
dente de celo amictu nubes et
nive in capite eius. Et facies eius erat
ut sol et pedes eius tanquam colup
na ignis et habebat in manu sua li
bellum apertum et posuit pedem suum
dextrum super mare sinistrum autem super

Et datus ē michi calamus
 filii vge dices Surge et
 meture templū dei ⁊ altare et

capitibus suis septem diademata
et cauda eius trahabat terra a
parte stellarum celi et misit eas in terra
Et draco stetit ante mulierem que
eum paritum ut cum peperisset filium
eius deuoraret **E**t peperit filium
masculum qui rectum erat os gen-
tes in uirga ferrea **E**t raptus est
filius eius ad deum et ad thronum
eius et mulier fugit in soli-
tudinem ubi habebat locum paruum
ad id ut ibi pascatur illa diebus
mille ducentis septuaginta et sex
mille et sexcentis et sex **E**t factum est post
magnum in celo Michael et angeli
eius preliabatur cum dracoe
Et draco pugnabat et angeli eius
et non valuerunt neque locus in terra
et amplius eorum in celo et pietas
et draco ille magnus serpens an-
tiquus qui vocatur diabolus satana
nas qui seducit uniuersum orbem pietas
tutus est in terra et angeli eius cum
illo missi sunt **E**t audiui uocem mag-
nam in celo dicentem **N**unc facta est salus
et uirtus et regnum dei nostri et potestas
christi eius quia pietus est accusa-
tor secundum morem qui accusabat illos
ante conspectum domini dei nostri die ac
nocte **E**t ipsi uicerunt illum propter
sanguinem agni et propter uerbum testimonii
sui et non dilexerunt animas suas
usque ad mortem propter uerbum letitiam
celi et qui sperant in eis **E**t terra
et mare quia descendit draco ad
uos habens iram magna faciemque
modicum tempus **E**t postquam
uidit draco quod pietus est et terra
percutus est muliere que peperit mas-
culum **E**t date sunt mulieri due

ille aqua
et terra et mare et omnia que sunt in eis
pentis **E**t misit draco aquam in mare
post mulierem in mare et mare
et facit trahi a filio eius **E**t adu-
ersa muliere **E**t aperuit terra
os suum et absorbit flumen
misit draco de os suo **E**t uocem
et draco in mulierem et abiit faciem
plum cum reliquis de facie eius qui
custodiunt mandata dei et habent
testimonium dei illud et stetit super mare
Et uidi de mari **L** **Capitulum XVIII**
habente capita uir et cornua
decem et super cornua eius decem di-
ademata **E**t super capita eius nomi-
blasphemie **E**t bestia quam uidi
filis eius pando et pedes eius sicut
pedes ursi et os eius sicut os leonis
Et dedit illi draco uirtutem suam et
potestatem magna **E**t uidi unum de ca-
pitibus eius qui occidit mortem
et plaga mortis eius non curata
est **E**t ammirata est uniuersa terra
post bestiam et adorauerunt draconem
quia dedit potestatem bestie et adoru-
erunt bestiam dicentes **Q**uibus similibus
bestie et quod potest pugnare cum ea
Et datum est ei os loquens magna
et blasphemie et data est illi potestas
facere menses sex duos **E**t aperuit
os suum in blasphemias ad deum
blasphemare nomen eius et taber-
naculum eius et eos qui in celo
habitant **E**t datum est illi bellum fa-
cere cum sanctis et uincere illos et data
est ei potestas in omnem tribum et

novis eius hic parva sunt et qui
custodiunt mandata dei et filii dei
Et audiui vocem de celo dicentem
Scribe **Beati** mortui qui in domino
moriuntur. **A**modo iam dicat spiritus
ut requiescat a laboribus suis opera
et aliorum secum illos. **E**t vidi et
ecce nubes candida et super nube
sedente pileum filio hominis habente
in capite suo corona aurea et in
manu sua falcem acuta. **E**t alius
angelus exiit de templo clamans
voce magna ad sedente super
nube. **M**itte falcem tua et metes
quia venit hora ut metat quoniam ma-
turauit messis terrae. **E**t misit qui
sedebat super nube falcem suam
et metuit terram. **E**t alius
angelus exiit de templo quod est
in celo habens et ipse falcem acuta
Et alius angelus de altari qui est
super ignem et clamans voce
magna ad eum qui habet falcem acuta
Mitte falcem tua acuta et videri ma-
turos vinces terrae quoniam mature
sunt vitibus eius. **E**t misit angelus
falcem suam acuta et videri matura
vinea terrae et misit in lacum vine dei
magnum et calcatus est lacus ex-
timitate et exiit sanguis de lacu
usque ad frenos usque per stadia mille.
Et vidi ad **CXXV** **S**ignum in celo magnum et mi-
rabile. **A**ngelos septem habentes
septem plagas peccatorum novissimas
quoniam in illis consummata est ira dei.
Et vidi tanquam mare vitreum mixtum
igne et eos qui vicerunt bestiam
et ymaginem eius et nomen novis illius

statum super mare
et thronus dei et cetera
mors per
tes magnas in
sine deus opus
rex sedem
et magnificabit non
suis pius est quoniam
et adhibuit in conspectu tuo
iudicia tua manifesta sunt
hec videri ecce apertum est templum
bernaculi in celo et exierunt
angeli quatuordecim plagas de
vestiti lapide mudo candido
pectus et pectora et omnia aurea
Et videri exierunt angelibus deus
angelis septem fialas aureas ple-
nas irae dei viventes in se
solum et impletum est templum fumo
a maiestate dei et de virtute eius
Et nos poterimus ire in templum domus
consumantur septem plagas septem angelorum
Et audiui vocem magnam **XVII**
de celo dicentem septem angelis
Ite et effundite septem fialas irae dei
in terram. **E**t abierunt per medium et effudit
fiala suam in mare et factum est virus
sicut ac pessimum in hominibus qui ha-
bent caractere bestie et eis qui
adoraverunt ymaginem eius. **E**t secundus
effudit fialam eius in mare et factus est
sanguis tanquam mortui et omnis anima
vivens mortua est in mari. **E**t tertius
effudit fialam suam super flumina et super
fontes aquarum et factus est sanguis et
audivi angelum aquarum dicentem
Iustus es domine quod es et quod eras super quod hoc
iudicasti. **Q**uia sanguine peccatorum

illa amraue magna et
michi angelus **Q**uare mirari
ego tibi dica sacramentum mu
lieris et bestie que portant ea que
capita vii et cornua decem
quia vidisti fuerit et non est et
censura est de abisso et in mentibus
ibit **E**t mirabitur militantes
in quorum non sunt scripta nomina in
libro vite ad constitutionem mundi
videntes bestia que cadit et non est
Et hic est sensus que habet sapientia
Septem capita septem montes sunt
super quos mulier sedet et reges
septem sunt qui ceciderunt unus
est et alius non duravit et cum venit
optat illud breve tempus manere
Et bestia que cadit et non est et ipsa oc
taua est et de septem et in mentibus
vadit **E**t decem cornua que vidisti
ti decem reges sunt qui regnum non
dum acceperunt sed potestate in qua
reges una hora accipiet per bestia
hinc unum consilium habet et
virtute et potestate sua bestie tradet
hinc cum agno pugnabunt et agnos
vincit illos quoniam dominus dominus est et
rex regum et qui cum illis perit
ti electi et fideles **E**t dixit mihi
Aqua quales vidisti ubi metrip
sedet populi sunt et gentes et lignum
Et decem cornua que vidisti et
bestia hinc odiet fornicaria et
desolata faciet illam nudam et
carnes eius maducabunt et ipsam ig
ni cremabunt **D**eus ei dedit
corda eorum ut faciat quod illi
placatum est ut dent regnum suum
bestie donec consumatur ira dei
Et mulierem qua vidisti est civitas

magna que habet regnum super
terram **E**t per septem annos
regnavit et septem annos habebit
potestatem magnam et illam
a gloria eius **E**t cum venerit
vocat dicens **E**ce ego venio et
nemo mecum est **E**t magna et facta est
hanc et non
morum et custodia omnis spiritus in
et custodia omnis volucris in
et odibilis quia de ira fornicaria
coram eius biberunt omnes gentes
et cum illa fornicaretur **E**t au
divi alia voce de celo dixerunt
Expite de illa populus meus et
participes peccatis delictorum eius et
plagis eius non accipiatis quoniam
pervenit prope eius usque ad celum
et recordatus est deus iniquitatis
eius **R**eddate illi sicut ipsa reddi
dit vobis et duplicite duplicem
secundum opera eius **I**n poalo que mis
eruit miserte illi duplicem **Q**uia
cum glorificavit se et in deliciis sit
tatu date illi tormentum et luctum
quia in corde suo dixit **R**eddeo re
gina et vidua non pro luctu non
vidit **P**ro in una die venient pla
ge eius mori et luctus et facies et
ignis comburent quia fortis est deus
qui iudicavit illam et deflebit et
plagiet se super illam reges terre qui
cum illa fornicati sunt et in deliciis
vixerunt cum viderint fumum incendii
eius longe stantes propter timorem
tormentorum eius dicentes **C**xxviii

Verum de re civitas illa magna
Babylon civitas illa fortis quoniam
una hora venit iudicium tui **E**t ne
griatores de flebit et luget
super illam quoniam merces eorum nemo
comet **A**mplius dicitur de auri et argenti

vocati sunt **E**t dixit mihi in v
tra vena dei sunt et cetera ad pedes
eius ut adorare eum **E**t dixit mihi
Vide ne feceris **C**onsecutus enim
tuus sum et fratru tuorum habetis
testimonium ihu deum adora **E**t
testimonium enim ihu est spiritus prophete
cie **E**t vidi celum apertum **E**t ecce
equus albus et qui sedebat super
eum vocabatur fidelis et verax et
iusticia iudicat et pugnat **Q**ui
li aliter eius vni dei et exequatur
qui sunt in celo sequentibus eum
equus albus vestitus bisso albo
et mundo **E**t de ore ipsius procedit
gladius ex utraque parte acutus
ut in ipso percipiat gentes et ipse
regnet eas in voga ferrea **E**t ipse
calcet torcular vinum furoris
ire dei omnipotentis et habet in
vestimento et in femore suo sicut
rex regum et dominus dominorum **E**t vi
di unum angelum stantem in sole et
clamavit voce magna dicens
omnibus aiunt que volabant per
medium celi **V**enite et congrega
mini ad cenam magnam dei ut ma
ducatis carne dei regum et carnes
tribunorum et carnes fortium et
carnes equorum et sedentium in
ipsis et carnes omnium liberorum ac
servorum et pupillorum ac magnorum
Et vidi bestiam et reges terre et ex
tus eorum congregatos ad faciendum plu
uiam illi qui sedebat in eo et cum exer
citu eius **E**t apprehensa est bestia
et cum illa pseudo propheta qui fecit signa
coram ipso quibus seduxit eos qui
acceperunt carnem bestie et qui
adorant ymaginem eius **V**ni missi

sunt tres in lingua ignis
et suspicere et cetera omnia per
gladius et cetera
Dicit de ore
suscipite spiritum
CVI
Et vidi angelum descendere
de celo habere clavem
et cathenam magnam in manu
apprehendit draconem serpente
qui quod est diabolus et sathanas
cum panibus mille et misit eum in
abissum et clausit et signavit
illud ut non seducat amplius
donde consumantur mille anni
hec optet illud solui modico tempore
Et vidi pedes et sederunt super eum
et iudicium datum est illis et auctoritas
de collatorum pro testimonio ihu et
vni dei **E**t qui non adoraverunt regem
neque ymaginem eius nec acceperunt
carnem eius in frontibus et in
manibus suis et vixerunt et regna
verunt cum christo mille annis **C**eteri
mortui non vixerunt donec consu
mantur mille anni **H**ec est prima
resurrectio beatorum et spiritus qui habet
partem in resurrectione prima **E**t in fine
seculi mortui non habent partem sed erunt
sacerdotes dei et christi et regnabunt
cum illo mille annis **E**t ad consumma
ti fuerint mille anni solvetur sa
thanas de carcere suo et eribit et
seducet gentes que sunt super mare
angulos terre gog et magog et
congregabit eos in pluviam quorum
numerus est sicut arena maris **E**t
ascenderunt super latitudinem terre
et araverunt castra fortium et civitates
dilectas **E**t descendit ignis de celo

Грѣхъ

Deutius ze ca^{la} 13

Leontideus

Joseph

ordains et de p...
gopiliu...
D...
et q...
topu...
noie a facit

Judicium

Redem...
Lulane qua a moys...
p...
iudicib...
p...
eaza facta...
qua hugo m...
iudicu...
allys...
fuit...
acta...
et pos...
geit...
quibus...
Alis...
quida...
q...
moms...
git...
ap...
habu...
Ipsos...
iudicu...
pontific...
ab epta...
velum...

Ruth

Ruth...
Ipsa...
eone...
muliere...
et p...
desp...
eduit...
bat...

Regu pmi

Redem...
Quod apud...
p...
et co...
nam...
q...
gubernabat...
gedeon...
cu...
imptu...
m...
Temple...
sacerdos...
postea...
deus...
quia...
sacerdotes...
corripuit...
vd...
iniquos...
delevi...
sumu...
sacerdote...
lib...
cor...

Regu 119

Redem...
Dico...
describit...
gosta...
et dauid...
utriq...
Ipe...
postea...
dauid...

M

Regu regu

361

M

...qui e noui et reu
...dus deus cuius p p m
...nou fortis e rex **Et** h
...liber regu **Et** **Regu**
Malachim sicut dicitur in
...est sicut liber regu
...et dicitur regu **Vocatur**
malachim i regu et hoc a ma
...libri **Quia** ad uocat illu lib
...alacoth quod pnat regnu
...et m q ut credo conuice q i co
...pnta de uno regno tantu p
...et de regibus eius hanc
...et a ponalit m duo diuip
...fuit em sub tribus regib
...paul dauid et salom induisim
...quor quilibz regnat eo amb
...nota **Samuel** iudica ipse an
...paul regu 20 amb **Paul** uero
...regnat 18 amb uicte samuele
...et eo mortuo duobus amb **Ido**
...an samuele aggregant amb
...paulis ad d 20 amb regnasse
...et mortuo salomoe pcessit
...filius eius **Roboam** cui q seq
...bat consilia iuueniu et ipru
...adheperit solu duc tribz s
...iuda et tribus beniamin **Et** voca
...bat regnu iuda ut regnu dauid
...et decem alie tribus p d ipse re
...cesserunt ab eo et adheperunt ali
...tamq regi s i p **Roboam** **Et** u
...cabatur regnu ipse uel regnu
...dix tribus **Et** h ipse terti
...ber regu capla 22

...regu incipiens ab
...salomoe et ceteris regibus
...salomoe durauit deo u
...et ad captiuitate et destruc
...regni q assirios et babilonios
...uoluit deus uia armis illam
...diuisione ad unionem reduci vno dicit
...q non bellaret p reuione q ipse
...fuisse diuisione illa **Et** ipse
...fuit ille liber romae ut dicitur
...sub singulis regibus et p pta cop
...et m vno a **Ima** q p pta quod co
...inde actus quod idem e finis libri
...regu et **Idem** **Et** h ipse quartus
...regu capla 24 **Regu**

Et **Isaiah** p pta **Assur** et
...est ambiguu an ipse fuit p pta
...reg assirios uel alius **Et** a p pta
...m ipse m diebus facit et captiuas
...duos tribus et dimidia **As**
...tamq galilea de tribu gabulon et
...neptalim micos instulit qui p pta
...dimidia tribui comparat **In** p pta
...p pta q tres tribz ipse captiuauit
...et hoc fuit m m m captiuauit deo
...tribus **Anno** 32 **Isaiah** regis **Iuda**
...regnat manahem sup ipse 20 amb
...m diebus eius a p pta p pta **Assur**
...assirios m t p pta et dedit ei
...manahem multa milia argenti talia
...ut redder ab eo et etia esset ei m
...auxilium **Suppe** de manahem 40 p
...elos argenti a potetibus et diuilibz
...de p singulos **Et** h m m m m m
...dix hebrei m p pta manahem vitulos
...aureos qui erant m dan et bethel
...p d no ueros **Sacerdotes** em iustu
...tenit aureos vitulos et abscondere
...eos et fecerit ceteros filios illo deau
...ratos quos misit manahem regi as
...sirios qua fraude p pta p pta reges
...assirios plinu exasperat contra ipse

Hester

Et hoc est liber de hester
et de egyptiis de hester et de
quia i greco corruptus est p
edicoes Ideo ut ait qd in plogo
eius n leuat eud de archim hester
et armario ab archa dicit ita In
hoc qd libro agit de conuicio regis
afuerit De crudelitate amara et
miseria pndata p prudencia et
tate hester De exaltatione mardochai
et libacoe pda ipse In libato populi
iudici a tyrannide molita p aman
facta fuit p regem affuerit hester
uente figurans liberatione puali

Liber hester pda filii

coarctate vige ratur spatio pol
cruentis et puritate filii de ma
trix coarctate Et h capitulo

Job

Et hoc est liber de job
post penthateuchum facit metone
de job qd quod aliqui dicunt huc
librum a moysi coposum Alii dicunt
qd job no fuit realis qd p pfectu
m ex pacie Illis no obstantibz
conit fit a doctoribus qd job copo
fuit huc libro exptus realit afflic
tione que in illo libro describitur
Et post job an ioseph Et job dicitur
fuisse an ioseph Et dicitur quid qd
job fuit iobab qd fuit regulus regna
post balach filius beor de quo gess
30 Aug 9 d eud no fuisse de populo
ipe sed de gente ydumita is de ci dei
Qdem gess Job no fuit an legem
moysi sed tpe iudici In hoc qd libo
agitur de pacia ipis job et pfecta
et de disputacione qua habuit cu
amicis suis de puidetia diuina et
corporis refumetio et haly edla 22

Job

Hester

Hester

Job

Job

gentilibz et diffinitione fuit
latur qd cuiusqz pphie de qd
qd quia no acceptor pphie
De huc libris 12 huc hester
pmo insulit heliodoro
hinc de greco in latinum
quido inflacione no 2 huc
latur pphie huc plogu
viscerali Deo insulit de h
in latinum et huc inflacione p
fuit 22 plogu 22 qd p pgle

Salomon de co

posuissit tres libros sapien
tia p pabolam etiam 22
In quoz pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices
fuit pmo dicitur magnifices

Ecclesiastes

Unum no salomonis In post
dicit pphie in glo in pua
Calon tribus nois d vocatus
pmo salomoni pacificus qd p
3 h h h h h h h h h h h h
ex oi pphie in circuitu Deo
vocatus d ydida 22 dilectus d
quia puit d 22 h h h h h h
pheta voca no 22 amabilis d
lo q dno diligit ipm h h h
vocatus d h h h h h h h h
est ecclesiastes gre et cocenator

Ieremias de anathotis ep
 de anathot viculus distans
 usq; hodie tribus miliaribz ab eo
 solinus. Hic fuit pater doli i. m.

Notandum de libro de **Jemias**
trifidum matris in qua in p[ro]phetis
dicitur a singulis literis alphabeti que
esset de integritate dicendi. Deo hic
p[ro]fessio **Jemias** ait ut fieri p[ro]pheta
et p[ro]phetia ortus. Quia in translatione
hebraica p[ro]phetia in latine non potest
hoc saluati. Deo apud nos hic p[ro]pheta
ice n[on] dantur an d[omi]nus hic p[ro]pheta
eo de integritate dicendi. Et ideo
dicit ille doctor ex m[er]ito p[ro]phetia
hebraica que p[ro]phetia non magis
p[ro]cedendum est ad expositionem d[omi]ni
q[uam] in y[er]pno p[ro]dicto. In ead[em] q[uod] q[ui]bi.
qui d[omi]ne l[ite]ras suas magis nos p[ro]phetia
m[er]ito de hoc dicit. Cum est quia
m[er]ito p[ro]phetia l[ite]ras m[er]ito p[ro]phetia
p[ro]phetia ip[s]a. Sed quid p[ro]phetia
p[ro]phetia q[uod] **Jemias** tu dicitur car
men l[ite]ras l[ite]ras l[ite]ras non fuit
usq[ue] tali modo dicta q[uod] p[ro]phetia
p[ro]phetia ut a[ut]em p[ro]phetia p[ro]phetia
sine d[omi]nacione in hoc l[ite]ras p[ro]phetia
alio facti m[er]ito ut m[er]ito l[ite]ras
etia[m] quia p[ro]phetia d[omi]nacione l[ite]ras
voluit. **Jemias** sine sp[irit]u m[er]ito t[em]p[or]e
p[ro]phetia in l[ite]ras l[ite]ras non fuit
etia[m] alphabeti in hebraica p[ro]phetia
p[ro]phetia iudicia ex eo q[uod] p[ro]phetia ille p[ro]phetia
d[omi]ne tali alphabeto et ista quae
na replicata illis in l[ite]ras l[ite]ras
denotat p[ro]phetia q[uod] ille p[ro]phetia l[ite]ras
libus m[er]ito afflictus fuit p[ro]phetia
p[ro]phetia p[ro]phetia d[omi]nacione l[ite]ras
p[ro]phetia. **Baruch**

Baruch fuit notarius **Jemias** an
p[ro]phetia fuit in hystoria p[ro]phetia
an[im]i quare ano **Jemias** p[ro]phetia
Jemias locutus fuit ad om[n]es p[ro]phetia
iuda et ad ciues i[er]usalem d[omi]nacione
d[omi]ne ano **Jemias** locutus p[ro]phetia
et q[uod] d[omi]ne **Jemias** non an[im]i et no

Baruch
Baruch apud hebraeos n[on]
de canone d[omi]nacione d[omi]nacione
g[ra]m[m]atic[us] l[ite]ras ac baruch
t[em]p[or]e eius q[uod] apud hebraeos
legitur nec f[er]itur p[ro]phetia
ita loquit[ur] ad paula et euse
etia[m] p[ro]phetia postmodum i[n]stat
fuit de g[ra]m[m]atic[us] in latine d[omi]nacione
hystoria d[omi]nacione in qua iudicia
est. In quo quid[em] libro agitur
de i[er]usalem qui legit baruch capti
us in babilonia de recognitione
p[ro]phetia de reditu p[ro]phetia d[omi]nacione
qui venia d[omi]nacione d[omi]nacione
et ista l[ite]ras p[ro]phetia aliqui
alio **Jemias** **Ezechiel**

Ezechiel cu[m] i[er]usalem regem
da captiuus ductus in babilonia
nem[ur] ibi q[uod] h[ic] qui cu[m] eo ducti su
erant p[ro]phetia p[ro]phetia q[uod] ad
d[omi]nacione vaticiniu[m] p[ro]phetia adu[er]sa
p[ro]phetia erudisset unde **Jemias** m[er]ito
etia[m] d[omi]nacione **Jemias** m[er]ito
ciuitate hac m[er]ito gladio fa
mie et peste **Jemias** ac p[ro]phetia ad
caldeos m[er]ito. Et p[ro]phetia adu[er]sa
da tradet ciuitas h[ic] i[n] manus

quod
non puenit ad illud
sed respiciendo sua potestate
ut non continebat futurum
miseria per prophetam ut dicitur
in dicto et si forte
has aliqui talia miseria et
continebat illa taliter vel
aliqui talibus quod melius fuit
postea non puenit melius a
miseria eius sufflata in post-
bus prophetarum scriptis explicat
et proponenda. Quare ad eundem
dictorum addendum quod deus ab im-
mundi locutus est familiariter pro se
per angelos suos prius ut pau-
lus familiariter ut principaliter per
scripturas ut manifestum est per scriptura
veteris testamenti quod est de tribus ap-
paritionibus mundi usque ad primum regem
populi dei scilicet paulum. Et cum recorderemur
ante legisse quod deus illo tempore locutus
sit superior vel alicui principali
in populo per hominem prophetice inspi-
ratum. Sed simpliciter apparet
quomodo locutus est immediate cum
Noe Abraham Isaac Moysen et Ioseph
per tempus at quo populus dei ha-
bitavit reges plerique prophetice in-
spiratione habuerunt sive simpliciter
fratrum aut gentium per quos locutus
est regibus et summis sacerdotibus
et alijs personis in populo suo
reprehendendo vicia peccata et corripi-
mando edulcorando et penas nisi
converterentur a vitiis suis malis. Et
ista tuba prophetarum vel promissa

et ab eo capto et circumdatus
et ab eo p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
nobis p[ro]p[ri]e et t[er]ribilis m[er]ito
fuit et p[ro]p[ri]e d[omi]ni
regna p[ro]p[ri]e et d[omi]ni d[omi]ni
lacrimis et p[ro]p[ri]e m[er]ito
oribus que ad d[omi]ni p[ro]p[ri]e et
d[omi]ni p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e quia p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e nobis a d[omi]ni m[er]ito
d[omi]ni nobis et m[er]ito p[ro]p[ri]e
ardore regu lacrimis et om[ni] p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e habem[us] et quod d[omi]ni
nobis p[ro]p[ri]e et crede debem[us] et quod
d[omi]ni p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e divina
cones p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e autem et
exposita et quia deus m[er]ito p[ro]p[ri]e
t[er]re et libris p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
c[on]t[ra] voluntate p[ro]p[ri]e mortali[um] ut
op[er]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e m[er]ito p[ro]p[ri]e
moderni p[ro]p[ri]e quod m[er]ito p[ro]p[ri]e ut
v[er]it[as] illud hodie p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et
f[er]re d[omi]ni n[on] ad m[er]ito p[ro]p[ri]e m[er]ito
iniquitate p[ro]p[ri]e op[er]e ut m[er]ito
ut p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ut p[ro]p[ri]e quia
ut habet m[er]ito p[ro]p[ri]e locut[us] et
deus et p[ro]p[ri]e idem n[on] repetit quod
quia sufficit d[omi]ni et luc[is] d[omi]ni
habent moysi et p[ro]p[ri]e audiant
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e d[omi]ni p[ro]p[ri]e quia
p[ro]p[ri]e habet d[omi]ni libris hoc d[omi]ni
cones et p[ro]p[ri]e qui iugit eis
voluntate d[omi]ni m[er]ito p[ro]p[ri]e et
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e audiat quos
qui n[on] audient h[ab]ent dubiu acci
de p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e antiquis qui p[ro]p[ri]e
audie noluer[unt] et audire p[ro]p[ri]e
cones et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

Regula

Omnis p[ro]p[ri]e ad p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ad duas loquit[ur] et
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

et ab eo capto et circumdatus
et ab eo p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
nobis p[ro]p[ri]e et t[er]ribilis m[er]ito
fuit et p[ro]p[ri]e d[omi]ni
regna p[ro]p[ri]e et d[omi]ni d[omi]ni
lacrimis et p[ro]p[ri]e m[er]ito
oribus que ad d[omi]ni p[ro]p[ri]e et
d[omi]ni p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e quia p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e nobis a d[omi]ni m[er]ito
d[omi]ni nobis et m[er]ito p[ro]p[ri]e
ardore regu lacrimis et om[ni] p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e habem[us] et quod d[omi]ni
nobis p[ro]p[ri]e et crede debem[us] et quod
d[omi]ni p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e divina
cones p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e autem et
exposita et quia deus m[er]ito p[ro]p[ri]e
t[er]re et libris p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
c[on]t[ra] voluntate p[ro]p[ri]e mortali[um] ut
op[er]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e m[er]ito p[ro]p[ri]e
moderni p[ro]p[ri]e quod m[er]ito p[ro]p[ri]e ut
v[er]it[as] illud hodie p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et
f[er]re d[omi]ni n[on] ad m[er]ito p[ro]p[ri]e m[er]ito
iniquitate p[ro]p[ri]e op[er]e ut m[er]ito
ut p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ut p[ro]p[ri]e quia
ut habet m[er]ito p[ro]p[ri]e locut[us] et
deus et p[ro]p[ri]e idem n[on] repetit quod
quia sufficit d[omi]ni et luc[is] d[omi]ni
habent moysi et p[ro]p[ri]e audiant
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e d[omi]ni p[ro]p[ri]e quia
p[ro]p[ri]e habet d[omi]ni libris hoc d[omi]ni
cones et p[ro]p[ri]e qui iugit eis
voluntate d[omi]ni m[er]ito p[ro]p[ri]e et
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e audiat quos
qui n[on] audient h[ab]ent dubiu acci
de p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e antiquis qui p[ro]p[ri]e
audie noluer[unt] et audire p[ro]p[ri]e
cones et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

XII

Item p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ad duas loquit[ur] et
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

Proxim? m^oologo b^olie d^opp^ocia

est de ipso filio
 faciente qd foris
 mittendo filios suos
 res alienigenas
 alijs vicis se macula
 papita cu sathan q
 fante assidebat ut p m
 tery capitulo. **A**ly mte
 istud passio de ihu xpo mdut
 multitudme carme pta ad
 lxx 2. **E**t m pia passio id
 veste sanguine a sputo pordi
 supra illud **I**saie 43. **E**t nos
 taurum qd quasi lxx 2. **E**t
 budo tangit illud zacharie
 Et ecce lapis que d di corale
 ihu su sup lapide vnu p pta
 oculi sue **E**t ad hram 2. **R**ic
 de ira **I**re xpo d lapis p
 daniel 2. **S**up que sue pta
 oculi i plenitudo septu dona
 spūs pti **E**t quibz d **I**saie 27
 de septa pte cu spūs sapie 2
 tangit cerco illud zacharie
 Et ecce candelabz totu aureu 2
 q hoc designabat futa ppro
 completo et consumaco templi
 cui nedificaco du inpta fuit
 Distice candelabz accipit saon
 septua q erigit m vna ad illu
 amacom fidei sui **E**t **I**saie 27
 tangit illud xli et ecce 2 quadriga
 egredientes de medio duoru
 monciu **I**n quadriga pma equi

concludit noua scriptura
et aliter fuerit videtur
legis. **¶** Hic est libellus
primus de populo et
maioribus viris et principibus
Machabae, ad gestas et
de abiectione populi iudeorum a
doen sui et de gentium uisitatione.

¶ Et habet capitula 3. **Machab. 1°**
Machabaeorum libri non sunt de
noe hebraeorum amantem tam
in ecclesia meo diuino librorum
totius. **¶** Hic est in duobus libris
dicitur in prologo galeato Macha-
beorum primus hebraeorum regi. **¶** Et
graeus est quod ipse scripsit per philad-
rophum. **¶** In his autem libris agit de philis-
tino duces hebraeorum et gentes persarum
et de pugna sabbatorum et de nobi-
libus triumphis iudei machabeorum qui
cum paucis diuicem multos et perge-
bat castra gladio suo. **¶** Machab. 3. et
interpretatur enim machabeus per gentem
aut peritorem. **¶** Et ab ipso machabeo
denotantur libri machabeorum. **¶** Diui-
ditur autem iste liber in duos quorum primus
habet capitula 16. **¶** Secundus autem 14. **¶** **1°**

Machabaeorum secundus **Machabaeorum**
liber non est hebraeorum persarum
sed persarum et capitulatus. **¶** Est enim
epistola qua scribit iudas machabeus
et senatus iudeorum in iherosolimam iudeam
disponi iudeorum qui exulabant
in diuisis regionibus orientis. **¶** Et
dicitur habere. **¶** Quia secundus liber
diuisum est a iherosolimitanae per
in historiis non deservit ueritatem
quod licet multa per contineat testiora
in plura interpres que in primo libro
non inueniuntur. **¶** Et in alia dicitur de in-
clatis gestis septem fratrum machabeorum

Translaciones diuise huius
¶ Nota multa et uarie sunt
sacrorum librorum per biblia
et noue testamentorum
¶ prima translacio
¶ Nota in incarnatione domini
361. **¶** Non misit per floruerit
per salomem philadelphum et
egypti quod fuit graecus inuenit
¶ Secunda translacio
¶ Post ascensionem domini ante per
iudeus quidam dicitur aquila de
fide corpus. **¶** Idem quod translacio
10 misit per multum distor-
dabat a ueritate hebraica se-
cit alia translacionem per adrianum
impatoris **¶** Tercia translacio
¶ Deinde post annos 43. **¶** Quidam
alio iudeus ad fidem corpus noue
et theodorion fecit translacionem
dicitur sub ipse Commodi regnante
¶ Quarta translacio
¶ Deinde post annos 30. **¶** Symmachus
item iudeus fecit translacionem
quarta regnante Diocletiano
¶ Quinta translacio
¶ Deinde post annos octo inuenta
est nimis quedam translacio que
quod autor eius ignorat dicitur
est uulgata translacio per quod
in iudicio.

hic sequitur Jura

Canonice

Notandum diffinitio dicitur Canonice
 de canonicis et decretalibus Canon ipse de
 statutum in concilio et in locis eorum
 assensu promulgatum **Secretum**
 de iure dicitur quod per pontifices cardina-
 libus auctoritate sua prestantibus super
 aliquo negotio ecclesiastico statuit **Decretales**
 Decretales sunt epistolae quas papa alicui
 super aliquo negotio ad consulendum respondit
 Prima pars decretalium agit de districto
 inibus. **Palat** enim dicitur a vna diffinitio
 Secunda pars decretalium de episcopis et
 presbiteris. **Et** enim in 31 causis et quibus
 causa continet suas questiones. **Con-**
 mune enim quod signat quotta causa. **Et**
 mune post quod postea signat quotta qu-
 ratione. **Et** deinde deinde novatur
 capitulum in quo auctoritas postea est
 requirenda. **Et** deinde deinde deinde
 de episcopis diffinitio. **Et** deinde deinde
 diffinitio de prima et diffinitio
 de consecratione et de decretalibus
 que in canonibus de
 Quod quod in summa de capitulis vel
 alibi auctoritas decretalis
 Primo post quod per papam postea titulus
 sub rubrica. **Deinde** notat decretalis
 vel capitulum in quo est auctoritas
 In summa de capitulis sive de iure
 sic est legendum. **Primum** primum
 debet esse de in causa nigro sic et
 et debet legi ad sua de iure
 Sub prelo primum primum de de
 de colore rubro vel blando sic et

Translato octava

In mlti fuerunt scripta
 de predictis greg
 bus in latina et prima
 pia **Translato**
Sancti Hieronimi Cardinalis
 pro sumptione beatus
 in tribus linguis per hebra-
 yca et latina. **Primo** cor-
 rectionem de mltis per m-
 mo ad asteris et obelus
 prope de mltis in biblia. **Ime**
 de de hebreo in latini per
 asteris et obelus cuius translato
 lig committer in no ubi utim
 superbius de et promissus in
 actione. **Prigens** ubi quod ulguent

Astericus

Astericus dicitur ab aster et stella
 et producit pentagrammum quod per apud
 grecos scribitur per alpha de ptingon
 et sic non quod est in principio ultie
 syllabe. **Alia** ponitur et tunc produ-
 cit pentagrammum postea. **Et** talis si-
 gna designat quod textus per mltos
 additio per ea comprehensio de
 hoc ubi ludo in per alibi vel
 quod illuaret translationem veterem

Obelus

Obelus est signum sagitte sive veni
 et producit media per quod

[illegible]

Qua Colymbus ligit

Wm. Hummel de Hagia
per p[ro]p[ri]o b[e]n[e]ficio h[ab]et d[omi]n[u]m

In ambrosio in ipso epistola beati patris de
 hominibus habent ut in aliis epistolis
 et deinde in ipso epistola beati patris ad
 desiderium ipsum ad omnes sanctos in christo
 de hebraico in latine per octavum
 omnis ad epistolam et epistola beati patris ad paulum
 in ipso et nuncius habentis, et in ipso
 in ipso in ipso epistola et de alio in ipso
 in ipso in ipso epistola et de alio in ipso

சுயம் சிந்தனை

regine abbatis et
venerabilis patris
monachi monasterii
dispendio et
salutari et
ut videretur

et in
venerabilis
et in
et in

Quod
et in
et in

et in
et in

Aug. 1872
2
93738
40

[illegible]

1 qui s' in nocent p' imp'one p'ntis
ad uincula p'uocant' eamit' marit' p'ul
in uincula ut sint p'ntis ab eam p'ul
de i'is eamit' al' d'is reges in fa
me p'ntis ut uincet' n' d'is d'is

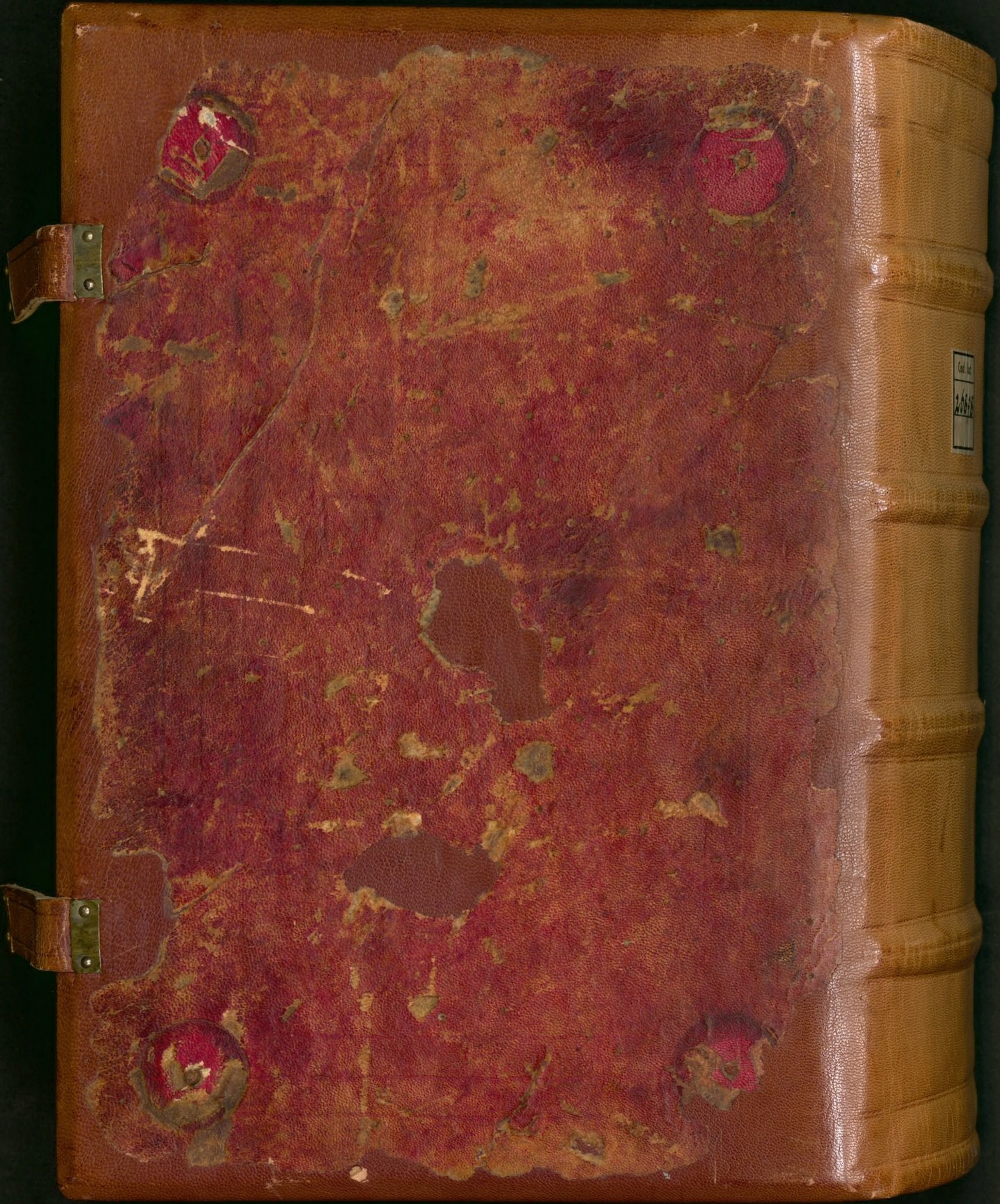
12345678910111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152535455565758596061626364656667686970717273747576777879808182838485868788899091929394959697989910010110210310410510610710810911011111211311411511611711811912012112212312412512612712812913013113213313413513613713813914014114214314414514614714814915015115215315415515615715815916016116216316416516616716816917017117217317417517617717817918018118218318418518618718818919019119219319419519619719819920020120220320420520620720820921021121221321421521621721821922022122222322422522622722822923023123223323423523623723823924024124224324424524624724824925025125225325425525625725825926026126226326426526626726826927027127227327427527627727827928028128228328428528628728828929029129229329429529629729829930030130230330430530630730830931031131231331431531631731831932032132232332432532632732832933033133233333433533633733833934034134234334434534634734834935035135235335435535635735835936036136236336436536636736836937037137237337437537637737837938038138238338438538638738838939039139239339439539639739839940040140240340440540640740840941041141241341441541641741841942042142242342442542642742842943043143243343443543643743843944044144244344444544644744844945045145245345445545645745845946046146246346446546646746846947047147247347447547647747847948048148248348448548648748848949049149249349449549649749849950050150250350450550650750850951051151251351451551651751851952052152252352452552652752852953053153253353453553653753853954054154254354454554654754854955055155255355455555655755855956056156256356456556656756856957057157257357457557657757857958058158258358458558658758858959059159259359459559659759859960060160260360460560660760860961061161261361461561661761861962062162262362462562662762862963063163263363463563663763863964064164264364464564664764864965065165265365465565665765865966066166266366466566666766866967067167267367467567667767867968068168268368468568668768868969069169269369469569669769869970070170270370470570670770870971071171271371471571671771871972072172272372472572672772872973073173273373473573673773873974074174274374474574674774874975075175275375475575675775875976076176276376476576676776876977077177277377477577677777877978078178278378478578678778878979079179279379479579679779879980080180280380480580680780880981081181281381481581681781881982082182282382482582682782882983083183283383483583683783883984084184284384484584684784884985085185285385485585685785885986086186286386486586686786886987087187287387487587687787887988088188288388488588688788888989089189289389489589689789889990090190290390490590690790890991091191291391491591691791891992092192292392492592692792892993093193293393493593693793893994094194294394494594694794894995095195295395495595695795895996096196296396496596696796896997097197297397497597697797897998098198298398498598698798898999099199299399499599699799899910001001100210031004100510061007100810091010101110121013101410151016101710181019102010211022102310241025102610271028102910301031103210331034103510361037103810391040104110421043104410451046104710481049105010511052105310541055105610571058105910601061106210631064106510661067106810691070107110721073107410751076107710781079108010811082108310841085108610871088108910901091109210931094109510961097109810991100110111021103110411051106110711081109111011111112111311141115111611171118111911201121112211231124112511261127112811291130113111321133113411351136113711381139114011411142114311441145114611471148114911501151115211531154115511561157115811591160116111621163116411651166116711681169117011711172117311741175117611771178117911801181118211831184118511861187118811891190119111921193119411951196119711981199120012011202120312041205120612071208120912101211121212131214121512161217121812191220122112221223122412251226122712281229123012311232123312341235123612371238123912401241124212431244124512461247124812491250125112521253125412551256125712581259126012611262126312641265126612671268126912701271127212731274127512761277127812791280128112821283128412851286128712881289129012911292129312941295129612971298129913

Nr. 30 Ausgang: *Aug. 1972*
I. Schäden: *j k l m n o p q r s t u v w x y z*
II. Behandlung: *8 13 25 29 37 38*
40

LESI
MÜNCHEN

Cat. No.
2065